НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кирсіно в відомі № 12.

Romuald Hube 5/8 59

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Rubrice

j De sacramẽto ptãtis ⁊ eiꝰ familie ⁊ alioꝝ magistratuũ ⁊ officialiũ cõis. ꝑꝑ.
ij De roba danda per dñm potestatem papie tubatoribus.
iij Qd ptãs papie vel alius officialis cõis papie non possit petere absolutiõez vel licentiam de his que fecerit contra statuta.
iiij Qd pignora accepta per iudice exactoré cõis papie non possint vẽdi nisi defensione data ⁊ psone habitãti in ciuitate papie ⁊ satisdãti de pignore reddẽdo infra mensem si ille cuius erat exigere voluerit.
v Qd pignora vendita ad incantũ cõis papie possint recuperari infra mensez ⁊ qualiter.
vj Qd expẽse non exigant ab eo vel ab eis q fuerit pignorati postq̃ soluerint
vij De pignoribus cõsignandis ad cameram cõmunis papie.
viij De officio rationatorũ ⁊ sacriste cõis papie. Et de libris cõsignandis ad sacristiam per notarios cõmunis papie.
viiij De ellectione ⁊ officio preconũ cõis papie: ⁊ de eorũ salario.
x De cridis dandis ĩ scriptis ⁊ retrahendis per tubatores ⁊ scribẽdis per notarios ad cõscilia in libro incontinenti.
xj De pena illius qui nõ seruauerit preconizationem.
xij De ellectione seruitorũ cõmunis papie: ⁊ eorum officio.
xiij De pena iudicentis vel officialis aggrauãtis aliquem iniuste: ⁊ de pena illius ad cuius petitionẽ aliquis aggrauatus fuerit indebite.
xiiij De forma celebrandi ⁊ faciendi cõsilia ⁊ reformationes.
xv De cõsilijs sapientũ scribendis ⁊ legendis in quolibet consilio antequã ponens ⁊ partitũ faciens surgat ad faciendum aliquod partitum.
xvj Qualiter partitus fieri debeat in dictis consilijs: ⁊ de pena cõtrafacientius.
xvij Qd nullus surgat ad cõsulendũ in aliquo cõsilio ante prepostam factaz ⁊ de pena cõtrafacientis: ⁊ de preposta non fiẽda in aliquo ꝓsilio nisi prio scripta fuerit ⁊ lecta per officiales in dicto consilio.
xviij De pena illius q nõ venerit ad cõsilium: ⁊ pena illius q consulẽdo de aliquo aliqua verba iniuriosa dixerit: ⁊ de pena illius qui percusserit in consilio cum pede: vel aliã turbationem fecerit.
xviiij De cõsulentibus extra propostam ⁊ eorum penis.
xx De pena eũtj ad baragetũ post cõsiliũ cõgregatũ ⁊ surgẽtis in ꝓsilio postq̃ ptãs ⁊ eiꝰ vicariꝰ surrexit ad faciẽdũ ptitũ ⁊ surgẽtis aiose ꝑ aliũ in cõsilio. Et de pena quã ptãs põt ĩponere in cõsilio cõtra inobedientem.
xxj Qd potestas non possit precipere in consilio per sacramentum q̃ non loquãtur consiliarij.
xxij De reformatione dictanda per vicarium ⁊ legenda in quolibet consilio antequam consiliarij recedant.
xxiij De cõtradictiõe sindici fienda in ꝓsilijs: ⁊ qualiter ĩ cõsilijs partita fieri debeant: ⁊ qua forma ⁊ certis causis debeat ꝓgregari.
xxiiij De prouisionibus cõsiliariorũ ponendis in libris cõmunis papie.
xxv De litteris receptis remittendis registrandis ⁊ exemplandis: ⁊ de notarijs eorumdem.
xxvj Qd venditiones ⁊ alienatiões cõmunis papie fiẽde prius deliberentur per dominos duodecim sapientes.
xxvij De ellectione duodecim sapientum: ⁊ consilij generalis ⁊ bailia ipsorum.
xxviij De ellectione potestatis ⁊ familie sue.
xxviiij Qd de rebus factis vel natis in territorio papie non soluatur pedagium.
xxx De contractibus rerum cõmunis papie positis ad incantum registrandis.

155
1175.

De regimine potestatis.

xxxj Qd nullus officialis cõis. ꝑꝑ. possit incantare redditus cõis. ꝑꝑ. nec pignora nec equos q̃ ⁊ qui vẽdent̃ ad incantũ cõis Papie.
xxxij Qd notarij ⁊ officiales cõis. ꝑꝑ. teneant̃ facere scripturas cõis. ꝑꝑ.
xxxiij De bãnis ⁊ cõdẽnatiõib⁹ ⁊ absolutiõib⁹ tãgẽtib⁹ vtilitatẽ cõis. ꝑꝑ. vel ꝗ ipz dicte legẽdis ⁊ publicãdis ad arẽgeriã cõis. ꝑꝑ. q̃ ẽ sup põtili nouo cõis. ꝑꝑ.
xxxiiij Qd fides adhibeat̃ instrumẽtis publicis subscriptis.
xxxv De terminatiõe personarũ cuius parochie sint.
xxxvj Ut quis eadem colta dupliciter non grauetur.
xxxvij Qualr debeat mẽsurari pãni q vẽdunt̃ ad brachiũ. ⁊ de pena ꝗ̃ faciẽtis.
xxxviij De pena vẽditoꝝ drapoꝝ seu aliarũ rerum nõ dimittentiũ quãlibet personã volentem ibi emere drapum vel aliam rem secum habere quãlibet personam quã secuz duxerit ⁊ habere voluerit.
xxxix Quid ⁊ quãtũ accipe debeãt cimatores ꝑ cimationibus suis.
xl De tribus clauib⁹ scrinei sacristie maioris ecclesie. ꝑꝑ. assignãdis custo dib⁹ dicti scrinei.
xlj De vno libro fiendo in quo sint scripta ⁊ auctenticata omnia Priuilegia ⁊ iura cõmunis Papie.
xlij De taxatione Paraticorũ ciuitatis ⁊ districtus papie.
xliij Qd carcerati ꝑ debito publico non possint impediri per priuatum.
xliiij De strata mediolañ. ⁊ alijs stratis cõmunis papie reaptandis.
xlv Qd quelibet psona habẽs aliquas possessiões p q̃s seu iuxta quas aque sint solite deriuare teneat̃ facere ⁊ fieri facere fossata sup suis terris p que dicte aque dilabãtur. Et ipsa fossata tenere aptata.
xlvj Qd qlibet ciuis teneat̃ ad min⁹ hĩtare cũ familia sua ĩ Papia p tres mẽses.
xlvij Quot homines faciant cõmunitatem.
xlviij De fideiussione prestanda per potestarias.
xlix Qd cõia locorũ non faciant statuta nec ꝓuisiones cõtra cõe papie vel homines ciuitatis papie.
l Qd bubulci ⁊ cãparij nõ cõpellant̃ ad aliqua onera rustica.
lj Qd decetero non fiat homagium.
lij Qd reformatio non tollat statutum.
liij Qd masculinũ gen⁹ ꝓcipiat femininũ. Et pluralis numer⁹ ꝓcipiat singulare.
liiij De mercatj fiẽdis quolibz die veneris ⁊ sabbati ĩ ciuitate papie ⁊ nõ alibi.
lv De vigore statutorum cõmunis papie.
lvj Qd p̃dicta statuta hẽant ligare ⁊ absoluere. Et roborẽ obtineãt firmitatẽ.
lvij De pena non permittentis se pignorare.
lviij De officio cõsulũ mercatorũ ciuitatis papie.
lix Qd potestas papie non possit pernoctare sine licentia.
lx Qd qlibet iudex dñi ptãtis papie stet horis ordinatis ad suũ tribunal.
lxj Qd ptãs ⁊ eiꝰ iudices ⁊ officiales curie sue hẽat puras ⁊ mũdas manus.
lxij De pignoribus consignandis per quẽlibet seruitorem cõmunis papie ad cameram dicti cõmunis.
lxiij Qd nullus seruitor cõis papie audeat ire ad pignorãdũ vel detinẽdũ aliquẽ de precepto vel licentia alicuius officialis papie quicũq̃z sit sine berugarijs domini potestatis papie.
lxiiij De cãparijs elligẽdis ĩ qbuscũq̃z locis territorij ⁊ districtus papie.
lxv De satisdatione per campsores prestanda.
lxvj De sindicatu dñi ptãtis ⁊ eius familie ⁊ de satisdatiõe p̃stãda per eum.
lxvij Qd per aliqua statuta non derogetur decretis domini.

In nomie sancte et indiuidue

Trinitatj pris ⁊ filij ⁊ spūs scti Amē. Ad honorē ⁊ reuerētiā oipotētj Dei ⁊ alme sue genitricis gloriose semp virgis Marie: Sub cuⁿ ptectiōe vnaqueqz ciuitas gubernat ⁊ totiⁿ celestis curie. Ad magnificētiā sacrosancte romāe Ecclesie ⁊ sacri romani imperij: Et ad exaltatōēz ⁊ gloriam Illustris principis ⁊ magnifici dñi nostri dñi Galeaz vicecomitis comitis virtutū Papie Mediolani ⁊c. imperialis vicarij generalis Et ipsiⁿ hereduz p lineam masculinā descendentiū. ¶ Et ad ꝓseruationē boni ⁊ pacifici Status dicti magnifici dñi Et dicte ciuitatis Papie eiusqz ciuiuz totiusqz districtus noue Cōpilatōis Statutoꝝ Ciuitatis ⁊ Districtⁿ Papie ꝓhemiū Incipit.

Novae Compilatio Stat. Civ. Pap.

Eo auctore

Antiqua Papie ciuitas Gloriose virgis Dei mris ⁊ bti sancti Siri pmi epi papie noibⁿ dedicata Et bti sci Augustini doctoris almi sacrosancte romane Eccle meritis repata. ¶ Ut reipublice pseuerāde foret Augusta. Et sibi subditos felicibⁿ actibⁿ locupletes efficiat. Ad apicē mōtis iusticie mētj oculos eleuauit: ⁊ p illiⁿ tramites pacē q̄rēs meruit sibi populū traditū i statu pacifico diutius gubernare: Studēs ēt summo ope parta ī perpetuū tranqllitate potiri viuēdi regulā morūqz doctrinā Et correctōis necessarie disciplinaz: Sub iuste Legis ordine limitauit. Qua dei timore pmisso vite honestate sequēte ius suuz cuiqz tribuēdo. Virtutū premijs iustos extollat: Et penarum formidine reprimat trāsgressores. ¶ Et qz nihil studiosⁿ eē dz q̄z noue legis fructuosa edictio: Que humanis defectibus ⁊ nālibus vitijs cum rōne mediꝛ. Conata est totiens nouas edere leges: quotiens nouas formas humana, pcedente natura nouis remedijs īdigebat. ¶ Jaz quidem exinde talis ⁊ tanta inumerositas legū supflua ⁊ similia vt i seipsis cōtraria ꝓtinens creauerat. Qd duris multiplicatis erroribus ⁊ varijs cōfusionibus subsequutis Vix cogebant causidici iurqz ministri p obscura iudicioꝝ enigmata in piculosa Palatinoꝝ labentes mēdacia: ex quibus psepe ius fallit: a vitatis recta semita deuiare. ¶ Et q lamētabilius ⁊ īportabiliⁿ credebat. Visa ē quasi sola in deserto solio sedēs diu luxisse Justicia culture, ppie loca īculta respiciēs superxcrescēte vitioꝝ grauamie offuscata. ¶ Ne igit decetero exinde virtutj oppressio siue moꝝ corruptio: vñ vitiorum exterminatio ac vite spat correctio nasci possit. ¶ Sacro approbata ꝓsilio saluberrima lege iubemⁿ ōtam amara pfunditate liboꝝ resecatis superfluis silibus ⁊ ꝑrijs prorsus reiectis ⁊ ambiguis ad terminos optatos enucleatū est dulce Cōpendiū clarum ⁊ breue volumen cōpillatū. ¶ Qd tandē prudentū viroꝝ certoꝝ pfate ciuitatis ciuium eiusdē Alucte ꝓsilij dicti opis reuisoꝝ librato ⁊ ꝓsulto ꝓmissuz examini maturo pcedēte ꝓsilio tanqz pfecte cōpositū digne meruit approbari. Hoc igit opus exiguū claritate lustratū latentes ⁊ amplos thesauros aperiens tanqz Bonū desursum aluminū patre ꝓueniēs: placida manu ⁊ claro vultu ac sincera mēte vnusqsqz suscipiat. Et maxime reipublice Presides: vt optimi fiant Ministri iustitie p oēs vias. Apta via rectitudinis ⁊ veritatis cognitōe illucida: refrenatis obnorijs: iurgioꝝqz ppulsa mā: respirēt a ꝓtrouersijs cū leui dispendio litigātes: ⁊ dicte pciose virtutis iuribus reseruatis ardua scelerū succedente vindicta: Que pacis dulcedinē secū ducat Cūctis possit esse solaciū. Qū de tanta legum ⁊ egena liboꝝ multitudine noue cōpilationis oppulentissima breuitate repleti efficiantur ditissimi. Et legis virtute florentes ī oē tps euūqz felices: nec ī pauptate viuē nec ī āsietate deficere pmittāt.

¶ De sacramento potestatis ⁊ eius familie ⁊ alioꝝ magistratuū ⁊ officialium cōmunis papie Rica.

j

In primis statuimus q dñs

Ptās papie: vicarius: iudices: milites: ⁊ Socij seu collacterales ipsius dñi ptātis: ⁊ alij magistratus: ⁊ Officiales cōis papie: āte itroitū eoꝝ ⁊ cuiuslibet ipoꝝ officioꝝ iurent ⁊ iurare ōbeāt corpaliter tactis scriptur is ad sancta dei euāgelia q ipi ⁊ qlibet ipsoꝝ sunt ⁊ erūt fideles Amatores sancte romane eccle ac sacri romani imperij Et maxie illustris ac magnifici dñi dñi Galeaz vicecomitis comitj virtutū iperialis vicarij generalis. ¶ Et q dicti illustris pricipis dñi comitis ambasciatas: lras: ⁊ mādata: humiliter ⁊ deuote suscipiēt ⁊ acceptabūt. pro eorū scire ⁊ posse exequent: ⁊ executiōi mandabūt: ⁊ eius statū bonū ⁊ bonorem, p eoꝝ ⁊ cuiuscūqz eorum scire ⁊ posse magnificabunt ⁊ deffendent. Et q honorē iurisdit. res ⁊ bona ⁊ iura cōis papie facient, p eoꝝ scire ⁊ posse ī cōi papie puenire Statū pñtem ⁊ honorem dicti dñi nostri ⁊ fidelitū ipsius ⁊ cōis papie. Augumentabūt ⁊ manutenebūt ac cōseruabūt. ¶ Et q resistēt ⁊ se opponēt totis viribus cōtra inimicos ⁊ rebelles cōis papie ⁊ dicti dñi ⁊ q pcurabūt, p posse ipsos cōtrafaciētes vel facere psumentes pēna ꝓdignaꝓdēnari ⁊ puniri. ¶ Et q eoꝝ officia bona fide sine fraude facient ⁊ exercebunt Bona ⁊ res ecclesiaꝝ: hospitalium: ⁊ oīum venerabiliū locorū: viduarum: ⁊ orphanorū: ⁊ oīum miserabiliū psonarū. pp. ⁊ terre. pp. ppossessorum manutenebūt: ⁊ deffendēt: Debita etiaz que cōi papie ex quacūqz cā debent ⁊ debuntur exigēt ⁊ exigi faciēt. Si ⁊ inquātū eis ⁊ cuilibet ipsoꝝ iuxta officia eis ⁊ cuilibet ipsoꝝ cōmissa pmittitur. Et q attēdent ⁊ obseruabūt oēs ⁊ singulas cōstitutiones papales ⁊ imperiales ꝓtra hereticos ⁊ infidelles sancte romane ecclesie ⁊ sacri romani imperij Et prefati dñi nri, pmulgatas ēm q eoꝝ officia postulāt ⁊ reqrūt Et attendēt ⁊ obseruabūt oīa ⁊ singula decreta: ⁊ ordinamēta cōis papie facta ⁊ fienda. ¶ Et vnicuiqz psone cōi collegio cōitati ecclesie ⁊ vniuersitati ⁊ officij eis cōmissi iuxta eorū posse ⁊ scire toto eoꝝ ⁊ cuiuslibz ipsoꝝ regimis tpe reddēt ⁊ faciēt liberā ⁊ expeditā Justiciā. ¶ Saluis ⁊ exceptatis semp mandatis ⁊ volūtate prefati Illustris pricipis ac magnifici dñi comitis. ¶ Et de dicto sacramento fiat publicū instrumentū per vnum ex notarijs cōmunis papie.

¶ De roba dāda per dñm potestatem papie tubatoribus. Rica.

ij

Item

Statuimus q quilibet ptās papie futurus teneat ⁊ debeat dare tubatoribus cōis papie quibuslibet sex mensibus sui regimis paliū vnū solum pānorū ex quibus vtebat dictus dñs potestas.

¶ Qd potestas papie vel alius officialis cōis papie nō possit petere absolutionē vel licentiā de his que fecerit vel obmisserit contra statuta. Rica.

iij

Item

Statuimus q ptās papie vel eius iudex vel officialis cōis papie non possit nec debeat petere per se vel aliū nec cōsentire peti in aliquo cōsilio puo vel magno: vel p aliqd cōis papie cōsiliū ei fieri absolu-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

lutionē: seu liberationē: vel licētiam: de aliquo vel aliquibus qō vel que ipse ptās: vel eius iudex: vel miles: vel aliquis de eius familia Seu aliquis alius officialis cōis. pp. fecissz: ꝓmisissz vel obmisisset facere ꝗ vel pter formā statutoꝝ cōis. pp. ¶ Et si cōtrafactū fuerit vel subsecutū ex eo vel ob id Illud nō valeat. Et vltra puniat quilibet contrafaciens contra predicta vel aliquod predictorum in libris quinquaginta. pp.

Qō pignora accepta p iudicē exact. cōis papie nō possint vēdi nisi defensiōe data: ⁊ psone habitanti in ciuitate papie ⁊ satisdanti de pignore reddēdo infra mensem si ille cuius erāt exigere voluerit. Rica.

iiij **Item** Statuimus q pignora accepta ⁊ accipiēda p Judicē exactorez ⁊ quēcūqz aliū iudicē ⁊ magratū cōis papie vel p aliū hntē cām a cōi papie. Nō possint vendi p dictū iudicē vel officiales ad incatū cōis. pp. nisi data legittima defensione ei vel eis a quo vel a quibus dicta pignora fuerint accepta. Ad quā defensionē faciēdā det terminus p dictū iudicē vel officiales ad minus qnqz diez: quo elapso ⁊ defensiōe nō facta: vel facta sed nō legittime: dicta pignora vendātur ad incantū cōis papie. Facta prius crida ex pte dicti iudicis vel officialis de ipsis pignoribus exigēdis infra tertia diē prime veniētē. Et q pignora vēdāt pnte vno ex dictj duodecim sapien. ⁊ vno ex rōatoꝝ cōis. pp. Et q dicta pignora nō vendātur alicui nō supposito iurisdictiōi dni ptātis papie. Et qui cōtinue nō habitet in papia. Et a quo nō recipiat fideiussionē de reddēdo dicta pignora infra vnū mēsez tūc prime venientem q dicta venditiōe recepta vel accepta numerādū ſz formā ifrascripti primi statuti. Et teneat iudex vel officialis facere scribi nomē ⁊ pnomē emptoris: ⁊ quātitatē precij pignorj vēditi. Quam pcij quātitatē teneat iudex ipsius officij siue officialis facere scribi in libro introitus camerarij dicti officij ea die vel sequēti qua vēdiderit dicta pignora: ⁊ similiter faciat scribi quātitatem pdicti pcij pignorū venditoꝝ sup libris: ⁊ summas eoꝝ. ad quas summas soluē tenebāt illi q pignorati sunt: ⁊ quoꝝ pignora vēdita sunt: deductj tñ expēsis. Et si pignorat⁹ vel ali⁹ cui⁹ eēt pign⁹ fecerit legittimā defensionē. Qō restituāt iniuste pignorato sine aliqb⁹ expeñ. Et ſ teneat facē iudex vel officialis pdict⁹ sub pēna sacri ⁊ pēna librazꝝ decē. pp. ō suo salario retinēdo.

Qō pignora vēdita ad icātū cōis pp possint recupari ifra mēsez ⁊ q̄lr. Rica.

v **Item** Statuim⁹ q pignora q vēdent ad incātū cōis. pp. p iudicē exactorē aueris cōis. pp. Et p quēcūqz aliū iusdicētē vel magistratū cōis papie vel aliū hntez cām ab ipso cōi possint ⁊ licitū sit illis quorū erāt dicta pignora vēdita recupare ab ēptoribus: q dicta pignora emerāt ifra mēsem vnū: quo termio elapso sit secur⁹. Et si infra dictū terminū illi quoꝝ sunt pignora vēdita recupare velint ea licitū sit eis ea recupare: dādo dicto ēptori pciū qō soluit ēptor camerario cōis. pp. ⁊ expensas quas fecit p dicto pignore. ¶ Quibus pcio ⁊ expensis solutis: vel ipso nolēte recipe facta oblatione: cōsignatione: depositiōe: ⁊ etiā vltra solidos duos. pp. pro qualibet libra precij. Cōpellat dictus ēptor ad restitutionē dictoꝝ pignorum infra dictum terminū Sūmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.

¶ Qō expēse nō exigāt ab eis q fuerūt pignorati postqz soluerit. Rica.

Item

vj **Item** Statuim⁹ q si alicui hoi vel psone collegio vel vniuersitati. pp. vel de terra. pp. fuerint pignora accepta p suis fodris: talleis: datijs: ⁊ alijs oneribus: ei vel eis ipositis: vel iponēdis p iudicez exactorem aueris cōis papie vel p aliquē iusdicētē vel officialē cōis papie. Et ostēdiderit p publicū instrumentū cōfessionis: vel per cāzelaturā factam: vel p librum introitus camerarij in libris camerarij: se soluisse id qō ab eo vel ab eis petit vel siue cuius occasione sint vel fuerit pignorati: teneat potestas ⁊ iusdicens dicta pignora taliter accepta ⁊ excussa ei vel eis restituere vel restitui facere. Postquā constiterit dictos excussos seu pignoratos soluisse: ⁊ hoc teneatur facere absqz aliqua pstatiōe pecunie inde fienda ab his q sic fuerunt excussi seu pignorati. Eodem modo intelligat de his qui minime tenent ad solutionem onerū postquā docuerint legittīe se nō teneri ad solutionē dictoꝝ oneꝝ.

¶ De pignoribus ꝓsignādis ad camerā cōmunis papie. Rica.

Item Statuimus q oēs officiales cōis papie pntes ⁊ futuri q aliquē pignorauerint: seu pignorari fecerint occasione aliqua dicti cōis vel inobediētie: vel cōtumacie dicti officialis: vel aliqua quauis ratiōe: preterquā si fieret ad postulatiōez alicuius creditoris Teneant ⁊ debeant dicta pignora ea die qua fuerint accepta si fuerint in ciuitate: vel ea die qua venerint ad ciuitatem: ⁊ si dicta pignora accepta fuerint in districtu: illa pcurari facere poni sub debito sacri ad cameram cōis papie. Saluo q pdicta locum nō habeāt in extraordinario officio vicarij dni potestatis papie.

de hoc statuto videas et .j. in statuto ipsij

¶ De officio rōnatoꝝ ac sacriste cōis papie. Et de libris cōsignādis ad sacristiā p notariū cōis papie. Rica.

vij **Cum** Officiū Sacriste non sit in pratica vel vsu. sed ei⁹ officium hodie exerceat p rōnatores cōis pp. Jō statuimus q dicti rōnatores hēant ānexū officiū sacristie: ⁊ sicut oliz spectabat ad sacristam. Ita hodie spectet ad dictos rōnatores hēre curā ⁊ sollicitudinē petendi: recolligendi: ⁊ hndi ac ī dicta sacristia reponēdi libros reformationū: cōsiliariorū: puisionū: cridaꝝ: sniarū datarū in cōi papie. accusationū: iquisitionū: bānoꝝ: cōdēnationū: offensionū: securitatū: pcessuū: itroituū: ⁊ expensaꝝ: ⁊ onerum: ⁊ factionū: ⁊ scripturarū factaꝝ p quoscunqz notarios ⁊ officiales cōis papie spectātes ⁊ ptinētes cōi pp. ⁊ q spectare ⁊ ptinē poterāt cōi. pp. ⁊ custodiēdi ⁊ saluādi oīa pdicta: ⁊ et oīa alia q eisdē ꝓsignabunt ⁊ q repient esse in dicta sacristia. ¶ Et q notarij ⁊ officiales cōis papie teneant ⁊ debeāt ⁊ cōpellantur p dnm ptātē papie ⁊ eius iudices ⁊ quēlibet ipsorū dare ⁊ cōsignare dictis rōnatoribus sacristie ⁊ custodi oēs eorū libros: ⁊ alias scripturas quas ⁊ quos fecerint in dictis officijs: spectātes cōi papie. De quibus oībus scripturis dict⁹ sacrista ⁊ custos sine aliquo pmio recipiēdo: teneatur ⁊ debeat demōstrare: ⁊ copiam facere videndi quibuscunqz: ipso sacrista semp astāte ⁊ pnte ipsis demōstratoribus scripturarum: ⁊ exēplantibus ipsas ne possit ī eis fraus aliqua cōmitti. Siquis vero voluerit hēre exemplum alicuius scripture ex predictj exemplet p illū notariū qui imbreuiauit ipsam scripturam: ⁊ p ipm subscribat: vel p aliū ad quē spectent breuiaria ipsius notarij. Et si cōtra pdictā formā exemplet fides nō adhibeat ipsi exemplo. ¶ Dictus vero custos ⁊ sacrista finito eius officio restituere ⁊ cōsignare teneat nouo sa-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

eriste ⁊ custodi nouiter ellecto oēs ⁊ singulos libros:oēsq; scripturas: qui ⁊ q̄ sunt ⁊ erūt penes:ipm sacristā ⁊ ī ipsa sacristia sine ⁊ absq; aliqua diminutione ⁊ detractōe in pñtia duodeciz sapiētū vel maiozis ptis ipsozū. De qua ꝓsignatōe fiat publica scriptura. Deant ét curā ⁊ sollicitudinē dictus sacrista in abñtia ⁊ renouatiōe iudicis maleficioz:facere scribi ⁊ cōsignari libros ⁊ scripturas factos ⁊ factas occasione dicti officij. Quos ⁊ quas dict⁹ sacrista p publicū instrm consignare debeat nouo iudici maleficioz si expedierit. Ante vo introitū officij ipsius sacristie. Idē rōnatores iurare teneanť ⁊ debeāt in pñtia dñi ptātis vel eius vicarij ad sancta dei euangelia tactj scripturis:dictum suum officium recte legaliter ⁊ fideliter exercere:attendere ⁊ obseruare que superius dicta sunt.

¶ De ellectione ⁊ officio pconū cōis papie:⁊ de eorū salario. Rica.

ix **Item** Statuimus q̄ in ciuitate papie sint ⁊ eē debeāt pcones ⁊ tubatores sufficiētes ⁊ bonj:q sint ⁊ eē debeāt in numero ⁊ vsq; ad numerum quattuor:⁊ vnus guacharatus bonus ⁊ sufficiens. Qui precones ⁊ guacharat⁹ elligant ⁊ elligi debeāt p dños duodeciz sapientes vel maiorē ptē ipsoz. Et ipsi pcones ⁊ tubatores teneanť ⁊ debeāt facere oēs cridas ⁊ pconizationes eisdē impositas ⁊ iponendas p dñm ptātem papie ⁊ alios officiales cōis.pp. Qui tubatores ⁊ pcones hēant ⁊ teneāt cōtinue duos equos ⁊ tubas q̄ttuor vz vnū p quolibz ipsoz ⁊ guacharat⁹ vnū equū. Predicti nāq; tubatores ⁊ guacharat⁹ p eoz mercede ⁊ pmio psonaz suaz: laborj ⁊ eq̄rum pdictoz hēant ⁊ hēre debeant oi mense fm deliberationē ⁊ tarationem fiēdaz p dños duodecim sapiētes vel maiorē ptem ipsoz. Qui pcones tubatores ⁊ guacharat⁹ facta ellectiōe de ipsis āte introitū eorū officij:iurēt ⁊ iurare debeāt:in pñtia dñi vicarij dñi ptātis oēs ⁊ singulas cridas ⁊ pconizationes que eis iponēť p dñm ptātez. pp. ⁊ officiales cōis.pp. bene ⁊ legaliter facere:ipsasq; referre ⁊ eoz ⁊ cuiuslibz ipsoz officiū: ⁊ quacūq; occasiōe eorum officioz:p dictū dñm ptātem ⁊ ei⁹ vicariuz: ⁊ p quēcūq; iudicē cōis.pp. Imponereť legaliter ⁊ sine fraude ⁊ cū solicitudine exercere die noctuq; in ciuitate ⁊ districtu papie.

¶ De cridis in scriptis dandis ⁊ retrahēdis per tubatores ⁊ scribendis p notarium ad consilia in libro in continenti. Rica.

x **Item** Statuimus q̄ dñs vicari⁹ dñi ptātis papie teneať ⁊ debeat dictare:⁊ ī scriptj poni ⁊ dari facere pconi cōis papie oēs ⁊ singulas preconizatōes ⁊ cridas fiēdas in ciuitate papie. Ex pte dñi ptātis papie vel eius vicarij:ātequā ipse fiant. Quas preconizatiōes ⁊ cridas preco cōis papie sono tube premisso facere teneatur ⁊ debeat in curia cōis papie sup lapidē ⁊ ī atrio sancti Siri:⁊ ī guastis.ppe domos dñi ptātis: ⁊ p vicos ⁊ plateas ciuitatis papie ꝓsuetas: ipsas pconizatiōes ⁊ cridas secū in scriptj portādo. Et ipsas preconizatiōes ⁊ cridas sic factas referre teneanť ⁊ debeant ea die vel sequēti q̄ facte fuerint ad bāchū seu tribunal dicti domini vicarij. Et vni ex notarijs eiusdem dictā scripturā preconizatōis predicte dimittendo eidē sub pēna solidozū viginti papie,p q̄libet vice:q̄ ꝓ factū fuerit p ipsuz pconē. Et quā cridā ⁊ relatiōez dictus notari⁹ ī libro vno ōputādo p cridis scribēdis tm ea die q̄ relatio sibi fcā fuerit scribē teneať sub pēa sol.xx.pp.

Be

¶ De pēna illius qui non obseruauerit preconizationes. Rica.

xj **Item** Statuimus q̄ quelibet psona ciuitatis pp. ⁊ terre pp. teneať ⁊ debeat obseruare oēs ⁊ singulas pconizatōes ⁊ cridas quas dictus dñs Ptās pp. statuerit ⁊ fecerit pconizare p ciuitatē pp. sono tube premisso sub pēnis in ipsis appositis:⁊ apponēdis. Dūmō ipe pconizationes ⁊ cride fiant fm ꝓsiliū ⁊ volūtatē:⁊ de ꝓsilio ⁊ de volūtate dñi ptātis pp vel ei⁹ vicarij. Et dūtm ipse pconizatōes ⁊ cride non sint ꝗ formaz alicuius statuti cōis pp. Possit tm pdictus dñs ptās mitigare ⁊ minorare pēnā apponēdā cuilibet nō obseruanti cridā:inspecta q̄litate facti ⁊ psonaz. Et pñs statutuz ad cridas factas ⁊ fiendas in fauorē magnifici dñi nostri nō se extendat.

¶ De ellectione seruitoruz cōis papie. Et eorum officio. Rica.

xij **Item** Statuimus q̄ in ciuitate pp. sit ⁊ esse debeat officiū ⁊ ordo huitoz cōis pp. q apparitores ⁊ executores de iur nūcupanť p citationib⁹:requisitionib⁹:monitōib⁹:preceptis:⁊ executōib⁹ fiendis:ex parte ptātis pp ⁊ cuiuscūq; iusdicētis ⁊ magistratus ciuitatis pp. Qui elligant ⁊ elligi debeāt ō nouo:q sint ciues: ⁊ natiui ciuitatj papie: Et habitātes ꝓtinue ī ciuitate pp. cū eoz familijs:⁊ qui subsint iurisditiōi cōis pp. ⁊ subeant onera in cōi papie p dños duodeciz sapiētes vl maiorē ptē ipsoz:facto ⁊ obtēto ptito inter eos ad husolas ⁊ ballotas:de noiatione inter eos ⁊ de eoz numero ⁊ q̄litate. Et totiēs quotiēs ipsis dñis duodeciz videbit expedire. Qui huitores sic ellecti iurare teneanť ⁊ debeāt ad sancta dei euāgelia corporalr tactis scripturis in pñtia dñi vicarij dñi ptātis papie. q̄ sunt ⁊ erūt fideles amatores prefatoz dñoz nroz ⁊ cē. Et q̄ legalr ⁊ fidelr facient oēs ⁊ singulas citationes:requisitōes:monitōes:precepta:⁊ executōes:⁊ q̄cūq; alia ad eorū officiū spectātia:q̄ eis vel alicui ipsorū iponenť p aliquē iusdicētē ciuitatj ⁊ cōis papie. Qui sic ellecti ⁊ iurati scribanť ⁊ scribi debeāt ī vno libro p notariū dñorūz duodeciz sapientū. Qui liber ponať ⁊ stare debeat ad sacristiaz cōis papie. Et teneanť ⁊ debeāt seruitores predicti facere oēs ⁊ singulas citationes:requisitōes:monitōes:⁊ precepta:⁊ executōes:⁊ q̄cunq; alia ad eorū officiū spectātia. Et que eis vel alicui ipsorū iponenť p aliquē iusdicētez ciuitatis papie:siue iponanť ex officio tm iusdicētis:siue ex officio iusdicentis ⁊ ad petitionez partis. Citationes autez requisitōes:monitōes:⁊ precepta: quascūq; ⁊ quecūq; fecerint ad petitionē ptis siue alicuius singularis psone. cōitatis ⁊ vniuersitatis portare debeant ⁊ facere in scriptis: Et dimittere in scriptis citatis:⁊ requisitis:amonitis:vel iussis:psonalr:vel ad domuz habitatōis:vl ī loco vbi qs pp absentiā veniat citādus. Et aliter facte nō valeāt: nisi statuto cōis pp:alr caueať. Et q̄s ⁊ q̄ fecerint ex officio iusdicētj:⁊ nō ad petitionē ptis facere possit ét sine scriptis. Exceptis illis quas ⁊ q̄ fecerint ex pte iudicis maleficioz dñi ptātis papie q̄s facē teneanť put ī Statuto maleficioz ꝓtineť. Et eorūdē huitoz ⁊ cuiuslibz ipsoz sic ellectoz ⁊ scriptoz vt s̄. Relatō b⁹ q̄s fecerint ō pdictj citatōib⁹: reqsitōib⁹: ⁊ amonitōib⁹:preceptj: ⁊ executionib⁹ quas ⁊ q̄ ipsi seruitores vel ipsoz aliquis retulerint se fecisse ex parte mādato ⁊ cōmissione iusdicētis:seu ad petitionē partis:seu singularis psone:vl cōitatj:vl vniuersitatj:⁊ q̄ ipsas sic portauerint ⁊ fecerit ⁊ ī scriptj dimisserit vt s̄. Fides plenissima adhibeat. Prefati vo huitores ⁊ qlibz ipsoz relatōez facere teneanť de his que eis iposita fuerint vt s̄. eadē die vel

Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова

sequenti si facta fuerit in ciuitate vel burgis ipsi ciuitati adherētib⁹ coram iudi
ce siue ad banchū iusdicen. ¶ Et si facte vl facta fuerint extra ciuitatē papie
vel burgos adherētes in territorio vel districtu papie relationem facere te/
neant vt.s. Infra quintā diez a die citatōis:monitōis:reqsitōis:pcepti:⁊ exe
cutionis factaꝫ ⁊ factoꝫ p ipz seruitorē. Et fieri debeāt ipse relatōes p serui/
torē ante terminū assignatū ipsis amonitis ⁊ reqsitis. ⁊ hoc sub penna soliō.
rr. p quolibz fuitore ⁊ q̄libz vice: si p̄dicte citatōes:reqsitōes:monitōes:pre/
cepta: ⁊ executōes: facte fuerint in ciuitate pp̄. ⁊ burgis ipsi ciuitati adheren
tibus. ⁊ sol. r. p quolibet ipsoꝫ ⁊ qualibz vice si p̄dicte citatōes:reqsitōes:mo
nitiōes:pcepta: ⁊ executōes facte fuerint extra ciuitatē in territorio pp̄. quas
pēnas iusdicēs coram quo fieri debebit dicta relatio exigē a dictis fuitoribⁿ te
neat. Itē teneant p̄dicti fuitores facē oēs citatōes:reqsit. monitōes:pcepta:
⁊ execut. ad petit. ⁊ instātiā. Magistratuū iusdicētiū ⁊ alioꝫ officialiuz cōis
pp̄. ⁊ de ipsoꝫ mādato ⁊ iposit. ⁊ cuislibz ipsoꝫ de his q̄ spectāt ⁊ ptinent ad
seruitiū bonū ⁊ vtilitatē cōis pp̄. Et ipsis officialib⁹ ⁊ magistratib⁹ ⁊ cuilibet
ipsoꝫ assistere ⁊ seruire die:noctuqz:in eoꝫ officijs exequēdis sm q̄ ipsis ser/
uitoribⁿ: ⁊ cuilibz ipsoꝫ iponet. Et ad salariū ⁊ p salario qd eis ⁊ cuilibz ip/
soꝫ deputabit p dños duodeciz sapien. vel p maiorē ptē ipsoꝫ. Et q̄ ipsi ser/
uitores portare debeāt ꝯtinue in eoꝫ ⁊ cuiuslibz ipsoꝫ capite caputiū vnū de
pāno rubeo sup quo caputio ī appenti semp hēant signū vipe ⁊ geminū. pp.
coloris albi qd signū significet Papia. sub penna sol. qnqz p quolibz ipsorū
⁊ qualibet vice qua ꝗfecerint. habeāt etiaz dicti fuitores duos ex ipsis qui p
ipsos seruitores elligant quolibz anno q p̄sint aliis fuitor. cā quocan. ⁊ distri
buēdi ac deputādi ipsos seruitores in fuitijs ⁊ p fuitijs cōis pp̄ exercēdis ⁊
exequēdis. ¶ Et si aliqs ex dictis fuitoribⁿ deliqrit in officio eius non possit.
amplⁿ esse seruitor nec officiū fuitoris exercere in cōi pp̄. ¶ Qui seruitores ⁊
quilibet ipsorū postqz fuerint ellecti ⁊ ordinati teneant dare ⁊ p̄stare in mani
bus dñi vicarij dñi ptātis pp̄ bonos ⁊ ydoneos fideiussores per totū mensez
ianuarij de libris vigintiqnqz pp̄. De exercēdo legaliter officium suum: ⁊ de
reddendo bonā rōez de pignoribⁿ q̄ pignorabūt. Que fideiussio scribat i li/
bro puisionū canzelarie p cāzelariū cōis pp̄ dūmō fuerit approbata p dictos
dños duodeciz sapiētes sine p̄iudicio ipsoꝫ. Et dñs ptās ⁊ eiⁿ vicariⁿ ⁊ duo/
deciz sapiētes teneant ⁊ debeāt vīculo sacri p honore cōis pp̄ facere iduere
q̄ttuor fuitores ex fuitoribⁿ cōis pp̄ oī anno ad festū natiuitatis dñi: q̄ fuiāt
⁊ seruire debeāt curie dicti dñi ptātis ⁊ duodeciz sap̄. in palatio circa necessa
ria ⁊ occurrētia fiēda. In qbus indumētis expēdere possint vsqz ad q̄ztitatē
florenorū viginti duorū auri. Et q̄ quattuor seruitores hēant ⁊ hze debeant
a cōi pp̄ p quolibz ipsoꝫ sol. quadraginta papie p quolibet mense.

¶ De pēna iusdicentis vel officialis agrauātis aliquē iniuste. Et de penna illius ad cuius petitionē aliquis agrauatus fuerit indebite. Rica.

xiij **Item** Statuimus q̄ si deiceps ꝯtigerit aliquē iudicē vel officialē cōis papie: Vel se gerentē p iusdicēte vel officiali suo, pprio motu vl occasione sui officij. ⁊ non ad petitionē alicuius partis: aliquē capere pigno/
rare vel molestare: seu capi: pignorari: vel molestari: vl detineri: facere: inde/
bite: ⁊ iniuste. q̄ persona sic capta pignorata vel detenta vel molestata nō te/
neatur ad solutionem aliquaruz expensaꝫ. Sed ipse officialis teneatur dicto
capto vel detento vel pignorato vel molestato ad restitutōez damni: interesse
⁊ expeñ.

⁊ expeñ. ¶ Et q̄ vlterius ꝯdemneť ipse iusdicens vel officialis vt sup̄ p quo/
libet: ⁊ qualibz vice in libris decē: Cuiⁿ pēne medietas pueniat in cōe papie:
⁊ alia medietas in dictaz p̄sonaz offensam. ¶ Ad quā pēnā ⁊ p̄dicta soluēda
compellat ipse iusdicens vl officialis Sūmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ fi/
gura iudicij. ¶ Si vero ad petitōem alicuius aliquis iusdicens vel officialis
vel p officiali seu iusdicente se gerens predicta vel aliqd̄ p̄dictorū fecerit in/
debite ⁊ iniuste vt supra. Tunc persona ad cuius petitionem vel instantiam
predicta vel aliquod predictoꝫ indebite ⁊ iniuste facta fuerint teneat ad pre
dicta omnia solueñ. ⁊ restituen. vt supra.

¶ De forma celebrandi ⁊ faciendi ꝯsilia ⁊ reformationes. Rica.

xiiij **Item** Statuimus q̄ aliqua preposita in aliquo cōsilio magno vel par/
uo fieri nō possit p aliquē rectorē ⁊ officialez cōis papie nisi p̄us
Lecta ⁊ scripta fuerit in ipso consilio. Et si aliter fiat non valeat nec teneat
ipso iure ꝯsilium: seu reformatio inde secuta ⁊ quicqd sequat ex eis. Et q̄ in
aliquo ꝯsilio magno vel paruo nullus surgat ad aliqd ꝯsulēdū nisi primo pre
posita p modū p̄dictū fuerit lecta ⁊ facta in dicto ꝯsilio per dñm vicariuz dñi
potestatis papie. Et qui cōtrafecerit puniat in libris decē papie ⁊ sub pena
priuatōis sui officij p qualibet vice. in quam pēnam ipso facto incurrāt. Ita
q̄ exigi possit sine aliquo pcessu seu ꝯdemnatione inde fiendis.

¶ De consilijs sapien. scriben. ⁊ legen. in quolibet ꝯsilio antecz preponens:
⁊ partitū faciens surgat ad facien. partitum aliquod. Rica.

xv **Item** Statuimus q̄ in aliquo ꝯsilio nō possit fieri aliquod partitū nec
aliqua reformatio nisi primo dicta omniū ꝯsiliarioꝫ fuerit ascri/
pta ⁊ lecta in dicto cōsilio ⁊ si aliter facta fuerit nō valeat ipso iure.

¶ Qualiter partitū fieri debeat in dictis ꝯsilijs ⁊ de pena ꝗfaciētiū. Rica.

xvj **Item** Statuimus q̄ oīa ptita que fient in ꝯsilijs ⁊ quolibz ipsoꝫ fiant
⁊ fieri debeant ad busollas ⁊ ballotas Per illū qui in ipsis cō/
silijs preposta fecerit ⁊ nō aliter. Et si ꝗfactū fuerit nō valeat nec teneat nisi
aliter alio statuto caueatur ⁊ quicquid factum fuerit ex eo vel ob id. ¶ Et ni/
hilominus qui ipsa partita cōtra ⁊ p̄ter formā ipsius statuti fecerit Cōdem/
netur in libris vigintiquinqz papie p qualibet vice qua contrafecerit.

¶ Qd nullus surgat ad cōsulēdū in aliquo cōsilio ante prepostam factam. Et de pēna ꝗfacien. Et de p̄posita nō fienda in aliquo ꝯsilio nisi primo fuerit scripta ⁊ lecta p officialē in dicto consilio. Rica.

xvij **Item** Statuimus q̄ in aliquo cōsilio magno vel paruo nullus surgat
ad aliqd cōsulendū nisi prius p̄posita fuerit lecta in ipso consilio.
Et qui ꝗfecerit puniat in solidis decē papie p qualibet vice. In quā pēnam
ipso facto incurrat. Ita q̄ exigi possit sine aliquo pcessu seu ꝯdēnatione inde
fien. Preposita vo in aliquo ꝯsilio magno vel puo fieri nō possit p aliquē re/
ctorē vel officialez cōis papie. nisi primo fuerit scripta ⁊ lecta in ipso consilio.
Et si aliter fiat nō valeat nec teneat ipo iure ꝯsiliū seu reformatio ide secuta.

Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова

¶ De pena illius qui nō venerit ad cōsilium. Et de pena illius qui consulendo de aliquo aliqua verba iniuriosa dixerit. Et de pena illius qui pcuserit in cōsilio cum pede: vel aliam turbationem fecerit.

xviij **Item** Statuimus q̃ qlibet de supscriptis consiliarijs teneat ⁊ debeat cū ad consilia vel aliqō ipsor fuerit vocatus sono cāpane: vel requisitione seruitoris cōis papie venire. Et qui contrafecerit puniat qualibet vice in sol. quinq̃ papie: vel minus arbitrio ptātis vel eius vicarij. Quaz penam ipsofacto incurrat: nisi ipsa die vel sequenti legitimam fecerit excusationem. ¶ Qui vero in aliquo cōsilio de aliquo seu alicui verba iniuriosa dixerit puniatur in Sol. centum papie: ⁊ minus ad arbitriū dñi ptātis vel eius vicarij. Percutientes vero cum pede in aliquo consilio vel alio modo turbationem facientes in aliquo consilio, que turbatio intelligatur ad arbitriuz iusdicentis. in dicto cōsilio puniat p quolibet ipsor in solidis viginti papie: ⁊ minus ad arbitrium dñi potestatis. Quā pēnam ipsofacto incurrat sine aliqua defensione inde danda Saluis alijs pēnis in statutis cōis papie comprehensis.

¶ De consulentibus extra prepostam. Et eor pennis. Rica.

xix **Item** Statuimus q̃ Cōsulentes extra prepostā. Puniant in solidis decez papie in singulis vicibus i quibus ctrafactū fuerit. Sine aliquo pcessu inde fiendo ⁊ defensione fienda ⁊ snia aliqua pferēda. ¶ Et vltra dictū cōsilium dicti cōsiliarij nō valeat ipso iure. Et q̃ cōsultū fuerit extra vel vltra prepostaz: reformatio: decretū: statutū: reformatū: ⁊ ordinatum nō valeat nec teneat ipsofacto ⁊ iure. Nō obstante aliqua exceptione vel iure.

¶ De pena euntis ad baragetū post cōsilium congregatuz. Et surgentis in consilio postq̃z potestas ⁊ eius vicarius surrexit ad facien partitū. Et insurgentis animose ctra alium in consilio. Et de pena quam potest potest imponere in consilio contra Inobedientem. Rica.

xx **Item** Statuimus q̃ quicunq̃z iuerit ad baragetū postq̃z cōsiliuz fuerit congregatū puniat p qualibet vice in sol. duobus papie. ¶ Et qui surrexit in cōsilio postq̃z ptās vel eius vicarius surrexit ad facien partituz puniatur in solidis duobus. Animose vero surgēs ctra aliuz in cōsilio puniat pro qualibz vice in solidis viginti papie. ¶ Pēnā vero possit ptās ⁊ eius vicarius ctra inobedientē in quolibet cōsilio Imponere: Et ipositā exigere vbi als a lege municipali nō eēt pena certa statuta Sol. x. papie. ¶ Quas penas in singulis casib⁹ possit exigē a ꝯfacien. sine aliq̃ pcessu ide fien. ⁊ snia dāda.

¶ Qd ptās nō possit pcipere i cōsilio p sacr̃z qd nō loquant Cōsiliarij. Rica.

xxj **Item** Statuimus q̃ Ptās papie vel eius vicarius nō debeat pcipere in aliquo cōsilio generali vel priuato. Cōsiliarijs: vel sapiētibus: vel ibi existentib⁹: q̃ nō loquant sub pena sacramenti. Sed alias penas possit imponere ꝟm consuetudinem ⁊ ꝟm qd requisiuerit qualitas facti.

¶ De reformatione dictanda per vicarium. Et legenda in quolibet cōsilio anteqũz consiliarij recedant. Rica.

Item

xxij **Item** Statuimus q̃ dñs vicarius dñi potestatis Papie in quolibet Consilio vinculo sacramēti. Et sub pena libraz decē Papie de suo salario. Teneat ⁊ debeat in quolibet cōsilioz pdictor dictare ⁊ scribi facere quicqd in aliquo ipsor fuerit reformatū. Et ipas reformatō. legi facere in dicto cōsilio anteq̃z dicti cōsiliarij de ipso cōsilio recedant. ¶ Et q̃ nullus ex dictis cōsiliarijs seu credēdarijs recedat de dicto cōsilio: Anteq̃z dictus notarius scripserit: legerit: ⁊ publicauerit: quicquid obtentū: ⁊ reformatuz fuerit in dicto cōsilio Sub pena solidor qnq̃z p quolibet ctrafaciente ab ipso auferenda absq̃z processu ⁊ condemnatione fiendis.

¶ De ctradictione sindici fiēda in cōsilijs. Et qualiter in cōsilijs partita fieri debeant. Et qua forma ⁊ certis causis debeāt congregari. Rica.

xxiij **Item** Statuimus q̃ deinceps in quolibz Consilio magno vel paruo. In quo tractabit de auere cōis papie, dando: remittendo: priuilegio cedendo: imunitate: grā: franchisia: seu libertate cedēda: seu cedendis alicui psone: cōi: collegio: seu vniuersitati. Aut vbi tractabit de iurisdit. cōis papie: preterq̃z in casibus a statutis cōis papie cessis: danda cedenda seu remittenda ppetuo: vel ad tps. Nō possint aliqui cōsiliarij vocari nec cōgregari nec p vocatis vel cōgregatis haberi: nisi mō ⁊ forma posita sub rubrica de nō ponēdo ad aliqō consiliū de aliquo statuto ⁊c. ¶ In quibus casibus omnibus ⁊ singulis Sindicus cōis papie in ipso cōsilio debeat Cōtradicere ipsis prepostis ⁊ cuilibet ipsar. Et in dictis casibus ⁊ quolibz ipsor in ipsis consilijs debeant partita fieri ad busollas ⁊ ballotas. Et si contra predicta vel aliquod predictor factum fuerit non valeat ipso iure qō factum ⁊ sequutum fuerit ex eo vel ob id.

¶ De prouisionibus Cōsiliarior poneñ. in libris cōis Papie. Rica.

xxiiij **Item** Statuimus q̃ Notarij deputati ⁊ deputādi officijs quorūcūq̃z cōsiliarior. Teneant ⁊ debeāt omnes ⁊ singulas reformatōes: ⁊ prouisiones: ⁊ cōsilia: quas ⁊ que fieri ctingerit in eorūz officijs infra Decem dies: postq̃z eis iusse ⁊ rogate fuerint scribere: ⁊ ponere: clare: ⁊ extense: in libro vno qui sit ⁊ esse debeat suum breuiariū. In quo libro ipsi notarij ⁊ quilibet ipsor teneant ponere titulum ipsius libri cum eor signo nomine ⁊ pnoie Anno ⁊ indit. Ita q̃ de ipsis possit qñcunq̃z fieri publicū instr̃m. ¶ Et q̃ de ipsis puisionib⁹ reformatōib⁹ ⁊ cōsilijs possit fieri copia cuicūq̃z petenti. Quā copiam facere teneant: Et hoc sub pena libraz decē papieñ. totiens quotiēs cōtrafactum fuerit: vel ita nō fuerit obseruatum.

¶ De litteris ⁊ ambasiatis registrandis ⁊ exemplādis in certis libris ⁊ de electione notarior ad hec. Rica.

xxv **Item** Statuimus q̃ omnes literre que decetero mandabūtur per cōe papie anteq̃z sigillent. Registrentur ⁊ exemplentur in vno libro Et oēs littere que mittent cōi papie similiter registrent ⁊ exēplent eadē die qua littere presentate seu aperte fuerint in vno alio libro. Ut inde possit haberi copia tam p facto cōis: q̃z aliarū psonar. Et q̃ duo boni notarij de collegio notarior papie elligant ad dictandū: ⁊ faciendū oēs lr̃as cōis papie.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Et per quos omnes littere fiant. Et per quos oēs littere registrenť ⁊ rexem/
plentur in dictis libris sicut superius ꝓtinetur. Et p quos omnes ambasiate
scribenť ātecz portenť. atqz exemplenť similiter oēs ambasiate que portabūť
in scriptis per aliquos ambasiatores cōmunis Papie. Et qui notarij can/
zelarij cōmunis Papie elliganť ⁊ elligi debeāt ad balotas de notarijs nota/
tis ad offm̄ cāzellarie. ⁊ de salario ipsoꝝ puideať arbitrio duodeciz sapiētū.
Quoꝝ offm̄ duret ⁊ durare ōbeat ad volūtatē ⁊ bn̄placitū duodecī sapiētū.

¶ Qō venditiones ⁊ alienatōes cōmunis Papie fiende prius deliberen/
tur per dominos duodecim Sapientes. Rica.

xxvj **Item** Statuimus ꝙ Incantus: Subastatōnes: Venditōes: ⁊ Aliena
tiones: que fient et fieri debebūt decetero de Redditibus cōis
Papie. Et de rebꝰ īmobilibus ⁊ iuribus cōis Papie. Deliberenť ⁊ tractē
tur primo p dn̄os duodeciz sapientes in ꝓsilio ipsoꝝ vel maioris partis ipsoꝝ
in pn̄tia dn̄i ptātis vel eiꝰ vicarij facto ⁊ obtēto ptito iter ipsos ad busollas ⁊
ballotas de ipsis rebꝰ vendeń. ⁊ alienań. ⁊ Quibus deliberatōibꝰ ⁊ tractatu
factis ⁊ prehabitis vendanť: liberenť ⁊ deliberenť in Cōsilio Maiori papie
per dn̄m potestatē papie vel vicariuz eius in pn̄tia ⁊ aučte aliquoꝝ ex dictis
sapień. duodeciz ⁊ Rōnatorib⁹ cōis papie sono cāpanarū p̄missō. Et nō aliť
nec alio modo. ⁊ Et qō tractatum fuerit: Aliter non valeat nec teneat.

¶ De ellectiōe duodeciz sapiētū. Et ꝓsilij generalis. Et baylia ipoꝝ. Rica.

xxvij **Quia** Ubi nō ē ordo solet eē ꝓfusio: Et qz ꝓsilia plurimoꝝ solēt parere
discordias. ⁊ Respublica meliꝰ reseruať ⁊ gubernať. si ꝓsiliarij
reipublice reducanť intelligentes viri. Et vt ciuitas papie possit cū discretōe
merito gubernari Prouida deliberatione. ⁊ Statuimus ꝙ singulis duobus
mensibus elligantur Duodeciz ciues ciuitatis papie discreti ⁊ prudētes: ha/
bitantes in ciuitate vel burgis papie. Qui debeant p̄sidere ⁊ intēdere factis
⁊ negocijs cōmunis papie. ⁊ Quoꝝ officiuz duret per duos menses: Tantū.
⁊ Qui duodecim elliganť. Modo infrascripto vz ꝙ omni anno de mēse de/
cembris per dn̄m ptātem vel eius vicarium ⁊ duodeciz sapientes tūc p̄siden/
tes negocijs cōis papie fieri debeant Sex cedule: ⁊ in qualibet dictaꝝ cedu/
larū describanť duodecim boni viri. Quoꝝ duo ex ipsis sint abbates. Et po/
nātur in vno sacheto. Et extrahať qn̄ fiet ellectio p duobus mensibus sequē
tibus vna ipsaꝝ cedulaꝝ p dn̄m potestatē vel vicariū eius ponendo manum
ī sacheto ita ꝙ nō videať q̄ extrahať. ⁊ Et illi qui ibi reperienť scripti: Pre/
sidentes p duobus mensibus p sapientibꝰ factis ⁊ negocijs cōis papie de/
scribantur. Et sic de duobus mēsibus in duos menses obserueť. Et ꝙ nullus
possit se excusare nisi esset euidentissima cā impediměti. ⁊ Et hoc nō obstan/
tibus aliquibus lr̄is seu gratijs impetratis seu impetrādis. quibus oībus p
presens statutū sit plenarie derogatū. finitis vero in capite āni dictis cedul.
Fiāt de mēse Decēbris similes Sex cedule p anno sequenti. ⁊ In quibus
non possit poni aliquis qui fuerit in dicto officio precedenti. Et si ꝓtinget ali
quem descriptū in cedula: que extrahet; habere aliquā iustā cām īpediměti:
ꝙ tunc per dn̄m ptātem vel eius vicariū: ⁊ duodecim sapiētes p̄dictos alius
sufficiēs ⁊ idoneus subrogeť: qui nō sit descriptus in dictis cedulis dicti āni.
Et ꝙ nullus incantator vel habēs partem in aliquo incantu cōmunis papie.
p āno

pro anno quo habz ip̄z incantū seu partē possit elligi de numero dictoꝝ duo/
deciz. Qui duodeciz p̄sidētes hēant ⁊ hīe debeāt plenū posse ⁊ bailiā facien
di p̄uisiones ⁊ reformatōes necessarias: ⁊ opportunas p factis ⁊ negocijs
cōis. p̄p̄. ⁊ in oībus his q̄ dependēt ab eoꝝ officio. Et vlterius hēant bailiaz
⁊ aučtem locādi ⁊ inuestiēdi ad tp̄s ⁊ in ppetuū res īmobiles cōis. p̄p̄. p illis
pensionib⁹ vel fictis qui vel que eisdē melius videbunť: ⁊ illis p̄sonis quibus
melius videbiť cū ꝓsilio ⁊ volūtate ⁊ deliberatōe aduocatoꝝ ⁊ sindicoꝝ cōis
papie. ⁊ Et si qua īuestitura hinc retro facta est p duodeciz sapiētes vel p ca
merariū cōis. p̄p̄. de volūtate dictoꝝ duodeciz sit valida ⁊ firma vigore ⁊ au/
ctoritate p̄ntis statuti. ⁊ Et ꝙ dicti duodeciz possint expendere de auere cōis
papie p cāis ⁊ questionib⁹ dicti cōis. p̄p̄. qn̄ cām vel cās moueri cōtingerit ꝗ
cōe. p̄p̄. vel p ip̄m cōe ꝗ aliquā p̄sonā: collegiū: vel vniuersitatē: vsqz ad q̄ztita
tem necessariā p dicta cā. Et ꝙ dicti sindici cōis papie q cās tractabūť ⁊ qui
pecunias dicta occasione recipiēt teneanť de denarijs expēditis facere dicto
cōi debitā rōnez. Et in alijs cāis necessarijs p qualibet cā vsqz in libris decē.
Et qui sapiētes possint deliberare petitōes ⁊ p̄uisiones ponēdas ad ꝓsilium
maius ducētoꝝ ō quo statuto infra diceť. ⁊ Et si aliq̄ petitio seu p̄uisio fuerit
posita ad ip̄m maius ꝓsiliū ducentoꝝ: anteqz sit deliberata ⁊ approbata per
ipsos duodeciz vel maiorē partē ipsoꝝ. Et intelligať maior pars si due ptes
dictoꝝ duodeciz fuerit p̄ntes: ⁊ maior pars dictaꝝ duaꝝ partiū fuerit ī pcor/
dia: in p̄ntia ⁊ cū ꝓsensu ptātis seu vicarij p̄dicti nō valeat nec teneat ipo iuř.
¶ Insup statuimꝰ ꝙ p duodeciz sapiētes p̄dictos de mense ianuarij elliganť
ducentū boni ⁊ honesti ciues ciuitatis. p̄p̄. vel suburbioꝝ q̄ sint de ꝓsilio dicte
ciuitatj. Et ꝙ ꝓsiliū appelleť ꝓsiliū maius ⁊ gn̄ale: quoꝝ officiū duret p annū
vnū. Et sequēti anno de dicto mēse ianuarij p duodeciz sapientes elliganť si/
mili modo alij ducentū vel ꝓfirmenť p̄dicti ꝑm deliberationē p̄dictoꝝ duode/
cim cū eadez ptāte ⁊ bailia. Et si cōtingat aliquē ex dictis ducētis ex dcō cō/
silio mori vel longa infirmitate infirmari: vel longo itinere absentari: vel alia
iusta cā īpediri: quominus possit dicto ꝓsilio generali interesse statuimꝰ ⁊ ordi
nauimus ꝙ dictus dn̄s ptās ⁊ eius vicarius ⁊ duodeciz sapiētes cum eo elli/
gant ⁊ elligere debeant vnū alium loco talis defuncti egrotātis vel absentis:
vel iusta causa vt supius dicitur īpediti: dūmodo illi elligendi sint de illa pte
de qua erat ille talis in cuius locū facta fuerat ellectio vel subrogatio p̄dicta.
⁊ Qō ꝓsiliū ducētoꝝ hēat illā aučtez: ptātē: ⁊ bailiā: ī faciēdo: tractādo: ⁊ di/
sponēdo. Quā hz vel posset hīe totū cōe ⁊ populus. p̄p̄. Saluo ꝙ nō possint
nec audeant aliquo mō nec aliq̄ colore q̄sito tractare: ordinare: vel disponere
aliquid ꝙ sit ꝗ honorē ⁊ statutū illustris principis ⁊ magnifici dn̄i Galeaz vi
cecomitis comitis virtutū ⁊ descēdentiū ab ipso legitīe p lineam masculinaz.
Et si aliquid ꝗfecerint: p̄uiderint: tractauerint: ordinauerint: reformauerint:
decreuerint: vel statuerit illō tale sit irritū ⁊ inane ⁊ casamꝰ irritamꝰ ⁊ ānulla/
mus. Et p casso irrito ⁊ inani ⁊ ānullato hz volumꝰ ⁊ teneri. Et illud tale fic
fcm̄ ob p̄dictā bailiā ⁊ ptātez dictis ꝓsiliarijs attributā volumus nō extendi.

Rica.

¶ De ellectione potestatis ⁊ familie sue.

xxviij **Ad honorē** Statū ⁊ augmētuz Illustris p̄ncipis ac magnifici
dn̄i dn̄i comitis p̄libati. Statuimꝰ ⁊ ordinauimus ꝙ
ptās qui p tpa elligeť p Illustrē ⁊ magnificū dn̄m p̄libatū ad regimē ciuitatj
papie sit amator ⁊ zelator boni status p̄libati dn̄i. Et debeat ducere secuz fa/

Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова

miliaz infrascriptã. ¶ Primo vz vnũ vicariũ legũ doctorẽ assessorẽ vnũ iurispe
ritũ:praticũ:valentẽ. Judicẽ vnũ maleficiorꝫ iurisperitũ discretũ ⁊ prudentẽ
maiorez triginta annis ad minus. Judicẽ vnũ ad officiuz rationis iurispituz
prudentẽ ⁊ expertũ. Item vnũ iudicẽ victualiũ prudentẽ ⁊ expertũ. Quorꝫ
officialiũ nullus sit vel esse possit scholaris q vadat nec intret scholas. Tres
milites seu collaterales prudẽtes ⁊ exptos. Octo damicellos ĩdutos sicĩ ve/
ste damicellorꝫ. Duos ꝓtestabiles bonos ⁊ sufficientes cũ baruariis quadra
gintasex cũ tamboznino:⁊ sit page quinquaginta oĩbus cõputatis. Qui ba/
ruariĩ debeãt esse induti ad modũ baruariorꝫ oẽs veste ꝓsimili:cũ qua debeãt
semp incedere p ciuitatẽ vel comitatũ:vt possint cognosci q sint de baruariis
ptãtis. Itẽ equos duodeciz:inter quos sint sex equi armigeri:⁊ sex roncini:⁊
scutiferos seu ragacios q̃ttuor:⁊ cochũ vnũ:qui scutiferi ⁊ cochus nõ cõpu/
tentur ĩ numero baruariorꝫ. Et qui habeãt ⁊ hẑe debeãt ꝑ eius salario omni
mense cõputatis pagis dictorꝫ baruariorꝫ ⁊ totius familie hoc modo vz pro
se ⁊ familia sua grossa ⁊ equis libras quattuorcentũ nonaginta duas solidos
vndeciz ⁊ denarios octo:ꝑ pagis quinquaginta ꝑdictis baruariorꝫ libras du/
centũ octuagintasex solidos vndeciz ⁊ denarios q̃ttuor papieñ. ⁊ sunt in sum
ma libre septẽcentum septuagintanouez ⁊ solidos tres tertiolorꝫ. Et si dicti
baruariĩ irẽt absqz vestib⁹ diuise ptãtis vt. ꝗ. dictũ ẽ q nõ possint offiñ exercẽ.
Et si offenderẽt ab aliq̃ nõ fiat magis punitio q̃z si offẽderent aliĩ seculares.

¶ Nõ de rebus factis vel natis ĩ territorio papie nõ soluat pedagiũ. Rica.

xxviiij **Item** Statuimus q de cetero ꝑ aliquib⁹ rebus natis vel factis ĩ terri
torio vel districtu. ꝑꝑ. cuiuscũq̃z ꝓditõis existãt nõ soluat ad ĩtroi
tuz ciuitatis nec alibi dũmodo ducant. ꝑꝑ. aliqꝫ pedagiũ vectigal:tholomeũ
transuersuz:decimum:vel aliqꝫ aliud onus. Et q sint nate vel q sint facte in
territorio vel districtu papie stet ⁊ credat sacramẽto illius cuius fuerint ipse
res vel ducentis eas vel portãtis. ¶ Et q nullus ciuis ciuitat] papie siue ali/
quis de eius familia cogi possit ad aliquod pedagiuz:vel ad aliquid soluen/
dum pro transuersando ticinuz vel graualonũ vel padum vel aliquam aliam
aquam territorij papie. Et qui cõtrafecerit puniat in libris decem papie pro
qualibet vice ⁊ minus arbitrio potestatis.

¶ De ꝓtractibus rerum cõis papie positis ad incantũ registrandis. Rica.

xxx **Item** Statuimus q omnes contractus ⁊ venditiones reddituuz cõis
papie fiendi ⁊ fiende per cõe papie anteq̃z ponãtur ad incantuz
cõis papie notentur per dñm vicariuz dñi ptãtis papie de ꝓsilio dñorꝫ duo/
decim sapientũ dicti cõis. Et scribant ꝑ notarios eorꝫ:ita q euidenter ⁊ ma/
nifeste appareat q cõe papie vẽdere vult:⁊ cũ quibus pactis modis ⁊ ꝓdi/
tionib⁹:quib⁹ sic factis ponant ad icantũ:⁊ deliberent ⁊ vẽdant ⁊ nõ aliter.
¶ Et factis venditõibus ⁊ deliberatõib⁹ de ꝑdictis notarij cõis papie tenea
tur ⁊ debeãt imbreuiare ipsas vẽditiones ⁊ deliberationes cũ pactis modis
formis:⁊ ꝓditionibus ipsorꝫ cõtractuũ ⁊ deliberationẽ:in breuiarijs ipsorũ.
Et q teneant ⁊ debeãt ipsi notarij dare ⁊ ꝓsignare ad camerã ratõalez cõis
papie notarijs ipsius camere ⁊ rationatoribus infra mensez tunc ꝓxime ve/
nientẽ post dictas vẽditões ⁊ ꝗctus ipsas vẽditiones:deliberatões:⁊ ꝗctus:
vt de ipsis copia fieri possit:sub pena libraꝫ quinqz papieñ. ꝑ quolibz dictorꝫ
notariorꝫ

notariorꝫ:⁊ ꝑ qualibet vice qua cõtrafactum fuerit in aliquo.

¶ Nõ nullus officialis cõis papie possit incãtare redditus cõis papie: nec
pignora:nec equos que ⁊ qui vendent ad incantum cõmunis papie. Rica.

xxxj **Item** Statuimus q aliquis officialis cõis papie sallariat⁹ ab ipo cõ/
muni seu habens ⁊ pcipiens salariũ ab ipso cõi tpe sui officij nõ
possit per se nec p aliũ eius noĩe incãtare nec ad incãtũ cõis papie emere nec
emi facere:nec societatẽ seu cõionẽ cũ aliquibus incãtãtib⁹ hẑre directe vel
p obliquũ in aliquibus redditibus:puẽtibus:⁊ vtilitatibus cõis papie:nec ĩ
aliqbus pignoribus nec equis:asinis:seu bestijs:nec aliquibus alijs rebus q
⁊ que vendant ad incantũ cõis papie: sub pena amissionis pretij reddituuz
puẽtuũ ⁊ vtilitatẽ ẽptarũ ⁊ ẽptorũ:⁊ incantatorꝫ ⁊ incãtatarũ. Et vltra hec
ipse incãtus ⁊ ipsa ẽptio nõ valeat nec teneat ipso facto. Et si repietur seu re/
pertus fuerit hẑre ꝑtem in aliquo incãtu aliquorꝫ redditurũ seu alicuius red/
ditus cõis papie facto tpe quo ipe erat officialis cõis papie:ipso facto presu
matur ipse officialis dictũ redditũ incãtasse seu incantari fecisse. Ita tñ q in
dicto casu perdat pretiũ dicti redditus incantati:⁊ incantus ⁊ emptio predi
cta sit nulla ⁊ nullius valoris ipso facto quantũ est in fauorẽ ipsorꝫ officialiũ
emptorum:que pena perueniat in cõmune papie.

¶ Nõ officiales ⁊ notarij cõis. ꝑꝑ. teneat facẽ scripturas cõis. ꝑꝑ. Rica.

xxxij **Item** Statuimus q quilibet notariorꝫ salariatus:vel de gra ellect⁹ ha
bẽs faciens ac exercẽs officiũ in cõi papie:teneat ⁊ debeat face
re gratis oẽs scripturas dicti officij spectantes ⁊ ptinẽtes cõi papie:⁊ ad ip/
sum cõe totiẽs quotiẽs expedierit ⁊ fuerit reqsitus ad hoc p dñm ptãtem pa/
pie eius iudices ⁊ dños duodecim sapiẽtes vel alterũ ipsorũ:⁊ sine aliq̃ mer
cede ⁊ premio recipiẽdis a cõi papie ꝑ dictis scripturis fiendis:dũtamen p
cõe. ꝑꝑ. ⁊ ipsos officiales dẽt carte ⁊ papir⁹ ⁊ libri necessarij ꝑ ipsis scriptu
ris fiẽdis ⁊ exẽplãdis ⁊ explicãdis. ad q̃s scripturas fiẽdas ⁊ exẽplãdas di
cti notarij possint ꝓpelli qbuscũq̃z iur] remedijs p q̃scũq̃z officiales cõis. ꝑꝑ.

¶ De bãnis ⁊ cõdemnationibus ⁊ absolutionibus tangentibus vtilitatem
cõmunis papie:vel contra:legendis ⁊ publicandis ad arengeriam que est su
per pontili nouo cõmunis papie. Rica.

xxxiij **Item** Statuimus q ꝓdẽnatiões absolutões secute ĩpositiões onerũ q̃
dabũt ⁊ fiẽt p ptãtẽ papie ⁊ alios presidẽtes in fauorẽ ⁊ vtilita
tem cõis papie:vel ꝓra ipsuz cõe:legant ⁊ publicent ⁊ legi ⁊ publicari debe
ant sono tube premisso in arẽgo publico ĩ curia cõis papie ad arẽgeriã que ẽ
super põtili nouo cõis papie:vel ad arẽgeriã que ẽ sup pontili deuersus gua
stos:⁊ nõ alibi nec aliter. Et si secus factum fuerit non valeat nec teneat id
quod cõtra dictã formã factum fuerit:nec de ipsis aliqua executio fiat.

¶ Quod fides adhibeatur instrumentis publicis subscriptis. Rica.

xxxiiij **Item** Statuimus q fides adhibeat ⁊ stet cuicũq̃z instro ⁊ instris scri
ptis ⁊ subscriptis manu cuiuscũq̃z notarij: dũmõ scriptũ seu scri

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

pta sit seu sint iussu illius notarij:cui rogatuz seu iussuz fuerit:seu rogata seu iussa fuerint:ac si manu ꝓpria tm̃ ipsius notarij cui rogatũ vel iussum sit: seu rogata vel iussa sint scriptũ seu scripta fuerit:⁊ credaꝫ iussu illius notarij scriptum seu scripta esse:q se in prio instro seu in ipsis instris se subscripserit. Et q̃ oia ⁊ singula instra publica facta ⁊ scripta per manũ tabellionis seu publici notarij de collegio notariozũ ciuitatis papie:iussu seu mãdato alteri⁹ notarij ⁊ tabellionis publici ꝺ collegio notarioꝝ ciuitat] papie cui sint seu fuerint cõmissa breuiaria ꝓthocolla ⁊ scripture alicuius alteri⁹ notarij:⁊ subscripta manu illius notarij:cui dicta breuiaria ꝓthocolla ⁊ scripture sint seu fuerint cõmissa ⁊ cõmisse ꝑ vnũ ex cõsulibus papie:ex cõsensu cõsulũ collegij notariozũ papie vel alteri⁹ ipsoꝝ valeãt ⁊ teneãt ⁊ robur ⁊ firmitatẽ publici instrumenti obtineãt.et eis plena fides adhibeaꝫ tãquã instro publico: nõ obstantibus aliquibus statutis ꝓuisiõibus seu reformatiõibus cõis papie ĩ cõtrariũ factis ⁊ fiẽdis.Et nõ obstante aliquo iure ciuili vel canonico in cõtrarium faciẽte:que in ꝗriũ faciẽtia sint cassa ⁊ irrita ⁊ nullius valoris ⁊ momẽti huius pñtis statuti auctoritate:ac si in ipsis ⁊ quolibet ipsozuz in hoc pñti statuto fieret mentio spãlis.Et ꝑdicta oia ⁊ singula locũ hẽant ĩ negotijs instrumẽtis ⁊ causis ꝑteritis:pẽdentibus:⁊ futuris.Et ẽt locũ hẽant predicta oia ⁊ singula tã in quibuscũqz instrumẽtis spectantibus ⁊ pertinẽtibus quibuscunqz ecclesijs ⁊ ecclesiasticis personis q̃z laycis.

¶ De determinatiõe personaruz cuius parochie sint. Rica.

xxxv **Item** Statuimus q̃ quelibet persona ciuitatis papie intelligaꝫ ⁊ sit ⁊ eẽ censeatur cum oibus de familia sua:de ⁊ in illis porta ⁊ parochia:in qua vel in quibus pro maiozi parte anni ipsa persona ꝗmuniter ⁊ ipse cum familia sua ingreditur ⁊ regreditur sue habitationis domum:quo ad honozes ⁊ onera.

¶ Ut quis eadem colta dupliciter non grauetur. Rica.

xxxvj **Item** Statuimus q̃ nulla persona eadem colta dupliciter grauetur.⁊ siquis positus ẽ vel fuerit ꝑ se seu nomĩe suo ad aliqꝺ onus soluẽdũ cõi papie:q̃ ipse sic positus nõ teneaꝫ ad solutionẽ alicuius oneris ꝑpositi suis vel heredibus alicui⁹ defuncti:cuius heres sit ex testõ vel ab ĩtestato:vel alicuius defuncti hereditas in eum perueniat aliquo iure siue titulo ante impositionem dicti oneris.

¶ Qualiter debeãt mensurari pãni qui venduntur ad brachium:⁊ de pena contrafacientis. Rica.

xxxvij **Item** Statuimus q̃ decetero quelibet persona que vendat pãnũ ad brachiũ teneatur ⁊ debeat ipsum mẽsurare ⁊ mẽsurari facẽ hoc modo:vz q̃ hẽat discũ discoptũ absqz tela ⁊ absqz aliquo alio velamĩe supra: ⁊ sup dicto disco teneatur ac debeat drapũ quẽ vendit duplicatũ ꝑ longitudinem drapi ponere sup discho absqz eo q̃ aliqua ꝑsona teneat drapuz ab alio capite petie pãni.Et eo sic posito ⁊ stante teneatur ⁊ debeat mensurare deuersus spicũ drapi:⁊ vltra ponere digitũ policẽ manus vnius planũ sup drapo:⁊ in capite dicti policis exclusiue ponere pasum planũ super drapũ stãtẽ

vt supra

vt supra dictũ est.Et in capite dicti pasus exclusiue ponere ⁊ tenere dictum policẽ vt supra.Et in capite trãsuersus dicti policis exclusiue ponere pasum stãtem planũ vt supra dictũ est.⁊ sic de singulis ponere ⁊ facere.Et dict⁹ pasus semp ponaꝫ:⁊ cũ eo dicto mõ mensureꝫ ponẽdo ⁊ tenendo drapũ ĩtra cimosam exclusiue ⁊ drapũ inclusiue. Ita q̃ vltra pasum dictozũ brachiozum que dabit ⁊ vẽdet semp ponat venditoz digitũ vnũ policẽ a quolibet capite dicti pasus plani vt supra. Et si venditoz seu vendi faciẽs drapũ ad mensuram fecerit contra ꝑdicta incurrat penã cõi papie applicãdam solidoꝝ qnqz ꝑꝑ.ꝑ quolibet brachio ⁊ qualibz vice. Et ptãs papie ⁊ iudex victualiũ tenentur ⁊ debeãt de predictis inquirere ⁊ circhare:⁊ inuẽtõi cuiuslibet ipsozuz credaꝫ ⁊ steꝫ.Et qlibet possit accusare:⁊ accusatoz ⁊ inuẽtoz ẽt si eẽt de familia ptãtis hẽat dimidiam dicte pene ptem.Et iudex victualiuz teneaꝫ cogere quẽlibet merchatorẽ drapozũ iurare de seruando dictũ statutũ ⁊ cõtra nõ veniendo ꝑ se vel ꝑ aliũ aliquo mõ.Et teneaꝫ euz cogere hẽre vnum dischũ vel plures coniunctos super quo mensuretur:qui sit vel sint longus vel longi ad minus brachijs sex.Et hoc statutum facere cridari per ciuitatem papie bis quolibet anno teneatur iudex predictus.

¶ De pena venditozum drapozum seu aliarum reruz non dimittentiũ quãlibet personam volentem ibi emere drapum vel aliam rem secuz habere quãlibet personam q̃z secum duxit vel habere voluerit. Rica.

xxxviij **Item** Statuim⁹ q̃ liceat cuilibet ꝑsone vñcũqz sit volẽti emere drapuz vel aliquã aliã rẽ ĩ ciuitate territozio vel districtu papie: vel aliq̃ domo statiõe vel alibi secũ hẽre ꝑsonã qualẽcũqz sibi placuerit. Et quecũqz ꝑsona tenẽs aliqd ꝑdictoꝝ ad vẽdendũ ibidẽ teneaꝫ ⁊õbeat admittere sine distinctiõe ꝑsonarũ quãlibet ꝑsonã volẽtẽ ibi emere drapũ seu aliã rẽ cũ alia qualibet ꝑsona ⁊ ꝑsonis quas emere volẽs secũ duceret vel duxisset:⁊ predicta omnia ⁊ singula sub pena ⁊ banno solidozuz sexaginta papieñ. ꝑ quolibet contrafaciente ⁊ qualibet vice.

¶ Quid ⁊ quantum accipere debeãt cimatozes ꝑ cimatõibus suis. Rica.

xxxix **Item** Statuimus q̃ cimatozes papie ⁊ district⁹ drapozũ venditoꝝ ad retalliũ nõ recipiãt nec hẽant ꝑ cimatura drapoꝝ nisi vt infra ꝑ brachio:vz ꝑ quolibet brachio cuiuslibz drapi qui cõstiterit libras tres ⁊ abinde supra:hẽant ⁊ recipiãt ꝑ cimatura cimato duabus vicib⁹ solidũ vnum ꝑꝑ.⁊ de quolibet brachio q cõstiterit solidos.xl.ꝑꝑ.⁊ ab inde supra vsqz ad solidos.lx.ꝑ quolibet brachio cimato duabus vicib⁹ denarios octo.ꝑꝑ. Et de quolibet brachio drapi q cõstiterit a soliꝺ.xx.⁊ abinde supra vsqz ad solidos. xl.ꝑꝑ.ipso cimato duab⁹ vicibus :ꝑ cimatura cuiuslibet brachij denarios sex.ꝑꝑ. Et de quolibet brachio drapi qui constiterit a solidis viginti infra pro cimatura cuiuslibet brachij denarios quattuor papieñ.

¶ De clauibus tribus scrinei sacristie maiozis ecclesie papie assignandis custodibus dicti scrinei. Rica.

xl **Item** Statuimus q̃ ad scrineũ cõis papie q̃ est in sacristia maiozis ecclesie papie sint ⁊ eẽ debeãt tres claues diuerse:que dari ⁊ assi-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

gnari debeãt tribus legalibus viris.vni vz de collegio iudicũ ciuitatʒ papie. alij ꝺ collegio notariorꝫ papie.ꝛ alij ſacriſte cõis papie.vna vz,p quolibz:elligẽdis p dños duodeciz ſapiẽtes papie vel maiorẽ ptẽ ipſorꝫ.Qui ſic ellecti teneanꝯ ꝛ debeant tpe receptõis clauium p̃dictarũ iurare ad ſancta dei euãgelia corpaliter tactis ſcripturis de dictis clauibus: ꝛ de oibus ſcripturis que erũt in dicto ſcrineo bñ ꝛ legaliter cuſtodiẽdis ꝛ ſaluãdis ad vtilitatem cõis papie.Et de ꝓcurãdo ꝙ alie bone ſcripture acqſtorũ ꝛ priuilegiorũ dicti cõmunis ponãtur in dicto ſcrineo.Et ꝙ dicti duodecim ſapiẽtes teneanꝯ ꝛ debeant fieri facere ꝛ ſcribi ꝛ regiſtrari duo breuiaria de ſcripturis que ſunt ꝛ erũt in dicto ſcrineo quorũ regiſtrorũ vnũ ſtet in dicto ſcrineo: ꝛ aliud ad ſacriſtiã dicti cõis papie.Predictorũ aũt triũ legaliũ virorũ ellectões oĩ anno fiant per quindecim dies ante feſtum natiuitatis dñi. Habeãt aũt ꝛ habere debeant pro eorum ſalario ꝛ labore florenũ vnũ auri in anno pro quolibet ipſorum:ſoluendũ eis in fine anni:quando cõſignabũt claues ſucceſſoribꝰ ſuis.

¶ De vno libro fiendo in q̃ ſint deſcripta ꝛ auctẽticata priuilegia ꝛ omnia iura cõmunis papie. Rica.

xlj **Item** Quia ſepe cõtingit ꝙ priuilegia ꝛ iura cõis papie que gubernãt ſub tribꝰ clauibꝰ p diuerſas pſonas cũ difficultate hẽri poſſunt: ꝛ ẽt piculoſum eſt ꝓ quocũq; caſu emergẽti ipſa priuilegia de loco ſuo extrahere ꝓpter periculũ pditiõis:ſubtractiõis:vel vitupatiõis. Prouida delibe ratione ſtatuimus ꝙ p dñm ptãtẽ papie vel eius vicariũ ꝛ duodecim ſapientes p̃ſidentes negocijs cõis papie infra tres mẽſes ꝓxie veniẽtes ſub vincculo ſacramẽti deẽ opa cũ effectu:ꝙ oĩa puilegia cõis papie tã ipialia q̃ꝫ palia q̃ꝫ q̃ocũq̃ꝫ cõceſſa oĩaq; alia iura cõis papie:ſiue ſint cõuẽtiões vel cõfederatiões cũ aliqua ciuitate terra vel loco:ſiue ſint ẽptiões:vẽditiões:ĩ emphiteoſim datiões:feuda vel ſimilia iura ponanꝯ oĩa ꝛ deſcribanꝯ in vno volumine pulchrarũ cartarũ ꝛ bona littera.Et fiat dictus liber manu vniꝰ boni ꝛ ſolẽnis notarij:cũ ſubſcriptõe ſua poſt qõlibet inſtr̃m.Et dictũ librũ faciat cũ auctoritate ꝛ p̃cepto dicti dñi ptãtʒ eiuſq; vicarij ꝛ duodeciz ſapiẽtũ p̃dictorũ.Et demũ auſculteꝯ dictus liber de inſtr̃o in inſtr̃m:vel de priuilegio ĩ priuilegiũ :cũ p̃ñtia ꝛ in p̃ñtia dicti dñi vicarij:ꝛ quattuor vel qnq; notariorũ bone ꝓditiõis ꝛ fame:q ſe ſubſcribãt ſolẽniter vna cuz notario principali. In quorũ ſubſcriptõibus faciãt oẽs debitas ſolẽnitates:q̃ reqrunꝯ ad auctẽticãdũ ſolẽniter qõlibet inſtr̃m.Cui libro deꝯ plena fides ẽt abſq; ꝓductõe origialis inſtr̃i vel priuilegij. Et q liber ſtare debeat ad camerã rõnalẽ cõis papie.Et ibidẽ diligẽter cuſtodiaꝯ p officiales dicte camere:vt ide poſſit fieri copia q̃ñcũq; opus fuerit:ꝛ vt dictũ opus celerius pficiaꝯ. Statuimus ꝙ rõnatores camere añdicte ſub pena lib.xxv.ꝓ quolibz ipſorꝫ teneaꝯ daꝯ opãcũ effectu cũ dictʒ dño ptãte ꝛ vicario ꝛ ſapiẽtibꝰ ꝙ dictus liber ꝓpleaꝯ ĩfra tp̃s p̃dictũ:vel ſaltẽ ĩfra klẽdas Januarij,ꝓxie veniẽtes. ¶ Teneanꝯ ẽt dñs ptãs eiuſq; vicarius ꝛ duodecim ſapientes ꝛ rationatores predicti fieri facere vnum librum maſtrum omnium ſtatutorũ:in quo cõprehendanꝯ oĩa ſtatuta tã ciuilia q̃ꝫ crimialia:ꝺ regimĩe ptãtis: victualiũ:ſtratarũ cãpanie papie: ꝛ generaliter quecũq; ſtatuta:que ſint in cartis mẽbranis:qui liber remanere debeat ad ſacriſtiam cõis papie.

¶ De taxatiõe paraticorum ciuitatis ꝛ diſtrictus papie. Rica.

Item

xlij **Item** Statuimꝰ ꝙ ĩ ciuitate papie nõ ſint nec fiant nec eẽ debeãt aliq̃ paticha ſeu monopollia:becariorꝫ:furnariorũ:piſcatorꝫ:tabernariorũ:caligariorũ:ſartorꝫ:molinariorũ:retalliorũ:ferrariorũ:barbitõſorꝫ: nautarũ:pillizariorũ:muratorũ:ꝛ magiſtrorũ lignaminis:nec aliqꝺ aliꝺ patichũ ſeu monopollium.Et quelibet pſona ciuis ꝛ forẽſis vñcũq; ſit poſſit ꝛ valeat libere ꝛ ĩpune in ciuitate ꝛ diſtrictu.p̃p̃.exercere ꝛ opari quãcũq; arte nõ ꝓhibitaz iuꝯ vel ſtatuto.Et ꝙ in aliqua arte q̃ exerceaꝯ in ciuitate vel diſtrictu papie nõ poſſint nec eẽ debeãt aliq ꝓprij ĩ ipſa arte cõſules p̃ſidentes vel rectores ſeu ãciani vel officiales.Et ſiqs vel ſiqui ſint vigore p̃ñtʒ ſtatuti ſint ꝛ eſſe intelligaꝯ caſſi.Et ꝙ cõtra p̃ñs ſtatutuz aliqua pſona ciuitatis vel diſtrictus papie vel aliũde non audeat vel preſumat facere ſeu venire dicto facto vel ope:publice vel occulte:dirrecte vel indirrecte cõtra:ſub pena librarũ xxv p̃p̃.ꝓ quolibet contrafaciente ꝛ qualibet vice.

¶ Qꝺ carcerati ꝓ debito publico nõ poſſint impediri. Rica.

xliij **Item** Statuimus ꝙ aliqs carceratꝰ ſeu in carcere cõis papie detẽtus vel poſitus ꝓ debito publico ſeu maleficio nõ poſſit nec debeat mõ aliquo p aliquẽ nec ad petitionez alicuius ꝓ aliquo debito priuato ſaxiri vel aliter impediri.Saluo ꝙ ſi carceratus ſeu p̃dictus detentus reptus fuerit extra carceres cõis.p̃p̃.qꝺ tũc poſſit capi ſaxiri ꝛ impediri.

¶ De ſtratis mediolañ.ꝛ alijs ſtratis cõis papie reaptandis. Rica.

xliiij **Item** Statuimꝰ ꝙ ſtrata mediolañ.qua itur papia mediolanũ:ꝛ vniuerſe alie ſtrate publice quibus.p̃p̃.vndiq; veniꝯ longe a ciuitate papie p quinq; miliaria. Aptenꝯ ꝛ reaptenꝯ q̃ꝫ citius fieri poſſit ſ̃m ordinem ꝛ diſpoſitiõez officij dñorꝫ duodecim ſapientum ciuitatis papie.

¶ Qꝺ quelibz perſona habẽs aliquas poſſeſſiões per quas ſeu iuxta quas aque ſint ſolite deriuare teneaꝯ facere ꝛ fieri facere foſſata ſup ſuis terris:p que dicte aque labenꝯ:ꝛ ipſa foſſata tenere aperta. Rica.

xlv **Item** Statuimus ꝙ quelibet perſona cuiuſcũq; ſtatus ꝛ cõditiõis exiſtat:ꝛ quodlibet collegiũ ꝛ vniuerſitas:q̃ ſeu qꝺ hẽat ſeu poſſideat aliquas terras ſeu poſſeſſiões in diſtrictu papie p quas ſeu iuxta quas aq̃ ſolite ſint ꝛ cõſuete deriuare ꝛ labi:ꝛ ab ãtiquo labanꝯ ꝛ deriuenꝯ: teneanꝯ ꝛ debeãt facere foſſatũ ſeu alueũ ſuper p̃dictʒ ſuis terris ꝛ poſſeſſiõibꝰ:p q̃ foſſata ſeu foſſatũ aqua ſeu aque ab ãtiquo fuit vel fuerũt ſolita vel ſolite labi ꝛ deriuare ac diſcurrere.Et dicta foſſata ſeu alueũ tenẽ apta ꝛ ſpaciata ꝛ aptum ꝛ ſpaciatũ:taliter ꝛ eo mõ ꝙ aque que ſolite ſunt diſcurrere poſſint ꝛ valeant diſcurrere ꝛ deriuare ꝛ labi libere abſq; vllo ĩpedimẽto:ita ꝙ dicte aq̃ ſeu aqua ñ poſſit ſeu poſſint aliqꝺ dãnũ ſeu detrimẽtũ iferre vicinis poſſeſſionibus ꝛ terris exiſtẽtibꝰ ĩ pte ſupiori vel a latere.Et ꝙ dñs ptãs ciuitatʒ papie qui nũc eſt vel ꝓ tpe fuerit teneaꝯ ꝛ debeat cõpellere ꝛ cõſtringere quãlibet perſonã cõitatem vel vniuerſitatẽ ſeu collegium ad faciẽdum dicta foſſata ſeu alueũ.Et ad tenẽdum dicta foſſata ſeu alueũ aperta ꝛ ſpaciata.Ita ꝛ eo mõ ꝙ dicte aque ſeu aqua poſſint ꝛ valeant diſcurrere ꝛ deriuare ſine aliquo obſtaculo ꝛ impediẽto.Et cõdẽnare cõtrafaciẽtes in libris qnq; p̃p̃.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

p quolibet ⁊ qualibet vice ⁊ minus arbitrio ipsius dñi ptātis ispecta qualitate facti ⁊ cōditiōe persone. Et p̄dicta dictus dñs ptās teneat̄ ⁊ debeat obseruare ⁊ obseruari facere ex suo mero officio: ⁊ ad instātiā ⁊ requisitionē cuiuslibet persone collegij cōitatis ⁊ vniuersitatis hoc reqrētis: que seu qō dānificetur seu dānificari posset pp obstaculum ⁊ impedimētū decursus dictarum aquaꝝ: que discurrere ac deriuare seu labi non possent ꝑm decursum ipsarum aquarū seu aque solite solitum cōsuetum ⁊ antiquum.

¶ Quod quilibet ciuis teneatur ad minus habitare cum familia sua in papia per tres menses. Rica.

xlvj **Item** Statuim⁹ q oēs ⁊ singuli ciues ciuitat̄ papie ⁊ asserētes se esse ciues ciuitatis papie: ⁊ q cōtinue hītare cōsueuerint in burgis: terris: villis: locis: ⁊ castris: district⁹ papie. nō bāniti de tali maleficio de quo pena sanguis debeat ingeri: nec rebelles cōis papie teneant̄ ⁊ debeāt venire ad stādū ⁊ hītandū in ciuitate papie cū eorū familijs vel maiori pte familiarum suarū ⁊ cū vxorib⁹ si habēt p tres mēses cōtinuos cuiuslibz āni ad min⁹: vz de mēse nouēbris decēbris ⁊ ianuarij: si habēt in valimento libras quinqz mille vel abinde supra. Alioqn nō habeant̄ nec teneant̄ ciues nec p ciuibus ciuitat̄ papie. quo ad honores ⁊ officia cōis papie. Et vltra condēnent̄ cōi papie in libris qnquagīta. p̄p. Possint tñ duodecim sapientes quascūqz personas que eis videbuntur ex iusta ⁊ rationabili causa licentiare deliberare ⁊ absoluere a presenti statuto.

¶ Quot homines faciant cōmunitatem. Rica.

xlvij **Item** Statuimus q decē hoies ad minus nō ciues: quoꝝ qlibet sit caput domus stātes ⁊ hītantes in aliquo loco castro vel villa territorij vel districtus papie faciāt cōe ⁊ cōitatez: ⁊ nō pauciores numero. vt. s̄.

¶ De fideiussiōe prestanda per potestarias. Rica.

xlviij **Item** Statuimus q deinceps semel oī anno de mēse ianuarij dñs vicarius dñi ptātis papie teneat̄ ⁊ debeat a quacūqz ptāria districtus. p̄p. ⁊ a quacūqz p̄xia cāpanie papie: vz a squadrerijs dictaruz squadrarum sue squadre site i cāpania papie: videlz in p̄xia soprana: p̄xia mezana: ⁊ p̄xia subtana: ⁊ in ficomario. p̄p. vz a squadrerio seu q̄sule totius ficomarij facere dare fideiussiōes de oibus his ⁊ singulis: que statuta aliqua cōis papie tā maleficiorū: ciuilliū: gabelle salis: stratarū: victualiū cōis papie exigunt ⁊ reqrunt. Et que fideiussio auctoritate pñtis statuti ad oēs ⁊ singulos officiales cōis papie se extēdat ⁊ sufficiat. Qui officiales oēs ⁊ singuli p cōi papie teneant̄ ⁊ debeāt in oibus ⁊ singulis casibus ⁊ articulis dicta fideiussiōe esse cōtēti: ⁊ p eoꝝ officijs aliā fideiussionē seu pmissionē a dict̄ potestarijs squadrerijs ⁊ cōitatib⁹ locorū non exigere. Quos fideiussores notarij dñi vicarij accipe teneant̄: ⁊ de qualibet fideiussiōe hēre debeant p qualibet ptāria vel squadra florenū vnū auri ad plus. Et si eēt locus non suppositus alicui potestarie seu squadre predictarū: dictus locus teneat̄ si ibi habitauerint decez familie ⁊ nō aliter: ⁊ de qualibz fideiussiōe prestanda per locū aliquē nō suppositum vt supra bēant ⁊ habere debeāt solidos viginti papie p singulo loco ⁊

co ⁊ cōitate predict̄. ⁊ si plus dicti notarij exegerint cadant in pen ā libraꝝ. x p̄p. p qualibet vice. ⁊ incōtinēti exigat̄ p dñm vicariū. Et credat̄ cuilibz squadrerio seu cōsuli p qualibet ptāria seu squadra si p̄stare voluerint dictā fideiussionē p dictis cōitatibus: q sint cōsules vel squadrerij dictaꝝ potestariaꝝ ⁊ squadraꝝ. Et q singularia loca supposita ptārijs: vel squadris: vel de ficomario nō teneant̄ dare fideiussorē vel prestationē vel promissionē coram aliquo officiali cōmunis papie: nisi vt supra dictum est.

¶ Quod cōmunia locorum non faciāt statuta nec prouisiones cōtra cōmune papie vel homines ciuitatis papie. Rica.

xlviiij **Item** Statuimus q cōia ⁊ vniuersitates ciuitat̄ ⁊ districtus papie nō faciāt nec facere possint: statuta p uisiōes: reformatōes: siue ordinamenta aliquas vel aliqua ꝓtra cōe papie siue ciues ciuitatis papie vel aliquē ipsorum. Et si qua vel si que facta fuerint nō valeant nec teneāt ipso iur̄ ⁊ facto: ⁊ sint casse ⁊ cassa ⁊ p cassis ⁊ irritis habeantur.

¶ Q ō bubulci ⁊ camparij non cōpellant̄ ad aliqua onera rustica. Rica.

l **Item** Statuimus q aliqs ptās officialis seu rector: vel alia cōitas nō possit nec debeat cōstringere aliquē bubulcū cāpariū castaldum porchariū pastorē seu quēcūqz familiarē: q stet ⁊ habitet cum aliquo dño ad feudū ⁊ ad vnū panē ⁊ ad vnū vinū q ibi non hēat aliqua bona mobilia ⁊ īmobilia ad soluendū aliqua onera realia vel p̄sonalia p ipso cōi in quo fuerit vel venerit ad standū ⁊ hītandū: ⁊ si quis cōtrafecerit soluat p pena ⁊ bāno qualibet vice libras. xxv. p̄p. Et nihilominus ipsi bubulci cāparij gastaldi pastores seu familiares ad p̄dicta omnia minime teneantur.

¶ Quod decetero non fiat aliquod homagium. Rica.

lj **Item** Statuimus q aliqs ō ciuitate papie vel districtu alicui ciui. p̄p. vel territorij se ligare vel obligare p suo hoīe nō possit: seu homagium facere: nec se hoīem alicuius appellare: nec vnus aliū suū hoīem appellare p̄textu cuiuscūqz obligatōis p̄missiōis vel sacramēti. ⁊ si ꝓtrafactū fuerit nō valeat nec teneat. Sz sic cōtrafaciēs ⁊ pmittens oī pmissiōe ēt vinculo sacramēti sit liberatus ⁊ absolutus. Et vltra puniat̄ ⁊ ꝓdēnet̄ tā pmittēs q̄z pmissionē recipiēs p quolibet ⁊ qualibet vice in libris cētū. p̄p. nec eis reddatur ius in ciuili agendo nec defendēdo donec p̄dictā penā soluerit. Et si q homagiū vel obligatio facta fuit vel fuerit ipso iure ⁊ facto nō valeat nec teneat: ⁊ sit nullius valoris ⁊ momēti auctoritate presentis statuti.

¶ Quod reformatio non tollat statutum. Rica.

lij **Item** Statuimus q aliqua reformatio p uisio seu deliberatio vel ordinatio alicuius cōsilij ciuitat̄ papie nō tollat nec suspēdat nec minuat: nec tollere suspēdere minuere nec mutare possit in toto vel in parte aliquod statutū cōis papie: nisi illud fiat p cōsiliū generale ⁊ maius cōis papie. In quo cōsilio ad minus sint due ptes ipsius cōsilij. Et nisi oēs de dicto cōsilio fuerint citati voce p̄conia. Et nisi maior ps pñtiū in dicto q̄silio sit in q̄cor-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

dia fcō pri⁹ ptito ad busſolas ⁊ balotas: niſi ꝓfirmatio ꝑfacti dñi iteruenerit.

¶ Qd̄ masculinū gen⁹ ꝓcipiat femininū: ⁊ pluralis numer⁹ ꝓcipiat singlare.

liij **Item** Statuimus q̄ in statutis cōis pp̄ masculinū genus cōcipiat femininū: ⁊ numerus pluralis ꝓcipiat singulare: ⁊ singular] cōcipiat pluralē: ⁊ p̄dicta locū hēant vbi ius vel natura non reſiſtit.

¶ De mercatis fiendis quibuſlibet die veneris ⁊ ſabbati in ciuitate papie ⁊ non alibi. Rica.

liiij **Item** Statuimus q̄ in quolibet die veneris ⁊ ſabbati cuiuſlibet ſeptimane fiat ⁊ fieri debeat ⁊ ſit mercatū generale in ciuitate papie. Et q̄ quelibz pſona vñcūqz ſit: dūmō nō ſit bānita pro maleficio cōis papie: poſſit ⁊ valeat dictis diebus: ⁊ quolibet ipſorum venire ſtare ⁊ redire ipſis diebus ad ipſum mercatum in ciuitate papie libere: abſqz eo q̄ poſſit inquietari turbari vel moleſtari in perſona vel rebus pro aliquo ōbito publico vel priuato. Et in aliquo caſtro ſeu caſtellātia burgo vel villa ſeu loco: vel eorūz territorio territorij papie ſeu iuriſditiōis papie non fiat nec fieri debeat nec teneri mercatum publicū de rebus aliquarum perſonarum non habitantiuz in ipſo loco burgo vel villa. Et q̄ aliqua perſona ciuitatis ⁊ territorij papie non portet nec ducat nec portari vel duci ſeu conduci faciat aliquam rem ſeu aliquas res ad vendendum permutandum ſeu alienandum in aliquo caſtro caſtellantia loco burgo vel villa territorij papie: ī quo vel in qua ipſa talis pſona non habitet cum familia ſua. Et ſi contrafactū fuerit: q̄ vēditiones alienationes ſeu permutationes predicte pro infectis habeanť: contrafacientes vel venientes condemnentur ⁊ condemnari debeant totiens quotiens contrafecerint in medietate valoris ſeu eſtimatiōis vel precij ipius rei ſeu ipſarū rerum. Et quilibet poſſit accuſare vel denunciare: ⁊ teneatur ſecretus: cuius pene medietas pueniat in cōe papie: ⁊ altera medietas in accuſatore ſeu denunciatorem. Cōmune vero caſtri ſeu caſtellantie burgi ville ſeu loci in cuius terra vel territorio dictū mercatū factū fuerit cōdemnetur pro qualibet vice in libris quinquaginta. pp̄. ⁊ minus arbitrio poteſtatis habito reſpectu facultatis caſtri burgi ville ſeu loci contrafacientis. Et etiam quilibet poteſtas ipſius loci qui contrafecerit. ⁊ ſi permiſſerit vel fieri non prohibuerit puniať in libris decem. pp̄. qualibet vice. Et quilibet cōſul ſeu vicarius dicti loci burgi ſeu terre in libris quinqz. pp̄. pro quolibet ⁊ qualibet vice. Quod quidem ſtatutum dominus poteſtas papie in principio ſui regiminis faciat cridari ſemel ⁊ ſubſequenter infra terminum ſui regiminis. Et faciat q̄ poteſtates ipſorū locoz ſiles cridas fieri faciāt p loca de quibus fuerint poteſtates.

¶ De vigore ſtatutoz cōmunis papie. Rica.

lv **Item** Statuimus q̄ oia ⁊ ſingula ſtatuta cōis. pp̄. facta ⁊ fieda itelligant ⁊ itelligi debeāt. Simplr ſicut lra iacet ⁊ ſonat nullo extrinſeco habito itellectu. Et ſi qua ſtatuta repiant ī aliquo ōdicere alicui ſtatuto pñtiū ſtatutoz cōis. pp̄. publicatoz milleſimo tricenteſimo octuageſimoprio vel de cetero fiēdo: vel aliud vel aliter repiať in alio ſtatuto q̄z ī ipis publicatis vt ſupra ſeu de cetero publicandis ſtatutis: illa non valeant nec teneant.

Sed

Sed ſolūmodo ſtatuta dicto tpe publicata: ⁊ de cetero publicanda ſint rata ⁊ firma. Et quecūqz alia ꝓria ipſofacto ſint caſſa irrita ⁊ nullius valoris.

¶ Qd̄ predicta ſtatuta habeant ſoluere ⁊ ligare: ⁊ roboris obtineant firmitatem. Rica.

lvj **Item** Statuimus q̄ ſupraſcripta ⁊ infraſcripta omnia ⁊ ſingula ſtatuta robur ⁊ vim obtineant: ⁊ attendi ⁊ obſeruari ⁊ adimpleri ac ligare habeāt ⁊ debeant īmediate a die ⁊ hora publicatōis ipſoz ſtatutoz in antea: niſi ſtatuto cōis papie aliter caueatur. ita tñ q̄ ad cauſas ⁊ queſtiones ⁊ iudicata ⁊ tranſacta vel finita minime ſe extendant.

¶ De pena non permittentis ſe pignorare. Rica.

lvij **Item** Statuimus q̄ ſi aliqs ciuis vel diſtrictualis papie habitās in ciuitate vel diſtrictu papie ꝓhibuerit pignus ſeu ſe pignorari nō permiſerit. Quādo pignorať ex parte poteſtat] vel eius officialis ſeu alteri⁹ officialis cōis papie. de facto abſqz aliqua ꝓdēnatiōe dñs poteſtas vel eius officialis ex cui⁹ pte tale pignoramētū fieri debebat punire debeat talē ſe nō pmittētez pignorari vel ꝓhibētē pign⁹ in libris. x. pp̄. q̄s poni ⁊ īcludi faciat intra cepuz: qui eſt ſupra palatiū cōis. pp̄. vbi iura reddunť. Et minus arbitrio poteſtatis vel iuſdicētis. Et credať de ꝓhibitione dictoz pignoz ſuitoz cum vno teſte fide digno: qui nō ſit de familia dñi poteſtatis pp̄. Et nō aliter.

¶ De officio conſulum mercatorum ciuitatis papie. Rica.

lviij **Item** Statuimus q̄ mercatores ciuitatis papie poſſint ⁊ valeant elligere ⁊ creare ſingulis ſex mēſibus duos bonos viros diſcretos ⁊ fide dignos: qui nomienť ꝓſules mercatoz. Quos ꝓſules volumus habere merū ⁊ mixtū imperium: ſed ſolaz iuriſdictione cognoſcendi de queſtionibus occurrentibus occaſione mercadantie inter mercatorē ⁊ mercatorē. Et coraz ipſis ꝓſulibus vnuſqſqz qui nō ſit mercator poſſit mercatorem cōuenire: non tñ e cōuerſo etiā p recōuētione: ſz ſolū coram ptāte pp̄ vel eius iudicib⁹. Quoz ꝓſuluz ſnia ſolū p ptātez vel eius vicariū executōi mādari debeat. A qnibus ſentētijs appelleť ⁊ appellari poſſit ad p̄dictos dños poteſtatē vel eius vicariuz. Quibus ꝓſulibus damus ⁊ ꝓcedimus auctoritatē ⁊ bailiam ꝓdemnādi ſuper fraudibus comiſſis in artibus ſpectātibus ad mercantiā vſqz in quātitatem ſolidoz viginti papie. ⁊ nō vltra a quibus ꝓdēnationib⁹ appellari non debeat. Non intēdentes ꝓpterea iuriſdictiōi ptātis pp̄ in aliquo derogare.

¶ Qd̄ poteſtas papie non poſſit pernoctare ſine licentia. Rica.

lviiij **Item** Statuimus q̄ dño poteſtati papie nō liceat ſtare ⁊ pnoctare extra papiā vel diſtrictuz: aliquo modo: niſi p negocijs ſpālibus cōis papie. per totū tēpus ipſius ſui regiminis: ſine parabola ⁊ licentia duodeciz ſapientū. Saluo ſemper ⁊ reſeruato p̄cepto ⁊ voluntate illuſtris ⁊ magnifici dñi dñi noſtri dñi Galeaz vicecomitis comitis virtutum.

¶ Qd̄ glibz iudex dñi ptātis pp̄. Sit horis ordinatis ad ſuū tribunal. Rica

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНТУ імені О. ПЕЧНИКОВА

lx **Item** Statuimus q̃ olibz iudicũ dñi ptãtis pp̃. Stare teneat omni die iuridico ad suũ tribunal ab omni hora cãpane pulsantis de mane vsqz ad tertias: ⁊ pulsantis post nonã vsqz ad vespas. Et faciat ratione z expeditã cuilibz postulãti bona fide. Qui iudex teneat vinculo sacramẽti stare ad bãchũ quolibet die in mane p̃ duas horas: ⁊ in octauis p̃ duas horas.

¶ Qd̃ potestas papie ⁊ eius iudices ⁊ officiales curie sue puras ⁊ mũdas manus habere debeant. Rica.

lxj **Item** Statuimus q̃ dñs ptãs papie iudices ⁊ milites seu collaterales ipsius: vel alius quicũqz de sua familia nõ possint nec debeãt recipere aliqd̃ munus p̃ter esculentũ ⁊ poculentũ: qd̃ paucis diebus ꝓsumi possit ab aliqua p̃sona laica ciuitatis vel districtus pp̃: vt aliũde vllo modo vel ingenio nõ possit nec debeat ipse dñs ptãs nec aliquis de eius familia habere vel recipere aliquid plus q̃z ꝓtineat in statutis vel ꝓuisionib⁹ cõis papie sub pena dupli estimatõis eius q̃ recepit ꝓtra formã p̃sentis statuti: applicanda cõi pp̃. Predictaqz locũ habeãt: nisi si assumpti fuerint ipsi vel aliqs eoz i arbitros vel arbitratores vel amicabiles ꝓpositores de partiũ volũtate: de ⁊ sup qõnib⁹: de quib⁹ nõ eẽt antea corã ipsis assumptis vt.s.lis mota vel ĩchoata.

¶ De pignoribus consignãdis per quemlibet seruitorez cõmunis papie ad cameram dicti cõmunis. Rica.

lxij **Item** Statuimus q̃ oĩa pignora que auferent aut pignorabunt p̃ seruitores ⁊ baruarios dñi potestatis ⁊ cõis papie in ciuitate ⁊ districtu papie ex parte dicti dñi ptãtis vel eius vicarij vel iudicũ vel officialiũ curie sue ac etiaz oĩum alioz officialiũ quorũcunqz: siue datioz gabellarũ ⁊ redditũ: siue stratarũ ⁊ pontiũ: siue farinarũ: siue campanee: ⁊ alterius cuiuscunqz officialis cõis papie: decetero consignent ⁊ ꝓsignari debeant apud camerariũ dicti cõmunis p̃sentẽ ⁊ futurũ per quẽlibz seruitorẽ cõis papie: cui fuerit data licentia faciendi pignorationẽ predictam ea die: vz si dicta pignoratio facta fuerit in ciuitate vel suburbijs ciuitatis predicte. Et ea die vel sequẽti ad minus si pignoratio facta fuerit in districtu papie cõputatõe facta a die qua fecerit reditum in ciuitate predicta. Saluo q̃ si pignora predicta vel eorũz aliqua secum non portauerit vel portari fecerit seruitor predictus: sed ipsa dimiserit ⁊ ꝓsignauerit in aliq̃ loco ydoneo: tũc sufficiat dicto seruitori dare in scriptis coram illo iudicente: de cuius p̃cepto dicta pignoratio fienda concessa fuerit: que ⁊ qualia pignora sint: ⁊ penes quem per eundem seruitorem fuerint ꝓsignata ⁊ recõmendata: sub pena arbitrio dñi potestatis papie si ꝓtrafactũ fuerit. Saluo damno ⁊ interesse dictorũz pignorũz quibus competit: in p̃eiudiciũ tñ seruitoris predicti ⁊ ꝓtra eundem seruitorem.

¶ Qd̃ nullus seruitor cõmunis papie audeat ire ad pignorãdum vel detinendum aliquẽ de p̃cepto vel licentia alicuius officialis papie quicunqz sit sine baruarijs dñi potestatis papie. Rica.

lxiij **Item** Statuimus q̃ nullus seruitor cõis papie tam audax inueniatur ⁊ sit qui vadat vel ire possit ad pignorãdũ vel detinẽdũ aliquẽ in ciuitate vel districtu papie de p̃cepto vel licentia alicuius officialis cõis papie

papie quicunqz sit sine baruarijs domini potestatis papie predicti sub pena librarum vigintiquinqz papie seruitori communi papie applicanda totiens quotiens contrafactum fuerit. Et quilibet possit esse accusator: ⁊ habeat medietatem pene predicte.

¶ De camparijs eligẽdis in q̃buscũqz locis territorij pp̃ ⁊ districtus. Rica.

lxiiij **Item** Statuimus q̃ deiceps p̃ quecũqz cõmunia ⁊ vniuersitates quorũcunqz locorum terrarũ seu villarũ territorij ⁊ districtus papie: decetero omni anno de mense Januarij teneantur ⁊ debeant sub pena librarũ xxv. papie p̃ro quolibet cõmuni seu vniuersitate: ⁊ p̃ro qualibet vice qua contrafactum fuerit in eorum locis terris ⁊ villis eligere vnũ campariũ vel plures camparios in quocũqz dictoz locoz terraruz seu villaruz. Qui cãparius seu camparij ꝓmittãt ⁊ iurent ad sancta dei euãgelia de bene custodiẽdo die noctuqz terras: campos: vineas: boscos: ⁊ possessiones dictorũ locoz terrarũ seu villarum: ⁊ blauas vuas ⁊ fructus ⁊ redditus qui adfuerint in ipsis. Et de notificãdo ⁊ manifestando dominis dictaruz terraruz vinearũ boschoz ⁊ possessionũ omnes ⁊ singulos: qui ipsis damnum dederint. Et de accusando ipsos tales damnum dantes coram potestate illius loci in cuius territorio illud damnũ siue damna data fuerint vel in ciuitate papie coraz illo iudice seu magistratu qui domino illius terre boschi vinee seu possessionis: in quo vel in qua dicta damna data fuerint placuerit. Et credatur assertioni dicti domini seu dominorũz: cum sacramento dicti camparij seu camparioz: seu dictis dominis terrarum ⁊ possessionũ de quantitate dicti damni: vsqz ad quantitatez librarum decem denarioz papie p̃ro qualibet vice.

¶ De satisdatione per campsores prestanda. Rica.

lxv **Item** Statuimus q̃ oes campsores seu tenentes ⁊ q̃ decetero tenere voluerint cambiũ: tabulã: seu banchuz pecunie seu monete in ciuitate papie vel burgis papie adherentibus eidez ciuitati teneant ⁊ debeãt coraz vicario domini potestatis papie omni anno de florenis mille auri satisdare ⁊ iurare de reddendo ⁊ faciendo bonaz ⁊ sufficientẽ rationẽ solutõez ⁊ satisfactionẽ quibuscũqz personis de rebus ⁊ monetis ac pecunia ⁊ q̃ztitatibus earum: quas ipsos cãpsores vel eorum socios vel officiales vel eorũz aliquem quomodolibet habere recipere vel ad eorũz manus peruenire ꝓtigerit vlla occasione. Et itelligant campsores socij ⁊ officiales ipsorũz campsorũ quicunqz steterit ad cambium: banchũ: seu tabulaz: seu locuz cambij ⁊ tabule deputati ad danduz reddenduz seu scribenduz monetaz vel pecuniã vel aliquas alias res cuiuscũqz generis existant penes eos vel aliquem ipsorũz sub recomẽdatione: deposito: aut fide: aut alio quoquomodo datas ⁊ ꝓsignatas vel depositas alia occasione. Et de p̃dictis omnibus ⁊ singulis obseruandis ⁊ firmiter attendendis: vicarius teneatur eos cõstringere ⁊ iurari facere ad sancta dei euangelia corporaliter tactis scripturis coram dicto vicario: quando docũqz fuerint requisiti de p̃dictis satisdatione ⁊ sacramẽto prestãdis vt sup̃. Quas satisdatiões approbare teneatur approbator cõis papie. Nec possit recipere vltra solidos viginti papie ꝓ qualibet satisdatione.

¶ De sindicatu dñi ptãtj pp̃: ⁊ eiꝰ familie: ⁊ d̃ satisdatõe p̃stãda p̃ eũ. Rica

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

lxvj **Item** Cum iuris rationib⁹ ꝓgruat ꝙ quilibꝫ officialis reddere debeat rationē sue vilicationis. Prouida deliberatōe duximus esse statuendum: ꝙ die illa qua nouus ptās intrauerit: statiꝫ post introitū elligantur per dños duodecim sapientes negocijs cōis papie presidētes quattuor boni ⁊ prudentes viri litterati: inter quos sit saltē vnus iurisperitus ō collegio iudicū ciuitatis papie: ⁊ vnus notarius discretus. ¶ Qui quattuor sint sindicatores ad sindicandū dñm potestatem ⁊ eius familiā vna cū sindicatore deputato vel deputando per Illustrē principē ⁊ magnificū dñm dñm nostrum. Et qui omnes sindicatores habeāt merū ⁊ mixtū imperiuꝫ omnimodā iurisdictionem in sindicatu predicto ꝯtra predictū dñm potestatem eiusqꝫ familiaꝫ. ¶ Coram quibus sindicatoribus quilibꝫ possit porrigere accusatōes: denunciationes: petitōes: ⁊ querellas: quas facere vel ꝓducere vellet ꝯ dictū dñm potestatem ⁊ familiaꝫ suam. Possint etiā ꝓcedere ꝑ inquisitionē generalem: ⁊ descendere ad specialeꝫ ꝓut eis videbit expedire. ¶ Et in predictis oibus ⁊ singulis possint ⁊ valeāt procedere sūmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: omni iuris ⁊ statutoꝝ solemnitate obmissa. ¶ Et ꝙ dictus dominus potestas teneatur ⁊ debeat tempore sui sindicatus dum respondebit cum familia sua inquisitioni generali, dare quattuor bonos ⁊ idoneos ciues ciuitatis papie fideiussores qui habeant in valimento communi estimatione ad minus libras mille imperialiuꝫ pro quolibet in manibus dictorum dñorum sindicatorum recipiētium nomine ⁊ vice Illustris principis domini nostri: ⁊ cōmunis papie: ⁊ omniuꝫ quoꝝ interesse posset: De faciendo bonam ⁊ idoneaꝫ rationem de gestis ⁊ administratis per se ⁊ familiam suam: ⁊ de stando ⁊ parendo preceptis dictoꝝ dominoꝝ sindicatoꝝ. Et de soluendo omnem ꝯdemnationem que fieri ꝯtigerit de eis vel aliquo ipsoꝝ: nec plures fideiussores dare possit. Qui dñs potestas ⁊ eius familia teneantur ⁊ debeant stare ad sindicatuꝫ ad minus per spaciū octo dierū: post exitū sui officij. ¶ Et si infra dictū tempus octo dierū: nullus libellus vel querimonia factus seu facta fuerit de eis vel aliquo ipsoꝝ: vel ꝑ inqsitionē nihil ꝯtra eos vel aliquē ipsorū inuentū fuerit: ꝙ tunc transactis octo diebus possint recedere cuꝫ benedictione dei: ⁊ gratia domini nostri ⁊ hominū ciuitatis papie. ¶ Si autem datus fuerit aliquis libellus vel querimonia vel per inquisitionem aliquid inuentū fuerit cōtra eum vel aliquem ipsoꝝ: ꝙ ille ꝯtra quez modo predicto ꝓceditur stare debeat ⁊ permanere ad sindicatuꝫ vsqꝫ quo super dicto processu: sententia lata fuerit absolutoria vel ꝯdēnatoria. Et vsqꝫ quo soluerit illud in quo fuerit cōdemnatus. Elligant etiam duo boni ⁊ sufficientes notarij per dictos dños sapientes qui scribant acta ⁊ ꝓcessus dicti sindicat⁹. Et post finitum dictum sindicatuꝫ ponant libri ⁊ sentētie absolutionū vel ꝯdēnationū ad cameram rationalem cōis papie. Qui sindicatores taliter ellecti habeāt a cōmuni papie ⁊ habere debeant pro quolibet ipsorum libras quinqꝫ papie ꝓ dicto sindicatu. Qui sindicatores durent per annum. Et possint sindicare quoscūqꝫ alios officiales cōmunis papie modo premisso.

¶ Qō per aliqua statuta non derogetur Decretis domini. Rica.

lxvij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ per precedentia statuta nec cōfirmatōes de eis factā vel fiendā nō derogēt nec derogatū esse intelligatur ī toto nec in pte alicui decreto nec ordinamēto p̄fati magnifici dñi: seu eius mandato facto: seu confirmato edito vel edendo.

De ordine

j De ordine cause ciuilis in qua proceditur per viam libelli.
ij De ordine mittendi in possessionem tedialeꝫ in contumaciā Rei.
iij De quibus causis summarie cognoscatur.
iiij De forma ⁊ modo procedendi in causis summarijs.
v Que debita sint condemnata ⁊ qualiter ⁊ quomodo eorum occasione ꝓcedi debeat ⁊ de banno dando.
vj De executione instrumēti: ⁊ scriptura manu debitoris facta ⁊ subscripta.
vij De sacramentis fiendis: ⁊ de effectu ipsorum.
viij Qō facto sacrimēto alicuius rei nō possit fieri alienatio.
viiij De quibus ambasiatis fieri debeat impositio.
x De citationibus fiendis de ciuibus: ⁊ districtualibus ciuitatis papie.
xj De citationibus fiendis de forensibus.
xij De parochia seu contrata domus ponenda in relatione.
xiij Qō in qualibet dillatione dies termini minime computetur.
xiiij De iuramento dando a parte parti.
xv De qua licentia capiendi: pignorādi: vel derobandi aliquē alicui: ꝑ aliquem iusdicentem data fieri potest executio: ⁊ aliter facta anullet: ⁊ de officio iusdicentis in predictis. Et quāto tempore durent licentie.
xvj Qō potestas teneatur dare baruarios ad voluntatem creditoruꝫ in ciuitate papie ⁊ extra. ⁊ de eo qō habere debent ꝓ quolibet pignore: seu pro capto.
xvij Qō seruitores teneantur pignora accepta scribi facere.
xviij De fatigato indebite exonerando.
xviiij Qualiter debeat reddi ratio clericis ⁊ forensibus.
xx Qō nominans dñm in iudicio nō eximatur de iudicio nisi in casu: ⁊ quid debeat facere conuentus nominans ⁊ nominatus.
xxj Qō defensor in rei vendicatione teneatur satisdare: ⁊ de quo ⁊ quid fienduꝫ sit si subcumbat.
xxij De loco ⁊ hora apponendis in instrumentis.
xxiij Qō pronūciatus maior, xviij, annis habeatur pro legittima persona quo ad contractus ⁊ iudicia:
xxiiij Qō sacramentū non defferat minoribus, xviij, ānis ⁊ de pena ꝯfacientium.
xxv De cōpromissis fiendis inter parentes affines ⁊ vicinos.
xxvj De sniijs arbitrijs ⁊ arbitramētj int̄ eōneas ꝑsonas latis executōi mādādis.
xxvij De ferijs ⁊ qualiter debeant obseruari.
xxviij De responsionibus fiendis positionibus.
xxviiij De capitulis admittendis.
xxx Qō mors ⁊ filiatio possint probari per vocem ⁊ famam.
xxxj De pena negantis positionem.
xxxij De pena negantis filium vel patrez: vel legitimitatem alicuius.
xxxiij Qō nullus iusdicēs p̄p̄ post eⁱ⁹ officiū cogat de qbusdā reddere testimoniū
xxxiiij De notarijs eligendis per delegatos arbitros vel arbitratores.
xxxv De cōmissione receptionis sacramentoꝝ: ⁊ dictorum testium.
xxxvj Ubi inceptum est iudicium ibi finiatur ⁊ finem accipere debeat.
xxxvij De satisdatione prestanda per non suppositos ⁊ mulieres maritatas.
xxxviij De eo qui se oposuerit alicui liti vt de iuribus suis cognoscatur.
xxxviiij Qualiter victus victori condemnari debeat in expensis.
xl Qō ducentes victualia non impediantur.
xlj Qō aliquis ꝓ debito priuato nō possit capi in domo in q̄ habitat cū familia.
xlij Qō credatur damnum passo vsqꝫ ad quātitatem soldoꝝ, xl, papie.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

xliij De fideiussoribus exonerandis.
xliiij Qd bona debitoruz sint obligata fideiussoribus.
xlv De officio dñi potestatis ⁊ baylia vicarij dñi potestatis papie.
xlvj Qd adhibeat fides instrumentis extractis de ꝓtocollis notarij defuncti.
xlvij De modo dandi curatorem bonis vacantibus ⁊ indefensis ⁊ personis non habilibus standi in iudicio.
xlviij De venditione ⁊ insolutūdatione fienda de bonis debitoris per vicariū potestatis papie vel iudices rationis dñi potestatis papie.
xlviiij De ꝗdēnationib⁹ expensarū virib⁹ preture: siue quas soluerit vnus ꝓ altero firmis tenendis ⁊ exequendis: exceptionibus iuris vel facti remotis.
l Qd creditores accipere possint insolutūdationez in fictis.
lj De assumptione sapientis in causis: ⁊ de officio ipsius sapientis: ⁊ de assumptione adiūctoꝝ: ⁊ de salarijs sapiētum assumptoꝝ: ⁊ de pena ꝗtrafacientiū.
lij De forma tenenda circa possessiones dandas.
liij De possessione plena vacuāda ⁊ disbrigāda ⁊ q̄lit̄ possessio ī re dari debeat.
liiij De possessione violenta vel clandestina restituenda ⁊ manutenenda.
lv Qd emptor in possessione inductus a venditore intelligat̄ possidere.
lvj Qd iudex nō det licentiam per preceptum alicui de intrando in possessionez non citato possessore.
lvij Qd ex possessione presumatur dominium.
lviij Qd creditor contra extraneū possessorē non possit vti pacto intrandi in possessionem sua auctoritate: nisi seruata forma ⁊ certo casu.
lviiij Qd venditor vel possessor non possit alienare rez de qua petita est venditio: vel processus inchoatus.
lx Quantum possit exigi pro melioramēto monete
lxj De eo cui bonis interdictū est: ⁊ de forma interdicti bonorum.
lxij Que donatio debeat insinuari: ⁊ que non.
lxiij Qd carceratis reddat̄ ius omni tēpore etiaz feriato: ⁊ per quem ⁊ qualiter.
lxiiij De cessione fienda super lapidem cōmunis papie.
lxv Qd quilibet alteri stipulari ⁊ acquirere possit.
lxvj Qd venditor preferatur creditori emptoris in precio rei vendite: ⁊ dominus ⁊ locator preferantur quibuscunqz creditoribus cōductoris vel emphiteote in re locata ⁊ afictata: ⁊ in eius fructibus.
lxvij De inuestituris recipiendis per illos qui succedunt in rebus emphiteoticis.
lxviij Qualiter fictuales vendere ⁊ alienare possint.
lxviiij De consignatione ꝓprietatum emphiteoticarum.
lxx Qd fictualis perpetuus possit repudiare: ⁊ quando cadat a iure suo.
lxxj Qd emens aliquā rem cum onere alicuius ficti soluendi soluat fictum.
lxxij A quo tempore citra nulla sit cursa prescriptio.
lxxiij De denunciationib⁹ ⁊ reqsitionib⁹ fiēdis p ēphiteotas dñis qñ vēdē volūt.
lxxiiij De oblatione ⁊ consignatione fictorum fiendis dominis
lxxv Quantum prestetur pro inuestitura.
lxxvj Qualiter nouus dñs possint ꝗstringere emphiteotā ad recipiēdū iuestituram.
lxxvij De pena vendentis vel alienantis rem sine cōmemoratione fictus ⁊ pensionis: Et q̄ emptor teneatur vt venditor tenebatur.
lxxviij Qualiter ⁊ quomodo retinēs massarios seu bubulcos alterius domini dare debentes possit conueniri.
lxxviiij Qd credat̄ dño ꝗtra massariū ⁊ bubulcum in eius sacramento vsqz ad certā quātitatem: ⁊ q̄ possint capi personaliter pro debito masaritij.

De malo

lxxx De malo laborerio massariorum ⁊ colonorum.
lxxxj De nō compellendo ciues ciuitatis papie ad aliqua onera ꝓ homines ⁊ coia locoꝝ ⁊ vniuersitatū districtus ⁊ terre papie: ⁊ de possessionib⁹ ⁊ rebus ipsoꝝ non imbrigandis per dicta cōmunia ⁊ vniuersitates.
lxxxij De his qui iuerūt ad alium locum ad habitandum cōueniendis.
lxxxiij De rusticis relinquentibus sedimina ⁊ de blauis diuidendis.
lxxxiiij Qd statuta cōmunium ⁊ locoꝝ contra cōmune papie non valeant.
lxxxv Qd traditio q̄rte vel tertie ⁊ spōsalicij ⁊ lex lōbarda decetero locū nō hēant.
lxxxvj Qd mulieres durante matrimonio non possint vti ꝗtra debitores mariti aliquo tertio pluri dotis nec augumento.
lxxxvij Qd post mortē mariti mulier non possit petere fructus bonoꝝ parafrenaliū.
lxxxviij Quid ⁊ q̄ztū cui ⁊ qb⁹ restō dotis ⁊ tertij pluris fieri ōbeat soluto mrimonio
lxxxviiij Que intelligantur esse relicta pro camera.
xc Qd maritus nō possit vxorē ipsius heredē istituere legare nec relinquere in aliqua vltima volūtate vxori sue nisi vsūfructum.
xcj Usqz quo ⁊ qualiter vxor debeat alimentari de bonis viri sui.
xcij De patre qui prestiterit auctoritatem filio nubenti.
xciij De successionibus ab intestato.
xciiij Inquantū ⁊ qualiter mater ⁊ auia succedant sine testamento.
xcv Qd mulieres maritate nō veniant ad successionem cū fratribus nisi vt infra.
xcvj Qd ad successionē decedentis sine testō prius succedant consanguinei.
xcvij Qd verbū ab intestato etiā intelligat̄ in eo qui de iure non potest testari.
xcviij Qd femina maritata possit facere testamentū sine voluntate mariti: Sed nō alienare inter viuos sine eius voluntate.
xcviiij Qd carcerati pro debito publico nō possint impediri.
c De emācipationibus fiendis.
cj De his qui se dedicauerint.
cij De venditione non reuocanda.
ciij De roba seu mobilia mulieris restituenda.
ciiij Que res non possint saxiri vel derobari.
cv De bestijs aratorijs ⁊ vtensilibus ad laborandum terras: non derobandis.
cvj De libris cartis ⁊ scripturis non robandis.
cvij Qd vestes muliebres ⁊ certa alia non robentur.
cviij Qd cuppi torcularia lignamina affixa ⁊ piole nō robentur.
cviiij Qd apta ad vsuz molendini nec vtensilia ad vsuz macinandi nō impediant̄.
cx De pena baruarioꝝ ⁊ seruitorū facientium ꝗtra formā statutoꝝ predictoꝝ.
cxj Qd dñs possit non obstātibus suprascriptis statutis pignorare massarios.
cxij Qd nemo possit defendē bona sibi obligata nisi ꝓ q̄ztitate sui ōbiti vi ⁊ iusti.
cxiij Qd ꝓpter absentiam .x. annoruz mariti: vxor possit recuperare dotem suam ac si maritum probasset vergisse ad inopiam.
cxiiij Quomodo carcerati se obligare possint.
cxv De animali morboso.
cxvj Qd quilibet contumax possit appellare.
cxvij Qd prestetur fides ⁊ adhibeat̄ instrumēto scripto per quēcūqz notarium: ⁊ subscripto per illum qui rogauit.
cxviij Qd fides adhibeat̄ relatōi fuitoris p̄p̄ de q̄ relatiōe appeat instr̄m publicū.
cxviiij De modo ⁊ forma obligādi filiū familias, minorē, ⁊ in ptāte alteri⁹ ꝗstitutū.
cxx De causis cōmunis papie.
cxxj De lucris matrimonialibus: ⁊ de secundis nuptijs.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Rubrice.

cxxij De consulibus ad actus voluntarios elligendos.
cxxiij In quo casu per maritum possit legari vxori.
cxxiiij De aliquo ope cõis papie ad faciendũ nõ incantãdo p aliquẽ ex officialib⁹.
cxxv De vno libro fiendo occasione incantuum cõmunis papie.
cxxvj Qd sententie lecte per notarium valeant.
cxxvij Qd cõitas cogi possit ad archam faciendam.
cxxviij De his qui non possunt esse parochiani.
cxxix Qd ciues debeant venire ad habitandũ in ciuitate papie.
cxxx De modo tenendo in causis cõmunis papie.
cxxxj Qd pacta creditorũ quouis mõ seu licẽtie aut facultates vendendi vel alienandi aliqualiter que aut quas creditores habent vel habebunt in ⁊ sup aliquibus bonis ĩmobilibus decetero locum non habeant.
cxxxij Quomodo ⁊ qualiter debeant compartiri onera cõis papie tam p ciues habitantes in ciuitate quã per habitantes foris ipsam ciuitatem.
cxxxiij De modo conducendi aquas ⁊ faciendi conductus.
cxxxiiij Qd inuentarium ⁊ beneficium inuentarij de cetero locum non habeat.
cxxxv. De cessione iurium ⁊ donationib⁹ nõ fiendis nisi seruata certa forma.
cxxxvj Qd qs nõ itelligat hẽs ĩtrãdo domũ dfuncti ⁊ hitãdo ĩ ipsa vsq ad septĩas
cxxxvij Qd verba summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij intelligant ꝓm clementinaz. Sepe. extra de verborum significatione.
cxxxviij Qd nullus officialis cõis papie qui fuerit in officio ĩ ciuitate papie possit eẽ vel exercere aliqd officiũ in ciuitate papie ĩfra tres ãnos finito dicto officio.
cxxxix Qd nullus baruarius audeat vel presumat ire circuz sine veste ⁊ diuisa baruariorum potestatis.
cxl Qd nullus notarius alicuius officialis audeat vel presumat dare licentiam alicui seruitori vel baruario.
cxlj Qd omnia instrumenta edantur cum anno mense die hora ⁊ consule.
cxlij Qd iudex maleficioꝝ teneatur executioni mandare omnes penas.
cxliij De diebus vtilibus.
cxliiij Qd non detur licentia pignorandi nisi certa forma.
cxlv De immunitatibus concessis propter numerum liberorum.
cxlvj De venditionibus fiendis cum cridis.
cxlvij De rebus ĩmobilibus in non subditum non transferendis.
cxlviij Qd pcones ciuitatis pp possint cogi p dnm ptãtem pp ad faciẽdũ cridas ad petitionẽ q̃rũcũq vẽdẽ volẽtiũ ⁊ d pmio ⁊ remuneratõe fiẽda ipis pcomb⁹.
cxlix De fide adhibẽda mercatorib⁹ ⁊ eorum libris de eorum debitoribus.
cl Qd nullus notarius nisi sit de collegio possit facere instrumenta.
clj Qd solutio vel extenuatio contra instrumentũ nõ possit probari.
clij De erroribus notariorum corrigendis.
cliij Qd nõ descripti in estimo cõis papie non gaudeant priuilegio ciuilitatis.
cliiij Qd nemo possit capi personaliter nisi vt infra.
clv De non mittendo in possessionem alicuius baruarios.
clvj. Qd familia massarij sit ⁊ esse intelligatur p debito massaritij obligata
clvij De bonis mobilibus dandis in solutum.
clviij De ellectione estimatoruz ciuitatis papie.
clix Qd facto estimo in ciuitate papie vel districtu nullus possit de dicto estimo cassari diminui vel defalcari nisi vt infra.
clx De modo ⁊ forma tenendis in ordine estimorum.
clxj De immunitatibus forensium.

In nomine

Prohemium.

Ad honorẽ ⁊ gloriã omnipotẽtis dei: beateqz virginis Marie: ac totius curie triũphãtis. Et ad exaltationẽ status ac felicis regiminis illustris principis ac magnifici ⁊ excellẽtissimi dñi dñi nri Galeaz vicecomitj mediolani: papie ⁊c. comitis virtutum impialis vicarij gnãlis. Infrascripta statuta ciuilia fuerũt ꝓpilata: ordinata: ac correcta p ifrascriptos iferius noiatos sub ãno dñi millesimo tricẽtesimo nonagesimotertio inditione prima

Eo auctore Antiqua papie ciuitas gl̃iose virginis Marie dei matris ac beati sancti Siri primi ep̃i papie noĩbus dedicata: ⁊ beati sancti Augustini doctoris almi sacrosancte romane ecclesie meritis repata: vt reipublice pseuerãde foret augusta. ⁊ sibi subditos felicib⁹ actib⁹ locupletes efficiat: ad apicẽ mõtis iusticie mẽtis oculos eleuauit: ⁊ p illius tramites pacem querens meruit sibi populũ traditũ in statu pacifico gubernare. Studẽs ẽt summo ope parta ĩ ppetuũ trãquilitate potiri. Viuendi regulã morũqz doctrinam: ⁊ correctiõis necessarie disciplinã: sub iusto legis ordine limitauit. Que dei timore p̃misso vite honestate sequẽte: ius suũ vnicuiqz tribuendo: virtutũ p̃mijs iustos extollat: ⁊ penarũ formidine reprimat transgressores. Et qz nihil studiosius eẽ dz: q̃z noue legis fructuosa editio: que humanis defectibus ⁊ nãlibus vitijs cũ rõne medeꝰ. Conata ẽ totiẽs nouas edere leges: quotiẽs nouas formas humana ꝓcedente natura nouis remedijs indigebat. Iã qdẽ exinde talis ⁊ tanta ĩnumerositas legũ superflua ⁊ similia: vt in seipsis ꝓtraria cõtinẽs creauerat: qd̃ duris multiplicatis erroribus ⁊ varijs cõfusionib⁹ subsequentibus: q̃si cogebanꝰ causidici iurisqz ministri p obscura iudiciorum enigmata in piculosa palatinorũ labentes mendatia ex quibus sepe ius fallitur a veritatis recta semita deuiare. Et q̃ lamẽtabilius ⁊ importabilius videbatur: visa est quasi sola in deserto solio sedẽs diu luxisse iusticia culture. p̃prie loca ĩculta respiciẽs supercrescente vitioꝝ grauamĩe offuscata. Me igiꝰ de cetero exinde virtutis oppressio siue morũ corruptio: vnde vitioꝝ extermi/ natio ac vite sperꝰ correctio nasci possit. Sacro approbata cõsilio saluberrima lege. Iubemus. de tam amara ꝓfunditate librorum resecatis supfluis similib⁹ ⁊ cõtrarijs ꝓrsus reiectis ⁊ ãbiguis: ad terminos optatos enucleatum est dulce cõpendiũ clarũ ⁊ breue volumen cõpilatum. Qd tandem prudentũ virorũ dñorũ Gualtrini de zazijs. i. v. doctoris dñi Petri de curte legũ doctorj. d. Iacobi mãgiaria legũ doctoris. d. Christophori d maletis vtriusqz doctoris. d. Io. francisci de mãgano. v. iuris piti. d. Carneleuarij d astulfis legũ doctoris. Vbertini de nigris. Andrini de la cadrona. Cathelani de xpianis. Joãnis de oliarijs. Columbelli de medicis. Bonacursij de sclafenatis ⁊ Vrdenghini de folptis: oĩum prefate ciuitatis ciuium eiusdẽz auctoritate cõsilij dicti opis reuisorum: librato ac consulto cõmissum examini maturo precedente consilio tãquam perfecte compositum digne meruit approbari. Hoc igitur opus exiguum: claritate lustratum: latẽtes ⁊ ãplos thesauros aperiens Tãquam donum desursum a luminum patre proueniens: placida manu: ⁊ claro vultu ac sincera mente vnusquisqz suscipiat. Et maxime reipublice presides vt optimi fiant ministri iusticie: per cuius regulas aperta via rectitudinis: ⁊ veritatis cognitione dillucida: refrenatis obnoxijs: iurgiorũ que propulsa materia respirent a controuersijs cuz leui dispendio litigãtes: ⁊ dicte preciose virtutis iuribus reseruatis: ardua scelerum succedente vin/

dicta. Que pacis dulcedinem secum ducat cunctis possit esse solatium. Quz de tanta legum ⁊ egena librorum multitudine: noue compilationis oppulentissima breuitate repleti: efficiantur ditissimi: ⁊ legis virtute florentes in omne tempus euumqz felices: nec in paupertate viuere: nec in anxietate deficere permittant.

¶ De ordine cãe ciuilis in qua ꝓcedit̃ per viam libelli. Rica.

A primis Statuim' q oẽs

⁊ single lites qões cãe ⁊ cõtrouersie ciuiles: seu q̃ ciuilr agitent̃ ⁊ de cetero moueri cõtingerint coram quocũqz iusdicẽte: magistratu: vl̃ assessore seculari: ordinario: vel delegato p ⁊ inter quascũqz ꝑsonas seculares cõia collegia vel vniuersitates: vel inter aliquam secularem ꝑsonam ⁊ cõmunitatẽ vel vniuersitatem quouis mõ ⁊ ex quauis cã cognoscant̃ decidant̃ ⁊ fine debito terminent̃ iuridice. Et hoc infra terminos iferius limitatos ⁊ declaratos: sub pena iusdicẽti ordinario vel delegato magistratui vel assessori coꝝ quo ipsa lis qõ cã vel cõtrouersia agitabit̃ omittenti ipsam qõnem litem cãm seu cõtrouersiam terminare infra terminos inferius limitatos florenorũ centum auri applicanda camere magnifici dñi ꝓlibati: ⁊ reficiẽdi litis expensas vtriqz parti.

¶ Qui termini cognoscendi ⁊ terminandi ipsas lites qõnes causas ⁊ cõtrouersias: ⁊ i eis ꝓcedẽdi hoc ordine limittentur ⁊ limitati esse itelligant̃: vz q

¶ Instãtia cãe principalis nõ duret nec durare possit nec valeat vltra tp̃s ⁊ spatiũ q̃draginta dierũ vtiliũ: a die litis incepte ꝓputandoꝫ. Que incepta intelligatur petitõe porrecta ⁊ i actis dimissa ⁊ pti legittime notificata: vbi per viam libelli: seu petitõnis ꝓceditur. Qui libellus vel petitio qualiscũqz sit dũmodo sit tollerabilis admittat̃ ⁊ admissus esse intelligat̃ ipo iure. Et tollerabilis esse intelligat̃ si contineat personam actoris: ⁊ rei: ⁊ iudicis: ⁊ quãtitatem rem seu ius que petuntur ⁊ causam petitionis: ⁊ a die contraditiõis seu comparitionis oppositionis seu querele notificate parti: vbi per viam contraditionis comparitionis oppositionis seu querele proceditur. ¶ Instantia vero cãe appellatõis iterponẽde semel tm̃ p vtrãqz ꝑte nõ duret nec durare possit nec debeat: vz pria cã appellatõis vltra tp̃s ⁊ spatiũ vigiti dieꝫ vtiliũ.

¶ Secunda vero causa appellationis non duret nec durare possit nec debeat vltra tempus ⁊ spatium vigintiquinqz dierum vtilium: ita q omnibus cõputatis: vz tam tẽporibus instantie cause principalis q̃ vtriusqz cause appellationis terminus octuaginta quinqz dierum vtilium: saluis temporibus deputatis ad appellandũ vigore huius statuti: nullatenus excedatur nec excedi possit: nec etiam dillatari seu prorogari quoquo modo sub pena predicta.

¶ Utqz termini deliberãdi ⁊ rñdendi petitõi: ⁊ ꝓbandi ⁊ reprobãdi ⁊ alia faciendi in litibus causis questionibus ⁊ controuersijs antedictis diuidantur ⁊ ordine congruo limitentur: ⁊ ne productiones iurium ⁊ probatões cautulose: ⁊ in fraudem vsqz prope finem litis differantur. Statuimus ⁊ ordinamus q statim petitione porrecta: ⁊ in actis dimissa in causa principali ⁊ parti notificata vt supra. Statutus sit ⁊ esse intelligatur ipso iure terminus vnius diei vtilis imediate sequentis reo deliberandi ⁊ respondẽdi dicte petitõi. Quo termino elapso: siue responderit: siue non; habeatur lis pro contestata.

¶ Et

¶ Et elapso termino antedicto vnius diei vtilis vel ꝓtradictõe facta ⁊ parti notificata: vbi per viam cõtraditionis cõparitionis vel querele proceditur Statim statutus sit ⁊ esse intelligatur vtriqz parti vz actori ⁊ reo terminꝰ qndecim dierum vtilium: excipiendi: opponendi: petendi: ⁊ ꝓbandi per omne genus probationuz: ac ꝓducendi ⁊ ostendendi quicquid dicte partes ⁊ quelibet earum voluerint in dicta causa. Ipsoqz termino elapso statim q̃cunqz agitata: ꝓducta: ⁊ responsa in dicto termino probatorio intelligantur ⁊ sint ipso iure publicata: ita q de eis fiat copia si fuerit requisita. Et q quibuscũqz positionibus que fieri contigerit in quacunqz causa teneatur pars respondere infra terminum sibi per iudicem assignandũ clare ⁊ aperte firmãdo: vel negando: de scientia vel credulitate sine vlla conditione: vel adiectiõe: vel ꝓtestatione. Alioquin responsio facta pro non facta habeatur.

¶ Et imediate post ipsuz terminũ statutus sit ⁊ esse intelligatur vtriqz parti terminus decem dierum vtilium reprobandi ⁊ impugnandi quecũqz producta probata ⁊ ostensa in dicto termino probatorio. Et si aliqua partiuz in ipso termino reprobatorio ꝓduxerit articulos seu capitula tendentia ad reprobandum ꝓbata ⁊ producta per alteram partem in primo termino reprobatorio: tunc liceat illi parti contra quam ꝓducta fuerint: ⁊ cuilibet alteri cuius interfit coadiuuare ⁊ corroborare per legittimas probatões ꝓbata ⁊ ꝓducta in dicto termino: quo termino reprobatorio elapso: quecũqz agitata ꝓducta ⁊ ostensa in ipso termino intelligantur ⁊ sint ipso iure publicata: ⁊ de ipsis fiat copia vt supra.

¶ Statuentes quoqz q omnes exceptiones: replicationes: ⁊ triplicationes dilatorie: declinatorie: pemptorie: ac ⁊ cetere cuiuscũqz generis sint õ quibus non fit cognitum ⁊ decisum inter partes: sint salue vtriqz parti in fine litis tẽpore disputatiõis. Nec ob hoc ꝓcessus cause differat̃. Que quidẽ exceptiones dilatorie ⁊ similes reiecte itelligant̃: si de ipsis in snia vel ꝓnuciatiõe ferẽda super cã principali non fuerit facta mentio.

¶ De cõmissione cause fienda consultori.

¶ Deinde iusdicens magistratus vel assessor ordinarius vel etiam delegatus coꝝ quo dicta lis: cã: qõ: vel ꝓtrouersia: vertetur teneat̃ ⁊ debeat ifra duos dies vtiles imediate sequentes post dictum terminũ reprobatoriuz: ad requisitionẽ dictaꝫ ꝑtium vel alterius earũ cõmittere ipsam cãm litẽ qõnem seu cõtrouersiã vni iur̃perito de cõfidentibus vtriusqz ꝑtis elligẽdo. Et si aliqua pars recusaret: vel cõtumax eẽt in dando cõfidentes suos: ⁊ tot q in vno cõcordetur. Tũc dictus iusdicens magistratus vel assessor cõmittere debeat dictam litem questionem vel controuersiam vni ex confidentibus partis producentis confidentes: ⁊ non cõtumacis vt supra. Et deinceps dẽtur solummodo confidentes ⁊ non suspecti in qualibet causa residentes in ciuitate papie: vel i terra episcopatus papie in qua questio vertetur: si in ea erit copia iurisperitorum: ⁊ si non: dentur tunc de alijs confidentibus in vna ex ciuitatibus proximioribus dicte ciuitati vel terre in qua questio agitabitur.

¶ De sacramento prestando per cõmissarium.

¶ Qui cõmissarius ipsam cõmissionem omnibus iur̃ remedijs statim accepare cogatur: ⁊ iurare ad sancta dei euãgelia tactis scripturis q iuste ⁊ re-

cte consulet in causa sibi commissa. Deum semper pre oculis habendo eiusq; tremendum iudicium expectando. Quod sacramentuz scribatur in actis cause: vel de eo fiat publicum instrumentum. Nec possit assummi vltra dictũ cõmissarium: nec sibi dari debeat aliquis alius socius ad examinanduz dictam questionem: nec ad consulendum super ea: nisi fuerit de ambarum partiũ voluntate: ne partes vltra debitum laxentur laboribus ⁊ expensis.

¶ Postea vero dicte partes statim compareant coram dicto cõmissario ⁊ producant coram eo processus ⁊ omnia acta agitata ⁊ producta in lite ⁊ causa predicta infra talem terminum: q̃ dicto cõmissario post ꝓductionem ipsorum restent ad minus octo dies ad deliberanduz ⁊ consulendum super dicta causa sub pena librarũ. xxv. tertiolorum parti omittenti producere vt supra: ⁊ plus ⁊ minus arbitrio iusdicentis.

¶ Quod consultor teneatur presentare consilium ⁊c̃.

¶ Quibus visis ⁊ diligenter examinatis per dictuz cõmissarium ⁊ auditis allegationibus que coram eo fieri voluerint per partes ⁊ eorum aduocatos teneatur ⁊ debeat dictus cõmissarius presentare vel presentari facere consilium suum in scriptis eius manu propria subscriptum super questione sibi cõmissa ad banchum dicti iusdicentis: magistratus vel assessoris vt supra. coram quo questio predicta vertetur ante finem dicti termini quadraginta dierum vtilium: de qua presentatione fiat subscriptio super dicto consilio manu notarij cause per quem ⁊ qua die presentatum fuerit. Et idem fiat in actis dicte cause: ita q̃ iusdicens magistratus vel assessor iuxta formam dicti consilij possit teneatur ⁊ debeat suam diffinitiuam sententiam proferre super questione predicta infra terminum predictum.

¶ Que pronunciatio ⁊ publicatio facta esse intelligatur ipso iure: si iudex cause obmisserit proferre ⁊ publicare vt supra.

¶ Possit tamen dictus iusdicens Magistratus vel assessor dictam questionem cognoscere decidere ⁊ terminare infra dictum terminum per se tantum: ⁊ absq; aliquo cõmissario elligendo: si fuerit de partium voluntate. Quo casu iurare teneatur: ⁊ in actis scribatur prout supra in sacramento cõmissarij continetur mutatis mutandis. Et q̃ dictus iusdicens nullum possit recipere salarium seu emolumentum sub pena quadrupli: de quo possit ⁊ debeat etiã findicari.

¶ Quod a sententia lata possit infra quattuor dies appellari.

¶ Lata vero dicta sententia diffinitiua vel facta dicta terminatione vel diffinitione. possit pars que succubuerit: ⁊ quilibet alius cui de iure liceat appellare vel nullam dicere infra terminuz quattuor dieruz continuorum a die late sententie: ⁊ non vltra ab ipsa sententia vel diffinitione seu terminatione appellare vel nullam dicere ad vnum ex iudicibus appellationuz officio deputandum vel deputatum. Saluo tamen q̃ in cau[illegible] casibus specialibus in quibus prohibita sit appellatio vel nullitas a iure ꝯmuni: vel ex forma statutorum vel prouisionum ciuitatis papie non liceat appellare. Et idem disponatur de nullitate: nec etiam ad aliquem iudicem appellationũ qui fuerit aduocatus: vel cõmissarius in cã sup qua lata fuerit snia a qua fuerit appellatũ nec q̃ fuerit agnatus vel affinis partis appellantis.

Statuẽtes

¶ Statuẽtes tñ q̃ p hoc pñs statutũ derogeꝯ ⁊ derogatũ esse intelligaꝯ statutis tollentibus in totum remedia appellationis nullitatis querelationis ⁊ restitutionis.

¶ Qua appellatione ⁊ nullitate interposita procedatur ĩ ipsa causa appellationis vel nullitatis coram dicto iudice ad quem fuerit appellatum hoc ordine: vz q̃ statim post ipsam appellationẽ vel nullitatem propositam ⁊ interpositam die iuridica ĩmediate sequenti teneatur appellans vel nullam dicẽs coram iudice ad quem appellauerit petitionem suam in scriptis porrigere ⁊ parti notificare personaliter vel ad domum: que petitio qualiscunq; sit dũmodo tollerabilis admittatur ⁊ admissa esse intelligatur ipso iure: ⁊ nulla litis contestatio exigatur: ⁊ iurare coram iudice ad quem appellauerit se nõ dolo nec calũnia. sed credens iustam fouere causam appellasse vel nullam dixisse: ac satisdare de restituendo alteri parti omnia damna interesse ⁊ expẽsas litis predicte: que passa fuerint ⁊ que taxata fuerint per iudicem dicte cause. si ipse appellans vel nullam dicens succubuerit ⁊ non fuerit prosequutus vsq; ad finem. Alioquin ipsi appellationi renunciasse intelligatur: ⁊ prima sententia firma maneat ⁊ executioni mandetur.

¶ Post que statim ⁊ sine vllo interuallo statutus sit ⁊ esse ĩtelligatur appellanti ⁊ nullam dicenti: ⁊ appellato: vel contra quem vel quos nulla dicit termino octo dierum vtilium: ꝓbandi: ꝓducendi: ostendendi: ⁊ opponendi tam super nullitate q̃z iniquitate dicte sententie ⁊ alijs ad ipsam cãm pertinentibus quicquid ipse partes ⁊ quelibet earum voluerint: ipsoq; termino finito statim oĩa agitata ꝓducta ⁊ ostensa in ipso termino ĩtelligaꝯ ⁊ sint ipo iure publicata: ⁊ de eis vtriq; parti fiat copia si fuerit requisita.

¶ Successiue vero statim statutus sit ⁊ eẽ intelligatur ipso iure vtriq; parti terminus sex dierum vtilium reprobandi ⁊ impugnandi ⁊ excludendi quecũq; agitata ⁊ producta ⁊ ostensa in dicto primo termino. Et si aliqua partiuz in ipso termino reprobatorio produxerit articulos ⁊ capitula tendentia ad reprobandũ probata ⁊ producta per alteram partem in primo termino ꝓbatorio. Que capitula ⁊ articuli produci debeant per tres dies ante finez dicti termini reprobatorij parte presente vel legitime ad hoc citata. Et de ipsis capitulis ⁊ articulis copia dimissa personaliter vel ad domum. Et postea produci non possint nec admitti: tunc liceat illi parti contra quam producta fuerint: ⁊ cuilibet alteri cuius interfit coadiuuare ⁊ corroborare per legitimas probationes probata ⁊ producta in dicto primo termino. Quo termino reprobatorio elapso quelibet agitata producta ⁊ ostensa in dicto termino intelligantur ⁊ sint ipso iure publicata: ⁊ de eis fiat copia vt supra. Et q̃ omnes exceptiones sint salue in fine ⁊ rate intelligantur vt supra: prout in ordine cause principalis superius contineꝯ.

¶ Postea vero teneatur dictus iusdicens ordinarius vel delegatus vt supra coram quo ipsa causa appellationis vel nullitatis versa erit infra vnam diem vtilem post dictum terminum reprobatorium imediate sequentem ad requisitionem dictarum partium: vel alterius ipsarũ dictã cãm appellatiõis vel nullitatis cõmittere vni iurĩperito de cõfidentibus partium eligendo ⁊c̃. ꝓut supra in capitulo principalis cause cõtineꝯ.

¶ Qui commissarius ipsam commissionem statim cogatur omnibus iurĩ remedijs acceptare ⁊ iurare: prout in ordine principalis cause continetur: nec possit associari: nec alius vltra ipsum commissarium ellectum vt supra assumi vllo modo: nisi fuerit de ambarum partium voluntate. Coram quo com-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

missario dicte partes compareant ⁊ producant processus acta oia dicte cau se appellatiois ⁊ nullitatis ⁊ iura sua.

¶ Qui cõmissarius visis ⁊ diligenter examinatis predictis ⁊ partium alle/ gationibus auditis teneatur ⁊ debeat facere presentari consilium suum ĩ scri ptis: eius propria manu subscriptum ad banchũ dicti iudicis coram quo di/ cta causa appellationis ⁊ nullitatis versa erit ante finem dicti termini vigin/ ti dierum vtilium ipsi cause limitati: de qua presentatione fiat subscriptio di/ cto consilio manu notarij cause per quem ⁊ qua die presentatum fuerit. Et idem fiat in actis dicte cause: ita ꝙ dictus iudex dicte cause appellationis vel nullitatis possit: ac teneatur ⁊ debeat in dicto termino iuxta formam dicti cõ/ silij suam sententiam diffinitiuam proferre ⁊ publicare super causa predicta Que pronũciatio facta esse intelligatur ipso iure si iudex cause obmisserit ꝓ/ ferre ⁊ publicare vt supra. Et ꝙ dictus iudex appellationis vel nullitatj pos/ sit interesse examinationi cause predicte. Et nihilominus consilium commis/ sarij sequi teneatur.

¶ Possit etiam dictus iudex cause appellationis vel nullitatis si fuerit de partium voluntate ipsam causam per se absq; aliquo cõmissario elligendo cognoscere decidere ⁊ terminare iuxta terminum antedictum. Qui eo casu iurare teneatur prout supra in sacramento cõmissarij continetur mutatis mu tandis.

¶ Postquam vero lata fuerit dicta sententia appellationis vel nullitatis Inquantuz ⁊ quatenus confirmata fuerit sententia prima lata in causa prin cipali. Non liceat amplius prouocare vel appellare a dicta snia nec nulla di ci nec eidẽ aliqualiter cõtrairi: nec cõtra eã qcquã excipi vel opponi. Sz ꝓut lata fuerit exequutioni mãdet oibus iuris remedijs.

¶ Si vero per ipsam sententiam latam in dicta causa appellationis vel nul litatis fuerit dicta prima sententia annullata vel reuocata: aut aliter refor/ mata particulariter: vel in totum: tunc liceat subcumbenti in dicta causa appellationis vel nullitatis vel cuilibet alteri cui de iure liceat appellare vel nullam dicere infra terminum quattuor dierum continuorum a die late sentẽ/ tie: ⁊ non vltra a dicta tali sententia appellare ⁊ nullam dicere ad vnum ali/ um ex iudicibus appellationum huic officio deputatum vel deputanduz ⁊c. prout in ipsa causa appellationis est expressum: in qua causa appellatiois i/ telligantur esse termini limitati in omnibus ⁊ per omnia: prout in prima cau sa appellationis superius est expressum mutatis mutandis: ⁊ congrua con/ gruis referendo. Ita tamen ꝙ hoc semper intellecto ꝙ dicta causa secun/ de appellationis infra restum dicti termini dictorum octuaginta quinqz die/ rum vtilium omnibus instantijs: tam principalis cause q̃z appellationis limi tati: vt supra: saluis temporibus deputatis ad appellandum vigore presen tis decreti: decidatur ⁊ fine debito terminetur: nec dictum terminum exce/ dat vllo modo sub pena predicta vt.s̃. Que snia oibus iur remedijs prout lata fuerit exequutioni mandetur.

¶ Statuentes quoqz hoc nostrum statutum etiam locum habere ⁊ seruari debere in quibuscunqz questionibus ⁊ causis pendentibus ⁊ in ceteris de ce tero inchoandis: firmis tamen manentibus actitatis ⁊ productis in dictis causis pendentibus.

¶ Item ꝙ omnes ⁊ singuli cõmissarij consultores ⁊ iusdicentes teneantur ⁊ debeant eorum consilia ⁊ sentẽtias dare ⁊ proferre in scriptis clare ⁊ aper te ⁊ sine vlla conditione vel alternatione sub pena florenorum centum auri cuilibet

cuilibet consultori vel iusdicenti contrafacienti: vel obmittenti facere ꝓut.s̃. camere magnifici domini applicandorum.

¶ Verũtamen nisi fuerit de partium voluntate ordo presentis statuti ⁊ di/ sposita in eo non vendicent sibi locum in questionibus datiorum. Sed in eis pacta datiorum necnon ⁊ statuta super eis edita Statuimus inuiolabiliter obseruari. Nec etiaz in causis questionibus siue controuersijs motis vel mo uendis occasione proclamationuz que fiunt pro bonis vẽdendis ad cridas: vel accipiendis insolutum. Sed in ipsis obseruari statuimus prouisiones su/ per bis specialiter editas ⁊ terminos statutos in eis. Nec etiã in causis mer catorum que vertuntur coram consulibus mercatorum: inter mercatores ⁊ ex causa mercadantie. Sed in ipsis seruentur statuta ipsorum mercatorum: Nec etiaz in causis in quibus procedi potest breuiori via q̃z via huius statu ti: temporibus appellationum minime computatis per formam statutorum ciuitatis papie. Sed seruentur in eis statuta predicta vt breuius terminẽtur ne partes expensis ⁊ protelationibus litium nimium aggrauẽtur. Nec ẽt in cõpromissis factis ⁊ fiendis in amicos cões de partium voluntate: aut ex di/ spositione alicuius decreti vel statuti.

¶ Preterea statuimus ⁊ ordinamus ꝙ si de cetero contingat aliquam li/ tem questionem causam seu controuersiam moueri contra absentem in lõgin quis partibus: vel extra territorium cõmunis papie teneatur ⁊ debeat dare ⁊ assignare tali absenti vt supra citato vel citando facta prius summatim fi/ de: prout iusdicenti videbitur de tali absentia terminum competentem ad cõ parendum per se vel per legitimum procuratorem: videlicet singulos dies pro singulis viginti miliaribus pro eundo: ⁊ totidem pro redeundo: ⁊ vltra arbitrio iudicis: dummodo arbitrium iusdicentis non excedat vltra terminũ vnius mensis continui. Quo termino elapso ⁊ non ante incipiant currere tẽ pora huius statuti.

¶ Item ꝙ si aliqua partium voluerit producere in causa aliquos testes ab/ sentes vel instrumenta que essent extra territorium iusdicentis: tunc nomina/ tis prius dictis testibus ⁊ instrumentis: quibus semel nominatis nihil addi possit: ⁊ facta fide summatim de huiusmodi absentia ⁊ carentia instrumento rum extra territorium existentium iudici litis prout sibi videbitur: ⁊ parte iu/ rante ad sancta dei euangelia corporaliter tactis scripturis ꝙ hoc non facit nec fieri petit dolo nec calumnia nec in fraudem: nec animo protelandi litez. Sed putans ipsis testibus ⁊ instrumentis indigere ad probationem iur sui. eo casu assignetur sibi per iudicem litis terminus competens secundum di/ stantiam locorum ⁊ negotij qualitatem: infra quez dicti testes recipi ⁊ exami nari possint debita forma iuris: eorumqz dicta iudici litis solemniter presen/ tari: ⁊ ipsa instrumenta produci. Et in eo termino assignando vt supra: pos/ sit etiam altera pars ostẽdere ⁊ probare de iure suo quicquid voluerit. Quo termino pendente non currant tempora huius statuti: nisi terminus statutis ad ꝓbandum quo ad testes ⁊ alias probatiões presentes.

¶ Item ꝙ si deinceps contingat vllam litem questionem seu controuersiaz moueri alicui pupillo: vel minori: furioso: vel mentecapto: aut simili persone tutore vel curatore carente: ne talis persona remaneat indefensa: ne ius suuz pereat propter carentiam legittimi defensoris: teneatur ⁊ debeat agere vo/ lens contra aliquez ex predictis prius citari ⁊ moneri facere aliquos ex eius proximioribus agnatis vel attinentibus si qui erunt presentes. Et si nõ ad/

Agere volens contra pupillum teneatur ei petere tutor

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

essent aliqui ex proximioribus amicis vel vicinis eiusdem terre vna cum eis presentibus aut legittime citatis instare ⁊ requirere coram iudice competenti: q̃ ipsi contra quem ipsam litem mouere voluerit detur ⁊ decernatur per dictum iudicem cum solēnitatibus opportunis tutor vel curator idoneus: secūdum conditionem persone: cui decernendus erit generalis vel saltem specialis ad litem predictam: cum quo possit iudiciuz inchoari: Et q̃ iura illius cui dabitur defendere debeat. Qui iudex teneatur infra triginta dies continuos a die requisitionis sibi facte cōputandos prouidere eidem de idoneo tutore vel curatore vt supra. Et ad dictam tutellam seu curam seu defensionem subeundam teneatur compellere illos agnatos cognatos vel affines: prout ipsi iudici videbitur cum cautionibus obligationibus Sacramentis decreto ⁊ iuris solēnitatibus opportunis sub pena librarum quinquaginta tertiolorum camere magnifici domini applicandarū.

¶ Siquis autem iudicens vel magistratus vel assessor a seipso absq̃ consilio alterius protulerit aliquam sententiam iniquam ⁊ iniustam in totum vel in partem: aut aliquis cōmissarius vel consultor iniquum vel iniustum consilium dederit in totum vel in partem: que iniquitas vel iniusticia cōstet ex actis ⁊ productis in causa super qua dicta sententia lata fuerit vel dictum consilium datum: vel aliter legittime detegatur.

¶ Si scienter ⁊ dolose hoc fecerit incurrat in penam pro vno denario quatuor quantitatis seu estimationis rei de qua fuerit questio applicanda camere magnifici domini pro medietate: ⁊ pro alia medietate damnum passo: ⁊ vlterius priuetur omni officio ⁊ beneficio aduocandi iudicandi ⁊ consulendi ⁊ quolibet priuilegio ⁊ beneficio sui collegij in perpetuum.

¶ Si vero per imperitiam vel ignorantiam teneatur tunc refficere parti ex hoc lese damnum cum expensis per ipsam partem passis secundum q̃ iudici equum ⁊ iustum videbitur.

¶ Quarum quidem penarum de quibus supra fit mentio: necnon pene imposite non terminantibus questiones in terminis limitatis: cognitores ⁊ executores esse debeant illi qui deputabuntur per prefatum dominum Coram quibus quilibet volens querelare de predictis: teneantur suam querelam in scriptis producere infra sexaginta dies immediate sequentes post dictum terminum octuaginta quinq̃ dierum vtiliuz omnibus instantijs limitatis. Quo termino elapso non audiatur.

¶ Qui cognitores ⁊ exequutores cause circa cognitionem ⁊ exequutionez dictarum penarum ⁊ cuiuslibet ipsarum procedere teneantur summarie ⁊ ō plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: solaq̃ veritate inspecta ⁊ omnibus iuris remedijs prout expediens fuerit ⁊ eis videbitur conuenire: ⁊ nihilominus siquis conqueri voluerit de aliquo iusdicenti vel cōmissario q̃ sententiam iniquam vel iniustam tullerit aut consilium iniquum vel iniustum dederit: hoc etiam in scriptis significare possit infra terminum ātedictū prefacto domino quia bene sibi ius fiet contra predictos.

¶ Statuimus insuper q̃ in omni causa omnes ⁊ singuli testes producendi per aliquam partium cogantur indillate p iudicē litis realiter ⁊ personaliter ac omnibus iuris remedijs ad iurandum ⁊ veritatis testimonium perhibendum in dicta causa: sub pena testi inobedienti librarum quinquaginta tertiolorum: ⁊ plus ⁊ minus arbitrio iusdicentis inspecta qualitate facti ⁊ cōditione personarum. Cuius quidem pene medietas camere Magnifici domini

domini applicetur alia medietas parti ipsuz testez producere volenti: que pena statim per iudicem litis exigatur.

¶ Notarij deputati ad examinandum ⁊ recipiendum testes statiz postquā electi fuerint teneantur ⁊ debeant iurare coram iusdicente coram quo causa agitabitur ad sancta dei euangelia tactis scripturis: q̃ testes ꝓducti bene ⁊ diligenter examinabunt ⁊ interrogabunt: eorūq̃z dicta ⁊ testimonia fideliter recipient ⁊ scribent vel scribi facient pro vtraq̃z parte bona fide sine fraude omni dolo cessante. Cernēdo ab ipsis testibus veritatem eius qō sciuerint de negocio super quo producti fuerint: cum interrogationibus debitis: nō superfluis: nec cauilosis: ⁊ nō deuiando vllo modo a tramite veritatis ⁊ iustitie: ⁊ q̃ seruabunt statuta super predictis edita. Et q̃ nō ꝓpalabunt nec manifestabunt vllo modo dirrecte nec per indirrectū verbo: nutu: vel ostensione dicta testium alicui partium nec alteri persone. Sed ea tenebunt ⁊ teneri facient secreta: donec fuerint publicata sub pena florenoꝝ. xxv. auri camere magnifici dñi applicandoꝝ: vltra penas a iure limitatas.

¶ Item q̃ quelibet partium que in iudicio produxerit aliqua instrumenta acta vel scripturas teneatur ⁊ debeat non obstante productione semel facta Quadocunq̃z ad instantiam partis ⁊ cuius interfit ea vel eas reprobare volentis ⁊ iurantis se non dolo nec calumnie causa hec petere ipsa instrumenta acta vel scripturas: quibus vsa fuerit iterū ⁊ de nouo ꝓducere ⁊ in actis dimittere. ⁊ etiam parti recipienti copiam facere vt supra. Et ad hoc cogatur ⁊ cogi possit per quencunq̃z iusdicentem omnibus iuris remedijs: etiam per personalem detentionem.

¶ Statuentes ⁊ ordinantes predicta omnia ⁊ singula debere sane intelligi secundum bonam ⁊ rectam intentionem quibuscunq̃z cauilationibus circunscriptis ⁊ pro lege ⁊ statuto nostro inuiolabiliter obseruari ⁊ publice diuulgari. Non obstantibus aliquibus legibus decretis ordinamentis statutis seu prouisionibus ciuitatum ⁊ terrarum nostro domino subiectarum vel aliquibus earum: nec aliquibus alijs constitutionibus vel iuribus collegij vel municipalibus huic statuto obuiantibus vel derogantibus quoquo modo quibus inquantum obuiarent vel derogarent dumtaxat expresse ⁊ ex certa scientia derogamus. Nobis reseruata potestate ad arbitriū nostrū mutandi corrigendi: addendi: ⁊ diminuendi: declarandi: interpretandi: ⁊ quolibz alio modo disponendi ac prout nobis videbitur expedire.

¶ De iudicibus appellationū postulandis: ⁊ de commissione de ipsis fiendis per potestatem. Rica.

Item Satuimus q̃ appellans a quacunq̃z sententia cuius vis iudicis vel iusdicentis ciuitatis vel terre papie teneatur petere iudicem appellationis a potestate: vel alio superiori magistratu ciuitatis vel terre papie. Qui potestas vel magistratus statim teneatur ⁊ debeat omnibus iuris remedijs partes cogere inter quas dicta questio agitatur ad dandum earum confidentes in questione predicta. Et reperto partiuz confidenti iuridico teneatur non tanq̃z potestas vel iusdicens: sed tanquaz delegatus Magnifici domini domini nostri in hac parte specialiter deputatus ⁊ cōstitutus causaz appellationis ⁊ nullitatis cōmittere audiendam examinandaz ⁊ fine debito terminandam. Et si altera partium non comparuerit ad dandū confidentes

HAYKOBA ОНУ ІМЕНІ В. СТЕФАНИКА ОБЛАСНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

suos in scriptis infra terminũ a iudice statutum.vel comparuerit ⁊ similiter non dederit cõfidentes:tunc liceat suprascripto potestati seu magistratui co/ mittere questionem predictam alteri ex confidentibus partis comparentis dando confidenti predicto auctoritatem ⁊ omnimodam iurisditionez quam haberet si foret a prefato magnifico domino domino Galeaz ad hoc specia/ liter delegatus.quod statutum in appellationibus tam interpositis q̃z inter/ ponendis locuz habere statuimus.

¶ De ordine mittendi in possessionem tedialem actorem in contumaciam Rei non se defendentis Rica.

ij

de hoc statuto quo ad primum et ultimum determinat vide Alexand. Jas. Simonis vide doctor. ff. de opt. nomi. et

Item Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ siqua persona cõmune collegium vel vniuersitas citata seu citatum fuerit scõm formam statutorũ communis papie ad suscipienduz libellum seu petitionem:⁊ contumax fuerit in veniendo ad suscipiendum dictum libellum seu petitionem per se vel legit/ timam personam. Qõ tunc ⁊ eo casu actore per se vel legitimam personam pro eo comparente ⁊ accusante contumaciam dicti talis citati ⁊ elapsis pri/ mis octo diebus a die accusationis contumacie:teneatur ⁊ debeat dominus potestas papie:⁊ quilibet eius iusdicens ad petitionez ipsius actoris vel eius legitimi procuratoris decernere predictum actorem fore mittendũ ⁊ mittere in possessionem tedialem ex primo decreto rei petite:seu bonorum ipsius con/ uenti vsqz ad quantitatẽ debiti declarati in libello:seu petitione:absqz aliquo alio processu seu citationibus fiendis.Qui reus taliter contumax si cõparue/ rit subsequenter nõ audiatur nec audiri debeat vlterius:nisi prius restitutis expensis:⁊ purgata contumacia:⁊ facta debita responsione libello seu peti/ tioni:verum si actor vel legitima persona pro eo malit id qõ petierit in peti/ tione sua liquidare:possit actor per se vel legitimam personam pro eo citato tamen reo procedere.Et quilibet iusdicens coram quo iudiciũ fuerit inchoa tum teneatur ⁊ debeat ad petitionem ipsius actoris vel legitime persone pro eo in causa procedere vsqz ad sententiam diffinitiuam inclusiue.Seruato ta/ men ordine primi statuti antedicti.Quo casu propter secundam citationẽ ha beatur ipso iure lis pro contestata legitime. Si vero reus comparuerit ad horam citationis per se vel legitimam personam pro eo ⁊ ꝓfessus fuerit con/ tenta in ipso libello seu petitione:vel illud quod requiretur in toto vel in par/ te:ꝙ tunc ⁊ eo casu eatenus quatenus fuerit confessus.Judex ipsum conde/ nare teneatur ⁊ ipsam condemnationem omnibus iuris remedijs exequutio/ ni mandare.

¶ De quibus causis summarie cognoscatur. Rica.

iij

de hiis dubiis sine strepitu figura iudicij vide Bart. In Authentica ad reprimend. In rebus illis sine strepitu cap. solet in clem. de elect. significat. et c.

Item Statuimus ꝙ quilibet iusdicens ⁊ magistratus ciuitatis papie possit ⁊ valeat procedere ⁊ procedat cognoscat ⁊ diffiniat sum/ marie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.in ⁊ super qualibet causa lite ⁊ questione que mouebitur de ⁊ super qualibet quantitate que sit librazꝫ vi/ gintiquinqz papien.⁊ abinde infra in pecunia vel alijs reb⁹.Et etiaz a libzis vigintiquinqz supra de mercato rerum mobilium a duobus annis proxime a die petitionis retro ⁊ citra factis:⁊ de fictis:censibus :locationib⁹: cõductio/ nibus:ac massaritijs:comodatis:⁊ p̃carijs.tam si agat̃ de mercede seu parte vel

vel quãtitate dñica:seu semine:vel aliquo alio debito tã in dãdo q̃z i faciẽdo ꝓfitẽte qõ debeat̃ p massariuz dño vel ecõuerso:vel per emphiteotã domino vel econuerso soluẽdis ⁊ dandis siue prestandis q̃z de rebus affictatis:loca/ tis:cõmodatis:precario:vel ad massaritium concessis:⁊ restituendis: dimittẽ dis:⁊ relaxandis:⁊ q̃z de malo laborerio rusticorum:⁊ q̃z de deterioratõibus rerum locatarum affictatarũ comodatarum vel precario vel ad massaritium datarũ.Itẽ ⁊ de iudicijs familie herciscõde: cõmuni diuidundo:⁊ finium re/ gundorum:⁊ quolibet ipsorum:⁊ de restitutione in integrum.Et de parietib⁹ claudendis inter se p aliquos fiendis vel admouendis:⁊ de omni nouo ope: ⁊ de noui operis nunciatione:⁊ de damno infecto:de seruitutibus quibuscun qz vrbanis:⁊ rusticis:⁊ de relictis:⁊ de relinquendis ad pias causas:⁊ de q/ buscunqz alijs legatis ⁊ fideicõmissis singularibus relictis ⁊ relinquendis:⁊ de vsufructibus:⁊ de omni possessione plena vacuanda ⁊ disbriganda credi tori.Et cuilibet habenti possessionem plenam pacto contrahentium:vel ficte ꝓm formam statutorum cõmunis papie:vel iusdicentis auctoritate per quas/ cunqz manus ipa possessio ambulauerit.⁊ de omni questione possessionis:seu de omni possessorio:vbi ciuiliter agatur:⁊ de omni dãno dato:⁊ de causis car ceratorum:⁊ de omnibus que deberi dicantur occasione cibi ⁊ potus vel la/ boris:⁊ de dictis pensionibus ⁊ fictis:⁊ de instrumẽtor editione seu traddi/ tione que petatur fieri a tabellione qui ipsa confecerit:seu ab alio:⁊ de exhibi tione que petitur fieri de quibuscunqz rebus mobilibus ⁊ saximẽtis ⁊ seque/ strationibus:⁊ de quolibet redditu cõmunis papie:inter emptores redditus seu redditiuz cõmunis papie:⁊ socios ipsorum:⁊ inter cõmune papie:⁊ em/ ptores presentes preteritos ⁊ futuros ipsius redditus ⁊ ipsorum redditiuz. Item ⁊ de omnibus instrumentis omnium debitorum factis ⁊ fiendis manu publici notarij de collegio notariorum ciuitatis papie in presentia trium te/ stium:vel scriptis per alium notarium collegij predicti iussu illius notarij de dicto collegio cui dicta instrumẽta rogata fuerint dummodo subscripta fue/ rint per eum cui rogata extiterint.Et de omnibus instrumentis debitoruz fa/ ctis ⁊ fiendis in presentia iusdicentis ⁊ duorum testium: etiaz si facta fuerint in die feriata etiam in honorem dei ⁊ solemni ⁊ etiaz in ecclesia:aliqua lege in contrarium non obstante.Item de omnibus instrumẽtis extractis de breuia/ rijs alicuius notarij defuncti:siue sint scripta manu propria illius cui cõmissa fuerint siue subscripta.Item ⁊ de omnibus scriptis ⁊ subscriptis manu alicu ius debitoris scribentis ⁊ se subscribentis:⁊ de iuribus competentib⁹ nutri/ cibus:⁊ in quacunqz causa lite ⁊ questione quam moueri contigerit per ho/ mines papien.seu terre papie contra quemcunqz forensez.Et de quibuscũqz alijs rebus ⁊ causis de ⁊ super quibus de iure cõmuni vel municipali sum/ marie cognoscatur.

Cause in quib. Judex post procedere summarie

¶ De modo ⁊ forma procedendi in causis summarijs Rica.

iiij

Item Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ in omni causa õ qua possit summa/ rie cognosci scõm formam iuris ⁊ statutorum communis papie. Item ⁊ de omni causa etiam ordinaria que non excedat summam librarum vigintiquinqz papie.possit procedi in ellectione actoris per viaz qualis qua/ lis petitionis.⁊ ꝙ ad eam litem contestari non expediat.Sed oblata petitõe ⁊ missa reo personaliter vel ad domum habitationis eius:vel ad locum vbi quis propter eius absentiam veniat citandus ꝓm formã statutorꝫ cõis papie:

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

habeat lis ꝑ ꝓtestata ipso iure. Et possit quilibꝫ iusdicẽs eius arbitrio villa/tionẽ statuere inspecta qualitate facti: ⁊ ꝓditione personarum. Et per ipsuꝫ iusdicentem procedatur ad sententiam diffinitiuam cessantibus cauillatio/nibus quibuscunqꝫ infra quindecim dies vtiles a tempore dicte petitiõis da/te ⁊ porrecte vt supra numerandos: si etiam sit a libris centum papie infra. Si vero ascenderet dictam summaꝫ quantecunqꝫ quãtitatis existat teneatur eam diffinire infra triginta dies vtiles. Et tanto tempore duret instantia di/ctarum causarum. ¶ Et ꝙ a sententijs latis in dictis causis summarijs si que/stio fuerit a libris decem papie supra viqꝫ in libris centum papie possit que/relari ⁊ de nullitate opponi semel tantum per vtranqꝫ partium: ⁊ dicte cause appellationuꝫ ⁊ nullitatuꝫ terminentur ⁊ decidantur infra decem dies vtiles a die cõmissionis facte cõputandos. ¶ Si vero fuerit causa a libris centũ pa/piensibus supra quelibet dictarum partiũ possit appellare ⁊ de nullitate op/ponere semel tantum. Et dicte cause appellationuꝫ ⁊ nullitatum terminentur infra quindecim dies vtiles. Quibus terminis elapsis prime sententie firme maneãt ⁊ exequutioni mandentur. ¶ Declarantes quoqꝫ ⁊ statuentes ꝙ in causis litibus seu controuersijs: quarum quantitas siue estimatio nõ excedat libras decem papieñ. iudex pro suo libito volũtatis cognoscat diffiniat ⁊ ter/minet omni solemnitate omissa in scriptis ⁊ sine scriptis etiam dieb⁹ feriatis: ita ꝙ a tali snia non possit appellari querelari seu de nullitate opponi.

¶ Que debita sint condemnata: ⁊ qualiter: ⁊ quomodo eoꝝ occasione pro/cedi debeat: ⁊ de banno dando Rica.

v **Item** Statuimus ꝙ omnia ⁊ singula ifrascripta debita sint cõdemna/ta ⁊ pro condemnatis habeantur ⁊ teneantur. Et perinde exe/cutioni mandentur realiter ac si essent condemnata etiã possessio plena data per quẽcunqꝫ iusdicentẽ: videlicet instrumenta omnium debitoruꝫ facta ⁊ fa/cienda manu publici notarij de collegio notariorum papie in presentia trium testium vel plurium: vel scripta per alium notarium collegij predicti iussu il/lius notarij de dicto collegio: cui dicta instrumenta rogata fuerint dũmodo subscripta sint per eum cui rogata extiterint. Et omnia instrumenta debitorũ facta ⁊ facienda in presentia iusdicentis ⁊ duorum testium. etiaꝫ si facta fue/rint in die feriato etiam in honorem dei ⁊ solemni: ⁊ etiã in ecclesia: aliqua le/ge in contrarium faciente non obstante. Item ficta: pensiones: legata: fideicõ missa: alimenta: denarij mercedis laboris: debita cibi: ⁊ potus: iura de nu/tricibus: Et scripta vel subscripta manu propria in quibus contineatur scri/bentem vel subscribentem aliquid dare vel facere debere alicui. quantum est ⁊ fuerit inodium ⁊ preiudicium ipsius scribentis ⁊ eius heredum ⁊ bonoruꝫ eius. Ita tamen ꝙ dicta talis scriptura ⁊ subscripta non preiudicet alicui al/teri. In quib⁹ omnib⁹ ⁊ singulis casibus possit ⁊ valeat quilibꝫ creditor seu actor citari facere debitorem seu reum ex parte iusdicentis ad sui instantiã. et absqꝫ aliqua impositione iusdicentis. Que citatio fiat in scriptis: ⁊ aliter non valeat: vt compareat coram aliquo iusdicente aliqua die ⁊ hora: ⁊ facta rela/tione ipsius citationis per seruitorem notario cõmunis papie: ipse notarius teneatur ⁊ debeat ipsam citationem vel citatuꝫ ponere ⁊ scribere in libro bã/noꝝ in banno cõis. pp. ad petitionem actoris absqꝫ alia scriptura requisitõis fiẽde: aliter q̃ faciẽdo mẽtionẽ de ipsa citatõe ĩ ipso bãno. Quo bãno sic scri/pto si reus nõ cõparuerit ĩ hora citatõis sit ipso iure bãnit⁹ in ipso bãno cõis papie

papie. Et talis actus habeat ꝑ legittimo bãno dato ipsi reo ꝑ illa causa pro qua scriptus erit in banno cõmunis papie: absqꝫ alia licentia vel publicatio/ne ipsius banni vel bãniti. Qui reus si perseuerauerit in ipso banno vel con/tumacia spatio octo dierum proxime continuorum reputetur ⁊ habeatur rite bannitus: ⁊ contra ipsum reum procedatur realiter ad petitionẽ actoris: om/nibus iuris remedijs. De quo quidẽ banno non eximatur reus: nisi fuerit in concordia cum actore vel creditore. Si vero comparuerit coram iusdicente ad horam requisitionis ad dictam requisitionem vel bannum: vel infra octo dies predictos: ⁊ exceptiones proposuerit ponatur per dictuꝫ notarium pro pendente vel suspenso super ipso banno. Et tunc si in ipsis exceptionibus ꝑ ipsum reum infra dictum terminum octo dierum vel per aliquaꝫ partiuꝫ non fuerit petitum ꝓsiliũ sapientis. Iusdicens super exceptõib⁹ ꝓpositis ⁊ ipsam causam ⁊ questionem prout sibi videbitur instante aliqua partiuꝫ cognoscat ⁊ diffiniat infra tempora statutorum ⁊ decretorum super causis prosequen/dis limitata a die banni dati in antea: nisi dictus iusdicens eam questionem duxerit potius cõmittendam. ¶ Si vero consiliũ sapientis petituꝫ fuerit per aliquam partium infra dictum terminum octo dierum: tunc dictus iusdicens cõmitat procedat ⁊ faciat prout in statutis ⁊ decretis antedictis fit mentio. Quo bãno curso fiat exequutio debiti realiter omnibus iuris remedijs: nec eximatur reus de ipso banno donec fuerit in concordia cum dicto creditore. ⁊ sufficiat bannum requisitionis ⁊ talem actum ⁊ predicta facere per hunc moduꝫ. ¶ Talis iudex posuit in banno cõmunis papie. P. ad petitõeꝫ. M. pro condemnatione crediti: vel ficti: vel alterius talis cause: specificãdo cãm seu titulum obligationis: ⁊ q̃ꝫtitatem debiti sue obligatõis ibi ipso. P. cita/to ⁊ requisito per talem seruitorem ad petitioneꝫ dicti. M. prout retulit ⁊ re/fert dictus seruitor. Et inde dicti iudex ⁊. M. hanc cartam fieri iusserunt ⁊ preceperunt interfuere ⁊c.

¶ De exequutione instri ⁊ scripti manu debitoris facti ⁊ subscripti. Rica.

vi **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ siquis prima facie apparuerit ha/bere debere: per cartam: vel condemnationem: vel arbitria: vel arbitramenta: vel per scripturam propria manu debitoris factaꝫ: vel subscri/ptam. Et intelligat prima facie habere debere si apparet instrumẽtum prin/cipalis debiti. de quo etiam haberet cessionem: vel si agens pretendat se he/redem creditoris: vel petat contra eum quem pretendit heredem debitoris: ipso tamen probante infra tempus decem dieruꝫ infrascriptũ predicta vera esse. Et postulauerit exequutionem debiti fieri contra debitorem vel fideiusso/rem. Teneatur ⁊ debeat iusdicens ei seu eis ꝑcipere ꝙ infra decem dies vti/les soluat creditori: aut probet quicquid voluerit quare soluere nõ teneatur. Quo termino elapso si nõ probauerit compellatur omnibus iuris remedijs omni exceptione remota soluere ⁊ satisfacere creditori: ⁊ exequutio fiat sine aliqua censura. ¶ Creditor tamen teneatur copiam facere debitori de instru/mento obligatõis ⁊ cõdẽnationis vel scripture: quo vel qua petit eadem die q̃ petierit exequutionẽ fieri: vel se ad hoc offerre patũ: ipmꝫ instrm ⁊ instra pe/nes notarios officij dimittere toto tẽpore dictoꝝ decem dierum. Et si ꝑ illuꝫ steterit quo minus is a quo petit copiã hẽat de ꝑdictis ⁊ nõ dimisserit ipsum instrm ⁊ instrumenta vt. s. nõ cõputeť illõ tps debitori ĩ ꝑdictis dieb⁹. x. vtili/bus quibus steterit per ipsuꝫ creditorẽ quo minus ipsa fiat ⁊ dimittanť vt. s.

Si vero infra predictuz tempus facta fuerit aliqua probatio vel aliquid ali/
ud quod videatur excludere intentionem actoris, tunc dictis decem diebus
elapsis: currat tempus petenti exequutionem quinqz dierum vtiliuz ⁊ repro
bandi ⁊ infringendi ⁊ annullandi producta ⁊ probata per ipsum reuz. Et q̃
dillationes sint cõmunes taz reo q̃z actori. Quibus dillationibus elapsis iu/
dex teneatur per se: vel de consilio alicuius iurisperiti de collegio iudicum ci/
uitatis papie terminare ⁊ per sententiam declarare infra decem dies vti/
les proximos subsequentes: post dictos decem dies: si petitum non fuerit te/
neatur idem iudex diffinire infra dictos decem dies p se: ⁊ sine consilio. ⁊ in/
fra tantum tempus duret instantia dicte cause.

¶ De saximentis fiendis: ⁊ de effectu ipsorum. Rica.

vij **Item** Statuimus q̃ in omni casu in quo sequestratio est cõcessa de iu/
re cõmuni: fiat ⁊ fieri possit sequestratio ⁊ saximentum. Et vltra
fiat ⁊ fieri possit sequestratio ⁊ saximentum de bonis debitorũ: qui sint debi/
tores per publicum instrumẽtũ scriptum vel subscriptuz manu notarij de col/
legio notariorum ciuitatis papie, vel etiam cui breuiaria defuncti essent cõ/
missa, vel per scripturam scriptã manu ꝓpria debitoris. Item ⁊ de bonis cu/
iuslibz debitoris qui sit suspecta vel fugitiua persona: vel forensis ꝓlona quã
quis iurauerit de proximo se credere recessuram. Itẽ si sit aliqua res mobilis
quam aliquis ad se pertinere pretendat penes aliquez qui sit suspecta vel fu/
gitiua persona, vel illa persona que postulans saximentum fieri iurauerit esse
suspectam vel fugitiuam personam: ⁊ se saximentum fieri non postulare ani/
mo calumniandi. Qui si in iuris sui probatione defecerit puniatur in refe/
ctione ⁊ restitutiõe damni ⁊ interesse: que predicta persona de cuius bonis sa
ximentum factum fuerit passa fuerit: ⁊ expensarum per eum ꝓpter ea facta/
rum. De quo dãno interesse ⁊ expensis stetur sacramento predicte talis per/
sone: de cuius bonis factum fuerit dictum saximentuz, facta prius taxatione
ipsius damni interesse ⁊ expensarum per iusdicẽtem ex cuius parte fuerit fa/
ctum predictum saximentuz: que pena sit persone de cuius bonis facta fuerit
sequestratio. Et si de bonis debitoris per publicum instrumentum vt supra
dictum est: vel per scripturam priuatam vt supra fieri petatur sequestratio:
non fiat: nisi prius ꝓstet de debito. ¶ Et in faciendo fieri sequestrationez seu
saximentũ ꝓcedatur hoc modo: vz q̃ mittatur ⁊ dimittatur impositio prece/
pti ⁊ saximenti fiendi in scriptis per seruitorem cõis papie illis penes quos
ipsa sequestratio ⁊ saximentum fiet: nisi res seu casus celeritatez desideret, eo
quia persona penes se habens res de quibus postuletur sequestratio fieri sit
suspecta vel fugitiua: vel de proximo recessura: vel res ipsas trãsitura extra
districtum papie: vel res ipsa cum alijs rebus misturari de facili posset a qui/
bus difficilis esset separatio earum rerum de quib⁹ sequestratio fieri petitur.
Et rem seu causaz celeritatem desiderare intelligatur: si petens sequestratio/
nem fieri hoc iurauerit. Quo casu seruitor retenus ⁊ sine scriptis sequestra
tionez sine alia demonstratione ⁊ ostensione sibi fienda de ipsis rebus facere
possit penes illam personam: ⁊ ille retinere debeat ⁊ teneatur: ⁊ vltra penes
se illas habere: ⁊ quot q̃ztas ⁊ quas ⁊ cuius valoris fuerit ꝓfiteri ⁊ expримẽ
teneat seruitori recipiẽti noĩe ⁊ a pte eius: ad cui⁹ petitõez dicta sequestratio
facta fuerit: si hoc petierit idẽ seruitor. Et q̃ ex ⁊ de tali ꝓfessione ⁊ huiusmodi
expssione stet ⁊ credat q̃ facta fuerit in ꝓiudiciũ illoꝝ penes quos illa seque/
stratio

stratio facta fuerit relationi seruitoris. Et ex ipsa ipsius relatione seruitoris
ius acquirat illi ad cuius petitionẽ facta fuerit sequestratio p̃dicta. Et quaz
confessionẽ si nõ fecerint dicto seruitori illi penes quos dicta sequestratio fue
rit facta: tunc teneant ei ad cuius petitionẽ dicta sequestratio fuerit facta: ad
estimationẽ rerum de quibus ipsa sequestratio facta fuerit. Si ⁊ inquantum
tempore ipsius sequestratõis habuisse penes se postmodũ appuerit. Et q̃lli/
bet cõe collegium vel vniuersitas alicuius burgi vel loci: seu officialis ipsius
cõis vel vniuersitatꝭ burgi vel loci penes q̃ vel quem seu quã vel quos dicta
sequestratio seu saximentũ factuz fuerit: ipsam sequestrationẽ vel saximẽtum
acceptare vel adimplere teneat. et fructus ⁊ redditus colligẽdo: vindimian/
do: custodiẽdo: ⁊ acõdicionãdo: ⁊ saluando: dũmodo ipi fructus ⁊ redditus
sint in territorio dicti loci vel burgi. Et fiquidẽ res de quibus saximentũ po/
stulatur fieri non sint penes aliquã priuatã personã: siue in territorio loci vel
burgi seu vniuersitatis qui seu que cõe sit habens receptatorẽ: tunc iusdicẽs
siue magistratus ciuitatis papie a quo saximentũ predictũ postulabit tenea/
tur ⁊ debeat mittere de baruarijs ⁊ seruitoribus cõis papie, in dispositione
iusdicentis. Qui baruarij ⁊ seruitores ipsuz saximentũ acceptare ⁊ adimple/
re teneant. Et dicta sequestratiõe sic facta. ¶ Et elapsis octo diebus: citetur
ille in cuius preiudiciũ factuz fuerit: vt infra octo dies a die ipsius citationis
numerãdos cõpareat corã dicto iusdicẽte qui dictã sequestratõez fieri iussit.
Si ipsi sequestrationi ⁊ saximento ꝓtradicere velit. Et si quidez aliquis cõpa
ruerit ꝓtradicens vel ius in rebus sequestratis se habere pretendens, de iuri
bus partium cognoscat ꝓcedat diffiniat ⁊ exequat sũmarie ⁊ de plano sine
strepitu ⁊ figura iudicij: infra tẽpus statutũ ad sumariaꝝ causaꝝ decisionez,
⁊ sub penis ibidez ꝓtentis. Si autem nemo cõparuerit ꝓtradicens: tunc ela/
psis dictis duobus terminis: creditore docente de iure suo, res sequestratas
prius estimatas per iusdicentẽ de consilio duoꝝ bonoꝝ viroꝝ per ipsuz iusdi/
centem ellectoꝝ: prestito p eum sacramento de ipsis legaliter estimandis dari
⁊ tradi faciat ipsi creditori iusdicens per illos penes quos dicta sequestratio
facta fuerit per modum p̃cepti: ⁊ quibuscũqz iuris remedijs. Que res sic cre/
ditori date ⁊ traddite cedant ⁊ transeant ipsius creditoris dñio in solutuz ⁊
pro solutiõe tante quãtitatis de debito suo q̃z fuerit ipsaruz reruz estimatio
sic vt p̃mittitur facta. Si vero alia causa q̃z ꝓ debito sequestratio facta fuis/
set: ⁊ nemo cõparuisset: tunc iudex illi qui dictaz sequestratõez facere ipetra/
uerit de iure suo docẽti dari ⁊ traddi faciat: vel aliter ei super hoc iustitiam
faciat debitã. Sane si saximẽtũ factũ fuerit penes ꝓsules vel vicarios vel re/
ctores, alicuius terre territorij districtus papie, vel in ipsa terra eorũ nomine
⁊ noĩe cõis eoꝝ, q̃ ipsi cõi factũ intelligat. Et eodẽ mõ intelligant cetera pre
cepta ꝓcessus ⁊ sentẽtie qui ⁊ que fierent occasione ipsius saximẽti: ⁊ teneat
dictum cõmune ad obseruationẽ ipsius saximẽti ꝓcessuum ⁊ preceptorum ⁊
sententiaruz: ⁊ ad consignandum in presentia iusdicentis res saxitas vel ea/
rum estimationem. Et si non obseruauerint teneantur ad penaz ⁊ ad penas
quas incurret priuata persona inobediens. Que pene factis p̃dictis ⁊ res sa
xite vel earũ estimatio ab ipso cõi ⁊ qualibet singulari psona dicti cõis exigã/
tur. Capiendo pignorando ⁊ detinendo: si dicti officiales dictis saximento ⁊
precepto non paruerint. Reseruato tamẽ dicto communi ob hoc molestato
ꝓtra dictos officiales ⁊ eorũz bona regressu in omni dãno q̃ passuz fuerit pp
eoꝝ officialiũ negligentiã. Teneat tñ ille ad cui⁹ petitionẽ dictũ saximẽtũ fcm
fuerit habita solutione de p̃dictis vel parte ipsoꝝ: illi a quo dictaz solutionez

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

habuerit cedere iura sua in tanta quãtitate:quãtaz receperit ꝓtra suum de/
bitorem ⁊ eius bona. Et aliqua sequestratio que fiat non relaxetur ob ali/
quam satisdationē que fiat.Et si forte de eisdem rebus ꝑ diuersos magistra
tus sequestrationes fierent ad petitionē diuersaꝝ personarũ penes eosdem:
tunc illi penes quos ꝓima sequestratio facta fuisset aliaz vel alias que post
fierent notificare teneanꝫ ⁊ debeãt illi ad cuius petitionē ꝓima sequestratio
facta fuerat expensis reruz saxitarũ.sub pena restitutionis damnozum ⁊ in/
teresse que pateretur ipse ad cuius petitõem ꝓima sequestratio facta fuerit:
ex eo quia ignozauerit alias sequestrationes postea factas fuisse:si res saxite
auffererẽtur ab ipo penes quē saximentũ factũ fuerit:ꝑpter sequutas seque
strationes.Que pena cedat ⁊ soluaꝫ ipsi damnũ passo.Et facta vel nõ facta
notificatione predicta per illum ad cuius petitionē ꝓima sequestratio facta
fuerit:ipsa notificata iusdicẽti vel iusdicẽtibus qui alias sequestrationes po/
stea fieri fecissent:de ipsis sequestratõnibus postea factis idem iusdicens seu
iusdicentes non se amplius intromittant. Sed ipsis postea factis sequestra/
tionibus de iuribus omniũ partiũ cognitio deuoluaꝫ ad ꝓimuz iusdicentem:
qui iusdicens inter ipsas partes cognoscat diffiniat ⁊ exequatur ꝓout iusti/
tia suadebit.Que saximenta fiant custodianꝫ ⁊ exequanꝫ ⁊ ꝓsignenꝫ expẽsis
rerum saxitarũ taxatione per iusdicentē facta de cuius impositione facta fue
rint dicta saximenta.Quas expensas postmodũ pars que saximentũ calum/
niose impetrauerit illi de cuius bonis factũ fuerit restituere teneaꝫ summarie
⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.

¶ Qõ facto saximento alicuius rei non possit fieri alienatio ℞ica.

viij **Item** Statuimus ꝙ facto saximento de aliqua re vel iure ad petitõez
alicuius:ꝙ post factũ saximentũ nihil possit fieri õ re vel iuribus
saxitis:scilicet alienatio vel aliqd aliud in ꝑiudiciũ illius ad cuius petitionez
fuerit res saxita vel ius saxitũ:nisi ꝓius res vel ius saxita fuerint desaxita.

¶ De quibus ambasiatis fieri debeat impositio. ℞ica.

viiij **Item** Statuimus ꝙ in saximentis fiendis:⁊ in ꝓceptis fiendis decẽ
dierum vtiliuz: ⁊ de mittendo aliquem in possessionez in rebus ⁊
de rebus ĩmobilibus: ⁊ de dando curatozẽ bonis vacantibus ⁊ nõ defensis:
⁊ de citando aliquem ad respõdendũ positionibus.⁊ ad sententiã audiendã
fiat impositio seruitozi.⁊ in scriptis poztetur dicta ambasiata citãdis:vel ci/
tando ad locum vbi quis ꝓpter absentiam veniat citandus ꝑm fozmam
statutozũ cõis papie.Et nõ fiat impositio nec relatio illa hoza ad quã citatur
sed de mane:ꝑ vesperis:vel de vesperis ꝑ mane:seu de vno mane ad aliud
mane:vel de vno vespere ad aliud vesper.alioquin dicta ambasiata vel pre
ceptum non valeat nec teneat ipso iure.⁊ In alijs vero casibus q̃z in casibus
suꝑascriptis credatur seruitozi tam de cõmissione sibi facta q̃z de citatõe fcã
per eum.dũmodo ipsa citatio fiat ⁊ dimittaꝫ in scriptis citato seu requisito.
si causa ꝑpter quam citatur excedat summã libraꝝ.x.papie. ⁊ aliter non va/
leat.⁊ Abinde vero infra possit fieri in scriptis ⁊ sine scriptis. Et ꝙ in omni
actu exequutozio qui petaꝫ fieri coramã quocũqz iudice vel magistratu ciuitatis
papie.ille iudex vel magistratus qui dictũ actum fieri iussit teneatur subscri/
bere in fine dicti actus nomen,ꝑpriuz ipsius iudicis officialis vel magꝫatus.
⁊ aliter

⁊ aliter facta non valeãt ipso iure.

¶ De citatiõibus fiendis de ciuibus ⁊ districtualibus papie. ℞ica.

x **Item** Statuimus ꝙ citatiões fieri possint ⁊ debeant in ciuibus ꝑsona
liter vel ad domũ habitatiõis de ciuitate seu de cõmitatu papie
⁊ vbilibet ifra cõfinia ciuitatis ⁊ districtus papie.Et si habitationē certã nõ
hãt:citatiões fieri possint ⁊ debeãt in loco vbi habitare cõsueuit.Et si cõtin/
gat aliquez ciuitatis ⁊ districtus papie vel cõmitatus se absentare a ciuitate
papie ⁊ districtu:vel habitare sed hitare in tali loco in quo duo seruitozes iu
rauerint coramã iusdicẽte ꝙ non auderẽt ire absqz periculo ꝑsone sufficiat cita/
tionē fieri in curia cõis papie:vel ad arẽgeriã dicti cõis publice ⁊ alta voce:
⁊ ẽt ad domũ in qua cõsueuit habitare citãdus:⁊ ẽt in publica platea cõtra/
te dicte domus in casu dicte absentie:⁊ sic facta valeat cũ effectu:⁊ cõtra cita
tum ꝓcedi possit pinde ac si eẽt legitime citatus.idem seruet in denũciatiõib⁹
oblationibus ⁊ similibus actibus quibuscũqz fiendis.

citatio ubi fieri deat

¶ De citationibus fiendis fozensibus. ℞ica.

xj **Item** Statuimus ꝙ si cõtingat aliquē fozẽsem eẽ obligatũ alicui habi
tatozi ciuitatis vel territozij papie rõne contractus vel quasi ini/
ti in ciuitate vel territozio papie:vel ẽt cõtingeret aliquē fozensem possidere
vel tenere aliquã rẽ ĩmobilẽ in ciuitate vel districtu papie ꝑ quibus obliga/
tionibus vel possessiõibus posset cõueniri in ciuitate papie si ibi repireꝫ:⁊ di/
ctus fozensis non repiaꝫ ibi ꝙ nihilominus possit cõueniri rõnibus ãtedictis
Fiat tñ notificatio ⁊ citatio hoc mõ:vz ꝙ ꝑ ptãtem vel iusdicentem papie ad
instantiaz actozis scribaꝫ littera potestati vel officiali illius ciuitatis vel loci
vbi habitat cõueniendus cũ libello vel petitione introclusa: in qua littera cõ
tineatur quomodo notificatur potestati vel rectozi vel officiali ꝑdicto: sicut
talis ꝑsona cõquerĩ de tali ꝑsona coramã eo:⁊ pozexit petitionē ꝑnitibus intro
clusam:⁊ ꝙ placeat ptãti vel rectozi vel officiali ꝑdicto notificare ꝑdicta di/
cto tali cõuento:⁊ ipm citare vel citari facere:vt compareat coraz dicto ptãte
vel iudice ciuitatis papie infra tꝑs octo dierũ ad se ꝑnitandũ a tpe ꝑsentatio
nis litterarũ:de qua ꝑsentatione steẽ sacramẽto nuncij qui pozrauerit dictas
litteras:alias ꝓcedeẽ ꝓtra eũ eius absentia non obstante.Et siquidẽ ꝓparue
rit infra tꝑs ꝑdictũ elligat locum vbi veniat amodo citandus in ciuitate pa/
pie:⁊ ꝓcedaꝫ vlterius in dicta cã ꝑm fozmã iuris ⁊ statutozũ ciuitatis papie.
Si vero nõ cõparuerit vel cõparuerit ⁊ nõ ellegerit locũ:contra euz procedi
possit tãquam cõtra cõtumacẽ. Et vlterius fieri possit oĩs citatio monitio ⁊
ꝓceptum vsqz ad sniam diffinitiuã inclusiue super lapidẽ altiozem curie cõis
papie vel ad arengeriã ipso amplius aliter non citato. Idem intelligatur de
denũciationibus oblationibus ⁊ alijs similibus actibus fiendis.

citatio quomodo potest fieri forensi. —

De hac citatione hec notum in cap. romana & constitutorum. de foro competent. lib.° 6.° pr. auth.ª si vero. C. de adult. nutrici seq. l. cũ quidã pupilo. ff. de iurisd. iudic. ad appellant. n. tu. diuisione

¶ De parochia seu cõtrata domus ponẽda in relatiõe. ℞ica.

xij **In** Omni relatione seruitozis que facta fuerit in causa ciuili vel crimina
li contineri debeat nomen parochie vel cõtrate si fuerit in ciuitate vel
burgis adherentibus ciuitati.⁊ si alibi nomen terre in qua ipsa citatio facta
fuerit:⁊ aliter ipsa citatio seu relatio non valeat nec teneat.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

¶ Qd̃ in qualibet dilatione dies termini minime computetur. Rica.

xiij **Item** Statuimus q̃ in qualibet dilatione siue fuerit data per iudicez: siue aliter dies termini minime cõputeť: ⁊ si dies termini incide/rit in die feriato sequẽs dies ꝓ illo cõputetur: ⁊ si cõtigerit terminũ ꝓrogari terminus assignatus in ꝓrogatione tũc demũ incipiat currere finito ꝓrio ter mino: nisi aliquo statuto in aliquo ꝑdictoꝝ casuum ꝗriũ aliter caueatur.

¶ De iuramento dando a parte parti. Rica.

xiiij **Statuitur** Qd̃ in qualibet cã ciuili ĩ qua a pte pti iusiurãdũ defer/tur siue ante siue post libellũ teneať ps ipa cui defertur sacrametũ iurare ad terminũ p iudice statuẽdũ ad iurãdũ; q̃ terminus nõ sit minor tribus diebus: vel iusiurãdũ deferre: oũ dictuz sacr̃m deferať in facto ꝓpꝛio eius cui deferť: in oibus ⁊ p oĩa: tã sup forma sacrameti: q̃z sup quibus/libet alijs dependẽtibus vel facientibus ad negociũ de quo queriť: ⁊ in sacro fit mentio: quo ad excludẽdũ vel includendũ intentionẽ deferẽtis sacrametũ Et si ille cui delatũ fuerit sacr̃z: ipz nõ ꝑstiterit in dicto termio: ipo iure habea tur ꝓ relato ipsi deferenti: quo casu sufficiat iurare de credulitate p eum cui babeť ꝓ relato. Qui deferẽs sacr̃m ⁊ cui fuerit relatum vel ꝓ relato habitũ vt supra iurare possit super ea forma infra terminũ similẽ quo prius iurare q̃z cõtra se. ⁊ si nõ iurauerit vt. s̃. babeať illud sacrametũ ꝓ nõ delato ⁊ ꝓ nõ relato. nec possit post hec dari forma sacrameti sup his de quibus alias fue/rit delatũ sacrametũ. ⁊ hoc statutũ serueť ⁊ seruari debeat p quẽlibet iusdicẽ tem precise: nõ obstante statuto de sapientibus dandis: nec aliqua alia exce/ptione vel oppositione.

¶ De qua licẽtia capiendi pignorãdi vel derobãdi alicui p aliquem iusdicẽ tem data põt fieri exequutio: ⁊ aliter facta ãnulletur: ⁊ de officio iusdicẽtis ĩ ꝑdictis: ⁊ quanto tempore durent licentie.

xv **Item** Statuimus q̃ de cetero quilibet qui habuerit ab aliquo iusdicẽ/te aliquã licẽtiam capiẽdi derobãdi vel pignorandi aliquẽ ante quã de ipsa licẽtia exequutionẽ faciat: vel incipiat vel fieri faciat: vel ipsa li/centia vtatur. teneať ⁊ debeat ipsam licẽtiam scribi facere in actis ipsius ius/dicentis q̃ eã dederit: q̃z licẽtiaz dictus notarius dicti iusdicẽtis antequã di/ctam licentiam det scribere teneatur in libro actorũ dicti iusdicentis sub pena solidorum viginti. ꝑꝑ. Et si non taliter scripta impetrãs vsus fuerit ipsa vel exequutus fuerit: in aliquo non valeat nec teneat ipso iure quicquid ex ea fa/ctum fuerit. Et dictus iusdicẽs teneatur ad postulationẽ capti pignorati vel derobati quicquid contra factum fuerit ex predictis cassari ⁊ in pristinum sta tum reduci facere: sine expensis capti pignorati vel derobati: perinde ac si di cta licentia nũquam data vel facta fuisset: nec in aliquo ex predictis ad peti/tionem illius qui habuerit licentiam habeat locum statutum aliquod in con/trarium faciens: nec etiam possit appellare vel annullare non obstante ali/quo statuto vel iure in contrarium faciente generali vel speciali. Terminus autem cuiuslibet licentie date per iusdicentem de capiendo pignorando vel derobando aliquem debitorem condemnatum vel pro condemnato habituz

duret

duret ⁊ durare debeat arbitrio iusdicentis: hoc addito q̃ licentia pignoran/di capiẽdi vel derobãdi debeat tradi seruitori: ⁊ non baruariꝭ. Et q̃ in ea li centia ponatur nomen seruitoris: ⁊ q̃ illa licentia non vti possit nisi semel: nec possit tradi alicui seruitori vel baruario sub pena notario contrafacienti soli dorum quadraginta. ꝑꝑ. ⁊ seruitori contrafaciẽti librarum quinqz. ꝑꝑ. ⁊ stan di ad catenam per vnam diem: quarum penarum medietas applicetur cõmu ni. ꝑꝑ. ⁊ alia medietas accusatori. Et potestas papie eiusqz vicarij ⁊ iudices teneantur ⁊ debeãt exequi predicta postquaz fuerit eis denunciatum sub pe na periurij damni ⁊ interesse. Et habeat creditor facultatem faciendi refice/re licentiã sepe ⁊ sepius quotiens opus fuerit.

¶ Quod potestas teneať dare baruarios ad volũtatem creditoꝝ in ciuita/te papie ⁊ extra: ⁊ de eo qd̃ habere debent ꝓ pignorato vel capto. Rica.

xvj **Item** Statuimus q̃ dominus potestas papie ⁊ quilibet suorũ iudicũ teneanť ⁊ debeãt dare de suis baruariꝭ ⁊ seruitoribus cõis. ꝑꝑ. ad volũtatem creditorum omnium: ad exigendum ⁊ pro exigendo sibi in ciui tate papie ⁊ eius districtu debita quecunqz cõdemnata realiter ⁊ personali/ter cum effectu: ⁊ ad dandum possessionem plenam: de quibus per formam statutorum: vel pacto cõtrahentium possessio plena danda est: non obstanti/bus aliquibus statutis cõmunis papie generalibus vel specialibus in cõtra/rium facientibus. Et ipsi baruarij vel seruitores quando ibit vel ibunt ad pi gnorandum in ciuitate vel burgis papie ad petitionem alicuius: habeant ⁊ habere debeant imperiales. xij. ꝑꝑ. pro ipso pignore: ⁊ si debitores ceperit in ciuitate vel burgis: habeant solidos tres. ꝑꝑ. pro quolibet ipsorum. Et si extra ciuitatem vel burgos pignorauerint debitorem: habeant ⁊ habere de/beant pro quolibet pignore solidos duodecim papieñ. ꝓputata licentia quot/quot fuerint ipsi seruitores vel baruarij tali modo ⁊ tenore: videlz q̃ si in ali/qua terra vel villa contingat fieri plura pignora in vna andata: siquidem pi/gnoratum fuerit cõmune dicte terre: siue plures singulares persone: pro di/cto cõmuni non recipiant solutionem nisi pro vno pignore: videlz ad rationẽ solidorum duodecim papieñ. pro pignore. Si vero pignorauerint singulares personas: pro debito singularuz personarum. siquidem fuerit vsqz ad nume/rum quattuor pignorum: habeant solutionẽ debitam ad solidorum duodecim ꝑꝑ. rationem pro pignore. Abinde vero supra quotquot fuerint: habeant vl tra dicta pignora solidos quattuor papieñ. pro quolibet pignore. Et ne serui/tores possint in hoc fraudez cõmittere ⁊ graffignare plus vni q̃z alteri. Sta/tuimus q̃ dicti debitores eiusdez terre vel loci pignorati: debeant inter se so/lutionem dictorum pignorum compartire ad rationem pignoris pro pigno/re. ¶ Et q̃ quilibet qui iuerit ad pignorandũ aliquam singularẽ personã cõ/mune vel vniuersitatez: siquidem fit licentia continens vnum pignus fieri de/bere a persona singulari collegio vel vniuersitate: teneatur dictam licentiam dimittere vni ex ipsis pignoratis: ⁊ sufficiat. Et hoc ad penam librarum de/cem papieñ. qualibet vice: ⁊ credatur sacramento pignorati: vtruz ipsam li/centiam dimisserit an ne. Et q̃ idem seruitor non possit redire ad dictum lo/cum ad pignorandum vsqz ad octo dies proxime sequentes post recessum suũ sub dicta pena. Et si ceperint debitores extra ciuitatez ⁊ burgos: habeant ⁊ habere debeant pro quolibet ipsorum solidos octo papieñ. siue prope siue lõ ge extra ciuitatem: ⁊ habeant ⁊ habere debeant pro saximentis fiendis de

HAYKOFF DIEDRICH OHY imeni DIEDRICHNIKOVA

rebus debitorum pro custodia ipsarum rerum ⁊ fructuuz ⁊ redditiuum earū/
dem:⁊ pro stando in possessione ipsorum pro quolibet die solidos decem.pp.
Pro consignatione vero cuiuslibet capti facta ad carceres cōmunis: habe/
ant ⁊ habere debeant pro quolibet eorū sic cōsignato a custode carcerū dicto
nomine in summa solidos quattuor papienī.

¶ Quod seruitores teneantur pignora accepta scribi facere. Rica.

rvij **Item** Statuimus ꝙ quilibet seruitor q̄ de cetero iuerit ad pignorādū
⁊ derobandū aliquem ad petitionez vel de mandato alicuius te/
neatur ⁊ debeat scribi facere per notarium illius officij: ex parte cuius offi/
cialis facta fuerit pignoratio in libro ⁊ actis dicti officialis omnes res ⁊ pi/
gnora acceptas ⁊ derobatas.⁊ accepta ⁊ derobata:⁊ qualitatem: numeruz:
⁊ quātitatez dictoꝝ pignorum:⁊ locum:⁊ personam:vbi ⁊ penes quez pigno
ra predicta fuerint. Et hoc ea die vel sequenti si pignoratio vel derobatio fa
cta fuerit in ciuitate papie vel suburbijs: ⁊ infra tertiam diem si pignoratio
seu derobatio facta fuerit in districtu a die qua seruitor applicuerit ad ciuita
tem papie post pignorationem vel derobationem facta sub pena ⁊ banno li
braꝝ trium papienī. pro quolibet pignore:⁊ qualibet vice rei robate non de/
scripte cōmuni papie soluēdaꝝ per seruitorez cōmunis papie:q̄ predicta scri
bi facere fuerit negligens:applicādaꝝ cōmuni papie pro medietate:⁊ ꝓ alia
medietate derobato seu pignorato. Teneatur etiam dictus seruitor pignora
derobata in ciuitate papie portare ad cameram cōmunis papie: ⁊ ibi depo/
nere ⁊ scribi facere. Si vero fuerint pignorata extra ciuitatez papie ponātur
per ipsum seruitorem ipsa pignora penes cōsules seu cōsulem illius terre: ⁊
ipse consul teneatur soluere ipsi seruitori ⁊ baruarijs de laboze suo:dūmodo
consignauerint ipsis consulibus bonum pignus. Et ipse consul non cogatur
aliqualiter ad restitutionem dictorū pignorum:nisi prius sibi facta fuerit in/
tegra solutio. Et possit ipse consul ipsa pignora impignorare pro dicta solu/
tione fienda baruarijs ⁊ seruitori:nec possit imputari. ⁊ qui mutuauerit sup
pignoribus ꝙ fit vsurarius occasione predicta.

¶ De fatigato indebite exonerando. Rica.

rviij **Item** Statuimus ꝙ siquis papiensis vel terre papie citari fecerit ali
quem habitantem in ciuitate vel districtu papie. ⁊ citatus coraz
iusdicente coram quo citatus fuerit comparuerit per se vel legitimam perso/
nam:⁊ in dicta causa citari faciens non ꝓcesserit instanter:vt videbitur ipsi
iusdicenti ita ꝙ velit dictum citatum fatigare laboribus ⁊ expensis: vel ipm
suis remouere negotijs:debeat iusdicens predictus restaurari facere expen/
sas taliter fatigato cum damno ⁊ interesse ab ipso conquerente: facta prius
taxatione per iusdicentem de predictis:⁊ insuper eum mulctare ad suum ar/
bitrium pro qualitate malitie ⁊ persone.

¶ Qualiter debet reddi ratio clericis forensibus. Rica.

rviiij **Item** Statuimus ꝙ ꝑm formam statutorum cōmunis papie ius debe/
at reddi clericis ⁊ locis religiosis cōquerentibus de laycis ciui/
tatis ⁊ districtus papie: Si ipsi clerici in eorum foro religioso: ⁊ expressim
dūs

dominus episcopus ⁊ eius vicarius in suo foro obseruauerit modum predi/
ctorum statutorum.⁊ eodem modo ius redditum fuerit laycis de clericis ⁊
religiosis conquerentibus coram iudicibus ipsorum clericorum ⁊ religioso/
rum. Alioquin beneficio dictorum statutorum nec alicuius ipsorum nō gau/
deant clerici ⁊ religiosi.

¶ Qd nominās dūm in iudicio non eximatur de iudicio nisi in casu: ⁊ quid
habeat facere cōuentus nominans:⁊ nominatus. Rica.

rx **Item** Statuimus ꝙ de cetero aliqua persona cōitas vel vniuersitas
possidens vel detinēs aliquaz rem:que cōueniatur occasione ip/
sius rei:⁊ nominauerit dominū laycum in iudicio:non eximatur de iudicio ni
si nominatus vel volens defendere susceperit in se iudiciū coram illo iusdicē
te coram quo iudicium agitatur. Et non prosit alicui dicere Ego sum para/
tus defendere coram iudice meo:sed procedatur contra detinentem:⁊ nomi/
nans ⁊ nominatus teneantur iurare ꝙ nominatio ⁊ susceptio non fit per ma
litiam:⁊ dicta nominatio fiat ante litem contestatam:vel habitam pro conte/
stata:⁊ aliter non valeat. Si vero nominauerit clericū non eximatur de iudi/
cio:nisi clericus idonee satisdederit:de iudicio sisti: ⁊ iudicato soluēdo. Et si
deiussor intelligatur obligatus principaliter ⁊ insolidum. ⁊ hoc nisi res esset
de patrimonio ecclesie.

¶ Quod defensor in reiuendicatione teneatur satisdare:⁊ de quo:⁊ quid si
endum si succumbat.

rxj **Item** Statuimus ꝙ si de cetero aliquis conueniatur reiuendicatione:
⁊ alius se offerat tāquam defensor teneatur satisdare in primo li
tis exordio de iudicato soluendo:⁊ de re petita restituenda. aut duplum esti/
mationis ipsius. Et si cōtingat talem defensorem in causa succūbere. cōdem
netur ad rem petitam restituendam:aut duplum estimationis rei petite:infra
tempus a iusdicente vel a iure statutum. Et tūc nihilominus petitor possit pe
tere ⁊ consequi rem a vero possessore cum expensis litis:ipso restituente sim/
plum estimationis recepte vero possessori.

¶ De loco ⁊ hora apponendis in instrumentis. Rica.

rxij **Item** Statuimus ꝙ de cetero in quolibet instrumento scribatur ⁊ scri
bi debeat certus locus ciuitatis:⁊ terre: ⁊ hora in qua ⁊ in quo
iussum fuerit dictum instrumentum.⁊ si aliter factum fuerit non valeat ipsum
instrumentum.

¶ Quod pronunciatus maior decem ⁊ octo annis habeatur ꝓ legittima p/
sona quo ad contractus ⁊ iudicia. Rica.

rxiij **Item** Statuimus ꝙ quecunqz persona que de cetero per aliquem ius/
dicentem ciuitatis papie pronunciata fuerit maior decez ⁊ octo
annis:ex aspectu corporis ipsius. Vel ex dicto ⁊ assertione:⁊ sacramento ip/
sius:⁊ duorum suorum attinentiuz seu affinium: defficientibus parentibus:
seu vicinorum defficientibus parentibus ⁊ affinibus:omnium masculorū bo

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

ne opinionis conditionis ⁊ fame: qui iurauerit se maiores triginta annis: ac iurantiũ ꝙ credũt dictã talem personam esse maiorem decem ⁊ octo annis: ⁊ esse prudentem diligentem solicitam ⁊ expertam pro administratione bonorum suorum. Sit ⁊ habeatur pro legittima persona ad cõtrahendũ: ⁊ distrahendum: ⁊ in iudicio existendum: ⁊ ad faciendum quecũq; facere ⁊ exercere posset: si esset maior vigintiquinq; annis. Et currat tempus petendi restitutõnem statim facta pronunciatione. Et si persona taliter pronunciata fuerit in cura: ꝙ eius cura ⁊ administratio eius curatoris sit ⁊ esse intelligat finita qualiscũq; sit ipsa cura: ⁊ dicta ꝓnũciatio fieri possit in iudicio siue extra: ⁊ in ipsa ꝓnunciatione fiat mentio de dicto sacramento: nomine: ⁊ pronomine personę pronunciati: ⁊ predictorũ duorum maiorũ. xxx. annis.

¶ Quod sacramentum non defferatur minoribus. xviij. annis: ⁊ de pena contrafacientis. Rica.

xxiiij **Item** Statuimus ꝙ aliqua persona nõ defferat sacramentũ alicui minori. xviij. ãnis in aliquo contractu vel distractu: ⁊ ꝙ aliquis notarius de aliquo sacraméto qõ prestet vel fieret per talem minorẽ in aliquo cõtractu vel distractu nõ cõficiat nec tradat instrumentũ. Et si cõtra factum fuerit puniatur quicũq; dederit dictũ sacramentu: vel qui iurare fecerit minorem predictũ vel predictã: ⁊ notarius q instrm̃ fecerit: ⁊ quilibet ipsorũ in libris. xxv. ꝑꝑ. ꝓ quolibet ipsorũ ⁊ qualibet vice: ⁊ sacramentũ taliter datũ ⁊ factum non valeat: ⁊ ꝙ quilibet q notificauerit vel notificare fecerit iudici ecclesiastico dictũ sacramẽtũ pro cõpellendo minorẽ predictum ad obseruationem sacraméti: puniat pro quolibet ⁊ qualibet vice in libris vigintiqnq; ꝑꝑ. ⁊ vltra teneat ipsi minori ad restõnem damni: qõ ꝓpterea dictus minor pateretur: ꝓ eo ꝙ molestaret per iudicẽ ecclesiasticũ vel eius mandato ad obseruationes sacraméti. Qõ statutũ locũ non habeat in sacraméto pacis que fieret de guerra capitali. Et ꝙ de cetero auctentica sacraméta puberum nõ habeat locum in ciuitate papie ⁊ eius districtu: ⁊ etiam quelibet alia iur̃ dispositio que idem vel simile disponeret.

¶ De cõpromissis fiendis inter parẽtes affines ⁊ vicinos. Rica.

xxv **Item** Statuimus ꝙ si ꝗ cetero fuerit seu versa fuerit aliqua causa lis questio vel cõtrouersia inter ascendẽtem vel descẽdentem: vel inter agnatos vel cognatos: infra quartũ graduꝫ computandũ de iure canonico inclusiue: vel affines affinitate ꝑnti vel preterita coniunctos infra secũdũ gradum: vel inter vicinos eiusdem parochie ciuitatis ⁊ burgorum. ꝑꝑ. Teneatur ⁊ debeat dominus potestas ⁊ quilibet iusdicens: postquam ab eo fuerit requisitum per partes vel per aliquam partiũ dũmodo fuerit requisitum infra decem dies a die litis inchoate seu mote ⁊ non aliter: que inchoata itẽ ligatur ꝑm formã precedentiũ statutorum: cogere eosdem realiter ⁊ personaliter ad cõpromittendũ ⁊ cõpromissum faciendum in amicũ seu amicos cões per partes elligẽdũ seu elligendos de iure: ⁊ de facto: ⁊ ꝗ amicabili compositione. Qui arbitri ⁊ arbitratores taliter assumpti teneantur ⁊ cogi debeant ꝓ dñꝫ ptãtẽ. ꝑꝑ. ⁊ quẽlibet iusdicentes assumere ⁊ acceptare ipsa cõpromissa. Et ꝙ ipsi arbitri ⁊ arbitratores teneant ⁊ debeant eorũ sententias: arbitria ⁊ arbitramenta ꝓtullisse inter predictas ꝑtes infra quadraginta dies vtiles a die

a die acceptationis facte in antea cõputandos. Et ab ipsorũ sententijs arbitrijs. ⁊ arbitramẽtis nõ possit appellari supplicari ãnulari: nec querelari: seu de nullitate opponi: vel peti reductio ad arbitriũ boni viri. Et hoc si causa ⁊ questio fuerit a libris. cc. papie infra. Si vero fuerit a dicta quãtitate supra: ꝙ tunc ab ipsis sentẽtijs arbitrijs ⁊ arbitramentis possit querelari ⁊ peti reductio ad arbitriũ boni viri semel tantũ: ⁊ ipe cause terminẽtur ⁊ decidantur infra tpa limitata in appellatiõibus causaꝝ summariaꝝ: ⁊ in oĩbus ⁊ p oĩa fiat ⁊ ꝓcedatur ꝓut in statntis super causis summarijs seriosius cõtineꝫ. Sed ꝙ ipse sentẽtie arbitria lauda ⁊ arbitramẽta vim obtineãt sniarũ iudicũ ordinariorum: ⁊ exequutiõi mandenꝫ oĩbus iuris remedijs ꝓcise: prout ad litteram ꝓnunciate ⁊ late fuerint: elapsis prius quindecim diebus: si terminus in ipsis sentẽtijs arbitris ⁊ arbitramẽtis appositus nõ fuerit. Qui termin⁹ qndecim dieꝝ currat a tpe scientie dictoꝝ arbitramentoꝝ: vel legittime denũciationis ipsorũ. Idẽ autẽ censeatur fiat ⁊ exequaꝫ de sententijs arbitrijs ⁊ arbitramentis latis ⁊ ꝓnunciatis inter aliquas ex suprascriptj psonis per aliquos arbitros arbitratores ⁊ amicabiles cõpositores ellectos ⁊ assumptos: seu qui elligerenꝫ de partium voluntate: etiã extra iudicium ⁊ non choactos. Quod statutum non vendicet sibi locũ in causis ⁊ litibus seu questiõibus iã sopitis ꝑ sententiã: que in rem iudicatam transiuisset.

¶ De sententijs: arbitrijs: ⁊ arbitramẽtis: ĩter extraneas personas latj executioni mandandis. Rica.

xxvj **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ postquaꝫ sniã lata fuerit: seu facta precepta: arbitria: ⁊ arbitramenta inter alias personas communia collegia ⁊ vniuersitates: q̃ꝫ descriptas ⁊ nominatas in proximo precedẽti statuto: per aliquem arbitrum ⁊ arbitratores ⁊ amicabilem compositores: seu arbitros arbitratores ⁊ amicabiles compositores: quilibet iusdicẽs postquam fuerit per aliquam partium requisitus: teneatur ⁊ debeat ipsam sentẽtiam: arbitria ⁊ arbitramenta: elapsis prius quindecim diebus a die ipsarũ sententiarum: arbitriorum ⁊ arbitramentorũ: ⁊ a scientia ipsorum exequutioni mandare omnibus iuris remedijs: nisi ipse sententie arbitria ⁊ arbitramẽta dicte fuerint nulle seu nulla iniqua: vel petita reduci ad arbitrium boni viri. Seu ab ipsis fuerit supplicatũ infra quinq; dies: a die scientie ipsarũ sententiarum arbitriorum ⁊ arbitramentorũ in antea numerandos. Quas nullitatem iniquitatem: seu reductionem quelibet partium semel tantum ꝓ qualibet ipsarum interponere possit. Et cause dictarum nullitatum ⁊ iniquitatũ seu reductionum cõmittantur ⁊ cõmitti debeant: ⁊ in ipsis cõmissionibus ꝓcedatur ⁊ fiat in omnibus ⁊ per omnia: prout proceditur ⁊ procedi debet in alijs cõmissionibus ⁊ causis appellationum ⁊ nullitatum: de quibus fit mentio in primo statuto de ordine cause ciuilis. Addẽtes tamen ꝙ tempus instãtie cõpromissorum aliquorũ non duret nec durare debeat vltra tẽpus ⁊ spatium quadraginta dierum vtilium.

¶ De ferijs ⁊ qualiter debeant obseruari. Rica.

xxvij **Item** Statuimus ꝙ ferie sint ⁊ esse debeant deinceps in hunc modum: ⁊ non aliter: videlicet ꝙ ferie sint ipso iure ⁊ facto per tres dies

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

proxime ante natiuitatem domini:ob reuerentiam dicte eius natiuitatis: ⁊ a festo natiuitatis inclusiue vsqꝫ ad festum octaue siue circũcisionis dñi:⁊ festũ pasce epiphanie:⁊ in die carnis priuij ⁊ sequenti ⁊ precedenti. Item sint ferie per octo dies ante festum resurrectionis ipso festo in numero computato: ⁊ durent continue vsqꝫ ad octauam festi ipsius resurrectõnis. Item sint ferie qualibet die festi beate virginis Marie:⁊ quolibet die dominico:⁊ ascensionis domini:penthecostes cum duobus diebus sequentibus: sancti Joannis baptiste:apostolorum Petri ⁊ Pauli ⁊ aliorum apostolorum de numero duodeciꝫ. Sancti Georgij ⁊ sancti Antonij ⁊ sante Caterine. Sancti Marci euangeliste:sancti Laurentij:dedicatio sancti Michaelis: festum omniuꝫ sanctorum:videlicet die primo nouembris:sancti Martini:sancti Augustini sancti Ambrosij:sancti Hieronymi:sancti Gregorij doctoris ecclesie: sancti Siri:sancti Juuenti:sancti Theodori:sancti Epiphani episcoporum ⁊ defensorum ciuitatis papie:⁊ festum sanctissimi corporis domini nostri Jesu christi:ac festum inuentionis sancte Crucis: ⁊ sancti Sebastiani. Que ferie locum habeant ⁊ seruentur in omnibus causis: preterquam in malleficijs ⁊ in causis carceratorum. Utrum potuerint de iure capi ⁊ detineri:⁊ vtrum relaxari debeant. In quibus causis possit cognosci procedi diffiniri ⁊ exequi etiã dictis diebus feriatis ⁊ in honorem dei. ¶ Itẽ sint ferie in iudicijs ordinarijs:⁊ in quibus ordinarie proceditur per libellum:⁊ etiam extraordinarijs:siue summarijs excedentibus summam librarum centum papien̄.etiam infrascripte:videlꝫ occasione messium: a medio mense Junij vsqꝫ ad klendas Augusti inclusiue. Item sint ferie occasione vindemiarum: a decima die mensis septembris inclusiue vsqꝫ ad octauam diẽ sancti Michaelis inclusiue. i quacunqꝫ causa excedente summam librarum vigintiquinqꝫ papien̄.siue sit ordinaria:siue sit extraordinaria. Que ferie locum habeant ⁊ seruentur preterquam in malleficijs ⁊ causis carceratorum vt supra dictum est. Item sint ferie quando exercitus fieret per cõmune papie: ⁊ per totum tempus quo durauerit:⁊ postquã venerit per tres dies. Et hoc intelligatur de exercitu generali publice nunciato:⁊ non de cernidis vel caualcatis : nec cursis vel andatis aliquibus que fierent. Que ferie in cernidis caualcatis andatis vel cursis sint ⁊ esse debeant omnibus ⁊ singulis papie ⁊ terre papie qui personaliter iuerint ⁊ steterint in eisdem:pro tempore quo steterint in ipsis caualcata andata cernida vel cursa. Et suprascriptis diebus festis:⁊ temporibus ⁊ quolibet ipsorum quolibet anno: sint ferie facte ipso iure in omni causa ciuili:⁊ pecuniaria: in qua fuerit processum:seu procedatur ordinarie per libellum vt supra. Nec currat terminus tempore ipsarum feriarum in causa aliqua ciuili vel pecuniaria: in qua per libelli formã ordinarie procedatur. De qua causa in qua per libellum proceditur infrascriptis ferijs cognosci non possit vel vt infra. Item sint ferie in omnibus causis excedentibus summam librarum vigintiquinqꝫ papie per tres dies ante festum sancti Siri de mense madij ipso festo non computato:⁊ per tres dies post:⁊ ante festũ sancti Augustini de mense Augusti per tres dies ante ipso festo non computato:⁊ per tres dies post ipsum festum. Et die decima septima mensis nouembris: qua magnificus ⁊ excelsus dominus dominus Galeaz felicem suum fecit introitum ciuitatis Papie:⁊ per duos dies post:⁊ die festi carnis priuij cum die precedenti ⁊ sequenti. ¶ In omnibus autem alijs casibus in quibus non proceditur ordinarie per libellum vt supra : possit cognosci procedi ⁊ terminari

minari in suprascriptis temporibus ⁊ diebus feriatis:preterquam introductis in honorem dei. Et aliter non possint esse ferie nec dari quam vt superius sunt terminate ⁊ declarate exceptis ferijs repentinis. Et si date fuerint ipso iure ⁊ facto non valeant:nec pro ferijs habeantur modo aliquo. ¶ Item ꝙ decetero in aliqua quadragesima aliquis iusdicẽs ordinarius: delegatus: vel subdelegatus:cõmissarius:vel consiliarius:vel adiunctus: arbiter: arbitrator:⁊ amicabilis compositor ius nõ reddat nec reddere debeat ante horã none. Sed solũmodo post nonam ⁊ si secus factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure. Saluo ⁊ excepto in maleficijs ⁊ predictis causis carceratorũ. Quelibꝫ tñ dies quadragesime nõ festiua de p̃dictis festis:ꝑ vna media die vtili ⁊ iuridica computetur in omnibus terminis ⁊ dillationibus.

¶ De respõsionibus fiendis positionibus. Rica.

xxviij **Item** Statuimus ꝙ in quacunqꝫ causa positiones possint fieri quandocunqꝫ vsqꝫ ad diffinitiuaꝫ sententiaꝫ:nisi per iusdicentem:vel aliter terminus peremptorius datus fuerit ad positiones fiendas:nõ obstante statuto aliquo in contrariuꝫ faciente. Et ꝙ quibuscunqꝫ positionibus quelibet persona contra quam facte fuerint teneatur respondere per sacramẽtũ calumnie credere:vel non credere:sine aliqua conditione: vel alternatione: vel adiectione:nec aliquo alio verbo adiuncto. Saluo tamẽ ꝙ si positio esꝫ multiplex ad instantiam aduerse partis teneatur ponens eaꝫ diuidere:anteqꝫ cogatur ei respondere ille contra quem ponitur. Saluum tamen sit persone contra quam facte fuerint ius impertinentium ⁊ nõ admittendaꝫ positionum:post responsionem predictam. Et saluo ꝙ quotiẽscũqꝫ posuerit aliquis contra aliquem se aliquid eidem prestitisse cõmodasse vel deposuisse:vel ipm talem contra quem ponitur:seu alium pro eo ⁊ eius nomine aliquid habuisse vel recepisse vel promisisse:vnde ⁊ ex quo ipse talis contra quem ponitur si confiteatur remaneat seu appareat obligatus ad aliquid dandũ reddendũ seu faciendũ:non teneatur ille talis contra quem ponitur respondere:nisi ponens dicat ⁊ ponat in ipsa positione scriptum ꝓtinuando se illud habere debere:seu illud sibi fieri debere qõ ponit. Et si persona contra quaꝫ facte sunt positiones:⁊ cui fuerint personaliter presentate ⁊ in scriptis dimisse:⁊ cui per iusdicentez siue seruitorem cõmunis papie ex parte iusdicentis iussum fuerit vel preceptum personaliter ꝙ ipsis positionibus respondeat:fuerit in contumacia respondendi positionibus predictis infra terminũ ei per iusdicentem predictũ vel per seruitorem cõmunis papie ex parte ipsius iusdicentis assignatum:⁊ scripta relatione seruitoris vel precepto in actis iusdicentis:iteruꝫ secunda vice precipiatur per ipsum seruitorem ex parte ipsius iusdicentis personaliter vel ad domum habitationis predicte persone contra quã facte fuerint dicte positiones:ꝙ ipsis positionibus respondeat infra terminum ei assignatum vt supra. Que secunda iussio ⁊ preceptuꝫ fiat ⁊ in scriptis dimittatur ipsi pſone ꝗ quã ipse positões facte fuerint pſonalr:vel ad domum habitationis ipsius. Et si iterum contumax fuerit in respõdendo ipsis positionibus elapso ipso secundo termino ⁊ scripta ipsa secunda iussione in actis:ipe iusdicens ad petitionẽ ⁊ instantiã partis petentis possit teneat ⁊ debeat predictas positiones pronunciare pro confessis:etiam parte absente ⁊ non citata. Et ipse positiones taliter ꝑnunciate ꝑ ꝓfessis pinde haberi debeant ac si per dictam personã contra quaꝫ pronunciate fuerint:forent parte presente

in iudicio legitime confessate. Et ꝙ in responsionibus fiendis super interro/ gationibus positionum ⁊ iuramentis non possit nec debeat interesse procu/ rator:nec aduocatus: nec aliquis alius pro ipso respondente. Saluo si esset mulier vel litterarum ignarus. Et possit ipse iudicens quãcunqꝫ personã cõ tra quam facte fuerint positiones vel interrogatiões cogere ⁊ compellere ad respondendum ipsis positionibus ⁊ interrogationibus omnibus ⁊ singulis iuris remedijs. Capiẽdo:mulctãdo:pignorando: ⁊ in carceribus mittendo. ¶ Et si persona ꝓtra quaꝫ facte fuerint positiones vel interrogationes fuerit femina:vel persona infirma:vel egregia:iudicens possit ⁊ teneatur mittere vnum ex suis notarijs ad domum habitationis dicte ꝑsone eius expensis ad recipiendum ⁊ pro recipiendo respõsionem super ipsis positionibus ⁊ inter/ rogationibus. ¶ Qui statuto ⁊ eius beneficio renunciari non possit nec pacto remitti in aliquo instrumento. ¶ Addentes ꝙ si ponens in prohemio dictarũ positionum dixerit:ponens quãlibet particulam per se singulariter ⁊ diuisiꝫ: vel alia verba equipolentia. ꝙ tunc ipsa diuisio habeatur pro legitime facta taliter ꝙ ipse respondere debens possit ipsis positõibus respondere:credere vel non credere.cuilibet particule:perinde ac si de ipsis positionibus ⁊ quali bet particula per se plures positiones facte forent.

¶ De capitulis admittendis. Rica.

xxix **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ in quacunqꝫ causa capitula,pducta sint ipso iure admissa. Saluo iure aduersario impertinentium ⁊ non admittendoꝝ dictoꝝ capituloꝝ. Interrogationibus vero quibuscũqꝫ re/ spondeatur:quibus de iure cõi responderi debet.

¶ Qõ mors ⁊ filiatio possint probari per vocem ⁊ famam. Rica.

xxx **Item** Statuimus ꝙ mors cuiuscunqꝫ:siue aliquam personam esse mor tuam nunc vel in futurum probari possit ⁊ valeat per vocẽ ⁊ fa/ mam:saltem per duos testes. Et predicta,pbatio in dicto casu mortis habea/ tur ⁊ teneatur pro legitima probatione mortis alterius. Et eodem modo ali/ quam personam esse vel fuisse filium vel filiam:legitimum vel legitimã:ascen dentem vel descendentem alicuius:vel esse vel fuisse in rerum natura:vel esse vel fuisse:patrem vel auum:probari possit ⁊ valeat per vocem ⁊ famaꝫ vt.s. dictuꝫ est. Et dicta probatio dicto casu habeatur ⁊ teneat. ⁊ haberi ⁊ teneri debeat pro legitima probatione predictoꝝ. Singula singulis congrue referẽ do:nisi contrarium probaretur.

¶ De pena negantis positionem. Rica.

xxxj **Item** Statuimus ꝙ siqua persona cõe collegium vel vniuersitas con/ tra quam vel quod aliquid positum fuerit per viam positionum in facto proprio eius contra quem ponitur negauerit illud quod posituꝫ fue/ rit per verbum credere:vel aliter respondẽdo. ⁊ illud negatũ probatuꝫ fue/ rit. ꝙ quicunqꝫ taliter negans condemnetur per quemcunqꝫ iudicentem cõ/ ram quo iudicium agitaretur in libris decem papien.parti applicandis. Et eadem pena puniatur ponens aliquid etiã per verbũ credere: qõ in processu falsum ꝓbatũ fuerit. Ad quas penas exequutõi mãdãdas quicũqꝫ iudicẽs

coram

coram quo vt premittitur iudiciuꝫ agitaretur.teneatur sub pena libraꝝ quin quaginta summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij:⁊ quacũqꝫ iuris omissa solemnitate.

¶ De pena negantis filium vel patrem vel legitimitatem alicuius. Rica.

xxxij **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ siqua persona cõe collegiuꝫ vel vni/ uersitas. In iudicio coraꝫ aliquo iudicente ordinario vel delega to negauerit aliquam personam esse vel fuisse in reruꝫ natura:vel esse vel fuis se mortuam:seu esse vel fuisse patrem vel filium.auum seu nepotem:seu eẽ vel fuisse ascendentẽ vel descendentem:vel legitimum vel legitimaꝫ: de quo posi tum fuerit per aliquem seu aliqua positio facta fuerit. ⁊ intelligatur negasse quantum ad penam presentis statuti:etiam si respondeat in iudicio per ver/ bum non credere vel aliud simile qõ idem importet. Et probatum fuerit illud quod negatum fuerit esse vel fuisse verum per vocem ⁊ famã vt supra. ꝙ ipse taliter negans puniatur ⁊ condemnetur per illum iudicentem ordinarium seu delegatum coram quo vt premittitur negatum fuerit.etiam si nõ intercesserit partis petitio:in libris quinquaginta papien.pro qualibet vice applicã dis ⁊ soluẽdis in totum parti fatigate ad illud taliter negatuꝫ verificandũ. Quam quidem condemnationeꝫ quilibet iudicens coraꝫ quo vt premittitur negatum fuerit teneat ⁊ debeat facere ac solui facere summarie de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij:⁊ quacunqꝫ solemnitate omissa infra.x.dies postquã fuerit requisitus sub pena librarum vigintiquinqꝫ papien.cõmuni papie ap/ plicandaꝫ. Saluo tamẽ ꝙ si negans seu si qui vt premittitur negauerit,pba/ uerit illud quod negasset fore verum. ꝙ in dicto casu talis qui vt premittitur negasset in nullo ipsa occasione debeat condemnari.

¶ Qõ nullus iudicens papie post eius officium cogatur de quibusdã red/ dere testimonium. Rica.

xxxiij **Item** Statuimns ꝙ nullus iudicẽs post eius officiũ cogatur nec pos/ sit reddere testimoniuꝫ per sacramentũ de aliqua re vnde placi/ tatum litigatum seu causatum fuisset in eius officio.

¶ De notarijs eligendis per delegatos:consiliarios. Arbitros vel arbi/ tratores. Rica.

xxxiiij **Item** Cum sepe contingat occultari probationes actorũ:quia partes: vt sepius solet fieri:instrumenta ⁊ acta notarijs suis quibus plꝫ dant seu rogant:⁊ demũ faciunt addi ⁊ diminui iuxta votũ. Statuimus ꝙ si contingat verti de cetero aliquã questioneꝫ vel litem coramã aliquo delegato ẽt si esset delegatus a dño nostro:cõmissario:consultore:ꝓsiliario.arbitro vel ar/ bitratore:vel aliquo ipsoꝝ:ꝙ nullus notariꝰ audeat vel presumat facere ali/ quod instrumentũ de aliquo actu:nec etiã aliqõ instrm sñie fiende coramã dicto delegato cõmissario:cõsiliario:arbitro vel arbitratore. Nisi notarius vel no/ tarij elligendus vel elligendi per dictũ dellegatũ cõmissariũ:consiliariũ:arbi/ trum vel arbitratorẽ. Qui cõmissarius delegatus ꝓsiliariꝰ:arbiter ⁊ arbitra/ tor teneatur ⁊ debeat elligere a principio de consensu partiũ:datis prius su/ spectis per vtranqꝫ partem si aliquem dare voluerint vsqꝫ ad numeruꝫ quat/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

tuor ⁊ non pluriũ. Et q̃ notarius vel notarij elligi non possint nisi fuerint de collegio notariorꝫ ciuitatis papie. Quod statutum non habeat locum nisi in ciuitate papie tantuꝫ. Et si alius notarius q̃ꝫ predicti sic electi seu electus aliquem actum fecerit ꝓ nõ valeat nec teneat ipso iure.

¶ De cõmissione receptionis sacramentorꝫ:⁊ dictorꝫ testiũ. Rica

xxxv **Item** Statuimus ꝓ quilibet iusdicens papie possit in quacunqꝫ causa siue questione ciuili siue pecuniaria partibus presentibus siue aliqua parte presente:⁊ alia citata receptionem sacramentorꝫ testium ⁊ interrogationes ⁊ examinationes testium ⁊ receptiones ⁊ scripturam testimoniorũ ⁊ dictorum ipsorum testiuꝫ cõmittere vni notario vel duobus notarijs de collegio notariorum papie:partibus non suspectis habitanti vel habitãtibus in ciuitate papie in arbitrio ipsius iusdicentis:etiaꝫ alij vel alijs q̃ꝫ officialibus suis. Qui notarius vel notarij sit seu sint etatis annorum vigintiqnqꝫ ad minus. de quorum notariorum vel notarij etate predicta stetur sacramẽto ipsius notarij seu notariorum per eum vel eis prestando in presentia iusdicẽtis predicti tempore cõmissionis predicte:vel infra tertiam diem proxime post dictã cõmissionẽ:dũtamen predicta fiant ⁊ exequanꝫ in ciuitate papie:nisi iuridica causa interueniente. Et ꝓ dicta cõmissio renũciari non possit per eũ cui facta esset:nisi ex causa approbata in arbitrio iusdicentis.

¶ Ubi inceptũ est iudiciũ ibi finiatur ⁊ finem accipere debeat. Rica.

xxxvj **Item** Statuimus ꝓ non liceat alicui persone:postq̃ꝫ proposuerit querimoniam de aliquo coram aliquo iusdicente ciuitatis papie:illum eundem ad alium iusdicentem trahere illa occasione: ⁊ si contrafactum fuerit soluat pro qualibet vice solidos quadraginta papien. que pena peruenat in aduersariũ:nisi primus iusdicens absens esset:vel iusto dei iudicio impeditus:vel nisi esset de partium voluntate:vel nisi legitima sufficiens causa interuenerit. Et si contrafieret non valeat ipsofacto:nisi tractus:scienter placitauerit in ipsa causa.

¶ De satisdatione prestanda p nõ suppositos:⁊ mulieres maritatas. Rica.

xxxvij **Item** Statuimus ꝓ omnes nõ suppositi iurisditioni ciuitatis ⁊ comitatus papie. Et quecũqꝫ mulieres maritate nõ audianꝫ nec audiri debeant per aliquem iusdicentem papie agendo vel agere volendo contra aliquem suppositum iurisditioni dñi potestatis papie ⁊ cõis papie. Nisi donec satisdederit ipsi quento de expensis restituẽdis alteri parti. si succubuerit in causa:vel nisi per dictos non suppositos ⁊ per dictas mulieres fuerit factum depositum penes illam psonã de ea q̃ꝫtitate de qua iusdicenti videbitur pro expensis restituendis. Qd statutũ locum habeat si per conuentuꝫ suppositum predicta satisdatio fuerit petita ⁊ non aliter.

¶ De eo qui se opposuerit alicui liti vt de iuribus suis cognoscatur. Rica.

xxxviij **Item** Statuim⁹ ꝓ q̃libꝫ psona in quacũqꝫ cã seu q̃one vertẽte taꝫ coram iudicib⁹ palacij cõis. pp. q̃ꝫ coram cõmissario ꝓsiliario adiũctis vel arbitris

arbitris arbitratoribus ⁊ amicabilibus compositoribus possit se opponere. Et ꝓ siqua persona de cetero se opposuerit alicui cause liti controuersie seu questioni coram aliquo iusdicente magistratu vel delegato seu cõsiliario adiuncto arbitro vel arbitratore per instrumẽtuꝫ publicuꝫ ipsius oppositionis: ꝓ cognitio sui iuris cum cognitione aliarũ partiuꝫ primo litigãtium ad illum iusdicentẽ adiunctuꝫ delegatuꝫ cõmissariũ arbitruꝫ arbitratorẽ magistratuꝫ vel delegatũ deuoluat:licet de opponente in ipsa causa:seu coraꝫ iusdicente: seu in cõmissione vel delegatione vel assumptione ipsius cõsiliarij de ipso opponente nulla mentio facta fuerit:dũmodo se opponat infra decẽ dies vtiles a die incepte litis. Et ꝓ ipse iusdicens cõmissarius vel delegatus adiunctus arbiter arbitrator ⁊ magistratus possint teneanꝫ ⁊ debeant de meritis iuriuꝫ ⁊ cause dicti opponentis cõsulere ⁊ diffinire sicut ⁊ prout tenetur de iuribus partium cõtentaꝫ in ipsa causa lite cõmissione seu questione:⁊ cũ iurib⁹ ipsorꝫ primo litigantiũ nulla exceptione vel caulatiõe obstante. Infra tempus ad cognitionẽ causarũ primo litigantium determinatum.

¶ Qualiter victus victori ꝗdẽnari debeat in expensis. Rica.

xxxix **Item** Statuimus ꝓ victus victori condẽnetur in expensis soluẽdis in pecunia numerata:iustis ⁊ moderatis tãtũ in iudicio factis ac si promisse essent:taxatiõe facta de ipsis expẽsis a iudicante vel ꝗsiliario:prout fieret de expensis ꝓmissis. Et hoc siue habuerit iustã cãm litigandi siue non: omni exceptione ⁊ defensione remotis. Et hoc sub pena cuicũqꝫ iusdicẽti cõmissario ꝗsultori ⁊ delegato ꝓtrafacienti libraꝫ qnquaginta papien. applicãda parti:⁊ vltra in refectione damnorꝫ interesse ⁊ expensarũ partis.

¶ Qd ducentes victualia non impediantur. Rica.

xl **Item** Statuimus ꝓ ꝑ aliquo debito publico vel priuato vel condẽnatione:vinum:blada:fenum:legumina carnes mortue ⁊ viue:⁊ caseus que ducerenꝫ ad vendendũ in ciuitate papie:⁊ ipsorꝫ ⁊ ipsarũ preciũ infra scdam diem cõputandã a die qua ad ciuitatẽ applicuerint exclusiue:⁊ bestie ⁊ plaustra cum quib⁹ ducerenꝫ:nullo modo possint ĩpediri saxiri vel capi modo aliquo vel occasione. Et ꝓ aliqua singularis psona que duxerit ⁊ portauerit in ciuitatem papie aliqd ex pdictis:dũmodo sit in q̃ꝫtitatib⁹ infrascriptis ẽt nullo mõ possint ĩpediri saxiri vl capi infra dictũ terminũ duorꝫ dierꝫ: dũtñ si fuerit vinũ brẽta vna:bladũ sacbus vnus:ligna currus vnus:⁊ fenũ totidẽ:⁊ carnes cẽtenari⁹ vnus:⁊ caseus cẽtenari⁹ vn⁹. Et q̃libet psona quecunqꝫ sit possit libere ⁊ ĩpune ducere ⁊ duci facere pdicta vt pdictũ est in ciuitatẽ. pp. in platea ꝓpe palaciũ:⁊ alibi vbi voluerit vẽdere more solito:nisi psona illa eẽt in bãno cõis. pp. p maleficio. Et ꝓ bñficio huius statuti nõ potuerit nec possit aliquo mõ renũciari ẽt cũ sacro vel in ꝑiũ pacisci ⁊ fieri. Et si fuerit renũciatio facta vel contra attentatũ fuerit:nõ valeat ipso iure.

¶ Quod aliquis pro debito priuato non possit capi in domo in qua habitat cum familia. Rica.

xlj **Item** Statuimus ꝓ aliquis non possit nec debeat capi vel detineri occasione alicuius debiti priuati in domo ꝓpria vel ꝗducta. in qua

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

eum eius familia habitaret:nec sub porticu eius domus:nec sub gröda dicte domus:nec sup limiale porte seu hostij dicte domus exteriozis hostij. Cui sta tuto renũciari non possit.

¶ Qd credatur damnum passo vsqz ad quantitatem solidozum quadragin ta papien. Rica.

xlij **Item** Statuimus q si p hominé vel boies:vel bestias datũ fuerit dã/ num:ꝛ dño potestati vel iusdicenti querimonia deposita fuerit: ꝛ illud dãnũ esse datũ vel factũ cognouerit per eiusdez querimonie deposito/ rem.s.per sacm ipsius vel eius massarij aut camparij vel bubulci:castaldi vel manepasti filij vel familiarijs:illud restitui faciat vsqz ad q̃ztitatẽ solidoꝝ quadraginta papien.dũmodo querimonia fuerit deposita infra vnũ mensez a tpe damni dati:possit tñ dictus iusdicens refrenare dictum sacramẽtuz ꝟm qualitatez facti ꝛ psonaꝝ. Damni vero ius cõseruetur damnũ passo in eo qd excesserit dictaz q̃ztitatez solidoꝝ.xl.papien. Et de predictis teneatur cogno/ scere ꝛ diffinire sine libello omni tẽpoze feriato ꝛ nõ feriato. Et q massario: castaldo:manepasto:bubulco filio:vel familiari alicuius domini in eozum sa/ cramento credatur de damno dato dicto dño ꝛ de persona ꝛ personis dãnuz dantibus vsqz ad quantitatez solidoꝝ quadraginta papien.possint tamẽ ipsi camparij:massarij:castaldi in iudicio pro domino testificari pro damno do/ mino dato vsqz etiam ad maiozem quãtitatez. Et a sententia seu condemna/ tione vel precepto vsqz ad dictam quãtitatẽ solidoꝝ quadraginta papien.nõ possit appellari seu nulla dici. Addentes etiam q exequutio fiat nulla exce/ ptione dominij possessionis obstante. Sed per tale sacramẽtuz seu sententiaz inde sequutam seu que sequeretur non inferat accusato preiudiciuz aliquod in dominio vel possessione vel aliquo iure talis rei:vbi damnuz diceretur esse illatum. Si vero accusatus post sacramentũ factum ꝛ sententiaz inde sequu/ tam vellet reprobare dictum sacramentũ:hoc sibi licitum sit post exequutõez factam. Et eo casu si accusatus probauerit intentionez suam:videlicet se fuis se possessozem talis rei ꝛ habuisse ꝛ habere facultatem fructuuz percipiẽdoꝝ tempoze damni predicti aserti infra vnum mensez inde subsequentez.q accu sans ꝗdemneť in quadruplũ per ipm iusdicentẽ versus talem probantez. Et vlterius in dãnis interesse ꝛ expensis. Et a tali snia nõ possit appellari que/ relari supplicari vel de nullitate opponi.

¶ De fideiussoribus exonerandis. Rica.

xliij **Item** Statuimus q potestas ꝛ quilibet iusdicens papie ad volunta/ tem fideiussozis requiri faciat debitozem siue debitozes principa les q ipsos fideiussozes ab ipsis fideiussionibus ꝛ obligationibus ꝛ ab om/ ni grauamine infra mensez debeant liberare:postq̃z steterint in dicta fideius/ sione per annum a tempoze transacti termini obligationis:q si facere negle/ xerint post ipsuz mensem teneatur potestas vel eius iusdicens papie.realiter ꝛ personaliter ad voluntatez ipsoꝝ fideiussoꝝ sic facere ꝛ curare q integraľ satisfaciat creditozi de debito.ꝛ ipsi fideiussozes ab obligationibus penitus liberentur sine lesione iuris cuiuscunqz creditozis sũmarie sine libelli datione ꝛ petitione in scriptis ꝛ sine strepitu ꝛ figura iudicij. Nulla exceptiõe vel ca/ uilatione obstantibus.

Qd bona

¶ Qd bona debitozum sint obligata fideiussozibus. Rica.

xliiij **Item** Statuimus q bona debitoꝝ intelligant expressim ꝛ nominatim obligata fideiussozibus suis eo die ꝛ ex eo die in antea quo ꝗtra/ ctus fuerit celebratus in quo interceſſit:lz fideiussoz non fecerit sibi caueri de conseruando se ꝛ bona sua idemnem.

¶ De officio potestatis ꝛ bailia vicarij dñi potestatis papie:ꝛ iudicũ rõnis papie in causis infrascriptis. Rica.

xlv **Item** Satuimus q vicarius dñi potestatis papie eiusqz assessoz ꝛ iu/ dices rationis cõmunis papie ꝛ quilibet ipsoꝝ habeant iurisdi/ ctionez ozdinariã in qualibet causa ciuili:ita q coram eis possint fieri omnes actus iuridici:tam contentiosi q̃z voluntarij. Ac etiam habeant licentiã con cessionem potestatez auctozitatẽ bailiam ꝛ iurisdictionez omnimodã dandi ꝛ confirmandi tutozes ꝛ curatozes ꝛ actozes minozibus legitime etatis:mutis furiosis:surdis:prodigis:stultis:ꝛ mentecaptis:bonis vacantib⁹ ꝛ indefen/ sis ꝛ alijs qbuscũqz de iure tutozes curatozes ꝛ actozes danť:auctez ꝛ decre/ ta pstare possint ĩ qbuscũqz ꝗctibus:donatões insinuare:maiozes ꝛ minozes cuiuscunqz etatis pronunciare:insolutum dare creditozibus ꝛ habere deben xlvj tibus de bonis ꝛ rebus ꝛ iuribus imobilibus debitozum suozuz:pcepta con/ demnationes voluntarias facere:ꝛ in emãcipationibus auctozitatẽ prestare notarios creare:breuiaria:notas:protocola:ꝛ scripturas cuiuscunqz defun/ cti:vel absentis seu aliter impediti cõmittere cuicunqz notario de dicto colle/ gio:cuz presentia ꝛ voluntate consuluz dicti collegij vel maiozis partis. Au/ ctozitatez ꝛ decretũ interponere qbuscunqz instťis.repudiationũ:ĩmiscionũ: additionũ hereditatũ:ꝛ instťozum qfectioni:mnẽtarioꝝ exẽplandoꝝ ꝛ autẽ/ ticandoꝝ. ¶ Et predicta possint exercere stando ꝛ sedendo ꝛ in quacũqz par te ciuitatis territozij ꝛ districtus papie. Et in predictis omnibus ꝛ singulis ꝛ quolibet predictozum ipsi ꝛ quilibet ipsozum possint ꝛ esse debeant ꝛ intelli/ gantur iudices ozdinarij.

¶ Qd adhibeat fides instťis extractis d pthocolis notarij defuncti. Rica.

xlvij **Item** Statuimus ꝛ ozdinauimus q notarij quib⁹ comissa sunt vl erũt breuiaria seu prothocola alicuius defuncti vel absentis:vel scri bere impediti debeat extrahere de verbo ad verbum sicut iacet in breuiario seu prothocolo.nihil addito vel diminuto cuz breuiaturis.ꝛc.ꝛ similibus so/ litis apponi in talibus prothocolis. Et si essent aliqua verba descripta ꝛ de/ mum canzelata ita scribat in instrumento ꝛ canzelet ꝓut reperierit in protho colo. Et q dictis instťis taliter extractis ꝛ subscriptis p dictũ notariũ cui cõ/ missa sunt breuiaria.ꝛ p vnũ aliũ notariũ de collegio notarioꝝ.pp.qui in sua subscriptione ptestetur qũo vidit breuiariũ notaz seu pthocolũ sic iacere seu stare sicut scriptum est in presenti instrumento. Qd tunc tali instťo extracto adhibeatur plena fides:etiam absqz productõe breuiarij note seu pthocoli. Et q si reperiant esse ista verba.ꝛc.q sup illa dictõe.ꝛc.vel nota: itelligãtur esse extensa oia que solita sunt apponi de qsuetudine ciuitatis papie sub illa particula in qua erit illd verbũ.ꝛc. Et q in qualibet subscriptione notarij te/ neat apponere die:mensem:ꝛ annum quando ipsum instťm extraxerit.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

¶ De modo dandi curatorem bonis vacãtibus ⁊ indefensis:⁊ personis nõ habilibus standi in iudicio. Rica.

xlvij **Item** Statuimus q̃ si aliquis voluerit agere vel causam mouere ꝓtra hereditate vel bona vacantia:vel aliqua ex ipsis bonis alicuius defuncti:cuius defuncti heredes ignorant:⁊ intelligant ignorari si hoc iuraverit:tunc iusdicẽs ad petitionẽ dicti actoris faciat citari ⁊ requiri ad domuz ⁊ per viciniam solite habitationis dicti defuncti publice ⁊ alta voce.q̃ siquis est vel esse vult heres dicti defuncti aut defendere bona dicti defuncti:infra quartam diem tunc proxime futuram coram dicto iusdicente cõpareat:alioquin daretur per dictum iusdicentẽ curator ad dictam causam tantũ:quã dictus petitor seu actor mouere intẽdit.Et si occasione dicte citatiõis vel dicte cride comparuerit aliqua psona infra dictum terminũ dicens se velle esse heredez dicti defuncti:vel defensionẽ ipsius litis cause seu questionis in se suscipere:nõ audiat nec ꝓpterea impediat datio dicti curatoris:nisi prius infra decem dies a die cõparitionis docuerit seu ꝓbauerit se esse heredẽ:vel de suo interesse coraz iusdicente predicto:que probatio sufficiat fieri in actis sũmarie absqz aliqua iuris solemnitate.Et si infra dictuz terminũ aliquis nõ cõparuerit se velle esse heredẽ dicti defuncti ꝓtestans:vel in se legitime suscipiens dictam cãm:tunc elapso dicto termino ipse iusdicens vel magistratus dictis hereditati ⁊ bonis dicti defuncti:quem velit ipse iusdicens vel magistratus dare ⁊ constituere teneat ⁊ debeat:det ⁊ constituat in curatorẽ ad causaz predictam.Et primo aliquẽ ex agnatis:cognatis:vel affinibus qui sibi sufficiẽtior videretur.vbi aliquis ex ipsis agnatis cognatis vel affinibus occasione dicte cride compareret.dicens se velle esse curatorẽ:vel ipsius hereditatis ⁊ bonoꝝ curaz in se suscipe ꝑm formã ꝑsentis statuti. Si vero nullus ex ꝑdictis personis cõparuerit:tunc ipsaz curã decernat cuicũq̃z alteri psone cui ipsi iudici videbit. Qui curator nõ teneat facere inuentariũ nec fideiussionẽ dare. ¶ Cũ quo curatore sic facto ⁊ ꝯstituto possit agi ⁊ experiri ⁊ in iudicio agitari:⁊ ꝓcessus in ipsa cã fieri ⁊ peragi quẽadmodũ potuisset cũ dicto defuncto tẽpore quo viuebat:⁊ fuisset etatis legitime.Et quicquid p ipm curatorẽ ⁊ ꝯ eum in ipsa causa lite ⁊ questione gestũ fuerit tanq̃z cũ legitimo curatore ⁊ legitima psona gestũ valeat ⁊ teneat. ¶ Si vero pendente cã cũ dicto curatore cõparuerit aliquis ꝑtendens se fore heredẽ:vel ꝑ suo iure ⁊ interesse ⁊ legitime ꝓbauerit se esse heredẽ vel de suo interesse:quomodocũq̃z:⁊ in se suscepit defensionẽ dicte cãe admittat.Et eo casu dict⁹ curator sit ⁊ eẽ debeat cassus ⁊ reuocatus ab officio ꝑdicto.Attamẽ cũ eo facta abinde retro vz a die quo fuerit susceptũ iudiciũ valeant ⁊ teneant ⁊ exquutioni mandentur.

¶ De venditione ⁊ insolutũdatione fienda de bonis debitoris per vicariũ potestatis papie:vel iudices rationis.d.potestatis papie. Rica.

xlviij **Item** Statuimus q̃ vicarius dñi potestat] papie:vel iudices rõnis.d. potestatis papie nõ obstante aliquo statuto in ꝓtrarium faciente ad petitionez creditorũ faciant ⁊ facere teneant ⁊ debeant insolutũdatõem ⁊ traditionez ipsis creditoribus de bonis debitoꝝ suoꝝ ꝯdemnatoꝝ vere vel ficte:in solutũ ⁊ pro solutione eorum que habere debuerint pro capitali siue sorte damno interesse ⁊ expensis factis passis:⁊ quas ⁊ que fieri ⁊ pati contigerit occasione ipsius debiti. ¶ Et q̃ in qualibet insolutũdatione fienda per

eos vel aliquem ex eis procedatur per hunc moduz:vz q̃ creditor offerat petitionem in scriptis dicto vicario vel vni ex dictis iudicibus: quam faciat seu roget scribi in actis ipsorum vicarij ⁊ iudicum:in qua petitione contineat nomen actoris ⁊ rei ⁊ causa seu narratio cause propter quam ipsa insolutumdatio petitur:⁊ de quibus bonis debitoris vult ⁊ petit insolutumdationem pro traditione ⁊ venditione sibi fieri . Et si fuerint res immobiles ponantur ⁊ scribantur ad minus due coherentie cuiuslibet rei. Que petitio sic oblata vim obtineat solemnis libelli seu petitionis: ⁊ ipsam petitionez dictus iusdicens in scriptis portari faciat ⁊ dari per seruitorem cõmunis papie ipsi debitori vel eius tutori:vel curatori bonorum vacantium ipsius debitoris psonaliter vel ad domum eius habitatiõis:vel ꝓpter ipsius debitoris absentiam ad locũ in quo absens veniat citandus:⁊ terminum statui ad respõdendum ipsi petitioni vsqz ad tertiam diẽ tunc proxime venientem. Et elapsa ipsa tertia die:a die relationis seruitoris exclusiue:de portatiõe: presentatione: ⁊ datione petitionis predicte:lis sit cõtestata ⁊ pro cõtestata legittime habeatur:siue veniat citatus siue non.Qua lite contestata ipso iure currat terminus actori ad pñtandũ instrumenta quibus vti voluerit quinqz dieruz.Quo termino elapso currat terminus ipso iure reo aliorum quinqz dierum producendi omnia sua iura: quibus duobus terminis presentandi elapsis: currat terminus ipso iure decem dierum vtriqz parti probandi quicquid voluerint ⁊ potuerint de iure:quibus terminis elapsis dictus iusdicens citato ipso reo vt.s̃.eligat tres idoneos ⁊ legales viros suspitione carentes:habentes notitiam de ipsis rebus ⁊ bonis.Qui tres viri predictas res ⁊ bona estiment secundum eorum cõscientiam in presentia ipsius iusdicentis:prestito per eũ prius iuramento corporali de ipsis rebus ⁊ bonis legaliter estimandis ⁊ bona fide.Et vbi duo ipsorum fuerint in concordia de valore ⁊ estimatione ipsoꝝ tertius locum non habeat.Et ipsa estimatio sic facta describatur in actis ipsius iusdicentis:deinde ꝑm ipsam estimationem:⁊ pro eo dictus iusdicens ipsa bona declaret esse venalia:etiam absente parte ⁊ non citata. Quibus tribus estimatoribus prouideatur de eorum salario ⁊ premio estimationis predicte in dispositione predicti iusdicentis. Qua declaratione facta faciat dictus iusdicens publice notificari ⁊ cridari sono tube super lapidem altiorem curie cõmunis papie:per seruitorem cõmunis papie. Quod predicta bona sunt posita ⁊ declarata esse venalia pro dictis estimatione ⁊ valore ad petitionem dicti creditoris.Et si est aliqua alia persona q̃z partium predictarum que habeat anterius creditum cõdemnatuz vel ꝓ cõdemnato habitum:que velit pro dictis estimatione ⁊ valore habere dicta bona Et si nõ habeat anterius creditum sed velit plus offerre vel contradicere insolutumdatiõi que petitur fieri de predictis compareat coram dicto iusdicente infra octo dies tunc proxime venientes.Que crida ⁊ notificatio fiant ⁊ fieri debeant super lapidem altiorem curie cõmunis papie vt supra: ⁊ in vicinia in qua debitor habitat in ciuitate vel districtu papie sono tube si habitationem ibi habet:⁊ si eam ibi non habet vbi habitare consueuit ipse vel pater eius in ciuitate vel districtu papie.Et hoc si ipsa habitatio sit vel fuerit in tali loco ad quem audeatur iri per seruitorez cõmunis papie. Et intelligatur non auderi ire ad dictum locum:si duo seruitores cõmunis papie iurauerint corporaliter se non audere ire ad dictum locum.Et si in ipso tali loco sit vel fuerit in quo non audeatur iri: fiant ⁊ fieri debeant ipse notificatio ⁊ crida super dictuz lapidem vt supra. ¶ Que crida ⁊ notificatio taliter vt dictum est fiant:siue defensor

HAYKOBA ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

in causa comparuerit:siue non. Et predictis octo diebus elapsis fiat ⁊ fieri debeat in quocunq; casu alia notificatio siue crida similis tenoris seu sententie super dictum lapidem:⁊ ad dictam domum vt supra. Et post dictam secūdam cridam elapsis octo diebus si nemo cōparuerit cōtradicens: vel se opponens:vel plus offerēs:possit teneatur ⁊ debeat dictus iusdicens citato debitore vel parte insolutum dare ipsi creditori dicta bona ꝓm dictam estimationem.primo pro expensis.secūdo pro dāno ⁊ interesse.⁊ tertio pro sorte vsq; ad concurrentem quantitatem debiti ⁊ estimationis ipsarum rerum: dando creditori denarios sex estimationis predicte pro quinq;: loco damni ⁊ interesse. Et que insolutūdatio preiudicet quibuscūq; creditoribus quibus tūc temporis competebat ius agendi:⁊ habilibus ad comparendum vel contradicendum. In dominio vero non preiudicet vero domino:⁊ siquidem anteq; dicte insolutūdationes facte fuerint:⁊ antequam termini sint elapsi dictarum notificationum compareat vel non compareat aliquis non propterea differātur dicte estimatio venditio venationis positio ⁊ declaratio:notificatio ⁊ cride si fiant:sed earum termini expectentur antequam aliud noui fiat. Sed si antequam dicta insolutumdatio fiat compareat aliquis offerens:⁊ idonee satisdans coram dicto iusdicente de ipsa re emenda ⁊ precio soluendo infra terminum ei per dictum iusdicentem statuendum: tunc iusdicens res positas ⁊ declaratas venales dicto plus offerenti vendat ⁊ tradat:⁊ precium ipsarum illi qui petierit venationem fieri si alius habens potiora iura ⁊ meliora se nō opposuerit solui faciat. Et si alius creditor se opposuerit:ipsum precium detractis expensis factis per ipsum qui petierit sibi dictam insolutūdationē occasione predicte petitionis solui faciat potiori seu potioribus creditoribus ꝓm q̄ iura requirunt. Et creditores qui precium receperunt dicto plus offerenti cedere teneantur ⁊ reddant in defensione in causa euictionis rerum emptarum omnia iura que habuerint in his rebus contra debitores ⁊ eorū bona. Si autem nullus comparuerit plus offerens. Sed comparuerint aliqui cōtradicētes vel se opponētes vnus vel plures: tunc dictus iusdicens interactorē ⁊ reum ⁊ quemlibet se opponentem de causa cognoscat ⁊ in ea procedat ⁊ diffiniat vt supra summarie ⁊ ō plano sine strepitu ⁊ figura iudicij:vello leuato: ⁊ omni iuris ⁊ statutorum cōmunis papie solemnitate obmissa: in qua causa dictus iusdicens eius arbitrio terminos ⁊ dilationes statuat. Et sapientem non teneatur dare:sic q̄ venatio ⁊ insolutūdatio:seu venditio fieri possit: tam de fictis seu feudis q̄z allodijs: etiam sine denunciatiōe vel requisitione aliqua dominis fienda: etiā si pactum esset in contrarium. Sit tamen dominis etiam non comparentibus ius eorum saluum in fictis inuestituris ⁊ fidelitatibus recipiendis suis modis ⁊ temporibus. Et in ipsis insolutūdationibus seu venditionibus possit dictus iusdicens nomine cōmunis papie:⁊ creditores cedere recipienti insolutūdationem vel vēditionem omnia iura que habebat debitor in rebus ipsis venditis: seu insolutūdatis: vel eorum occasione:siue si cessa fuerint siue non:nihilominus transeant in eum: ac eum constituat procuratorem in rem suam: ⁊ de euictione caueat bona debitoris obligando. Et predicte insolutūdationes ⁊ venditiōes per dictum iusdicentem sic facte vt supra continetur perinde valeant ⁊ teneant:⁊ rate ⁊ firme sint habeantur ⁊ intelligantur:ac si per ipsum debitorem:⁊ ipsos debitores de cuius vel quorum bonis dicta venditio seu insolutumdatio facte eēnt dicte venditiones ⁊ insolutūdationes cum omni debita ⁊ efficaci iuris ⁊ statutorum cōmunis papie solemnitate facte forent. Et nihilominus vltra pdicta

cta habeāt locū effectus qui resultant ⁊ resultare possunt ex cridis ⁊ pcessibus suprascriptis vt supra. Et q̄ ipse debitor ⁊ ipsi debitores de cui⁹ ⁊ quorum bonis dicte venditiōes ⁊ insolutūdatiōes facte fuerint etiam teneantur ⁊ sint eorum bona obligata illi vel illis qui dictam venditionem ⁊ insolutūdationē recepit seu recepint ad p̄cū restitutionē damni interesse ⁊ expensarū in casu euictionis ⁊ cuiuscūq; imbrigamenti de iur̄ ipsarum rerū de quibus dicte venditiones ⁊ insolutūdationes facte fuerint. Et de ipsis venditionibus ⁊ insolutūdationibus nullū datiū soluatur cōmuni papie. ¶ Addentes q̄ liceat ⁊ licitum sit debitori eiusq; heredibus ⁊ cuilibet de sua parentela infra vnum annum post ipsam insolutūdationē factam recuperare ipsam rem ab ipso qui insolutum acceperit:siue ab habente cām ab eo: eo soluente preciuz ⁊ expensas inde factas. Fructus autem percepti vel pendentes tunc temporis sint ⁊ cedant lucro dicti creditoris ⁊ cuiuslibet alterius qui insolutum acceperit vel habuerit. Et si dictus qui insolutū acceperit vel habuerit vel heres eius:vel habens causam ab eo nolet seu recusaret accipere precium cū expensis:⁊ facere dictam venditionē. Q̄ō tunc facta oblatione ⁊ deposito per volentem recuperare:seu emere vt supra q̄ tunc ipso iure ⁊ facto ipsa venditio ⁊ traditio intelligatur esse facta:non teneatur tamen ille qui insolutuz acceperit vel habuerit vel heres eius:vel qui ab eis causam habuit de euictione:nisi pro se ⁊ suo facto tantū. ¶ Addentes tamen q̄ si creditores formaz suprascripti statuti obseruare noluerint q̄ possint ⁊ valeant adire iudicez ⁊ petere ab ipso q̄ estimari faciat ipsa bona q̄ volūt ⁊ petūt sibi insolutū dari. Et citato debitore seu eius herede vel curatore seu defensore hereditatis debitoris antedicti: iudex teneatur elligere estimatores prout supra qui estimare debeant ipsa bona:qui estimatores iurare teneant̄ de legaliter estimando vt supra. Et facta ipsa estimatione iudex teneat̄ ⁊ debeat omnibus iur̄ remedijs compellere etiā p̄sonaliter debitorē predictum ad dandū insolutum creditori bona sic estimata pro valore ⁊ estimo ꝓm concurrentem debiti sui quantitatem dādo sex denarios ꝑ interesse prout supra. Et ipse iusdicēs si debitor hoc facere recusauerit possit ⁊ valeat ac teneatur ⁊ debeat dare insolutum creditori vt supra. Et eo casu idez creditor efficiatur verus dominus ⁊ verus possessor in preiudicium debitoris tantum. Habeat tamen debitor ⁊ quicūq; de eius parentella si dictus debitor eam exigere voluerit arbitrium ipsa taliter estimata ⁊ insolutū data exigendi ⁊ possendi exigere ab ipso creditore heredibusq; suis ⁊ habentibus causam ab eis infra annum a die dicte insolutūdationis cōnumeranduz. Et ipse creditor teneatur ⁊ debeat ⁊ cogi possit ad retrouendendū ipsa bona taliter sibi insolutum data precio:quo habuit insolutum:⁊ pro expensis per eum factis occasione predicte insolutūdationis ꝑ se ⁊ facto suo tantum:nec aliter teneatur ad restitutionē precij damni iteresse ⁊ expensarū nec de euictione seu legittima defensione. ¶ Et q̄ ab insolutūdatione seu insolutūdationibus ⁊ quibuscūq; sententijs fiendis ⁊ ferendis inter partes predictas possit quelibet partium cui de iure liceret appellare ⁊ de nullitate opponere semel tantum pro qualibet parte. Que cause appellationis nullitatis cōmittantur: ⁊ in ipsis procedatur ⁊ terminetur secundum formam appellationum ⁊ nullitatum causarum summariarum: singula singulis refferendo.

¶ De cōdemnatiōibus expensarum viribus preture:siue quas soluerit vn⁹ pro altero firmis tenēdis ⁊ exequendis:exceptionibus iuris ⁊ facti remotis.

ОНУ імені М. ПЕДНИКОВА

xlviiij **Item** Statuimus q̃ si de cetero contingerit fieri cõdemnationẽ expensarum: que cõdemnatio expensarum facta fuerit pro expensis solutis per partem aliquam pro altera parte: siue viribus preture quod idẽ cẽseatur: non possit nec valeat condemnatus in eis ⁊ pro eis appellare vel annullare seu nullam dicere nec in integrum restitutionem petere: nec sapientes postulare: nec sapientis consilium sibi dari. Sed appellatione nullitate in integrum restitutione sapientisq̃ consilij petitione ⁊ alijs quibuscunq̃ non obstantibus iuris vel facti pro dictis expensis omnibus ⁊ singulis iuris remedis iusdicens teneatur ⁊ debeat ipsum condemnatũ cogere realiter ⁊ personaliter ad dictas expensas restituendus victori nulla exceptione obstante: ⁊ nõ obstante aliquo statuto de iure in contrariuz faciente. Facto prius precepto ex parte iusdicentis debitori de soluendo dictas expensas infra tertiam diez quo termino elapso fiat ⁊ obseruet̃ vt supra.

¶ Qõ creditores accipere possint insolutũdationem in fictis. Rica.

1 **Item** Statuimus q̃ creditores accipere possint a vicario domini potestatis papie ⁊ a iudicibus rationis cõmunis papie insolutumdationem de bonis ⁊ rebus debitorum suorum: de quibus fictuz debeatur: etiã irrequisitis dominis in tantum scilz q̃ ob hoc res non aperiatur ipsis dominis: preferantur tamen ipsi domini coram dicto iusdicente in emptione ipsius rei: si protestati fuerint ipsam rem habere velle pro pretio pro quo fuerit estimata: ⁊ pro tanto minori vt continebitur in inuestitura. Et de ipsa re vsqz ad xv. dies tantum: postquam dominus protestatus fuerit dictam emptionez habere velle. Et q̃ facta insolutũdatione ipsi creditori dominus predictus vsqz ad. xv. dies: postquam ad eius notitiam peruenerit dictam insolutũdationem fore factam: possit rem predictam de qua sibi fictum prestatur recuperare ⁊ habere pro illo precio pro quo dictus creditor ipsam habuit. Et teneat̃ ipse creditor ipsam rem pro dicto precio vendere ⁊ tradere dicto domino: ⁊ ei de euictione promittere pro se ⁊ suo facto ⁊ dato tantum: ⁊ cartã venditionis fieri rogare expensis omnibus ipsius domini. Que si facere recusauerit dictus creditor: facta per dominum oblatione ⁊ consignatione ⁊ deposito: q̃ ipsa venditio ⁊ traditio pro facta habeatur ⁊ teneatur auctoritate presentis statuti.

¶ De assumptione sapientis in causis: ⁊ de officio ipsius sapiẽtis: ⁊ ꝺ assumptione adiunctorum: ⁊ de salarijs sapientum assumptorum: ⁊ de pena contrafacientium. Rica.

lj **Item** Statuimus q̃ dominus potestas papie ⁊ eius vicarius generalis ⁊ quilibet iusdicens possint teneantur ⁊ debeãt omnes ⁊ singulas causas lites questiones ciuiles ⁊ pecuniarias quas coram eis ⁊ quolibet ipsorum verti seu moueri cõtigerit a libris quinquaginta papien. supra cognoscere diffinire ⁊ terminare cum consilio sapientum de collegio iudicum ciuitatis papie: si ab eis petitum fuerit infra terminum in statutis cõmunis papie comprehensum: nisi in casibus in quibus concessum esse reperiret̃ procedi posse per magistratum ciuitatis papie absqz vel sine datione sapientis: ⁊ hoc si in ipsis statutis reperiatur esse tempus limitatum. Et si non dũmodo petitum fuerit infra decem dies a die litis contestate vel habita pro contestata seu

ta seu contradictione vel oppositione. Et si iusdicens predictus qui sapientem assumere tenetur diffinierit seu terminauerit absqz consilio sapientis: si fuerit petitum: non valeat nec teneat quod per eum factum fuerit. Et iudex cadat ipso iure in penam librarum quinquaginta papien. parti petenti applicandarum. Assumpto itaqz sapiente per quẽcunqz iusdicentẽ: siue magistratum ciuitatis papie in aliqua causa ciuili siue pecuniaria: teneatur ipe iusdicens siue magistratus partes compellere ad deponendum infra tertiam diem proxime venientem salarium ipsius contingens pro consilio ipsi iusdicenti dando penes illam personam quam ellegerit iusdicens. Et si per aliquam partium sapiens postulatus non fuerit: seu sapientis consilium postulatũ nõ fuerit: sed suo motu iusdicens qualiscunqz sit vel fuerit consilium sapientis habere voluerit: possit ipse iusdicens in quacunqz causa prout ipsi iusdicenti videbitur cõmittere questionem ad sachetos vel alio modo non obstante aliquo statuto generali vel speciali casu contrario: dũmodo cõmittat infra illud tempus infra qõ partes possent petere cõmitti vt supra ꝑm formam statutorum cõmunis papie ⁊ dictam causam facere cõmitti: ⁊ cogere vtranqz partem ad predictum salarium deponẽdum pro medietate infra dictum temp°. Et ipse consiliarius sic assumptus vt supra teneatur ⁊ debeat notare articulos cõmissionis sue: ⁊ quoscũqz actus ⁊ processus necessarios ⁊ vtiles ad cognitionem cause sibi cõmisse facere ⁊ fieri facere: ⁊ sententias interloquutorias super incidentibus ⁊ cõnexis ferre: nisi alio statuto aliud caueatur. Et q̃ sapientis assumptio nõ possit fieri diuisim nec super aliqua vel aliquibus particulis dicte cause: sed super tota dicta causa ⁊ insimul. Ipsum vero salarium sic depositum ipsi sapienti non detur: nec ipsum idem sapiens accipiat donec suum in dicta causa dederit consiliuz apud iusdicentis acta in scriptis: ⁊ in dicta causa suprادictus sapiens consilium suum dare teneatur cuz taxatione expressa ⁊ certa quantitate expensarum: in quibus victus victori fuerit condemnatus sub pena predicta. Quod consilium apud acta datum teneatur iusdicens vtraqz seu parte altera instante publicare: ⁊ ꝑm ipsum consilium solemniter ⁊ legittime pronũciare: faciendo prout in ipso consilio continetur infra tempus debitum instantie: quod si non fecerit dictum consilium habeatur pro legittime publicato. Et sententia ꝑm ipsum consilium fingatur ⁊ censeatur ⁊ presumptione iuris ⁊ de iure presumatur esse data: ⁊ promulgata ⁊ lata habeatur intelligatur ⁊ sit ꝑm formam dicti consilij: ac si iudex sententiam protulisset scõm continentiam dicti consilij: ac nihilominus iudex qui dictam sententiam non tullerit cadat ipso iure in penam predictam: ⁊ ad ellectionem cuiuslibet sapientis possit quelibet pars dare confidentes tantum: ⁊ non suspectos. Et predicta obseruentur nisi ab aliquo alio statuto caueatur in contrarium. Et ad hoc vt partes sciant quicquid ⁊ quantum vt supra deponere debeant. statuimus ⁊ ordinamus pro euidenti vtilitate partium ⁊ etiam sapientum ciuium ciuitatis. Qõ de qualibet questione que sit valoris siue quantitatis in dispositione iusdicentis a libris quinqz papien. vsqz ad decem libras sapiens qui elligetur ad danduz suum consilium possit ⁊ valeat percipere ⁊ habere pro suo consilio pro interloquutoria vsqz in duobus solidis ⁊ denarijs sex papien. a qualibet parte ⁊ non vltra: ⁊ de diffinitiua solidos septem ⁊ denarios sex papien. pro qualibet parte.

Item Statuimus q̃ a libris decem papien. vsqz i viginti de iterloquutoria vsqz in solidis quinqz ꝑ qualibet pte: ⁊ de diffinitiua vsqz in solidis decẽ ꝑ qualibet parte.

Item Statuimus q̃ a libris .xxx. pp. supra vsq̃ in libris quadraginta papiensibus de interloquutoria vsq̃ in solidis octo papiensibus a qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in solidis viginti papiensibus pro qualibet parte.

Item a libris quadraginta. pp. supra vsq̃ in libris quinquaginta. pp. de iterlocutoria vsq̃ in solidis decem papiensibus pro qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in solidis vigintiquinq̃ papiensibus pro qualibet parte.

Item a libris quinquagita. pp. vsq̃ in libris sexaginta. pp. de iterlocutoria vsq̃ in solidis duodeciz. pp. a qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in solidis vigintiocto. pp. pro qualibet parte.

Item a libris sexaginta papieñ. supra vsq̃ in libris septuaginta papiẽsibus de interlocutoria vsq̃ in solidis tredecim a qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in solidis trigintaduobus papieñ. pro qualibet pte.

Item a libris septuaginta. pp. supra vsq̃ in libris octuaginta. pp. de iterlocutoria vsq̃ in solidis qndecim p qualibet pte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in solidis trigintaquinq̃. pp. p qualibet pte.

Item a libris octuaginta vsq̃ in libris nonaginta de iterlocutoria vsq̃ in solidis. xvj. p q̃libet pte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ i solidis. xxxvij. pp. pro qualibet parte.

Item a libris nonagita. pp. supra vsq̃ in libris cẽtũ. pp. de interlocutoria vsq̃ in solidis. x. ⁊ octo. pp. ⁊ de diffinitiua vsq̃ i solidis quadraginta papieñ. pro qualibet parte.

Item a libris cẽtũ. pp. supra vsq̃ in libris mille. pp. de iterlocutoria vsq̃ in solidis decẽ ⁊ octo p primo cẽtenario ⁊ denarijs sex. pp. p qualibet decena vltra cẽtenarios a qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ i solidis quadraginta papiensibus pro primo centenario: ⁊ vltra ad rationem solidorum viginti papiensium pro quolibz centenario addito a qualibz pte.

Item a libris mille. pp. supra vsq̃ in duo millia lib. hẽant de interlocutoria vsq̃ in solidis. lx. pp. a qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in libris decem. pp. pro quolibet centenario: addito primo miliari pro qualibet parte.

Item a libris duobus milibus supra quãtũcunq̃ ascẽdant ipse quãtitates de interlocutoria vsq̃ in solidis octuaginta. pp. pro qualibet parte: ⁊ de diffinitiua vsq̃ in libris quindecim. pp. p primis duobus milibus. Et ad rationem solidorum quinq̃ papieñ. vltra pro quolibet centenario addito ipsi quantitati librarum duorum milliũ p qualibet parte.

Statuimus Insuper q̃ si aliquis vltra quãtitatẽ superius taxatã aliquid ab aliqua pte ẽt sponte dare volẽte acceperit p examinatiõe instrumẽtorꝫ iuriũ ⁊ cõsiliorũ: vel p aliquo termino assignando vel assignato. illud ipsi pti quadruplũ refundere teneat: ⁊ vlteriꝰ solvat cõmuni papie libras decem papienses pro qualibet vice qua contrafecerit vel contrauenerit.

De forma tenenda circa possessiones dandas: ⁊ qualiter possessio in re dari debeat.

Rica.

lij **Item** Statuimꝰ q̃ nõ det alicui petitori possessio aliqua p aliquẽ ptãtẽ vel eius iudicẽ vicariũ vel aliũ iusdicẽtẽ. pp. nisi petitor ondẽrit

per

p publicũ instrm in quo ꝓtineat debitũ p quo petit possessio: ⁊ nisi iurauerit corpalr tactj scripturis ad sancta dei euangelia q̃ credit se debere hẽre debitũ p quo petit possessio dari: qd̃ sacrꝫ pstet a principali psona ⁊ nõ p curatore: nisi ad hoc hẽat spãle mandatũ. Et intelligat principalis psona: tutor: curator: sindicus: actor. ⁊ quilibet legittimus admistrator: vel nisi petitor ostẽderit publicũ instrm in quo cõtineat rẽ de qua possessio petit ad se ptinere iusto titulo habito ab ipso possessore vel eius pdecessore: cuiꝰ ipse possessor heres sit. Et nõ valeat datio possessionis: nisi in suprascripta datiõe possessiõis declarata fuerit quãtitas debiti ⁊ cã debiti. Et facta fuerit mentio instrumenti debiti petiti vel instrumenti pro quo possessio petitur.

De possessiõe plena vacuãda ⁊ disbrigãda ⁊ manutenenda. Rica.

liij **Item** Statuimus q̃ post possessionẽ plenam p ptãtem papie vel iusdicentẽ: vel pacto cõtrahẽtiũ datam nunc vel in futurũ: vel habitã nunc vel in futurũ pro data: teneatur ptãs ⁊ quilibet eius iusdicens dictam possessionem ei vacuari ⁊ disbrigari facere: ⁊ vacuatam ⁊ disbrigatam dimitti ei facere: ⁊ eum in ea manutenere ⁊ defendere per quascunq̃ manus res debitoris ambulauerit ad alium post dictam possessionem plenam datam vel habitam pro data vt supra: perinde ac si dicte res essent de bonis debitoris: nisi possessor posset se defendere per prescriptionem longi temporis statuto vel iure non vetante: vel q̃ esset anterior vel potior creditore habente possessionem: vel aliquo alio legittimo iure quo se defendere possit debitor nominatus: ⁊ hoc vsq̃ ad satisfactionem debiti sui veri ⁊ iusti. Et si predictus qui hũit dictã possessionem obtinuerit ⁊ alter aduersus eũ obtinuerit habeat regressum versus debitorem suum ⁊ datorem suum pro re sibi euicta. Ita q̃ sine strepitu cause compellatur ille debitor siue dator ad restitutionem damni interesse ⁊ expensarꝫ qui succubuerit in dicta causa.

De possessiõe violenta vel clandestina restituenda. Rica.

liiij **Item** Statuimus q̃ si quis occupauit vel de cetero occupauerit vel intrauit vel de cetero intrauerit sua auctoritate: iur vel pacto sibi non concedente vi vel clam possessionem alicuius rei imobilis: que ab aliqua persona ciue papie vel iurisditionis papie vel ab eius predecessore tũc temporis vere possidebatur: ⁊ cuius possessionis fructus ab ipsa persona p̃cipi consueuerunt: vel quorum fructuum percipiendorum facultas ad ipsam personam pertinebat vel pertinet. Et que possessio dici possit teneatur ⁊ debeat potestas papie ⁊ quilibet eius iudex ⁊ quilibet ipsorum infra quindecim dies postquam eis vel alicui ipsorum facta fuerit fides per legittimas personas ⁊ idoneos testes summarie ⁊ de plano: sine strepitu ⁊ figura iudicij: ⁊ sine datione libelli: petitionis in scriptis: ⁊ sine solemnitate iuris: ⁊ sine litis contestatione facere restitui ipsam possessionem ipsius rei immobilis personę expulse vel clandestinam occupatiõem possessionis passe vel eius heredibus. Et res imobiles intelligantur res corporales que possunt palpari ⁊ nõ moueri.

Quod emptor in possessione inductus a venditore intelligatur possidere. Rica.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени МЕЧНИКОВА

lv **Item** Statuimus q̃ siquis vendiderit alicui diuersa prædia in aliquo castro vel villa: ⁊ vẽditor posuerit emptorem vel suum missuz in possessionẽ vnius prædij nomine prædiorum quorum præcium solutum sit: ipse emptor habeat oĩum prædiorũ vẽditorũ ipsius ville vel castri possessionẽ. Et idez sit in possessiõe data p seruitorẽ cõis papie auctoritate iusdicentis layci.

¶ Et q̃ possessio defuncti intelligat̃ cõtinuata in psonas heredũ: ẽt si de apprehensione non appareat quo ad omnem effectum.

Quod iudex non det licentiã p̃ceptum alicui de intrando possessionem nõ citato possessore. Rica.

lvj **Item** Statuimus q̃ aliquis potestas vel aliquis iusdicẽs p̃sens vel futurus nõ debeat cõcedere alicui persone: vel cõitati collegio capitulo cõuentui vel vniuersitati aliquod p̃ceptũ vel licẽtiam intrandi ĩ possessionẽ aliquã seu aliquarũ rez: nisi prius citato eo q̃ esset in possessiõe seu tenuta ipsi⁹ possessiõis vl̃ rez seu ꝗ̃ quẽ seu in cui⁹ p̃iudiciũ dictũ p̃ceptũ seu licẽtia emanaret. Et id qõ ĩ ꝗ̃riũ fieret nulli⁹ sit ipo facto ⁊ iur̃ valoris ⁊ momenti.

¶ Quod ex possessione præsumatur dominiuz. Rica.

lvij **Item** Statuimus q̃ ex possessione præsumatur dominium: donec cõtrarium probetur. Quod statutum obtineat p̃terquam contra cõmune papie.

¶ Nõ creditor ꝗ̃ extraneũ possessorẽ nõ possit vti pacto intrandi in possessionẽ sua auctoritate nisi seruata forma ⁊ certo casu.

lviij **Item** Statuimus q̃ de cetero aliqs creditor non possit vti contra extraneum possessorem pacto facto per debitorẽ intrãdi in possessionẽ sua auctoritate alicuius rei vel rerum: nisi prius citato extraneo possessore: ⁊ fide facta iudici per creditorem de iure suo: ⁊ nisi auditis exceptionibus ⁊ defensionibus possidentis iuris ordine seruato dictis creditori ⁊ extraneo possessori. Iurante possessore q̃ non tenet nec possidet in fraudẽ creditoris seu petitoris: nec ad commodũ seu vtilitatem illius cum quo pactum fuerit celebratuz seu successoris sui. Et si illud sacramentũ recusauerit mittatur petitor in possessionem ſm formam pacti.

¶ Nõ venditor vel possessor non possit alienare rem de qua petita est venditio vel p̃cessus inchoatus.

lviiij **Item** Statuimus q̃ postquam creditor petierit ius sibi fieri coram aliquo iusdicente ciuitatis. p̃p̃. de aliqua re: ⁊ specialiter debitori suo: vel postquam ad petitionem creditoris aliqua res tanquaz de bonis debitoris fuerit in iudicium deducta coram aliquo iusdicente ciuitatis. p̃p̃. non possit debitor vel possessor ipsius talis rei modo aliquo alienare ipsam talem rem: nec se remouere in preiudicium ipsius creditoris antequam super tali causa fuerit sententia promulgata: vel inter partes cõuẽtuz. Sed possit ⁊ debeat ipse creditor venditionem insolutum dationem ⁊ executionem sui debiti perinde consequi ⁊ habere: ac si esset in bonis debitoris ipsius ⁊ per ipsuz debitorẽ

debitorẽ possiderent̃. Et intelligat̃ q̃ nõ possit alienare in preiudiciũ ipsius creditoris absq̃z expressa volũtate ipsius creditoris quousq̃z de debito non fuerit satisfactuz.

¶ Quantum possit peti pro meliorameto monete. Rica.

lx **Item** Statuimus q̃ aliqs qui habere debet vel debuerit aliquod debitum ab aliquo: de quo debito statuto nõ vetante petere potest meliorametum seu deterioramentum: non possit nec debeat aliquo modo petere consequi vel habere pro meliorameto seu deterioramento monete tempore contractus: siue pro interesse monete non habite tempore ꝗtractus quã velit dicere sua interesse ante habere q̃z aliam monetam nisi pro modo infrascripto. Quia aut debituz fuit contractuz ante annuz cursum milesimo ducentesimo quinquagesimo quarto exclusiue: ⁊ tunc quãdocunq̃z de cetero fiat solutio dicti debiti de moneta nunc vel in futurũ currẽte cõiter. p̃p̃. possit petere consequi vel habere solidos. xxx. papien̄. ꝑ libra dicti sui debiti ⁊ sic ꝑ solidis quibuslibet viginti dicti debiti solidos quinquaginta papien̄. Aut fuit ꝗ̃ctum dictũ debitũ a dicto anno millesimo ducẽtesimo quinquagesimoquarto vsq̃z in annum cursum millesimo ducẽtesimo nonagesimooctauo exclusiue. Et tunc quãdocunq̃z fiat solutio dicti debiti de moneta nũc vel in futurũ currẽte cõiter papie nõ possit petere ꝗsequi vel habere nisi solidos quindecim denarios quattuor ꝑ libra. Aut fuit ꝗtractũ dictũ debitũ ab anno millesimi tercẽtesimi nonagesimononi inclusiue vsq̃z ad annum cursum millesimo tricẽtesimo vigesimotertio dicta die mẽsis nouẽbris exclusiue. Et tunc quãdocũq̃z fiat solutio dicti debiti de moneta nũc vel in futurũ currẽte cõiter papie nõ possit petere cõsequi vel habere nisi solidos septẽ papien̄. ꝑ libra dicti sui debiti. Et sic ꝑ quibuslibet viginti solidis dicti debiti solidos vigintiseptẽ papien̄. Aut fuit ꝗ̃ctuz dictum debitũ a dicto die decimo nouẽbris inclusiue citra vsq̃z nũc vel de cetero ꝗtrahat̃. Et tunc quãdocũq̃z fiat solutio dicti debiti de moneta nũc vel in futuruz currente cõiter papie q̃ debitor teneatur soluere creditori suo ſm valimentum monete que currebat tempore ꝗtractus obligationis. Et teneatur creditor recipere quãlibet monetaz currente ſm valorem ipsius dãdo debitor tantam monetã equiualente per respectuz ad monetaz que valebat ⁊ currebat tempore ꝗtractus: ⁊ siquis fuerit debitor in florenis q̃ soluat in florenis aut in tanta moneta currente ꝑ floreno: ſm q̃ cõmuniter curret tẽpore solutionis. Et aliter ⁊ alio modo non possit petere aliquod meliorametũ seu deterioramentũ monete. Verba autẽ suprascripta debitũ: creditũ: ꝗtractus: creditor: ⁊ debitor: intelligant̃ ⁊ intelligi debeant in eoꝝ significatõe tam stricta larga largiora ⁊ largissima q̃z in alia quacunq̃z.

¶ De eo cui bonis interdictum est: ⁊ de forma interdicti bonoꝝ. Rica.

lxj **Item** Statuimus q̃ cuicunq̃z de quo p̃babitur per publicam vocem ⁊ famam: saltem per quinq̃z testes bone opinionis ⁊ fame omni suspitione carentes: q̃ sit prodigus: vel insensatus: vel dissipator bonoꝝ suoꝝ per ludum taxiloꝝ: vel p̃ vitiuz gulle vel luxurie: vel q̃ sit mẽtecaptus: prodigus: vel furiosus. Nõ ad petitionẽ patris vel mr̃is vel fratris vel sororis vel vxoris vel filij: vel his deficientibus ad petitionem duorum ex propinquioribus suis interdicat̃ administratio bonoꝝ summarie ⁊ de plano sine strepitu

HAYKOВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

⁊ figura iudicij per quencunqꝫ magistratum ciuitatis papie. Et facto predi/
cto interdicto teneatur magistratus ⁊ debeat vel iusdicens predictum inter/
dictum in publico arengo facere nunciari in curia ciuitatis papie super la/
pidem altiorem sono tube premisso in contracta ⁊ vicinia ipsius iterdicti per
vicos ⁊ plateas ipsius ciuitatis papie. Tali interdicta est administratio bo/
norum suorum. Quibus interdicto nunciatione ⁊ crida sic factis: nulla perso
na cum predicto sic taliter interdicto nec in iudicio cum eo nec contra euꝫ esse
possit. Et siquis contractus vel distractus vel iudicium seu pactum factũ fue
rit cum predicto taliter interdicto ipso iure ⁊ facto sit nullus ⁊ nullum ⁊ pro
infecto habeatur. Sed ipsi taliter interdicto ⁊ eius bonis ad postulatões cu/
iuslibet predictorũ qui interdictum petierint: ⁊ ad postulationem cuiuscunqꝫ
volentis agere cum eo teneatur ⁊ debeat predictus iusdicens dare curatore.
Qui curator administrationẽ habeat bonorum ⁊ rerum negociorꝫ ⁊ causarũ
taliter interdicti ſm q̃ iura disponũt. Duret auté ⁊ durare debeat predictuꝫ
interdictum vsqꝫ quo predictus taliter interdictus probauerit coram iusdicẽ
te ciuitatis papie per quinqꝫ testes bone opinionis ⁊ fame omni suspitõe ce/
rentes vicinos vel attinentes talis interdicti: q̃ ipse interdictus post ipsuꝫ in/
terdictum fuerit ⁊ steterit boni regiminis per duos annos tunc proxime pre/
cedentes a die obligationis siue petitionis retro. Et in predictis omnibus ⁊
singulis procedaĩ per quẽcunqꝫ iusdicentẽ ciuitatis papie summarie de pla/
no sine strepitu ⁊ figura iudicij.

¶ Que donatio debeat insinuari ⁊ que non. Rica.

lxij **Item** Statuimus q̃ quelibet donatio inter viuos que de cetero facta
fuerit per aliquẽ de ciuitate vel districtu papie vel territorij. Et
quelibet donatio que de cetero facta fuerit inter viuos in ciuitate papie vel
territorio alicui persone collegio cõmuni ⁊ vniuersitati cuiuscũqꝫ status ⁊ cõ
dictionis fuerit a quinquaginta libris exclusiue supra non valeat nec teneat
ipso iure. Sed sit cassa ⁊ irrita ⁊ nullius valoris. Etiam si fuerint plures in
vno instrumento donationes facte per eundeꝫ eideꝫ: quarum quelibet per se
sit infra dictaꝫ summaꝫ librarum quinquaginta: sed coaceruate simul excedãt
dictam summã: nisi dicta donatio fuerit insinuata. Et insinuatione facta va/
leat sicut de iure posset ⁊ deberet. Et intelligaĩ facta insinuatio si fuerit facta
in presentia ⁊ cũ auctoritate iusdicẽtis alicuius. Et q̃ statutũ valeat ⁊ teneat
⁊ seruetur omni tempore in futurum: nõ obstante ꝯsuetudine obseruatõe sta/
tuto vel lege generali vel speciali in contrariũ faciente.

¶ Qd carceratis ius reddatur omni tempore etiam feriato: ⁊ per quem ⁊
qualiter. Rica.

lxiij **Item** Statuimus q̃ carceratis reddatur ius de infrascriptis ⁊ quoli/
bet ipsorum quocunqꝫ tempore etiam feriato repentino ⁊ solẽni
per dominum potestatem ⁊ quẽlibet iusdicentem ciuitatis papie presentes ⁊
futuros: non obstãte aliqua lege ciuili canonica vel municipali. Et q̃ de cã ⁊
cãis vtrũ de iure potuerint detineri ⁊ capi ⁊ icarcerari: seqstrari: ⁊ saxiri: vel
etiam vtrum de iure debuerint relaxari vel liberari. Et de iniuria ⁊ oppres/
sione fcã carcerato d̃ cetero ĩ carcerib⁹: fiat rõ cognitio snĩa ⁊ executio: sũma/
rie ⁊ d̃ plano sine libello: ⁊ sine aliq̃li scriptura ⁊ sine strepitu ⁊ figura iudi/
cij ⁊

cij ⁊ oĩ tpe feriato ⁊ nõ feriato solẽni ⁊ repẽtino: nõ obstãte aliqua lege decre
tali vel statuto contrario. Qui potestas ⁊ quilibet iusdicens non teneatur da
re sapientem ad petitionem actoris petentis sapientẽ. Sed ipse iusdicẽs te/
neatur cognoscere ⁊ diffinire summarie ⁊ de plano si de iure carceratus po/
tuerit capi ⁊ captus detineri: ⁊ de alijs casibus predictis. Ad petitionẽ vero
carcerati si per eũ vel eius ꝓcuratorẽ petatur sapiens: ipse iusdicens dare te
neatur sapientẽ: non obstante aliquo statuto in ꝯrarium faciente. Qd̃ statu/
tum locum habeat etiaꝫ in pendentibus.

¶ De cessione fienda super lapidem cõis papie. Rica.

lxiiij. **Item** Statuimus q̃ quicũqꝫ debitor captus ⁊ detentus volens bonis
cedere: ad cessionẽ bonorꝫ admittaĩ: seruata infrascripta forma:
vꝫ q̃ ipse ꝓbet coramiusdicente se stetisse: ⁊ q̃ testerit in carceribus cõis papie
per sexaginta dies die noctuqꝫ. Et ipsa ꝓbatione sic facta sono tube premisso
per tubatorem cõis papie in publica conctione: ⁊ publico arengo predictus
volens bonis cedere publice ⁊ alta voce cridet dicat ⁊ ꝑtestetur: q̃ ipse talis
captus cedit bonis: ⁊ ipsa eius bona omnia ⁊ singula p̃sentia ⁊ futura exce/
ptis vestibus de dorso ipsius cedentis libere dimittit ⁊ relaxat creditoribus
suis: ⁊ dat ipsis creditoribus licentiã accipiẽdi ⁊ aufferendi eius bona quan
docũqꝫ ⁊ vbicũqꝫ ea inuenerint eorꝫ ꝓpria aucte vsqꝫ ad solutionẽ integram
eius qd̃ habere debẽt. Et cessione dicto mõ facta: dictus qui cessit bonis capi
⁊ detineri nõ possit ꝓ aliquo priuato debito. Et si p̃dicta nõ iteruenerint capi
possit ⁊ detineri cessione facta nõ obstante ꝓ debito qd̃ debetur tẽpore cessio/
nis bonorꝫ. Et eius beneficio non possit remissione ꝯuentione acceptillatione
sacramẽto vel ꝯractu aliqualiter renunciari. Et qui amodo cedet bonis vel
qui fecerit cessionẽ non possit habere aliquẽ bonorẽ: vel aliqd̃ beneficiuꝫ: qui
⁊ qd̃ descendat a cõi papie: ⁊ nõ possit eẽ ꝓcurator: nec curator: nec sindicus
nec actor: nec icantator redditũ cõis papie, nec testis.

¶ Qd̃ quilibet alteri stipulari ⁊ acquirere possit. Rica.

lxv **Item** Statuimus q̃ quilibet possit stipulari ⁊ acquirere nomine ⁊ vi/
ce alterius etiam absentis: ⁊ q̃ ex ipsa stipulatione ⁊ acquisitiõe
ius ⁊ actio acqratur illi cuius nomine stipulatũ ⁊ acquisitũ fuerit non obstan
te aliquo iure in contrariuꝫ faciente.

¶ Qd̃ venditor preferatur creditori emptoris pro precio rei vendite ⁊ dñs
⁊ locator preferaĩ quibuscunqꝫ creditoribus: conductoris: vel emphiteote
in re locata ⁊ affictata: ⁊ eius fructibus.

lxvj **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ si aliqs homo papie vel terre pa/
pie vendiderit dederit vel alienauerit seu alienauit: vel in socie/
tate posuerit aliquam rem mobilem vel ĩmobilem alicui vel aliquibus: q̃ ven
ditor vel eius heredes cuius vel quoruꝫ fuerint res p̃ferantur in ipsa re ⁊ in
precio ipsius omnib⁹ creditorib⁹ illoruꝫ quib⁹ res vẽdita vel vendite fuerint
seu alienate: ita q̃ habeat preciuꝫ vel rem ipsam. Idem ius hẽat locũ in quo/
cũqꝫ dño qui mutuauerit laboratori suo seu massario: vt preferatur omnibus
creditoribus dicti sui laboratoris seu massarij posterioribus ⁊ anterioribus:

HAYKOВА ЕЛЕКТРОНСКА ОХРИДСКА БИБЛИОТЕКА
Hay imeline ЕЛЕКТРОНСКА ОХРИДСКА БИБЛИОТЕКА

quantum est in fructibus qui exiuerint de terra:quaz dictus massarius seu la
borator laborarat ⁊ ad laborerũ teneret a dicto domino ⁊ bobus plaustro ⁊
alijs rebus mobilibus ipsius laboratoris seu massarij:vsqz quo dicto domino
integre fuerit satisfactum de omni eo quod dictus dñs monstrauerit se habe/
re debere a suo laboratore seu massario testibus:vel iustrumentis qualicunqz
dicta occasione ipsius laborerij. ¶ Et eodem modo concessor ad fictũ vel pen
sionem ⁊ eius heredes seu causam ab eo vel eis habentes pro ficto ⁊ pensio
ne preferantur creditoribus emphiteote ⁊ cõductoris in re emphiteoticata:
⁊ concessa ad pẽsionem ⁊ fructibus ⁊ prouentibus ipsius rei:etiam si forent
tempore anteriores. Et predicta vendicent sibi locum in preteritis penden/
tibus ⁊ futuris.

¶ De iuestituris recipiẽdis p illos q succedũt in reb⁹ emphiteoticis. Rica.

lxvij **Item** Statuimus ꝙ quecunqz persona que donatione vel venditione
vel in dotis dationẽ habuerit vl alio modo receperit ꝏ aliqua re
seu aliquibus rebus de qua vel de quibus prestari debeat fictuz:⁊ quicunqz
alius in quem ipsa res vigore alicuius vltime voluntatis vel successionis vel
quocunqz alio titulo puenerit teneatur ⁊ debeat cogi ⁊ compelli possit omni/
bus iuris remedijs recipere ad fictum ⁊ in emphiteosiz ipsam rez a domino:
cui de ipsa re dari debeat fictuz modis pactis ⁊ tenoribus in ipsa inuestitura
de ipsa re contentis ⁊ descriptis:⁊ de quantitate ficti ꝗtenti in iuestitura anti
qua addendo ⁊ in summa ponendo dicte quãtitati ficti additionem melioza/
menti monete:si qꝏ competit ⁊ ꝟm terminationez statutorum cõmunis papie.
Et inuestituraz debitaz ipsi dño soluere. Nisi iure hereditario in eum perue/
nerit si fuerit infra quartuz graduz vel intra:⁊ nisi titulo dotis date inestima
re receperit:⁊ in his duobus casibus vel altero ipsoꝝ inuestitura nõ soluaẽ.
Quã inuestituraz recipere teneatur infra tres menses postq̃z ei fuerit denun
ciatum per dñm vel iussum per iusdicentẽ vel ex parte iusdicentis ꝑsonaliter
ad petitionẽ ipsius dñi:sub pena amissionis iuris qꝏ haberet in ipa re. ¶ Ita
ꝙ ipsa res elapsis dictis tribus mensibus per dictum emphiteotam nõ rece/
pta inuestitura dicto dño sit aperta:⁊ liceat ipsi dño sua ꝓpria aucte appre/
hendere ⁊ intrare tenutã dicte rei ⁊ ipsaz habere tanq̃z rez ꝓpriã. Et in quo/
libet predictoꝝ casuum teneatur inuestitus dare suis expẽsis dño ꝓprietatis
cartam inuestiture in formã publici instrumenti. Et predicta locũ habeant in
alienationibus fiendis ⁊ in alienationibus iam factis.

¶ Qualiter fictuales vendere ⁊ alienare possint. Rica.

lxviij **Item** Statuimus ꝙ aliquis emphiteota rez emphietoticatã nõ possit
vendere:nec permutare:nec in dotem estimatam dare:nec alicui
inuestire vltra decem annos:nec aliquo titulo inter viuos in alium transfer/
re absqz denunciatione vel requisitione facta principali domino. Et si secus
fecerit cadat ipse emphiteota a iure suo. Et si ipse emphiteota volens ipsam
rem donare permutare vel alij inuestire vltra decem annos vt supra requisi/
tionez vel denunciationẽ fecerit dño. Et dictus dñs ipsam rez requisitõe vel
denũciatõe facta sibi habere velit:tũc in pñtia iusdicẽtis ciuitatj. ꝑꝑ. ipsi dñs
⁊ emphiteota infra tertiaz diez ꝓrime post denũciationẽ vel requisitionẽ eli/
gere teneant duos legales viros ipsius rei notitiã hñtes:vnum pro quolibz:
qui

qui estiment precium ⁊ valimentuz rei predicte. Et si dicti duo non fuerint in
concordia infra tertiam diem teneantur tertium eligere habentez similez no/
titiaz ipsius rei. Et vbi duo fuerint concordes tertius locũ non habeat. Qui
duo ⁊ tertius iurare teneantur ⁊ compelli possint per iusdicentẽ ciuitatis pa/
pie de dicta re legaliter estimanda ad dictam estimationez fiendaz. Et possit
ipse dominus predictã rem emere ⁊ habere a predicto emphiteota p̃cio pre/
dicto quo fuerit estimata. Et ipse emphiteota predictam rem vendere teneat
⁊ tradere domino predicto pro precio suprascripto ⁊ valimẽto:⁊ de euictiõe
⁊ restitutione precij interesse ⁊ expensarum in casu euictionis ⁊ cuiuscũqz im/
brigamenti ipsius de iure promittere:⁊ de ipsa venditione cartam fieri roga
re ꝟm naturam ⁊ morem talis contractus. Et si vsqz ad quindecim dies post
declarationem ipsius precij dictus dominus rem predictaz non emerit:⁊ pre/
cium ipsum dicto emphiteote non soluerit:vel cuz effectu obtulerit separatũ
dare ⁊ soluere. Possit postea dictus emphiteota elapsis dictis qndeciz die/
bus dictam rem in dotem dare ⁊ donare:⁊ modis predictis transferre cũ one
re ficti:qꝏ ex ipsa re debetur. Saluo dño iure inuestiture habende ⁊ inuestitu
re recipiende per personam in quam peruenerit.

¶ De consignatione proprietatũ emphiteoticaꝝ. Rica.

lxviiij **Item** Statuimus ꝙ quilibet emphiteota ⁊ quicunqz eius successor ad
requisitiõez domini vel eius successoris teneatur ⁊ debeat ⁊ cogi
⁊ compelli debeat per quẽcunqz iusdicentem ciuitatis papie omnibus ⁊ sin/
gulis iuris remedijs summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij p agri
mesorem expertum mensurari facere expensis cõmunibus domini ⁊ emphi/
teote omnes ⁊ singulas res ⁊ proprietates de quibus per ipsum emphiteotã
prestatur fictum singulis quibuscunqz decem annis siue in quocunqz decen/
nio ⁊ de ipsa consignatione ⁊ mensuratione cartam fieri rogare per notariũ
publicum:in qua describãtur ipse proprietates per quantitatem quadratem
loca ⁊ latera. Quod statutum locum habeat in inuestituris preteritis ⁊ futu/
ris. Et renouationem antique inuestiture de predictis recipere teneant a do
mino expensis domini.

¶ Qꝏ fictualis ꝑpetuus possit repudiare ⁊ qñ cadat a iure suo. Rica.

lxx **Item** Statuimus ꝙ quilibet qui sit ⁊ fuerit inuestitus in perpetuuz ⁊
quilibet alius emphiteota perpetuus ꝏ aliqua re possit ⁊ valeat
repudiare ipsum fictũ ⁊ ipsam rez dño dimittere:dũmõ prius soluerit dño to
tum fictum preteritũ ⁊ anni incepti tempore repudiationis:⁊ dũmodo dicta
ꝓprietas non sit deteriorata facto vel occasione ipsius ẽphiteote:⁊ aliter nõ
valeat repudiatio. ¶ Et si aliquis fictualis aliquo tempore steterit per duos
annos ꝗtinuos ꝙ nõ soluerit fictũ qꝏ debeat dño:ꝙ ipso iure ⁊ facto ipsa pro/
prietas cum omni meliorамento ibi facto sit aperta domino sine aliqua de/
nunciatione inde fienda. Et nihilominus teneat emphiteota ad solutionem
ipsius ficti retenti. ¶ Et in p̃dictis casibus ⁊ quolibet ipsorum possit dñs rei
emphiteoticate sua ꝓpria aucte intrare corporalez possessionẽ ⁊ tenutã pro/
prietatũ ⁊ rei emphiteotice:⁊ ipsaz hãe ⁊ tenere tanq̃z rem ꝓpriã absqz ꝗtra/
dictione fictualis. Saluis ⁊ reseruatis manentib⁹ in p̃dictis omnib⁹ ⁊ singu/
lis pactionibus ⁊ ꝗuentionibus factis ⁊ que fierent inter ꝗtrahentes.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

¶ Qd̃ emens aliquã rem cũ onere alicuius ficti ſoluẽdi ſoluat fictũ. Rica.

lxxj **Item** Statuimus q̃ ſi contingat aliquẽ vendere vel alienare ſeu quo/uis titulo in aliquem tranſferre aliquid cum onere ſoluendi ali/quod fictum alicui: q̃ ille acquirens illud cum dicto onere teneat̃ ⁊ cogi poſ/ſit per illum cui fictum debetur per continentiaz dicte emptionis ⁊ venditio/nis ad ſolutionem cuiuſcunqz ficti: cuz memoratione ei deberi fictũ in inſtru/mento predicto. Et q̃ notarius teneatur ipſi domino dare inſtrumentuz ven/ditionis licet non ſit factum ad ſui poſtulationẽ habita cõpetenti ſolutione.

¶ A quo tempore citra nulla ſit curſa preſcriptio. Rica.

lxxij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ ab anno curſo Milleſimo tricin/teſimo quinquageſimoſexto vſqz ad annũ curſum Milleſimo tri/centeſimo ſexageſimo excluſiue nulla ſit vel eſſe intelligat̃ curſa p̃ſcriptio rea/lis vel perſonalis. ¶ Et q̃ de cetero nõ interrumpat̃ nec interrupta ſit aliqua preſcriptio ꝓpter inundationes aquar̃. ¶ Nec ꝓpter inundatões predictas perdita vel interrupta poſſeſſio eſſe intelligatur.

¶ De denunciationibus ⁊ requiſitiõibus fiendis per emphiteotaz domino quando vendere vult. Rica.

lxxiij **Item** Statuimus q̃ de cetero emphiteota qui voluerit vendere: in do/tem eſtimatam dare: donare: pmutare vel alienare rem ephiteo/ticatã ſeu melioramentũ rei emphiteoticate: teneatur denũciare ⁊ notificare dño perſonã ſeu perſonas cui vel quibus vendere donare vel in dotem dare vel alienare velit: ⁊ precium ſiue quantitatẽ ꝑ quo vel qua vendere velit vel aliter alienare. ¶ Et dictus emphiteota ⁊ perſona cui vẽdere velit vel aliter alienare teneantur ⁊ cõpelli poſſint ſummarie de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij per quẽcunqz iuſdicentez ciuitatis papie declarare ꝑ eozum ⁊ vtriuſ/qz ipſozum ſacramentũ ipſi dño precium verum ſeu valimentũ ſeu quantitatẽ pro quo ſeu qua dicte res venduntur vel alienantur. Et ſi dominus ipſaz rez pro ipſo precio ſeu q̃ztitate emere velit teneat̃ dñs declarare voluntatẽ ſuaz: quomodo emere vel habere velit infra. xv. dies ꝓximos. Et tunc ipſe emphi/teota teneat̃ predictã rem tradere ⁊ vẽdere dño predicto ꝑ precio ſupraſcri/pto ſeu valimẽto: ⁊ tãto minori q̃zto teneret̃ ſm formam pactoz̃ inueſtiture ⁊ eidem dño venditionẽ ⁊ traditõem facere ipſius rei ⁊ de euictõe ⁊ reſtitutõe precij damnoz̃ intereſſe ⁊ expenſarũ in caſu euictionis ⁊ cuiuſcũqz imbriga/menti de iure ipſius rei pro ſe ⁊ ſuo facto tm̃ ꝓmittere ⁊ ſe ⁊ ſua bona ⁊ dein/de alteri obligare ⁊ cartã de predictis fieri rogare ſm morẽ talis contractus. ¶ Et q̃ facta dcã denũciatiõe ꝑ dictũ ẽphiteotã dño liceat minime dicto em/phiteote penitere. Sed teneatur ipſi dño vendere ⁊ venditõem facere vt ſu/pra dictũ eſt. Et ecõuerſo nec dominũ poſſit penitere poſtq̃z dixerit ſe habere velle dictaz rem ſupraſcripto precio. ¶ Tranſactis vero dictis qndecim die/bus ſi dñs nõ declarauerit ſe habere velle dictam rem ſicut emphiteota: tunc ipſe emphiteota poſſit vendere ⁊ alienare ei ꝑ quo denũcia fcã eſt dño libere ⁊ impune: cum onere tamen ficti preſtandi: ⁊ inueſtiture

¶ De oblatione ⁊ ꝓſignatione fictozum fienda dominis. Rica.

¶ Item

lxiiij **Item** Statuimus q̃ ſi emphiteota per publicum inſtrumentum denun/ciauerit ⁊ cum effectu paratum ſe obtulerit domino perſonaliter vel ad domum habitationis ipſius domini ſe velle ſoluere fictum ſeu debituz canonem ⁊ oblationem eidem domino vel ad domum fecerit: tunc de ipſo fi/cto ſeu debito canone: q̃ ipſa oblatio ⁊ conſignatio nullo depoſito fiendo ſuf/ficiat emphiteote ad hoc vt a re emphiteoticata non cadat: ſed domino non aperiatur propter ceſſationẽ in ſolutione debiti ficti ſeu canonis. Et ſi ſic fa/cta denunciatione ⁊ oblatione predicta ſi dominus ab emphiteota requiſiue/rit fictum predictum: ⁊ dictus emphiteota poſt requiſitionẽ predictaz ꝑ ipſuz dominũ factaz per inſtrumentũ publicũ: vel per ſeruitozẽ cõis papie ex parte alicuius iuſdicentis ad petitionem domini per decem dies ceſſauerit in ſolu/tione dicti ficti: dicta oblatio ⁊ ꝓſignatio per eũ ipſi dño facta vel ad eius do/mum nil ei proſit: ſed pro infecta habeatur.

¶ Quantum preſtetur pro inueſtitura. Rica.

lxxv **Item** Statuimus q̃ ſi in inſtrumento inueſtiture conuentũ fuerit inter ꝓtrahentes quãtuz preſtetur pro inueſtitura illud ſeruetur. Et ſi non apparet quantũ conuentũ fuerit: tunc ſoluatur de inueſtitura de qualibz libra precij ſeu valimenti rei denarios duodecim papienẽ. Quam inueſtituraz ille in quem res peruenerit ſoluere teneatur ⁊ cogi poſſit per quẽcunqz iuſdi/centẽ ciuitatis papie ſũmarie ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij. ¶ Sal/uo q̃ predicta non habeant locum in rebus peruentis in aliquẽ ex teſtamẽto ſiue ex ſucceſſione vſqz ad quartũ gradum incluſiue: ⁊ in rebus datis in dotẽ inestimatis. Teneatur tamen emphiteota denũciare dño quomodo talem rez quam habet ⁊ tenet ad fictum tradidit vel tradere vult tali in dotez inestima/tam. Et ſi ſecus fecerit cadat emphiteota a iure ſuo.

¶ Qualiter nouus dominus poſſit conſtringere emphiteotam ad recipien/dum inueſtiturꝫm. Rica.

lxxvj **Item** Statuimus q̃ ſi dñs cui debetur fictum iura ſui ficti vendider it vel aliquo alio titulo alienauerit: vel in alium quoquomodo trã/ſtulerit alicui perſone vel vniuerſitati: q̃ emphiteota ad requiſitionẽ empto/ris ſiue illius in quem ipſa iura ficti peruenerint teneatur ⁊ debeat recipere inueſtiturã ⁊ cogi ⁊ cõpelli poſſit ⁊ debeat per quẽcunqz iuſdicentez oĩbus ⁊ ſingulis iuris remedijs ſummarie ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ad ipſam inueſtiturã recipienduz: abſqz onere ſolutionis alicuius inueſtiture: de ꝓprietate ficti predicti ab ipſo emptore ſeu ab ipſo in quẽ puenerint iura di/cti ficti ad danduz ⁊ ſoluenduz fictum tantũ quantũ venditori ſeu alienatori dicti ficti ſolui debebat. Addendo ⁊ in ſumma ponendo ⁊ dicte q̃ztitati ficti addiciẽdo melioramentũ monete ſi qõ cõpetit ⁊ ſm determinationẽ ſtatutoz̃ cõis papie cũ pactis ⁊ modis in antiqua inueſtitura deſcriptis. Teneat̃ tũ in ipſo inſtrumento inueſtiture noue fiende promittere ⁊ ſe ⁊ bona ſua obligare dicto emphiteote de conſeruando ipſum emphiteotam ⁊ eius bona idemnem ⁊ idemnia de dicto ficto a principali dño qui vendiderit vel alienauerit ſeu a ſe remouerit iura ficti predicti. Et teneat̃ dominus ſuis expenſis facere dare emphiteote inſtrumentũ inueſtiture predicte. Et locuz habeat preſens ſtatu/tum in preteritis pendentibus ⁊ futuris.

HAYKOBA БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

¶ De pena vendentis vel alienantis res sine cõmemoratione fictus ⁊ pẽsionis: ⁊ q̃ emptor teneatur vt venditor tenebatur. Rica.

lxxvij **Item** Statuimus q̃ tenens nunc vel in futurum rem ad fictum vel ad pensionem nõ possit ipsam vendere donare vel alienare: sine cõmemoratione affictus vel pensionis. Et si contrafecerit non valeat nec teneat ipso iure qd̃ ꝛtrafactum fuerit. Et nihilominus teneatur possessor ad prestationem ficti ⁊ pensionis dño rei: ⁊ cogi possit realiter ⁊ personaliter ⁊ cũ effectu in omnibus ⁊ per omnia vt poterat ab illo qui vendiderit donauerit vel alienauerit nullo obstante. Et nihilominus cõtrahentes cadant a iure suo si domino placuerit.

¶ Qualiter ⁊ quomodo retinens massarios seu bubulcos alterius dñi dare debentes possit conueniri. Rica.

lxxviij **Item** Statuimus q̃ si aliquis massarius vel bubulcus laborans cum bestijs possessiones alicui⁹ dñi ⁊ q̃ habitauerit sup dcõ laborerio alicuius dñi: qui ipsi dño sit obligatus vel aliquid dare teneatur seu debeat p publicum instrm̃ vel alio modo: recesserit ab ipso domio de massaritio: seu de laborerio ipsius domini quocũq̃ modo: ⁊ nõ soluto debito qd̃ dicto dño dare tenebatur: ⁊ venerit ad standu cũ aliquo dño seu super massaritio seu super laborerio alicuius alterius dñi: qd̃ massaritiũ sit sup districtu papie. Qd̃ tunc ad petitionẽ ⁊ instantiã dicti primi dñi creditoris: quicunq̃ iusdicẽs ciuitatis papie facta ei fide de debito qd̃ dictus primus dñs habere deb̃ per publicũ instrumentũ vel alio modo possit teneat ⁊ debeat cogere ⁊ cõpellere quibuscunq̃ iuris remedijs quib⁹ ei visum fuerit predictũ massariũ vel bubulcũ ad redeundũ standũ ⁊ habitandũ super laborerio seu massaritio dicti primi dñi a quo recesserit: si ipsi primo dño placuerit si dictum debitu nõ soluerit dicto primo dño: cum illis modis ⁊ pactis quibus ante dictu eius recessu stabat: quousq̃ ipsi dño solutum fuerit de dicto debito. Et etiã ipse iusdicens possit teneatur ⁊ debeat ad petitionẽ dicti primi dñi creditoris vt.s̃. precipere ⁊ precipi facere per seruitorem in scriptis predicto dño seu alij qui ipsum talem massariũ vel bubulcũ receperit acceptauerit vel terras aliquas seu possessiones ad massaritiũ ꝛcesserit: q̃ talem massariũ vel bubulcũ non retineat sz ipm̃ a se ⁊ de suo laborerio seu massaritio licentiet ⁊ expellat infra mensem vnum tunc ꝓxime futurũ: vel q̃ tunc dicto primo dño soluat debitum qd̃ dictus primus dñs habere dz: specificando in ipso precepto q̃ztitatem debiti quã dictus primus dñs habere debet. Et si facto dicto tali p̃cepto dictus dñs seu qui ip̃z retinuit vel vt.s̃. retiuerit secũ: seu sup suo massaritio seu laborerio dcm̃ massaritiũ seu bubulcũ: ⁊ eũ non expullerit seu nõ licentiauerit ꝑm preceptu iusdicentis: q̃ tunc ipso iure ⁊ facto dictus dñs seu qui ipsu retinuit vel prout supra dictũ massariũ seu bubulcũ retinuerit: sit ⁊ esse itelligat̃ debitor dicti primi dñi creditoris ⁊ habere debẽtis a dicto massario vel bubulco in tanta q̃ztitate ⁊ vsq̃z ad tantã quãtitatẽ quã ꝓbauerit ⁊ fidem legitimã fecerit dictus talis dñs ⁊ creditor habere debere a dicto tali massario seu bubulco. Et contra ipsu scõm dm̃ ad petitionẽ dicti primi dñi creditoris fiat exequutio realiter ⁊ psonaliter sicuti si esset q̃dẽnatus vel ꝓ cõdẽnato habitus: ⁊ pro plena possessione data de suis bonis: ⁊ ꝑm formã iuris ⁊ statutoꝝ cõis. p̃p̃. sũmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij processus fiat ⁊ fieri debeat contra talem

talẽ psonam executio fiat sicut ⁊ quẽadmodũ ꝓceditur ⁊ procedi potest contra debitorem in quacũq̃z causa summaria ꝑm formam statutorum cõmunis papie. Et cõtra ipsam talem personam fiat ⁊ fieri possit executio realis ⁊ psonalis vt.s̃. dictum est. Et q̃ dicta talis persona que dictum massarium vel bubulcum receptauerit ⁊ retinuerit soluendo ⁊ solutione facta dicto tali domino ⁊ creditori de omni ⁊ toto eo qd̃ dictus talis massarius vel bubulc⁹ dare tenebatur: ⁊ debebat dicto suo dño ⁊ creditori: possit ⁊ valeat constringere dictũ talem dm̃m ⁊ creditorem ad cessionem ⁊ datum iuris faciendum de omnibus suis talibus iuribus ⁊ actiõibus quas ⁊ que hz ⁊ hẽbat ⁊ hẽre videbatur contra dictum talem massarium vel bubulcũ sicut ⁊ quẽadmodũ natura talis contractus desiderat ⁊ requirit. Et q̃ dictus talis dominus teneatur ⁊ debeat omnibus iuris remedijs summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: ⁊ omni solẽnitate statutorũ ⁊ ordinũ cõis papie obmissa ⁊ non seruata. Et sine aliqua datione consilij sapientis etiam si dixerit se grauatu ⁊ grauari teneatur ⁊ debeat solutione facta sibi de omni ⁊ toto eo qd̃ dictus massarius eius vel bubulcus eidem dare tenebatur ⁊ debebat cessionem iurium ⁊ datum iuris facere dicte tali persone soluẽti pro tali massario vel bubulco: ⁊ ceteras promissiones obligationes cõfessiones ⁊ renunciationes facere in dicta cessione iurium ⁊ dato iuris contra dictum talem massarium vel bubulcum ⁊ contra res ⁊ bona ipsius massarij vel bubulci. Et contra tenentes ⁊ possidentes de ipsius massarij vel bubulci bonis ⁊ rebus prout ⁊ sicuti ⁊ quẽadmodum natura talis contractus desiderat ⁊ requirit ꝑm formam iuris ⁊ in forma cõmuni. Et predicta omnia faciant ⁊ exequantur ⁊ executioni mandentur ⁊ inuiolabiliter obseruentur.

¶ Qd̃ credatur domino contra massarium ⁊ bubulcum in eius sacramento vsq̃z ad certã q̃ztitatẽ: ⁊ q̃ possit capi psonaliter pro debito massaritij. Rica.

lxxviiij **Item** Statuimus ⁊ ordinamus q̃ vt velotius ⁊ celerius dominus possit suum debitũ consequi a massarijs vel bubulcis: qui de suo laborerio recesserũt: ⁊ occuratur fraudibus massarioꝝ ⁊ bubulcoꝝ qui sepe solent cõsumere dominos suos: ⁊ de eoꝝ possessiõibus recedere. Qd̃ cõtra eos ⁊ secũdos domios q̃ eos retinuerint vt supra in precedenti capitulo cõtinetur: credatur primo domino vltra id qd̃ apparebit massariũ vel bubulcũ debere primo domino per publica instrumẽta suo sacramẽto vsq̃z ad quãtitatem librarum quinquaginta. p̃p̃. teneatur tamen ⁊ debeat dictus primus dominꝰ in sacramẽto causas exprimere ꝓpter quas dictam pecuniam ⁊ res eiusdem valoris hẽre debet a dicto massario vel bubulco: vt in illis quãtitatibus fiat executio cõtra secũdũ dm̃m iuxta formã precedentis statuti nulla cauillatione obstante, reseruato tm̃ primo domino omni suo iure contra dictum massariu vel bubulcum de quo non posset ꝓbare per publicum instrumentum sed per testes vel alias legitimas ꝓbationes in maiori quantitate dictarum librarũ quinquaginta. p̃p̃. Item q̃ si contingat dictum massarium vel bubulcu recedere vt supra dictum est a domino suo: nec esse apud aliquem secundum dominum vel esse apud alium dominum: qui recusaret vel differret in debito soluere primo domino possit capi ⁊ detineri personaliter in carceribus. Et q̃ quilibet iudex de hoc requisitus teneatur vinculo sacramenti ad penã librarum cẽtum. p̃p̃. predicta executiõi mandare omni cauillatiõe ⁊ exceptiõe remota. Statuto seu decreto aliquo in cõtrarium non obstante.

HAYKOВ ИМЕНИ ПРОФ. ОНУ

¶ De malo laborerio massariorũ ⁊ colonorũ. Rica.

lxxx **Item** Statuimus ꝙ si dñs ꝓbauerit coraz aliquo iusdicente ciuitatis papie massariũ seu colonum male laborasse rem vel res sibi locatam ⁊ locatas vel ad massaritiũ cõcessas: seu ipsam rem seu res debitis tẽporibus non laborasse: seu furtuz fecisse de fructibus ipsius rei vel ipsarum rerum: vel damnum fecisse super re vel rebus locata vel locatis vel ad massaritium cõcessis: vel iniuriam fecisse ipsi domino vel alicui de sua familia: ãmittat ipse massarius vel colonus massaritiuz: ⁊ expelli possit de re vel rebus locata vel locatis vel ad massaritium cõcessis per quẽcũqz iusdicentem ciuitatis papie ad petitionẽ ipsius domini: ⁊ nihilominꝰ teneat̃ ipse massarius vel colonus ad restitutionẽ damni ⁊ interesse domino ꝑdicto. Saluo tamen ipsi massario iur̃ suo in fructibus tnnc pendentibus super rebus predictis: ⁊ de quibus possit cognosci summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.

¶ De non compellendo ciues ciuitatis papie ad aliqua onera per hoĩes ⁊ cõia locorũ ⁊ vniuersitates districtus ⁊ terre papie: ⁊ de possessiõibus ⁊ rebꝰ ipozũ nõ imbrigãdis ꝑ dicta cõia ⁊ vniuersitates. Rica.

lxxxj **Item** Statuimus ꝙ nullum cõmune nec aliqui homines aliquorũ cõmunium: burgozũ: villarum: castrozum: ⁊ terrarum papie: ac districtus ipsius audeant nec presumant imponere vel imponi facere aliqõ onꝰ vel grauamen reale vel psonale vel mixtũ vel aliam qualẽcũqz exactionẽ ciuibus ciuitatis papie: vel eozũ terris possessiõibus ⁊ rebus vel occasione ipozz vel cuiuscũqz ipsarum: aliquo colore quesito: vel massarijs colonis vel inquilinis vel fictabilibus ipsozum: vel alios quoscunqz laboratozes de terris possessionibus ⁊ rebus dictozum cõiuz inquietare vel molestare seu ĩquietari vel molestari facere directe vel indirecte occasione predictozũ oneruz seu grauaminũ impositozz seu imponẽdozz ipsis ciuibus: vel eozz possessionibus terris vel rebus ꝑ predicta cõia vel vniuersitates ⁊ hoĩes ipsozum vel eozũ officiales: nec ipsis ciuibus terris ⁊ possessionibus ⁊ rebus vel aliquibus ipsozum ꝑsumant nec ꝑsumere debeant dare deuetuz interdictum vel imbrigamentũ vel dari vel fieri facere quoquomõ sub pena librarum ducentarũ cuilibet cõmuni loco cõmunitati ⁊ vniuersitati ipsozum locozum quoquomodo censeantur. Et ꝙ aliqs ciuis papie masculus vel femina siue ibi habitet siue nõ non teneatur aliquo modo ad solutionem salarij potestatis capitanei vel rectoris seu officialis dicte terre cõmunitatis vel vniuersitatis ciuium vel non ciuium: nec ad aliquas fortilizias fiẽdas: nec ad camparia: nec ad aliquas alias expensas: vel onera realia vel psonalia siue mixta: nec ad aliqua alia onera: nisi solũmodo ad salarium camparij vel campariozum de fozis: nec rector dicte terre quicunq̃z̃ sit vel fuerit habeat vel exerceat iurisditionẽ aliquam in ciuem masculum vel feminã: nisi sine fraude vel colore quesito in dãno qõ decetero daretur: ⁊ ad denũciationẽ camparij: vel in ludo azari in sua terra vel curia reperto personaliter per rectozem vel eius familiam: ⁊ nisi in capiẽdo ipsum vel ipsam in casu in quo tenereꝯ per aliquod statutum cõis papie: vel de mandato alicuius iusdicentis ciuitatis papie: ⁊ nisi in saxiendo bona ipsiꝰ ⁊ custodiendo ⁊ papiam cõducendo ad mandatum iusdicentis ciuitatis papie. Et nullus rector aliquozum predictozuz locozum vel vniuersitatum: vel alius quicũqz officialis dictozũ cõiuz ⁊ vniuersitatũ audeat vel presumat aliquem

quem ꝓcessum facere vel fieri facere aliquo colore quesito cõtra aliquẽ ciuez ciuitatis papie: vel terras vel possessiões vel res ipsozz ciuium: nec cõtra massarios: colonos: inquilinos: laboratozes ⁊ fictuales ipsozũ ciuium occasione ꝑdictozum onerũ seu grauaminũ. Et si contrafecerit puniatur per dominum potestatem papie qualibet vice in libzis centum papie. Et nihilominus teneantur dicta cõia ⁊ vniuersitates ⁊ homines ipsozũ ad reficienduz ipsi ciui omne dãnum illatum per eos. Et ꝑdicta teneatur ptãs papie ⁊ quilibet iusdicens eius facere obseruari vinculo sacramenti: ⁊ sub pena libzarũ ducentazz papieñ. Et super predictis teneanť ⁊ possint summarie procedere per accusationem: inquisitionẽ: denũciationẽ: ⁊ quoquomõ sibi videbitur tam contra cõia ⁊ hoĩes ⁊ vniuersitates q̃z̃ cõtra rectozem ipsozum. Et si predicta cõmunia vniuersitates ⁊ loca ⁊ homines pretenderent aliquos predictozum ciuiũ aliqua onera vel aliquid debere dictis cõibus ⁊ vniuersitatibus locis ⁊ hominibus dictos ciues conueniant sub potestate ciuitatis papie vel alijs magistratibus dicte ciuitatis. Et predicta obseruentur non obstantibus aliquibus priuilegijs ĩmunitatibus gratijs iurisditiõibus ⁊ auctozitatibus hinc retro concessis aliqbus cõitati vel vniuersitati ⁊ hominibus per cõmune papie Quibus omnibus ⁊ singulis intelligať ⁊ sit derogatum auctozitate pñtj statuti: pinde ac si de eis ⁊ quolibet ipsozum specialis mentio facta fozet. Et predicta obseruentur aliqua prescriptione cõsuetudine vel vsantia in aliquo nõ obstante. Et intelligant̃ ciues quo ad obseruantiam presentis statuti illi q habitabunt cõtinue in ciuitate papie vel burgis saltem per tres menses continuos ꝑm fozmam statuti positi sub rubrica. ꝙ quilibet ciuis teneat̃ habitare per tres menses cum familia ⁊c̃.

¶ De his qui iuerũt ad alium locum ad habitandũ cõueniendis. Rica.

lxxxij **Item** Statuimus ꝙ siquis homo alicuiꝰ loci terre papie iuerit ad habitandum ad alium locuz terre papie ab ipso tempore citra quo factum fuerit instr̃m debiti cõis loci in quo consueuerat stare habeat creditor potestatem cõueniendi ⁊ possit conuenire suprascriptum hominem ita ꝙ ipsi creditori debeat ⁊ teneatur soluere perinde ac si habitaret in dicto loco de quo recessit.

¶ De rusticis relinquẽtibus sedimina: ⁊ de blauis diuidendis. Rica.

lxxxiij **Item** Statuimus ꝙ si rustici vel massarij reliquerint sedimen domini qõ teneatur a domino: si edificatum fuerit ibi de lignamine rustici ⁊ massarij: hẽat ptãtẽ ipse rusticus vel massarius portandi edificium quocunqz voluerit: nisi dominus voluerit prestare estimationẽ lignaminis quod fuerit rustici vel massarij. Et si edificiuz fuerit factum de lignamine domini remaneat ipsi domino totũ: ⁊ lignamen qõ ibi fuerit sit ipsius domini. Et pallee domini in sedimine ꝛnde exiuerũt remaneant. Sed fenum cõtingens ipsi massario seu rustico ꝓ eius parte sit ipsius: ⁊ offerat quocũqz voluerit portare. Et ꝙ nullus massarius possit diuidere blauas grossas vel minutas vel legumina in campis: sed postquam fuerint ad areã domini: si eam hz: vel ĩ alia in quã cõsueuit dominus facere ꝛduci sua blada: ad que ipse massarius compelli possit: tunc ibi massarius habeat suam partem bladi vel leguminum batuti vel batutozum. Et pallee remaneant in ipsa area ꝓ reponendo in terris

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

vnde exiuerunt. Attamen massarius perseuerando in laborerio possit vti dictis paleis perseuerãdo ibidem: ita qõ ledamen ipsarum palearuꝫ vadat super terris domini vnde exiuerũt palee reportari.

¶ Quod statuta cõia locorũ cõtra cõe papie non valeant. Rica.

lxxxiiij **Item** Statuimus q̃ dñs ptãs vel eius vicarius teneatur ⁊ debeat oĩ anno semel vinculo sacramenti inquirere examinare seu inquiri vel examinari facere oĩa ⁊ singula statuta ⁊ ordinamenta siue capitula ꝓuisiones ⁊ reformationes locorũ oĩum collegiorũ ⁊ vniuersitatum ciuitatꝭ papie ⁊ district⁹. Et si inuenerit aliqd aliqua seu aliquas factũ facta vel factas esse q̃ faciat vel sit cõtra cõe papie vel ciues ciuitatis papie illud illa vel illas cassare ⁊ cassari facere teneat: ac precipere ne deinceps faciant simile vel similia: ⁊ illud illas ⁊ illa vigore pñtis statuti sint cassa ⁊ irrita ⁊ casse ⁊ irrite. Et q̃ potestates terrarũ ⁊ cõsules locorũ ⁊ villarum districtus papie nullaꝫ habeant iurisditionem vel bailiam vltra quantitateꝫ librarũ quinqꝫ papieñ. in causis ciuilibus.

¶ Qõ traditio quarte vel tertie ⁊ sponsalitij ⁊ lex lombarda de cetero locũ non habeat. Rica.

lxxxv **Item** Statuim⁹ q̃ in aliquo instro dotali de cetero nõ fiat nec fieri debeat aliqua traditio alicuius tertie vel quarte nec spõsalitij. Et q̃ lex lombarda locũ nõ habeat de cetero in ciuitate papie ⁊ territorio ⁊ districtu in aliquo casu in negotijs ⁊ causis futuris. Qõ statutum locum habeat tã in instrumentis dotalibus factis q̃z fiendis.

¶ Qõ mulieres durãte mrimonio nõ possint cõtra creditores mariti vti aliquo tertio pluri: nec augumento dotis.

lxxxvj **Item** Statuimus q̃ mulieres durãte mrimonio non possint vti contra creditores mariti tertio pluri dotis sue: nec aliquo augumẽto dotis cõstitute in re mobili ĩpedire nec ꝓdicere quominus ipsi creditores solutionẽ hẽant de bonis virorũ suorũ: ꝫ ꝓnũciatũ ⁊ ꝓbatũ esset ipsos vergisse ad iopiã. post mortẽ aũt viri sui non noceat nec ꝓiudiciũ faciat ipsi mulieri in dicto tertio seu augumẽto aliqualis obligatio seu alienatio que facta eẽt de bonis viri sui: nisi dicta mulier ipsi obligationi vel alienationi expresse cõsenserit. Et predicta locũ hẽant in ꝓteritis pẽdentibus ⁊ futuris. Addẽtes attamẽ q̃ mulier cõstante mrimonio non possit petere maritũ vergi ad inopiã: nisi prius fecerit fieri cridam sup lapidem altiorẽ curie cõis papie ⁊ in atrio sancti Siri: ⁊ in vicinia dicti mariti sui horis debitis iudicij tertiaꝫ seu vesperaruꝫ: q̃ vult facere ꝓnũciari maritũ vergere ad inopiã: ⁊ siqs vult cõtradicere ꝓparere debeat coram ipo iudice vel officiali coram quo fieri intenditur ꝓcessus ꝓdictus infra decẽ dies tũc prime sequentes: alioquin ꝓcedet ad ipsum ꝓcessum fiendũ. Et facta dicta crida ꝓcedatur ꝓut de iure ⁊ ꝟm formã statutoꝫ ciuitatis papie videbit ꝓcedendum.

¶ Qõ post mortem mariti mulier non possit petere fructus bonorum parafrenalium. Rica.

Item

lxxxvij **Item** Statuimus q̃ post mortẽ mariti mulier nõ possit petere: cõsequi: vel exigere ab heredibus mariti aliquid pro fructibus bonorũ parafrenalium: quos percepit vir in vita sua ipsa patiente ⁊ nõ ꝓdicente.

¶ Quid ⁊ quantum: cuius: ⁊ quibus: restitutio dotis ⁊ tertij pluris fieri debeat soluto matrimonio. Rica.

lxxxviij **Item** Statuimus q̃ quelibet mulier post decessum viri sui post terminũ a iur statutũ hẽat dotem suã ⁊ augumentũ ipsius dotis: ⁊ lucretur tertiũ plus ipsius: qõ tertiũ nõ ascẽdat nec ascẽdere possit vltra libras centum monete currentis tpe soluti mrimonij: ⁊ plus extrahere non possit: ⁊ intelligat tertium plus q̃ duo denarij faciant tres. Si dos fuerit a libris ducentum papieñ. vel ab inde infra. Si vero abinde supra q̃ztacũq̃z sit: hẽat ꝓ tertio pluri dotis libras centũ tantum. Et ꝓdicta locũ hẽant nõ obstante aliquo pacto in instrumento dotali posito: vel lege aliqua in ꝓriũ loquente.

¶ Que intelligantur esse relicta pro camera. Rica.

lxxxviiij **Item** Statuimus q̃ si cõtingat aliquꝫ relinquere seu legare alicui mulieri: vel alteri suã camerã q̃ intelligat reliqsse seu legasse vsumfructũ ipsius camere: ⁊ intelligat camera ⁊ de camera: solũ hec infrascripta lectus fulcit⁹: vꝫ culcidra ⁊ plumaciũ cũ vno coptorio siue cultra parijs duobus linteaminuꝫ ⁊ scrineo vno siue cophino. Item toalias quattuor: toalios quattuor: paria duo pãnorum de vsu ipsius mulieris: ⁊ mutandas ipsius mulieris lini: bacile vnũ: sugatoria tria ⁊ omnes velos ꝓ capite ipsius mulieris. Et hoc si predicta extant tunc in bonis dicti relinquẽtis. in edificio vero ipsius camere nullum ius ꝓpterea acquiratur ipsi mulieri. Et si qua mulier relicta fuerit per virum suuꝫ rectrix ⁊ gubernatrix domina: massaria: dñatrix vel aliquibus seu aliquo mõ ipsorum: q̃ intelligant ei esse relicta solũmõ alimenta pro se.

¶ Qõ maritus nõ possit vxorẽ ipsius heredẽ instituere legare nec relinquere in aliqua vltima volũtate vxori sue: nisi vsumfructũ. Rica.

lxxxx **Item** Statuimus q̃ de cetero aliqs maritus nõ possit vxorẽ ipsius instituere: vel legare: nec relinquere in aliqua vltima volũtate vxori sue nisi vsumfructũ, ꝓprietatẽ aũt alicuius rei relinquere non possit. Sed dicto vsufructu vti nõ possit: nisi honeste ⁊ in viduitate manẽdo: ⁊ thorus viri sui honeste custodiẽdo. Alimenta aũt possit ipse maritus relinquere dicte vxori sue lectum viri sui honeste in viduitate custodiendo: vendere vero nec alienare vxori vel alteri pro ea ꝓstante matrimonio non possit. Et si secus factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure.

¶ Usquequo ⁊ qualiter vxor debeat alimentari de bonis viri sui. Rica.

xci **Item** Statuimus q̃ de cetero vxor mortuo viro suo viuẽdo cõiter cũ heredibus viri sui expensis hereditatis viri sui seu expensis heredum suorum: q̃ tunc presumatur cõmuniter viuere cum eis in eadem domo: ⁊ nil possit consequi vel habere pro alimentis. Si autem separatim ab here-

HAYKOBA ЛЮБОВ ОНУ ЛЕНИКОВА

dibus predictis viuat seu viuere velit. Qd tūc dicta mulier pro alimentis su
is: si dos fuerit quantitatis librarum trecentum papien. tantum vel ab inde
infra habeat ⁊ habere debeat ad rationē librarum decem papien., p quolibz
centenario dotis simplicis ipsius mulieris quolibet āno. Si vero dos fuerit
a libris trecentis papien. supra tunc dētur pro alimentis pro primis trecentj
libris libre triginta papienses. Et de reliquo vere dotis quantumcunqz ascē
dat ad rationem librarum quinqz papien. pro quolibet centenario quolibet
anno ⁊ vsquequo dicte mulieri vel habentibus causaz ab ea de dote sua ⁊ iu
ribus dotalibus fuerit satisfactum. Que solutio alimentorum fiat pro medie
tate in principio anni: ⁊ pro alia medietate finitis primis sex mensibus anni
pro rata eius q̄ habere debz ipsa mulier de ⁊ pro dote sua. Et predicta locū
habeant in ꝑteritis pendētibus ⁊ futuris. Et si contingat ꝑtez dotis solui vel
restitui detrahant alimenta pro dote debita pro rata totī summe ad qz ascē
dunt alimenta predicta.

¶ De patre qui prestitit auctoritatem filio nubenti. Rica.

rcij **Item** Statuimus q̄ si pater filio in potestate constituto nubenti suam
auctoritatem vel consensum prestiterit: ipso filio mortuo tenea
tur pater assignare partem contingentem de bonis ipsius patris ipsi quōdā
filio: ad hoc vt dicta pars sit obligata vxori dicti quondam eius filij pro sa
tisfactione dotis sue ⁊ iurium suorum dotalium. Et pars contingens ipsi filio
sit ⁊ esse intelligatur pars pro numero persone ipsius p̄dis filiorum ⁊ filiarum ⁊
nepotum ex filijs premortuis seu ex filio p̄mortuo in stirpes ⁊ non in capita.

¶ De successionibus ab intestato. Rica.

rciij **Item** Statuimus q̄ siquis decesserit ab intestato sine descendentibus
relictis fratre vel fratribus vtrinqz coniunctis: ⁊ fratre vel fra
tribus coniunctis ex parte patris tantum: q̄ omnes pariter veniant ad suc
cessionem fratris defuncti. Si vero reliquerit etiam filios alterius fratris p̄
mortui cōiuncti: vel vtroqz parente vel ex parte patris tantum: q̄ illi filij fra
trum veniant ad successionē patrui sui vna ⁊ simul cuz fratribꝰ sui patrui pre
mortui in stirpem ⁊ non in capita.

¶ Inquantum ⁊ qualiter mater ⁊ auia succedant sine testamento. Rica.

rciiij **Item** Statuimus q̄ siquis vel si qua de cetero decesserit sine testamē
to absqz descendente vel descendentibus: ⁊ absqz patre vel auo:
⁊ absqz fratre vel filio filia vel filijs fratrum: relicta matre vel auia paterna
seu materna, primo tamen mater, secundo auia paterna, tertio materna suc
cedant predicto filio vel filie: nepoti seu nepti sic decedēti in tertia parte om
nium bonorum ⁊ hereditatis predicti defuncti vel defuncte: ⁊ in alijs dua
bus partibus succedant consanguinei paterni: quibus de iure deferreretur
hereditas sine testamēto predicti defuncti: vel defuncte: ita q̄ priores in gra
du primitus admittantur. Si vero aliquis vel aliqua de cetero decesserit si
ne testamento absqz descendente vel descendentibus relictis fratre vel fra
tribus siue filijs vel filiabus fratrum relicta matre vel auia: primo tamen ma
ter: secundo auia succedant filio vel filie nepoti seu nepti sic decedenti in ter
tia

tia parte vsufructus tantum omnium bonorum ⁊ hereditatis dicti defuncti
vel defuncte ⁊ in proprietate dicte tertie partis, ⁊ in alijs duabus partibus
dicte hereditatis succedant predicti frater ⁊ fratres vel filij fratrum in stir
pes ⁊ non in capita.

¶ Qd mulieres maritate non veniant ad successionem cum fratribus nisi
vt infra. Rica.

rcv **Item** Statuimus q̄ sine testamēto insuficieres maritate ⁊ dotate: vel do
tate ⁊ non maritate: ⁊ intelligantur dotate si fuerint maritate de
bonis auitis: paternis: maternis: fraternis: vel filiorum fratris vel in ordine
professe: ⁊ filij ⁊ descendentes ex ipsis mulieribus non faciant partem cum
fratribus in ordine non professis expresse vel tacite in hereditate auita pa
terna materna vel fraterna: neqz in dote materna cum masculis filijs fratruz
non professis. In capilis vero mulieres extantes vel non dotate cuiuscunqz
etatis sint faciant partez: nisi fratres vel filij fratrum masculi nō professi eas
dotauerint vel parati fuerint eas cum effectu dotare ſm qualitatez patrimo
nij: ⁊ personarum. Declarantes q̄ si dicta mulier dotata fuerit vel fuit viuo
auo: sed mortuo patre presumatur dotata de bonis aui: si vero fuerit dotata
viuo patre: presumatur dotata de bonis ipsius patris. Si vero mortuo pa
tre sed viuo fratre mulieris presumatur dotata de bonis ipsius fratris. Et si
patre ⁊ fratre mortuis sed viuo filio fratris dotata fuerit: presumatur dota
ta de bonis ipsius filij fratris: donec per ipsam mulierem contrarium probe
tur: quicunqz casus fuerit ex suprascriptis casibus. Et intelligatur in fratri
bus ⁊ sororibus vtroqz parente: vel ex patre tantuz coniunctis. Predicte ve
ro mulieres in capilis extantes non maritate cuiuscunqz etatis sint volentes
se matrimonio copulare: vel alicui monasterio se dedicare succedant simul cū
fratribus ⁊ filijs fratrū: pro rata sibi contingente de bonis defuncti i vsufru
ctu tantum: quousqz dicta talis mulier velit dotari: ⁊ se matrimonio copulari
quia tunc dotetur vt superius dictum est. Et hoc statutum habeat locum in
preteritis pendentibus ⁊ futuris.

¶ Quod ad successionem decedentis sine testamento prius succedant con
sanguinei. Rica.

rcvj **Item** Statuimus q̄ siquis vel siqua sine testamento decesserit sine de
scendentibus vel ascendentibus ⁊ reliquerit agnatos vel cogna
tos masculos vel feminas ex parte patris: ⁊ similiter reliquerit ex parte ma
tris masculos attinētes vel feminas. Illi qui ex parte patris licet sint vlterio
res in gradu vsqz ad tertium gradum inclusiue de iure canonico prius veni
ant ad successionē illius: quā illi qui sunt ex parte matris: ⁊ intelligant agna
ti ex parte patris: illi qui sunt de prole defuncti ex parte patris.

¶ Quod verbum ab intestato etiam intelligatur in eo qui de iure non po
test testari. Rica.

rcvij **Ad** Tollendū omne dubium quod posset oriri in successione ab intesta
to. Statuimus q̄ vbicunqz in statuto cōmunis papie reperiatur fie
ri mentio de successione ab intestato: vel intestatus: q̄ intelligatur illud ver

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

bū ab intestato etiā in eo qui nō possit de iure cōdere testamentum.

¶ Qd femina maritata possit facere testamentum sine volūtate mariti: sed non alienare inter viuos sine eius voluntate. Rica.

cxviij **Item** Statuimus q̃ femina maritata possit facere testamentū ⁊ codicillos: etiā sine voluntate mariti. Sed inter viuos non possit alienare nec obligare sine licentia mariti ⁊ duorum suorū attinentiū: omniū masculorum: maiorū etate vigintiquinq̃ annorum: ⁊ si non habet duorum suorū vicinorum. Possit tamen constituere procuratorē ad causas etiam sine consensu sui viri ⁊ parentum: ⁊ bona sua in casu illo obligare.

¶ Qd carcerati ꝓ debito publico nō possint impediri. Rica.

cxviiij **Item** Statuimus q̃ aliquis carceratus seu in carcerem cōis papie detentus vel positus ꝓ debito publico vel maleficio: non possit nec debeat vllo modo per aliquem nec ad petitionē alicuius ꝓ aliquo debito priuato saxiri vel aliqualiter impediri. Saluo q̃ si incarceratus seu detent⁹ p̃dictus repertus fuerit extra carceres cōmunis papie: q̃ tunc possit saxiri ⁊ ipediri. Detēt⁹ vero ꝓ debito priuato possit saxiri ad instantiā cuiuscunq̃ volentis alias ipsuz facere detineri.

¶ De emancipationibus fiendis.

Item Statuimus q̃ siquis voluerit emancipare aliquaz personā quā habet in eius potestate: prius teneatur ⁊ debeat cridari facere per preconem cōmunis papie sono tube premisso super lapidem altiorem curie cōmunis papie: ⁊ ex parte alicuius iusdicētis papie: q̃ talis persona vult emancipare talem personam quam habet in eius potestate: ⁊ siquis vult vel intendit ipsi emancipationi se opponere vel in aliquo cōtradicere: debeat coram dicto iusdicente papie infra quartā diem ꝓxime venientem comparere. Alioquin ꝓcedet ad ipsam emancipationē fiendaz absentia alicuius in aliquo non obstante. Et si nemo infra dictū terminū comparuerit cōtradicens: tunc procedatur ⁊ procedi possit in presentia vnius ex iudicibus papie ad dictam emancipationem fiendā. Et notarius cui fuerint rogata instrumēta impositionis ⁊ relationis cride dicte emancipationis fiende teneatur ⁊ debeat tractare instrumentum emancipationis inde subsequende. Et si secus factuz fuerit ipsa emancipatio nulla censeatur.

¶ De illis qui se dedicauerint. Rica.

cj **Item** Statuimus q̃ si aliqua psona ꝓfessa fuerit regulā aliquaz: vel se dedicauerit alicui regule non succedat in hēditate vel bonis alicuius ab intestato.

¶ De venditione non reuocanda. Rica.

cij **Item** Statuimus q̃ de cetero nulla venditio fienda de aliquibus rebus rescindatur vel rescindi possit vel ānullet rōe alicui⁹ ei⁹ qd̄ dici

dici possit ipsaz vēditionē fore factā infra dimidiā iusti precij: vel venditorez fore deceptū vltra dimidiam iusti precij: idem intelligatur in fictis ⁊ locationibus q̃ non possint rescindi.

¶ De roba seu mobilia mulieris restituenda. Rica.

ciij **Item** Statuimus q̃ soluto mr̃imonio morte viri mulieri restituat ⁊ restitui debeat roba seu mobilia data seu cōfessata in instr̃o dotali ipsi mulieri: si extat. Alioqn eius estiatio: nisi sit q̃sūpta dolo vel culpa ipsius.

¶ Que res non possunt saxiri vel derobari. Rica.

ciiij **Item** Statuimus q̃ lecti ⁊ fulcimenta lectorum drappi de dorso que ⁊ quas quis habet ꝓ vsu suo ⁊ familie sue nō possint saxiri derobari vel sequestrari pro aliquo debito publico vel priuato.

¶ De bestijs aratorijs ⁊ vtēsilib⁹ ad laborādū terras nō derobādis. Rica.

cv **Item** Statuim⁹ q̃ nulla bestia aratoria plaustra: aratra: sappe: badilia: nec alia vtēsilia ad laborādū terras siue possessiones possint nec valeant robari nec sequestrari ꝓ aliquo debito publico nec priuato: nec etiaz precepto alicuius iusdicētis: nec virib⁹ preture: nec etiam ꝓ aliquo datio vel gabella etiā ex forma dati alicuius. Et si q̃ trafactū fuerit puniatur seruitor in libris vigintiquinq̃ papieñ. quas si ipse seruitor infra dies. xv. nō soluerit fustiget. Et si rector officialis vl̃ stipēdiarius seu soldaderius ꝓ aliquo debito vel fodro cōis q̃ trafecerit puniatur in libris vigintiquinq̃ papieñ. ꝓ quolibet. Et eidem resisti possit nō obstāte q̃ sit officialis seu se dicat officialem. Et nihilominus officio iudicis incōtinenti restituant expēsis robantis. Et q̃ in quolibet p̃cepto qd̄ fiet de robādo vel sequestrādo ponantur verba que in effectu q̃ tineant: q̃ nō robētur ꝓhibita per statuta cōis papie. Et hoc sub pena iudici librar̃. xxv. papieñ. ⁊ totidem notario qui subscripserit precepto: quarū penarum medietas sit cōis papie ⁊ alia damnū passi: ⁊ nihilominus damnū passus q̃seruetur indemnis per ipsum iudicem. Et iudex ⁊ notarius de hoc possint findicari etiam durante officio ⁊ finito. Et de p̃dictis potestas ⁊ eius iudices ⁊ quilibet eorum teneantur inquirere per officiuz: si sibi denūciatum fuerit. Et predicta non habeant locū in eo qui bestiam vel rez aliquam ex p̃dictis sponte dedisset: nec in dño illius rei seu bestie. Nec in eo q̃ esset dñs ratione massaritij vel possessionis illius psone: vz ꝓ eo debito seu cā de quo seu qua teneretur per instr̃m seu ratione redditiuum vel massaritij: vel q̃ velit bestia siue res illa vendicari: vel si esset mercator: vel conductor bestiarum qui pecuniam recepisset vt operaret negociationē seu emptionē bestiarum: quo casu expediri possit etiam nūdinis non obstātibus nec mercato: nec si bestie essent date occasione socidi: vel societatis illarum bestiarū: nec eo casu quo ipsa bona essent publicata.

¶ De libris cartis ⁊ scripturis non robandis. Rica.

cvj **Item** Statuim⁹ q̃ libri eccl̃ar̃ iur̃ canonici: ciuilis: rōnuz: nec alterius materiei: nec carte nec scripture vllo mō pignorēt nec derobent

pretextu debiti:nec ꝓtumacie siue preceptū sit robandi de bonis:siue viribus pactorūz:sub pena seruitori ⁊ famulis libraꝝ vigintiquinqꝫ papieñ.pro quolibet eorum.Et si contingat aliquo modo sub inuolucro vel alio modo eas pignorari:vel in possessione sediminis vbi sint intrari:nō dentur aliquo modo ei ad cuius petitionez fit pignoratio siue robatio.Sed iudici consignentur si requisitum fuerit seu vbi iusserit:vel in loco tuto ⁊ sub sigillo ⁊ descriptōe dentur:que non habeant locum nisi iussu per iudicem fuerit specialiter.

¶ Qō vestes muliebres ⁊ certa alia non robentur. Rica.

cvij **Item** Statuimus ꝙ vestes muliebres non possint robari:sequestrari: nec in depositu poni pro aliquo debito publico nec priuato:iurante muliere vel ydonea persona pro ea ꝙ sunt ad vsum proprium sui corporis.Idemqꝫ de lecto ad vsum propriū ipsius mulieris:vel ad promiscuū vsu ipsius ⁊ mariti;vel ipsius ⁊ liberorum siue dotale sit siue non dotale. Idemqꝫ descrineo ⁊ scrineis ⁊ alijs rebus dotalibus aut sponsalicijs:seu etiam parafrenalibus.Saluo ꝙ predicta non habeant locum pro proprio debito mulieris occasione pensionis:seu pro debito alimentorum.

¶ Qō cuppi torcularia lignamina affixa ⁊ piole non robentur. Rica.

cviij **Item** Statuimus ꝙ nō possint robari nec sequestrari cuppi qui sunt in tectis:aut preparati ad ponenduz super tecta:nec torcularia nec instrumenta siue vtēsilia ad vsum torcularis:nec lignamina affixa domibus.Et si contrafactum fuerit nō valeat.Idemqꝫ de piolis ⁊ quolibet tigno affixo domibus.

¶ Qō apta ad vsum molēdini nec vtēsilia ad vsuz macinādi non ipediant.

cviiij **Item** Statuimus ꝙ non possint impediri detineri robari nec sequestrari res apte ad vsum molendini nec vtensilia ad vsum macinandi in aliquo ex predictis casibus etiam pro suo speciali debito seu facto. Saluo ꝙ occasione bladi dati ad macinandū ⁊ non redditi:⁊ etiā saluo ꝑ debito qō haberet cum domino molendini.Et si in aliquo predictorum fuerit contrafactum non valeat.Et sic cadat cōtrafaciens in penis cōprehēsis in statuto de vtensilibus ad agriculturam non robandis loquente.

¶ De pena seruitoris ⁊ baruarioꝝ faciētiū ꝯ formā statutoꝝ ꝑdictoꝝ. Rica

cx **Item** Statuimus ꝙ in omnibus suprascriptis casibus in quib⁹ sint ꝑhibite pignorationes derobationes seu sequestrationes certarū rerū de quibus supra fit mentio in suprascriptis capitulis siue statutis:sit pena seruitoribus ⁊ famulis contrafaciētibus in quolibet predictoꝝ casuuz solidorum quadraginta papieñ.pro quolibet ipsorūz:⁊ vltra hoc seruitori standi per vnam diem ad cathenā positaz in curia cōis papie.Et de predictis rebus derobatis pignoratis vel sequestratis stetur sacro pignorati vel derobati: seu eius cuius res sequestrate vel robate sint.Cuius pene medietas perueniat ī pignoratū robatū seu sequestratū:⁊ alia medietas in cōe ꝑꝑ.Et ponat in ceppo.Et iudex maleficioꝝ teneat ⁊ debeat facere exequutōem ea die vel sequenti

sequēti postqꝫ fuerint requisitus:sub pena dupli quātitatis predicte ⁊ piurij applicanda vt supra:⁊ teneatur facere restituere statim derobata sine aliquibus expensis.

¶ Qō predicta statuta non habeant locū in domino ꝓtra massarios. Rica.

cxj **Item** Statuim⁹ ꝙ suprascripta oia statuta que ꝑhibēt aliqua pignora pignorari non habeant locū in dño contra massarios.

¶ Qō nemo possit defendere bona sibi obligata:nisi ꝑ quantitate debiti sui veri ⁊ iusti. Rica

cxij **Item** Statuimus ꝙ aliquis creditor aliquarūz rerum obligatarū non possit nec valeat dictas res defendere occasiōe debiti sui vel obligationis:nisi vsqꝫ ad quantitatem debiti sui veri ⁊ iusti versus aliquem alium creditorem.

¶ Qō propter absentiam decem annoꝝ mariti vxor possit recuperare dotē suam ac si probasset maritum vergisse ad inopiam. Rica.

cxiij **Item** Statuimus ꝙ si marit⁹ alicuius mulieris stetit vel steterit absens per decē annos ꝓtinuos:ꝙ eo casu vxor eius possit ⁊ valeat recuperare dotem suam perinde ac si legitime ꝑbasset predictum maritum suum vergisse ad inopiam.Et eidem vxori fiat ius summariū summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.Et de dicta absentia sufficiat fidem fieri ꝑ vocē ⁊ famam quattuor testium bone fame ⁊ opinionis.

¶ Qō carcerati se obligare possint. Rica.

cxiiij **Item** Statuimus ꝙ carcerati possint cōfiteri ⁊ promittere:ac se ⁊ sua bona obligare in presentia domini potestatis papie vel vnius ex iudicibus suis ⁊ duorum suorum propinquorū parentum maiorum etate annorum triginta pro quolibet ipsorum:si eos habz:⁊ si eos non habet duorum vicinorum maiorum dicta etate.

¶ De animali morboso. Rica.

cxv **Item** Statuimus ꝙ si aliquod animal decesserit infra sex menses postqꝫ alienatum ⁊ tradditū fuerit:⁊ repertū fuerit habere morbum pulmonarie:presumatur mortuū ex illo morbo:⁊ locū habeat redhibitoria.

¶ Qō quilibet contumax possit appellare. Rica.

cxvj **Item** Statuimus ꝙ siquis condemnatus fuerit tanqꝫ contumax in nō veniendo:ꝙ liceat ⁊ possit ab ipsa sententia appellare:dūmodo alias aliquo iure preterqꝫ per contumaciaz non sit prohibita appellatio.

¶ Qō prestetur fides ⁊ adhibeatur instrumento scripto per quēcunqꝫ notarium:⁊ subscripto per illum qui rogauit. Rica.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

cxvij **Item** Statuimus q̃ fides adhibeat̃ ⁊ stetur instr̃o scripto manu cuiuscunq̃ notarij: dūmodo scriptū sit iussu illius cui rogatū vl̃ iussuz fuerit: vel cui breuiaria vel ꝓthocola alicuius comissa fuerint: ⁊ credat̃ iussu illius notarij scriptum esse: qui se in ipso instrumēto subscripserit.

¶ Qd̃ fides adhibeat̃ relationi seruitoris cōis papie de qua relatione appareat publicum instrumentum. Rica.

cxviij **Item** Statuimus q̃ stetur ⁊ fides adhibeat̃ relationi cuiuscūq̃ seruitoris cōis papie si de ea relatione constet publicum instr̃m: vel in actis cuiuslibz iusdicētis: nisi in casibus in quibus debet precedere impositio ꝑm formam presentium statutoꝝ.

¶ De modo ⁊ forma obligandi filiūfamilias: minorem: ⁊ in potestate alterius constitutum. Rica.

cxviiij **Item** Statuimus q̃ si aliqua persona que sit tpe ꝙtractus distract⁹ vel quasi minor etate annoꝝ vigintiquinq̃ nisi pronunciatus fuerit maior etate annoꝝ decem ⁊ octo ꝑm formā statutoꝝ cōis papie: ⁊ aliqua persona que sit tempore cōtractus distractus vel quasi filius vel filia familias: ⁊ aliqua persona que sit tempore ꝙtractus distractus vel quasi in potestate alterius: nō possit nec valeat se vel bona sua obligare alicui alteri in cōtractu aliquo vel distractu vel quasi: nisi cuz auctoritate potestatis papie vel eius iudicis ⁊ duoꝝ suoꝝ parentū masculoꝝ maioꝝ etate triginta annoꝝ pro quolibet si eos habet: ⁊ si non habet: eoꝝ loco duoꝝ suoꝝ vicinoꝝ dicte etatis. Et hoc si dicta persona fuerit in ciuitate papie vel burgis ipsi ciuitati adherētibus. ⁊ Si aūt fuerit in territorio vel districtu in aliqua terra: idē seruetur fiat ⁊ sit vt supradictū est. Sed tūc loco potestatis vel sui iudicis sit rector illius terre si rectorē habz presentē: ⁊ si nō hz vel nō est presens eius loco adhibeant̃ duo vicarij vel ꝙsules dicte terre ⁊ nihilomin⁹ vt supradictū ē. ⁊ Et suprascripta locū nō hēant in psona nec psonis forēse nec forensib⁹ nō subditis cōi papie: aliter q̃z rōne ꝛctus qui p eos fieri ꝙtingat in ciuitate vel districtu papie: quo casu volumus ius cōe debere obseruari tm̄. Nec in aliquo ꝛctu distractu vel quasi qui fieret p aliquā ex suprascript] psonis cum ꝙsensu patris sui vel aut: vel qui fieret cū aūcte sui curatoris vl̃ tutoris: nec in ꝛctu dotis, sponsaliū, vel matrimony: quibus casibus valeat cōtractus de iure: possit tm̄ persona cōtrahens petere se restitui aduersus talez ꝛctum: si de iure cōpetit restitutio. Hcā autem auctoritas quocūq̃ loco ⁊ tēpore etiaz feriato etiā in honorē dei: ⁊ ēt non sedendo possit interponi: ⁊ sic interposita valeat dictis non obstātibus. ⁊ Et predicta locum nō habeāt in filiofamilias qui stet separatus a patre: ⁊ qui gerit ⁊ ꝛbit per se tanq̃z separatus a patre: quo casu possit se obligare ēt sine ꝙsensu patris: ⁊ absq̃z solēnitate predicta: dūmodo sit maior etate annoꝝ vigintiquinq̃z vel ꝓnunciatus maior decem ⁊ octo annis.

¶ De causis cōmunis papie. Rica.

cxx **Item** Statuimus q̃ in his que debent̃ cōmuni papie vel habenti cām a dicto cōi sit in arbitrio cōis vel agentis ꝑ eo vel habentis cām ab eo cōi vti via ꝑsentiuz statutoꝝ seu alia expeditiori via si q̃ in statutis cōis papie

papie comprehēdatur seu alijs iuribus suis.

¶ De lucris matrimonialibus. Rica.

cxxj **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ mortua vxore in matrimonio maritus lucretur dotem in totum. s. in casu eidem viro ex ipsa non existentiū liberoꝝ. Et in casu existentiuz liberoꝝ: q̃ztum ad vsūfructuz tantuz: ipsis liberis ꝓprietate reseruata. Que in eos eorūq̃z heredes quoscūq̃z perueniat ⁊ peruenisse intelligatur ipso iure: etiam si de eorz expressa voluntate non appareat: nisi expresse renūciauerit. ⁊ Et q̃ mortuo viro in matrimonio vxor lucretur tertiū plus dotis de bonis viri ⁊ nō plus: loco tertie vel quarte antiquitus debite: seu donationis ꝓpter nuptias: qd̃ tertiuz plus sit ⁊ esse intelligatur ꝑm formā statutoꝝ cōis papie: ⁊ nō aliter nec alio modo. Et q̃ mortuo prio viro ī matrimonio possit mulier scdo nubere: ⁊ dicte mulieri liceat ex primo viro liberis existētib⁹ dare ⁊ tradere scdo viro ⁊ deiceps in dotē dictā dotem primo viro datam: seu quam confessus fuit recepisse ⁊ dictum tertium plus: absq̃z eo q̃ ꝓpterea cogat̃ alicui ex ipsis vel aliquo eoꝝ aliqd̃ reseruare dare vel restituere: ⁊ absq̃z eo q̃ ꝓpterea ex ipsis aliquid reuocet̃. Addētes q̃ a dicto scdo viro ⁊ deinceps ꝑmortuo in matrimonio dicta mulier possit ⁊ debeat recuperare consequi ⁊ habere dotem dicti secūdi matrimonij ⁊ deinceps ⁊ tertium plus vt supra de primo matrimonio dictum est. Qd̃ statutum locum habeat seruetur ⁊ trahatur ad preterita pēdentia ⁊ futura. ⁊ Saluo q̃ si aliqs maritus de cetero occidet vel occidi faciet vxorē suā: q̃ dos reuertat̃ ad patrē si extat vel ad fratres si pater nō extat dicte vxoris occise ⁊ pie ⁊ fratrib⁹ nō existētibus: reuertat̃ ad matrē ⁊ sorores ipsius vxoris: etiaz si in predictis casibus extarēt filij vel filie ex ipsa vxore occisa eiusdē matrimonij: deficiētibus vero ꝑdictis defferat̃ parentib⁹ in gradu primiorib⁹ ꝑm formā iuris ⁊ statutoꝝ cōis papie. ⁊ Si vero extarent filij vel filie ex ipsa vxore occisa ex alio matrimonio: ipsi filij ⁊ filie oībus alijs preferantur.

¶ De consulibus ad actus voluntarios eligendis. Rica.

cxxij **Item** Statuimus vt singulaꝝ personarū negocia facilius expediant̃. q̃ per duodeciz sapientes factis ⁊ negocijs cōmunis papie ꝑsidentes sex boni viri qui sint iudices vel ꝓcuratores vel mercatores ⁊ qui habeant in eorūz bonis libras duo milia ad minus: ⁊ ꝑsumant̃ habere si fuerint prudētes litterati ⁊ in cāis experti delato eis sacro de debite ⁊ legaliter eoꝝ officio exercendo eligant̃ de cetero oī anno de mēse madij in ꝙsules cōis .ꝑꝑ. ad busolas ⁊ balotas. Et q̃ ipsi ꝙsules oēm hēant voluntariā iurisditionem possint q̃ ipsi ⁊ quilibet ipsoꝝ insolidū hoīes de qualibz etate ꝓnūciare: tutores ⁊ curatores dare ⁊ etiā ꝙfirmare: decreta ⁊ aūctes interponere emancipationibus ⁊ donationibus ⁊ renunciationibus mulieꝝ qualescūq̃z fient presentes eē easq̃z approbare ꝙfirmare recipere ⁊ exercere: ⁊ omnia alia facere que voluntarie iurisditionis existāt. Addētes q̃ qui fuerit ꝙsul hinc retro nō possit esse consul vsq̃z ad quadrēniuz a tpe quo cessauit: ⁊ sic in futuruz semp seruetur: ⁊ q̃ aliquis ꝙsul non possit rogare aliquod instr̃m vbi interposuerit auctoritatez suaz. Et si aliter fuerit factum nō valeat electio nec instrumentū ipso iure. Et q̃ tēpore dicte electionis non possit eligi aliqs de numero duodecim: ⁊ si electus fuerit non valeat similis electio.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНМУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

¶ In quo casu per maritum possit legari vxori. Rica

cxxiij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ si maritus in sua vltima volũtate ordinauerit seu dederit vxorem suam tutricem vel curatricẽ filio vel filijs vel filiabus vel liberis vtriusq̃ sexus: ⁊ disposuerit q̃ ipsa vxor non teneatur ad rationez reddendam seu inuentariũ conficiendũ de administratione dicte tutele vel cure: seu de gestis: omissis: ⁊ neglectis: seu male gestis: ⁊ eidem vxori ꝓpterea legauerit omne id in quo ipsa damnificaret occasione male administrationis dicte tutele q̃ illud tale legatum valeat: etiam quo ad ꝓprietatem in dicto casu: quẽadmodum de iure cõi valeret statutis cõmunis papie in aliquo non obstantibus.

¶ De aliquo opere cõis ad faciẽdum nõ incantãdo p aliquẽ ex officialibus.

cxxiiij **Item** Statuimus q̃ nullus officialis cõmunis papie ⁊ nullus de familia ipsius officialis per se vel per alios possit incantare seu ad faciendum vel fieri faciendũ accipere aliquod opus seu laborerium cõis papie. Et si contra factũ fuerit ipso facto incurrat penam quinquaginta librarũ papien. soluendaꝫ cõi papie. Et q̃ teneatur ad restitutionẽ totius eius qd̃ recepisset occasione dicti laborerij: ⁊ intelligat donasse dicto cõi papie omne illd̃ qd̃ expendisset in faciendo vel fieri faciẽdo opus ⁊ laborerũ antedictum. Et potestas papie dictas penas teneat exigere vinculo sacramenti.

¶ De vno libro fiendo occasione incantuum cõis papie. Rica.

cxxv **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ fiat ⁊ ordinet vnus liber siue registrum in quo scribant omnia pacta ⁊ cõuentiones cuiuscũq̃ dacij seu gabelle cõis papie per se: qui liber sit ad sacristiã siue ad camerã rationalem cõis papie. Ita q̃ de ipso fiat copia cuilibet videre volenti per hãtes seu tenentes claues dicte sacristie seu camere rationalis. Que pacta ⁊ cõuentiones super quolibet datio seu gabella examinent. Et si expedierit corrigantur ⁊ emendentur quolibet anno per aliquos ꝓuidos ⁊ idoneos viros eligẽdos ad hoc per. d. potestatẽ vel eius vicarium ⁊ duodecim sapientes p̃sidẽtes negocijs cõis papie p vnũ mensem anteq̃ ipsa datia seu gabelle vendant seu subastentur. Et q̃ anteq̃ venditionẽ seu subastationem faciant dicta pacta ⁊ conuentiones legantur ⁊ publice diuulgentur semel ⁊ pluries: ita q̃ nota sint cuilibꝫ emere volenti in loco venditionis seu subastationis. Et dñs potestas papie qui est ⁊ qui pro temporibus fuerit teneatur predicta exequutioni mãdare ⁊ facere obseruari.

¶ Qd̃ sententie lecte per notarium valeant. Rica.

cxxvj **Item** Statuimus ⁊ ordinauim⁹ q̃ quecũq̃ sentẽtie diffinitiue ⁊ iterlocutorie iudicũ seu arbitroꝝ vel arbitri seu arbitratoꝝ ⁊ amicabilium cõpositoꝝ leganꝫ p notarios eo pñte ⁊ ꝓsentiẽte qui sñiam ꝓferre seu laturus est nihilomin⁹ aliqua sit valeat ⁊ teneat ac si p ipm̃ iudicẽ ⁊ arbitros seu arbitrũ ⁊ arbitratorẽ ⁊ amicabiles compositorẽ lata fuisset.

¶ Qd̃ cõitas loci possit compelli ad archam faciendum. Rica.

¶ Item

cxxvij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ si aliqd̃ cõe loci burgi ville vel castri vel alia vniuersitas debeat aliqd dare vel facere alicui: ⁊ dicta vniuersitas monita nõ satisfecerit dicto creditori de eo qd̃ dare vel facere tenetur eidẽ: q̃ remedijs p̃torijs sũmarie de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij dicta cõitas ⁊ singulares p̃sone de ipsa vniuersitate vel cõitate cõpellant per quecunq̃ iusdicentẽ cõis. p̃p̃. qui de hoc fuerit requisitus ad petitõez cuiuslibet creditoris ad faciendũ archã cõem vsq̃ ad ꝓcurrentẽ q̃ztitatez de eo qd̃ dare vel facere tenet: ita q̃ dicto creditori de dicto suo debito ĩtegre satisfiat. Quã archã cõem si post monitionẽ eis factã infra. xv. dies ꝓxime subsequentes dicta cõitas ⁊ singulares p̃sone non fecerint: tũc quelibet singularis p̃sona cõitatis ipsius capiat ⁊ detineat: ⁊ ꝓtra eã ⁊ eius bona alijs remedijs ꝓuideat donec ipsa archa cõis facta fuerit: vel donec ipsa singularis p̃sona detenta soluerit creditori p̃dicto quicqd dicta cõitas dare vel facere teneat. Et de eo qd̃ soluerit ꝓtra ipsam cõitatem actionẽ habeat ⁊ regressum.

¶ De his qui non possunt esse parochiani. Rica.

cxxviij **Item** Statuimus ⁊ ordinauim⁹ q̃ iurisperiti de collegio iudicũ ciuitatis. p̃p̃. phisici: cirurici: ⁊ ꝓcures artẽ ꝓcure publice ⁊ ꝓtinue exercẽtes: ⁊ magri grãmatice: nõ possint nec debeãt esse nec eligi nec ꝓstitui parochiani: nec possint cõpelli ad exercẽdũ in aliqua ꝓchia ꝓchionat⁹ officium.

¶ Qd̃ ciues debeant venire ad habitandũ in ciuitate papie. Rica.

cxxviiij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ quilibꝫ ciuis ciuitatis. p̃p̃. intrinsecus seu forẽsis descriptus in estimo in ciuitate papie qui de cetero habitauit in districtu papie habẽs in bonis valimẽtũ florenoꝝ mille vel ab inde supra teneat ⁊ compelli possit p dominũ potestatẽ papie omnibus iuris remedijs venire ad habitandũ in ciuitate papie aliqua parte ãni cũ familia a festo cuiuslibet anni sancti Martini vsq̃ ad tres menses ꝓxime subsequentes. Et qui contrafecerit seu venire neglexerit incurrat in penam librarũ quinquaginta papien. pro singulo anno: que pena veniat applicanda pro medietate cõmuni papie ⁊ pro alia medietate accusatori. Et predictum statutum sit ⁊ esse debeat derogatorium omnibus alijs statutis prouisionibus ⁊ decretis in contrarium facientibus seu loquentibus. qd̃ statutum. d. potestas papie infra tres menses post publicationem presentium statutoꝝ teneatur notificari facere per preconem ciuitatis papie.

¶ De modo procedendi in causis cõis papie. Rica.

cxxx **Item** Statuimus ⁊ ordinauim⁹ q̃ in cãis cõis papie pro ipso cõi motis ⁊ mouẽdis: ꝓcedatur: cognoscat: diffiniatur: ⁊ exequutio fiat sũmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: ⁊ q̃ tpa statuta a lege seu a statutis cõis. p̃p̃. sibi nõ cucurrerint nec currãt: nec ĩ ipsis causis locũ hũerint nec habeant. Sed potuerint ⁊ possint iusdicẽtes ad ipsorũ arbitriũ vltra tp̃s quod diceretur fuisse vel esse instantie seu instantiaꝝ ipsarũ causarũ ad sentẽtias procedere. Et q̃ snie que vltra ipsa tẽpora late fuerint valeant ⁊ teneãt ⁊ exequutioni mandent: quẽadmodũ si intra tpa dictaꝝ instantiaꝝ late essent alijs statutis cõis. p̃p̃. tractãtib⁹ de ꝓcedẽdo in quacũq̃ cã siue principali siue

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

appellationis siue nullitatis seu ad arbitrium boni viri reductionis seu in integrũ restitutiõis: ⁊ alijs quibuscũq; ⁊ cuiuscũq; maneriei non obstantibus. Addentes ꝙ aduersus omnem ꝓtractũ iudicialez actuz sententie omissum ⁊ neglectum possit dictum cõe papie in integrũ restitutionez petere: ⁊ omni tpe etiam vltra quadrienniuz: ⁊ beneficio huius statuti aduersarij cõis papie in dictis causis vti non possit.

¶ Nõ p pacta creditoꝝ quouismõ seu licẽtie aut facultates vẽdẽdi vel aliq̃liter aliena ndi sup aliquib⁹ rebus imobilib⁹ de cetero locũ nõ hẽant. Rica.

cxxxj **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ pacta creditoꝝ quouismõ seu licẽtie aut facultates vendendi vel aliqualiter alienãdi que ⁊ quas creditores habent vel habebunt in ⁊ super aliquibus bonis imobilibus aut eorum iuribus amodo nõ valeant nec teneant nec habeãt roboris firmitatez siue facta sint siue fiant in ciuitate vel episcopatu papie siue extra vbicunq;: ⁊ siqua venditio vl' alienatio aliquoꝝ bonoꝝ immobiliũ vel iuriũ eoꝝ vigore pactoꝝ predictoꝝ licẽtie vel facultatis: vel ex lege fiat siue in ciuitate vel episcopatu vel territorio papie: siue alibi vbicunq; nõ intelligat ex tali venditõe vel alienatione esse nec sit translatũ dñium nec possessio etiã traditõe sequuta vel alio qõ alias loco traditiõis habeat: nisi ipsa possessio vere ⁊ realiter eẽt penes vendentẽ vel alienãtez: quo tm̃ casu ipsa possessio transeat seu possit transire. Insuper nec de eis ius reddat ac si talia pacta licẽtie ⁊ facultates facta aut apposita non fuissent: aut alias ex lege vendere vel alienare non licuisset: quinetiam quãtuz ad id dñs potestas papie ⁊ quilibet eius iudex ⁊ oẽs per tempora ius reddentes in ciuitate papie ⁊ episcopatu seu territorio nullã iurisditionez habeãt nec habere intelligant. Et hec oĩa nisi in p̃iudiciuz expsse ꝓscentiẽtiũ tpe talis venditionis seu alienatõis in ipsa alienatõe: vel postea p publicũ instr̃m. Et huic statuto renũciari nõ possit etiaz per sacr̃m vel pactũ: nec aliquo alio mõ. Et p̃dicta locũ habeãt etiã in litibus seu ĩ causis vel questionibus ẽt pendentib⁹ p appellationẽ vel querelaz seu alio mõ. ¶ Item ꝙ si qua venditio seu queuis alienatio alicuius rei imobilis aut eius iur̃ facta sit vel reperiat hinc retro a tempore adepti dñij ciuitatis papie per prefatũ dñz nostruz ⁊ recolende memorie dñi Galeaz vicecomittis genitorẽ suum in ciuitate ẽpatu seu territorio papie vel extra quocunq; loco p aliquẽ creditorẽ vel ab eo cãm habentẽ vigore pactoꝝ licentie seu facultatis sibi ꝓcessoꝝ in qua ⁊ pro qua eius tpe fuerit lesio seu deceptio re ipsa vel alio mõ in dimidia vel vltra dimidiã iusti precij seu estimatõis vel eius precium ꝓuentũ: vel quod loco rei taliter alienate datũ est seu dari ꝓuenit aut valorẽ rei vendite vel alienate tunc fuerit duplũ vel vltra veri crediti p quo seu cuius vigore facta reperiat venditio vel alia queuis alienatio: ꝙ per talem venditionẽ seu alienationẽ ⁊ sequuta exinde nõ intelligat esse nec sit translatũ dñium nec quasi: ⁊ dictis causis predicta pacta licentie ⁊ auctoritates: vsq; ab initio p̃ non factis ⁊ nõ appositis: ⁊ non ꝓcessis penitus habeant. ⁊ hoc nisi in p̃iudiciuz eoꝝ qui expresse ꝓsenserint tẽpore talis venditionis seu alienatõis in ipsa vẽditione seu alienatione vel postea ⁊ suoꝝ heredũ: de quo expresso ꝓsensu legitime constet ⁊ ad eius suũ ꝓsequendũ quilibet admittat etiã nõ obstante aliqua sententia hinc retro pretextu talis venditionis seu alienatõis lata dũmodo aliud iuridicum nõ obstat. Et predicta seruent̃ in omnib⁹ causis ꝓtrouersijs questionibus etiaz pendentibus per appellationẽ restitutionẽ vel querelam vel alio

quouismodo

quouismodo. Et predicta omnia locum hẽant ⁊ seruent̃ per quẽcũq; ⁊ inter quoscunq; in iudicijs ⁊ extra. Nõ obstantibus aliquibus statutis p̃uisionibus iuribus cõmunibus vel specialibus vel ordinamẽtis in p̃riũ loquẽtibus.

¶ Quomodo ⁊ qualiter debeant compartiri onera cõmunis papie tam per ciues ciuitatis q̃z per habitantes foris ipsam ciuitatem. Rica.

cxxxij **Ad** Tollendũ ⁊ euitandũ qõnes ⁊ querelas que sunt oriunt̃ ⁊ quottidie fiunt inter ⁊ per ciues ⁊ districtuales ciuitatis papie occasione onerum que quottidie cõtingunt imponi ipsis ciuibus ⁊ districtualibus ĩ quo loco debeant sustinere ⁊ qualiter debeant compartiri: vt equalitas in ipsis sustinendis quãtũ possibile sit obseruetur. Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ illa onera ordinaria que de cetero cõtingẽt imponi super estimo ad rationez solidi ⁊ solidorum seu libre p libra estimi sustineant̃ per oẽs personas descriptas in estimo in eo loco porta ⁊ parochia: in quo ⁊ qua reperient̃ esse descripte: siue ibi habitent siue non tpe impositionũ ipsorum. Et intelligantur illa onera ordinaria que imponuntur ciuibus ⁊ districtualibus per lr̃as domini nostri simul ⁊ semel tam in ciuitate q̃z in districtu: cetera vero intelligantur extraordinaria. Alia vero onera extraordinaria que de cetero imponi contingent ĩ ciuitate papie sustineant̃ per personas habitantes tempore hyemali in ciuitate papie: ⁊ burgis pertinẽtibus ad ipsam ciuitatem. Et intelligant̃ habitare in ciuitate papie si ibi habitauerit a festo sancti Martini vsq; ad tres mẽses proxime subsequentes. Illa vero onera extraordinaria que cõtingẽt imponi in districtu papie sustineant̃ tantum in eis locis in quibus cõtingent ea imponi p habitantes in dictis locis tpe hyemali cuz familijs suis cuiuscunq; cõditionis existant siue ibi sint estimati siue non. Et intelligantur ciues forenses illi qui habitauerũt in hyeme, prime preterita in districtu papie ⁊ sic qui de cetero habitabunt vz a dicto festo sancti Martini vsq; ad tres menses, prime subsequentes. Castellani vero existentes ciues teneantur solum cũ ipis cõmunitatibus ad infrascripta onera vz ad expensas fortiliziarum fortificãdarum: refectionẽ pontiũ ⁊ stratarum ipsarum terrarum ⁊ fideiussiões prestandas pro ipsis fortilizijs: que onera extraordinaria imposita tam illis de ciuitate q̃z illis de districtu cõpartiantur ⁊ diuidantur inter habitantes vt supra: videlz due partes pro auere ꝙm quantitatem estimi cuiuslibet persone ⁊ alia tertia pars sup persona seu capite tantum. Et intelligatur esse vnum caput seu vna persona tantum quantum ad sustinẽdum dicta onera personalia etiam si in vna domo sint plura capita seu persone non excedentes numeruz duorum capitum. Si vero excedunt numerũ duorum capitum computentur pro duabus personis ⁊ capitibus tantum quotquot sint maiores decem ⁊ octo annis ⁊ minores septuaginta: ⁊ dũmodo stent ad vnum panem ⁊ vnuz vinum: ⁊ estimum ꝓmune habeant. Et si aliquis bubulcus camparius castaldus porcharius pastor vel familiaris alicuius persone habitauerit per se in ciuitate vel burgis papie: vel in aliquo loco castro vel villa districtus papie cum familia sua: ipsa talis persona debeat estimari in eo loco in quo habitat vel habitabit: ⁊ estimatus teneatur soluere ⁊ sustinere omnia onera taz pro auere q̃z pro persona vt supra continetur. Non obstante aliquo statuto cõmunis papie vel prouisione in contrarium loquẽte quibus per presens statutum derogatum est. Et maxime non obstante statuto posito in volumie statutorũ cõis papie qõ incipit. Itẽ statuim⁹ ꝙ aliqs ptãs officialis seu rector

HAYKOVY IMENNYKY BIBLIOTEKA OHY IMENNYKIV

vel aliqua cõmunitas non possit nec debeat cõstringere aliquem bubulcũ ꝛc. dũmodo non sint persone que habeant imunitatem. Et si aliqua persona descripta in estimo in ciuitate papie: vel in aliquo castro villa vel burgo iuerit vel de cetero ibit ad habitandum in aliquo castro villa vel burgo quod que vel qui habeat imunitatem vel gratiam seu non sustineat onera vel factiões cum cõmuni papie: ꝗ illa talis persona sic descripta in estimo possit ꝛ debeat compelli omnibus iuris remedijs ad sustinendum omnia onera ꝛ factiones in eo loco in quo descripta est in estimo pro auere ꝛ persona vt supra continetur. Custodie vero nocturne ꝛ diurne ꝛ salaria potestatuꝫ diuidantur per capita tantum ꝛ non pro auere. Et capita intelligantur vt supra maiores decẽ ꝛ octo annis pro quolibet capite ꝛ minores septuaginta.

¶ De modo conducendi aquas ꝛ faciendi conductus. Rica.

cxxxiij **Item** Statuimus ꝛ ordinamus ꝗ quilibet volens conducere seu conduci facere aquam cui iurisditio ipsius aque competat: ꝗ eam conducẽ seu conduci facere possit ꝛ valeat ꝛ licituꝫ sit cauando clusas ꝛ alia necessaria faciendo prout dicto cõducere volenti videbitur per terras ꝛ possessiones consortum seu vicinorum adminus tamen damnum ambarum partium: cum hac conditione ꝗ vti volentes cõmodo aque currentis inquantuꝫ iurisditio ipsius aque competat ipsis teneantur ꝛ debeant conferre ad ipos sumptus necessarios pro ipso conductu construendo pro rata quod iustũ fuerit ꝛ arbitrabitur per personas expertas. Si autem ipsa aqua vti nolent vel non possent ꝗ pro damno quod paterentur pro eorum terris ꝛ possessionib⁹ p quas fierẽt p̃dicta occasione cõductus ipsius aque prouideatur ꝛ satisfiat eisdem vt indemnes conseruentur de valore terrarum que eis occupabuntur arbitrio duorum vel plurium virorum expertorum in talibus per partes eligendorum. Ita tamen ꝗ vigore presentis statuti in preiudicium alicuius cõductus aque facti causa adaquãdi aliqua predia non possit aliquid inouari.

¶ Quod inuentariuꝫ ꝛ beneficiũ inuentarij de cetero non hẽat locũ. Rica.

cxxxiiij **Item** Statuimus ꝗ de cetero in ciuitate papie eiusꝫ districtu in futuris heredibus non hẽat locum inuentariuꝫ nec beneficium inuẽtarij ꝛ legis scimus. C. de iure deliberandi.

¶ De cessione iuriũ ꝛ donationib⁹ nõ fiẽdis nisi seruata certa forma. Rica.

cxxxv **Ut multis** Fraudibus obuietur que sepe cõmittuntur in iurium cessione prouida deliberatione statuimus: ꝗ cũ per aliquam personam cõmune collegium ꝛ vniuersitatem continget in futurum fieri alicui aliquam iuris cessionem aliquo titulo ꝗ non aliter valeat nec teneat cessio iurium ipso iure: nisi cedens iuret proprio sacramento debitum de quo cessionem facit verum esse in toto vel in parte quam cedit: ꝛ ꝗ de eo non est facta aliqua solutio nec satisfactio vel compensatio. Sed re vera debitor contra quem cedit est verus debitor. Item ꝗ nec illud fuit debitum simulatum siue instrumentum factum simulate: nec propter aliud ꝗꝫ occasione veri debiti. Et ꝗ acquirens etiam titulo aliquo cessionem dictorum iuriuꝫ prestet simile sacramentum ꝗ credit illud quod acquirit esse verum debituꝫ: ꝛ instrumentũ

mentum illud fuisse verum ꝛ non simulate vel ficticie factum. Et si cessio fuerit facta titulo emptionis: ꝗ pecunia numeretur in presentia coraꝫ testibus ꝛ tabellione: ꝛ ꝗ iurent ambe partes videlicet cedens ꝛ emens vel acquirens ꝗ illa pecunia vere numeratur animo ꝛ intentione ꝗ sit vere cedentis ꝛ recipientis pecuniam: ꝛ ꝗ vere penes eum debeat remanere: non autem reddi debeat numeranti siue acquisitori vel emptori vt sepe ꝛ sepius fieri solet. Si vero facta fuerit titulo donationis: ꝗ tunc vltra predicta teneantur partes iurare ꝗ nulla quãtitas pecunie data vel numerata est vel est danda vel numeranda in futurum occasione talis cessionis. Et si quo tempore repertum fuerit contrarium: vel ꝗ instrumentum de quo facta fuerit cessio fuerit simulatum vel non verum: vel ꝗ debitum fuerit solutum vel pro eo aliter satisfactuꝫ ꝛ sic de periurio contrahentes possint merito conuinci: ꝗ ille qui apparebit periurus puniatur in duplum quantitatis in cessione comprehense: cuius medietas perueniat in debitoreꝫ contra queꝫ facta est cessio: ꝛ alia perueniat in cõmune papie. ¶ Predicta autẽ non habeant locum in cessionibus que fieri contingent inter coheredes diuidentes bona ꝛ iura hereditaria: quia illa trãseant inter eos talia qualia sunt absq̃ solemnitate predicta ꝛ ꝯ formam iuris cõmunis: nec habeant locum predicta in cessionibus iur̃ que fiunt in contractu venditionis donationis vel permutationis rerum ĩmobilium: que cessio fit in consequentiam contractus preambuli facti super. d. re ĩmobili. Quod autem dictum est de cõmuni collegio vel vniuersitate cedente vel cessiõeꝫ recipiẽte ꝗ iurare debeant: sufficiat iurare rectores seu cõsules vel sindicos dicte cõitatis collegij vel vniuersitatis.

¶ Qõ quis non intelligatur heres intrando domum defuncti ꝛ habitando in ea vsq̃ ad septimas. Rica.

cxxxvj **Item** Statuimus ꝗ habitando quis vel intrando domuꝫ defuncti vsq̃ ad tempus septimarum non intelligatur esse heres nec adiuisse hereditatem: dũmodo non attingat aliquid aliud preterquam funerum ꝛ exequiarum occasione.

¶ Qõ verba summarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij cõprehensa in statutis intelligant ꝯm clemẽ. sepe extra de ver. signi. Rica.

cxxxvij **Item** Statuimus ꝗ verba summarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij cõprehẽsa in statutis cõis papie: intelligant ꝯm clemẽ. Sepe. extra de verborum significatione.

¶ Qõ nullus officialis cõmunis papie qui fuerit in officio in ciuitate papie possit esse vel exercere aliquod officium in ciuitate infra tres annos finito dicto officio. Rica.

cxxxviij **Item** Statuimus ꝛ ordinamus ꝗ de cetero in ciuitate papie aliquis potestas dicte ciuitatis papie non audeat vel presumat habere seu tenere aliquem iudicem scholasticum qui vadat ad scholas ad audiendum aliqua iura ciuilia vel canonica: nec etiam audeat vel presumat tenere aliquem officialem vel baruarium ciuem vel districtualem ciuitatis papie: vel aliquem alium qui fuerit vel steterit officialis vel baruarius seu exer/

HAYKOВА ПОЛТАВА ОНУ ім. В.Г. МАРТИНИКОВА

cuerit aliquod officium in dicta ciuitate per tres annos ante introitum regi/
minis talis potestatis. ⁊ si contrafactum fuerit talis potestas qui tales iudi/
ces officiales vel familiares tenuerit cadat in penam ipso iure ⁊ facto libra
rum centum papiensium pro qualibet vice cõmuni papie applicandarũ pro
medietate: ⁊ pro alia medietate accusatori: ⁊ teneatur secretꝰ: ⁊ si aliquis ra/
tionator ⁊ canzellarius vel officialis cõis papie scripserit aliquẽ ex predictꝫ
pro iudicibus vel baruarijs vel officialibus cadat ipso iure ⁊ facto in simi/
lem penam applicandam vt supra. Insuper si contingat aliquem potestatem
confirmari in ciuitate papie vltra annum q̃ talis potestas teneatur remoue/
re omnes suos officiales ⁊ baruarios. Addentes q̃ nullus officialis domi/
ni potestatis papie forensis possit nec valeat eius vrorem ducere seu duci fa/
cere in ciuitate papie durante eius officio: nec eius officio durante possit ali/
quam domum tenere separatam a palatio cõmunis papie conductam vel ali
ter: sub pena librarum centum papiensiuꝫ pro qualibet vice in quaꝫ cadat ip
so iure ⁊ facto applicanda vt supra. Et q̃ dictum statutum legatur cuicunqꝫ
potestati tempore sui regiminis introitus.

¶ Qd̃ nullus baruariꝰ audeat vel presumat ire circũ sine veste ⁊ diuisa ba/
ruariorum potestatis papie. Rica.

cxxxviiij **Item** Statuimus q̃ nullus baruarius audeat vel presumat ire ad pi/
gnorandum aliquem ciuitatis papie vel districtus siue fuerit de
baruarijs domini potestatis papie: siue alterius cuiuscunqꝫ iudicis vel offi/
cialis sine veste ipsius domini potestatis ⁊ diuisa: ⁊ si secus fecerit possit per
quẽcũqꝫ prohiberi pignorari. Et vlterius ipsi baruarij cadant in penam so/
lidorum quadraginta papie pro qualibet vice.

¶ Qd̃ nullus notarius alicuius officialis audeat vel presumat dare licẽtiã
alicui seruitori vel baruario. Rica.

cxl **Item** Statuimus q̃ aliquis notarius alicuius officialis vel iusdicen/
tis cõmunis papie non audeat vel presumat dare aliquam licen/
tiam pignorandi vel derobandi aliquam singularem personam collegiuꝫ vel
vniuersitatem pro aliquo debito priuato alicui baruario vel seruitori. Sed
ipsa licentia detur personaliter ei qui dictam licentiam impetrauit: vel eius
procuratori: ⁊ si secus fecerit cadant in penam ipso iure tales notarij qui pre/
dicta cõmisserint libraꝫ quinqꝫ papien̄.

¶ Qd̃ oia instrumenta edant̃ cũ anno mense die hora ⁊ consule.

cxlj **Item** Statuimus q̃ de cetero omnia instrumenta que producentur in
actis alicuius iusdicentis edantur cum anno: mense: die: hora: ⁊
consule.

¶ Qd̃ iudex malleficioꝫ teneatur exequutioni mandare oẽs penas. Rica.

cxlij **Item** Statnimus q̃ de cetero potestas vel iudex malleficiorum ad in/
stantiam cuiuscunqꝫ requirentis teneatur ⁊ debeat exequutioni
mandare omnes penas que vigore presentium statutorum venient applican
de cõi

de cõmuni papie seu parti summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij.

¶ De diebus vtilibus. Rica.

cxliij **Cum** Quottidie fit questio de diebus feriatis ⁊ iuridicis vt tollatur
omnis materia dubitandi ⁊ partibus probandi dies fuisse fe/
riatos ⁊ iuridicos. Statuimus ⁊ ordinamus q̃ notarij ad banchum domi/
ni vicarij domini potestatis papie teneantur facere quendam librum in quo
describantur singuli dies cuiuslibet mensis: ⁊ per modum cuiuslibet diei in
margine superiori scribatur per ipsos si fuerit dies feriata vnum. F. denotãs
diem feriatam: ⁊ si fuerit solum media dies feriata vtputa forte in mane ⁊
non in vesperis vel econtra: ponatur quoddam signum denotans mediaꝫ di/
em feriatam vtputa. M. ⁊ similis liber fiat per notarios iudicis rationis do
mini potestatis papie: quibus libris adhibeatur plena fides inter omnes li/
tigantes ⁊ dubitantes an dies fuerit feriata. Ceteri namqꝫ dies iuridici re/
maneant absqꝫ aliquo signo. Teneantur tamen notarij causam quare fuerit
dies feriata ponere: nec intelligatur dies iuridica nisi quando iudex vadit
ad banchum: ⁊ qui dies vtiles feriati similiter reputentur ⁊ habeantur pro
vtilibus ⁊ feriatis singula singulis congrue refferendo in quibuscunqꝫ liti/
bus ⁊ questionibus ⁊ controuersijs ciuilibus que vertuntur ⁊ verti conti/
gerit coram aliquibus cõmissarijs delegatis cõsultoribus: arbitris: arbitra/
toribus ⁊ amicabilibus cõpositoribus quandocũqꝫ electis.

¶ Qd̃ non detur licentia pignorandi nisi certa forma. Rica.

cxliiij **Item** Statuimus ⁊ ordinamus q̃ de cetero non concedatur aliqua li/
centia alicui persone collegio cõmuni ⁊ vniuersitati occasiõe ali/
cuius contumacie nisi prius elapso vno die post citationem factam: ⁊ nisi ap
parente ipsa citatione: ⁊ ꝓpitione facta hora citationis per actorẽ ⁊ scripta
in actis illius iusdicentis coram quo ⁊ hora qua fieret ipsa citatio. Et nota
rius qui de cetero dictam licentiam fecerit seu scripserit contra formã presen
tis statuti cadat in penã librarum decem papien̄. cuius pene medietas pue/
niat in cõe papie: ⁊ alia medietas in pignoratum.

¶ De imunitatibus concessis ꝓpter numerũ liberorum. Rica.

cxlv **Cum matrimonia** Ex quibus ꝓcedit procreatio libero/
rum: ⁊ per que respublica conserua/
tur in multis iuribus fuerit varijs priuilegijs predotata: ⁊ propter libe/
ros parens sustineat labores innumeros causa ipsos nutriendi. Statuimus
⁊ ordinamus q̃ si aliquis vel aliqui ciues papie vel districtus habuerit vel
habuerint vel habeat simul viuentes eodem tempore ex legittimo matrimo/
nio in eadem familia decem liberos gaudeat ⁊ gaudere debeat pro toto eo
tempore quo vixerint immunitatibus ⁊ franchisijs omnium onerum ⁊ mu/
nerum ordinariorum ⁊ extraordinariorũ impositorum ⁊ imponendorum per
cõmune papie vel rectores cõmunis papie realium personalium ⁊ mixtoruꝫ:
⁊ prosint sibi filij ⁊ filie etiam nupte ⁊ nepotes ex filijs premortuis: non au/
tem ex filijs viuis.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

¶ De venditiōibus fiendis ad cridas: ⁊ de earum priuilegio. Rica.

cxlvj **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ si qua persona cōmune collegium vel vniuersitas de cetero voluerit vendere alicui persone cōmuni collegio vel vniuersitati ciuitatis vel districtus papie vel alias ad hoc habili aliquam rem immobilem quam possideat: volens gaudere beneficio huius statuti debeat antequam vendat personaliter vel per personam speciale mandatum habentem comparere coraz vicario domini potestatis papie deputato vel coram eius locūtenente: ⁊ ibidem in scriptis dare debeat ⁊ suo sacramento affirmare ꝙ vult vendere ipsam rem immobilem pro tanto precio declarando precium ⁊ illam per situm seu locum: ⁊ contratas coherentias ⁊ etiam per numerum perticarum vel circa: ⁊ congrua congruis refferendo: ⁊ ipsam talem scripturam dimittere notarijs officij domini vicarij domini potestatis papie ⁊ cōmunis in libro ⁊ actis ponendaz: ⁊ subsequenter ponendam ad sacristiam ⁊ cameram rationalem cōmunis papie de sex mensibus in sex menses eorum proprijs expensis in quaternis sub pena librarum centum papie ipsis notarijs applicandaꝫ camere Magnifici domini domini nostri. Saluo semper vt infra dicetur. Et ꝙ inde ipsa talis persona cōmune collegium vel vniuersitas que vt premittitur vēdere voluerit ⁊ in scriptis detulerit procurret ⁊ faciat cum effectu ꝙ crida seu proclamatio sono tube premisso fiat mādato ipsius domini vicarij coraz quo comparuerit ad dandum in scriptis vt supra seu eius successore vel locūtenente publice super lapidem altiorem curie cōmunis papie ⁊ in atrio sancti Siri vbi solent alie cride fieri seu proclamari hora tertiarum vel circa seu hora vesperarum vel circa de die clara ad loca ciuitatis papie vbi proclamatiōes solent fieri. Et hec omnia in presentia duorum testium: ⁊ etiam duabus vicibus in vna hebdomada diuersis diebus: ⁊ alijs duabus vicibus in alia hebdomada sequenti diuersis diebus. Et vna vice in tertia hebdomada taliter ꝙ ipse cride infigātur in scriptis ad pilastrum positum subtus porticum notariorum ⁊ ad pilastrum regissolis ⁊ ibi stent per totam hebdomadam. Et similis crida cū appensionibus predictis fiat in quarta hebdomada: ⁊ in contrata eius qui vendere voluerit qualibet vice vt supra si fuerit in ciuitate: ⁊ si in districtu fiat dicta crida per seruitorem absqꝫ sono tube: non tamen ibi apprehensio affigatur: ⁊ etiam fiat dicta citatio per seruitorez tantū semel in terra seu loco in quo seu qua possessio res seu possessiones site sunt in platea eiusdem loci ⁊ etiam ibi affigatur. Et hoc si possessiōes seu res fuerint in territorio papie. Si vero sint domus vel sedimen seu sedimina in ciuitate siue suburbijs papie: tunc fiat crida in cōtrata vbi domus seu dicte domus sedimen seu res sita sint ante ipsam domuz seu sedimen vel rem qualibet vice vt supra. ⁊ affigatur vt supra pro clamando effectualiter sicut illa talis persona commune collegium vel vniuersitas dedit in scriptis ⁊ suo sacramento affirmauit coram ipso domino vicario vel eius successore seu locūtenente se velle vendere ipsam talem rem imobilem cuz declaratione premissa de loco contrata choerentijs ⁊ numero perticharum vel circa. Et si qua persona cōmune collegium vel vniuersitas est volēs ꝑdicere: seu habens vel habere pretendens ius aliquod in ipsa tali re: vel super ipsa tali re vendenda vel parte aliqua ex ea debeat infra tres menses post ipsas proclamatiōes imediate sequentes per se vel alium eius nomine pro eo coram ipso domino vicario vel eius successo

re seu

re seu locumtenente comparere ⁊ in scriptis dare ⁊ ostendere ipsum tale ius ꝙ in ipsa aut super ipsa re vel aliqua parte ex ea habet seu pretendit habere dimissis copijs ipsius proclamationis fiende vt supra dictum est vna ad dictum lapidem: alia ad dictum pilastrum subtus porticum notariorum: ⁊ alia ad pillastrum regissolis: ⁊ alia ad contratam dicti venditoris: ⁊ alia ad dictam plateam illius terre in quem seu cuius territorio erunt bona predicta: ⁊ alia ad dictam domum vel sedimen si sunt in ciuitate vel suburbys papie sitte ipsa seu ipse domus vel sedimen. Que cride ⁊ earum relationes ⁊ ipositiones fieri possint quolibet die feriato ⁊ non feriato: nisi fuerint ferie in honore dei ⁊ sanctoꝝ eius introducte. Saluo vt infra dicetur.

¶ Et ꝙ factis proclamationibus antedictis ⁊ elapso dicto termino trium mensium si qua persona cōmune collegium aut vniuersitas non comparuerit ad dandum in scriptis ⁊ ostendendum eius ius quod haberet vel pretenderet hēre per se vel aliū ī aut super dicta re imobili: aut aliqua parte eius vt supra: ꝙ eo casu ipsa talis persona cōmune collegium vel vniuersitas que vt premittitur vendere voluerit vt supra possit ipsaz talem rem ⁊ quālibet partem ipsius vendere libere ⁊ etiam absqꝫ eo ꝙ dare teneatur fideiussore. Et ipsa vēditio ⁊ emptio possit libere vt supra fieri absqꝫ. eo ꝙ emptori seu emptoribus vel eius heredibus seu successoribꝰ possit vllo tempore aliquid peti: nec aliqua questio moueri super ipsa tali re aut eius occasione per aliquaz personam cōmune collegium ⁊ vniuersitatem: que habuisset vel pretenderet hēre aliqō ius in ea tali re vel aliqua parte ipsius ⁊ non cōparuerit ⁊ ius suum in scriptis non dederit: ⁊ ostenderit vt supra in predicto termino vel aliquo dictorum terminorum nec per eorum heredes scilicz pro aliquo iure qō habuisset vel habuisse pretenderet ante dictam venditionem fiendam. Immo ēt ipsa talis res taliter vendita eo casu sit ⁊ esse intelligatur libera ab omni onere obligationis vel hypothece: ⁊ etiam a quacunqꝫ persona vel personis cōmuni collegio ⁊ vniuersitate: ⁊ irreuocabiliter fiat emptoris seu emptorum: dumtamen ipsa venditio fiat infra annum proximum post ipsas proclamationes. Ita etiam ⁊ eo intellecto ꝙ si aliqua persona cōmune collegiuz vel vniuersitas pretenderet ius acquisiuisse in vel super ea re vel aliqua parte ipsius ab eo venditore a die earuz proclamationuz vel alicuius earum vsqꝫ ad diem dicte venditionis fiende: ꝙ ipsum tale ius non possit emptori predicto vel eius successori obesse per respectum ad ipsam rem venditam modo ⁊ forma predictis ⁊c. Saluo tamen cuilibet iure quod haberet ⁊ quod habere pretenderet mediate vel imediate tempore ipsius venditionis: ⁊ etiam abinde in antea post ipsam emptionē ab emptore seu emptoribus contra ipz emptorez ⁊ etiaz alia sua bona. saluo semp vt infra dicet.

¶ Si vero infra tempus predictum ipsorum trium mensium cōparuerit aliqua persona vna ⁊ plures cōmune collegium aut vniuersitas suo vel alicuius nomine ad dandum in scriptis ⁊ ad ostendendum ius ꝙ pretenderet habere in aut super ipsa re vendenda vel aliqua parte ipsius vt supra continetur: tunc ⁊ eo casu venditio predicta fieri possit vt premittitur libere saluo vt infra dicetur. Sed precium ipsius rei vendende penes aliquem bonum ⁊ sufficientem campsorem papie deponatur mandato dicti domini vicarij seu eius successoris vel locūtenentis quod precium sic depositum succedat loco rei vendite: ⁊ eo casu disponatur ⁊ fiat inter eos qui comparuerint vt supra prout fieri debuisset de iure de ipsa re vendita. Et iurare debeāt ipsi venditores emptores seu emptor ⁊ venditor in instrumento venditiōis totam ve-

ХАЙКОВ ОНУ имени И.И. МЕЧНИКОВА

ram quantitatez precij pro qua ipsa res vendi contigerit: ⁊ q̃ ipsa venditio est bona ⁊ vera: ⁊ non fictitia nec simulata nec in fraudem facta. Et siue emptor paratus emere apparuerit siue non q̃ nihilominus per ipsum dominuz vicarium vel eius successorez seu locũtenentẽ vel alium cõmissarium possit ⁊ debeat ad instantiam predictorum omniuz qui comparuerint vt supra: ⁊ etiam cuiuslibet vendere ⁊ emere volentis vt supra: ⁊ cuiuslibet cuius intererit vel cuiuslibz ipor vel alterius eor̃ ꝓcedi ⁊ cognosci terminari summarie sine strepitu ⁊ figura iudicij quanto summarius ⁊ expeditius poterit: ⁊ appellatione ⁊ querela qualibet remota: ⁊ quolibet die feriato ⁊ non feriato: exceptis ferijs introductis in honorem dei ⁊ sanctorum eius de iure cuiusq̃z ipsorum qui vt premittitur comparuerint: ⁊ super premissis omnibus taliter ⁊ talem finem imponendo q̃ ipsa venditio possit procedere ⁊ effectum sortiri: ⁊ de precio seu deposito responderi ⁊ satisfieri possit ⁊ debeat illi seu illis quibus de iure debebit vel prout declarabitur ⁊ terminabitur vt supra. Et i casu in quo ipsa venditio non fiat nihilominus similiter ⁊ eodem modo vt supra cognosci ⁊ terminari possit ⁊ debeat de ⁊ super ipsa re seu rebus vendẽdis vt supra attribuendo cuicũq̃z ius suũ singula singulis ꝑgrue refferendo. Ita etiam ⁊ taliter q̃ illi qui non comparuerint vt supra nullum ius habeant vel habere intelligantur ad ipsam talem rem vendendam neq̃z venditam forma predicta nec ad eius precium. Saluo prout infra in capitulo loquente de minoribus ⁊ absentibus cõtinetur. Saluo tamen q̃ comparens seu comparentes predicti possint se ad inuicem componere: ⁊ omnẽ compositionẽ transactionem ⁊ concordiam de predictis facere eorum occasione ad decisionem ⁊ declarationez ⁊ expeditionez predictorum. Saluo tamen iure cuilibet creditori comparenti ⁊ vt supra habendi ⁊ possendi habere ⁊ tenere ipsam talem rem pro maiori precio si voluerit: quo casu ipse volens vendere cogatur vendere ipsi creditori volenti emere: ⁊ ita sit ipsa res libera prout supra continetur si ipsa venditio facta fuerit. Et si cõparuerint creditores emere volẽtes: ⁊ eo casu detur plus offerenti: ⁊ sit libera vt supra.

¶ Si vero infra ipsos terminos cridarum singula singulis refferendo aliquis comparuerit per se vel alium pro eo qui ostenderit quouismodo rem vẽdendam esse suam vel sibi pertinere iure dominij vel quasi vel vtili tunc ⁊ eo casu ipsa res non vendatur nec vendi debeat ipso tali comparente inuito.

¶ Si vero comparuerit aliquis minor annis vigintiquinq̃z: saluo nisi esset pronunciatus maior decem ⁊ octo annis secunduz formaz statutorum ciuitatis papie: de quo disponatur sicut de alijs maioribus vt in presenti statuto cõtinetur: vel aliqua persona pro eo vel eius nomine asserens vel pretendẽs ipsum minorem habere ius in ea re pro eius tutella vel cura nundum finita: q̃ eo casu in ipsius minoris preiudiciuz non possit fieri ipsa venditio. Et licet non comparuerit aliquis minor vt supra vel aliqua persona pro eo teneatur ipse tutor vel curator qui talem venditionem voluerit facere sub pena perdendi precium quod veniat in commune papie notificare domino vicario domini potestatis papie: vel eius locumtenenti q̃ ipse volens dictaz venditionem facere est tutor vel curator talis minoris: qui vicarius vel eius locũtenens citare faciat etiã ex suo officio ipm minorẽ ⁊ duos eius minoris affines ꝓpinquiores ex parte patris: ⁊ his defficientibus ex parte matris quibus defficientibus faciat citare duos vicinos ex propinquioribus ⁊ anti-

quioribus

quioribus quos habebat ipse minor: quibus notificetur per dominum vicarium vel eius locũtenentem q̃ talis venditio fieri debet. ¶ Et si dicto minori vel aliquibus vel vicinis vel affinibus non protestetur per modum supradictuz: non valeat nec fieri possit talis venditio in preiudicium ipsius minoris: Et aliter venditio facta q̃z per modum ⁊ formã predictos non valeat in preiudicium dicti minoris.

Item Prouiderunt statuerunt ⁊ ordinauerunt ac reformauerunt vt supra q̃ hec prouisio ⁊ alia suprascripta non se extendãt nec locum habeant ad bona data vel que darentur in dotem in bonis dotalibus. ⁊ hoc respectu ipsius dationis in dotem: ⁊ etiam ad vel contra vxorem nurum vel pronurum talium vendere volentium vt. T. constante matrimonio ꝑ iure dotium suarum vel reruz parafrenaliũ: nec extẽdãtur ad filios vel alios descendentes talis vendere volentis tempore dicte venditionis q̃z tum est ꝑ dotibus quondam matris vel auie: aut ex iure ei competenti ex persona alterius eius ascendentis: nisi predicta venditio fiat cum ꝓsensu legitimo ⁊ expresso dictorum talium descendentium.

Item Prouiderunt statuerunt ordinauerunt ⁊ reformauerunt q̃ per predicta non fit derogatum nec tollatur statutum seu decretum domini quod prohibet rem immobilem alienari in non subditum cõmuni papie: vel non sustinentem onera cõmunis papie quod incipit ⁊c̃. ⁊ cum sequentibus decretis.

Item Prouiderunt statuerunt ordinauerunt ⁊ reformauerunt vt supr̃ q̃ res illa que vendi contingat seruata forma huius prouisionis non sit nec intelligatur esse libera a seruitute seu seruitutibus quibus subiacebat ante ipsam venditionem.

Item Statuerũt ordinauerũt prouiderũt ⁊ reformauerũt ac ꝑuident statuunt ⁊ ordinãt q̃ minores annis vigintiquinq̃z: saluo nisi eẽt pronunciatus maior decem ⁊ octo annis vt supra dictuz est: tũc vt supra. Et absentes a ciuitate papie ⁊ districtu: ⁊ etiã furiosi aut mentecapti: nec nõ domine vidue pro iure dotium suarum ⁊ rerum parafrenaliuz: nec non alie persone habentes seu habere pretendentes ius aut actionem occasione administrationis alicuius tutele seu cure: aut ius hipoteche ꝑ aliquo ficto libellario: aut pro aliquibus legatis fideicõmissis: institutionib⁹: substitutiõibus testamentarijs vel alia qualibet successione ex testamẽto vel ab intestato: ⁊ quilibet predictorum qui esset in casibus suprascriptis vel aliquo eoruz vt supra tempore proclamationis vt premittitur fiendc habeant ⁊ habere intelligant̃ tempus ⁊ spatium sex mensium computando vt supra ad comparendum ⁊ in scriptis dandum ⁊ ostendenduz ius suum per se vel alium eoruz nomine vt supra singula singulis ⁊ congrua congruis refferendo: ⁊ q̃ sufficiat similiter ostendi procedi ⁊ fieri possit in omnibus ⁊ per omnia vt supra continetur. Saluo q̃z in dictis minoribus vigintiquinq̃z annis ⁊ absentibus: quibus nõ currat dictum spatium sex mensium nisi a tempore maioris etatis ⁊ reuersionis singula singulis ꝑgrue refferendo: ⁊ in furioso ⁊ mentecapto si carent curatore non currat dictum tempus nisi postq̃z fuerint sane mẽtis: vel ipsis prouisuz fuerit de curatore: sed seruetur ius cõmune. Et nõ intelligant̃ absentes qui intra mensem a tempore dictarum proclamationũ vel alicuius earuz cõputando reperientur vel essent in ciuitate vel districtu papie.

Item Prouiderunt statuerunt ordinauerunt ⁊ reformauerunt vt supr̃ q̃ glibet qui vt pmittit̃ cõparuerit ad dandũ in scriptis ⁊ osten-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

dendum ius suum vel alterius eorum iurare debeat q̃ non facit per maliciaꝫ nec fraudem: nec animo impediendi maliciose venditionem illam cuius occasione comparebit.

Item Prouiderunt statuerunt ordinauerunt ⁊ reformauerunt vt sup̃ q̃ ipse cride habeantur pro solemniter factis si preco vel preco/nes retulerint coram dicto domino vicario vel eius successore vel locũtenẽte domini vicarij domini potestatis papie ⁊ ad officium ⁊ banchũ ⁊ in actis notarij se ipsas cridas fecisse iuxta formaꝫ predictã: ⁊ in qua relatione nomina ipsorum testium in quorum presentia facte fuerint ipse cride ⁊ impositiones que fient a dicto p̃cone seu preconibus scribantur ad officiũ ⁊ in actis notario/rum predictorum: ⁊ q̃ ipse relationes ipsarum cridarum ponantur per ip/sos notarios de sex mensibus in sex menses ad cameram rationalem cõmunis papie: sub pena librarum centum papien. applicãdarũ camere magnifici dñi Galeaz vt suprãdictum est.

Item Prouiderunt statuerunt ordinauerũt ⁊ reformauerũt vt supra q̃ per predicta nec aliquod predictoꝝ non tollatur ius aliqõ magnificoꝝ dñorum ⁊ cõis papie nec alicuius eorum nec sibi in aliquo preiudicetur nec preiudicium esse intelligatur.

Item Prouiderunt statuerunt ⁊ ordinauerunt vt supra q̃ predicta nec aliquod predictoꝝ nõ habeant locũ in eis qui vẽdere ⁊ emere vellent cum fideiussione: seu etiam absq̃ beneficio dictarum cridarũ ⁊ nõ seruata forma predicta.

¶ De rebus ĩmobilibus in non subditum non transferendis. Rica.

cxlvij **Item** Ad hoc vt res ĩmobiles ciuitatis ⁊ districtus papie non possint alienari in non subditum: ⁊ vt remaneant obnoxiate semper oneribus ciuitatis ⁊ districtus papie. Statuimus ⁊ ordinauimus q̃ aliqua res ĩmobilis ciuitatis vel districtus papie de cetero non possit nec etiam valeat alienari in aliquam personam collegium vel vniuersitatem nõ subditam ⁊ nõ suppositam ⁊ non subditum nec suppositum iurisditioni cõmunis ⁊ ciuitatis papie quoquo titulo alienationis inter viuos: nec etiam in vltima voluntate: exceptis personis in quas peruenerint successiones si non esset vltima voluntas condita siue aliter quomodocunq̃. Et si aliter factum fuerit non valeat nec teneat ipsa talis alienatio sed sit nulla ⁊ irrita ipso iure ⁊ facto. Et q̃ vltra predicta contrafaciens vel ꝯtrafacientes incidant ipso iure ⁊ facto in penam solidorum decem pro libra estimationis rei alienate seu que alienari contigerit applicandoꝝ pro medietate cõmuni papie: ⁊ pro alia medietate accusatori siue refferenti: ⁊ q̃ notarius vel notarij qui aliquod instrumentum cõfecerit vel confecerint de predictis ꝓhibitis cadat ipso iure ⁊ facto in penaꝫ librarũ centum papie applicandarũ vt supra. Statuentes q̃ insolutũdatões quas fieri cõtinget in non suppositum ciuitati papie vt supra virtute alicuius obligationis vere ⁊ non fictitie valeant ⁊ teneant: dũmodo ipse res quas cõtinget insolutũdari infra vnum annum continuũ per venditionẽ vel aliquem legittimũ titulũ transeant realiter ⁊ effectualiter in subditũ seu subditos cõis papie. Statuentes etiam q̃ acquisitiones facte hinc retro per aliquos curiales familiares vel officiales Illustris principis ⁊ magnifici dñi dñi nr̃i siue p aliquã aliam personã collegiũ vel vniuersitatẽ ét nõ suppositã vel nõ suppositum iurisditioni predicte de rebus predictis. ⁊ alienationes in ipsos facte

⁊ etiam

⁊ etiam de cetero fiende in p̃dictos curiales familiares vel officiales vel aliquem ex eis habeant robur ⁊ valorem ac effectũ irreuocabilem sortiantur ⁊ inuiolabiliter obseruẽtur: nõ obstantibus aliquibus statutis nec ordinamentis in dicta ciuitate papie actenus obseruatis: ⁊ non obstantibus cõprehensis in statuto ⁊ ordinamento p̃senti: declarãtes etiã ⁊ statuẽtes predictã prohibitionẽ alienatõis nõ vendicare sibi locũ in personis que tempore ipsarum prohibitionum seu tempore acquisitionum essent effecte ciues ciuitatis papie.

¶ Statuentes insuper ⁊ ordinantes ac declarantes q̃ si per decẽniũ continuum non reperiretur esse mota aliqua lis vel questio acquisitoribus vel acquisitori alicuius vel aliquarum rei vel rerum ĩmobiliũ: q̃ elapso dicto decennio non possit aliqua molestia lis controuersia vel questio moueri eisdem vel successoribus suis vniuersalibus nec singularibus ex eo q̃ proponatur vel allegetur predictos acquirentes vel acquirentes nõ fuisse curiales vel familiares seu curiales vel familiares illustris p̃ncipis ⁊ excelsi dñi dñi nr̃i vel curie sue. Declarantes etiam q̃ per predicta nec aliqõ predictoꝝ nullum preiudicium fiat nec factum esse intelligatur ecclesiastice libertati.

¶ Qõ precones ciuitatis papie possint cogi per dominum potestatem papie ad faciendum cridas ad petitionẽ quorũcunq̃ vẽdere volentiũ: ⁊ de premio ⁊ remuneratione fienda ipsis preconibus. Rica.

cxlviij **Item** Statuimus q̃ dominus potestas papie ⁊ quilibet eius iusdicẽs teneatur ⁊ debeat ad petitionẽ quorũcunq̃ qui vendere voluerint aliqua ĩmobilia ꝟm ꝓuisiones ⁊ statuta ciuitatis papie cogere quoscũq̃ tubatores ⁊ precones dicte ciuitatis ad faciendum dictas cridas in omnibus illis locis in quibus eas ꝯtinget fieri. Et vt dicti tubatores sciant quid ⁊ quãtum habere debeant pro eorum fatiga statuimus ⁊ ordinauimus q̃ pro omnibus illis cridis quas fecerint ad petitionẽ cuiuscũq̃ occasione alicuius rei ĩmobilis fiende ꝟm formam prouisionũ seu statutoꝝ cõis papie dicti tubatores habeant ⁊ habere debeant pro eorũ remuneratiõe ⁊ fatiga pro qualibet venditione fienda que sit q̃ztitatis librarum quinq̃centum papien. ⁊ abinde infra pro omnibus cridis quas facient libras quattuor papien. Et si fuerit a dictis libris quinq̃centũ supra q̃ztecunq̃ q̃ztitatis sit habeant ⁊ habere debeant libras sex ⁊ solidos octo papien.

¶ De fide adhibẽda merchatoribꝰ: ⁊ eoꝝ libris: ⁊ d̃ eoꝝ debitoribꝰ. Rica.

cxlviiij **Quia** Merchadãtia est ars per quã ciuitates augent. Ideo sunt mercatores fauorabiliter pertractandi. Et pro tanto statuimus ⁊ ordinamus q̃ merchatoribus grossarum merchadantiaꝝ qui sunt descripti in matricula merchatoꝝ: ⁊ qui libros faciunt seu facient in futurũ ordinatos in forma librorum rationalium de merchantijs suis scriptorum manu ipsorum merchatorum seu eorum coadiutoꝝ seu sociorum credatur de eo quod habere debebunt ab aliqua persona occasione dicte merchantie vsq̃ ad quãtitatem librarum decem papien. dummodo consules merchatorum merchadantie magne primo deliberent de persona merchatoris q̃ sit sufficiens ⁊ legalis: ⁊ de libro q̃ sit liber ordinatus ⁊ cui merito debeat adhiberi fides: credat̃ dicto merchatori de eo quod apparebit scriptum in libro suo predicto: ⁊ tam de dato q̃ de recepto occasione merchadantie vsq̃ ad quantitatem predictarum

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

librarum decez papien, ipso prius iurante ad sacra dei euãgelia corporaliter tactis scripturis coram iudice competenti se dictam pecuniam habere debere. Insuper statuimus ꝙ si inter dictos merchatores fit contractum seu contrahatur aliquod debitum occasione merchantie quod fit scriptum ad librum notary merchantie magne per predictum notarium: ꝙ credatur tam de dato q̃z de recepto inter dictos merchatores de merchantys p̃dictis de omni quãtitate ⁊ summa que apparebit per dictum librum notary predicti merchatorem debere aly mercatori seu recepisse. Et quilibet iudex ꝓm predicta teneat̃ facere iustitie cõplementum.

¶ Q̃ nullus notarius nisi sit in collegio possit facere instrumenta. Rica.

cl **Item** Statuimus ꝙ aliquis notarius qui nõ sit descriptus in matricula collegij notariorꝫ ciuitatis papie ⁊ de dicto collegio non possit tradere seu rogare aliquod instrumentuz in ciuitate papie eiusqz districtu: ⁊ si tradiderit seu rogauerit non valeat nec teneat ipso iure: q̃ statutuz non habeat locum in notarijs vicariorum: refrendariorꝫ: magistrorum intrataruz domini nostri canzelarys coadiutoribus ipsorum canzelariorum nec in notarijs aliorum officialiuz curie dñi: nec etiam in notarijs maleficiorꝫ curie potestatis papie ⁊ aliorum rectorꝫ districtus papie: in his que spectabunt ad eorꝫ officium: nec etiam habeat locuz in instrumentis que ꝓcernerent negocia dñi vel eius camere vel curie magnifici dñi nostri.

¶ Q̃ solutio vel extenuatio contra instr̃m non possit probari. Rica.

clj **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ si in aliquibus contractibus rogatis ⁊ traditis manu notarij de collegio notariorum ciuitatis papie renunciatuz sit probationibus testium siue generaliter siue contra ꝓtenta in instrumento ipsius contractus: non possit probari in principali causa nec appellationis per testes solutio: extenuatio: compensatio: liberatio: nec aliqd aliud quod veniat ad compensandum vel ad tollendum effectum exequutionis dicti instrumenti seu debiti. Sz debiti exequutio precise fiat: nisi predicta probentur per publicum instrumentũ. ⁊ Saluo ⁊ reseruato probare volenti omni iure ⁊ potestate petendi ⁊ consequendi a creditore facta exequutione predicta: ⁊ in alio iudicio quicquid consecutus fuisset per testium probationes si ad probandum fuisset admissus. Et ꝓbare potuisse intelligat̃ si in ipso alio indicio legitime probauerit quod intendit. ⁊ Et si ille cui fuerit petitum: facta exequutione contra ipsum: in toto vel in parte probauerit solutionem liberationem seu aliud vt supra dicti debiti in toto vel in parte: ꝙ ille qui dictam petitionem ⁊ exequutionem fecerit seu fieri fecerit condemnet̃ ⁊ puniatur in duplum eius quod petierit vel consequutus fuerit indebite: que pena perueniat in totum in euz contra quez fuerit facta petitio vel exequutio: que pena locum habeat in facto proprio illius qui petierit per se vel interpositaz personam. quod statutuz locum habeat in ꝓtractibus tam factis q̃z fiendis.

¶ De erroribus notariorum corrigendis. Rica.

clij **Item** Cum sepe contingat nimia festinatione ⁊ modica prouisione vel simplicitate vel animi facilitate notarios in instr̃is q̃ tradunt̃ vel scripturis

scripturis quas faciũt errores varios cõmittere: ꝓpter quod inter notarios ⁊ contrahentes: vel ipsos quos concernunt scripture vel instrumenta sepius varie oriuntur questiones. pro ipsis questionibus tollendis ⁊ sedandis Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ consules collegij notariorum papie vel maior pars ipsorum cum aduocatis collegij notariorum ciuitatis papie habeant iurisdictionem potestatem ⁊ bailiaz diffiniendi decidendi ⁊ terminandi dictas questiones: que de cetero ꝓtingent occasione p̃dictorꝫ errorꝫ ⁊ ét declarandi qd p notarios taliter errantes fiendum sit summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ sola veritate inspecta: quas diffinitionem determinationem ⁊ declarationez dominus potestas papie presens ⁊ futurus: ad instantiã quorumcunqz interest intererit vel ĩteresse poterit in futuruz teneatur vinculo sacramenti omnibus iuris remedijs exequi ⁊ facere inuiolabiliter obseruari appellatione nullitate querela in integruz restitutione vel exceptione in contrarium facientibus non obstantibus. Et si qua statuta p̃dictis obuiarent in aliquo seu ꝓtradicerent: ꝙ ipsa statuta sint ⁊ esse debeant cassa ⁊ irrita ⁊ pro cassis ⁊ irritis habeantur ⁊ teneantur.

¶ Q̃ non descripti in estimo cuz communi papie non gaudeant priuilegio ciuilitatis. Rica.

cliij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ non descripti in estimo cum communi papie seu districtu antedicte ciuitatis non gaudeãt priuilegio ciuilitatis: ĩmo in totum reputentur ⁊ habeantur pro forensibus. Quod statutum non habeat locuz in curialibus ⁊ familiaribus Illustris magnifici domini domini nostri ⁊c̃.

Rubr. sch. ⁊ Jm. com. lib. tertius. ff. 356. m. Jm. 362. in Jm. 363. ff. Ri. 75. 56 m. Jm. 626.

¶ Quod nemo possit capi personaliter pro debito priuato. Rica.

cliiij **Item** Statuimus ꝙ in cinitate papie eiusqz districtu nemo possit pro aliquibus debitis priuatis personaliter detineri. Et si quis detentus fuerit relaxetur infrascriptis casibus dũtaxat exceptis: videlicet pro debitis camere magnifici domini domini nostri ⁊c̃. pro debitis datiorꝫ ⁊ gabellarum: pro debitis ⁊ ex causis massaritij: pro debitis cõmunis papie: ⁊ ex causis merchadãtie in casibus in quibus disponeretur per aliqua statuta vel ordinamenta aliquem posse capi: pro quibus casibus possit quilibz capi personaliter ⁊ nõ aliter nec alio modo possit detineri: nisi fuerit debitor forensis qui capi ⁊ detineri possit pro debito nisi satisdederit de iudicio sisti ⁊ iudicato soluendo idonee creditori suo. Saluo tñ beneficio cessionis bonorum.

¶ De non mittendo in possessionem alicuius baruarios.

clv **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus ꝙ nullus potestas: vicarius: iudex: rector: vel officialis taz in ciuitate papie q̃z in districtu deinceps audeat vel p̃sumat baruarios famulos seruitores vel nuncios occasione vel causa exequutionis vel exactionis qualiscunqz in possessionem domorum vel bonorum mittere vel ponere aliquorum contra quos exactio vel exequutio aliqua fieri pretendatur nec ꝙ vadant auctoritatem concedere vllo modo: ⁊ ꝙ eos ibi esse vel stare non permittant. Et si potestas vel quispiam aliorum supra nominatorum ausu temerario contra presens statutum seu legem nixus

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

fuerit contraire illico de bonis suis exigantur centum florenj boni auri ⁊ iusti ponderis per exactores ciuitatis papie camere magnifici domini applicandi: in quorum penam intelligant ipsofacto incurrisse sine vlla diffinitiua vel ꝓdēnatoria snia ꝓferenda. Et vltra p eos ꝓseruet indēnis ille in cui⁹ domus seu bonoꝝ possessionē fuerit aliqs positus vt.s̄. Ceterū cuꝫ p̄fati baruarij famuli ⁊ alij sup̄ noiati quos lucrorū vorago cecat aliqñ sua aucte seu iussu vel pro iussu potestatū vicarioꝝ ⁊ alioꝝ officialiū p̄scriptoꝝ qñqꝫ p̄dicta comittē non formidāt: statuimus q̄ si vllus p̄dictoꝝ baruarioꝝ seruitoꝝ famuloꝝ seu nunciorꝝ cā vel occasione exactōis vel exequutōis alicuius in possessionē ꝓut supra suo ausu ire vel intrare p̄sumpserit indēnem ꝓseruet eū in cuius domus seu bonoꝝ possessionē ire vl intrare p̄sumpserit: ⁊ vltra id debite ab eo exigātur florenj. xxv. per exactores etiam camere p̄libati domini applicandi ⁊ sine ꝓdemnatione seu snia ꝓut.s̄. Q̄d si in pecunia vel reb⁹ forte cōponere nō possent in corpus suū luentes botis seu squassis quattuor torture aucte ⁊ māda to suoꝝ potestatū vel superioꝝ irremisibiliter ferianť. Q̄d quidez statutū non habeat locū qñ ꝓtigerit aliquē mitti in possessionē occasione alicui⁹ realis vel hipotece: vel in exequutōe alicui⁹ snie vel arbitramētoꝝ. Et si ipse missus seu mittendus in possessionē peteret a iusdicēte familiā ꝓ ipso defendēdo in possessionez: eo casu sit licitum cuicūqꝫ iusdicenti mittere seruitores ⁊ famulos ꝓ defensione ⁊ tuitione talis missi seu mittendi in possessionez dūmodo hoc fiat expensis illius sic missi seu mittendi in possessionem.

¶ Q̄d familia massarij sit ⁊ esse itelligat ꝓ debito massaritij obligata. Rica

clvj **Item** Statuimus q̄ ꝓ debito ad qd̄ tenet massarius dño suo occasione massaritij seu laborerij quilibet de familia dicti massarij ꝓiunctus in gradu parentele sit ⁊ esse intelligatur obligatus domino personaliter ⁊ realiter prout erat ⁊ est ipse massarius: ⁊ possit compelli ad solutionē debiti prout potest vel posset ipse massarius realiter ⁊ personaliter. Q̄d statutum habeat locū tam in p̄teritis pendentibus q̄ꝫ futuris. ¶ Et q̄ aliqua p̄sona cōmune collegiuꝫ vel vniuersitas non possit audeat vel presumat dare ad massaritium vel locare alicui massario alicuius domini qui habitet sup̄ suo massaritio vel laborerio sine licētia domini sup̄ cuius massaritio habitat. Et hoc sub pena solidoꝝ. xx. papien. pro pertica applicanda dño laborerij: in quam penam incurrat ipso iure ⁊ facto.

¶ De bonis mobilibus dandis insolutum. Rica.

clvij **Item** Statuimus q̄ quilibet iusdicens ad instantiā quorūcunqꝫ creditorū qui saxiri sequestrari pignorari seu derobari fecerint de bonis mobilibus alicuius sui debitoris: ⁊ qui vere apparuerit debitor teneatur elligere duos estimatores cōmunis papie qui estiment ipsa bona: qua estimatione facta ipse iusdicens teneatur dare insolutū ipsi creditori pro precio quo estimabuntur: pro rata debiti ⁊ crediti. Et eo casu ipse creditor efficiatur verus dñs ⁊ possessor: licitum sit tñ debitori infra decez dies exigere a dicto creditore ipsa bona taliter insolutūdata ipso debitore soluente precium ⁊ expensas inde factas occasione predicta.

¶ De electione estimatorum ciuitatis papie.

Item

clviij **Item** Statuimus q̄ duodeciz presidētes factis ⁊ negocijs cōis papie singulo anno qñ elligunť cōsules ciuitatis papie teneanť elligere tres estimatores bene expertos legales bone opinionis ⁊ fame q estiment ⁊ estimare debeāt oia bona mobilia ⁊ imobilia que estimari ꝓtigerint ad instātiam creditoꝝ de bonis debitoꝝ suoꝝ corā quocūqꝫ iudice vel officiali: q estimatores teneanť ⁊ debeāt iurare in manib⁹ dictoꝝ duodeciz de bene ⁊ legaliter estimādo ipsa bona bona fide ⁊ sine fraude remotis odio amore timore p̄ce precio vel precibus. Et qui estimatores pro eorūz salario ⁊ mercede habere debeāt pro eorūz labore ⁊ fatiga imperiales tres pro florenо. Et vbi duo ipsorum in concordia essent tertius non habeat locum.

¶ Q̄d facto estimo ī ciuitate papie vel districtu nullus possit de dicto estimo cassari diminui vel difalcari nisi vt infra. Rica.

clviiij **Item** Statuimus ⁊ ordinauimus q̄ postq̄ꝫ aliquis fuerit descript⁹ in estimo cū ciuitate. p̄p̄. vel districtu nō possit cassari diminui vel difalcari nisi cū aucte ⁊ ꝓsensu dñi Refrendarij ⁊ duodeciz sapiētū ⁊ adiūctoꝝ numero. xxv. ⁊ sindicoꝝ ⁊ aduocatoꝝ ad̄ dicte ciuitatj. Q̄d si aliter factū fuerit nō valeat nec teneat: ⁊ quilibet ꝗ faciens cadat in penam librarꝝ. l. papien.

¶ De modo ⁊ forma tenenda in ordinatione estimoꝝ. Rica.

clx **Item** Statuimus q̄ qñcunqꝫ ꝓtigerit estimū renouari ī ciuitate papie eiusqꝫ districtu q̄ p duodeciz sapiētes ⁊ adiūctos simul numero vigintiquinqꝫ ad minus eligant quinqꝫ squadre: in quarꝝ qualibet sint decem ⁊ octo p̄sone experte ⁊ notitiā hñtes de facultatib⁹ p̄sonarꝝ ciuitatis ⁊ district⁹ papie: que qnqꝫ squadre ponant ⁊ deputent in qnqꝫ locis separatis ⁊ distictis vnus ab alio taliter q̄ nō possint hīe coloquiū simul. Et q̄ ꝓ ipsis squadris regulādis elligat vnus valens vir forensis nō hñs familiaritatē aliq̄ꝫ cū ciuibus antedicte ciuitatj: q supsit ⁊ supstare debeat ipsis squadris vsqꝫ quo fuerit factū estimū. Quibus taꝫ officiali q̄ꝫ electis p duodeciz sapiētes detur sacramentū de bene ⁊ legaliter estimādo quācunqꝫ p̄sonaz in estimo descriptaz ꝯm eius facultatez remotis odio amore timore prece precio ⁊ amicitia. Quibus estimatoribus ⁊ officialib⁹ p duodeciz sapiētes ꝓuideat de eoꝝ premio ⁊ labore ꝯm ꝗuenientiā facti. Et q̄ facto dicto estimo p dictas squadras tollatur estimum cuiuslibet persone maius ⁊ minus: ⁊ tres partes postea accumulentur insimul: ⁊ ipsum totum diuidat in partes tres: cum tertia pars dictarum trium partiū remaneat estimū ⁊ in estimo talis estimati. Et q̄ nullus alius officialis possit se intromittere in ꝗfectione ipsoꝝ estimoꝝ.

¶ De immunitatibus forensium. Rica.

clxj **Item** Statuimus q̄ quicunqꝫ nō ciuis ciuitatis. p̄p̄. habitās in locis ⁊ terris nō suppositis iurisditōi ciuitatis. p̄p̄. qui venerit de cetero ad habitādū sup̄ iurisditōe dñi ptātis. p̄p̄. habeat exēptionez a cōi. p̄p̄. ⁊ sit ⁊ esse intelligat exēptus vsqꝫ ad annos. x. prime sequētes ab oibus oneribus realibus personalibus ⁊ mixtis datijs ⁊ gabellis dūtaxat exceptis.

¶ Expliciunt statuta Ciuilia ciuitatis ⁊ cōmitatus papie.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

j Qualiter iudex maleficiorꝫ possit procedere ex officio.

ij De pena tractantis facientis vel ꝓcurantis publice vel occulte cõtra bonorem ⁊ bonum ⁊ pacificum statum magnificorꝫ dñorum nostrorꝫ.d.d. Galeaz vicecomitis virtutum comitis ⁊ filiorꝫ suorꝫ ciuitatis papie eiusqꝫ districtus dominorum generalium.

iij De quo tempore cõmissi maleficij possit cognosci ⁊ quando puniri.

iij Qualiter in inquisitionibus accusationibus ⁊ denũciationibus procedi debeat: ⁊ qua forma ⁊ modo: ⁊ quo die ⁊ tempore.

v Quo casu obmissio solemnitatis statutorꝫ cõis papie nõ vitiat ꝓcessuꝫ factũ.

vj Qõ accusati vltra numerum quinq; de aliqua terra papie homines loci possint se per sindicum cõmunis loci defendere ⁊ quo casu.

vij Qõ iusdicens inculpato teneatur dare fidantiam de alijs delictis de quibus non proceditur contra eum ⁊ quando non.

viij Quo casu remissio tollat processum ⁊ quando non.

viiij Quo casu inculpatus de maleficio incarceretur ⁊ quo non.

x Qõ iusdicens possit cõpellere testes ad testificandum de maleficijs qualiter ⁊ qua pena.

xj De quibus causis habeat locum tortura ⁊ de quibus non.

xij Qõ in dillationibus nõ computetur dies termini nec progatio termini arctet primum terminum.

xiij De pena accusantis falso seu denunciantis vel non falso: ⁊ non sequẽtis vel non probantis.

xiiij De pena illius qui in deum vel sanctum blasfemando vel alia turpia verba dicendo cõmisserit.

xv De pena patharini a fide catholica deuiantis.

xvj De pena dicentis iniuriam alicui priuato in iudicio vel extra.

xvij De pena facientis insultum contra priuatam personam.

xviij De pena colligentis ⁊ exigentis vectigale guadagiũ vel gabellam.

xviiij De pena illius qui percusserit vel vulnerauerit aliquem.

xx De pena illius qui priuatum carcerem in aliquem cõmisserit vel aliquem ceperit vel redimere aliquem fecerit.

xxj De pena illius qui homicidium fecerit.

xxij De pena assasini ⁊ assasinari faciẽtis ⁊ venefici ⁊ malefici.

xxiij De pena sodomite.

xxiiij De pena cognoscentis carnaliter monialem.

xxv De pena mulieris inhoneste vite stantis ⁊ habitantis in domo alicuius presbyteri vel alicuius religiosi vel consecrate persone ad ipsorꝫ postam.

xxvj De pena illius q abstulerit vel aufferri fecerit: vel facere fecerit vel ad faciẽdum aduocauerit: vel aufferrendi ꝗsiliũ dederit aliquez carceratũ vel captũ: ⁊ de pena impedientiũ capere vel captum detinere.

xxvij De pena furis.

xxviij De pena robatoris schachatoris depredatoris spoliatoris insultatoris pro robando seu schachãdo vel capiendo psonaz siue rem asociantis: tensantis: hospitantis: vel albergantis: recipientis: reducentis: tenentis ⁊ pmittẽtis cõsilium ⁊ auxilium dantis: ⁊ officio potestatis in predictis.

xxviiij De pena illius qui acceperit terrã de cõmunibus vijs seu stratis publicis.

xxx De pena occupantis terram cõmunis papie.

xxxj De pena illius qui violentiam alicui fecerit in sua possessione.

xxxij De pena cõmunis i cuius terra vel territorio aliqua possessio steterit guasta occasione

occasione alicuius alterius qꝫ illi⁹ cui⁹ erat: vel q eã tenebat vel possidebat

xxxiij De pena coloni iuquilini: cõductoris vel fictualis recipientis inuestituram ab aliquo absqꝫ voluntate prioris domini. Et de pena vendentis vel alienãtis duobus diuersis temporibus.

xxxiiij De pena incendiarij guastantis: vel dãnũ dantis. Et qualiter bestie dãnum dantes possunt detineri.

xxxv De pena frangẽtis domũ.

xxxvj De pena illius qui celauerit sibi nomẽ vel ꝓnomẽ vel mutauerit.

xxxvij De pena notariorꝫ vel aliarum psonarũ que facerent vel fieri facerent aliquam cartã vel scripturã falsam. Et de pena dicẽtis falsum testimoniuꝫ siue ꝓducẽtis seu vtẽtis eo vel eis in qualibet causa.

xxxviij De pena officialis delinquentis in officio.

xxxviiij De pena corꝛũpentis officiales cõis papie: ⁊ de pena corꝛupti.

xl De pena illius qui post sonũ schille inuẽtus fuerit per ciuitatem vel p burgos vel placiare vel qui iuẽtus fuerit in taberna vel domo in qua vendat̃ vinũ: ⁊ de pena eorꝫ q vẽdũt vinũ. Et de pena illius q inuentus fuerit in domo alicuius sine domini voluntate.

xlj De pena tabernarij ⁊ tabernarie qui serauerit hostium ante pulsationem cãpane potatorũ de sero.

xlij De pena tabernarij ⁊ tabernarie qui non aperuerint hostiũ ad tertiam vocem officialium.

xliij Qualr intelligat̃ qñ fit mẽtio in statuto de nocte.

xliiij De pena portãtis arma offensoria fraudulosa vel fugiẽtis a familia ⁊ non pmittẽtis se circhari: ⁊ albergatoris nõ denũciantis hospitẽ.

xlv De pena bubulci qui steterit sup curru qñ ducitur. Et de pena asinarij vel mollinarij qui sederit super farinã.

xlvj De pena illius qui lusserit ad taxillos vel bischaziaz.

xlvij De pena illius qui proiecerit vel proici fecerit aliquid turpe e domo i strata publica ⁊c.

xlviij De pena mingentis vel egerẽtis in curia cõmunis papie vel in ecclesia maiori vel alia ecclesia vel aliam turpitudinẽ faciẽtis.

xlviiij De pena illius qui excoriauerit bestiaz mortuã ĩtra muros ciuitatis papie vel ibi lesguauerit ligde: vel cõbuserit fecias intra ciuitatem vel extra p vnuz miliare.

l De pena illius q ceperit vel captũ hũerit aliquẽ malefactorẽ vel bãnitum de maleficio cõis papie q nõ cõsignauerit ipm dño ptãti papie.

lj De pena illius qui tenuerit bannitum de malleficio communis papie vel auxilium vel opem prebuerit ei.

lij De pena cõium terrarum territorij papie ⁊ ciuium ibi habitantiũ q ⁊ que fuerint negligẽtes in capiẽdo malefactores eũtes per eorũ terras: ⁊ de pena eorũ qui non cucurrerint ad stremitas.

liij De pena ꝗsulis cõitatis anzianorꝫ ⁊ parochianorꝫ qui nõ denũciauerint vel accusauerint malleficia potãti: ⁊ de pena illi⁹ seu illorũ q nõ cõsignauerit potestati papie ꝓ posse suo illũ qui deliquerit: ⁊ qñ teneat̃ ad predicta.

liiij De pena illius qui fecerit inuitamentũ hoĩuz armatorũ: ⁊ de pena illius qui iuerit ad inuitamentum.

lv De pena ꝓiciẽtis lapides de nocte super domo alicuius.

lvj De pena custodis carcerũ cõis papie accipientis vltra quam debet per infrascriptum statutum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

lvij De pena superstitis vel custodis carceruz cõis papie si eius custodie tempore aliquis carceratus fugeret de carcere.

lviij De pena cõmunis terre districtus papie quod posuerit in deueto aliquez ciuem ciuitatis papie vel aliquam ecclesiasticam personaz vel alium qui nõ sit de communitate sua.

lviiij De pena illius qui aliquam possessionem vel rem ĩmobilem vel ius quod habet in comarchia vel alibi venderet alicui non sustinenti onera cõis papie.

lx De pena illius qui in districtu papie laborauerit terraz alicui⁹ alienigene nõ ciuis papie.

lxj De pena vendentis vel capientis columbos domesticos siue torredanos volatores viuos vel mortuos: ⁊ de pena habentis lusellum ad aliquaz fenestrã vel domum aptam ad dictos columbos capiendum.

lxij De pena tenentis capram.

lxiij De pena dantis auxilium vel consilium alicui malefactori.

lxiiij Quod monete mensure ⁊ pondera vtantur per territoriuz papie: prout in ciuitate papie vtuntur.

lxv De pena non seruantis cridam vel preceptuz ex parte domini potestatis papie iudicis eiusqz vel militis factum.

lxvj De pena cõium terrarũ territorij papie ⁊ singularũ personaꝝ ibi habitãtiuz in cuius terra vel territorio facta fuerit robaria ꝓpredatio vel rapina vel captio ꝑsone vel incẽdiũ vel dãnũ datũ fuerit.

lxvij Qd̃ nullus pena corporali possit puniri nisi statuto caueatur: sed alias pecunialiter puniatur.

lxviij De arbitrio ⁊ bailia dñi ptãtis extendenda in penis.

lxviiij De pena bãniti de maleficio cõis inferenda eidem per priuatam vel publicam personam.

lxx Qd̃ cõfessio ⁊ pax minuat penã ⁊ qñ ⁊ quãtũ.

lxxj Qualiter cõdẽnationes sint exigende ⁊ quando soluende ⁊ cum quo beneficio ⁊ pena.

lxxij De premio cõsignãtis malefactores in fortiã cõis papie.

lxxiij De pena tenentis vltra duos porchos.

lxxiiij De pena laborãtis vẽdentis ⁊ stationãtis diebus feriatis.

lxxv Qñ vbi ⁊ qualiter ptãs teneat cõdẽnatiões de malleficijs facere.

lxxvj Qualiter teneat ptãs cõdẽnatiões exigere: bãnitos vel cõdẽnatos cape cõdẽnatiões ⁊ bãna scribi ⁊ exẽplari facere: ⁊ de officio notariorũ cõis papie bãnorum ⁊ preceptorum.

lxxvij Qd̃ a sentẽtijs dñi ptãtj ĩ crimiali nõ possit appellari vel d̃ nullitate opponi.

lxxviij Qd̃ in statutis ꝓhibitorijs ẽt penalib⁹ masculinũ genus cõcipiat femininuz.

lxxviiij De pena raptoris ⁊ carnaliter cognoscentis mulierem.

lxxx Qd̃ carcerati ꝓ debito publico vel maleficio nõ possint impediri.

lxxxj De pena euntium de nocte.

lxxxij De anothomia fiẽda.

lxxxiij Qd̃ suprascripta statuta nõ possint nec debeãt ĩterpretari sed intelligi vt littera sonat.

j A primis Christi noĩe ĩuocato eiusqz ⁊ totius celestis curie triũphãtj suffragio. Vt maleficia nõ remaneãt ĩpunita: sz celerius puniant̃ matura deliberatiõe ꝓuidemus. Qd̃ dñs ptãs papie eiusqz iudex maleficiorũ ⁊ qlibet eorũ insolidũ possint ⁊ valeãt ꝓcedere p modũ ingsitiõis ex officio mero denũciationis officialis vel querele iniuriã passi sup ĩquisitiõibus formare. Et p accusationẽ ꝓcedere in quocũqz crimine publico vel priuato in quo ĩponat̃ vel ĩponi possit pena corporis afflictiua vel priuatiua principaliter vel secũdario: vel in ꝓsequẽtiã vel sub cõditiõe ꝑcedẽtibus tñ indicijs legittimis: que indicia debeant esse scripta in actis curie p notariũ malleficioꝝ ⁊ subscripta p iudicem dicti officij in libro vno inditiorũ: ⁊ qui liber stet penes ptãtẽ sigillatus semp sigillo dñi ptãtis. Nõ tñ fiat copia parti cõtra quã ingsitio formata ẽ donec respõderit dicte ingsitioni ⁊ litẽ fuerit cõtestatus. Post requisitionez vero ⁊ litis cõtestationem possit pars ingsita copiã inditiorũ petere: eãqz teneat̃ sibi iudex dari facere: vt cõtra ea possit opponere: ⁊ se purgare ꝛm ꝙ sua iusticia suadebit. In ceteris vero criminibus ex quibus pena pecuniaria veniat ĩponenda: siquidẽ excedat summã librarũ quinquaginta. ꝑ. nõ possit ꝓcedere p merã ingsitionẽ ex mero officio: sed vel p accusationẽ vel p denũciationẽ officialis vel per querelã offensi: sup quibus possit suã formare ingsitionẽ ꝑcedẽtibus tñ legittimis indicijs vt supra dictum est. ¶ In ceteris vero crimĩbus ĩ quibus veniat ĩponẽda pena pecuniaria minor libris quinquaginta papiensibus nõ possit ꝓcedere iudex nisi per accusationẽ vel denũciationẽ officialiũ in causis in qbus denũciare tenent̃ ꝛm formã statutorũ cõis papie. Saluo ꝙ de ꝑceptis spretis vel mandamẽtis dñi ptãtis vel officialis alicuius sue curie: possit ꝓcedere per ingsitionẽ ⁊ per officiũ ꝛm ꝙ sibi videbitur. Et ꝙ ĩ oĩ crimine publico quelibet ꝑsona possit ⁊ valeat accusare ⁊ denunciare. Preterquã in crimine adulterij stupri vel incestus in quibus nõ admittat̃ accusator nisi parentes vel attinẽtes quoꝝ interest qui passi sunt iniuriã ex ꝑdictis. Et ꝙ accusa superueniẽs seu denũcia nõ tollat ingsitionẽ ꝑcedentẽ in casib⁹ in quibus inquisitio formari põt: sed vtrũqz simul currere possit. Bũtamẽ nõ fiat cõdẽnatio nisi sup altero. ¶ Processus tñ fiant ⁊ fieri debeãt sup accusationibus inquisitiõibus vel denũciatiõibus ꝛm formã statutorũ cõis papie: ⁊ eis deficientibus: scõm iura cõia. Que oĩa valeant cũ effectu cõsuetudine vel obseruãtia seu generali seu spãli non obstante. Et ꝙ quilibz accusatus de aliquo crimine vel delicto publico vel priuato possit accusare suũ accusatorem etiã de maiori vel minori crimie. Et sup vtraqz accusa possit ꝓcedi per dictuz iudicẽ ad ĩuestigationẽ veritatis ⁊ cõdemnationẽ fiendam.

¶ De pena tractantis facientis vel ꝓcurantis publice vel occulte cõtra honorem ⁊ bonũ ⁊ pacificũ statum Magnificorũ dominorum nostrorũ domini Galeaz vicecomitis comitis virtutũ ⁊ eius filiorum ciuitatis papie eiusqz districtus dominorum generalium.

ij Item Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ nulla persona cõe collegiũ vel vniuersitas cuiuscunqz cõditionis status dignitatis preheminentie ue existat sit que audeat vel presumat dicto vel facto opere vel cõsilio vel scriptura tractare vel agere vel facere vel fieri facere conspirationẽ vel cõiurationem vel tractatum publice vel occulte vel aliquid aliud qd̃ sit vel eẽ possit

HAYKOBA БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

ꝗ honorē ⁊ bonū ⁊ pacificū statū ꝑfati. J. ⁊ excellētissimi dñi nostri ciuitatis ⁊ districtus ⁊ territorij papie ⁊c. Et cōtra honorem ⁊ bonū ⁊ pacificū statuz cōis papie: ⁊ status ꝑtis diminutionē seu detrimentū, ac honoris status pre fati dñi: vel de dādo dñium ciuitatis papie: vel alicuius loci vel castri seu ter re territorij vel districtus nūc existentis ad precepta ⁊ obedientiā ipsius do/ mini ⁊ ciuitatis ⁊ cōis papie vel que seu qō vel qui existeret in futurū ad obe dientiam vel precepta ipsius alicui singulari persone collegio cōi ⁊ vniuersi/ tati cuiuscūqz status cōditiōis dignitatis ꝑheminētie ue existat: vel que hēat vel hēre debeat colloqū tractatū: vel que mittat vel recipiat litteras nuncios seu spias vel ābasiatas cū aliqua vel ab aliqua ꝑsona vel alicui ꝑsone colle/ gio cōi vel vniuersitati cuiuscūqz cōditionis ⁊ status existat que diceret tra/ ctaret vel opponeret vel ꝓcuraret cōtra honorē ⁊ bonū ⁊ statum pacificum ipsius domini ⁊ cōis ⁊ ciuitatis papie. Et quelibet persona collegiū cōmune ⁊ vniuersitas cuiuscūqz conditionis ⁊ status existat vt supra que dicto facto ope vel cōsilio publice vel occulte diceret faceret tractaret vel ageret contra predicta vel aliquod predictorum possit ⁊ valeat ⁊ debeat per dominū pote statem papie cōdemnari ⁊ puniri in auere ⁊ ꝑsona: vel in auere tantū: vel in ꝑsona tantū ad mortem pure: ⁊ sub cōditiōe tantum: mixte: princip aliter: vel secūdario arbitrio ipsius dñi ptātis inspecta ⁊ ꝓsiderata qualitate facti ⁊ cō ditione ꝑsonarū: sicut ꝓdito: prefati dñi ⁊ patrie ⁊ de ꝓditiōe ipsius ⁊ pzie. Saluo q ipsa talis persona collegiuz cōe ⁊ vniuersitas que diceret habuisse colloquiū: vel litteras vel nūcios vel ābasiatā misisse vel recepisse cuz aliqua vel ab aliqua ꝑsona vel alicui ꝑsone collegio cōi ⁊ vniuersitati cuiuscūqz sta/ tus ⁊ cōditiōis existat que seu qō tractaret diceret vel faceret cōtra honorez ⁊ bonū ⁊ pacificū statū prefati dñi ⁊ cōis ⁊ ciuitatis papie: vel in diminutio/ nem ipsorū cā tractandi dicēdi ⁊ ꝓcurandi vt supra possit ⁊ valeat notifica/ re ꝑfato Magnifico dño vel dño ptāti papie vel locūtenenti ipsius dñi: vel locūtenēti ptātis infra secūdā diē cōputādā a tpe quo misserit vel recepit nū cios lr̄as vel epl̄as ābasiatas vel colloqum hūerit vt supra. Et si denūciaue rit postquaz ad eius notitiā puenerit vt supra ad dictū terminū nullā penam eo casu sustineat nec patiat̄ in persona vel rebus. Et dñs ptās papie ⁊ eius vicarius ac iudex malleficiorū ⁊ quilibet ipsorū insolidū habeat merū puruz ⁊ liberū arbitriū ptātem ⁊ bailiā inquirendi ꝓcedēdi ⁊ cōdēnandi ⁊ exequē di cōtra quoscūqz ⁊ quālibet personā que cōmitteret vel faceret aliqō ex pre dictis: ⁊ possint ⁊ valeant ponere ad torturā indicio seu indicijs ꝑsumptiōi/ bus ꝑcedente vel ꝑcedētibus. Et si eo casu talis persona tormētāda ī tormē/ tis decederet dñs ptās vel eius vicari⁹ vel eius iudex malleficiorū nō possit nec valeat nec debeat sindicari nec condemnari inquietari nec molestari pro eo qō diceretur talem personam tormentasse.

¶ De quo tpe cōmissi malleficij possit cognosci ⁊ quomodo puniri. Rica.

iij **Item** Statuimus ⁊ ordinamus q per ptātem papie ⁊ eius vicariū ⁊ iudicē malleficiorū ⁊ quēlibet alium eius iudicem ipsius domini potestatis volūtate possit ⁊ valeat cognosci termīari ⁊ exequi de malleficijs criminibus ⁊ delictis cōmissis tempore sui regiminis cōtra cōmittentes deli/ cta ⁊ ēt ante ꝑ sex menses tantū: pet viam denūciatiōis ⁊ inquisitiōis in casi/ bus cōcessis ꝓm formā statutorū cōis papie: ꝓut dicto dño ptāti ⁊ dictis ei⁹ iudicibus ⁊ cuilibet eorū melius videbit̄ ⁊ placebit ꝓm formā ⁊ modū statu/

torum

torum cōis papie. Per viā vero accusationis ⁊ querele offensi possit proce/ dere quādocunqz infra tempora legittima.

¶ Qualiter in inqsitiōibus accusatiōibus ⁊ denūciatiōibus ꝓcedi debeat: ⁊ qua forma ⁊ modo ⁊ quo die ⁊ tempore.

iiij **Item** Statuimus q in oībus maleficijs ⁊ delictis ⁊ excessibus ī quo ⁊ in qbus denūciator seu accusator appuerit non aliter ꝓcedat̄ nisi accusator vel denūciator in scriptis dederit accusam seu denūciā in q̄ cō/ tineatur nomē ⁊ cognomē accusantis seu denūciāt]: ⁊ nomē ⁊ cognomē accu sati seu denūciati: ⁊ crimen certū: ānus: ⁊ mensis cōmissi criminis: ⁊ locus in quo dicatur maleficiū fore cōmissum cū duabus saltē coherentijs dicti loci: ⁊ testes: ⁊ nisi illa accusa seu denūcia ī quaterno notarij maleficiorū fuerit scri/ pta seu cōis papie. Et nisi per accusatorē seu denūciatorez primo iuratū fue/ rit accusam seu denūciā verā esse: ⁊ ea que in accusa seu denūcia cōtinēt̄. Et nisi accusator seu denunciator idonee satisdederit piculo recipientis ipam de ꝓsequēda accusa seu denūcia vsqz ad finē: ⁊ de restituendis expensis accusa to seu denūciato fiendis occasione illius accuse seu denūcie: si ille accusatus seu denūciatus nō fuerit cōdemnatus. De qbus expensis stetur sacro accu/ sati seu denūciati facta prius ꝑ iudicē taxatione de ipsis expensis. Saluo q hoc capitulū quo ad satisdationē nō vendicet sibi locū in illis personis q iu rauerint ꝓpter pauptatē satisdare nō posse: quo casu iudex in accusa seu de/ nuncia ꝓcedat ēt sine satisdatiōe. Nec quo ad dictaz satisdatiōez ⁊ iuramen tum vendicet sibi locū in illis ꝑsonis que ex officio accusare seu denūciare te/ nentur: sed sufficiat eos iurare q credunt vera esse ꝓtēta in denuncia. Hoc addito q vltra testes in accusa seu denūcia noīatos possit accusans seu de/ nuncians infra octo dies a die respōsionis rei sup accusa seu denuncia nume rādos: pte tn̄ citata: addere alios testes testibus noīatis in accusa seu denun cia ⁊ nō vltra. Et ēt hoc addito q in accusatiōibus seu denunciatiōibus car te false ⁊ aliaꝝ scripturaruz nō teneat̄ accusator seu denunciator ponere locū mēsem nec ānum. In accusatiōibus autē de ꝑcepto nō seruato seu spreto nō teneat̄ accusator ponere locū nec testes. Cui titulo accusatiōis seu denūcia/ tionis incepto nihil addi vel diminui vel īmutari possit: ⁊ q titulus scribi de/ beat in actis ante citationē: ⁊ ipm̄ titulū teneat̄ dare vel dari facere accusato vel denūciato si petatur: ⁊ terminū vnius diei vtilis ad deliberādū ⁊ respon dendum accuse vel denūcie antequā ꝓcedat aliquo mō cōtra eū cōtra quem procedit: ⁊ hoc si ꝑdictus terminus petat̄. Quo termino elapso vel nō peti/ to dictum illius accusati vel denūciati recipiat super accusatione vel denun/ ciatione: qō dictū ⁊ respōsionē super accusatione ⁊ denūciatiōe teneat̄ face/ re reus nō obstante aliqua excusatione: nec ēt obstante q offensus eēt bāni/ tus de homicidio vel maleficio: ⁊ nō obstāte aliqua alia excusatiōe dillato/ ria declinatoria peremptoria anomala iur̄ vel facti nec alia quacunqz. Sed ipsis exceptionibus ⁊ qualibet ipsarum non obstātibus cogatur respondere accusationi vel denūciationi. Saluis tamen ⁊ reseruatis sibi per hoc statutū oībus suis exceptionibus si que sibi competebant ante responsionē. Et si re/ us esset ita dure cerucis q iudex non posset eum facere respondere: vel re/ sponderet negando vel confitendo: ex tunc lis sit legittime contestata ⁊ ꝑ cō testata habita huius statuti auctoritate super cōtentis ⁊ de contentis in di/ cta dennunciatione vel accusatione. Dicto autez rei recepto vel lite contesta

HAYKOВ ОБЛАСНИЙ ОНУ ім. ПОТЕБНИ

ta ⁊ pro contestata habita vt supra. Si reus responderit confitendo conten/
ta in accusa seu denuncia in toto vel in parte sic q̃ possit ꝓpterea condemna
ri detur reo confesso terminus defensionis ad arbitrium statuentis. Si aũt
nõ respõderit vel responderit negando sic q̃ nõ possit propter ea cõdemnari
recipiant̃ testes qui tactis scripturis corpaliter iurent dicere veritatẽ sup di/
cta denuncia vel accusatiõe ⁊ cõtentis in ea ⁊ sup his super quibus interro/
gabuntur: ⁊ cãm sui testimonij reddant seu dicant: ⁊ in scriptis reducantur.
Testibus vero receptis si taliter fuerit probatũ testibus q̃ possit cõdemnari
reus: teneatur iudex dare terminũ defensiõis octo dierum vel minus arbitrio
iusdicentis accusato vel denunciato. Si autem taliter fuerit probatum testi/
bus q̃ reus videatur iudici tormentãdus: tũc potest ad tormenta ꝓcedere: ⁊
eo de tormentis deposito in actis scribat̃ dictum tormentati: nec ad qõnes ite
rum repeti possit nisi indicijs alijs superueniẽtibus. Et debeat iusdicens sta/
tuere terminũ exemplãdi: ⁊ notãdi testes ⁊ acta ⁊ istrumenta: ⁊ disputãdi: ⁊
allegãdi, ꝑ modo ⁊ qualitate cause antequã cõdemnet reũ propter ꝓbationẽ
testiuꝫ vel instrumentorũ. Quibus pactis teneat̃ ⁊ debeat potestas ⁊ eius iu
dex maleficiorum ad cõdemnationẽ vel absolutionẽ infra dies. xl. tunc pro/
xime subsequentes ꝓcedere. Et hoc sub pena florenorum centum auri came
re Magnifici domini Galeaz applicandorũ cuilibet ipsorũꝫ. Et nihilomin⁹
dicto termino elapso duret instantia cause. Et potestas condemnare vel ab/
soluere teneatur ⁊ debeat. ¶ In criminibus vero vbi proceditur per inqui/
sitionem ꝓcedatur ⁊ ꝓcedi debeat in hunc modum: vꝫ q̃ titulus inquisitio/
nis per dñm potestatẽ papie qui nunc est vel pro temporibus fuerit vel eius
iudicẽ, per ipsum ad maleficia deputatum formetur ⁊ in scriptis reducatur
cum anno mense ⁊ loco cõmissi criminis: ⁊ duabus coherentijs saltez: nisi fo/
ret inquisitio carte false vel aliarum scripturarꝫ: quo casu non teneat̃ ponere
locum mensem nec annum: ⁊ nisi esset inquisitio precepti non seruati vel spre/
ti: in quo casu non teneat̃ ponere locum. Sed in quolibet dictorum titulorum
inquisitionis debeat ponere nomen ⁊ cognomẽ inculpati: ⁊ delictũ certum: ⁊
nomen ⁊ cognomen offensi siquis offensus dicit̃. Cui titulo inquisitionis ice/
pto ⁊ pti misso ⁊ relatione ꝑ seruitorẽ facta nihil addi vel diminui vel mutari
vel adiũgi possit: quẽ titulum teneat̃ dare vel dari facere iudex illi cõtra quẽ
inquiritur si petatur vel suo ꝓcuratori: postquã pure clare ⁊ precise inquisi/
tioni responderit. Super qua inquisitiõe dictum illius contra quem inquirit̃
recipiatur qõ dictum ⁊ responsum super dicta inquisitione teneat̃ facere re⁹
non obstante aliqua exceptione: nec etiam obstãte q̃ offensus esset bãnitus ꝗ
homicidio vel maleficio: ⁊ nõ obstãte aliqua alia excusatione dillatoria decli
natoria peremptoria anomala iuris vel facti nec alia quacunqꝫ. Sed ipsis
excusatiõibus ⁊ qualibet ipsarum non obstantibus cogatur respõdere iqui/
sitioni ⁊ denũciationi. Saluis tamen ⁊ reseruatis sibi per hoc statutum om/
nibus suis exceptionibus si que sibi competebant ante responsionem. Et si
reus esset ita dure ceruicis q̃ non posset facere euꝫ respondere: vel responde
ret negando vel cõfitendo: ex tunc lis legittime contestata sit ⁊ pro cõtestata
habita legitime: etiam huius statuti auctoritate super cõtentis ⁊ de conten/
tis in dicta inquisitione. Dicto autem rei scripto vel lite contestata vel ꝑ con
testata habita vt supra si reus responderit confitendo contenta in inquisitio
ne in toto vel in parte sic q̃ possit propter ea cõdemnari detur reo cõfesso ter
minus defensionis ad arbitrium statuentis. Si aũt nõ responderit vel respõ
derit negando sic q̃ non possit ꝓpter ea cõdemnari: recipiãtur testes qui ta/

ctis

ctis scripturis corporaliter iurent dicere veritatem super dicta inquisitione
⁊ contentis in ea: ⁊ diligẽter interrogentur vt causam sui testimonij reddant
seu dicant. Testibus vero receptis si taliter fuerit probatum per ipsos testes
q̃ possit cõdemnari reus: teneatur iudex dare terminũ defensionis octo die/
rum illi cõtra quem inquiritur vel minus arbitrio statuentis. Si autez taliter
fuerit probatum testibus q̃ reus videatur tormentandus: tunc iudex possit
ad tormenta ꝓcedere: ⁊ eo de tormentis deposito in actis scribatur dictũ tor
mentati: nec ad questionẽ iterum repeti possit nisi indicijs alijs superuenien/
tibus: ⁊ debeat iusdicens statuere terminum exemplandi ⁊ notandi testes ⁊
acta ⁊ instrumenta: ⁊ disputandi ⁊ allegandi pro modo ⁊ qualitate cause an
tequam cõdemnet reum propter probationes testium vel istrumentorũ si pe/
tatur. Quibus sic peractis teneatur ⁊ debeat dictus dominus potestas ⁊ iu
dex maleficiorũ procedere ad cõdemnationẽ vel absolutionez intra dies. xl.
sub pena predicta: ⁊ nihilominus dicto termino elapso duret instantia cause:
⁊ potestas cõdemnare vel absoluere teneatur ⁊ debeat. Saluo q̃ in illis in/
quisitionibus vbi iudex ex forma statuti vel iuris inquirit de fama alicuius:
antequam faciat inquisitionẽ contra eũ predicta locum nõ habeat: sed facta
inquisitione de fama predicta locũ habeant. Et q̃ suprادictũ est ꝗ nomine ⁊
cognomine accusati seu denũciati vel inquisiti inculpati vel offensi in accusa
vel denũcia vel inquisitiõe apponendo non vẽdicet sibi locum in forensibus
quorum nomina vel cognomina ignorãtur. Et si inculpatus titulo inquisitio
nis formato non esset in fortia potestatis papie ⁊ cõmunis sufficiat q̃ requi/
ratur propter maleficium ad domum vbi habitat vel habitare cõsueuit vel
personaliter. Et si certam habitationem in ciuitate vel in territorio papie nõ
habet nec habere cõsueuit vel habet vel habere cõsueuit: sed est in tali loco ĩ
quo seruitores cõmunis papie cõmuniter nõ audeãt ire vel requirere sine pe/
riculo persone: nõ requiratur nisi ad locum vbi maleficium perpetrasset in ci
uitate vel territorio papie: ⁊ ad arengeriam sono tube premisso. Et si locus
maleficij esset extra territorium papie vel esset intra territorium: sed seruito/
res cõmuniter non auderent eo ire sine periculo sue persone citetur ⁊ requi/
ratur bis voce preconia sono tube premisso super arengeria communis pa/
pie de dicto ⁊ pro dicto maleficio: de quo ⁊ pro quo contra eum proceditur.
Et factis dictis duabus citationibus cum interuallo ad minus vnius diei
habeatur reus legittime citatus ⁊ pro legittima citatione habeatur. In di/
cta autem citatione seruitoris vel preconis debeat exprimi maleficium saltez
in genere propter quod fit citatio: ⁊ in relatione seruitoris fienda de citatio/
ne debeat scribi si est facta personal̃r vel ad domuꝫ: ⁊ si ad domuꝫ in qua por
ta ⁊ parochia si est in ciuitate: ⁊ in qua terra si est in territorio. Et iusdicens
seruitori teneatur dare vel dari facere in scriptis formam requisitionis si/
gnatam suo proprio sigillo continentem maleficium in genere vt supra pro/
pter qõ citatur. Et seruitor dictam citationis formam sibi in scriptis datam
vt supra teneatur dimittere ⁊ relaxare requisito si eum personaliter requisi/
uerit: vel ad domum eius habitationis si illuꝫ ad domum requisiuerit: vel ad
locum maleficij ⁊ ad arengeriam si illum ad dictum locum requisiuerit. Et si
plures fuerint inculpati in accusatione vel denuncia vel inquisitõne citentur
omnes: ⁊ sufficiat vni ex eis suo ⁊ aliorũꝫ nominibus illam dimitti. Et si reus
taliter requisitus vt supra vel citatus non venerit vel si venerit ⁊ termin⁹ sta/
tutus fuerit ⁊ ad illum non venerit per se nec per procuratorem in casu in
quo possit venire per procuratorem ⁊ titulo non respondeat confitendo vel

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

negando ipse in banno ponatur super arengeria cõmunis papie sono tube
premisso iudice sedente pro tribunali penes arengeriam propter quod con/
tra eum procedit octo dierum spatio sibi dato :cuius banni terminus predi/
ctus prorogari non possit nisi ex causa ⁊ semel tantum arbitrio iudicentis.
Et si per illos octo dies per requestam vel terminum steterit scriptus in bã/
no ⁊ non venerit habeatur pro ꝓterito conuicto ⁊ confesso:siue procedatur p
accusam vel denunciam vel inquisitionem super his ⁊ de his de quibus in/
culpatus est ⁊ que in titulo contra eum formato continentur. Et his per trãs/
cursum banni habeatur pro legitime contestata ⁊ confessata quocunqꝫ titu/
lo ex predictis contra eum procedatur. Dictum autem bannum non detur
nisi in ipso banno maleficium fuerit expressum in genere vt supra: ⁊ nomen
seruitoris vel preconis qui citauit:⁊ nisi prius relatio seruitoris in quinterno
seu actis fuerit scripta:vel relatio preconis si interuenerit vt supra: ⁊ nisi iu/
dex fuerit presens vt supra. Et si aliter fiat non valeat bannum. Et si banni/
tus predictus banno curso in fortiam domini potestatis vel cõmunis papie
peruenerit ⁊ fuerit bannitus de maleficio de quo pena sanguinis ingeratur
non tamen condemnatus:ꝙ tunc eidem dominus potestas vel eius iudex ma
leficiorum statuat terminum decem dierum ad omnem suam defensionem fa/
ciendam super maleficio banno ⁊ processu ⁊ non vltra:nisi videatur iudici.
Et si infra dictum terminum iustam defensionem fecerit absoluatur. Et si de
fensionem non fecerit vel non iustam vel facere noluerit condemnetur ⁊ pu/
niatur principaliter ⁊ exequatur de maleficio ⁊ pro maleficio in inquisitio/
ne denunciatione accusa ⁊ banno contento. ¶ Si autem fuerit bannitus de
maleficio de quo non ingeratur pena sanguinis etiam non condemnatus:ꝙ
tunc absq; dicta defensione ⁊ absq; alicuius alterius dillationis communis
transcursus expectatione:sententia super ipso banno feratur ⁊ exequutioni
mandetur. Et de eo quod supradictum est ꝙ non habeat certam habitatio/
nem in papia vel in territorio:vel ꝙ non audeatur iri per seruitores sine pe/
riculo persone stetur dicto cum sacramento duorum seruitorum cõmunis pa/
pie ante bannum datum deponentiũ:quorum dictum ante bannum scriptum
sit in quaterno siue in actis publicis dicti iudicis. Quocunqꝫ autem modo
predictorum trium contra eum procedatur inquiri denunciari ⁊ accusari po/
test ⁊ quodlibet ipsorum fieri omni die ⁊ tempore non feriato ⁊ etiam feria/
to solemni ⁊ non solemni ⁊ omnia ⁊ singula suprascripta ⁊ etiam condemna
tio ⁊ sententia dari ⁊ exequutio fieri. Que omnia ⁊ singula suprascripta va/
leant ⁊ teneant lege aliqua non obstante in contrariũ faciente. ¶ Hoc addi/
to ꝙ in casu vbi inculpato ĩgeratur pena sanguinis ⁊ propterea fuerit requi/
situs vt supra teneatur personaliter ⁊ non per procuratorẽ coram dicto iudi/
ce cõparere non obstante ꝙ monstretur offensum bãnitum eẽ de maleficio:⁊
non obstante aliqua alia excusatione per quam diceretur impediri debere p/
cessus. Sed personaliter compareat ⁊ respondeat saluis suis exceptionibus
vt supra. Hoc etiam addito ꝙ in quolibet predictorum processuum inquisi/
tionis accusationis seu denunciationis ciuilis vel criminalis: ⁊ in publico ⁊
in priuato crimine possit ⁊ valeat simul ⁊ semel in eodem titulo seu libello pre
dictorum intentari ⁊ agitari. Et ꝙ propter curatoris vel patris inculpati
quos habet inculpatus vel nõ habet absentiam vel alicuius ipsorum cõsen/
sum non interuentum non vitietur processus factus contra inculpatum ma/
iorem decem ⁊ octo annis:nec confessio ipsius qualiscunqꝫ ⁊ super quocũ/
qꝫ fuerit prestita:siue super his que sunt ad solemnizandum iudicium:siue su/
per

per his que sunt ad veritatis inquisitionem siue indagationẽ siue super aliis
quibuscunqꝫ non vicietur:nec etiam sententia corporalis vel pecuniaria licet
dictus inculpatus minor.xxv.annis fuerit vel patrem habens. Et ꝙ dictus
maior decem ⁊ octo annis pretextu minoris etatis lesionis vel alioꝫ nõ pos/
sit contra suprascripta vel aliquod ex eis beneficium restitutionis vel suppli/
cationis petere cõsequi vel habere nec dari seu concedi eidem possit per ius/
dicentem. Predictũ autem bannũ non canzeletur vel pro canzelato habeat
nisi causa canzelationis fuerit scripta manu notarij illius officij cõtinens no/
men ⁊ cognomen canzelantis:de cuius mandato fuerit facta ⁊ annum ⁊ mẽ/
sem ⁊ diem canzelationis ⁊ aliter facta nõ valeat. Et iudex maleficioꝫ tenea
tur ⁊ debeat omne preceptum impositionẽ licentiam citationẽ ⁊ quẽlibet actum
qui fieri contigerit per aliquem seruitorem coram ipso vel ipsius parte in cri/
minalibus nomen suum ꝓpriuꝫ scribere. Et si aliter factum fuerit non valeat
ipsa citatio monitio preceptũ licẽtia vel impositio. Hoc addito ꝙ iudex male
ficioꝫ in citari faciendo accusatũ vel inquisitum teneat ⁊ debeat facere impo/
sitionem seruitori:in qua impositione describi debeat per notariũ maleficioꝫ
totus tenor inquisitionis ⁊ accuse de verbo ad verbum ꝓut in ea continetur:
⁊ scribere se in fine impositionis:⁊ per dictum notarium etiam scribatur cum
anno die ⁊ mense impositionis sub pena librarũ.xxv.notario qui dictam cita/
tionem ⁊ impositionẽ aliter scripserit. Et postea quando seruitor retulerit te/
neatur notarius scribere diem relationis ⁊ locũ vbi inquisitus seu accusatus
repertus fuerit sub dicta pena. Et ꝙ bannum totum ⁊ tenorem ipsius dictus
notarius teneatur extendere in actis dicti officij maleficiorum ⁊ aliter non
valeat. ¶ Si vero infra octo dies bannitus comparuerit teneatur mandato
iudicis notarius dictum bannum canzelare hoc modo. Canzelatum est in fra/
scriptum bannum per me. A. notarium quia dictus talis bannitus compa/
ruit in dicto termino octo dierũ ideo canzelatũ est. Addentes quoqꝫ ꝙ in da
tione cuiuslibꝫ banni debeat iudex sedere ⁊ interesse prout supꝫ. ¶ Et si aliter
in omnibus predictis factum fuerit seu processum non valeat nec teneat pro/
cessus ⁊ notarius ⁊ iudex puniantur vt supra.

¶ Quo casu obmissio solemnitatis statutoꝫ cõmunis papie non vitiat pro/
cessum factum. Rica.

v **Item** Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ aliquis processus qui de cetero fie/
ret contra publicos ⁊ famosos robatores stratarum homicidas
proditores prefati magnifici domini ꝓditores ciuitatis ⁊ locorum districtus
papie ⁊ sodomitas non possit vitiari pretextu alicuius solemnitatis statuto/
rum vel reformationum communis papie obmisse. ¶ Et intelligantur quan/
tum ad hoc publici ⁊ famosi si alias de simili maleficio essent banniti vel con
demnati.

¶ Ad accusati vltra numerum quinqꝫ de aliqua terra papie homines loci
possint se per sindicum cõmunis loci defendere ⁊ in quo casu. Rica.

vj **Item** Statuimus ꝙ si aliquis fecerit aliquo modo accusationẽ vel de/
nunciationem aliquibus hominibus alicuius loci terre papie in
qua sint ĩculpati vltra numeꝫ qnqꝫ ꝓsonarũ Sindicus dicti loci possit dictos
accusatos defendere sine eo ꝙ ipsi accusati teneat ꝓsonaliter venire:nisi pro/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

cederetur de eo vnde pena sanguinis posset ingeri.

¶ Qd̃ iusdicens inculpato teneatur dare fidantiam de alijs delictis de quibus non proceditur contra eum: ⁊ quando non.

vij **Item** Statuimus q̃ si cõtigerit per dñm potestatem papie vel eius iudices procedi contra aliquem per inquisitionez vel accusam vel denunciam de aliquo crimine contra eum factam: ⁊ per inculpatum vel eius procuratorem petatur fidantia antequã compareat de alijs delictis ante dictum delictum pro quo contra eum proceditur perpetratis: dictus iusdicens teneatur ⁊ debeat dicto inculpato fidantiam dare predictã: dũtamen dictus iusdicens procedat contra inculpatum de crimine qd̃ imponit penam relegatione maiorem ⁊ datam seruare teneatur. Saluo q̃ non obstante fidantia ꝑ dicto crimine pro quo contra eum proceditur in carcere detinebitur donec super ipso de quo proceditur fuerit diffinitum. Si autez proceditur de crimine cuius pena est relegationis vel infra vel ciuiliter conuenitur tunc dictam fidantiam dare non teneatur: sed si dederit eam seruare teneatur: nec fidantia durante qui eum presentaret aliquod premiũ statui mereatur. Et eum affidatum vt supra offendens penam incurrat bannis vel condẽnationibus obstãtibus ⁊ nõ obstãtib⁹ aliquib⁹ statutis generalib⁹ vel spãlib⁹ in ꝯriũ faciẽtib⁹.

¶ Quo casu remissio tollat processum: ⁊ quo non. ℞ica.

viij **Item** Statuimus ⁊ ordinamus q̃ si contra aliquẽ fieret processus maleficij ⁊ offensus ante diem sententie vel condemnationis fiende remisserit maleficiũ sibi ꝑ aliquẽ factũ: ⁊ ꝑ cessuz: ⁊ iniuriã possit hoc impune facere: nec vlterius ꝑcedat̃ per officũ vel alio mõ: nisi forte esset de illis criminibus in quibus pena sanguinis ingeri põt ꝑ ꝓpter qd̃ maleficiũ ꝯtra euz procedatur ⁊ ꝑcedi possit: ⁊ nisi in ꝑcussione vel vulneratione cum armis ⁊ cum sanguine: ⁊ nisi alio statuto aliter caueatur: quibus casibus ⁊ quolibet ipsoꝝ procedatur ⁊ procedi possit non obstante dicta remissione.

¶ Quo casu inculpatus de maleficio incarceretur: ⁊ quo non. ℞ica.

viiij **Item** Statuimus q̃ accusatũ vel inquisitũ vel aliter ex officio detentũ seu ꝑ maleficio seu ꝑ maleficijs in quibus non ingerat̃ pena sanguinis: dñs potestas ⁊ eius curia teneat̃ dũtamen nõ sit apparenter bãnitus vel condẽnatus cõi relaxare satisdatõe cõpetenti recepta de soluẽdo omne ⁊ totum id in quo fuerit ꝓdemnandus: ⁊ prius dicto detenti recepto sup eo sup quo ꝯtra eũ ꝑcedit̃. Si aũt ingerat̃ pena sanguinis tũc ĩculpatus nõ relaxet̃ ante penam sibi datam cum effectu: sed in carcerem publicum ponatur ⁊ detineatur donec fuerit vel absolutus vel ꝓdẽnatus: ⁊ ꝓdemnatõis de eo facte exequutiõez corporalez substinuerit. Saluo q̃ testes possint detineri donec testimoniũ phibuerint sup titulo formato: bãnitos aũt ⁊ cõdẽnatos ⁊ quẽlibet ipsorum potest in carceré detinere donec soluerint qd̃ debẽt: vel penaz substinuerint corporalem non obstante q̃ fideiussores velent prestare.

¶ Qd̃ iusdicens possit compellere testes ad testificandũ de maleficijs qualiter ⁊ qua pena. ℞ica.

Item

x **Item** Statuimus q̃ iusdicens possit ⁊ valeat ex officio summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ absqz aliqua solemnitate ⁊ processu si ipsi iudici videbitur constringere omnes ⁊ singulos testes ad testificandum super inquisitionibus denunciationibus ⁊ accusationibus ⁊ super ipsis ⁊ que in ipsis continebunt̃. Et eos non testificantes punire ⁊ condẽnare contumaces ad ipsius iudicis voluntatez inspecta qualitate persone inculpate ⁊ qualitate delicti de quo contra inculpatũ proceditur.

¶ De quibus causis habeat locum tortura: ⁊ de quibus non. ℞ica.

xj **Item** Statuimus q̃ nemo de ciuitate papie vel districtu seu territorio subijciatur questionibus vel torturis nisi sit famosa persona: vel nisi calumnietur legitimis indicijs precedentibus de furto: vel de moneta falsa vel mancha vel tonsa: vel de ꝑditione ciuitatis: vel alterius vniuersitatis: vel singularis persone: vel de percussione cum armis ⁊ cum sanguine: vel de sodomia: vel homicidio: vel de assasinamẽto: vel de veneficio: vel de incẽdio: vel de robaria: vel de carta falsa: vel alijs scripturis falsis: vel de testimonio falso: vel de raptu: vel de stupro honeste mulieris: vel de receptatiõe scienter facta tam causa furti q̃z furum vel latronum vel rerum derobatarũ: vel bannitorum de maleficio ex quo ingeratur pena sanguinis: vel rebellium vel guerariorꝝ: vel auxilio consilio vel fauore ipsis rebelibus ⁊ guererijs vel inimicis scienter dato: vel nisi deprehensus fuerit in furto vel in furtis: vel cuz gariboldellis vel alijs preparatorijs instrumẽtis ad furtuz faciendu: vel de priuato carcere: vel de crimine lese maiestatis: vel de incisione burse: vel de incisione malee: vel de insultu facto ꝑ capiendo personaz vel rem: vel de pace rupta alicui terre vel persone quam cõmune papie cuz ea habeat: vel de preparatione delicti facta contra ciuitatem papie vel statum presentẽ: vel de parlamento facto cum rebelibus ⁊ guererijs cõis papie scienter de guererijatione facta cõtra cõmune papie de castro vel fortilicia. In quibus casib⁹ ⁊ modis ⁊ in alijs grauibus atrocioribus ꝑ put in religione iudicantis videbitur possit subijci tormentis indicijs legitimis ꝑcedentibus ⁊ nõ aliter: ⁊ apparentib⁹ in scriptis: ꝓsiderata psona ⁊ qualitate psone rei ⁊ factoꝝ. Et aliter q̃z supra dictum est nõ subijciatur sub pena potestati contrafacienti libraꝝ quinquecentum applicandarũ camere magnifici domini pro medietate ⁊ pro alia medietate cõmuni papie: ⁊ iudici vel alij officiali librarũ centum papien. applicandarum vt. s̃. Quilibet autẽ qui nõ sit de papiensi districtu vel territorio possit subijci in predictis casibus ⁊ quolibet ipsorum vt. s̃. dictum est: ⁊ etiaz in quolibz alio casu maleficij indicijs tamen legitimis precedentibus vt. s̃. ⁊ nõ aliter. Testes autem non subijciantur tormentis nisi dixerint se facto interfuisse vel vacillent vel dixerint falsa vel varia. Que oia ⁊ singula vendicent sibi locum non obstante aliqua lege in contrarium faciente.

¶ Qd̃ in dilationibus non computetur dies termini: nec prorogatio termini arctet primuz terminum. ℞ica.

xij **Item** Ad omne dubium remouendum statuimus q̃ in qualibet dilatione siue fuerit data ꝑ iusdicentẽ siue aliter dies termini in dilatione minime cõputet̃. Et si contigerit terminũ ꝓrogari terminus assignatus in ꝓrogatõe tunc demũ incipiat currere finito prio termio: nisi aliquo statuto

НАУКОВО-ДОВІДКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

in aliquo predictorum casuum contrarium seu aliter caueatur.

¶ De pena accusantis falso seu denunciantis vel non falso non ꝓsequentis vel non probantis. Rica

xiij **Item** Statuimus ꝙ quelibet persona ⁊ cõitas que deinceps denũciauerit vel accusauerit aliquam personam vniuersitatem vel cõitatem coram dño potestate papie vel eius iudice maleficiorꝫ teneatur ⁊ debeat eam prosequi ⁊ probare infra terminũ quindecim dierum post accusationem vel denunciationẽ a die responsionis rei in antea numerandorꝫ currentem vel infra terminũ per iudicẽ statutum si statutus fuerit: ⁊ si secus fecerit siue fuerit singularis persona siue cõitas que denunciauerit vel accusauerit si denunciatus vel accusatus erat denunciatꝰ vel accusatus de crimĩe de quo pena mortis ingerebatur puniatur qui vel que non fuerit ꝓsequutus vel ꝓsequuta vel non probauerit in libris quinqꝫcentũ papieñ. ꝑ quolibet accusato vel denunciato. Si autem de alio crimine ex quo alia pena sanguinis ingerat̃ vt de amputatione membri vel officij membri puniat̃ cõi papie in libris trecentum papieñ. Si vero aliter pena sanguinis ingerat̃ vel aliter corporaliter veniat puniendus cõdemnet̃ in libris ducentis papieñ. quas penas teneat̃ soluere infra tres menses ꝓxime tunc sequentes qõ si nõ soluerit publice fustigetur per ciuitatẽ papie: ⁊ eidẽ pforent̃ aures cũ ferro calido. Si vo ex eo ex quo pena pecuniaria ingerat̃: puniat̃ in libris centũ papieñ. si pena fuisset maior ipondẽda accusato libris quinquecentum papieñ. si vero abinde infra in libris. xxv. papieñ. Saluo ꝙ pro qualibet cõitate accusata vel denunciata ⁊ nõ ꝓsequuta puniat̃ qui accusauit vel denunciauit vt. s. cõi papie: quaꝫ penarũ medietas veniat applicanda cõi papie: ⁊ alia medietas dãnum passo. Et in quolibet suprascriptorꝫ vltra predictas q̃ztitates puniat̃ denũciator vel accusator: accusatrix vel denũciatrix: accusato vel denunciato: accusate vel denũciate in expensis omnibus factis occasione denũciatiõis vel accusatõis per accusatũ vel denũciatũ: quas expensas. d. potestas tpe ꝯdẽnationis vel absolutionis fiende teneat̃ taxare vinculo sacramẽti: de quibꝰ stari debeat sacro in accusa vel denuncia inculpati vel inculpate facta taxatione prius per iudicẽ. Et dicte expẽse peti possint ⁊ exigi summarie sine strepitu ⁊ figura iudicij omni iuris ⁊ statutorum solẽnitate obmissa: quas exigere teneat̃ ⁊ debeat. d. potestas ⁊ quilibet eius iudex: vt pignorando robando capiendo detinendo ⁊ incarcerando: ⁊ oĩa ⁊ singula alia iuris remedia exercẽdo. ℣ Hoc addito ꝙ predicta locum non habeant in accusis ⁊ denuncijs que fient per consules ⁊ potestates ⁊ rectores omnium terrarum vel per ipsa cõmunia nec in illis que fient per cõsules anzianos vel parochianos alicuius parochie seu vicinie parochiarum ciuitatis ⁊ burgorum papie. Et superaddentes ꝙ si accusatio vel denunciatio appareret falso data vel facta eo quia non constaret de personа vel personis accusantis seu dennnciantis: habeant locum pene in posite in statuto posito sub rubrica de pena falsum comittentis ⁊c̃. Et tunc vltra dictam penam puniatur in expẽsis vt supra dictum in omnibus ⁊ per omnia.

De pena illiꝰ q̃ i deũ vl̃ scẽm blasfemãdo vl̃ alia ỹba turpia dicẽdo ꝯmisserit.

xiiij **Item** Statuimꝰ ꝙ nemo debeat destrauare vel blasfemare vl̃ alia turpia verba dicere de deo in deũ beatã mariã virginẽ vel aliquem sanctum

sanctum vel sanctam. Et qui ꝯtrafecerit soluat sine aliqua ꝯdemnatione fienda vel ꝓcessu fiendo libras. x. papieñ. ꝑ qualibet vice ⁊ minꝰ arbitrio iusdicentis. Et si predictam penam soluere non poterit vel nõ soluerit: ꝙ ponat̃ ad cathenã publice in curia cõis papie: cuiꝰ pene medietas sit accusantis ⁊ alia cõis. Et in ꝑdictis nõ hẽat locũ pax nec remissio nec ꝯfessionis bñficiũ: ⁊ credatur accusatori cũ sacramento ⁊ vno teste fide digno ⁊ teneantur secreti.

¶ De pena patharini a fide catholica deuiantis. Rica.

xv **Item** Statuimus ꝙ patharini personaliter examinati a viris ecclesiasticis si euidenter inuenti fuerint a fide catholica deuiare viui in conspectu populi cõburantur: ⁊ idem fiat de similibus sectis.

¶ De pena dicentis iniuriam alicui priuato in iudicio vel extra.

xvj **Item** Statuimus ꝙ nullus debeat dismentire aliquẽ in iudicio vel extra nec destrauare nec verba iniuriosa dicere: ⁊ sigs ꝯfecerit puniatur in solidis centũ papieñ. si in iudicio. i. coram ptãte vel aliquo de iudicibus suis vel de ꝯsulibus iustitie: vel aliquo estimatorꝫ vel alio iusdicente cõis papie cõmisserit aliqõ predictorꝫ. Si aũt extra iudiciũ in solidis. xl. papieñ. ⁊ minus si potestati videbit̃. Et ꝑdicta locũ nõ habeãt si pater filio dixerit: vel maritus vxori: vel magister discipulo: vel dñs seruienti: vel frater fratri simul habitanti: vel patruus nepoti: vel socrus vel socera genero aliqõ predictorũ extra iudiciũ: nec in vilibus personis inter se extra iudiciũ. Siquis vero dixerit alicui proditor ꝯdemnetur in libris. x. papieñ. cuius pene medietas peruenat in offensum ⁊ alia medietas in cõe papie. Et si que statuta sint que imponãt maiorem penam ꝙ ipsa omnia sint cassa ⁊ irrita ⁊ pro cassis ⁊ irritis habeantur ⁊ teneantur quantum ad pene impositionem.

¶ De pena facientis insultum contra priuatam personam. Rica.

xvij **Item** Statuimus ꝙ nullus debeat insultum facere ꝯtra aliquam personam cum armis vel sine armis: ad domum vel alibi: publicã vel priuatam: nec insultum facere ꝓ robando vel capiendo personã vel rem: nec insultum cũ ferita vel pcussione. Et qui ꝯtrafecerit si fecerit insultum ꝯtra potestatem puniat̃ in auere ⁊ persona vel in altero tantum in arbitrio ipsius dñi potestatis inspecta qualitate facti ⁊ personarũ. Et si ꝯtra alium eius officialẽ puniatur in libris. cc. papieñ. ⁊ minus arbitrio suprascripto. Si vero fecerit insultum cum robaria vel insultum pro capiendo vel robando aliam personã vel rem puniat̃ vt i infrascripto statuto posito sub rubrica õ pena robatorꝫ ⁊c̃. ℣ Si autem fecerit insultũ cum ferita vel pcussione puniat̃ vt in infrascripto statuto posito sub rubrica de pena illius qui vulnerauerit vl̃ pcusserit aliquẽ. ℣ Si autem fecerit insultum ꝯtra aliquem cum armis ⁊ sine percussione vel ferita ad alicuius domũ in ciuitate papie vel burgis ciuitati coherentibus puniatur in libris ducentis papieñ. si fuerit de nocte: ⁊ si fuerit de die in libris centũ papieñ. Si autem domus fuerit in burgo villa vel castro terre papie: si fuerit de nocte in libris centũ papieñ. ⁊ si de die puniat̃ in libris qnquaginta papieñ. ⁊ minus arbitrio ptãtis vt. s. Si aũt sine armis fecerit insultũ ad domũ puniat̃ in q̃ztitate minori arbitrio ptãtis i specta q̃litate pſone ⁊ fci. ℣ Si aũt

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНТУ імені М. ІВАНИЧИКОВА

fecerit insultum alibi q̃z ad domum contra aliquem si cuz armis fecerit ⁊ sine percussione vel ferita si fuerit de nocte puniatur in libris.xxv.papien̄. Si de die in libris decez papien̄. si ille qui fecerit insultum fuerit masculus:si autem fuerit femina vel rusticus puniat in minori quãtitate arbitrio dñi potestatis. Si vero fecerit sine armis puniat in minori quãtitate q̃z si cuz armis fecisset. Saluo q̃ si ille qui dictuz insultum fecerit esset castelanus alicuius castri:vel esset aliquis habens iurisditionez in aliqua villa vel potestas alicuius loci q̃ tunc puniatur in dupluz eius qd̃ puniret persona insultans iurisditionẽ non habẽs.Et saluo q̃ si dictus insultus factus fuerit in palatio populi cõmunis vel in domibus potestatis cõmunis papie:vel in curia cõmunis papie:vel in atrio sancti Siri:vel in domo dñi episcopi:vel in canonica maiori:vel in aliq̃ ecclesia:vel in platea sancti Sauini prope palatium:vel ante domuz potestatis:vel alibi vbi fierẽt bagurdi vel batalie iudicate:vel in exercitib⁹:vel in caualcatis:vel ad paliũ quãdo curritur puniatur dupluz eius q̃ztitatis qua puniretur si alibi fecisset.Et intelligatur insultus motio persone de loco ad locũ contra personam:⁊ domus habitationis accipit̃ siue propria siue conducta siue gratis habita.¶ Et in predictis oĩbus ⁊ singulis in hoc statuto comprehensis potestas habeat arbitriũ moderãdi ⁊ ꝓdemnãdi in minori q̃ztitate cõsiderata qualitate facti ⁊ conditione personarum.

De pena colligẽtis ⁊ exigẽtis vectigal pedagiũ guadagiũ vl̃ gabellã. Rica

xviij **Item** Statuimus q̃ nulla persona cõe vel vniuersitas exigat vel exigi faciat aliquod vectigal vel pedagiũ transituz ⁊ viaticum tholomeum decimaz datiuz vel gabellaz seu aliud simile:vel aliam exactionẽ quouis nomine censeant̃ in ciuitate ⁊ districtu seu territorio papie in terra:nec in aqua portum habere:vel tenere aliquam nauiz vel teneri facere in pado vel in ticino vel in aliqua aqua cõis papie,p transuersando psonas vel res:nisi illud dispositũ fuerit per cõe papie. Et si quis ꝗ̃ fecerit ĩ pdictis vel aliquo predictoꝝ puniat ⁊ ꝓdemnet̃ in libris.x.papien̄.,p quolibet ⁊ qualibet vice qua ꝓtrafecerit:⁊ vltra ad restitutionẽ quadrupli eius qd̃ exactũ vel receptũ esset occasionibus premissis ei a quo exactum vel pceptum fuerit.

¶ De pena illius qui vulnerauerit vel pcusserit aliquem. Rica.

xviiij **Item** Statuimus q̃ nullus debeat aliquez vulnerare ferire vel pcutere cum armis vetitis vel sine.Et siquis cõtrafecerit si percusserit ferierit vel vulnerauerit:⁊ si cuz armis vetitis ⁊ sanguis exiuerit puniat in libris centũ papien̄.per dñz potestatẽ.Et si sanguis nõ exiuerit puniat ĩ libris quinq̃ginta papien̄.Si ꝗ̃ cõmisserit vt.s̃. sine armis vetitis ⁊ sanguis exierit puniat in libris.l.papien̄.Et si sanguis non exiuerit in libris.xxv.papien̄. Si aũt pcussio vulneratio vel ferita fuerit sine armis aliquib⁹ vetitis vel non vetitis:vel aliquẽ scarpinauerit:vel in terrã tirauerit vel butauerit siue ,pieceritpunit in medietate eius de quo puniret si cũ armis nõ vetitis fecisz vt.s̃. habita distinctõe:si sanguis exiuerit vel nõ:vz ĩ libris.xxv.si sanguis exiuerit ⁊ in libris.xij.⁊ soldis.x.si sanguis nõ exiuerit.Saluo q̃ si aliqd̃ pdictoꝝ fecerit in palatio nouo cõis papie:vel in alio loco simili quo ad duplicationez pene posite in fine superioris ,primi statuti positi sub rubrica de pena facientis insultuz ⁊c̃.q̃ tunc ⁊ eo casu puniri debeat in duplũ eius q̃ztitatis in qua puniretur

niretur si alibi fecisset.Si vero ex aliquo predictorum delictoꝝ vel aliquibus occulum alicui euulserit:vel occulum vel nasum amputauerit vel alicuius mẽbrum vel membra amputauerit vel debilitauerit:condemnetur ⁊ cõdemnari debeat per dñm potestatez in libris.cc.papien̄.Quas si infra quindeciz dies a die condemnationis numerandos non soluerit cõi papie in pecunia numerata:simile membrũ membro euulso amputato vel debilitato eidem amputet̃ taliter q̃ a corpore separet̃.Si autẽ pcussio facta fuerit alicui in facie ex qua percussione cicatrix apparitura vel remansura erit:q̃ tũc puniatur cõi papie in duplum eius q̃ztitatis qua punire deberet si non remaneret vel nõ apparet vt supra.Et arma vetita intelligant̃ illa notata in infrascripto statuto posito sub rubrica de pena portantiũ arma.Nõ vetita autez intelligant̃ oĩa alia ex quibus noceri pót dũmodo nõ fuerint ex hominibus pcutiẽtibus seu vulnerantibus personã.Predictis addentes q̃ vbi nõ membrũ sz officiũ mẽbri amputauerit puniat ⁊ ꝓdemnet̃ in libris ducentum papien̄.

¶ De pena illius qui prinatum carcerem in aliquem cõmisserit vel aliquem ceperit vel redimere fecerit aliquem. Rica.

xx **Item** Statuimus q̃ nemo debeat p̃uatũ carcerẽ tenere vel facere:vel aliquẽ redimi facẽ:vel aliquẽ sua aucte capere:vel aliquẽ trabutare:vel aliqd ex pdictis fieri facere:⁊ si ꝗ̃ fecerit priuatũ carcerẽ faciendo vel tenendo vel fieri faciendo decapitet̃ ita q̃ moriat̃.Et si trabutauerit aliquez vel sua auctoritate ceperit vel capi fecerit puniat̃ p dñm potestatẽ in auere ⁊ persona:facti ⁊ persone qualitate ⁊ quantitate pensatis.

¶ De pena illius qui homicidiũ cõmisserit. Rica.

xxj **Item** Statuimus q̃ nemo debeat homicidiũ aliqd̃ comittere:⁊ si contrafecerit potestas papie teneatur si in eius fortiam peruenerit eidẽ facere caput aspatulis amputari ⁊ taliari taliter q̃ a corpore separent̃. Et si in eius fortiã non puenerit teneat̃ potestas eum ponere vel poni facere in banno cõis papie de homicidio predicto octo dieruz spatio sibi dato:quo transcurso habeat̃ de homicidio pro preterito ⁊ ꝓfesso Et tanq̃z preteritus ⁊ confessus de homicidio vt.s̃.puniatur.Saluo ⁊ reseruato qd̃ dictuz est supra in statuto sub rubrica qualiter in ĩquisitiõibus ⁊c̃.¶ Bona vero ipsius homicide perueniant ⁊ peruenire debeant pro medietate in heredes occisi. Quaz medietatẽ dominus potestas ⁊ iudex maleficioꝝ teneatur vinculo sacramẽti si fuerit requisitus seu fuerint requisiti tradi facere dictis heredibus ipsius occisi.¶ Alia vero medietas dictorum bonoꝝ dicti occisoris perueniat in cõe papie.Saluo iure creditorum ⁊ aliorum habentiũ meliora iura in dictis bonis.Et saluo iure descendentiuz talis bãniti pro legitima debita iure nature. Et predicte pene locum habeat nisi occisus esset bãnitus cõi papie legittime de maleficio tali quo debeat ipse bannitus mori si in forciã cõis papie fuisset: vel nisi de nocte in domo vel curte sua eum inuenerit ad vxorem vel sororem vel filiam vel matrem turpiter vel malo modo cum eis vel aliqua ipsaꝝ conuersantez vel furantẽ.¶ Et intelligat̃ q̃ztum ad pdicta homicida qui suis ,pprijs manibus hoĩez occiderit.¶ Si aũt aliter homicidiũ cõmiserit puniat̃ in auere ⁊ psona arbitrio dñi ptãtis ĩspecta qlitate facti delicti ⁊ psone ⁊ legib⁹ romanis:nisi alio statuto cõis.pp̃.spãlit̃ aliter caueat̃. Et supscriptũ statutũ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

ꝛ omnia ꝓtenta in ipso locũ habeãt ꝛ seruenť:nõ obstante aliquo statuto nec aliquibus verbis derogatorijs vel que facerent in aliquo contra predicta.

¶ De pena assasini ꝛ assasinari facientis ꝛ venefici ꝛ malefici. Rica.

xxij **Item** Statuimus ꝙ assasini ꝛ assasinari faciẽtes aliquẽ vl aliquos capite puniaṅ ita ꝙ statiꝫ moriaṅ:venefici aũt itẽ ꝛ malefici igne exurendi sunt ita ꝙ ꝓfestiꝫ moriaṅ in igne. Et intelligaṅ assasinus qui hoc fecit precibus vel dato vel promisso vel remisso.

¶ De pena sodomite. Rica.

xxiij **Item** Statuimus ꝙ quilibꝫ sodomita debeat ignib⁹ excremari taliter ꝙ moriaṅ. Et intelligaṅ sodomita ipso facto ꝛ iure neduꝫ qui coierit cum masculo:sed etiam de cetero qui coierit cum aliquo bruto animali.

De pena illius qui carnaliter cognouerit monialem. Rica.

xxiiij **Item** Statuimus ꝙ si aliquis aliquã monialem etiam cum voluntate ipsius monialis carnaliter in monasterio vel claustris ei⁹ cognouerit capite puniatur.

¶ De pena mulieris inhoneste vite stantis ꝛ habitãtis in domo alicuius ꝑsbyteri vel alicuius religiosi vel ꝓsecrate psone ad ipsoꝝ postam. Rica.

xxv **Item** Statuimus ꝙ aliqua mulier secularis inhoneste vite nõ audeat vel presumat stare vel habitare ĩ domo habitatõis alicuius presbyteri vel alicuius alterius religiosi vel sacrate persone:vel in alia domo ad ipsorum vel alicuius eorum postam vel petitionez:ꝛ que cõtrafecerit ꝑ qualibet vice condemnetur ꝛ puniatur in libris.xxv.papieñ.quas si non soluerit infra decem dies a die condẽnationis cõnumerandos per ciuitatẽ papie publice fustigetur cuꝫ corona vna papiri in capite:ꝛ de ciuitate papie burgo loco villa districtus papie in quo vel in qua vt.s̃.steterit vel habitauerit expellatur. Etiaꝫ ĩtelligatur quantuꝫ ad predicta mulier inhoneste vite que ꝑ predictos vel aliquem predictorum carnaliter cognoscatur:vel ꝙ ibi ad ipsoruꝫ postam vel petitionem steterit vel habitauerit vt.s̃.si de predictis sit publica vox ꝛ fama.

¶ De pena illius qui abstulerit vel aufferri fecerit vel fugere fecerit vel ad fugiendu aduocauerit ꝛ aufferenti auxilium dederit aliquẽ carceratum vel captum ꝛ de pena impedientiũ capere vel captũ detinere. Rica.

xxvj **Item** Statuimus ꝙ quilibet qui deinceps abstulerit vel aufferri fecerit vel facere vel fieri facere ausus fuerit aliquem carceratum cõmunis papie vel district⁹ q captus esset vel detentus mãdato vel auctoritate domini potestatis vel sui iudicis vel militis vel consulis iustitie papie:vl per aliquem predictoruꝫ vel aliquem alium officialem cõmunis papie:vel ꝑ aliquam aliam personam habentẽ auctoritatẽ capiendi vel detinẽdi. Et ꝙ quilibet q aliquẽ ꝑdictoꝝ carceratoꝝ vel captoꝝ vel detentoꝝ fugere fecerit vel aduocauerit

aduocauerit vt fugeret ꝛ quilibet qui dederit impedimentũ alicui ꝑdictoruꝫ vel baruarijs dñi ptãtis papie vel alij volenti capere aliquem ex dicto precepto:vel captũ dare aliquẽ ex predictis:vel aliquem malefactorem vel bãnitũ cõis papie:vel alicui volenti capere vel captum dare in fortiam cõmunis papie vel alterius cõmunis districtus vel territorij aliquem malefactorẽ vel bãnitum cõmunis papie. Si ille captus seu detentus seu carceratus seu detinẽdus vel capiẽdus esset in tali casu vel peccato vnde vitaꝫ vel membrũ ꝑdere debeat:tũc puniaṅ simili pena predictus qui abstulerit vel aliquid ex predictis alijs cõmisserit. Si aũt non erat in tali casu vel peccato tunc puniaṅ arbitrio domini potestatis:ꝛ nihilominus ad faciendũ cõi papie ꝛ cuilibet alteri cõmunitati vel persone seculari ꝛ ecclesiastice id ad quod tenebatur carceratus seu detentus vel capiendus vel detinendus. Ad que omnia vna cum expensis possit cogi ꝛ valeat per dominum potestatem papie ꝛ quẽlibet suum iudicem summarie ꝛ de plano sine strepitu ꝛ figura iudicij: nec de predictis credatur dicto vel sacramento seruitoris vel baruariorum nisi cum vno teste fide digno.

¶ De pena furis. Rica.

xxvij **Item** Statuimus ꝙ quilibet qui cõmittet furtuꝫ qõ nõ sit robaria vel schachus:vel qui inuentus fuerit ad ipsum furtũ faciendũ licet furtum non habuerit effectũ. Si furtum fuerit valoris solidorũ viginti papieñ vsqꝫ in libris quinqꝫ papieñ.puniaṅ ꝑ primo furto in libris vigintiquinqꝫ papieñ.ꝛ ad restitutionẽ furti vel estimationis. Et si penã nõ soluerit ĩfra decem dies fustigetur publice per ciuitatem papie: ꝛ nihilominus retineaṅ ĩ carcere donec de furto fecerit restitutionẽ. Si vero fecerit furtũ a libris quinqꝫ papieñ.supra vsqꝫ in libris vigintiquinqꝫ papieñ.puniaṅ in libris quinquaginta papieñ:ꝛ si infra decẽ dies nõ soluerit fustigeṅ vt supra. Si vero fecerit furtũ a dicta quãtitate supra vsqꝫ in libris quinqꝫcentũ incidaṅ ei auricula tota. Si vero furtũ fecerit a libris quinqꝫcentũ supra suspendaṅ per gullã taliter ꝙ moriaṅ. Pro secũdo aũt furto a libris quinquecentũ infra duplicet pena vt supra:ꝛ a libris quinquecẽtũ supra suspẽdaṅ vt supra ꝛ vltra puniaṅ ad restõnem vt supra. Pro tertio aũt furto cuiuscũqꝫ fuerit quãtitatis:dũtamen duo prima fuerit quãtitatũ vt supra. Et ét si vltra tria furta cuiuscunqꝫ quodlibet ipsorũ fuerit quãtitatis ꝙ suspendaṅ per gullã. Si aũt primuꝫ vel secũdũ vel vtrũqꝫ fuerit a dicta quantitate infra:ꝙ tunc puniaṅ arbitrio dñi ptãtis in quo arbitrio intelligaṅ ꝙ possit euꝫ facere fustigari. Que pene locũ habeãt nisi furtũ originem habuerit a cõtractu: ꝛ hoc fuerit ptãti notuꝫ siue lis fuerit incepta siue non. Et si alicui factũ fuerit de pluribus rebus de vna domo vel pluribus:vel aliqua res ex rebus furatis inuenta fuerit ĩ domo alicuius ꝛ ꝑbatum fuerit ipsum furtum cõmisisse ex rebus furatis alicuius rei ꝙ presumatur illud tale furtum cõmisisse omniũ aliarum rerũ:ꝛ pinde habeatur ac si furtum oĩum aliaꝝ rerũ cõmisisset. Que pene locũ non habeant ĩ minori decẽ ꝛ octo annis:sed eo casu arbitrio ptãtis puniaṅ. Si quis tamen maior decem ꝛ octo annis bursam furtiue inciderit:vel vacuauerit vel maliã inciderit furtiue. si maliã suspẽdaṅ ꝑ gullã. si aũt bursaꝫ incidaṅ ei manus.

¶ De pena robatoris schachatoris depredatoris spoliatoris insultatoris ꝑ robando seu schacando vel capiendo personaꝫ seu rẽ associantis tẽsantis

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

hospitantis vel albergantis reducētis tenentis permittētis cōsilium ⁊ auxi/
lium dantis: ⁊ de officio potestatis in predictis. ℞ica.

xxviij **Item** Statuimus q̃ quilibet de papia vel territorio ⁊ quilibet qui ha
bitauerit ibidem ⁊ quilibet qui se reduxerit ibidem qui in ciuita/
te papie vel territorio alicuius alterius ciuitatis burgi castri existētis in pace
treuga vel amicitia cū cōi papie aliquam rē seu res valoris solidorū sexagin/
ta papieñ. prima vice vel pluribus vicibus coaceruatis robauerit: schacha/
uerit: depredatus fuerit: expoliauerit: insultū vel robariā fecerit dicti valoris
si ipm insultū ꝑ robando schacando vel capiēdo personā vel rem dicti valo/
ris fecerit. ⁊ quilibet de papia vel territorio qui ibi habitauerit ⁊ quilibꝫ qui
ibi se reduxerit q̃ aliquem de papia vel territorio extra papiam vel territoriū
robauerit rem seu res dicti valoris ⁊ quilibet q̃ aliqd ex predictis fecerit pu/
niatur hoc modo: vz qd̄ dictus dñs ptās teneatur ⁊ debeat eūdem delinquē/
tem predictis modis vel aliquo predictorū facere manifesta furcha suspēdi
taliter q̃ moriatur. Robaria aūt ⁊ schacus itelligātur ⁊ quodlibet predicto
rum inquātum ad dictam penā imponēdaꝫ robaria seu rapina que facta fue
rit per fortiā seu violentiā extra ciuitatem papie ⁊ burgos ciuitatis papie ⁊
loca castra burgos villas ⁊ terras hītatas habitatos ⁊ habitata. Si aūt fue
rit a solidis sexaginta infra vel fuerit facta intra ciuitatem vel burgos papie
vl loca castra burgos villas ⁊ terras habitatas habitatos ⁊ hītata a solidis
sexaginta papieñ. supra vel infra: tūc intelligat raptor rei mobilis: ⁊ puniat
⁊ puniri debeat per dñm ptātem papie in auere vel psona arbitrio ipsius dñi
ptātis inspecta qualitate ⁊ quātitate rei loci ⁊ persone ac cōditione. Et eodē
modo puniatur arbitrio dñi ptātis in auere ⁊ persona inspecta vt supra qui/
libet qui dictum malefactorem vel aliquem inimicum vel guerrerium cōmu/
nis papie vel baruarium inimicum communis papie: de die vel de nocte: cuꝫ
armis vel sine armis: equester vel pedester associauerit tensauerit hospitatus
fuerit: albergauerit: receptauerit: reduxerit: recepit: tenuerit ⁊ stare pmisserit
in domo sua ꝑpria seu cōducta seu gratis cōcessa: ⁊ quilibet qui eidem male/
factori cōsilium auxiliū vel fauorem dederit seu prestiterit: ⁊ quilibꝫ qui ex p̄/
dictis fecerit. Et qd̄ supradictum est de suspensione per gullam inculpati: ⁊
de punitione in auere ⁊ persona habeat locum: si dictus de aliquo ex predictj
inculpatus in fortiam cōis papie ⁊ domini ptātis peruenerit. Si aūt nō pue
nerit bāniatur de maleficio ex suprascriptis de quo inculpabitur: octo dieruꝫ
bāno sibi spacio dato: quo bāno curso habeatur pro confesso ⁊ preterito. Et
in quolibet p̄dictoꝝ casuū teneatur dñs ptās ⁊ eius iudex maleficiorū vincu/
lo sacramenti ⁊ sub pena librarū centum papieñ. ꝑ quolibet ipsoꝝ cogere ⁊
cōpellere dictū malefactorē ⁊ tenētes ⁊ possidentes eius bona ad restōnem
fiendā dicto offenso seu offensis valoris quadrupli rerum robatarū ⁊ expen
sarum quas dictus robatus iurauerit dicta occasiōe fecisse. Et stetur sacra/
mento derobati taxatiōe premissa. Et hoc infra vnū mensem postquam peti/
tum fuerit restōnem fieri de rebus derobatis. De valore rerum robatarū ste
tur sacramento derobati seu derobatorū inspecta qualitate ⁊ cōditōe psone.

¶ De pena illius qui acceperit terrā de cōib⁹ vijs seu stratj publicis. ℞ica.

xxviiij **Item** Statuimus q̃ quilibet qui acceperit sabionū cretam glareā vel
terram de vijs seu stratis publicis vel de fossatis ciuitatis intus
vel

vel extra ꝑpe tamē ciuitatē per centū brachia: vel de spaldis seu lignamine
spaldorū vel de muris seu lapidibus murorū ciuitatj vel de portis: vel aliquē
clauum tasellū vel trabē de aliquibus pontibus alicuius fluminis accepit: ⁊
aliqd̄ p̄dictorum fecerit puniatur in solidis centū papieñ. qualibet vice: ⁊ be
stie ⁊ paramenta possint libere derobari: quarū medietas sit cuiuslibet accu/
satoris ⁊ alia cōmunis papie. Qd̄ statutū dominus potestas cridari faciat: ⁊
eadem pena sit illi qui pratum camini vel vltra ticinum excoriauerit: vel ibi/
dem cretā acceperit.

¶ De pena occupantis terram cōis papie. ℞ica.

xxx **Item** Statuimus q̃ nullus debeat occupare terrā cōis papie: ⁊ quili/
bet qui non per legittimū titulū descēdentez a cōi papie in se vel
in suū datorem datoris vel aliū descendētem detinet terram cōis papie: te/
neatur ⁊ debeat ipsam terraꝫ infra duos menses ꝑxime vacuare spaciare ⁊
disbrigare ac vacuatam spaciatam ⁊ disbrigatam dimittere ⁊ relaxare di/
cto cōmuni papie. Et si quis in aliquo predictorū cōtrafecerit puniat cōi pa/
pie in libris vigintiquinqꝫ papieñ. ꝑ qualibet vice: ⁊ minus inspecta qualita
te facti: ⁊ quilibet possit denunciare ⁊ accusare ⁊ hēat medietatez facta fide
de p̄dictis. Et dñs ptās eiusqꝫ iudex maleficioꝝ teneatur facere omni mense
de predictis ex officio inquirere: ⁊ dictum statutum singulis duobus mensi/
bus per ciuitatem ⁊ burgos facere cridari.

¶ De pena illius qui violētiam fecerit alicui in ei⁹ possessione. ℞ica.

xxxj **Item** Statuimus q̃ si aliqua psona cōitas seu vniuersitas cuiuscunqꝫ
status ⁊ cōditionis existat deinceps spoliauerit aliquem vel ali/
quam singularē psonā collegiū vel vniuersitatē de aliqua possessiōe alicuius
rei īmobilis que ab aliquo tūc tpis vere possidebat per se vel per aliū ei⁹ no
mine: ⁊ cuius possessionis fructus ab eo percipi cōsueuerūt: vel quorum fru/
ctuum pcipiendoꝝ facultas ad ipm ptinebat ⁊ spectabat: ⁊ qui vere posses/
sor dici possit vel molestauerit vel inquietauerit vel turbauerit in ipsa posses/
sione vel ipsam occupauerit: vel ipm de ipsa possessione spoliauerit: vel alio
modo eidē de possessiōe violentiaꝫ cōmiserit qualitercūqꝫ vel cōmitti fecerit
aliquo ex predictis modis vel alio q̃ illi vel ille qui p̄dicta vel aliqd̄ p̄dictorū
cōmiserit vel fieri fecerit: puniatur ⁊ cōdemnet in libris centū papieñ. si fue/
rit vnus tantū. Et si fuerit ab vno supra exclusiue vsqꝫ ad numerum decē in/
clusiue in libris quinquaginta papiensib⁹ ꝑ quolibet ipsorum. Et si ab inde
supra quotquot fuerit in libris. xxv. p̄p. ꝑ quolibet ipsorum ⁊ minus ꝓ̃m qua
litatez facti ⁊ delicti arbitrio ptātis. Cuius pene medietas sit cōis. p̄p. ⁊ alia
medietas pueniat in offensum. Et nihilominus teneatur offensor p̄dictus re/
stituere possessionem offenso spoliatā vel occupatā: ⁊ cessare a turbatōe occu
patione molestatione vel inquietatione facta fide prius ptāti vel eius iudici
maleficiorum per legittimas probationes ⁊ idoneos testes de violentia: ⁊ ēt
restituere offenso expēsas quas occasione dicte violentie fecerit de quibus
expensis stet sacramento offensi vsqꝫ ad quātitatem librarum quinquaginta
papieñ. sine aliqua taxatione. Abinde vero supra facta taxatione: qd̄ sacra/
mentum facere debeat ⁊ teneatur ante sententiam. Et intelligat condemna/
tio ⁊ taxatio facta si factum fuerit ipsum sacramentum ipsarum expensarum

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

ante dictam sentétiam. Et iudex teneatur exequutioni mãdare ipsas taxatio/
nes ⁊ condemnatiões expensarũ. Et qõ dictũ est in violentia possessionis nõ
vacantis vt supra locũ habeat etiam in possessione vacante alicuius rei vel
rerum ĩmobilium: ⁊ in quolibet casu predictorũ etiam locũ habeant cõstitu/
tiones ⁊ iura de violentijs tractãtia: ⁊ eaꝝ pene. Et res ĩmobiles intelligant
res corpales que tangi ⁊ palpari possunt vt terre domus zerbi pratũ bosch⁹
vinea mons ⁊ planities. De qbus facta dicta fide dominus potestas offen/
sorem cõdemnare teneat ipsumqꝫ cõpellere ad dicte possessiõis ⁊ rei restitu/
tionẽ: ⁊ ad de cetero violentiã nõ cõmittendũ vt supra ⁊ ad restituendũ expẽ
sas vt supra: ⁊ manutenere offensum in ipsa possessione: damna que ꝓpterea
passus fuerit eidẽ emendari facere summarie ⁊ sine strepitu ⁊ iuris solẽnita/
te ita q̃ a ꝓcessu snia ꝓnũciatione cõdemnatiõe expensarũ taxatione vel exe
cutione appellari nõ possit factis vt supra dicit. Possit tamen lite pendente
peti cãm predictã cõmitti ꝯsilio sapientis de collegio iudicũ ciuitatis ꝑꝑ par/
tibus non suspecti teneat ⁊ debeat ⁊ hoc si petitum fuerit infra octo dies ela
psis terminis, pbandi ⁊ defendendi iudex ipsam cõmittere. Et predicta locũ
habeant: nisi predictus qui diceret offensor tale ius hẽret ꝓpter qõ potuisset
licite facere: si ipm ius dño ptãti vel iudici maleficiorũ demonstrasset vel di/
misisset ante snĩam suprascriptam. Et si iudicens fuerit negligens in aliquo
puniatur in libris cẽtum. ꝑꝑ. cuius medietas sit predicti offensi. Introitus au
tem ⁊ possessio appbẽsa p dictum offensorẽ ⁊ quicquid fuerit per ipm factũ
sit cassum ⁊ irritũ ⁊ nullius valoris si ipse offensor vt supra cõdemnatus fue/
rit. Et q̃ cõe loci ville castri vel burgi territorij. ꝑꝑ. nec aliqua vniuersitas
non possit ꝓbare per aliquem terreriũ dicti loci ville castri vel burgi territo
rij non ciuẽ. ꝑꝑ. ꝓ ipsa cõitate in aliquo suprascriptorum. Et si offensor non
cõparuerit vel legittima psona ꝓ eo bãniatur de predictis que cõtra eum mo
uentur octo dieruꝫ spacio sibi dato: quo elapso hẽatur ꝓ preterito ⁊ confesso
⁊ eo non cõparente fiat cõdemnatio ⁊ executio. Et eodẽ mõ fiant ꝓcessus cõ
demnatio ⁊ punitio cõtra illos qui violentiã occupationẽ vel turbationẽ fe/
cerint vel fieri fecerint alicui in possessione vel quasi iur̃ alicuius seruitutꝭ vel
ductus vie ductus aque vel alicuius alterius seruitutis. Si vero actor non ꝓ
bauerit intentionẽ suã q̃ cõdemnetur in expensis damnis ⁊ interesse: de qbus
expensis vsqꝫ ad quantitatẽ librarum vigintiquinqꝫ. ꝑꝑ. stetur sacramẽto in/
culpati sine taxatiõe aliqua. Abinde vero supra credatur sacramento incul/
pati facta prius taxatione: qõ sacramentuꝫ facere teneatur ante sententiam
vt supra ⁊ exequutioni mandare vt supra.

¶ De pena cõis in cuius terra vel territorio aliqua possessio steterit guasta
occasione alicuius alteri⁹ q̃ꝫ illius cui⁹ erat vel qui eã tenebat vel possidebat.

xxxij **Item** Statuimus q̃ si aliqua persona vel cõitas tractauerit vel fece/
rit p se vel per alium aliquo modo q̃ domus vinea seu terra vel
prata vel alie res quas aliquis habet vel persona tenet ⁊ possidet ⁊ vsus ẽ
tenere ⁊ possidere stent guaste ita q̃ inde non recipiatur gaudimentũ debitũ
facta fide de predictis summarie sine libello ⁊ sine strepitu ⁊ figura iudicij:
saluis semper ⁊ reseruatis in suo casu bis que dicta sunt supra in statuto po/
sito sub rubrica de pena illius qui violentiaꝫ aliquam alicui fecerit in sua pos
sessione ⁊c. Ad petitionẽ dãnum passi teneatur potestas papie ⁊ quilibet ei⁹
iudex compellere omnibus ⁊ singulis iuris remedijs cõe loci in cuius territo
rio

rio dicta res est sita laborare ⁊ facere laborari dictam rem ⁊ redditus ipsius
rei eidem dño reddi: ⁊ si post preceptũ ptãtis vel iudicis non fuerit laborata
facere dare a cõi eiusdem loci tantũ quãtũ possent ascendere redditus eius
in arbitrio duorum bonorũ virorũ eligendorum per dictũ potestatẽ vel iudi/
cem: ad que dictũ cõmune ⁊ hoĩes possint cõueniri: pinde ac si essent debito/
res cõdemnati ⁊ bãniti, ꝓ cõdemnatione de archa cõi facienda cuilibet dicte
terre solẽniter factum fuisset. Et q̃ predicta cõitas eodeꝫ modo regressuꝫ ha
beat ⁊ habere possit contra predictum qui damnum intulit prout supra dictũ
est debere fieri contra cõmune.

¶ De pena coloni inquilini cõductoris vel fictualis recipientis inuestiturã
ab aliquo absq̃ꝫ voluntate prioris domini. Et de pena vendentis vel alienan
tis duobus diuersis temporibus. Rica.

xxxiij **Item** Statuimus q̃ si colonus vel inquilinus vel fictualis partiarius
vel emphiteota alicuius receperit inuestiturã vel locationeꝫ seu
cõductionẽ ab aliquo absq̃ꝫ voluntate prioris locatoris emphiteoticãtis vel
cõcedentis etiã finito tpe prime locationis inuestiture vel emphiteosis vel
cõcessionis ante restitutã possessionẽ priori a quo habuit vel a quo recogno/
uit: nisi primus a quo ipsam recognouit fuisset victus per sententiam que trã
siuisset in rem iudicatã q̃ talis colonus vel inquilinus vel fictualis vel ptia/
rius vel emphiteota puniat cõi papie in libris centũ. ꝑꝑ. ⁊ amittat ius suum
qõ hẽbat in ipsa re. Et secũdo cõcedens sciens de prima locatione vel inuesti
tura vel cõductione vel vẽditiõe in totidem. Et talis possessio non ꝓsit alicui
secũdo cõtrahentium: ⁊ nõ preiudicet primo inuestienti locanti seu cõducen/
ti nec valeat seu teneat ipso iure: nec etiam concessio quibuscunqꝫ verbis for/
mata. Et si aliquis vendiderit seu inuestiuerit vel alienauerit: preterquam in
pignoratione: aliquam rem mobilem vel ĩmobilem duobus vel pluribus di/
uersis temporibus ⁊ cuilibet insolidum vel id vni qõ alteri in toto vel in pte
diuersis temporibus puniatur cõi papie in libris centũ. ꝑꝑ. ⁊ amittat ius suũ
qõ habet seu habebat in ipsa re. Et nihilominus teneat vtriqꝫ acquisitori re
stituere illud quod postulat ordo iuris. dñs autem potestas possit dictas pe/
nas cõi papie soluendas minorare arbitrio suo inspecto valore rei alienate
⁊ cõditione persone alienãtis ⁊ facti.

¶ De pena incẽdiarij guastãtis vel damnũ dantis: ⁊ qualiter bestie dãnum
dantes possint detineri. Rica.

xxxiiij **Item** Statuimus q̃ si aliquis dolose posuerit vel poni fecerit icẽdiũ
in domo alicuius habitata vel sacra vl̃ religiosa: vel in blaua, ꝓ
ipsa blaua comburenda: ⁊ domus ⁊ blaua combusta fuerit in toto vel ĩ par/
te. Comburatur taliter q̃ moriatur. Quicunqꝫ vero posuerit taliter incendi
um dolose vel poni fecerit vel guastum vel damnum dederit vel dari fecerit
a vigintiquinqꝫ libris supra puniatur in libris centum papieñ. Si vero a li/
bris vigintiquinqꝫ infra vsqꝫ ad decem in libris quinquaginta: ⁊ nihilomin⁹
in quolibet predictorũ casuum teneatur ad emendationẽ dãni cũ expensis dã
num passo fiendã. Et si dãnum guastum vel incendium fuerit a libris decem
papieñ. infra puniatur arbitrio potestatis. Et q̃ qlibꝫ qui in suo prato vel
laborerio vel suo boscho vel vinea brochantes vel comedentes bestias alte/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

rius inuenerit vnam vel plures possit ⁊ valeat ipsas bestias sua auctoritate impune accipere capere ⁊ detinere quousq; ille cuius fuerint restituerit ei damnũ qd̄ bestie ei fecissent. Et q̃ dicto dãnũ passo cum sacramento eiꝰ vel sui cãparij vel bubulci ⁊ cuiuslibet ipsoꝝ stetur de brochatione comestiõe vel dãnũ dato vsq; ad quãtitatẽ solidorũ quadraginta. p̄p̄. p qualibet vice. Iudex tñ habeat arbitriũ refrenãdi dictũ sacramentũ si sibi videbitur ĩspecta qualitate facti ⁊ psone. Et ĩfra dictã quãtitatẽ cõtra inculpatum per aliquem predictorum de dãno dato ⁊ vsq; ad dictam quantitatẽ fiat exequutio sine strepitu ⁊ figura iudicij omnibus ⁊ singulis iuris remedijs capiendo detinẽdo pignorando ⁊ derobãdo ⁊ alia exercendo: nec a predictis possit appellari. Saluo q̃ si dãnum fuerit a solidis quadraginta. p̄p̄. supra q̃ a sn̄ia non possit appellari nec ãnullari nec nulla dici nisi semel tantum. Et si a solidis quadraginta p̄p̄. infra nõ possit appellari ãnullari nec nulla dici. Addẽtes tñ q̃ exequutio fiat nulla exceptiõe dñij seu possessiõis obstante: sed p tale sacr̃m inde sequutum seu qd̄ sequereꝯ non inferaꝯ accusato preiudiciũ aliqd̄ ĩ dominio vel possessiõe vel aliquo iuꝯ talis rei ⁊ si dãnum diceret vel ꝓbaretur esse illatũ. Si vero accusatus post sacr̃m factum ⁊ sn̄iam inde sequutã vellet reprobare dictum sacramentũ hoc sit sibi licitum post exequutionẽ factaꝫ. Et eo casu si accusatus ꝓbauerit intentionẽ suaꝫ vꝫ se fuisse possessorẽ talis rei ⁊ habuisse ⁊ habere facultatẽ fructuũ percipiẽdoꝝ tempore dãni predicti asserti illati q̃ accusans cõdemneꝯ in quadruplũ per eũdem iudicem versus ipm̃ talem ꝓbãtẽ ⁊ vlterius in dãnis interesse ⁊ expensis. Et a tali sn̄ia non possit appellari q̃relari supplicari seu de nullitate dici vel opponi. Et si dãnum vel guastuꝫ vel debilitatio data vel facta fuerit in gabis vel plantis gabarum: seu vitibus vel arboribus fructiferis domesticis quod tunc si damnum vel guastum vel debilitatio facta fuerit in gabis vel plantis gabarum puniatur ⁊ condemnetur ipse faciens in solidis viginti. p̄p̄. p qualibet planta seu gabba. Si vero in arboribus fructiferis vt supra puniaꝯ ⁊ cõdemneꝯ in libris decem. p̄p̄. pro qualibet. Et credaꝯ dicto dãnũ passo cũ sacramẽto de persona illius qui debuerit dãnũ fecisse cum vno teste fidedigno.

¶ De pena frangentis domum. Rica.

xxxv **Item** Statuimus q̃ siquis fregerit domũ alicuius in qua habitat vel nõ habitat puniaꝯ in libris quinquaginta papien̄. quas si nõ soluerit infra tempus a iudice statuẽduꝫ incidaꝯ ei manus: ⁊ hoc si vi vel clã temerario motu fecerit: eadem pena puniaꝯ qui frãgi fecerit.

¶ De pena illius qui celauerit sibi nomẽ vel ꝓnomẽ vel mutauerit. Rica.

xxxvj **Item** Statuimus q̃ quelibet psona debeat dicere nomẽ ⁊ pronomen suũ ⁊ patris ⁊ nõ celare vel mutare dño ptãti ⁊ quilibꝫ suo iudici militi vel officiali cõmunis papie: ⁊ qui cõtrafecerit puniatur cõmuni papie in libris vigintiquinq; papien̄.

¶ De pena notariorũ vel aliarũ psonarũ que facerent vel fieri facerent aliquam cartam vel scripturã falsam. Et de pena dicentis falsum testimoniũ siue ꝓducentis siue vtẽtis eo vel eis in qualibet cã ⁊ monetam falsificantis siue tondentis.

Item

xxxvij **Item** Statuimus q̃ siquis fecerit vel fieri fecerit cartã falsaꝫ vel acta publica falsa: vel falsificauerit vel falsificari fecerit scienter aliquam cartam vel cõdemnationẽ vel attestationes vel dicta testiũ: vel cõfessionem vel testes vel acta publicari scriptos vel scripta vel aliquas scripturas in toto vel pro aliqua parte de vel super quãtitate vel iuꝯ nõ excedente quãtitatẽ florenorũ quinquaginta auri cõdemneꝯ pro prima vice in quadruplu; ⁊ vlterius q̃ mitrietur ⁊ tribus diebus cõtinuis sic mitriatus perducaꝯ in publico. Pro secũda vice in amissione manus in qua sit magis potẽs. Pro tertia vero vice ignis apponaꝯ. Et si de vel sup quantitate re vel iuꝯ excedente summam florenorũ quinquaginta vsq; ad florenos quingentos auri, ꝓ prima vice cõdemneꝯ in amissione manus in qua sit magis potens: pro secũda vero vice apponaꝯ pena ignis. Et si de re vel quãtitate vel iuꝯ excedente summaꝫ florenoꝝ quingentorũ: ꝓ prima vice puniaꝯ arbitrio ptãtis ĩ amissiõe manus vel pena ignis inspecta qualitate facti ⁊ personarum: pro secunda vero vice apponatur pena ignis.

¶ Siquis falsum testimoniũ dixerit vt aliquis cõdemneꝯ in cã criminali puniatur ea pena qua puniẽdus esset ille cõtra quem falsum testimoniũ dixerit: si corpaliter veniret cõdemnandus ⁊ hoc vbi pena corpalis nõ sit minor q̃ incisio lingue quo casu lingua incidatur eidẽ. Si vero pecunialiter tũc ãputetur ei lingua ⁊ ĩmitrieꝯ. Si vero testimoniũ falsum dixerit vt aliquis in criminali causa absoluatur. Similiter puniatur ea pena qua puniẽdus esset ille in cuius fauorẽ dixerit testimoniũ si corpaliter veniret ꝯdemnãdus. Si vero pecunialiter tũc ãputeꝯ ei lingua: ⁊ eadẽ pena puniaꝯ ille q̃ sciẽter ⁊ dolose ꝓduxerit in cã criminali falsos testes vel falsum testẽ vel eis seu eo sciẽter ⁊ dolose vsus fuerit. Et vbi aliter nõ appareat seu cõstet aliquem sciẽter ⁊ dolose ꝓduxisse falsos testes vel vsum fuisse intelligaꝯ sciẽter ⁊ dolose ꝓduxisse falsos testes vel falsum testẽ vel sciẽter ⁊ dolose vsum fuisse qui post publicationem testiũ ĩterrogatus an velit vti dictis testiũ vel testis responderit se velle vti: ⁊ quilibet ĩterrogatus teneaꝯ respondere ad terminũ per iudicẽ statuenduꝫ. Et si ad dictũ terminũ nõ responderit intelligatur non velle vti. Et vltra ille qui falsum testimoniũ dixerit vt supra: ⁊ ille q̃ ꝓduxerit vel vsus fuerit vt supra: ⁊ quilibet ipsorum insolidũ ita tamen q̃ vnica sufficiat solutio cõpellaꝯ realiter ⁊ personaliter ad emendationẽ faciẽdum cuiuslibet damni dispẽdij ⁊ interesse illi qui damnum dispendium seu interesse sustinuisset seu suportasset occasione dicti falsi testimonij.

¶ Quicũq; falsum testimoniũ dixerit vt aliquis cõdẽnetur ĩ ciuili cã amputetur ei lingua. Si vero falsum testimoniũ dixerit vt aliquis absoluaꝯ in cã ciuili similiter amputetur ei lingua: ⁊ eadem pena puniatur ille qui scienter ⁊ dolose ꝓduxerit falsos testes seu falsum testem in causa ciuili vel eis seu eo scienter ⁊ dolose vsus fuerit. Et intelligatur sciẽter ⁊ dolose falsos testes vel falsum testem produxisse vel scienter ⁊ dolose vsuꝫ fuisse qui post publicationem testium interrogatus an velit vti dictis testiuꝫ vel testis respondit se velle vti Et quilibet interrogatus teneatur respondere ad terminum per iudicem statuenduꝫ. Et si ad ipsum terminũ non responderit intelligaꝯ non velle vti. Et vltra ille qui falsum testimoniũ dixerit vt supra: ⁊ ille qui produxerit vel vsus fuerit vt supra ⁊ quilibet eoꝝ insolidum ita tñ q̃ vnica solutio sufficiat teneaꝯ ad emendationẽ cuiuslibet dãni dispẽdij ⁊ interresse illi q̃ dãnũ dispendiũ seu interesse sustinuerit seu suportasset occasione falsi testionij.

¶ Eadem pena puniatur quilibet qui solicitauerit aut opaꝫ dederit aut cõ

siliũ ꝙ aliquis dicat falsum testimoniũ. Et siquis fecerit vel fieri fecerit mo/ netam falsam vel tõsauerit seu tõsari fecerit cõburrať: ⁊ domus in qua facta fuerit publicet. Et si scieter expẽderit vel portauerit vel portari fecerit mo/ netam falsam a solidis sexagĩta supra vsqꝫ ad libras decez. ꝑꝑ. cõdemnet in libris cẽtũ. Et si a libris decẽ. ꝑꝑ. supra vsqꝫ ad libr. xxv. ꝑꝑ. ꝯdemnet ĩ libris ququecẽtũ. ꝑꝑ. ⁊ si a libris. xxv. ꝑꝑ. supra cõdemnet in libris mille. ꝑꝑ. quas si nõ soluerit cõburať ita ꝙ moriať. Saluo ꝙ ille qui dictas monetas expen/ derit vel expenderet vel portaret vel portari faceret ignoranter exhibuerit da torem ꝙ nõ teneať ad dictas penas. Et si portãs vel expẽdẽs delictũ ꝑdictũ iterauerit ẽt ĩ maiori quãtitate solidorũ cẽtũ cõburať. Et ꝙ dñs ptãs habeat bayliã ⁊ arbitriũ minorãdi penas ꝑdictas circa delictũ monete in auere ⁊ p/ sona si sibi videbit ĩspecta cõditione psone. Et eadẽ pena imponať expẽden ti vel portãti: vel q expenderit vel portauerit monetã tõsam vel mãcham di/ stincta quãtitate vt supra. Et eo mõ vt supra dñs ptãs habeat arbitriũ minu endi eidẽ dictas penas in auere ⁊ psona vt supra. Et si emerit vel infuderit tonsalias incidať ei manꝰ: ⁊ si delictũ reiterauerit cõburať: dñs aũt ptãs ha/ beat vt supra arbitriũ minorãdi ipsas penas eidem.

¶ De pena officialis delinquentis in officio. Rica.

xxxviij **Item** Statuimus ꝙ quilibet officialis cõis papie q fraudẽ dolum vel furtũ de rebus cõis cõmisserit: vel aliqd ab aliqua psona vel cõi/ tate idebite extorserit occasione sui officij: vel accepit vel aliter dolũ vel frau dem in officio suo cõmisserit vel aliqd fieri fecerit cõdẽnet in quadruplũ dã/ dũ persone vel cõitati a qua extorserit vel habuerit: ⁊ insup cõdemnet cõmu ni. ꝑꝑ. in libris qnq uaginta. ꝑꝑ. ⁊ ab officio remoueať: ⁊ quilibz possit accu/ sare: ⁊ hẽat dimidiã cõdemnationis. Hoc addito ꝙ notarij bãnorũ cõis vel iusticie q dolũ vel fraudẽ cõmisserit in officio occasione officij vel bãnorum ⁊ qlibet ipsorũ si falsum cõmisserint puniať vt supra ĩ pcedenti statuto posito sub rubrica ō pena cõmittẽtj falsuz. Si vo alio mõ puniať vt. S. ĩ pñti statuto.

¶ De pena corrũpẽtis officiales cõis papie: ⁊ de pena corrupti. Rica.

xxxix **Item** Statuimus ꝙ nullus debeat corrũpere vel corrupi facere ptãtẽ papie vel iudicẽ vel militẽ vel aliũ de eius familia officialẽ vel cõ siliariũ vel cõmissariũ in ciuitate papie vel territorio papie: nec aliqd ei dare vel ꝓmittẽ vl remittẽ vel dari ꝓmitti remitti facẽ vt aliqd cõmittat vel ꝓmit ti faciat qõ fieri non debet vel omittat ⁊ omitti faciat qõ fieri debet. Et siqs contrafecerit vel fieri fecerit tam corrumpens qꝫ corrupi faciens ⁊ corruptꝰ puniãtur in libris centũ papieñ. ꝓ quolibet ipsorũ ⁊ qualibet vice: ⁊ nihilo/ minus teneať ad restõem dãni in duplũ damnũ passo.

¶ De pena illius qui post sonum schille inuentus fuerit ire per ciuitatẽ pa/ pie vel burgos vel placiare: vel qui inuẽtus fuerit in taberna vel domo ĩ qua vendať vinum: ⁊ de pena tabernarij qui vendit vinuz. Et de pena illius qui inuentus fuerit sine volũtate dñi in domo alicuius. Rica.

xl **Item** Statuimus ꝙ omni sero ad horam constitutaz pulsetur ad schil lam: ⁊ ꝙ aliquis post sonum schille ⁊ ante sonũ cãpane q̃ pulsať

pro

pro alba nõ debeat ire p ciuitatẽ papie vel burgos vel placiare ĩ platea porti cu seu via: vel pmittere se inuenire in taberna vel domo aliqua in qua vendať vinum bibendo vel nõ bibẽdo aliqs q ibi nõ ꝙsueuerit habitare ⁊ nõ habitet vel pmittere se in dicta taberna vel domo predicta inueniri: vel vendere in ta berna vel domo vel curia vinũ ad suuz vas vel alterius: vel in aliqua alia do mo alicuius in ciuitate papie burgi vel territorij permittere se iuenire sine vo luntate illius qui habitabat ꝙtinue: ⁊ q in aliquo ꝗfecerit si inuentꝰ fuerit ire vt. S. sine lumine ꝙdẽnet cõi papie, ꝓ qualibet vice in solidis qnqz papieñ. nisi ipse inuentus fuerit ire extra domuz vel venire sine fraude vel pro igne vel ꝓ mortuo: vel pro mischlantia vel pro parturitione mulieris vel pro aliquo in/ firmo ⁊ nisi esset furnarius vel eius seruiens qui iret ad aquaz trahere vel in/ uocare personã pro impastando vel panẽ faciendo vel nisi fuerit per mediuz suam portã, ꝓpter necessitatẽ corporis sui sine suspitione ⁊ ꝑdicta sine armis. Si aũt cum armis inuentus fuerit ꝙdemnetur habita distinctiõe locoꝝ ⁊ no/ ctis a die vt cõtinet in statuto infrascripto posito sub rubrica de pena portan tium arma. Et si inuentus fuerit in taberna seu domo in qua vendatur vinuz vel curia taberne seu domus vendere vinum ad suum vas vel alterius ꝙdem netur cõi papie in solidis viginti papieñ. nisi vendiderit vinuz ad portanduz extra tabernã ⁊ curiã taberne in aliquo vase. Et si in domo alicuius inuẽtus fuerit sine voluntate illius qui habitat ibi etiã sine insultu: si fuerit in ciuitate siue burgis coherentibus papie cõi papie: si cuz armis in libris. xxv. papieñ. ⁊ sine armis in libris. x. papieñ. ⁊ in territorio papie puniať cõi papie: si cum armis in libris decẽ papieñ. si sine armis in solidis centuz papieñ. Ita tñ ꝙ si in dicta domo in qua ꝑdictus inuentus fuerit sine voluntate habitãtiuz dicta nocte furtũ factũ fuerit ꝙ tunc ꝑdictus ibi inuentus teneať dictũ furtũ emen dare ibi habitãti ⁊ dare cũ pena quadrupli. Et si dictus inuẽtus videbit iu/ dici vel militi dñi ptãtis papie vel officiali suspecta psona possit ⁊ debeat eũ ducere ad palaciũ ⁊ detinere. Et in quolibz casuũ ꝑdictoꝝ quilibet possit ac/ cusare ꝙtrafacientẽ ⁊ habeat medietatẽ ꝙdẽnationis: ⁊ de predictis oĩbus ⁊ singulis credať dicto iudicis vel militis dñi potestatis vel dicto duoꝝ seruien tium cum sacramento qui sint de seruientibus dñi potestatis.

¶ De pena tabernarij ⁊ tabernarie qui serrauerint hostiũ ante pulsatione campane potatorum de sero. Rica.

xlj **Item** Statuimus ꝙ quilibz tabernarius ⁊ tabernaria debeat habere ⁊ tenere hostiũ taberne vel domus in qua vendit vinũ apertũ ⁊ nõ clausuz cũ stãga ⁊ catenatio vl alia seratura donec fuerit pulsatũ ad cãpa nam potatoꝝ ⁊ qui secus fecerit ꝙdẽnet qualibet vice in solidis qnquaginta papieñ. Et de predictis credatur dicto iudicis vel militis vel officialis:

¶ De pena tabernarij ⁊ tabernarie qui non apparuerint hostiuz ad tertiã vocationem officialis. Rica.

xlij **Item** Statuimus ꝙ quilibz tabernarius vel tabernaria teneatur ape rire ⁊ facere aperiri hostiũ taberne in qua vinuz vendať ex quo ter vocatus fuerit per nuncios vel nunciũ cõis papie etiã si fuerit de nocte ⁊ quacũqꝫ hora noctis ⁊ qui ꝙtrafecerit ꝙdemnet in solidis. xx. papieñ. ꝓ qua/ libet vice ⁊ de predictis credatur iudici vel militi vel officiali.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Qualiter intelligatur quando fit mentio in statutis de nocte. Rica.

xliij **Item** Statuimus q vbicũq; fit mentio in statuto de nocte intelligatur in ciuitate ⁊ suburbijs post occasuꝫ solis ⁊ pulsata aue maria cũ campana cõis:in districtu etiã idem seruetur:de die aũt intelligat̃ ante ortum solis ⁊ pulsata aue maria ad cãpanam cõmunis papie.

¶ De pena portantis arma offensoria fraudulosa vel fugientis a familia ⁊ non permittentis se circari;⁊ albergatoris nõ denunciantis hospiti. Rica.

xliiij **Item** Statuimus q nullus ciuis vel terrerius papie vel territorij vel forensis debeat portare per ciuitatem vel burgos ei adherentes aliqua arma offensoria vel fraudulosa:⁊ qui in aliquo contrafecerit si in palatio cõmunis papie nouo vel veteri vel domo seu domibus habitationis potestatis papie puniatur cõmuni papie in libris decem papien̄.Et in loco alio vbi ius redditur vel reddi consueuit in papia per aliquem iusdicentem cõis papie:puniatur in libris qnq; papien̄.Et si in curia episcopi vel ecclesia maiori papie vel in ecclesia sancti Joannis de fontibus puniat̃ in libris tribus papien̄.Et si in atrio sancti Siri:vel in platea sancti Sauini que est ĩ ciuitate papie:vel fera:vel ad bagordum quãdo fit vel platea in bataglioliis vbi fiũt vel ad bataglias iudicatã puniatur cõi papie in solidis quadraginta.Saluo q si in aliquo suprascriptor̃ locor̃ inuentus fuerit ꝗtrafacere in nocte.i.post sonũ schille que pulsatur de sero:⁊ ante sonum campane que pulsatur ad albam de mane q tunc puniat̃ in duplus eius qõ suprradictũ est habita distinctione personarũ ⁊ locoruꝫ vt.s̃.Et si in aliquo alio loco supra non specificato inuentus fuerit de die puniat̃ in solidis triginta papien̄.⁊ si in nocte inuentus fuerit q tunc puniatur in duplus.Et si fugerit a pñtia iudicis vel militis vel alterius de familia potestatis euntis circare arma vetita vel bannitos vl̃ malefactores:vel circam facientes contra vetita:vel aliud officium potestatis papie vel cõis papie exercendo:q ipsa fuga faciat ipsuꝫ confessum de armis veritis portatis per ipsum euntem per dictus officiũ:⁊ puniatur cõmuni papie habita predicta distinctione locor̃ ⁊ temporis vt.s̃.tanq̃ inuentus dicta arma portare.Et si non permisserit se circare alicui ex dictis officialibus vel per aliquem alicuius ipsorũ baruarior̃ donzellor̃ seruitor̃ vel familiariũ euntiuꝫ cũ dicto officiali:q tunc puniat̃ in libris decem papien̄.Saluo q si supradictus inuẽtus vere portare tũc veniebat de foris ad ciuitatẽ papie vsq; quo fuerit ad hostiũ vel domũ in qua habitare debebat si erat forẽsis vel solitus habitare si erat de papia:vel ibat a dicta domo vel hostio foras extra papiam vel burgos eũdo a domo vel hostio q tũc in nihilũ puniat̃:⁊ eodẽ mõ nõ puniat̃ si fuerit reptus nõ fraudulose portare ꝓ vendendo vel pignorãdo vel aliꝫ dando vel similia:que fraudulosa portatio arbitrio iudicis vel militis vel officialis qui fuerit ad inueniendũ intelligat̃:⁊ etiã fugisse:⁊ se circari nõ permisisse:⁊ arma offensoria fraudulosa portare:⁊ in quolibet tempore ex eis ⁊ loco:⁊ in quolibet predictoruꝫ casuum.Et quod dictum est de pena forestery locum habeat si eidẽ per suum hospitẽ postq̃ fuerit ad hospitiũ denunciatuꝫ fuerit q arma deponeret ⁊ non portaret:de qua denunciatiõe credatur iuramento hospitãtis que pena erat portãti arma per cõe papie imposita.Et si eidẽ denũciatũ non foret q tunc hospes penã predictã portare seu soluere teneat̃:quã si soluere non poterit q puniat̃ arbitrio ptãtis.Arma aũt

vetita

vetita offensoria sunt cultelus feritorius de galono spata spõtonus stochus penatus brocha feritoria macia feritoria vel plumbea vel desnodata bastonus ferreus vel alterius metalli: falzonus ⁊ falzia que dicitur canturina siue ibi fuerit facta siue nõ:misericordia:ronchonus:gisiarina:lanzia ferrata:glauerina lanzonus ferratus seu spetum ferratũ vel ferreũ cultela bracera spata de ferro.i.que habet spetũ ferreũ asissuꝫ bracerie pichoziũ ferreum:ranzilionuꝫ ferreuꝫ:⁊ giauarotus ferreus: ⁊ quelibet ex predictis alia arma q sint offensoria ⁊ arbitrãda ⁊ iudicanda iudicis arbitrio de predictis stetur ⁊ de inuentione vt.s̃.Et in quolibet casuuꝫ predictor̃ arma sint publicata cõmuni papie cum vaginis ⁊ vendi debeant ad incantũ.Saluo q bubulci cuꝫ curru ⁊ bobus inuenti cum cultelo ab vna costa nõ puniãtur. Et q quilibet inuentor armor̃ ea die qua dicta arma acceperit vel accipi fecerit teneatur vinculo sacramenti sub pena libraꝝ decẽ papien̄.pro qualibet vice qua ꝗtrafecerit consignare vel consignari facere camere cõmunis papie.

¶ De pena bubulci qui steterit super curru quãdo ducitur. Et de pena asinarij vel molinarij qui sederit super farina. Rica.

xlv **Item** Statuimus q bubulcus ex quo intrauerit ciuitatẽ papie eundo vel redeũdo cuꝫ curru carreta vel barozio nõ debeat stare vel sedere super ipo.Et si ꝗtrafecerit soluat cõi papie solidos quinq; papien̄. Nec etiaꝫ asinarius vel molinarius debeat ascendere stare vel sedere super farina vel blaua posita super bestia ipsaꝫ portãte:⁊ qui ꝗtrafecerit soluat cõi papie qualibet vice solidos viginti papien̄.⁊ quilibet possit accusare ⁊ teneat̃ secretus:⁊ hẽat dimidiã :⁊õ ꝑdictis oibus ⁊ singulis stet̃ dicto iudicis vel militis.

¶ De pena illius qui luserit ad taxilos. Rica.

xlvj **Item** Statuimus q nullus de cetero ludat ꝑstet comittet menti teneat seu ratiocinet̃ vel teneat ludum vel permittat ludere vel circunstet seu superstet ludo taxilor̃ vel in domo habeat tabuleriũ aptum ad luduꝫ. Saluo q hoc statutum nõ habeat locum in potestatib⁹ baratarie ⁊ eorũ officialibus:sed seruentur eis pacta ipsius incantus.Saluo q̃ in minoribus obligandis.Et siquis in aliquo predictor̃ secus fecerit si luserit vel ludet ad taxilos vel ad aliquam bischlaziã vel ad alium ludum azari vnde pecunia vincatur vel perdatur vel alia res in aliquo loco seculari vel ecclesiastico ciuitatis papie vel burgis papie ipsi ciuitati coherentibus vel in aliqua parte ciuitatis vel burgorũ seculari vel ecclesiastica si fuerit in die vel extra domuꝫ puniatur cõmuni papie in libris decem papien̄.qualibet vice ⁊ si de die in domo in libris quindecim papien̄.Si vero de nocte vbicunq; fuerit in libris viginti quinq; papien̄.Et predicte pene imposite cõtra lusores locũ habeãt contra prestatores ratiõatores comitatores mẽti tenẽtes ad ipsos ludos vel bischlazias ⁊ quẽlibet ipsor̃ faciẽtes custodias habita semp distinctõe loci diei ⁊ noctis vt.s̃.. Si ꝗ tenuerit vel teneat ludũ predictũ vel bischlaziã vel pmiserit seu permittat ludi vel bischlaziã fieri vel aliquid aliud cõtra hoc statutum in domo vel extra publice vel priuate in domo propria vel conducta vel vbi habitauerit.Si fuerit de die condemnetur cõmuni papie qualibet vice in libris vigintiqnq; papien̄.si de nocte in libris qnquaginta papien̄.Si autẽ steterit vel staret circũ aliqõ tabuleriũ qõ videat̃ paratũ ad luduꝫ vel bischlaziã vel

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

aliquod aliud vt.s̃.presumaꝫ lusisse vel ludere ad taxilos vel bischlaziã:ꝛ tãq̃ lusoꝛ puniaꝫ cõi papie habita distinctione loci ꝛ temporis vt.s̃.Saluo nisi ꝯtrariũ,p̃bareꝫ per testes fide dignos.Et si in aliqua domo de die vel de nocte repertũ fuerit aliquod tabulerũ qd̃ videaꝫ positus ꝛ paratũ ad ludendũ ꝛ bischlaziã puniaꝫ cõi papie tũc habitatoꝛ illius domus vel habitatoris dicte domus vel habitaculi pro qualibet vice vt puniri debet qui tenuerit ludũ vt.s̃.continet̃ habita distinctione diei ꝛ noctis vt ibidez continetur.Saluo q̃ ad schachos ꝛ tabulas cuilibet liceat ludere in plateis ꝛ in alijs locis publicis vbicunq̃ de die.Et predicta locũ habeant si predicta delicta vel aliquod ipsoꝝ factũ ꝛ facta fuerint fierent seu fieret in ciuitate papie vel burgis ipsi ciuitati coherẽtibus:ꝛ p quãcunq̃ personã ciuez vel nõ ciuez in loco seculari vel ecclesiastico terreriũ vel forestariũ vel extra per quinq̃ miliaria:si vero vltra dicta qnq̃ miliaria ĩ territorio vel districtu ĩ loco seu seculari ecclesiastico locum habeãt oĩa ꝛ singula suprascripta dũtamẽ si vltra dicta quinq̃ miliaria fuerit factuz non puniaꝫ sicut si in ciuitate.p̃p̃.p̃fecisset in loco seculari vel ecclesiastico:domus etiã si dño potestati videbit̃ in qua reptus fuerit aliquis ludere ad taxilos ꝛ bischlaziã ꝛ prestare ad ludũ si fuerit illius qui luserit vl ludere prestauerit vel p̃staret claudaꝫ ꝛ stet clausa ꝛ inhabitata vsq̃ ad vnũ annuz tunc ,prime futurũ.dñs autẽ potestas suusq̃ vicarius ꝛ iudex malefiçioꝝ teneant̃ ꝛ debeant p̃dicta per ciuitatez ꝛ burgos papie infra quindecim dies ,prime sui regimis facere cridari per p̃cones cõis papie. Et si ab aliquo ipsoꝝ fuerit petitũ per dñm domus de securitate sibi p̃stãda per tabernariuz vel tabernariã vel aliaz psonaz que ibi habitet occasione ludi taxiloꝝ vel predictoꝝ possit teneaꝫ ꝛ debeat infra tertiã diez postq̃z fuerit petitũ ꝯstringere tabernariũ tabernariã vel habitatorẽ ad dictã securitatẽ vel cautionẽ p̃standam:ꝛ quilibet possit accusare ꝛ denũciare quẽlibet qui ꝯtrafecerit in aliquo predictoꝝ ꝛ teneaꝫ secretus si ei placuerit ꝛ habeat tertiã partez ꝯdẽnationis:facta per ipsum legitima fide de p̃dictis.Teneaꝫ etiã dñs potestas omni hebdomoda inquiri facere ꝛ circhari p milites ꝛ officiales suos de predictis per ciuitatẽ ꝛ burgos de die ꝛ de nocte.Et si quam psonaz dñs iudex vel miles vel familiaris dñi potestatis reperierit sibi inobedientẽ esse ad aperiẽduz sibi hostiũ vel portã ad voluntatẽ ipsius inquirentis puniaꝫ cõi papie ꝛ puniri possit inobediens tanq̃z si ludũ taxiloꝝ ꝛ bischlazie teneret in domo. Et q̃ de predictis omnib⁹ ꝛ singulis credaꝫ ꝛ fides adhibeaꝫ militi seu iudici cum assertione notarij vel seruitoris vel iudicis seu militis cũ duob⁹ familiaribus seu baruarijs dñi ptãtis iurãtib⁹:ita tñ q̃ si puenerit ad notitiã dñi ptãtis vel iudicis eius q̃ aliquis tenuerit vel teneret ludũ bischlazie ꝛ ipsum exercuerit vel q̃ est infamatus q̃ pseuerat in tanta malicia tenẽdi bischlaziã vel p̃stãdi bischlaziã q̃ tunc dño potestati liceat ꝛ debeat si in malicia pseuerat dare cõfinia per quadragita miliaria extra districtũ papie statuto vel lege aliqua nõ obstãte.Et etiaz si de cetero aliqua carta fuerit facta vel obligatio occasione bischlazie q̃ illa non valeat nec teneat ipso iure:licet in ipso instrumento contineatur mutuum vel depositum vel aliud nõ faciẽdo mentionẽ de bischlazia ꝛ teneatur creditoꝛ cartam incisam reddere debitori ipsumq̃z quietare ꝛ liberare:ꝛ si non fecerit sit ipso iure infamis ꝛ omni actu legitimo priuatus:ꝛ non fiat ei ratio in ciuili in aliqua causa per aliquez iudicentẽ donec id fecerit.Et nihilominus omnibus iuris remedijs per potestatem ꝛ quẽlibet iudicentem constringaꝫ realiter ꝛ personaliter ad predicta complendũ. Et intelligaꝫ facta occasione bischlazie illa q̃ facta fuerit de qua ,p̃babit̃ per publicã

vocem

vocem ꝛ famã saltez q̃ esset publicus p̃stator vel tenẽs ludum bischlazie vel alicui de sua familia vel alteri pro eo a quo habuerit cessionẽ de predictis nõ obstante aliqua lege vel statuto generali vel speciali in cõtrariũ faciente nũc vel in futurũ.Et nõ obstante pacto conuentione stipulatione obligatione renunciatione sacramẽto ꝯractu siue instrumẽto facto facta faciẽdo vel faciẽda per aliquẽ:ꝛ nõ obstante instrumẽto ꝛ ꝯractu in carta vẽditõis ꝛ alienationis facte ꝛ faciẽde ꝺ barataria vel alia re alicui p̃sone per potestatẽ papie ꝛ eius iudicẽ ꝛ per cõe papie:nec aliquibus verbis in ipso positis vel apponendis.Et nõ obstantibus statuto decreto ordinamẽto cõsuetudine ꝛ obseruantia cõis papie facto vel faciendo generali vel speciali in ꝯtrarium facientibus nũc ꝛ in futurũ.Que omnia nunc ꝛ in futurũ facientia in ꝯtrariuz predictis vel alicui predictoꝝ inquantuz facerent ꝯtra in aliquo:in eo in quo faciunt vel facerent ꝯtra ex nũc cassamus ꝛ irritamus ꝛ cassa sint ipso iure:nec aliquis iudicens teneaꝫ ad postulationẽ dicti creditoris eidez dare sapientẽ etiam si dixerit se grauari ꝯtra formaz iuris ꝛ statutoꝝ cõis papie: ꝛ petierit sapientez sibi dari:ꝛ si dederit non valeat nec teneat datio:ꝛ potestas papie ꝛ quilibet iudicens papie presens ꝛ futurus vinculo sacramenti ꝛ sub pena libraꝝ mille papieñ. cõi.p̃p̃.applicãdaꝝ sup̃scripta p̃cise ꝛ fine timoꝛ ad lr̃az seruare ꝛ ꝓuari facere teneaꝫ.Et fiant p̃dicta oĩa ꝛ singula sũmarie sine strepitu ꝛ figura iudicij ꝛ omni tẽpore feriato ꝛ etiã in honorẽ dei.Et iudicens hoc statutuz seruãdo nõ possit iudicari de his que fecerit vel fieri fecerit.Et q̃ aliqua persona nõ audeat nec presumat de cetero recipere aliqd̃ instrumẽtum vel obligationẽ pro aliquo prestatore bischlazie:nec de aliqua quãtitate lusa alicuius minoris vigintiqnq̃ annoꝝ.Et q̃ omnis cõtractus factus cum prestatore bischlazie de quo suprãdictũ est vel factus alij recipienti pro ipso prestatore p̃sumaꝫ ipso iure ꝛ facto celebratus occasione bischlazie ꝛ sit nullus ipso iure:nisi ꝯtractus celebraret̃ per notariũ cui rogatur instrumentũ in presentia alioꝝ trium notarioꝝ maioꝝ cuiuslibet ipsoꝝ etate triginta annorũ subscribere se debentiũ ꝛ tradentes illud:ꝛ in presentia etiaz trium parentuz seu attinentiũ dicto ꝯtrahenti cuz dicto prestatore maioꝝ triginta annoꝝ pro quolibz ipsoꝝ seu si ipsis careret vel nõ essent in ciuitate papie in p̃ntia triuz propinquoꝝ vicinoꝝ bone opinionis ꝛ fame maiorũ vt.s̃.Qui ꝯtractus taliter factus nõ presumaꝫ factus causa bischlazie ꝛ sit validus ꝺ iure:ꝛ si aliter tradiderit vel fecerit dictũ instrumentũ:ꝛ si ita per illos nõ fuerit subscriptuz vt dictuz est nõ valeat nec teneat ipso facto ꝛ iure:ꝛ ille notarius sit ipso iure ꝛ facto priuatus officio ꝛ bñficio notarie ꝛ infamis omni infamia iuris ꝛ facti vsq̃z ad quinqueniuz.Et si dictũ instrumẽtũ ꝛ obligatio fuerit receptum ꝛ recepta per aliũ pro prestatore bischlazie siue de denarijs lusis ꝛ ludi occasione bischlazie ꝛ ille fuerit prestator bischlazie possit ꝛ sufficiat quo ad plenam probationẽ probari ẽt sola voce ꝛ fama per duos testes dictam famã ,p̃bantes qui essent omni exceptõe maiores.Et si qua persona reperta fuerit recepisse de cetero aliquod instrumentũ pro aliquo prestatore bischlazie vel ,p̃ aliquibus denarijs lusis ꝯdemneꝫ ꝛ ꝯdẽnari debeat cõi papie soluẽdis in libris centũ papieñ.Et q̃ suprascriptũ presens statutũ sit ratũ ꝛ firmũ ꝛ q̃ attẽdaꝫ ꝛ obseruet̃ in totũ:reliqua vo statuta sup̃ his fcã abinde retro sint oĩa cassa ꝛ nullius valoris.Et q̃ oĩa loca vbi possint teneri bischlazie publica sint.Et ĩtelligaꝫ platea atrij extra porticuz a loco vbi pisces vendunt̃ vsq̃z ad putheũ ꝛ non vltra ꝛ in ripa ticini apud pontem veterem sit platea sola ꝛ non vltra. Et bischlazie publice vel priuate teneri nõ possint extra loca ꝯtenta in p̃senti

HAYKOPIS BIBLIOTEKI ОНУ імені О.М. МЕЧНИКОВА

statuto:ēt si ꝓtinereť expresse aliter in instr̃o emptiōis dicte baratarie facto a cōi papie. Et ꝙ dñs ptās teneať vinculo iuramēti tpe vēditōis fiende de dicta barataria taliter facere ⁊ ordinare ꝙ in instr̃o dicte emptionis ponatur ꝙ dicta bischazia nō teneatur nec teneri possit extra predicta loca. Et si aliter fieret non valeat venditio quantum in illa parte.

¶ De pena illius qui ꝓiecerit vel ꝓici fecerit aliqd̄ turpe d̄ domo in strata.

xlvij **Item** Statuimus ꝙ nulla ꝑsona ciuitatis papie ⁊ burgorū adherētiū ciuitati debeat ꝓicere vel ꝓici facere de domo habitatōis sue sive sit ꝓpria siue ꝓducta siue gratis habita nec ꝓici ꝑmittere aliquā aquā turpē vel rumēta vel aliqd aliud turpe ꝑ fenestrā balconū vel pontile vel hostiū vel aquarolum altum a terra qui responderet in strata vel via publica: ⁊ qui ꝓtrafecerit puniať cōi papie in solidis viginti papien. ⁊ quilibet possit accusare ⁊ habeat dimidiaz ⁊ teneať secretus: ⁊ de p̄dictis stetur dicto iudicis vel militis domini potestatis vel officialis ad hoc deputati.

¶ De pena mingentis vel egerentis in curia cōis papie vel in ecclesia maiori vel alia ecclesia vel aliam turpitudinem facientis. Rica.

xlviij **Item** Statuimus ꝙ nemo debeat in ecclesia vl̃ curia cōis papie intus portā vel sup ponte de lapidib⁹ ⁊ eius pilis mingere vel egerere vel aliā turpitudinē inhonestā facere. Et si ꝯfecerit in ecclesia maiori puniať in solidis centū papien. Idez in ecclesia sancti Joānis de fontibus. Si autez in alia ecclesia ꝓdemneť in solidis sexaginta papien. Si aūt in curia cōis papie in solidis.xx.papien. puniať: quas penas siquis soluere non poterit ponatur ad catenā: ⁊ ibi stet in curia cōis papie publice vna hora: ⁊ quilibet possit accusare ⁊ habeat dimidiā: ⁊ quilibet officialis cōis papie teneatur ⁊ possit exequutioni mandare de facto ⁊ etiam sine sentētia ⁊ ꝓdēnatione. Et de predictis cuilibet credatur cuz sacramento: ⁊ hoc statutum teneatur potestas facere cridari. Et de predictis penis quilibet accusator ⁊ denunciator habeat dimidiā etiaz si fuerit de familia alicuius iusdicētis in papia: ⁊ dicte pene possint minorari si officiali videbitur.

¶ De pena illius qui excoriauerit bestiaz mortuā intra muros ciuitatis papie vel ibi lesguauerit liquide: vel combuserit fecias intra ciuitatem vel extra per vnum miliare. Rica.

xlviiij **Item** Statuimus ꝙ nullus debeat ītra muros ciuitatis papie excoriare aliquē equuz asinuz vel asinā vel aliquā aliaz bestiā mortuam nec lesguare liquiduz grassaz siue sepū. Et qui ꝓtrafecerit puniať cōi papie in solidis sexaginta papien. ꝑ qualibz vice. Saluo ꝙ dicta lesguacio possit fieri extra muros ciuitatis papie vt infra. Et puniať cōi papie in libris quinqz papien. ꝑ qualibet vice qui cōbuserit vel comburi fecerit fecias vel balotas feciaruz in ciuitate papie vel extra prope per vnum miliare a ciuitate papie: ⁊ quilibet possit accusare ⁊ habeat medietatem ⁊ teneatur secretus.

¶ De pena illius qui ceperit vel captū habuerit aliquē malefactorē vel bānituz de maleficio cōis papie qui nō ꝓsignauerit ipsuz.d.potestati.p̄p. Rica.

Item

l **Item** Statuimus ⁊ ordinam⁹ ꝙ quicūqz ceperit malefactorē vel bannitum ex crīe vel bāno ex quo veniret ille malefactor vel bānitus puniendus pena mortis vel amissionis mēbri teneať ⁊ debeat ipsuz p̄sentare in fortiā cōis papie ⁊ dñi ptātis infra tres dies: ⁊ si non p̄ntauerit dolose vel malitiose puniať si sit singularis ꝑsona q̄ cepit ⁊ nō p̄ntauerit simili pena qua puniēdus esset vel fuisset ille malefactor vel bānitus taliter captus ⁊ nō presentatus vt.s̄. Si vero fuerit burgus vel villa vel vniuersitas seu cōitas que talem malefactorē vel bannitū cepit ⁊ nō p̄ntauerit dolose seu malitiose vt.s̄. Si quidē in eo vel ea habitauerint hoīes centū vel abinde supra puniať cōi papie in libris mille. Si vo ibi habitauerint pauciores vsqz ad qnquaginta hoīes puniať ī libr qngētis. Si vo habitauerint pauciores vsqz ad.x.puniať in libris.cc.abinde vo infra in libris.l.papien. Si vo captus nō erat vel fuisset puniēdus pena capitali vt.s̄.sed pecuniaria ꝙ nō p̄ntans dolose vel malitiose puniať eadē pena q̄ puniri debebat vel debuisset ille malefactor vel bānitus si fuerit singularis ꝑsona siue burg⁹ villa cōitas vel vniuersitas. Si aūt aliq̄ vniuersitas vel singularis ꝑsona īpediuerit vel īpediret quominus malefactor vel bānitus ꝓsignareť vt.s̄.ꝓdēneť vniuersitas burgus vel villa si fuerint ibi hoīes centū vel abinde supra ⁊ ille talis erat vel fuisset puniendus pena mortis vel mēbri abscisionis ī libris trecētū papien. Si fuerint abide ifra vsqz in hoīes qnquaginta cōdēneť in libris.cl.abinde vo infra in libris.l. papien. Si vo fuerit singularis ꝑsona que taliter īpediuerit puniať in libris.cc. Saluo statuto posito sub rubrica de pena illius q abstulerit vel aufferri fecerit ⁊c. Item saluo ꝙ si captus fuerit inimicus vel guerer⁹ vel rebellis ⁊ guerrius cōis papie tpe alicuius guerre ⁊ ꝓpter guerrā ꝙ p̄ns statutū nō hēat locuz. Habeat tñ potestas papie in p̄dictis casib⁹ ⁊ quolibet p̄dictoꝝ bailiā ⁊ ptātez minorādi dictas penas ꝓsiderata ꝓdictōe ꝑsonaruz ⁊ qualitate facti.

¶ De pena illius qui tenuerit bānitum de maleficio cōis papie vel auxiliū vel opem prebuerit ei. Rica.

lj **Item** Statuimus ꝙ qcunqz qui deinceps tenuerit aliquē bānitū d̄ maleficio cōis. p̄p. de quo maleficio veniret pena mortis puniēdus. Si sciuerit bānitū de maleficio p̄dicto ⁊ ei denūciatū fuerit: ⁊ post denūciatōnez factā ꝑ diē ⁊ nocte tenuerit ꝙ puniať pena qua puniēdus eēt ille bānit⁹. Saluo ꝙ si receptatus fuerit receptātis seu tenētis ꝓpinquus occasione cōsanguitatis minus puniať arbitrio ptātis in auere. Et si fuerit cōitas illa ī cuius terra fuerit dict⁹ bānitus postq̄z notū fuerit vel denūciatū ꝙ tūc burgus ꝓdēneť si bānitus esset ex crīe ex quo deberet puniri pena mortis in libris.cc. papien. ⁊ locus vel terra in libris.l.ꝑ qualibz vice. Et saluo ꝙ si dicta cōitas denūciauerit ptāti.p̄p.ꝙ talis bānitus de maleficio hītat in sua terra ⁊ ꝙ pp eius vel tenentiū potētiā eū expellere nō possunt ꝙ ad dictā penā minime teneať cōitas. Et idē si p̄dictū bānitū ꝓsignauerit cōitas vl̃ fecerit ꝓsignari. Et exceptis viduis ⁊ minorib⁹.xiiij.annis ⁊ miserabilib⁹ ꝑsonis que ad dictā penā minime teneanť. Et ille qui tenuerit cōitatē teneať ꝓseruare indēnē: dātes vero auxiliū ꝓsiliū vel fauorē eidē bānito sciēter aliter q̄z sup̄dictū est ꝓdēneť cōi.p̄p.in libris.l.papien. ⁊ min⁹ arbitrio ptātis inspecta ꝓdictōe bāniti ⁊ fcī. Et si fuerit bānit⁹ ex alio malio ex q̄ bannit⁹ nō veniat morte puniēdus tñ sit eidē pena sanguis īgerēda si sciēter eū tenuerit puniať cōi.p̄p.singularis ꝑsona ī libr.xxv.ppñ. ⁊ si fuerit cōitas vl̃ vniuersitas loci vl̃ ville ī libr.xxv.ppñ.

HAYKOVA FOTOTEKA OHY imeni V.I. ЧИЧИКОВА

¶ De pena comuniũ terrarũ territorij papie ⁊ eorum ibi habitãtium qui ⁊ que fuerint negligentes in capiendo malefactores euntes per eorum terras ⁊ de pena eoꝝ qui non cucurrerint ad stremitas. Rica.

liij **Item** Statuimus q̃ cõitas castroꝝ burgoꝝ castelanciaꝝ villaꝝ locorũ ⁊ terrarũ district⁹ papie vel territorij vltra padũ vel ĩ lomelina. Sicomario deintus papiã ⁊ lauõ ⁊ mediolanũ siue sint ꝓpria cõis papie siue cõia cũ alia ciuitate ⁊ singulares psone taꝫ ciues q̃ꝫ nõ ciues ibi habitãtes cuꝫ eoꝝ familijs teneanť ⁊ debeãt toto posse currere ad stremitas vel cridas que fient in eoꝝ terris castelancijs vel territorijs vel in illis partib⁹ ⁊ p̃tis ⁊ prohibere ne baruarij ⁊ caualcatores robatores schachatores ⁊ malefactores ⁊ quilibet ipsoꝝ seu aliquis ipsoꝝ currãt vel transeãt per terraꝫ territoriũ vel districtũ papie: ⁊ ipsos ⁊ singulos prosequi toto posse. Et si quã culpã vel negligẽtiã cõmisserint aliqua cõitas in aliquo ꝑdictoꝝ ⁊ singulares psone cũ familijs habitantib⁹ taꝫ ciues q̃ꝫ non ciues cõi papie puniant cuilibꝫ dãnum passo ꝓ modo culpe ⁊ negligẽtie arbitrio dñi ptãtis papie. Et vt ꝑdicta melius exequanť statuimus q̃ cuilibet psone liceat dictos baruarios: caualcatores: robatores: schachatores: ⁊ malefactores ⁊ quẽlibet ipsoꝝ capere ⁊ ꝓsignare cõi papie. Et equi ⁊ arma ⁊ omnes res malefactoris sint capientis.

¶ De pena cõsulis cõitatis anzianoꝝ ⁊ parochianoꝝ qui nõ denũciauerint vel accusauerint maleficia potestati: ⁊ de pena illius qui nõ ꝓsignauerit ptãti papie illum qui cõmisserit: ⁊ quando teneatur ad predicta. Rica.

liij **Item** Statuimus q̃ deinceps quelibet vicinia seu parochia ciuitatis papie ⁊ burgoꝝ se tenentiũ cũ ciuitate. ꝑꝑ. seu q̃ appellať pochia ciuitatis papie ⁊ vicini ⁊ pochiani cuiuslibet ipsoꝝ ⁊ quelibet cõitas seu vniuersitas cuiuslibet burgi castri ville loci ⁊ terre territorij vel districtus papie teneatur ⁊ debeat ⁊ cogi possit oĩbus ⁊ singulis iuris remedijs facere vicinãtiaꝫ seu parochiã ⁊ parochiani ⁊ vicini oĩ anno anzianũ vel anzianos: ⁊ cõitas seu vniuersitas ⁊ dñi cuiuslibet ipsaꝝ ꝓsulesꝫ vel ꝓsules: vicariuꝫ vel vicarios. Et dicti anziani ꝓsules ⁊ vicarij teneanť denũciare vel accusare homicidia feritas ⁊ alia maleficia ⁊ delicta que fient in eoꝝ vicinãtijs seu parochijs vel burgis eoꝝ vel villis castris terris ⁊ eorũ territorijs ⁊ quib⁹ veniat pena imponẽda maior libris duodecim cũ dimidia ꝓm formã statutoꝝ cõis papie. Si vero veniret imponẽda minor nõ teneanť denũciare: nec ad hoc astringi possint: nec cadãt ĩ aliquã penã si nõ denũciauerint: quas denũciatões facere teneanť infra secũdaꝫ diẽ si fuerit in ciuitate vel burgis adherẽtibus: ⁊ infra quintã diẽꝫ si fuerit in territorio: ⁊ in denunciatione teneať dare in scriptis ꝑsumptões vel ꝓbatões vel indicia. Furta autẽ denũciare teneanť ita domũ si passus furtũ cõquestus fuerit parochiano anziano vel consuli vel rectori. Et si sit publicũ vel publica vox ⁊ fama aliquẽ furtũ fecisse illum denunciare teneať alias nõ teneanť psonaꝫ denũciare: ſꝫ soluꝫ denunciare in genere furtuꝫ tale esse factũ: quas denunciatões si non fecerint ⁊ negligẽtes fuerint in denunciando puniať vicinia vel locus vel terra. Si quidẽ fuerit tale maleficiuꝫ cõmissuꝫ ex quo veniret ĩponẽda pena sanguinis in libris. xxv. papieñ. Si vo veniret alia pena imponẽda vt. s. puniať in libris. x. papieñ. Teneanť etiã capere malefactorẽ delinquẽtẽꝫ vt. s. extra ciuitatẽ vel burgos ꝓsules locoꝝ vicini burgi ville loci ⁊ terre si maleficiũ cõmisserit ex quo veniat ĩponẽda pena

sanguinis

sanguinis: vel cõmisserit feritã cũ sanguine ⁊ cuꝫ armis. Si talis malefactor cõmisserit maleficiũ de die in terra vel burgo intra fortilitiã si hꝫ fortilitiam: si aũt non hꝫ fortilitiã teneať capere toto posse. Et intelligať villa vel locus fecisse suũ posse si cõsul ville vel burgi cũ duobus vicinis bone cõditiõis ⁊ fame iurauerint vel parati sint iurare se suum posse fecisse ad capiẽdum malefactorem ⁊ cape non potuisse. Et qui negligẽs fuerit in capiendo vt supra ⁊ p̃sentando in fortiã dñi ptãtis papie puniatur si fuerit maleficiũ ex quo pena sanguinis ingerať in libris quinquaginta. ꝑꝑ. ꝓ alijs aũt in libris. xxv. ꝑꝑ. vicinia locus vel villa ⁊ minus in quolibꝫ dictorum casuum arbitrio dñi ptãtis ĩspecta qualitate facti cõditiõe psonarũ cõitatũ ⁊ vicinorũ dictarũ villaruꝫ. Saluo q̃ si locus vel villa illũ qui deliquerit cõsignauerit vel cõsignari fecerit ante condemnationẽ de eo vel ea cõitate factam vel post infra quindecim dies q̃ ad dictã penã minime teneanť: saluo q̃ si maleficiũ cõmissum fuerit õ nocte inter quoscũq̃ꝫ vel de die inter alienigenas q̃ tunc ad suprascripta minime teneãtur: scilicꝫ de eo q̃ non fuerint ꝓsequuti nec ceperint nec cõsignauerint. Et q̃ dñs ptãs vel eius iudex maleficiorũ non possint ꝓcedere contra villaꝫ occasiõib⁹ antedictis post mensem postquã ꝓcessus ĩchoatus fuerit cõtra principalẽ delinquentem. Item q̃ pochiani cõsules ⁊ alij officiales q̃ denunciant ex necessitate officij maleficia nõ teneanť aliquid dare notarijs maleficiorum pro presentatione denuncie. Et sit pena notarijs aliquid recipientibus pro qualibet vice librarum decẽꝫ papieñ.

¶ De pena illius qui fecerit inuitamentũ hominũ armatorũ: ⁊ de pena illi⁹ qui iuerit ad inuitamentũ. Rica.

liiij **Item** Statuimus q̃ nullus debeat facere aliqõ inuitamentũ hominũ armatorũ: nec aliquis ire cũ armis etiã ad alterius ĩuitamentuꝫ ꝓ offendẽdo aliquẽ in auere vel in psona: ⁊ q̃ cõtrafecerit si inuitamentũ fecerit ⁊ hoĩes inuitatos hũerit cõdemneť cõi papie quilibet inuitans ⁊ inuitari faciens in auere ⁊ psona vel in altero tm̃ arbitrio dñi ptãtis papie inspecta qualitate psonaꝝ ⁊ facti. Et quilibet q̃ inuitatus fuerit ⁊ iuerit ad inuitamẽtũ in libris ducẽtũ. ꝑꝑ. ⁊ minus arbitrio ptãtis inspecta in vtroq̃ꝫ casuum predictorũ qualitate facti ⁊ delicti ⁊ psone.

¶ De pena ꝓhicientis lapides de nocte super domũ alicuius. Rica.

lv **Item** Statuimus q̃ nõ sit aliqua psona cuiuscũq̃ꝫ cõditionis existat q̃ audeat vel p̃sumat trare vel ꝓhicere vel straminare lapides de nocte super aliquã domũ habitatiõis alicuius persone habitãtis in ciuitate vel territorio. ꝑꝑ. nec trare seu prohicere vel straminare lapides ad aliquam fenestrã seu balconũ vel hostiũ domus alicuius habitantis in ciuitate papie vel burgis ipsi ciuitati adherentibus vel territorio. Et si aliqua psona cõtrafecerit ⁊ de hoc dño ptãti papie seu eius iudici maleficiorũ vel eius vicario facta fuerit plena ⁊ legittima fides q̃ dictus dñs ptãs habeat liberã ptãtẽꝫ ⁊ arbitriũ cõdemnãdi ⁊ puniẽdi talem sic cõtrafacientem vsq̃ꝫ ad quãtitatẽꝫ ⁊ in quãtitate librarũ centũ inspecta ⁊ cõsiderata qualitate facti ⁊ cõditione personarũ. Ac ẽt possit ac valeat ⁊ liberũ arbitriũ habeat dictus dñs ptãs talem sic cõtrafaciẽtẽꝫ cõfinare ⁊ in cõfinibus ponere extra territoriũ papie ꝓ. xx. miliaria ad voluntatem dicti dñi ptãtis. Si autẽꝫ ipsi domino potestati

k

HAYKO BAUMANN
ОНУ имени Н.Н. МИКЛУХО-МАКЛАЯ

vel eius iudici ad maleficia vel eius vicario nō fuerit facta plena fides: sz solum fuerit fides facta per vocē ⁊ famā: tūc ⁊ eo casu dict⁹ dñs ptās hēat potestatem bapliā ⁊ liberū arbitriū dictā talē psonā sic cōtrafaciētem cōdemnādi ad cōfinia ⁊ in cōfinibus ponēdi tantū extra territoriū papie p. xx. milia/ria ad suā liberā volūtatem non obstātibus aliquibus statutis cōis papie generalibus vel spālibus in ꝓtrariū faciētibus: ⁊ nō obstāte aliqua lege seu iur̄ in cōtrariū faciēte. Que oīa ⁊ singula ī cōtrariū faciētia huic statuto sint cassa ⁊ irrita ipso iure ⁊ facto ⁊ nullius valoris ⁊ momenti hui⁹ statuti aucītate.

¶ De pena custodis carcerum communis papie accipientis vltra q̄z debet p̄ infrascriptum statutū. Rica.

lvj **Item** Statuimus q̄ aliquis custos carcerū cōis papie nec aliqs ip sorum custodū officialis nec aliqua alia persona que deinceps stet ad ipsos carceres nō ōbeat exigere vel accipe ab aliquo carcerato nec ab aliqua alia psona occasiōe carceris vel carcerati aliquā pecuniā nec aliqō aliō nisi vt sequit̄: vz ꝑ itroitu carcerū solidos sex ⁊ denarios octo. p̄p. ⁊ totidē ꝑ exitu: ⁊ ꝑferriatura ⁊ differriatura solidos tres. p̄p. tm̄: ⁊ ꝑ custodia cuiusli/bz diei qua dict⁹ carcerat⁹ steterit in dictj carcerib⁹ denarios sex. p̄p. si pnoctauerit in carcere. Et si ea die exiuerit de carcere qua posit⁹ fuerit dimidiā quātitatis suprascripte. Et nō inferriet̄ aliq̄ psona nisi fuerit capta de maleficio ex quo pena sanguinis eidē capto ingerat̄ pure vel cōditionaliter ꝑ aliquod statutū cōis papie: vel nisi de expresso ⁊ spāli mandato ptātis vel ei⁹ iudicis maleficiorū: de quo mādato appeat publica scriptura: ⁊ si aliter fuerit inferriatus ꝑ iferriatura vel ēt ꝑ differriatura nihil soluere teneat̄ custodi carcerū vel alteri psone īcarcerat⁹ p̄dictus ⁊ vltra dictus custos cadat in penā ipo iure librarū. x. p̄p. ꝑ quolibet taliter inferriato. Et q̄ a portatoribus sachoꝝ familiarijs seu baruarijs alicuius rectoris vel officialis cōis papie seruitoribus ipsius cōis nec a paupibus arbitrio dñi ptātis. p̄p. vel ei⁹ iudicis cognoscendis ⁊ terminādis: nec ab aliq̄ p̄dictorū cui nō fuerit data guardia spālis ꝑ officialē cōis. p̄p. seu q̄ nō fuerit positus in custodia nō possit aliqs p̄dictorū exigere vel accipe aliqd: nec ēt possit exigere vel accipe exigi vel accipi p/mittere vltra dictas quātitates vt supra a ptāte carceratorum nec ab aliqua alia psona siue fuerit custos siue fuerit superstes: siue fuerit officialis carceꝝ siue ibi stās aliquā quātitatem pecunie nec aliquid aliud pro potestaria oleo lignis: candelis: lecto introitu: exitu: custodia: cibo: ⁊ potu: focho nec alia cā que dici vl̄ excogitari possz. Et siquis ꝓtrafecerit puniat̄ cōi papie absq̄z cōdēnatione ⁊ ꝑcessu vel snia aliqua in duplū eius quātitatis vel valoris rei recepte ꝑmisse vel deposite: ⁊ nihilominus restituere teneat̄ accepta ꝑmissa vel deposita: de qbus omnibus stetur dicto carcerati cuz sacramēto ⁊ teneat̄ secret⁹. Et dñs ptās ⁊ eius iudex maleficiorū ⁊ qlibet ipsorū teneant̄ singulis quindecim diebus vinculo sacramēti de predictis inquirere: ⁊ reptū culpabilem punire ⁊ exigere sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ex officio suo. Ac etiaz suo arbitrio punire custodes p̄dictos ⁊ alios si alicui carcerato fecerit q̄ fieri non debz vel indebitū grauamē ⁊ arbitrio dñi ptātis vel iudicis termīare nec nō cogere dictos supstites ⁊ custodes ad faciēduz depositū penes aliquē ꝑ dictū dñm ptātem vel iudicē eligendū librarū. x. papien. de quo si cōtrafactum fuerit vt supra iacet soluatur ⁊ exigat̄ dicta pena ⁊ solutū ꝑmissuz vel depositū de totidē faciēdū. Et sic deinceps dominus potestas vel aliquis de

sua

sua familia nō possit de his que fecerit ꝓm hoc statutū aliquo tēpore sindicari cōueniri appellari vel molestari. Sed si nō seruauerint possint sindicari de p̄dictis: ⁊ iudex maleficiorū cōis papie habeat curā de suprascriptis custodibus ⁊ custodiendis psonis: ⁊ q̄ faciat obseruari per ipsos custodes ipsuz statutum: eo saluo q̄ p̄ presens statutū non derogēt̄ venditioni seu incantui carcerum quātū est in solutiōibus predictis.

¶ De pena supstitis vel custodis carcerū cōis papie si eius custodie tēpore aliqs carceratus aufugerit de carcere. Rica.

lvij **Item** Statuimus q̄ si deinceps aliquis carceratus aufugerit de carceribus cōis papie ⁊ custodia supstitis vel custodis q̄ tūc superstes siue custos puniat̄ eadez pena siue simili q̄z debebat pati vel debuisset p̄/dictus qui aufugit: siue illa pena fuerit corpalis: siue pecuniaria siue mixta: nisi superstes vel custos ꝑbauerit carceratū fugisse cū altero ex supstitibus: quo casu ille solus cū quo carceratus aufugit puniatur vt supra: ⁊ non aliter supstes seu custos nō culpabilis vere: ꝓterquā in pena premissa in instrumento dati carceris: vel posita in ꝓuisiōe cōis vel officialis ꝑ cōi facta. Et si carceratus eēt alicuius cōitatis vel singularis persone debitor vel esse debebat ex snia ꝑferenda q̄ tunc nisi vt supra custos ⁊ superstes ⁊ quilibet ipsorum teneātur suprascripto creditori vel creditrici in quantitate illa ī qua ille q̄ aufugit tenebat̄. Et ad dictā quātitatem dicti supstes ⁊ custodes ⁊ fideiussores eoꝝ teneant̄ ⁊ cōueniant̄ ⁊ exigant̄ pinde ac si essent debitores cōdēnati legittime ⁊ de eorū bonis possessio data ⁊ bāniti pro cōdemnatione ⁊ legittime ⁊ pro quolibet carcerato singularis creditoris vel cōitatis qui aufugerit nisi vt supra vltra predicta cōdemnet superstes vel custos cōi papie in libris quinquaginta. p̄p ⁊ minus ad voluntatem ptātis. Que oīa ⁊ singula dñs ptās ⁊ quilibet suus iudex sine strepitu ⁊ figura iudicij exequutione mittere teneat̄ tam in fauorē cōis papie q̄z dicti creditoris oib⁹ ⁊ singulis iur̄ remedijs. Addentes q̄ camera que est ꝑ mediū carceruz inferiorum cōsuetoꝝ de cetero sit locus carcerū mulieruz ⁊ in ipsa ⁊ non in carceribus hoiuz includant̄ mulieres sub custodia custodū aliorum carcerum.

¶ De pena cōis terre districtus papie qō posuerit in deueto aliquē ciuez ciuitatis papie vel aliquā ecclesiasticā personā vel aliū q̄ nō sit de cōitate sua.

lviij **Item** Statuimus q̄ aliquod cōe loci burgi castri ville terre territorij vel districtus papie nec aliquis ipsoꝝ nec rectores vel officiales ipsoꝝ cōiuz vel alicuius ipsorū nō possint nec debeant dare deuetū nec ponere in deueto vel interdicto aliquē ciuē papie vel aliquam personā singularē secularē vel ecclesiasticā que nō sit dicto cōi supposita dirrecte vel indirrecte nec aliqua onera realia vel personalia eis vel eoꝝ bonis vel eorū massariis eoꝝ occasione īponere: ⁊ si secus factū fuerit puniat̄ qualibet vice ⁊ ꝑ qualibet persona cōis loci castri ville burgi vel terre districtus papie in qua illō factum fuerit in libris quinquaginta papien. Et pro quolibet rectore in libris. x. papien. ⁊ nihilominus interdictū seu deuetū non valeat nec teneat ipso iure: ⁊ nō reddat̄ ei ius in agēdo nec in defendēdo ciuiliter: ⁊ de predictis stet̄ dicto accusatoris cū vno teste vel cū duobus de voce ⁊ fama. Et q̄ credat̄ illi qui positus fuerit in deueto suo sacro de damno ⁊ de deueto sibi illato: ⁊ q̄/

k 2

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

libet possit accusare ⁊ habeat dimidiam suprascripte pene.

¶ De pena illi⁹ qui aliquā possessionē vel rē īmobilē vel ius qō hz ī comarcha vel alibi vendiderit alicui nō substinēti onera cōis papie. Rica.

lviiij **Item** Statuimus q̄ nullus suppositus iurisditōi ciuitatis papie de cetero vēdat donet permutet ī emphiteosim cōcedat nec aliquo mō alienet aliquā rez īmobilē decimā vel decimariā vel aliqō ius quā ⁊ qō hēret intra papiā ⁊ mediolanū vel laude: vel in aliqua parte territorij vel district⁹ papie alicui forestero vl̄ alienigene ⁊ spāliter in aliq̄ comarcha terre papie: ⁊ intelligāt comarcha territorij papie edificia ⁊ iura que sunt in cōfinib⁹ seu limitibus territorij papie ⁊ alterius ciuitatis: et iura ⁊ cōfinia ⁊ limites versus papiā vel terrā. pp̄. per qnqz miliaria: ⁊ intra ipsa qnqz miliaria. Et si cōtra predicta vel aliqō predictorū factū fuerit ipso iure non valeat nec teneat īmo ipso iure sit publicatū ⁊ publicata cōi papie: et nihilomin⁹ alienans puniatur cōi papie in auere arbitrio dñi ptātis papie. Et si ille qui alienationez recepit re vel iur̄ sibi alienata vel alienato vsus fuerit puniat̄ in amissione ei⁹ qō dederit occasiōe talis acquisitionis: ⁊ nihilominus alienatio ⁊ acquistum nullius sit momenti sed sit publicatū vt supra. Saluis tñ manētibus omnib⁹ alijs statutis cōis papie in predictis ⁊ circa p̄dicta penā augentibus p̄dictaz vel strictiores modos ⁊ vias in fauorē cōis ⁊ hoīuz. pp̄. ponētibus. Et predicta oīa locum habeāt saluis exceptiōibus positis ⁊ psonis exceptatis in statuto posito supra sub rubrica de rebus īmobilibus in nō subditū non transferendis: qō statutum est in volumine statutorum ciuiliū causarum. Addentes etiam q̄ predicta locū non habeant in forensibus qui efficerent̄ ciues de quibus ⁊ put fit mentio in predicto statuto. declarātes ēt q̄ per predicta nullum preiudiciū fiat nec genere ecclesiastice libertati.

¶ De pena illius qui in districtu papie laborauerit terram alicuius alienigene non ciuis papie. Rica.

lx **Item** Statuimus q̄ de cetero aliqua psona in districtu papie non debeat alicuius alienigene nō ciuis papie laborare terras aliquas sitas in districtu papie venditas vel alienatas vel in aliū translatas ꝗtra formā suprascripti, primi statuti positi sub rubrica de pena illius qui aliquā possessionē vel rem īmobilē. Et siqs de cetero cōtrafecerit per dñm ptātez papie puniat̄ in libris qnquaginta. pp̄. ꝑ quolibet: ⁊ vltra teneat̄ fructus dictarum terrarum illius anni quo contrafecerit dare ⁊ soluere cōmuni papie seu eorum estimationem.

¶ De pena vendentis vel capiētis columbos domesticos volatores viuos vel mortuos: ⁊ de pena habētis luxellū ad aliquaz fenestrā vel balconū aptū ad dictos columbos capiendos. Rica.

lxj **Item** Statuimus q̄ aliqs nō debeat cape vel capi facere aliquos columbos domesticos ad rete vel ad aliud artificium: nec ēt debeat aliquos colūbos domesticos volatores viuos vel mortuos vendere vel vēdi facere: nec hēre vel tenere in aliqua domo vel turri aliqō luxellū chaziatoriū seu alias aptū ad colūbos capiendos. Et si in aliquo p̄dictoꝝ ꝗtrafactū fuerit

fuerit puniat̄ cōtrafaciēs ꝑ quolibet colūbo capto vel prendito cōi papie ī florenis decē auri ⁊ ꝑ quolibet luxello in florenis decē auri cōi papie qualibet vice. Et nihilominus dictus capiens possit licite columbis ⁊ retibus derobari ⁊ efficiant̄ derobātis. Et qlibet vrelator qui cū retibus vel sine inueniatur colūbos domesticos hēre intelligat̄ eos cepisse alienos: ⁊ qlibz possit accusare ⁊ denūciare ⁊ hēat medietatez dicte pene: ēt baruarij ⁊ familiares dñi ptātis papie: de quibus oībus ⁊ singulis credat̄ dicto accusatorj inspecta qualitate psone arbitrio dñi ptātis vel eius iudicis.

¶ De pena dātis auxiliū vel cōsiliū alicui malefactori. Rica.

lxij **Item** Statuimus q̄ siqs dederit auxiliū vel cōsiliū alicui malefactori si aliqua pena repiretur ꝑ aliquo de statutj cōis papie quā dict⁹ q̄ auxiliū consiliū dederit pati debeat illa seruetur ⁊ imponat̄. Si aūt nō reperiatur scripta in statuto pena quam debet pati tunc puniatur in auere ꝑ ut potestati videbitur.

¶ De pena tenentis capram. Rica.

lxiij **Item** Statuimus q̄ aliqua psona nō debeat ab vno mense ꝓximo in antea hēre vel tenere aliquā capram in plano a mōtanea pp̄ vsqz ad padū nec intra dicta cōfinia nec in caruliano vel sicomario nec alibi circū quaque ciuitatē papie p duo miliaria. Et qui cōtrafecerit puniat̄ cōi papie ꝑ quolibet ⁊ qualibet capra ⁊ qualibet vice ī solidis. x. pp̄. ⁊ qlibet possit accusare ⁊ denūciare ⁊ hēat medietatē. Qō statutū dñs ptās teneat̄ facere cridari primis qndecim diebus sui regiminis.

¶ Qō monetj mensuris ⁊ ponderib⁹ vtatur per territorium papie prout in ciuitate papie vtitur. Rica.

lxiiij **Item** Statuimus q̄ oēs psone cōitates ⁊ vniuersitates districtus ⁊ iurisditiōis cōis papie vtant̄ ⁊ vti debeāt mēsuris pōderib⁹ ⁊ monetis modis qbus vtunt̄ ⁊ vtent̄ ciues ciuitatis papie in ipsa ciuitate ⁊ non aliter nec alio mō ⁊ si pactū fieret alio modo q̄z vt p̄dictū est nō valeat nec teneat illud pactū nec: aliquis cōtrahētiū occasione ipsa aliqualiter obligetur aliter q̄z ad monetā mensurā ⁊ pōdus ciuitatis papie: ⁊ vltra paciscentes ⁊ aliter cōtrahētes vtentes vel facientes q̄z vt supra dictū est puniāt̄ in libris x. pp̄. ꝑ quolibet ipsorū ⁊ qualibet vice: ⁊ qlibet ptās ciuitatis papie teneat̄ ⁊ debeat in principio sui regimis facere cridari ⁊ preconizari in locis cōsuetis ⁊ ordinatis vinculo sacramenti.

¶ De pena non seruantis cridam vel preceptū ex parte dñi ptātis iudicis vel militis factum. Rica.

lxv **Item** Statuimus q̄ dñs ptās possit ⁊ valeat ꝗdēnare quālibet psonā ⁊ cōitatē que cridis ⁊ p̄ceptis de cetero fiendis ex pte ipsius seu sui iudicis vel militis vel aliquē ipsorū nō obediuerit seu non paruerit vel seruauerit vel ipsam cridā vel preceptū sprauerit vsqz in libris. xxv. pp̄. cōitatē: ⁊ vsqz in libris. x. papieñ. singularē psonā: ⁊ ipsaz cōdemnationē exeq oībus iur̄ remedijs ⁊ min⁹ ispecta q̄litate ⁊ quātitate cōitatj psone ꝗtumacie ⁊ facti

HAYKOBA ЕЛЕКТРОННА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ім. І. МОГИЛНИЦЬКОГО

Saluis tñ statutj i aliq̃ ōlicto iponētib⁹ pena quo casu illa locū hēat ⁊ ñ hec. Et ēt hēat locū hoc statutū nisi alio statuto spāli aliō vel aliter caueat. Et p̄dicta seruentur nō obstante statuto infrascripto posito sub Rica. qō nullus pena corporali ⁊c.

¶ De pena cōium ⁊ terrarū territorij papie ⁊ singularū psonarū ibi habitantiū in cuius terra vel territorio facta fuerit robaria depredatio vel rapina vel captio psone vel incēdiū vel dānū datum fuerit. Rica.

lxvj **Quia** Sepe ꝗtingit i territorio. pp̄. fieri robarias rapinas depdatōes captōes incēdia ⁊ dāna dari: ⁊ cōitates locoꝝ ⁊ terraꝝ district⁹ pp negligēter ptrāsēūt in capiēdo malefactores pdictos: vt deē mā obuiandi pdictis maleficijs ⁊ delictis statuim⁹ ⁊ ordinamus q̃ si decetero ꝗtingat i territorio papie fieri seu factas eē robarias depdatōes rapinas captiōes psonarū incēdia ⁊ dāna occulta dari: ⁊ non fuerit capt⁹ malefactor. Qō illa ptāria sub cuius territorio fuerit facte dicte robarie depdationes rapine captiones psonaꝝ icēdia ⁊ dāna data teneat ⁊ debeat emēdare dānū qō passus fuerit derobat⁹ depdatus rapinā passus psonaliter capt⁹ icēdiū vel dānū passus. Et hoc si factum fuerit in territorio alicui⁹ ville burgi vel castri suppositi vt nō suppositi alicui ptārie q̃ ipa villa burgus vel castrū teneat solū ad emendationē dicti dāni: si vero aliqō pdictoꝝ factū fuerit i fichomario papie totū fichomariū ad dictū dānū ⁊ emēdationē cōtribuere teneat: si vero factū fuerit i cāpania pp teneat tota illa pīra in cui⁹ territorio aliqō predictorū factū fuerit ad emēdationē dicti dāni. Et q̃ ad emēdationē pdictoꝝ teneant nō solū burgēses sz ēt ciues ⁊ castellani habitātes ibidē tpe hyemali q̃ emēda distribuat iter eos districtuales ⁊ ciues ⁊ castellanos hītātes vt. s̄. vz medietas p capitib⁹ ⁊ medietas p auē: ⁊ i pdictj emēdatōib⁹ fiēdis pdictj dānū passis i casib⁹ ātedictj. pcedat p. d. ptātē pp ⁊ ei⁹ iudicē maleficiorū sūmarie ⁊ ō plano vello leuato bīta quali q̃li petitōe vel querela de pdictis: oī iur ⁊ statutoꝝ ꝗmunis papie solēnitate omissa: ⁊ sufficiat citare ptāriā ⁊ pcessuz fieri cōtra eā ad locū cōmissi delicti ⁊ ad locū vbi morat ptās ptārie pdicte vz in plateis dictorū locorū: ⁊ idē itelligat in alijs locis ⁊ villis non suppositis alicui potestarie vt fiant in platea loci cōmissi delicti ⁊ in loco vbi habitauerint squadrerij aliquarū squadraꝝ vel aliqs eorū: ⁊ q̃ credat sacramēto dānū passi de loco robatiōis ⁊ captiōis: ⁊ de quātitate redemptiōis seu estimationis rerū derobatarū ⁊ redēptionis inspecta qualitate psonarū derobataꝝ captarum ⁊ qualitate rerū derobatarū pcedentibus tñ aliqbus indicijs arbitrio dñi potestatis vel iudicis maleficioꝝ: que indicia in scriptis appareāt: possit tñ dñs ptās vel iudex maleficioꝝ diminuere in minori quātitate q̃z iuratū fuerit si sibi videbit inspecta qualitate facti ⁊ cōditiōe personarū. Et q̃ a sententijs latis in causis predictis non possit appellari querelari supplicari vel nulla dici restitutio peti nec aliquo mō cōtradici sed mittatur exequutioni nulla exceptione vel cauillatione obstante. Et q̃ dominus potestas cogat ⁊ cogere debeat potestariam preixaz ⁊ loca predicta ad faciendum archam cōmunem, p dicto damno emendando. Et si negligentes fuerint in faciendo archam cōmunem: q̃ possit ipsos cogere realiter ⁊ personaliter ad predicta omnia ⁊ singula obseruanda.

¶ Qō nullus pena corpali possit puniri nisi statuto caueat sed aliqs puniatur pecunialiter tantum. Rica.

Item

lxvij **Item** Statuim⁹ q̃ p iudicētez papie nullus puniat corporalr nisi lege municipali caueat: sz alias puniat pecunialr arbitrio ptātis īspectis ꝗditiōib⁹ psone ⁊ q̃litate delicti: p̄ter q̃z in casib⁹ vbi i lege municipali certa pena pecuniaria apposita ē in qb⁹ casib⁹ illa certa pena pecūiaria seruet.

¶ De arbitrio ⁊ bailia dñi potestatis extendenda in penis. Rica.

lxviij **Item** Statuim⁹ q̃ in oibus illis statutis in quib⁹ data est ptās ⁊ arbitriū. d. ptāti. pp̄. ꝗdēnādi in auere vl psona siue disiūctiue siue copulatiue Intelligat q̃ dictuz arbitriuz nō possit extendi ad penaz sanguinis.

¶ De pena bāniti de malio cōis iferēda eidē p priuatā vel publicā psonaz.

lxviiij **Item** Statuimus q̃ oē dānuz ⁊ iniuria ⁊ maleficiū deinceps datū vel factū in psonā vel reb⁹ bānito de maleficio tali ex quo pena mortis esset iferēda si ipe bānitus eēt in fortiā cōis. pp̄. remaneat ppetuo īpunitū ⁊ īpunita: bānitus vo ⁊ ꝗdēnatus ō tali maleficio ex q̃ pena sanguis tñ ⁊ nō mortis ingeri dz: realr tñ īpune possit offendi: ⁊ exinde aliqs rector cōis. pp̄. vel officialis p accusam vel denūciā vel inq̃sitionē vel alit pcessuz aliquē nō faciat ⁊ ꝗ euz nō fiat. Saluo q̃ dictū est vt. s̄. de exequutōe fiēda. nō obstante statuto exceptiōe bāni maleficij in statuto posito sub Rica q̃liter inquisit⁹ ⁊c. Et q̃ dict⁹ bānitus de maleficio cōis. pp̄. nō possit nec debeat hīe aliqō offm̄ honorē vel eē credēdari⁹ cōis. pp̄. ⁊ q̃ remaneat īpunitū si postea ō ipso banno exiuerit iniuria ⁊ dānū illata eidē tpe bāni cursi. Saluo q̃ si dānuz iniuria vel offensa fcā fuerit illi bānito i psona vl reb⁹ p illū vl illos q̃ in pace vl tregua fozēt cū ipso: pinde maleficiū puniat ac si in bāno maleficij offensus non esset. Qō statutū in pena bāniti nō hēat locū in illo qui bāmtus eēt de maleficio vel fideiussoria ob id qō fideiussorē suū nō liberauit: nec in eo q̃ bānit⁹ eēt de maleficio ob id tñ q̃ preceptū iudicis spreuisset vel nō seruasset. Et si bānitus de maleficio bāno curso in fortiā ptātis ⁊ cōis papie peruenerit q̃ tunc nisi iustam defensionē fecerit condēnetur ⁊ puniatur ⁊ exequat prout habetur. s̄. in statuto posito sub rubrica qualiter inquisitis ⁊c.

¶ Qō confessio ⁊ pax minuant penam ⁊ quid ⁊ quantum. Rica.

lxx **Item** Statuimus q̃ si aliqs accusatus denūciat⁹ vel inq̃situs fuerit de aliquo maleficio ⁊ spōte in sua pria excusatōe ꝗfessus fuerit. Qō sibi quarta pars totius ꝗdēnatōis pecuniarie eidē fiende remitti debeat ⁊ remissa esse itelligat. Et si ante excusationē vel diē sentētie pacez hūerit cū offenso vel herede q̃ sibi dimidia pars totius ꝗdēnatiōis pecuniarie fiēde ⁊ q̃ fieri deberet si ꝗfessus nō fuisset ⁊ pacē nō hābuisset remitti debeat ⁊ remissa esse itelligat. In penis aūt sanguis vel alit corporalr inferēdis pax ⁊ ꝗfessio aliqd nō operent. Et hoc statutū hēat locū nisi p aliud statutū in aliquo casu aliud caueat expressiz. Et q̃ in emēdatōibus ⁊ restitutionib⁹ ⁊ estimationib⁹ ipsaꝝ confessio aliquid non diminuat de ipsis nec aliqua ipsarum.

¶ Qualit ꝗdēnatōes sint exigēde soluēde ⁊ qñ: ⁊ cuz quo beneficio ⁊ pena.

lxxj **Item** Statuimus q̃ vt ꝗdēnationes melius soluant quilibz qui de cetero ꝗdēnabit p dñm potestatē vel aliū iudicentē. pp̄. pecunialr

HAYKOBA BIBLIOTEKA
OHY имени ПЕЛЕНИКОВА

occasione alicuius maleficij criminis excessus vel delicti possit ⁊ valeat ipsaꝫ ꝑdemnationē soluere infra decē dies a die ꝑdēnatōis facte numerādos ⁊ soluēdo ipsaꝫ ꝑdēnatoēꝫ pecuniariā elapsis decē diebus p̄dictis teneaꝫ soluere totam ipsam ꝑdēnationē cū quarto pluri eius qd̄ solui debuisset ita ꝙ reseruentur ei bñficia pñtis statuti. Et dicta ꝑdēnatio ⁊ quartū elapsis dictis decem dieb⁹ ab ipso ꝑdēnato possit ⁊ debeat oibus ⁊ singulis iuris remedijs p cōe papie extoqueri: pignorādo: capiēdo: detinēdo: incarcerādo: mulctādo: ⁊ alia faciēdo ꝙ quēlibet officialē ad ꝗ deputatū ⁊ deputādū. Et ꝙ q̄libꝫ cōdēnatio facta de cetero de aliquo vel ꝙ aliq̄ maleficio crīe delicto vel excessu solui debeat ī pecunia numerata tm̄ si pecuniaria fuerit ⁊ solui debeat absq̄ aliqua cōpēsatione fienda vel dimittēda nō obstāte aliq̄ lege in ꝯriū faciēte.

¶ De premio consignantis malefactores in fortiam cōis papie. Rica.

lxxij **Item** Statuimus ꝙ quilibꝫ qui ceperit ⁊ ꝓsignauerit vel ad capiēdum fuerit ⁊ ꝓsignauerit aliquē bānitum maleficij in fortiam dñi ptātis papie: vel aliquem malefactorē qui veniret pena mortis puniēdus siue vnus siue plures fuerint ꝓsignātes ⁊ capiētes hēant ⁊ habere debeāt d̄ auere cōis papie libras centū papieñ. pro quolibet tali bānito vel malefactore puniēdo vt. s̄. q fuerit pñtatus vt p̄dicit̄. Si vo aliū bānitū q nō venit mortis pena puniendus cepit vel ad capiēdū fuerit: ⁊ ī fortiā dñi ptātis ⁊ cōis papie ꝓsignauerit: liceat eidē dño ptāti cum ꝓsilio sapientū p̄sidentiū factis ⁊ negocijs cōis papie expēdere ⁊ de auere cōis papie dari facere p̄dicto seu p̄dictis ꝓsignātibus in ea q̄ztitate quā dictus dñs ptās ⁊ sapiētes ꝙuiderint vsq̄ ad q̄ztitatē libraꝫ. xxv. papieñ. inspecta qualitate ⁊ ꝑdictione psonaꝫ ⁊ delicti. Qd̄ statutum locū nō habeat in familia ⁊ baruarijs dicti dñi ptātis nec in aliquo alio officiali seu stipendiario cōis. pp̄. q ex debito officij cape ⁊ ꝓsignare teneant̄.

¶ De pena tenentis vltra duos porcos. Rica.

lxxiij **Item** Statuimus ꝙ aliqua persona cuiuscūq̄ ꝑditionis existat nō debeat habere vel tenere in ciuitate. pp̄. vltra duos porcos nec aliquaꝫ porcaꝫ de nutrimine sub pena solidorū sexaginta pro quolibet porco ⁊ porca de nutrimine ⁊ amissionis porci ⁊ porche: ⁊ q̄libꝫ possit accusare ⁊ habeat medietatē ꝑdemnationis sub pena solidoꝫ viginti papie soluenda ꝙ illū qui ipsum tenuerit. Et quilibet porcus debeat habere ānulum ad grognum. Qd̄ statutum non habeat locum tempore guerre.

¶ De pena laborantis vedentis ⁊ stationantis diebus feriatis. Rica.

lxxiiij **Item** Statuimus ꝙ nullus de cetero taꝫ forensis q̄z terrigena audeat vel presumat in ciuitate papie vel burgis ipsi ciuitati adherentibus ⁊ territorij papie stationare vel stationari facere: nec aliquas res vel mercadantias vendere vel vendi facere vel permittere: nec aliquod laboreriuꝫ facere nec fieri facere in aliquibus diebus Dominicis nec in diebus festiuitatū Natiuitatis dñi: sancti Stephani: sancti Joānis euāgeliste: Innocentū: sancti Siluestri: octaue dñi Epiphanie: quolibet die festo virgis Mariе: sancte Pasce resurrectiōis dñi cū duobus diebus sequētib⁹: ⁊ Pentbecostes cum duobus diebus sequentib⁹: sancti Joānis baptiste: ⁊ quolibet die festi apostoloꝫ: sci Laurētij: ⁊ in festo oiuꝫ Sanctoꝫ: sancti Martini: sancti Ambrosij

Ambrosij: sancti Augustini: sancti Siri: sci Theodori epoꝫ ⁊ defensorū ciuitatis papie: ⁊ ī festo sanctissimi corporis dñi nostri Jesu xpi nec in aliquo ipsoꝫ festoꝫ. Et hoc sub pena ⁊ bāno libraꝫ triuꝫ papie ꝙ quolibet ⁊ qualibet vice qua ꝯfecerit. Saluo tñ ꝙ liceat vēdere pane ⁊ vinū ⁊ oīa alia victualia ⁊ medicinas ⁊ ēt pannū ꝙ mortuis ⁊ alia necessaria ꝙ obsequijs mortuorū: ⁊ quilibet possit accusare. Et credaꝫ inuentionibus militis dñi ptātis papie ⁊ accusatori cum sacro ⁊ vno teste. Et habeat dictus accusator medietatē pene antedicte: ⁊ consules artiū teneātur per sacramentū inquirere de p̄dictis. Saluo ꝙ tempore vindemiaꝫ ad dictam penaꝫ nullus teneatur.

¶ Quo vbi ⁊ qualiter ptās teneaꝫ ꝑdēnatiōes de maleficijs facere. Rica.

lxxv **Item** Statuimus ꝙ dñs ptās teneaꝫ ⁊ debeat singulis duobus mensibus ad minus ꝑdēnationes corporales ⁊ pecuniarias de maleficijs criminibus delictis ⁊ excessibus publico arēgo sono cāpanaꝫ ⁊ tubaruꝫ premisso facere: ipas legi faciēdo super arēgeria cōis papie. Et facte viciari ⁊ ānulari nō possint ꝓpterea ꝙ reus nō fuerit aliquo mō citatus ad audiendam ꝑdemnationē ⁊ ꝑdemnationes sententiā predictā vel alio modo vel occasione tm̄. ¶ Et vbicunq̄ dictū est in aliquo statuto ꝙ puniaꝫ arbitrio potestatis: vel certa pena limitata non fuerit a statutis: in casu obmisso: tunc dñs potestas possit condemnare ⁊ ipsaꝫ ꝑdemnationē faciat suo arbitrio in auere tantum: inspecta qualitate personarum ⁊ facti.

¶ Qualiter potestas teneatur ꝑdemnationes exigere bannitos vel condemnatos capere: ꝑdemnatōes ⁊ banna scribi ⁊ exemplari facere: ⁊ de officio notariorum cōmunis papie bannoꝫ ⁊ preceptoꝫ. Rica.

lxxvj **Item** Statuimus ꝙ dñs ptās ⁊ eius iudex maleficioꝫ ⁊ ēt vicarius ⁊ quilibet ipsoꝫ vinculo sacri ⁊ sub pena libraꝫ. c. papieñ. cuilibet ipsoꝫ applicandaꝫ camere Magnifici. d. d. nostri teneaꝫ ⁊ debeat ante promulgatōeꝫ ꝑdēnatōuꝫ facere eas scribi in duob⁹ libris quoꝫ vn⁹ statim lectis ꝑdēnationib⁹ maleficioꝫ ponaꝫ ad sacristiā cōis papie: ⁊ alter stet penes iudiceꝫ exactorie. Ac ēt teneaꝫ ⁊ debeat singulis duob⁹ mensib⁹ facere noīa ⁊ cognomina oīum bānitoꝫ de maleficio cū maleficijs anno mēse die ⁊ ptātem seu regimen scribi ꝙ alphabetū ꝙ vnuꝫ ex notarijs maleficioꝫ in vno libro de cartis quoꝫ banna cursa forent. Et dictū librū nominū bānitoꝫ teneat iudex in camera sua ꝙ bānitis velocius ingrēdis: ⁊ vt quilibet possit habere ⁊ ipsa videre: teneaꝫ ēt dñs ptās vinculo sacri qd̄ ipe incurrat si secus fecerit ꝑdēnatoes quas suo tpe fecerit exigere ⁊ exigi facere ⁊ bānitos de maleficio ⁊ ꝑdēnatos cape vl̄ capi facere: ⁊ ipsos punire ꝯuata forma sup̄scriptoꝫ statutoꝫ.

Qd̄ a snijs dñi ptātis in crīalib⁹ nō possit appellari vel de nullitate opponi.

lxxvij **Item** Statuimus ꝙ nullus a sentētijs latis ⁊ que de cetero in cōcione publica in criminalib⁹ ꝙ dñm ptātez fieri ⁊ ꝓnūciari ꝑtigerit possit quis p̄textu alicuius solēnitatis obmisse nec aliquo alio mō ratione vel cā appellare: nec ꝑtra ipsas sentētias d̄ nullitate dicere vel opponere. Et siquis appellauerit vel de nullitate opposuerit ipsa appellatio nullitas ⁊ oppositio non valeat nec teneat ipso iure.

HAYKOBA БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

¶ Qd in statutis ꝓhibitoriis etiam in penalibus masculinum genus concipiat femininum. Rica.

lxxviij **Item** Statuimus q̃ in oibus statutis cõmunis papie factis ⁊ fiendis ꝓhibitoriis ⁊ etiã penalibus masculinũ semp ꝯcipiat femininuz. Et ꝑdicta locũ habeat quãtum ad hoc tm̃: vz vt illud qd̃ per statutũ masculo ꝓhibitũ videt ⁊ femine ꝓhibitũ intelligat: ⁊ illud statutũ qd̃ penaz imponit masculo ꝓ aliqua cã imposuisse intelligat ⁊ femine ꝓ simili cã. Et hoc statuz valeat nõ obstãte aliqua lege generali vel speciali in ꝯrariuz faciente.

¶ De pena raptoris ⁊ carnaliter cognoscentis mulierem. Rica.

lxxix **Item** Statuimus q̃ qcũq̃z rapuerit ⁊ carnaliter cognouerit vel violẽter cognouerit carnaliter feminã honeste vite capite puniat ita q̃ moriat. Qui vo nixus fuerit rapere vel violenter cognoscẽ vel rapuerit ⁊ nõ cognouerit cõdẽnetur ⁊ puniat in libris trecẽtis papien̄. Qui vero cognouerit carnaliter mulierẽ maritatã honeste vite cũ volũtate mulieris siquidẽ cognouerit eam in domo habitatiõis mariti puniat in auere ⁊ ꝑsona etiã ad mortez vel in altero ipsoꝝ in ꝑtãtis arbitrio inspectis q̃litate facti ⁊ ꝯditionibus ꝑsonarum. Et intelligat esse bone vite si simul habitauerit in eadẽ domo cũ marito suo. Si vero extra domũ habitationis mariti sui eaz cognouerit carnaliter de voluntate mulieris ꝯdẽnetur in libris ducẽtis papien̄. Qui vero stuprum vel incestũ cõmisserit cũ virgine vel vidua honeste vite de volũtate ipsius virginis vel vidue ꝯdemnet in libris ducentis papien̄. Mulier vero maritata q̃ passa est carnaliter cognosci ab adultero ꝑdat dotẽ augumẽtũ dotis ⁊ tertiũ plus in totũ: ⁊ maritus ipsaz ⁊ ip̃z lucret. Et si in domo mariti huiusmodi delictum cõmisserit mulier puniatur in auere ⁊ ꝑsona etiaz ad mortẽ vel altero ipsoꝝ in arbitrio potestatis inspectis qualitate facti ⁊ ꝯditionib⁹ personarũ: nisi maritus ipsam vxorẽ habere ⁊ retinere voluerit in matrimonio: qd̃ liceat sibi dicere vsq̃z ad sententiã quo casu mulier aliter nõ puniat q̃z q̃ perdat dotem suam ⁊ iura dotalia vt. s̃. ⁊ maritus ⁊ eius heredes lucrent vt. s̃. Qui vo cognouerit carnaliter aliquã monachaz siue monialem si quidem in monasterio vel domibus adherẽtibus ipsi monasterio capite puniatur. Si vero extra monasteriũ vel domos ꝑdictas cognouerit aliquã monachã siue monialẽ deferentẽ habitũ monace vel monialis ipsa die qua cognouerit eã vel sequenti condẽnet in libris trecẽtũ papien̄. Et in ꝑdictis casib⁹ nõ ꝓ sit pax habita cuz offenso nec ꝯfessio delinquẽtis. Qui vo leno seu mediator vel mediatrix fuerit ad aliqd̃ de predictis cõmittenduz condemnetur in libris centum papien̄.

¶ Qd̃ carcerati ꝓ debito publico vel ꝓ maleficio nõ possint ĩpediri. Rica.

lxxx **Item** Statuimus q̃ aliquis carceratus seu in carcere cõmunis papie detentus vel positus ꝓ debito publico seu pro maleficio nõ possit nec debeat vllo modo per aliquem nec ad petitionem alicuius pro aliquo debito priuato saxiri vel aliqualiter impediri. Saluo q̃ si carceratus seu detentus predictus repertus fuerit extra carceres cõmunis papie q̃ tũc possit capi saxiri ⁊ impediri.

¶ De pena euntium de nocte. Rica.

Item

lxxxj **Item** Statuimus q̃ nulla ꝑsona tam terrigena q̃z forensis cuiuscunq̃z ꝯditionis ⁊ status seu dignitatis existat audeat vel presumat ire de nocte ꝑ ciuitatẽ p̃p̃ post sonũ schille cũ armis cũ lumine vel sine lumine vel sine armis ĩ pena ⁊ sub pena libraꝝ qnq̃z tertioloꝝ si iuerit sine armis: ⁊ si cuz armis libraꝝ decẽ: ⁊ prout in banno armoꝝ inferius ꝯtinetur. Et q̃ si inuentus fuerit aliquis ire sine lumine ꝑ officiales dñi potestatis papie vel ꝑ alios officiales ad hoc deputatos statiz debeat ĩ carcerib⁹ duci: ⁊ si ea nocte aliqd̃ maleficiũ furtuz incendiũ robaria dãnum adulteriũ seu aliqd̃ aliud delictum cuiuscũq̃z ꝯditiõis existat fuerit in dicta ciuitate cõmissuz: ꝯtra illum vel illos qui ea nocte fuerint reperti ꝓcedatur ac ꝓcedi possit ac si essent de dicto crĩe inculpati. Item q̃ qñ aliquis de nocte fuerit inuẽtus vt. s̃. dñs potestas teneatur ⁊ debeat summo mane facere publice ꝓclamari in locis ꝯsuetis: q̃ si aliq̃ persona vult conqueri q̃ ea nocte sit facta iniuria sibi adulteriũ incendiũ furtum violentia vel rapina: vel sciuerit aliqd̃ aliud delictum fore cõmissum debeant coram dicto dño potestate cõparere per totã illaz diem. Et teneat etiã ad canzelariã prefati magnifici dñi denũciare qualiter talis ꝑsona est capta ipsum nominãdo cum noĩe ⁊ pronoĩe ⁊ in carceribus posita. Et si ea die nulli cõparuerint ꝯquerentes habita licẽtia a curia ⁊ solutis condẽnationibus ⁊ bannis debeat relaxari. Itẽ q̃ curiales famuli ⁊ officiales curie ⁊ eoꝝ familiares qui in scriptis dabunt licite ire possint sine pena aliqua cũ lumine cuz vno ense ⁊ vno cultelo agalono tm̃ ad curiã: ⁊ inde reuerti domũ nõ offendẽdo aliquã ꝑsonã. ¶ Pena siue bãnuz armoꝝ est hec: vz primo ꝓ vna lancea siue giauarina siue lanzono libraꝝ quinq̃ginta tertioloꝝ. Itẽ ꝓ vno rũchono libraꝝ quinquaginta tertioloꝝ. Itez ꝓ vno balistro libraꝝ quinquaginta tertioloꝝ: quas penas si nõ soluerit infra decẽ dies dent ei quinq̃z squassi siue botti curli vel tozture. Itẽ ꝓ vno ense libraꝝ decẽ. Item ꝓ vno cultelo a galono libraꝝ quinq̃z. Item ꝓ vna corazia libraꝝ quinq̃z. Itẽ ꝓ vno pãziorono libraꝝ qnq̃z si nõ habuerit alia arma offensibilia: ⁊ si hũerit pena dupplicet. Itẽ ꝓ oib⁹ aliis armis si fuerit ad offẽsionẽ libraꝝ qnq̃z si nõ hũerit alia arma vt. s̃.

¶ De notomia fienda in papia. Rica.

lxxxij **Item** Statuimus q̃ dñs potestas papie ad requisitionẽ vniuersitatis studij medicoꝝ quẽcũq̃z ꝯdẽnatũ vel ꝯdẽnatã de tali crĩe ex quo mori debeat teneat ⁊ debeat ad instantiã ipsius vniuersitatis qñ notomiã facere voluerit singulo anno postq̃z iustitia facta fuerit dare ⁊ tradere ipsum talem iustitiatum vel iustitiataz in fortiaz dicte vniuersitatis. Et q̃ liceat etiã dño potestati variare penam cuicunq̃z malefactori: dũmodo fuerit variata ad mortem: prout dicte vniuersitati placuerit.

¶ Qd̃ suprascripta Statuta non possint nec debeant interpretari sed intelligi vt littera sonat. Rica.

lxxx iij **Item** Statuimus q̃ aliqd̃ statutũ suprascriptoꝝ vel aliqd̃ aliud statuz cõis papie nõ possit nec debeat interpretari: ſz debeat ĩtelligi ⁊ obseruari ad litteram ⁊ prout statuti littera sonat. Et si statuta aliqua seu decreta reperiantur cõtradicere alicui statuto ex suprascriptis vel in aliquo ex suprascriptis ⁊ aliud vel aliter reperiretur in aliquo alio statuto q̃z suprascriptum est q̃ non valeant nec teneant illa sed solũmodo suprascripta. Et q̃

HAYKOBA ЕЛЕНА ОНУ ИМЕНИ П.О. СУХОГО

Statuta

supraſcripta omnia ſtatuta ⁊ decreta de cetero a tempore publicationis præ/ ſentium ſtatutorꝝ in ciuitate papie eiuſqꝫ diſtrictu obſeruenꝯ. Et ꝓ quecunqꝫ alia ſtatuta ⁊ decreta ab hodie retro facta que non ſint deſcripta in hoc volu mine ſtatutorum ciuitatis papie ſint ⁊ eſſe intelligantur quo ad cauſas lites queſtiones ⁊ negocia futuras ⁊ futura caſſa ⁊ irrita ⁊ pro caſſis ⁊ irritis ha beantur ⁊ teneantur. ¶ Deo gratias Amen.

¶ Hic extremã manuꝫ capiunt Statuta tam de regimine poteſtatis q̃ꝫ ciui/ lia ⁊ criminalia Regie ⁊ vrbis excelſe Papie. Que ſi videas liuore ceſſante emendatiſſima ⁊ emuncta tibi tradidit Laurẽtius rouerinus talis municipij legis ⁊ impialis ſectator Impreſſa naqꝫ impẽſa ⁊ opera Magiſtrorꝝ Jacob de burgofrancho ⁊ Philippi de caſſano eiuſdem cõ ciuiuꝫ Supadditis nõ/ nullis decretis nẽpe opportunis: die primo Auguſti. 1505.

¶ Regiſtrum huius operis.

a b c d e f g h i k. Omnes ſunt quaterni præter k qui eſt ternus.

¶ In cõmendationem eiuſdem Philipi de caſſanis bibliopole.

Quis tibi non referat grates caſſane philipe?
  Quis te non laudet ſemper adoret: ametq̃
Hoc ſtatutorum quoniam vitioſa volumen
  Impreſſum per te littera nulla dedit
Quod modo pre manibus iuuenesqꝫ ſeneſqꝫ reuoluent
  Et quod doctores cauſidiciqꝫ legent.
Stelliferum dum phebus equis pulſabit olympum
  Humqꝫ feret nocti lumina clara ſoror:
Crede mihi tua phama: decus: tua: gloria: nomen:
  Summet ab eterna poſteritate tubam:
Interea nummus ſemper tibi pululet archa
  Mercibus aſpiret Mercuriuſqꝫ tuis.

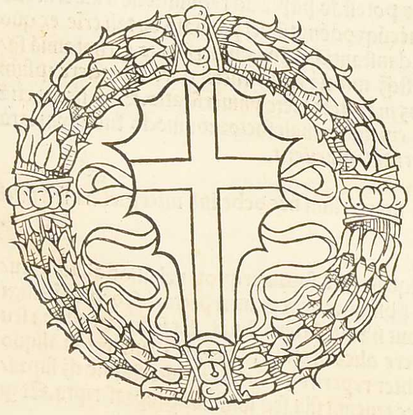

Decreta.

¶ Littere ducales cũ inſerto infraſcripto decreto ꝓ poteſtas papie in papi enſi dioceſi ſit maior magiſtratus: ⁊ de pena cõtrafacientis. Rica.

Ux Mediolani Papie Angleriesqꝫ comes ac Janue domin⁹. Nõnulli ſunt q nõ cõtẽti cõceſſiõibus quas tã liberaliter q̃ꝫ benigne ſibi fecimus: nimia quadã cupidi/ tate ⁊ iſolentia ducti eas cõtẽnũt: ⁊ que nr̃a ſunt occupare nituntur. ac vlterius noua vectigalia ⁊ datia incõſuetaſqꝫ da/ tijs augumentatões facere, incõueniẽteſqꝫ ac oẽm cõtra ho neſtatẽ inhibitiões ⁊ impediměta tẽptare preſumũt in gra/ uiſſimã intratarũ nr̃arũ ⁊ ſubditorũ nr̃orũ iacturã. Quorũ quidẽ hominum temeritati ⁊ inſolẽtie vt occurramus que nõ eſt certe tollerãda fieri ſup inde fecimus decretũ nr̃m q̃ bis annexũ hẽtis. Volumus igit̃ ꝓ decretũ nr̃m ĩ locis publicis ⁊ cõſuetis non ciuitatis illius ſolum ſed ẽt terrarũ ⁊ locorum exteriorũ iuriſditiõi vobis cõmiſſe ꝓclamare ⁊ diuulgare ac in numero alio/ rum nr̃orũ decretorꝝ poni atqꝫ inſeri faciatis: ⁊ inquãtũ ad vos attinet inuio/ labiliter obſeruari. Datis Mediolani die. vij. nouẽbris. Mcccc. xlj. ſignatꝫ marcholinus: a tergo Nobilib⁹ ⁊ prudẽtibus viris ptãti capitaneo ⁊ refren/ dario: ⁊ ſapiẽtibus ꝓuiſionũ cõis nr̃e ciuitatis papie nr̃is dilectis.

Tenor decreti.

¶ Philipus maria anglus dux mediolani papie angleriesqꝫ comes ac ia/ nue dn̄s. Quãquam deceat principis dignitatẽ oĩbus ornatã eſſe virtutibus Sola tñ iuſticia illa eſt que adeo p̃cipua ⁊ ꝓpria p̃cipi eſſe dꝫ vt ſine ea nec reſpublicas: nec priuatorũ facultates ſed nec ipm q̃dem principis nomẽ ipſe tueri aut ſeruare poſſit. Quãobrem cũ ſepe animo nr̃o voluerim⁹ tñ vel pre/ cipue nobis pſpicere cõtingit eſſe inter maximas quibus agitamur pro ſtat⁹ nr̃i regimine curas ſubditis nr̃is pacẽ ⁊ quietem dare conaremur. tantũ eĩꝫ intellexim⁹ ꝓ quorũdã audacia ꝓpter nr̃am patiẽtiã creuit: ꝓ nõnullorũ taꝫ ſingularũ perſonarũ q̃ꝫ cõitatum inſolẽtiã eo pueniſſe cõperimus: vt quidam iuriſditõibus aut ptãtibus per nos ſemp Illuſtriſſimos oliꝫ ꝓgenitores nr̃os cõceſſis abutentes exiſtimẽt tm̃ licere ſibi: quãtum vendicare ſibi viribus poſ ſunt: nullis moribus: nulla honeſtate: nullis deniqꝫ legibus tueri ſe putãtes: qn illa facere pſepe conẽtur equa ſeu iniqua ſint que animis eorꝫ colibuerint. Hãcqꝫ peſtem adeo impunitate delictorꝝ inualuiſſe vt nõnũquam tenuiores auaritia odio vel partialitate cõmoti ipſis exquiſitis ⁊ cõfectis quibuſdam cãis lacerare maximiſqꝫ damnis ⁊ iniurijs afficere non vereanꝯ. Quo fit vt via facti potius q̃ꝫ iuris intendentes cum de aliqua re cõtra vicinos aut ali/ os here querele cãm pretendant: aut cũ ad fidelitatem ſibi preſtandã: vel ad aliqua ſubeũda onera cõpellere volũt ciues aut incolas ciuitatũ ⁊ terrarum noſtrarum cum locis ipſis noſtris onera ſupportantes: aut maſſarios eorum in iuriſditione ſibi conceſſa cõmorantes: non ſoluꝫ ad turbationes ⁊ occupa tiones poſſeſſionũ: ſed aliqñ ad capturas hominũ: aliquãdo ad armentoruꝫ predam: aliqn ad agrorũ vaſtationẽ: ⁊ perſepe ad his deterioꝛa ꝓcedunt: ex quibus periculoſi ſuſtinetur errores. Et niſi prouiſio debita fiat excreſcere fa cillime poſſent non ſoluꝫ homicidia rixe cõtemptiones factioneſqꝫ priuate: ſꝫ publici tumultus grauiſſima ſcandala cõmouentes ⁊ in noſtram ſtatuſqꝫ no/ ſtri iacturam ac laborem redundantes. Quare his iniurijs volentes cenſu/ ra qua debemus occurere ne minores a maioribus iniuſticiam patianꝯ. Hoc noſtro ſalubri ⁊ legis viꝫ habituro decreto Statuimus decernimus ⁊ mãda

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

mus. Quod nullus cuiuscunq; status gradus aut conditionis existat siue cõ
munitas siue cui separationez iurisditionis cõcessimus: siue singularis perso
na ét capitaneꝰ siue armorum ductor vel aliter ad stipendia nostra militarez
habẽs vbilibet in dominio nostro iurisditionem a ciuitatibus ipsis vel terris
nostris separatim: aut talem exẽptionẽ pro qua in homines nostros superio/
ritatẽ possit exercere audeat vel presumat dirrecte nec per indirrectuz ciues
aut incolas ciuitatum ⁊ terrarum predictaruz eorũq; massarios ⁊ fictabiles
vel colonos super ipsorum possessiones cõmorãtes: ét si eos in locis separa/
tis residere cõtingat ad fidelitatẽ sibi prestandam: nec ad aliquod subeundũ
onus personale siue reale ⁊ ét respectu reddituũ super dictis possessionibus
percipiendoruz: cum ipsos quo voluerint libere sine aliquo impedimento ⁊
nouo vectigali abducere possint compellere: aut contra ipsos eorumq; res
⁊ bona inuriose procedere vel procedi facere aut prohibere ne procedatur
vel debite fiant exequutiones contra illos qui vltra territoria ⁊ iurisditiones
suas se ꝓpter delictũ aut debita reduxerint dirrecte aut per indirrectum pa/
lam vel occulte vel etiam pro bonis suis aut natis in dictis locis separatis:
Quinimo nec eos ex quauis cã vera vel simulata aut aliter qualitercunq; ꝑ
aliqua differentia ad se vel ad alios pertinente siue ciuilis sit siue criminalis
trahere coram se aut officialibus suis ex officio vel ad alterius instantiaz: ni/
si in casibus in quibus forensis de iure compelli ratione cõtractus posset sub
pena ducatorum mille: ⁊ priuationis seu amissionis tam priuilegiorũ q̃z exẽ/
ptionum suaruz quarũcunq; in quam ipso iure ⁊ facto ex nunc prout ex tunc
ĩcurrisse ⁊ cecidisse intelligant̃ sine alio ꝓcessu vel sn̄ia quãdocũq; cõtra ꝓdi/
cta vel aliqõ predictorũ cõmisisse cõtingat. Volentes ꝙ vbicũq; ⁊ quocunq;
oriri cõtingat vel natã esse discordiã dr̃iam vel q̃onẽ inter se ipsos exemptos
⁊ iurisditionẽ separam habẽtes vel inter ipsos vel eorũ subditos ⁊ alios no/
biles ciues vel rusticos iurisditioni sue nõ suppositos vel rõne cõtractus forꝫ
non sortitos: ꝙ ipsis talibus differentijs aut questionibus sit ⁊ esse intelligat̃
competens iudex cognitor ⁊ decisor magistratus ille maior qui esse reperiet̃
in ciuitate ipsa vel alio loco principali: de cuius districtu talis locus separ̃ esse
cõsueuerit: aut in cuius esse diocesi cognoscet̃: cũ plena ⁊ ampla potestate ꝓ/
cedendi summarie simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ me/
ra facti veritate inspecta: ac cum facultate mulctandi cõtumaces ad camerã
in illis pecuniarũ quãtitatibus que sibi inspecta facti ⁊ qualitate personarũ
videbunt̃. Inhibentes nihilominus ꝙ nobiles ciues ⁊ alij non subditi iuris/
ditioni taliũ exemptorũ pro bonis suis tam mobilibus q̃z ĩmobilibus que ha
bere repiant̃ in iurisditione ipsorum exemptoruz seu pro cuiusuis differentijs
que inter ipos ⁊ eorum colonos massarios vel fictabiles erunt ex quauis cã
agere vel respõdere non cogantur coram ipsis exemptis iurisditionem habẽ
tibus nec coram ipsorum officialibus: sed coram ipso magistratu maiore sub
pena de qua supra. Si tamen coram ipsis exemptis aut eorum officialibus iu
sticiam pateretur coraz eorum subditos teneantur facere aut fieri facere ius
summariuz ⁊ expeditum de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: ⁊ prout ĩ ali/
is antiquis decretis continetur. Mandantes etiam tenore presentis decre/
ti omnibus ⁊ singulis supradictis iurisditionẽ separatam habentibus: qua/
tenus omne prestitum eis iuramentum fideliter ⁊ factam sibi promissionem
⁊ obligationem realem ⁊ personalem nec non onus quodlibet impositum cõ/
tra presentis decreti seriem intra mensem a die publicationis huius compu/
tanduz reuocent ⁊ annulent ⁊ in pristinum statuz restituant sub pena de qua

supra

supra: nec tamen ex supradictis arbitrentur se imunitatem consequutos qui
ad onera custodiaruz iure ⁊ honestate tenentur. Volumus ⁊ iubemus qõ te
neatur maior ille magistratus de quo supra predictis iurisditionem habenti/
bus ius facere summarium ⁊ expedituz contra rusticos super possessionibus
non subditorum existentes: ⁊ ad expensas custodiarum in illis locis fienda/
rum in quibus se aut sua recipere volunt cõtribuere recusauerunt. Presens
tamen decretum ⁊ in eo contenta aliaq; iam condita decreta volumus Ma
gnificum locumtenentem capitaneum nostrum generalem Nicholauz pize/
ninum vicecomitẽ aliquo modo completi seu ligare quẽ ob exploratã enim ⁊
incorruptam fidem exuberantez in nos deuotionem inumera bilia merita vir
tutesq; eius precipuas ⁊ singulares nobis varijs experimentis ⁊ casibus ꝑ/
batissimas indignum iudicamus ⁊ enim huius decreti ⁊ aliorum iam condi/
torum generali comprehendi: ĩmo enim ex nunc ab huiusmodi decreto ⁊ ali/
is iam conditis vt supra ⁊ ex certa scientia ⁊ non obstantibus quibuscunq; in
contrarium facientibus absoluimus ⁊ pro absoluto volumus haberi. decla/
rantes nostre intentionis non esse ꝙ decreta ipsa per quecunq; generalia ver
ba condita eundem locũtenentem ⁊ capitaneum generalem amplectantur.
In quorum testimonium presentes fieri iussimus: ⁊ in aliorum statutorum ⁊
decretorum nostrorum volumine registrari. Batj Mediolani die. vij. no/
uembris. M.cccc.xlj.

¶ Confirmatio superioris decreti ꝙ potestas sit maior magistratus. ℞ica.

ij **Blanchamaria** Cremone domina Galeaz maria Sfortia
vicecomites duces mediolani. papie angle/
rieq; comites ac ianue domini. Ea est precipua fides ⁊ singularis deuotio
quam nobis statuiq; nostro semper gessere dilecti ciues nostri papienses: vt
in conctis petitionibus suis que honestatem sapere videantur faciles nos ac
ꝓcliues semper prestare debeamus. Eaq; modestia ciues ipsi semper estite/
re vt a nobis non nisi honesta ⁊ equa exposcere voluerint. Cum ergo cõmuni
tas ciuitatis ipsius nostre oratores suos nup ad nos misisset: inter cetera qui/
dem que a nobis nomine suo ipsi postulauerunt hoc fuit vt approbare scilicz
⁊ confirmare dignaremur decretuz editum in anno. M.cccc.xlj. ab Illustris/
simo nunquam delende memorie principe domino Philipomaria patre ⁊
auo nostro colendissimo. Quo decreto inter cetera disponitur potestatem cu
iusuis ciuitatis nostre in quibuscunq; terris ⁊ locis episcopatus sui seu comi/
tatus etiam infeudatis separatis aut alias mediate aut ĩmediate subiectis:
in certis in eo expressis casibus maiorem in ea vrbe magistratum vt propri/
um ⁊ competentem iudicem habere: ac ius facere posse sicuti latius ibidem
continetur. Itemq; conualidare dignaremur priuilegium quoddam per Il/
lustrissimum felicis recordationis principem dominum Franciscum sforziam
consortem ⁊ patrem nostrum honorandum eidem cõmunitati concessum in
anno elapso. M.cccc.lxj. Quo attribuitur potestati ipsius ciuitatis omnimo
da iurisditio erga quoscunq; subditos nobis intra comitatum papie media/
te vel ĩmediate subiectos in causis appellationuz ad collegiuz ciuitatis eius/
dem deuoluendis ⁊ consilij sapientis petitione: ⁊ prout in ipsis seriosius con
tinetur. Nos itaq; ipsius cõmunitatis honestam censentes petitionem ⁊ pre
libatorum principuz vestigia libenter ĩmitantes: ipsorumq; dicta ⁊ gesta tã/
quam mature ⁊ semper consulte habita sequi intendentes: ac de ipsis decre/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

to ⁊ priuilegio plenam quoqz notitiaz habentes non ignorantes quidē quā/
tum rebus statuiqz nostro ipsa importent:maxime quantum ad bonum regi/
men ciuitatis eiusdem tenore presentium predicta decretum ⁊ priuilegiuz ac
omnia ⁊ singula in eis contenta quo ad ipsam ciuitatem ⁊ eius comitatuz vt
supra:ac prout iacent de verbo ad verbum approbamus confirmamus ⁊ cō
ualidamus:ac inquantum expediat de nouo concedimus ⁊ seruari intendi/
mus sub penis in ipsis appositis:mandantes vniuersis ⁊ singulis officiali/
bus feudatarijs ⁊ subditis nostris: quatenus has nostras confirmationis
litteras ⁊ decretum ac priuilegiuz pariter ipsa firmiter obseruent ac faciant
inconcusse ac inuiolabiliter obseruari: pro quanto gratiaz nostram caripen/
dunt ⁊ indignationem reformidant. In quorum testimonium ⁊ fidem presen
tes fieri iussimus ⁊ registrari nostriqz sigilli munime roborari. Datis me
diolani die.xxv.augusti.MD.cccc.lxvj.ac signatis Cichus.

¶ De mulctis non reuocādis ⁊ de inculpatis delicto in quo igeratur pena
sanguinis incarcerādis ⁊ non relaxandis ⁊c. Rica.

iij **Magistri** Intratarum ducaliuz extraordinariarū Spectabilib⁹
⁊ egregijs tāquam fratribus honorandis potestati ⁊
vicario ⁊ iudici maleficiorū. Spectabiles ⁊ egregij tāquam fratres honorā
di certiorati q̄ mulcte per vos ⁊ officiales ibi imposite plerūqz remittunt ⁊
ānullantur non absqz ducalis camere preiudicio scribimus vobis vosqz mo/
nemus quatenus a tali errore vos cōtinētes prebeatis,puideatisqz q̄ officia
les vestri a tali crimine desistant:quoniam si secus factum fuerit ,puidebim⁹
supinde pro idēnitate prefate camere nō absqz dedecore ⁊ incōmodo talium
transgressorum:pterea mandamus vobis quatenus nullatenus admittatis
nec admitti permittatis cōparitiones vllas vbi ingeratur pena sanguinis ni
si obinde accusati ad carceres se constituant:,put ordo ⁊ cōsuetudo actenus
approbata ⁊ decreta siue statuta ibidem vigentia disponunt. Quibus omni/
bus vel alteri eorum per vos vel officiales vestros si cōtrafactum fuerit ex
nunc protestamur vobis pro interesse ducalis camere de penis iuris ⁊ de in/
obseruantia statutorum ⁊ decretorum ducaliū:in quam penā ex nunc in casu
cōtrafactiōis predictorū vos vel ipsos officiales vestros incursos esse decla/
ramus. Aduisando quēlibet vestruz pro tempore sindicatus vestri de predi/
ctis speciales fieri faciemus inquisitōes. Datis mediolani die.xiij.februa
rij.MD.cccc.lxxiij. Signatj Andreas. Pñtate die.xix.februarij in filo diuer
sorum ad maleficia.

¶ Decretū seu littere q̄ mulcte ⁊ cōdēnatiōes imposite ,ppter inobediētes
non possint reuocari. Rica.

iiij **Dilecte** Noster ⁊ si Magistri ducaliū intratarū nostrarū extraordi
nariarū opportune ,puiderint vobisqz mādauerint ne in,p/
cessibus mulctarū factis ⁊ in ipsis mulctis nihil per vos inouaret:quoniā ta
lium cognitio ipsis emanatis seu impositis vobis nō spectat:nedū qz sit cau/
sa camere nostre:sz ēt quia nisi per appellationez vbi pōt admitti appellatio
nō possint tales cōdemnatiōes rescindi. Mandamus vobis sub pena duca/
torum ducentum ne amplius vos intromittatis quouismodo in cognoscendo
vel reuocando huiusmodi mulctas ⁊ earum processus: nisi habueritis litte/
ras a

ras a nobis signatas ſm ordinē decretorū nostroꝝ editorū āno.MD.cccc.lxx.
⁊.MD.cccc.lxxj. Et si secus contingerit mulctam ipsam ⁊ penam descriptam
illico sine sententia persoluetis. Datis Papie die.xviij.septembris.MD.
cccc.lxxiij. Signatis Fabricius. A tergo suprascriptum decretum est ad offi
cium maleficiorum.

¶ Nō nullus officialis durante ei⁹ officio non possit ꝯctus creditorum mer
cimonia facere:nec contra aliquos suos debitores ius sibi dicere seu petere.

v **Nos** Dominus mediolani ⁊c. Comes virtutū imperialis vicarius ge/
neralis audientes q̄ aliqui officiales ciuitatuz terrarū nostro do/
minio subiectarum relictis eorum studijs publicis ⁊ cura officij eisdem īmoti
sepe postposita eorū priuatis negocijs intendunt mercimonia negociationes
⁊ cōtractus varios cum subditis nostris eorū gubernatorū suppositis facie/
do cōtra intētionē nostram ⁊ nr̄m salubre ,ppositum. Cupientesqz officiales
nostros omni tēpore quātū sit circa tangētia eoꝝ officiū vigilare debere ⁊ of
ficijs p nos cōmissis eisdez iugit inherere. Tenore presentiū ex certa scientia
duximus statuēdū q̄ aliquis officialis noster in aliqua ex ciuitatibus siue ter
ris nostro dominio subiectis quouis funganꝯ officio suprascripto decreto nō
possit nec debeat durāte eius officio p se nec p interpositam psonā cōtractuz
aliquē siue quasi cōtractū ex vna siue vtraqz pte obligatorū nec mercimoniū
aliqō facere nec inire cū aliquo siue aliqbus subdito vel subditis nr̄is suppo
sitis officio cure siue administratiōi officij predicti:pterquā negocijs adiun/
ctis ipsius officij sui eiusqz familie:⁊ qlibet officialis noster cōtrafaciens inci
dat in penā florenorū centū auri nr̄e camere applicandoꝝ quotiēs ptrafactū
fuerit:cōtractus autem nō teneat ipso iure. Et q̄ aliquis officialis nr̄ quouis
noīe censeat ,p aliquibus cōtractibus vel quasi p eū ante eius officiū nō pos
sit durante eius officio p se nec p aliū petere ius sibi reddi nec fieri:nec ,pces/
sum aliquē facere nec fieri facere in ciuitate siue terra in qua officiuz exercet
maxime cōtra aliquē siue ꝓtra aliquos suppositos ciuitati ⁊ terre in qua offi/
ciū exercet:⁊ quilibet officialis cōtrafaciēs cadat a iure suo. Hoc autez nr̄m
decretū volumus obseruari ⁊ in voluminibus statutoꝝ ⁊ decretorū ciuitatuz
⁊ terrarū nr̄arum inseri aliqb⁹ in ꝯriū editis non obstantibus.

¶ Decretū q̄ massarij partiarij fictabiles ⁊ molinarij possint psonaliter de/
tineri pro massaritio ⁊ eo qō dare debebūt dñis suis seu locatoribus occasio/
ne pdictoꝝ:nec possint ab aliquo cōduci nisi prius fuerit primis dñis satisfa/
ctum: nec in ꝓiudiciū eoꝝ possint bonis cedere. Rica.

vj **Dux** Mediolani. Papie Angleriecqz comes:ac cremone dñs. Rece/
ptis lr̄is duodecim deputatorū officio ,puisionū cōis nr̄e ciuitatis
Papie. Necnō recepta quadā copia statuti nobis p pfatos deputatos trās
missi ⁊ trāsmissa tenoris infrascripti:vz Illustrissime princeps ⁊ excellētissime
dñe dñe nr̄ exhibuerūt nobis qz plures optimi ciues copiā cuiusdā statuti vi/
gentis in illa magnifica ciuitate Mediolani editi in fauorē ciuiū ⁊ cōtra co/
lonos massarios ⁊ fictabiles: qui psepe laborerys possessionū insalutato ho/
spite:⁊ nō satisfacto dño recedere cōsueuerūt ⁊c. cuius copiā vestre excellētie
mittimus his inclusam regrentes nos ciues q̄ huiusmōi statutū etiā in ciuita
te ⁊ comitatu papie ōbeat ēt obseruari:qō nobis ēt vtile ⁊ honestū visuz fuit

HAYKOBA ЕЛЕНА ОНУФРИЕВНА

Et ꝓ tanto supplicamꝰ vestre celsitudini quatenus dignetur ꝑ suas litteras decernere ⁊ mãdare ꝙ huiusmõi tale statutũ etiã in ciuitate hac ⁊ comitatu de cetero vigeat ⁊ debeat obseruari: inseraturqꝫ in volumine statutoꝝ huius ciuitatis pro lege municipali seruãda decetero: sup quo oibus ciuibus vestre excellentie non modicam faciet cõplacentiam: cui excellentie nos propitiꝰ recõmendamus. Datj Papie die tertiodecimo februarij, M.cccc.liij. subscriptis. eiusdẽ dñationis fidelissimi seruitoris duodecim deputati officio ꝑuisionum ciuitatis papie: titulus: Illustrissimo principi ⁊ excellentissimo dño dño nr̃o dño Francischo Sfortie vicecomiti duci Mediolani Papie Angleriecqꝫ comiti ac Cremone dño dño singularissimo. ¶ Itez statuimus ꝙ nullus colonus partiarius fictabilis vel molinariꝰ nec aliqs de sua familia possit terrã cõductam vel ad massaritiũ acceptã vel molendinũ cõductũ dimittere nec relinquere etiã termio elapso: nisi prius dño seu locatori satisfecerit de omni eo in quo eẽt dicto dño vel locatori obligatus occasione dicte terre ꝓducte vel ad massaritiũ accepte vel molendini cõducti: ⁊ si dictus colonus ptiarius fictabilis vel molinarius vel aliqs de sua familia ꝓtrafecerit: possit dictꝰ colonus partiarius fictabilis vel molinarius ⁊ qlibet de sua familia masculus maior ãnis quatuordecim psonaliter capi ⁊ detineri ad petitionẽ oliz dñi seu locatoris: ⁊ nõ possit nec debeat aliquo mõ relaxari: nisi prius satisfecerit vt supra etiã si cederet bonis suis: ⁊ nõ possit accipere solidos duos tertiolorum in die vt inferius disponit̃. Et vlterius non possit nec debeat aliquis õ ciuitate nec comitatu papie eidem colono ptiario fictabili vel molinario nec alicui de sua familia locare: nec in ẽphiteosim dare: nec aliter concedere citra trãslationẽ directi dñij suaz terrã molẽdinũ vel possessionẽ: nec que nec qõ p eũ seu eius noĩe teneat̃: nec eũ nec aliquẽ de sua familia aliter accipe nec tenere nec receptare nec receptari permittere sup suo nec sup eo qõ tenet vel eius noĩe teneret̃: nec dare ad laborãdũ super suo: nec sup eo qõ per eũ teneretur seu eius noĩe ad mercedẽ diei: nec aliter ipsi nec alicui de sua familia. Et sigs ciuitatis vel comitatꝰ papie cõtrafecerit vel nõ obseruauerit vt supra: ⁊ eidẽ denũciatũ fuerit per publicũ instr̃m per olim dñm seu locatorẽ ꝙ ipm cõductum vel massarium partiariũ fictabilem vel molinariũ vel de familia quem acceperit: vel cui ad laborandum dederit vt supra expellat ⁊ ad laborandum non det: vel debitum soluat facta mentione ⁊ fide de credito suo: ⁊ seu qui daret ad laborandum vt supra satisfecerit dicto olim domino seu locatori de omni eo in quo dictus colonus partiarius fictabilis vel molinarius reperiretur obligatꝰ esse ipsi olim domino seu locatori occasione predictorum. Et ad ꝑdicta cõpelli possit summarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ sine litigio sola veritate inspecta: ⁊ sine exceptione beneficio auxilio vel defensione. Idem per omnia locũ habeant si dictus colonꝰ fictabilis partiarius vel molinarius vel aliquis de eius familia excumiatus vel expulsus fuerit per dñm seu locatorẽ extra coloniã. Et vt dictus colonus partiarius fictabilis vel molinarius ⁊ quilibet de sua familia masculus maior annis quattuordecim ad petitionem olim dñi seu locatoris possit personaliter capi: ⁊ non possit relaxari etiã si cederet bonis: nec possit petere solidos duos tertiolorũ vt in casu sequenti disponitur. Et si cõtingat dictum colonum partiarium fictabilem vel molinarium vel aliquẽ de sua familia deuenire massariũ ptiariũ fictabilẽ vel molinariũ vel ẽphiteotã alicuiꝰ nõ subditi iurisditõi cõis papie: vel ꝑ aliquez non subiectũ super suo vel ꝙ teneret vel eius nomine teneretur receptare vel permitti receptari vt.s̃. teneat̃ eodez modo idem colonus partiarius

tiarius fictabilis vel molinarius ⁊ quilibet õ sua familia masculus maior annis quattuordecim satisfacere olim domino seu locatori: alioquin colonus partiarius fictabilis vel molinarius ⁊ quilibet de sua familia masculus maior annis.xiiij. ꝓtrafaciens ad petitionem olim dñi sui locatoris personaliter capiet in carceribus cõis papie detineri possit donec satisfecerit ipsi olim dño seu locatori de eo qõ habere debebit vt.s̃. non obstante collocatõe captionuz facta vel in futurum fienda. Nec possit idem colonus parciarius fictabilis vel molinarius vel alius de sua familia taliter captus ⁊ detentus petere ipsi olim domino seu locatori solidos duos tertiolorum in die: qui peti possunt per alios carceratos: nec possit talis captus relaxari de carceribus etiaz si cederet bonis nisi satisfecerit olim domino vel locatori: ⁊ etiaz liceat ipsi olim dño seu locatori capere ⁊ robari facere tali colono partiario fictabili vel molinario ⁊ cuilibet de sua familia boues ⁊ plaustrum ⁊ omnia alia bona que reperientur in custodia vel in habitatione talis coloni partiarij fictabilis vel molinarij vel emphiteote vel alicuius de sua familia nõ suppositi: que bona quo ad hoc esse presumantur ipsius debitoris: nec possit fieri probatio in contrarium per ipsum non suppositum: ⁊ quilibet nõ suppositus iurisditioni cõmunis papie qui cõmisserit contra predicta vel aliquod predictorũ ipso iure intelligatur esse ⁊ sit exemptus ⁊ alienus a protectione ⁊ defensione cõmunis papie si non soluerit vel excomiauerit infra decem dies postq̃z ei fuerit notificatum. qõ statutum habeat locũ tam in debitis preteritis q̃z presentibꝰ ⁊ futuris. Et si controuersia oriatur inter olim dñm seu locatorem ⁊ dictum colonum partiariũ fictabilez seu molinariuz vel aliquẽ de sua familia sup q̃ztitate debiti vel alia occasione: ꝙ dñs vicarius, puisionis ⁊ vicarius ptãtis papie ⁊ vterqꝫ eoꝝ insolidũ sũmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ⁊ sola vi tate inspecta faciãt ius remota omni appellatiõe ⁊ nullitate ⁊ attẽtis supius narrat̃ p̃sertiz intellecta statuti ꝓtinẽtia. Et volẽtes dictoꝝ deputatoꝝ regstioni annuere harũ serie ⁊ ex certa nostri sciẽtia dictũ statutũ ac oia ⁊ singula in eo contenta ꝓfirmamus ⁊ approbamus: ac robur ⁊ effectum sortiri volumus. Mandantes omnibus ⁊ singulis officialibꝰ nostris ciuitatis papie: ⁊ alijs ad quos spectat ⁊ spectabit quatenus dictũ statutuz publicari faciãt in locis solitis: ⁊ in volumine statutoꝝ alioꝝ iaz dicte ciuitatis nr̃e papie inseri ⁊ describi. ¶ Illudqꝫ obseruent ⁊ faciant ab alijs inuiolabiliter obseruari aliqbus in ꝓtrariũ faciẽtibus nõ attentis: quibꝰ in hac parte dũtaxat ex certa nostri scientia derogamus. Reseruãdo tn̄ nobis arbitriũ ⁊ bailiã predictũ statutuz qñcunqz nobis videre mutãdi ac corrigendi ⁊ ei addendi ⁊ diminuendi ꝓtra ipsumqz disponẽdi si ⁊ ꝑut nobis videbit̃ ⁊ placuerit. In quoꝝ testimonium presentes fieri iussimus ⁊ registrari nostriqz sigili solite impressionis munimine roborari. Datj Mediolani die.xvj. februarij. M.cccc.liij. Signatj Franciscus.

¶ Decretum super donationibus ⁊ cessionibus iurium non fiendis nisi seruata certa forma. Rica.

vij **Jo. Galeaz** Maria Sfortia Vicecomes Bur. Mediolani ⁊c̃. Harum tenore edicimus decernimus ⁊ mandamus ne quis in posterũ. Audeat quauis causa ⁊ occasione cupiaz cuiusuis status ⁊ cõditionis existat bona aliqua imobilia generis cuiusuis fuerint in ditione nostra vel alibi donare nec principaliter in consequentiaz nec aliqua iura ti-

tulo lucratiuo in alium transferre ⁊ cedere: neqꝫ notare huiusmodi donationes iurium cessiones ⁊ translationes vt supra publicis documētis: nisi donatores ⁊ cedentes iureiurādo ꝓtestentur ⁊ affirment ac etiam donatarij ⁊ cessionarij eas esse veras nō autem fictas nec simulatas nec vlla seipsos fraude aut dolo ductos nec in fraudem alicuius persone: sed sua sponte atqꝫ sincero mētis affectu ⁊ bona fide ad huiusmodi donationes ⁊ cessiones deuenire: ⁊ absqꝫ vlla pactione palam vel secrete facta ꝙ vllo vnq̄ꝫ tempore retrodacio vel retrocessio fiet de bonis iam donatis vel cessis vt supra. ¶ Decernētes ⁊ volentes si secus fiat ipsas donationem ⁊ cessiones irritas ⁊ nullas esse atqꝫ pro irritis ⁊ nullis haberi: ⁊ notarios qui contra hanc mentem nostram instrumenta aliqua ⁊ iura fecerint a tabellionatus officio per annum vnum deponi: accusatori vero libram vnam quarūcunqꝫ centum librarum precij rerū donatarum vel cessarum vt supra omnino applicari ꝙ quidem decretum nostrū perpetuo valiturū pro lege haberi ac inuiolabiliter obseruari volumus ⁊ iubemus. In quorum testimoniū presentes fieri iussimus nostriqꝫ sigilli munimine roborari. Datis Vigleuani. die. xx. martij. M. cccc. lxxxix. Signatis Philippus.

¶ Dux Mli ⁊c. dilecte noster has nostras declarationis litteras ad vos dedimus vt eas publico edicto in locis consuetis vestre iurisditionis vulgari: ac in volumine statutorum istius vrbis nostre describi faciatis. Datis Papie die. xxv. iunij. M. cccc. lxxxix. Signatis Philippus. a tergo Nobili ⁊ sapienti doctori potestati nostro Papie dilecto.

¶ Decretuꝫ ꝙ donationes ⁊ cessiones iurium que inter viuos tantum fient cōprehendant que de iure vere ⁊ ꝓprie donationes appellant: ⁊ ꝙ absentes ⁊ ministri piorum locorum iurent cū de eis notitiā habuerint. Rica.

viij **Jo. Galeaz** Maria Sfortia Vicecomes Dux Mli ⁊c. Papie angleriecqꝫ comes ac ianue ⁊ cremone dñs. Et si satis superqꝫ clara sint decreti nostri verba qō die vigesimo maij proxime preteriti de cessionib⁹ ⁊ donationib⁹ edidimus: ita vt plane mens nostra colligi possit quēadmodū ex ipsius lectiōe percipi pōt: tñ ad maiorē eiusdem nostre mentis expressionē: ⁊ vt oīs ambiguitas que ob hoc in posterū oriri posset tollatur. Presentiū tenore decernimus ⁊ declaram⁹ eam fuisse mentē nostrā: ꝙ donationes ⁊ cessiones que inter viuos tm̄ fient cōprehendant que de iure vere ⁊ ꝓprie donationes ⁊ cessiones appellant. ¶ Verū qr etiā donatiōes nō vnq̄ꝫ fiunt ac iuriū cessiones his q absunt nec nō ⁊ pijs locis interdū. Volum⁹ ad iusiurandū cuius in eodē decreto fit mentio donantes cedētesqꝫ teneri: ⁊ idē iusiurandū in ipso donationū siue cessionū actu p̄stare eiusmodi aūt absentes ⁊ pioꝝ locoꝝ deputatos oīno ad ipsum iusiurandū p̄standū obligatos esse cū de donationib⁹ aut cessionib⁹ ipsis edocti fuerint ⁊ eas acceptare voluerint. Reliqua vero oīa in decreto ipso contenta volumus inuiolabiliter obseruari ad vnguem omni remota exceptione. In quoꝝ testimoniū presentes fieri iussimus ⁊ registrari nostriqꝫ sigilli impressione muniri. Datj Papie die. xxv. iunij. M. cccc. lxxxix. Signatj Philippus.

¶ Decretū ꝙ Judices ordinarij possint ꝓcedere summarie simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. Et ꝙ non capiant salariuꝫ pro causis sibi cōmissis sub pena quadrupli. Rica.

¶ Littere

¶ Littere Regie super obseruatione infrascripti decreti.

viiij **Ludouicus** Dei gratia Francorꝝ Neapolis ⁊ Hierusalē Rex ac Mediolani Dux ⁊c. Fidelibus dilectis nostris cōmissario pretori ⁊ presidentibus ciuitatis nostre papie presentibus ⁊ futuris salutem. Ordinis nuper per nos editi his alligatum exemplū vobis mittimus cōmittimusqꝫ ⁊ volumus illum publicari ⁊ in volumine aliorꝝ ordinum ⁊ decretorꝝ nostrorum inseri ⁊ registrari ac obseruari faciatis. Rescribendo nobis postmodum ⁊ de receptione presentium ⁊ exequutione earum facta. Datj Mli die decimo ianuarij. M. cccc. ij. ⁊ regni nostri āno quarto. Per regem ducem Mli ad relationē senatus. Signatj Jullius ⁊ sigilatj sigillo regio in cera rubea.

Tenor decreti.

¶ Ludouicus dei gratia Francorꝝ Neapolis ac Hierusalem Rex ⁊ Mli Dux ⁊c. Uniuersis ⁊ singulis p̄nsentibus ⁊ futuris notum facimus ꝙ quādocunqꝫ miserti aliquoꝝ inopiam nōnulloꝝ sexus aut etatis fragilitatem aut alijs dignis ex causis moti quo celerius ius suū cōsequātur ad ordinarios iudices ad quos alioquin etiam iurisditio spectaret scribimus: vt in illoꝝ cognitione procedant summarie simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij ipsa facti veritate attenta. Et aliquādo ēt clausula illa a seipso adiecta: vt hoc modo pauperes minores mulieres infirmi ⁊ alie huiusmodi p̄sone ī quorum fauorem scribimus dispendio temporis ⁊ eris subleuent: sed ꝙ a nobis vel a magistratibus maioribus quibus sub ea forma scribere licet in beneficium predictarum personarū fieri creditur: ab ipsis ordinarijs in dispendium conuerti percepimus: cum ab eisdem pro taliuꝫ decisionib⁹ causarū salarium extorqueant: sub hoc conuento vt quasi pro huiusmodi concessione eorum iurisditio sit alterata: ita vt ex ordinarijs effecti sint delegati: quodqdeꝫ genus questus exosi indigne vt par est ferentes: ꝙ in alicuius cōmodum conceditur in eius damnū preiudiciū ve conuerti. Per has nostras perpetuo valituras edicimus ⁊ declaramus nulli ordinario iudici mediate nobis vel immediate subdito licere post hac sub pena quadrupli salarium vllum consequi ex pcessu vel decisione cause alicuius sibi cōmisse: ⁊ que alioquin iure ordinario ad eius iurisditionē pertineret ne cōmissione huiusmodi cessante salariuꝫ vllum ei deberetur: quam penaꝫ a ꝗtrafacientibus exigi volumus nō expectato sindicatu habita statim notitia: cuius dimidium significanti cōdēnatuꝫ ex nunc esse statuimus. Mandantes presidenti ⁊ senatoribus senatum nostruꝫ Mli tenentibus magistrisqꝫ vtriusqꝫ camere nostre ⁊ ceteris oībus ad quos quōlibꝫ spectat vt hoc edictū ⁊ declarationē īcōcusse obseruari faciāt: qr sic fieri volumus. Datis Mli die scōo decēbris. M. cccc. j. regniqꝫ nostri quarto Per regem ducem Mli ad relationē senatus. Signatj Jullius a tergo commissario pretori ⁊ presidentibus ciuitatis nostre Papie.

¶ Decretum Regium ꝙ nullus officialis siue capitaneus siue castelanus papie possit se impedire de causa ciuili nec criminali quouismodo etiam si litigantes consentiant. Rica.

x **Ludouicus** Dei gratia Franchorum Neapolis ⁊ Hierusalem Rex Mediolani Dux ⁊c. Uniuersis ⁊ singulis p̄sentes inspecturis notum facimus ꝙ frequens ad nos querella lata fuit ar-

HAYKOВНУ ИМЕНИ В.И. ЛЕНИНА ОТДЕЛ ТЕАОНЧНИКОВА

tium seu castelorum capitaneos:dum creditorum eis fortilitiorum custodias diligenter facere ⁊ munitiones curare debent:in alienissimum ab eis munus se se ingerere:⁊ in causarum cognitiones ac decisiones in quibus rudes penitus ⁊ inexperti sunt plerunq; declinare:ex quo preter subditorum dispendia quorum controversia sepe nec recte nec rite dirimuntur:etiam ordinarie iurisditiones diminutionem fiscus quoq; noster preiudicium non mediocre patiuntur. Quare vt opportune remediū adhibeamus per has nostras vim perpetui decreti obtēturas expresse. Inhibemus memoratis capitaneis seu castelanis omnibus tam presentibus q̄z futuris cuiuscunq; gradus aut conditionis existant nec non ⁊ eorum locūtenentibus:ne se aliqualiter directe nec per indirectum:nec sub aliquo quouis colore in iusdicendo aut iurisditione exercenda immisceant aut intromittant tam in negocijs ciuilibus q̄z criminalibus:etiam si partium ⁊ litigantium voluntas cōcurret:cum tamē nullam penitus iurisditionem habeant:nec prorogari nec priuatorum consensum tribui potest:⁊ hoc sub pena indignatiōis nostre ac priuationis salarij trium mensium pro singulo actu iurisditionis quem exerceri contingat. Mandantes insuper quibuscunq; subditis nostris:maxime iurisperitis:causidicis ⁊ notarijs causarum tam ciuilium q̄z criminalium quatenus non audeant coram dictis castelanis seu capitaneis nec eorum locūtenentibus causas aliquas cuiuscunq; conditionis existant tractare nec agere nec in eis patrocinium prestare neq; eas dicere nec acta conscribere:nec aliqualiter in causis ipsis se intromittere pro quanto gratiam nostram caripendunt:⁊ vlterius sub pena ducatorum quinquaginta camere nostre ipso iure ⁊ facto applicandorum in casu cuiuslibet contrauentionis:annullantes ex nunc ac cassa ⁊ irrita decernentes quecunq; acta que contra harum nostrarum dispositionē coram dictis castelanis seu capitaneis fieri contingēt. Mandantes ex nunc in mandatis Dilectis ⁊ fidelibus nostris gentibus senatum nostrum Mediolani tenentibus Magistris intratarum nostrarū ⁊ quibuscūq; officialibus ⁊ iustitiarijs nostris ad quos spectat. Quatenus has nostras obseruari ⁊ inuiolabiliter exequutiōi demādari faciant:pcedantq; ad exequutionē penarum contra quoscunq; inobseruatores ⁊ contemptores vlla exceptione aut excusatione nō admissa q̄z sic fieri volumus. Datj Mli vigesimosecūdo decembris Milesimo quingētesimo primo ⁊ regni nostri quarto. Signatj Julius ⁊c.

¶ Decretum q̄ ducentes de quauis specie victualia papiam non possint impediri nec molestari realiter nec personaliter tam p̄ debito publico q̄z priuato nec quauis causa ⁊ occasione.

Rica.

xj **Egregie** Frater ac nobiles amici carissimi ordinauit nouiter Illustris noster dominus comes q̄ omnes ⁊ singuli tam ciues q̄z comitatiui ⁊ q̄z etiam quecq; alia persona ciuitatis papie ⁊ comitatus eiusdem conducere possint ⁊ valeant de quibuscūq; partibus voluerint ad hanc ciuitatem papie blada vinum ⁊ victualia cuiuscunq; maneriei absq; eo q̄ ipsi tales conducētes pro aliquibus debitis publicis vel priuatis ac etiam debitis daciorum vel aliter realiter seu personaliter capi molestari vel inquietari quoquo modo nō possint seu valeant. Propterea statim ordinetis cras dñe Refrendarie vosq; cancelarij repente scribatis potestatibus officialibus ⁊ rectoribus quibuscunq; locorum ⁊ villarum comitatus predicti iuxta solitum litteras opportunas pro huiusmodi ordine clarius diuulgando. Magistri

intratarum

intratarum ⁊c. Datis Papie die.xij.iulij. M.cccc.iiij.

Fiat crida pro parte nostri Illustris.d.comitis.

¶ Q̄d quilibet persona comitatus papie cuiusuis ꝓditionis ⁊ status existat possit ⁊ ei liceat libere ⁊ impune ducere ⁊ duci facere victualia ad ciuitatem papie de quibuscunq; locis villis ⁊ terris predicti comitatus absq; eo q̄ pro debito sallis: siue imbotaturarum:siue daciorum: vel aliquo alio debito publico vel priuato possit vel debeat capi molestari vel impediri aliqualiter in auere vel persona:nō obstantibus aliquibus decretis vel ordinibus in contrariu factis seu disponentibus quoquo mō. Et hoc sub pena cuilibet cōtrafacienti florenorum centum pro qualibet vice applicandorum camere prefati dñi. M.cccc.iiij.die.xxvij.septēbris. Joānes d̄ guarnerio cōis papie tubicē retulit se ex ipositione ⁊ mandato Illustris.d.d.nri.⁊ etiam ex impositione eidem facta per magistros intratarum ⁊c.preconizasse in locis cōsuetis dicte ciuitatis taliter q̄ ad omnium notitiam denenire possit ⁊c.

¶ Decretum q̄ vbi delictū habuerit originem a contractu super ipso nō p̄cedatur criminaliter.

Rica.

xij **Dux** Mli verone ⁊c. Papie angleriecq; comes ac ianue dominus ⁊c. Pululantibus crebro querimonijs nō nullorum contra quos criminaliter p̄cessum est ⁊ p̄ceditur tam per te q̄z per alios diuersos iusdicētes ⁊ officiales nostros:siue per accusam siue p̄ querelā vel denūciam:esto q̄ asseruerit delictū p̄ quo p̄cessum est ⁊ p̄cedit summat̄ de negocio qd̄ habuerit originem a ꝓctu:qd̄ fuit ⁊ est penitus alienum ab intentione nostra. Disposuimus leges imponere sub qua quicūq; clarius a modo sciat qualiter in talib⁹ se habeat:ne nostri ex asperitate ⁊ malicia opprobriose vexent̄ fatigēturq; plusq̄z patiat̄ debitū rōnis. Propterea hoc edicto ⁊ decreto nostro qd̄ p̄ lege haberi ⁊ incōcusse seruari ppetuo volumus:⁊ in aliorum decretorum nostrorum ciuitatis nostre papie volumine inseri ⁊ scribi ad contextum ⁊ lr̄am p̄ut iacet edicimus decernimus mādamus ⁊ iubemus q̄ per te nec aliquē ex iudicib⁹ curie tue:nec ēt per officiū alicuius executoris ⁊ vicarij nostri ēt capitanei iusdicētis ⁊ officialis nostri in ciuitate ⁊ districtu nostri papie quomodocūq; sit ⁊ p̄ tempora erit circūscriptis oī bailia ⁊ arbitrio qd̄ ⁊ quam haberet vltra dispositionem iuris de cetero nō possit nec debeat sub pena indignatōis nostre criminaliter procedi p̄ querelam denunciā vel accusam nec quouismodo contra q̄z uis personam p̄ aliqua re vel causa seu asserto delicto que vel qd̄ sumi possit ex negocio qd̄ originem habuerit a contractu ⁊ sapit naturam contractus. Et q̄z tuncūq; processum foret:eiusmodi pro nullo habeat̄ ⁊ nullius efficacie sit valoris ⁊ momenti. Faciendo decretū id sono tube premisso in quibuscūq; locis ꝓsuetis dicte nostre ciuitatis eiusq; districtu publice diuulgari:ita q̄ ad omnium notitiā verisimiliter valeat peruenire. De ipsarūq; receptione ⁊ p̄ut feceris nobis illico rescribēdo. Datis Mli die.xj.martij. M.cccc.xiij. Signatis Innocentius a tergo. Nobili viro potestati nostro papie.

¶ Decretum q̄ in criminalibus procedatur non obstante q̄ petatur sup eo compromissum fieri debere.

Rica.

xiij **Egregie** Et sapiēs frater carissime breuit̄ rñdentes lr̄is vr̄is circa fcm̄ accuse ad offm̄ vestrū porrecte de possessiōe turbata

HAYKOBA ОНУ имени Г. МЕЧНИКОВА

per quas scribit allegari:debere inter partes fieri cõpromissum:qz accusator & accusans sunt affines & eiusdem parochie:sic exigentibus cõsuetudinibus illius ciuitatis:nec per officium vestrum debere ꝓcedi.requirens a nobis superinde declarari. Dicimus & scribimus vobis quatenus nõ attentis dictis consuetudinibus:que in isto casu minime attendi debẽt:super dicta causa ꝓcedere iusqz ministrare debeatis ꝑm formaz iuris cõmunis & dispositionẽ decreti superinde:qõ ad fraz,put iacet obseruetis & executõi mãdetis. Datis Mediolani die decimo octauo.MD.cccc.xlvj.Regulator & magistri ducaliũ intratarz extraordiariarz ac possessionũ &c.a tergo. Sapiẽti & egregio fratri carissimo dño Ioanni de blandrate iudici maleficiorz papie.

Tenor decreti.

¶ Dux Mdli &c. Dilectissimi nostri audiuimus plures processus inexpeditos esse & impediri ne inchoenẽ:dum inculpati cõparent anteqz formet inquisitio allegantes compromissuz fieri debere qz sunt affines vel eiusdem parochie:& sic elludunt qui iniuriam passi sunt & camera nostra. Quare ne cuiqz deficiat iustitia mãdamus vobis quatenus dellata querimonia quouismodo per officiales seu parochianos aut consules vel iniuriam passos aut alio mõ habito rumore seu fama vel insinuatiõe de delicto.Et sumpta super eo informatione ꝑm dispositõez iuris & statutorz papie & decretorz nostrorz vbi idicia assumi debeant procedatur ad formationẽ inquisitiõis ipsius delicti. Et successiue audito reo & datis debitis defensionibus ꝑm ordines consuetos absoluatur vel ꝙdẽnetur ,put iustitia suadebit & seruata forma memoratorz iuriuz: & ꝑm q alias disposuimus per lras nostras. Mdli datas die septimo aprilis MD.cccc.lxviij.& replicatas die tertio augusti ãni subsequẽtis. Que iura statuta & decreta nostra ac ordines nolumus in aliquo infringi vel circũscribi p viaz taliuz preuehentionũ aut interloquutionũ nec alio mõ in damnũ iniuria affectorz & camere nostre.Et si qui sint ꝓcessus seu delicta notificata quorum cognitio aliter qz supradictũ est transiuerit:mãdamus super eis ius fieri ,put etiam decreta nostra disponunt:& pari modo pẽdentes expediãtur. ¶ Circa autem stipendiarios seruari volumus incõcusse litteras per nos scriptas die decionono nouẽbris ãni.MD.cccc.lxx. Signatj Cichus.sindico nostro ibidẽ directas & puniri transgressores ꝑteritos & futuros ꝑm q ipse lre se extẽdũt. Datis Vigleuani die.xviij.martij.MD.cccc.lxxij. Signatis Jacob⁹.a tergo Egregio militi & doctori comissario & potestati nostro papie nec non Judici suo maleficiorz nostris dilectis.

¶ Littere ducales disponentes q venientes Papiam pro soluendo taxas equorz & carugium nullo modo possint personaliter detineri. Rica.

xiiij Dux Mediolani. Papie angleriezqz comes ac cremone domin⁹ Bilecte noster. Per che nui intẽdemo infra pochi di douere ,puedere ali nostri soldati & gente darme de qualche dinari ad cio se posseno sustẽtare & viuere. Per tanto volemo che con ogni diligentia & solicitudine attẽdi ad aretrahere tutti qlli se resteno ad hauere di questi tri mesi de lo anno p̃sente per li alogiamẽti di cauali & p lo caregio in modo & forma che oĩno tra qui a pasqua cene possiano adiutare & valere.& de qsti nõ manchi p cosa alchuna. Aduisandote che quãdo al dicto termino ne li potessemo hauere se dolorresse mo grandemẽte de ti.Et vltra di questo intẽdemo di certo habij perso la ,puisione de dui mesi senza alchuna remissione. Datis Mdli, die.13,martij.1458.

¶ Post

¶ Post datũ volemo che ciaschaduna psona che te porta dinari o per tara de cauali o per caregio posseno venire liberamẽte:& che per nesuna altra cagione scieno destenuti o molestati non obstante decreto o altro che vi fusse in cõtrario. Datj vt supra.Signatj Francisc⁹.a tergo nobili viro Bartolino de eugobio dilecto officiali nostro sup alogiamentis equorũ in territorio nostro papie & clastigij &c.

¶ Littere sup equis vẽdendis cã armorũ si repti fuerint hẽre viciũ ĩfra gn decim dies a die vẽditionis venditor teneat restituere ꝑcium. Rica.

xv Spectabilis Tãquã frater honorãde.in exequutõe de le littere de lo Illustrissimo signore nostro duca de Milano &c. Date ad milano ad octo del p̃sente signate Cichus dirrecte ad noi vltra altre littere del Illustrissimo signore de recoléda memoria genitore del p̃libato signore nostro. Date ad Millano ad dodeci de maze. MD.cccc.lxiiij. Signate Joãnes dirrecte ad mi Jacobino infrascripto de le quale se fa mentione in le p̃fate nouissime littere ducale:vi scriuemo & cometemo per lo presente nostre che da cio inanti debeate seruare & fare seruare lo ordine infrascripto per li chauali ronzini muli o mule da carigare generalmente per la gẽte darme del prelibato signore nostro tanto che se venderano ad la dicta gẽte darme.Qual ordine e questo che se inanti al cõtracto o vẽdita de dicti cauali o ronzini o muli o mule se trouasse hauesseno alchuno defecto de doglia vegia o noua in spala gãba pede o defecto de corpo testa o ogij in questo caso debiano fir restituiti al venditore & el precio al cõpratore:domente che tal defecto che se dira hauere sia denũciato per il compradore al venditore o veramente al vostro officio fra quindeci di currenti ,primi sequenti.Et sel venditore nõ ,puera che nel tempo che lui possideua quello cauallo o rõzino mulo o mulla fusse senza tal defecto de li sopra specificati:se debia intẽdere & p̃supponere quello defecto essere gia causato & generato in le sue mane come se cõtene in le p̃fate littere.Et cosi se debe obseruare per decreto in lo adunire:non obstãte alcuni altri decreti ordine siue statuti vegij in cõtrario. Datj Mediolani die.viij.Mdccccl.xxiiij.Signatj Jacobin⁹ de olzate & Joãnes ꝏbusti collaterales gnãles.a tergo Spectabili tãqz fri honorãdo. d.ptãti.pp̃.

¶ Decretũ q possessio defuncti cõtinuet in heredes.

xvj Dux Mediolani &c. Papie Angleriezqz comes ac Janue dns cupiẽtes fraudib⁹ & malitijs isolẽtiũ hoĩum ac isidiosis malitijs & inhumanis calũnijs resistere cũ effectu hoc p̃nti nr̃o decreto ĩperpetuum valituro edicimus decernimus & ꝓstituim⁹ q possessio seu quasi quorũcũqz bonorz mobiliũ & imobiliũ seqz mouẽtiũ & iuriũ p mortem possidẽtis vel quasi nõ vacet nec vacare dicat sed cõtinuet ĩmediate:& sic intelligat cõtinuata in eius hereditate & ĩmediate post hereditatis additionẽ vel ĩmiscionẽ in p̃sonã heredis:& cum ipsis hereditate seu herede & heredibus defuncti seu defunctoruz pro hereditarijs porcionibus quo ad omnem effectuz licet non appareat aliqualiter apprehensa:siue succedant ex testamento siue ab intestato de iure ciuili ac etiam de iure pretorio ac pretorio municipali cõsuetudinario: aut iure aliquo seu beneficio vel priuilegio cõmuni vel speciali quocũqz iure pro quacunqz hereditate iacente apprehendi possit.Et si contrariũ sit vel fuerit attẽ

B

ptatum id sit nullius roboris ⁊ momenti ipso iure. Qd quidē decretū nostrū ꝓcipuū sit: nec vllā recipiat distinctionē aut interꝑtationē sed ad lr̄am prout iacet obseruet̄ per quoscunqz subditos ⁊ officiales nr̄os ꝑsentes ⁊ futuros a die publicationis ipsi⁹. Mādantes oībus ⁊ singulis ⁊c. faciant inseri in volumine decretorū ⁊c. in quorū testimoniū ⁊c. Datj Papie die. xxvij. nouēbris. Mcccc. xxxij.

¶ Qd decretū disponēs super detentione psonaliter solum habeat locū inter subditos. Et ꝙ nemo possit detineri pro fictis seu pensione bonorū existētiū in ciuitate ⁊c.

xvij **Dominus** Mediolani ⁊c. Comes virtutū imperialis vicarius generalis. Quia forenses persone dominio nostro nō subdite forsitan ꝑtendere vellent ꝙ super nostro territorio pro aliquibus priuatis debitis que haberent cū subditj nostris psonaliter detineri nō possent: vigore nostri decreti cōtinentis ꝙ nullus possit pro priuatis debitis detineri certis casibus exceptis ⁊c. Declaramus volumus ⁊ tenore presentiū mādamus ꝙ predictū nr̄m decretum obseruet̄ ⁊ locum habeat inter subditos nostros dūtaxat: nec eius beneficio ac cōcessione gaudere debeāt forenses persone nostre non subdite dominatiōi. Hanc aūt intentionem nostram firmiter obseruetis faciendo ꝑsentes litteras diuulgari per totam iurisditionē vobis cōmissam ⁊ in aliorū decretorū volumine registrari. Datj Mediolani die vj. octobris. Mccc. lxxxvj. Signatj Jacob⁹. a tergo Nobili militi domio potestati nostro papie.

¶ Limitatio decreti editi cōtra fictabiles ⁊c. ꝙ possint detineri ⁊c. ꝙ nō se extendat cōtra fictabiles bonorum existentiū in ciuitate. Rica.

xviij **Dominus** Mediolani ⁊c. Comes virtutū impialis vicarius generalis ⁊c. Recolētes alias nr̄i parte emanasse decretū huiusmodi tenoris. Nos dñs Mediolani ⁊c. quia in his que subditi nr̄i ⁊ eorū coloni ptiarij massarij seu mezadani fictabiles socedani ēphiteote pēsionarij ⁊ molinarij hb̄nt simul facere. satis agit̄ de interesse dictorū subditorū nostrorū: nō circa vtilitatē ⁊ cōmoda ꝑdictorum subditorū nostrorū multipliciter mētem animūqz versantes ⁊ cupiētes sup eorū indēnitate quātū sit possibile nobis ꝓuidere. Tenore presentiū declaramus intētiōis nostre fore decretum nostrum editū bono motu āno dñi. M. ccc. lxxviiij. die. xxij. martij secūda inditōe in effectu disponēs ꝙ nemo possit ꝑ aliquibus priuatis debitj psonal̄r detineri: quo ad dictos colonos massarios partiarios seu mezadios fictabiles emphiteotas socedanos pēsionarios ⁊ molinarios de cetero locū non habere: īmo volumus ⁊ presentiū tenore decernimus ꝙ dicti coloni massarij partiarij siue mezadij fictabiles emphitheote socedani pēsionarij ⁊ molinarij per illos quorū apparent veri debitores possint cōueniri preuia iusticia: ⁊ ꝑ eorū debitis personaliter detineri nō obstāte predicto decreto nostro cui in hac parte ex certa scientia derogamus. Volentes hanc nostrā declarationē inseri in volumine decretorum aliorū nostrorū ⁊ statutorum ciuitatū ⁊ terrarū nostrarū ⁊ de cetero inuiolabiliter obseruari debere. In quorū testimoniū pñtes fieri iussim⁹ ⁊ registrari nostriqz sigilli ⁊c. Datj Papie die xxv. maij. M. ccc. xcij. decima quinta indicīōe. De quo quidē multiplices q̄rellas

rellas habuimus a quāpluribus hominibus ciuitatum ⁊ terrarum nostrarū merum ⁊ mixtum imperiū habentium: qui vigore ipsius decreti psonaliter detinētur. Volumus edicimus ⁊ mandamus ꝙ decretū nostrum locum nō habeat quo ad capitulū de detentiōe psonaliter dūtaxat in aliquibus fictabilibus inquilinis emphiteotis siue alijs quouismodo pensionarijs aliquarum rerum existentiū in aliqua ex ciuitatibus fortilitijs locis siue terris nostris merum ⁊ mixtū imperiū habētibus: nec ēt in aliquibus vendentib⁹ siue alio quouismodo alienātibus rem seu res aliquas rusticas vel vrbanas cū promissione vendendi siue cōcessiōe incōtinēti siue ex interuallo appositis possendi redimere seu recuperare rē seu res predictas a ꝑdictis emphiteotis siue acqsitoribus recipiētib⁹ ad fictū tpe vel īperpetuū: nec etiā ī aliquib⁹ correis vel fideiussoribus taliū personarū: ⁊ hoc locum habere volumus taz in preteritis pendētibus q̄z futuris. In ceteris vero dictū decretū sicut iacet volumus obseruari. Datj Papie die. xv. ianuarij. M. ccc. xciiij. secūda indicīōe.

¶ Qd colonus fictualis partiarius molinarius vel massarius nō possint derelinquere ēt termino elapso res ab eis cōductas nisi prius satisfactū sit ipsi domino cuius sunt res cōducte quas vult deserere de omni eo qd habere pretendit a predictis occasione rerum cōductarum vt supra singula singulis referendo. Rica.

xviiij **Dominus** Mediolani ⁊c. comes virtutū imperialis ⁊c. Copiaz certi nostri decreti qd nuper fecimus cōdi ad obuiandum fraudibus massariorum vna cum exemplo statuti communis mediolani editi: alias superinde mittimus vobis introclusam volentes ⁊ vobis mandātes quatenus statim ipsum nostrum decretuz cum edito statuto mutatis tamē mutandis pro lege municipali obseruetis ⁊ faciatis inuiolabiliter obseruari ac describi in volumine statutorū ciuitatis nostre papie faciendo predicta in locis publicis ⁊ cōsuetis vestre iurisditionis preconia voce generali diuulgari sic ꝙ ad oīuz noticiā valeat peruenire. Datj Mediolani die. xiiij. septēbris. Mccc. lxxxvj. Signatj Gasparinus. a tergo Egregio militi domio potestati nostro papie.

Tenor decreti.

¶ Nos dñs Mediolani ⁊c. Comes virtutū imperialis vicarius generalis ad obuiādū fraudibus eorum qui possessiōes ⁊ bona īmobilia que ad fictuz vel alio mō cōduxerūt ⁊c. ⁊ similis tenor habetur etiam supra in decreto sub numero sexto.

¶ Declaratio facta decreto de animo occidendi.

xx **Egregie** Et sapiēs tāquaz frater charissime intellexim⁹ ꝓcedi p dñm ptātem vestrum cōtra Stephanū de ferrarijs de lagarola ad penā mortis pro eo qr vulnerauit aīo deliberato occidēdi vt dicit̄ quendā presbyterum: ⁊ hoc pro exequutione decreti nouiter editi ⁊c. Et licz non dubitamus prudētiā vestram recte intelligere debere capitulū illius decreti quo ad presentez materiā ptinet: tñ ad mentis vestre intellectū dicimus ꝙ capitulum illud intelligitur de eo q animo deliberato aliquem occidendi cum tello ambulauerit prout dicit lex. Is qui cum tello: non autē de eo qui rixa constitutus aliquem vulnerat etiam si animo occidendi vulneraret ita ꝙ

HAYKOVA BIBLIOTEKA OHY imeni I. I. POLONNIKOVA

dicta lex Is qui cũ tello que cõmuniter per statuta terrarum correcta erat re stituta est. Potestis mõ vos qui in facto estis aduertere quotiã in casu pre dictorum vulnus illatum in personam predicti presbyteri locum sibi vendi cetne decretum ⁊ eius voluntas violetur. Dictum igitur Stephanum priua ta affectione quantum licet nobis comẽdamus. Datj Mediolani die.xj. septembris. MCCCC.xlv. Signatj Joãnes ferufinus ⁊ Bartholameus ꝺ ba raterijs iuris vtriusq; doctores ac consiliarij ducales ⁊c.a tergo Egregio ⁊ sapienti iuris vtriusq; doctori domio Augustino ꝺ castronouo vicario Spe ctabilis domini potestatis papie.

¶ Littere cũ iserto decreto super restitutiõe bonoꝝ parafrenaliũ mulierum restituendorum. Rica.

xxj **Dux** Mediolani ⁊c. Papie Angleriecq; comes ac Janue dominus. Quoddam editum decretum super mulieribus maritatis seu ma ritandis sine liberis existentibus ante completum decimum annum a die qua ad copulam iuerit matrimonialem: q̃ vllo modo nequeant per testamentum codicillos donationes causa mortis legatum neq; alio quouismodo de bonis earum parafrenalibus donatis seu schelpa aliqualiter disponere tibi mitti mus presentibus introclusuz. Volentes q̃ illud tam in ciuitate nostra papie q̃z in quibuscunq; terris episcopatus eiusdem merum ⁊ mixtuz imperium ha bentibus alijsq; consuetis locis iurisditionis per nos tibi cõmisse statim pu blicari ⁊ in volumine aliorum decretorum nostrorum predictoruz ciuitatis ⁊ terrarum inseri faciatis pariter ⁊ seruari: de harũ receptione nobis illico re scribẽdo. Datj Mediolani die.xxiij.maij. MCCCC.xviiij. Signatj Theo dorus.a tergo Egregio viro potestati nostro papie.

Tenor decreti.

¶ Dux mediolani ⁊c.papie angleriecq; comes ⁊c. Nobis precipue incum bit cure tam videlicet salubriter prouidere q̃ fraudibus ⁊ deceptionibus que quotidie inter nostros subditos per dirrectum ⁊ indirrectum continue cõmittuntur nostris prohibitionibus ⁊ sanctionibus obuietur. Cum itaq; nonnullorum subditorum nostrorum crebris querimonijs perceperimus: q̃ licet ipsi subditi nostri magnis vero laboribus ⁊ expensis earum filias soro res attinentes vel alias quaslibet matrimonio copulent: eisq; vltra dotem cõ uentam tradunt seu donant cum satis magna impensa bona parafrenalia mobilia: schelpam vulgariter nuncupatam: ⁊ de iure ⁊ ex antiquissima ⁊ ap probata consuetudine dicta bona parafrenalia seu schelpa que communiter infra plures non consumuntur annos deuoluantur defficientibus liberis ad dotantes ⁊ succedentes ipsi mulieri ab intestato. Attamen ne iuri fiat fraus ⁊ predicta consuetudo laudabilis deludatur percepimus plurimoruz relatu q̃ ⁊ mariti seu opera eorum vxores suas persepe inducunt ⁊ cogunt interdum ad testandum: ⁊ de ipsis bonis parafrenalibus donatis ad libi tuz ipsorum maritorum diuersimode disponere: in ipsorum patris ⁊ succede re debentium ab intestato non modicum detrimentum. consideratione igitur premissorum: ⁊ attento q̃ tales mulierum dispositõnes potius maritorum q̃z mulierum dici possent: cognoscentes nec pati intendentes tam apertas frau des iuris ⁊ dicte consuetudinis presenti nostro edicto perpetuo valituro edi cimus decernimus ⁊ mandamus. Quod queuis mulieres ciuitatum terra rum territorij ⁊ districtuum nostrorum maritate siue maritande sine liberis existẽtibus

existentibus ante completum decimum annum a die qua iuerint ad copulam matrimonialẽ vllo nequeant per testamentũ codicillos donatiões causa mor tis legatum nec alio quouismodo de bonis earũ parafrenalibus donatis seu schelpa aliqualiter disponere neq; alicui ea relinquere. Quinimmo ipsa ta lia bona parafrenalia donata seu schelpa venientibus ab intestato supstiti bꝰ vsq; ad quartũ gradũ gradu ꝯz iura ciuilia cõputato reuertanť ⁊ pueniãt ad ipos donãtes ⁊ succedẽtes ab intestato ipsis talibus mulieribus decedẽ tibus sine liberis ante dictũ decimuz ãnum oĩbus machinatiõe fraude dollo testamẽtis codicillis ⁊ legatis seu alijs quibuscũq; dispositiõibus cõtra for mam huius nostri decreti faciẽtibus ,primis cessantibus edicẽtes ⁊ mãdan tes ex nũc ipsa testamenta ⁊ quaslibet alias dispositiones cõtra hoc nostrum decretum fiendas nullas ⁊ nulla esse ac nullius valoris penitus ⁊ momenti. De prefatis auté rebus seu schelpa ad pias causas disponere dictas mulie res pmittimus quouismodo atq; in ipsos donãtes ⁊ ab intestato venientes supradictis nequaquã obstãtibus. Datj Mediolani die.xx.maij. MCCCC. xviiij. inditione duodecima.

¶ Quod dedicati post debita contracta non possint declinare iurisditio nem. Rica.

xxj **Nos** Bñs Mediolani ⁊c. Obuiare nõnulloꝝ fraudibus cupientes q̃ in suorũ ꝓiudiciũ magistratuũ decretorũ ⁊ iusdicẽtiũ nostrorũ foꝝ declinare conanť. Pñtium tenore edicimus decernimus ⁊ mãdamus q̃ nul lus cuiuscũq; cõditionis gradus ordinis status aut prehemínentie existat de bitor alicuiꝰ ciuis aut subditi nostri quoquomõ tenens ⁊ possidens de bonis cuiuscunq; ciuis aut subditi nr̃i predicti possit occasione alicuius ordinis di gnitatis aut status vel priuilegij de nouo acquisiti vel acquirendi postquam debitores fuerint aut bona tenere vel possidere ceperint vt pfertur dictoruz magistratuũ siue iusdicentiũ forum ⁊ iurisditionẽ quacũq; causa vel ingenio declinare ⁊ a b eis se eximere: sed ita coram magistratibꝰ ⁊ iusdicẽtibꝰ pdictis rñdere teneanť ⁊ eisdẽ subijcianť in oĩbꝰ ⁊ p oĩa quo ad debita cõtracta quẽ admodũ ante acqsitionẽ dicti ordinis dignitatis status aut priuilegij teneba tur respondere ⁊ subiectus erat: quibuscũq; lege statuto aut decretis nostris in cõtrariũ facientibus nõ obstantibus. In quo rũ ⁊c. Datj Mediolani die xv.nouembris. MCCC.lxxxvj.

¶ Qõ blada de loco ad locũ circunquaq; p̃ diocesiz cõduci possint mõ non accedať ad fines dominij per miliaria quattuor.

xxij **Item** Decernimus q̃ post hac qlibet p̃ diocesim suã cõducere possit blada siue sup possessiõibus suis nata siue non circũquaq; ⁊ ad quecũq; ipsiꝰ diocesis seu locũ dũmõ nõ accedat ad fines alterius dictõis q̃z nr̃e per quattuor passuum milia: ⁊ ab officialibus requirať licẽtia: que gratj fiat: ⁊ si nõ facta fuerit ꝓ cõcessa habeať. Quo vero ad descriptiones ⁊ ca pitaneos deuetus. Edicimus ⁊ sancimus vt post hac nulla bladorũ per offi ciales nostros siue ab eis mittendos descriptio fieri possit nisi eius loci ĩ quo fiet officialis vel cõsul vel p̃sbyter adsit. Isq; officialis vel consul vel presby ter nihil propterea accipere possint: ⁊ qui ad descriptionem mittetur nõ pos sit ducere secum nisi equos duos: ⁊ pro cõtrascriptore si contrascriptor duce

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

tur nihilqz petere ⁊ exigere possit preter sumptus hospicij ⁊ victus ab eis psoluēdis q psoluere teneāt iusta cōsuetū. ¶ Capitanei aūt nō possint quēqz ingrere nec pcepta ei mittere nisi in fragrāti crimīe repiant. vez si ꝯ aliquem indicia hēret ⁊ ad deputatos sup bladis mittant nec pri⁹ pcedere icipiāt qz rīsum accepint qd agēdū sibi sit pcessusqz aliter factus nō valeat nec teneat Decernētes itē q si predicti capitanei vel officialis quisqz ꝯ ordines tā in p̄senti capitulo ꝓtētos qz alios sup reb⁹ huiusmōi bladoꝝ disponētes exegerit cadāt ī penā quadrupli ei⁹ q exactum fuerit camere nostre ꝑ duab⁹ ptibus ⁊ accusatori ꝑtertia ipo iure ⁊ facto applicādi: ⁊ preterea officio priuetur ⁊ priuati esse intelligantur.

¶ Decretum q nemo possit extrahi extra forum suuz: ⁊ de iudicibus appellationū comittēdarum in collegio dñorum iudicuz papie ⁊c.

xxij **Bona** Et Joānes galeaz maria Sforzia vicecomites duces Mediolani ⁊c. Papie Angleriezqz comites ac Janue ⁊ Cremone domini. Nuper misserunt ad nos presidentes ciuitatis nostre papie suos oratores egregios ⁊ sapientes doctores dominum Franciscum de curte ⁊ dominum Joannem augustinum isimbardum cum requisitionibus huiusmodi inter reliqua videlz. Mcccclxxx. die prio maij instructio spectabilium oratoruz Magnifice cōitatis iturorum mediolanū ad illustrissimos dominos dominos duces ⁊ nobis obseruandissimos. ¶ Prio considerata querimonia plurimorum ciuium tam ad instantiam aliorum ciuium qz forensium tractorum extra eorum iurisditionem ⁊ forum ad litigandum mediantibus litteris ducalibus secreti senatus iusticie ⁊ magistratuum contra dispositionem iuris decretorū ducalium statutorum ⁊ ordinum ciuitatis papie ⁊ ad maximum damnum dispendium ⁊ expensarum ciuium cum actor sequi debeat forum rei: ⁊ nemo inuitus extra iurisditionem propriam trahi debeat. Supplicatur excellentis Illustrissimorum principum nostrorum vt dignetur reuocare quascunqz cōmissiones iam factas cum processibus ⁊ sententijs inde sequutis. Et q de cetero ciues ⁊ comitatiui papienses nullatenus trahātur ⁊ trahi possint extra iurisditionem ⁊ forum suuz sed a potestate papie vicario iudice ⁊ ceteris magistratibus ordinarijs papie ius ministrari debeat ita q littere que in contrarium impetrari contingāt obreptitie ⁊ subreptitie censeantur ⁊ nullius valoris ⁊ momenti. ⁊ hoc ex certa scientia ⁊ proprio motu de potestatis plenitudine non obstantibus aliquibus in contrarium quouismodo facientibus in amplissima forma confidentes de integritate ⁊ prudentia oratorum suorum.

¶ Secundo quia conuenit iuri ⁊ honestati q omnia ⁊ singula loca comitatus papie tam infeudata qz non infeudata: separata qz non separata potius recognoscere debeant nutricem suam antiquam ciuitatem ipsam papie qz alia loca decreuit ciuitas ipetrare ⁊ supplicare Excellētijs suis vt dignet patentibus litteris concedere q omnes ⁊ singule cause appellationum: ⁊ vbi dari consilia sapientum in quibuscūqz causis contigerit in quouisloco ⁊ terra dicti comitatus: tam locorum quorumuis separatorum a corpore ciuitatis qz infeudatorum ⁊ aliorum omnium ⁊ singulorum de cetero committantur ⁊ cōmitti debeant papie in collegio dñorū iudicū dicte ciuitatis ⁊ nō ī alia ciuitate vel loco vel alijs psonis qz dominis doctorib⁹ de dicto collegio. Et si contigerit aliter fieri ⁊ cōmitti consilia ⁊ causas appellationū: cōmissiones

nes processus ⁊ sententie nullius valoris roboris ⁊ momenti existant ipso iure ⁊ facto: cum clausulis opportunis ex certa scientia motu ꝓprio ⁊ ō plenitudine potestatis: ⁊ cum clausulis non obstantibus: ⁊ cuz derogatione omniuz scōm exigentiam ⁊ discretionē oratoruz. Et q presens ordo publicetur in quibuscunqz locis dicti comitatus.

¶ Tertio qz cōmunitas papie nihil habet redditus in cōmuni preterqz assignationem librarum ducentarum singulo mense expendendarū in laborerijs necessarijs prout latius in assignatione ⁊ concessionibus Illustrissimoꝝ principum apparet super intratis ordinarijs. quia dictos totiens oratores mittere ⁊ maior est expensa ambasiatoruz qz assignationes supplicare q dicte pecunie mensuatim accipi possint super datio molezij seu alio ordinario dicte ciuitatis. Et supinde impetrare litteras opportunas. aliter cōitas ipsa remanebit oppressa ⁊ destructa ⁊ camera damnum patietur.

¶ Quarto quia plures sunt ciues papie habentes bona in loco sartirane ⁊ alijs terris comitatus qui scōm ordines decreta ducalia ⁊ statuta papie quādo habitant in ciuitate papie continue vel pro maiori parte anni cum eorum familijs non debent contribuere nec aliqualiter grauari cum dictis locis comitatus pro bonis que ibi habent ⁊ possident. Supplicare q scribat ⁊ obtineantur littere patentes per quas significetur omnibus officialibus ⁊ maxime deputatis ad reformationem estimorum ne permittāt contra ordinez predictorum ordinamentoꝝ ciues papien. ⁊ papie habitantes vt supra grauari ⁊ seu in aliquo grauari: supplendo in his ⁊ alijs opportunis prout sapientie eorum videbitur expedire. ¶ Igitur cū ipsos oratores in vtroqz senatu nostro audiri ⁊ diligēter examinari iusserimus: ipsius ciuitatis beneficio ⁊ comodo consulere cupientes cum eaz iure carissime habeamus ob eius singularem in nos fidem ⁊ deuotionem.

¶ Tenore presentium quo ad primum capituluz de interdicendis cōmissionibus spectat Volumus declaramus ⁊ concedimus q de cetero ⁊ in futurū ciues ⁊ comitatiui papienses nō trahantur extra iurisditionem ⁊ forum dicte ciuitatis: sed onus ius ministrandi potestati papie ac iudicibus ordinarijs relinquimus. Et si contingat in futuruz aliquas litteras in cōtrarium emanari in trahendo eosdem ad alienū forum volumus censeri illas obreptitie ⁊ subreptitie impetratas potius ad importunitatez petentiū ⁊ sic illas nullius fore valoris edicimus. Decernētes predicta motu proprio ⁊ de nostre potestatis plenitudine aliquibus in contrarium non attentis.

¶ Ad secundum capituluz de obseruātia ordinum ⁊ decretoꝝ circa causas appellationū ⁊ consilia sapientuz Concedimus ⁊ volumus q omnes cōmissiones in toto comitatu papie omnium terrarum ⁊ locorum tam mediate qz imediate nobis suppositorum fiant doctoribus collegij iudicum papie ⁊ non alijs: vbi via contentiose cōmissionis agatur. his modo ⁊ forma quibus per Illustrissimum quondam socerum ⁊ auum nostrum litteris datis Mediolani die. xv. decembris. Signatis Vincentius declaratis. Via autem voluntarie iurisditionis possint compromissa fieri vbi ⁊ quibus partes voluerint ac cōcordes fuerint. Decernentes q si ꝓtingat alijs vel alibi ipsas cōmissiones fieri aliter qz prediximus ex nunc ipsas commissiones processus ⁊ sententias superinde fiendas nullius fore momenti ⁊ pro cassis ⁊ nullis haberi. Et predicta decernimus ex certa scientia motu ꝓprio ⁊ de nostre potestatis plenitudine aliquibus in contrarium facientibus non attentis.

¶ Ad tertium de libris ducentis mensuatim assignandis prouidebimus

ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

opportune q̃ huiusmodi assignatio fiat.

¶ Ad vltmũ qd̃ ad estimor reformationem pertinet volumus ⁊ mãdamus q̃ ordines statuta ⁊ decreta seruenť super bonis ciuiuz extrahendor ab estimo dictar terrar. Et ita mandamus quibuscũqz officialib⁹ ⁊ reformatorib⁹ estimor q̃ obseruent ⁊ faciãt inuiolabiliter obseruari. In quor testimonium p̃ntes fieri iussim⁹ ⁊ registrari nostriqz sigili ꝓpressione muniri. Datj Mdi die.xxix.iunij. M.cccc.lxxx. Signatis.B.calchus ⁊ sigilatis sigilo magno ducali in cera alba ⁊ registratis in foliis.cxiij.a tergo.

¶ Littere cum inserto decreto super prorogationibus. Rica.

xxiij Dux Mediolani ⁊c. Dilecte noster senatusconsultũ a senatu nostro secreto ad circũcidendos longiores litiũ terminos ⁊ ꝓcrastinatões conditũ est a nobis diligẽter ꝓsideratũ atqz in vim ⁊ formã decreti cõuersum his inclusuz ad vos mittimus volẽtes ac vobis mandantes vt istud publicis solitisqz in locis ꝓmulgari q̃ ad omniũ notitiã pueniat ac in alia decreta nr̃a referri curetis. Datj vigleuani die.xj.martij. M.cccc.xciij. Postscripta tam de receptiõe p̃sentis decreti q̃z eius publicatõe nos lr̃is vestris q̃z primũ certiores facietis. Datj vt.s̃. Signatj Philippus comitis a tergo. Spectabili equiti consiliario ⁊ cõmissario ac nobili nobis dilectj.d.cõmissario ⁊ potestati papie nostris dilectis.

Tenor decreti.

¶ Joannes Galeaz maria sforzia vicecomes Dux Mdi ⁊c. Papie angleriqz comes ac ianue dñs ⁊ cremone. Fecit nuper senatus noster senatusconsultuz in sentẽtiã subsequẽte vz cũ Illustrissimus dñs Ludouicus maria sforzia pater ⁊ patruus noster honorãdissimus ad senatũ scripsisset se admonitũ fuisse de nimia ⁊ indebita ꝓcrastinatõe ac dillatione causar que dicebanť de industria a doctorib⁹ collegior ducalis dictionis ꝓtrahi in maximũ detrimẽtum ⁊ iacturã litigantiũ. iussissetqz ꝓpterea p senatũ decerni aliqd ad tollendas eiusmodi ꝓcrastinatões. Senatus secretus vocatj abbatib⁹ ⁊ aliquib⁹ ex primiorib⁹ collegij mediolani adhibitoqz senatu iustitie re sepius ꝓsultata ⁊ diligẽter examinata censuit nullũ aliud remediũ salubrius excogitari posse q̃z recidere ꝓrogationũ facilitatẽ a quib⁹ dillationũ fundamẽta iaciunť. Et ꝓpterea deuenit in hanc sn̄iam vt in ꝓrogatõibus ꝓcedendis semp mature ⁊ consulte ꝓcedať: nec deueniať ad ꝓcessionẽ alicuius ꝓrogationis: preterq̃z in causis cõpromissi volũtarie facti: vbi nõ sit deuentuz ad electionẽ tertij ex necessitate nisi prius detur iuramẽtuz taz cõmissario cause q̃z litigãtib⁹ a quibus postulabiť an p calumniã ⁊ vt res ꝓtrahať vel ex necessitate ꝓrogari cãz postulent: ⁊ q̃ ea necessaria sit ꝓ cognitione ⁊ decisione cause. Et iurãte cõmissario simulqz altera partiũ de necessitate vt.s̃. eo casu possint ꝓcedi due ꝓrogationes. Et hoc iuramentũ p̃stari debeat vel in manu notarij ad id rogati vel in manu alicui⁹ ex canzelarijs illius senat⁹ vbi ꝓrogatio ipsa peteť: sufficietqz si iuramẽtũ p̃dictuz infra duos dies ĩmediate sequẽtes postq̃z ꝓrogatio ipsa fuerit petita prestitũ fuerit. Et possit ꝓcurator cãe tale iuramẽtuz p̃stare loco principalis sui: ⁊ soluz due in vna cã ꝓcedi possint interueniente tũ semp eiusmodi iuramẽto: ⁊ nulla earuz ꝓrogationũ excedere possit mẽsez vnũ ꝓtinuũ. Et si vltra sc̃dazꝓrogatõez alie ẽt postulabunť nõ ꝓcedanť nisi vltra eiusmõi iuramẽtũ re p̃ncipi significata ⁊ approbata ab eo rescriptũ fuerit vt ꝓcedať: cuius mens est ne be q̃ tertio loco ꝓcedẽde dilatões videbunť mẽsez vnũ ꝓtinuum

nuum vt alie superius dicte excedant. Hoc tamẽ declarato q̃ predicte prorogationes concedende initium sumant in causis ordinarijs prius completis terminis a decreto in causarum instantijs limitatis: ⁊ in causis sũmarijs: vel cridarum ⁊ alijs quibuscũqz causis extraordinarijs finitis dilatiõibus a lege vel a iudice datj ⁊ ꝓcessis. Verũ si vtraqz pars ꝓuenerit de ꝓrogatiõe q̃lis cũqz postulabiť ⁊ sponte ac libere assentianť ⁊ petãt ac subscribãt ipsi principales mõ nõ sint absentes aut valitudinarij aut mulieres vl̃ pupilli aut ex aliquo genere eor qui ipsi petere aut subscribere nõ possunt. Ut cautius oi dilationis generi occurrať: ⁊ in casu q̃ in aliquo generõ predictor p̃ncipales sint ꝓ eis liceat ꝓcuratoribus petere ac subscribere: tunc pro earum arbitrio censuit senatus ipsam esse concedendam quandoquidẽ ex libera voluntate partium in ꝓtractũ transire dici potest. Hoc idem etiam obseruеť in causis pendentibus que longo tempore durauerint: ⁊ vltra concessas prorogationes in illa causa due etiam dumtaxat ex ordine concedi possint modo quo supra. Et si alie prorogationes vlterius postularentur non concedantur nisi seruato ordine quo supra firmis tamen ⁊ in suo robore manentibus alijs prorogationibus antea concessis.

¶ Item ordinatum est q̃ si actenus alique prorogationes vel suspensiones concesse fuissent absqz temporis prefinitione q̃ ad querelaz illius partis que tali prorogationi non consensit prefigatur terminus illi prorogationi vel suspensioni qui tamen mensem continuũ non excedat nec vltra vt ipsi liti celeriter finis imponi possit. Hoc tamen addito q̃ amodo tales prorogatiões vel suspensiones sine temporis prefinitione non concedantur nisi procedãt ex libera ⁊ spontanea partium ambarũ voluntate petite a principalib⁹ vt supra.

¶ Insuper cũ vltra prorogationes contingat etiam peti suspensiones. Ordinatum est vt nulla suspensio que a parte postularetur concedatur que excedat quatriduum continuum in ciuitate mediolani vel in ducatu: ⁊ extra ducatum a quatriduo vsqz ad dies duodecim continuos iuxta qualitatem locoruz ⁊ temporum nisi prestito iuramento ⁊ habita cognitione de necessitate suspẽsionis his modo ⁊ forma quibus supra sancitum est fieri debere de prorogationibus concedendis. Et quando in omnibus que aguntur extra iurisditionem vrbis Mediolani non possent nisi cum maxima incõmoditate cõmissarij causarum nec partes accedere ad senatum pro iureiurando ⁊ suprascriptis exequutioni mandandis. Ordinatum est vt pro ꝓrogationibus ⁊ suspensionibus concedendis in causis que aguntur extra iurisditionez ciuitatis Mdi. Et hoc senatusconsultum mittatur ad omnes cõmissarios ac pretores ciuitatum ducalium q̃ per eos publicеť in ciuitatibus ⁊ opidis terrisqz maioribus sibi cõmissis: ⁊ perpetuo circa iusiurandum ⁊ cognitionem habendaz de necessitate eiusmodi prorogationis que postulabitur per ipsos cõmissarios vel pretores exequutioni mandetur in omnibus prout supra disponiť. Postmoduz delato iuramento per ipsos partibus vt.s̃. cõmissarij ac pretores per eorum litteras senatum statim moneant ⁊ de iuramenti dellatione ⁊ de ꝓrogationuz necessitate vt postmodum per senatum ipsum prorogationes ipse confirmari possint. Quare omnibus tum a nobis tum ab Illustrissimo domino Ludouico Barri duce patruo nostro honorando examinatj cum ⁊ prudenter ꝓsiderata ⁊ diligenter preuisa instituta iudicemus. Tenore presentiũ ipm senatusсõsultuz approbãtes ⁊ sũmoopere laudãtes illud vim perpetui ⁊ robur inuiolabilis decreti habere volum⁹ ⁊ iubemus rursusqz oia in eo cõtenta seruari decernimus ⁊ sancimus. Mandãtes senatorib⁹ vtriusqz senatj nostri

HAYKOВ ПЕТЕР ПАВЛОВИЧ
Собственность имени Н.П. ОХЛОПКОВА

reliquisq; magistratibus ⁊ iusdicentibus nostris omnibus presentibus ⁊ futuris ceterisq; ad quos qũlibet spectat ⁊ spectabit vt predicta omnia diligenter custodiant ⁊ obseruent obseruariq; inuiolabiliter faciant pro eo quãti gratiam nostram caripendunt. in quorum testimonium presentes fieri ⁊ registrari iussimus nostriq; sigili impressione roborari. Datj Vigleuani die duodecimo martij. M.cccc.xciij. Publicatj ad sedes palacij cõmunis papie die.xx.martij.

¶ Practica dñorum Judicum collegij Papie sup executione preuentione ⁊ simulatione instrumentorꝫ. Rbica.

xxiiij **In nomine domini ⁊c.** Quoniam frequenter in dubium reuocatur in exequutionibus que per creditores postulantur coram iudicibus secularibus virtute instrumentorum habentium paratam exequutionem ꝑm formam statutorum cõmunis papie: puta qr debita condemnata ex dispositione statutorum antedictorum: an opposita pro parte debitoris exceptione simulationis contractus: vel ꝙ contractus ipse fuerit celebratus in fraudem vsurarũ ⁊ pignorationis q̃z eius tenor in alia figura ponat: paratũq; se offerat debitor probatum ꝯ infra terminum eidem statuendum de predictis simulatione ⁊ fraude: admitti debeant per iudicem secularem probationes tam per testes q̃z aliter: ⁊ consequenter retardari debeat exequutio petita non obstante statuto in volumine statutorum ciuilium posito sub rubrica ꝙ solutio vel extenuatio contra instrumentum non possit probari ⁊c. Contingit quoq; ꝙ causa ⁊ occasione talium instrumentorꝫ ⁊ exequutionis que exinde petitur habetur plerunq; ⁊ sepius recursus ad iudicem ecclesiasticũ: qui iudex ecclesiasticus aliquando preter/misso decreti ordine emanati alias ad obuiandũ ne laici sub ecclesiasticis magistratibus frustentur laboribus ⁊ expensis per suas litteras inhibet ne iudices seculares debitas faciãt exequutiones ⁊c. Vt omnis in premissis de cetero cesset ⁊ tollatur dubietas fiatq; ⁊ tradatur certa forma ⁊ practica in collegio dominorꝫ Judicum ciuitatis papie seruanda: suprascripti omnes iudices inuicem ⁊ simul ꝯgregati in camera collegij dictorum dominorꝫ Judicum ordinauerunt ⁊ prouiderunt de cetero seruandum esse ⁊ seruari debere ac haberi pro forma ⁊ stabili practica in quibuscũq; causis litibus ⁊ questionibus vbi predicta dubia oriri contingat in ciuitate papie eiusq; comitatu vt infra per omnia inferius per seriem continetur.

¶ Et primo ꝙ quandocunq; debitor pretendens contractum vel instrumentum esse fictitium simulatũ ⁊ in fraudem vsurarum cõfectum peuenit exequutionem ipsius talis instrumenti vel contractus porrigendo libellum coram iudice ecclesiastico super huiusmodi simulatõe ⁊ fraude: ꝙ eo casu per iudicem ecclesiasticum possint ⁊ valeant transmitti quecũq; littere inhibitorie oppor tune ad impediendum ne lite pendente per iudicẽ secularem fiat exequutio vel nouitas alia tendens ad exequutionem predicti talis ꝯractus vel instrumẽti: ⁊ iudex eo casu parere teneatur iudici ecclesiastico.

¶ Item prouiderunt ⁊ ordinauerunt vt supra ꝙ vbi debitor siue agendo siue excipiendo arguat vel pretendat ꝯractum vel instrumentũ fore fictitiũ vel simulatum vel in fraudem vsurarũ confectũ: ⁊ ꝓbauerit illum qui contraxerit fuisse tempore dicti contractus vel ante vsurarium manifestum ꝑm formam decreti suprascripti coram iudice seculari ꝙ tunc fiat ⁊ fieri debeat remissio ad iudicem

ad iudicem ecclesiasticum si petatur. Et eo casu seruetur ipsum decretum super hoc disponens: ⁊ ꝙ admittatur probatio simulationis per testes: ⁊ debitore probante simulationem impediatur exequutio: eodem modo admittatur debitor ad probandum simulationem contractus vel instrumẽti per testes vel aliter legitime coram iudice seculari etiã si non ꝓbauerit tunc creditorẽ esse vel fuisse vsurariũ ꝑm formam dicti decreti: ⁊ iteriꝫ suspendat executio: ⁊ dicta simulatione ꝓbata impediatur vt premittitur.

¶ Item ꝙ vbi debitor ꝑtendat fuisse creditori solutũ vel satisfactum sed hoc ꝓbare nõ põt nisi per testes que ꝓbatio nõ admittit ad impediẽdum exequutionem petitã per creditorẽ: hoc iubẽte dicto statuto. ꝙ solutio vel extenuatio non probet per testes ⁊c. Si dictus debitor preueniat dictã exequutionẽ per viam libelli coram iudice seculari asserendo solutionẽ esse factã: vel aliter pretensum instrm fore penes creditorẽ sine cã: ꝙ eo modo agendo possit fieri ꝓbatio per testes. Et ne in ꝓtellando exequutionẽ fraus esse possit ⁊ cõmittat per debitorẽ: ꝙ dicta lite pẽdente nihilominus possit creditor petere exequutionem suam quã faciat ⁊ facere debeat iudex suprascriptus nisi debitor intẽtionem suam ꝓbauerit infra tempus ⁊ spacium decem dierum vtilium.

¶ Item si petatur exequutio alicuius inuestiture que alleget per debitorem fictitia vel simulata ⁊ in fraudem vsurarum confecta: ⁊ quã inuestiturã precesserit venditio facta per debitorẽ: ⁊ sit licẽtia de retrouẽdendo ⁊ excessus notabilis in prestatione ficti: qõ fictum excedat ad cõputum florenorꝫ septem ꝑ centenario siue fictum sit siue in pecunia numerata siue in alia re vel specie: cuius estimatio cõis excedat dictam q̃ztitatem septẽ ꝑ centenario: ꝙ tunc allegãs dictam simulationẽ audiatur ⁊ iudex ecclesiasticus etiam non facta ꝓbatione coram iudice seculari ꝙ inuestitus fuerit ⁊ sit vsurarius possit ⁊ valeat inhibere predictam exequutionẽ: ⁊ in dicto casu iudex secularis teneatur parere litteris inhibitorijs predicti iudicis ecclesiastici etiam si decretum predictum hanc causam non comprehenderet: sed quo ad transmissionẽ predictam fiendam sufficiat apparere licentiam suprascriptã: ⁊ predictum excessum in prestatione ficti vt premittitur.

¶ Prouisio prefatorum dominorꝫ Judicum papie facta super responsionibus fiendis positionibus vna cum litteris ducalibus confirmantibus ipsam prouisionem. Rbica.

xxv **Verum** Quia materia positionum a iure longissima consuetudine inducta probabilitatis est: vt partes litigantes releuentur ab onere probandi qõ sine graui litigantiũ fieri potest expensa. Et sepe ⁊ sepius ideo quasi continue pars volens malignare in respondendo ipsis positionibus ducta seu ficta quadam praui consuetudine ⁊ abusu: non pure neq; simpliciter respondet ꝑm ꝙ per iuris cõmunis ⁊ statutorꝫ ciuitatis papie dispositionem requiritur sed cum quadam semper qualitate conditione vel plica: ita ꝙ lege cõi ⁊ municipali fraude adiuncta pars ponens sese nullatenꝰ releuare potest ex dicta respõsione. Ideo ordinauerũt vt habens respõdere ipsis positionibus teneatur ⁊ debeat respõdere pure simpliciter sine aliqua additione conditione qualitate vel plica aut alternatione: sed respondeat ⁊ respõdere teneatur ꝑm formam iuris ⁊ statutorum in materia loquentium ciuitatis papie. Aliter autem positiones habeãtur ꝓ confessis modo ⁊ forma quibus posite sunt. Que ordinatio intelligat ad oẽs extendi positiones: quibus etiam

HAYKOBA BIBLIOTEKA ОНЛАЙН
Copy image and text © ИМЕНИ ВАСИЛИКОВА

adhuc iudicioꝝ pendentiũ non est responsuꝫ.

¶ Littere ducales cõfirmãtes predicta de positionib⁹ ad supplicata ipsorũ tunc dñoꝝ iudicũ de collegio directiue dño potestati papie pro obseruatione predictoꝝ sup positionibus: quaꝝ tenor talis est Galeaz maria sforcia vicecomes Dux Ml'i ꝛc. Papie angleriegꝫ comes ac ianue dñs Dilecte nr̃e ꝛc. date fuerũt abatie die. viij. aprilis. M.cccc.lxviij. producte aũt die. xxvj. aprilis eiusdeꝫ anni per spectabilem doctorem. d. Sunifortum de zazyis.

¶ Alia practica ꝛ ordinatio prefatoꝝ dñoꝝ Judicuꝫ sup ꝗstitutis. Rica.

xxvj **Sepe** De facto occurrit ꝛ plerunꝫ in iudicijs dubitatur: an cõstitutũ ad futura bona: an tantũ ad ea que tẽpore constituti seu p̃carij possidebat trabatur: ex quo varie qñqꝫ proferunt sentẽtie vt ad futura extendãtur: ꝛ qñqꝫ ꝙ tm̃ ad presentia. pp qd̃ nõ nulli in admirationẽ deducunt nõ modicũ detrahentes iudicãtibus. Ea ꝓpter ne deinceps talis varietas oriatur pro vtilitate cõi ꝛ publica ꝛ litigantiũ: bonuꝫ est capere ordinẽ ꝛ practicam cõem adherendo opinioni magis cõmuni etiam quasi vbiqꝫ seruata vꝫ.

¶ Qd̃ vbicũqꝫ ꝛ in quacunqꝫ cõtractu seu distractu seu obligatione quauis que dici vl' excogitari posset aliqꝫ ꝗstituit bona sua tam p̃sentia qꝫ futura seu cum possidebit nomine alterius tenere ꝛ possidere: seu vel per ꝗstitutuꝫ vel p precarium ꝙ in tali constituto vel precario non veniant nisi bona que tẽpore constituti vel precarij possideret: ꝛ nisi ꝓbetur constituentẽ vel precario rogãtem tenere ꝛ possidere bona de quibus agitur eo tempore quo ꝗstituit vel precario rogauit: tamẽ vigore talis constituti vel precarij non dicatur possessionem aliquam habere virtute constituti vel precarij de quo supra virtute bonorum post quesitoꝝ. Et ita vt supra relatũ est obseruet̃ ꝛ de cetero practicet̃ in ciuitate papie ꝛ districtu. Et predicta nõ vendicent vbi ꝗstitutus vel p̃carius rogatus possideret qꝫ in eũ preiudiciũ valeat: sed in preiudiciũ ex̃nei possessoris nõ operet̃ vt valeat tale ꝗstitutũ respectu bonoꝝ post ꝗstitutũ q̃sitoꝝ. Ego Joãnes franciscus de sartirana. J. U. doctor dum essem prior seu cõsul iudicũ ciuitatis papie ꝛ de consensu alioꝝ de collegio hanc practicã vt supra cõpillaui ꝛ ordinaui cũ hoc ordine ꝙ in scriptis redigeret̃ ꝛ in volumine statutoꝝ. ꝛ sic oĩbus alijs cõplacuit ꝛ ꝙ de cetero sic obseruaret̃ cum additione illa. Et p̃dicta ꝛc̃. quã addidit acutissimus doctor dñs Mathias d̃ canibus. Et sic ꝗclusum fuit ꝛ terminatũ: ꝛ ad fidem premissoꝝ subscripsi.

¶ Qd̃ possit fieri depositũ vbi pena corporalis veniat in ꝗsequentiã. Rica.

xxvij **Dilectissime** Noster ex incluso litteraꝝ deputatoꝝ officio pruisionuꝫ illius cõitatis nostre papie exemplo cognoscetis quid nobis scripserunt de consuetudine actenus obseruata in causis inquisitoꝝ principaliter ꝓ pena pecuniaria que postea in corporalez ꝗuertit̃ si limitato tempore nõ p̃soluitur. Quare cũ vetus ẽt ꝗsuetudo vim legis obtineat vobis mãdamus ꝙ in causis huiusmodi de quibus ipe littere loquunt̃ ipsis inquisitis soluentib⁹ thesaurario penã: aut apud idoneã p̃sonaꝫ deponẽtibus ad vlteriora ꝓcedere debeat: ꝛ eoꝝ cõparitionẽ admittere ac si ipsi penam actualiter predictã ipsi thesaurario p̃soluissent. Dat] Ml'i die. xxv. februarij. M.cccc.lxxxvj. Signat] Joãnesmolus a tergo. Spectabili militi consiliario ac cõmissario ꝛ potestati nostro dilectissimo presenti ꝛ futuro.

Littere

¶ Littere ducales dirrectiue cõitati papie pro publicatione ꝛ obseruatione decretorum. Rica.

xxviij **Dux** Mediolani. dilectissime noster benche ĩ el decreto generale nouamente cõpillato p noi doppo lassumptiõe nostra ad questo felicissimo ducate de milano quale fecimo ali di primi publicare in questa nostra inclita cita de milano fiano cõpressi multi capituli ptinente al cõe beneficio ꝛ vtilita de tutti nostri subditi: niente di meno per esserglie alcuni particulari a la puisione dessa cita de millano: ce e parso reformare dicto nostro decreto p farlo publicare etiã in el resto del dominio nostro: exceptuando pero solamẽte li capituli ptinenti a millano: ꝛ lassando el resto fermo cũ alcune additione cõueniente ꝛ molto ad ꝓposito: quale decreto nostro cosi reformato ꝛ ordinato ve mandiamo alligato cõ queste nr̃e perche lo faciati publicare in quella nostra cita de Pauia: ꝛ puideti diligẽtemente chel sia obseruato inuiolabilmente facendolo registrare nel volumo de li altri nostri decreti ad ꝓpetuã rei memoriã. Mediolani die. vj. februarij. Mccccxcv. Signatj. B. chalc⁹. a tergo Spectabili viro Vicecomiti Papie nostro dilectissimo.

¶ Qd̃ filius non adeat hereditatem a patre repudiatam patre viuente: nisi fuerit emancipatus. Rica.

xxix **Item** Quoniã intelligimus non deesse qui repudiatã a se hereditatez deinde per filios in ptãte sua existẽtes vel emancipatos in fraudes: ꝛ plerũqꝫ minores quibus obligatio interdicta est adire curent astuta ꝛ calũniosa rõne vt citra periculũ dispendij siquid emolumenti percipi potest p cõiunctã sibi personã acquirant: cõueniens censuimus huic abusui puidere: ꝛ ꝓpterea edicimus ꝛ decernimus ꝙ nemo post hac adire queat hereditatem a patre suo repudiatam patre viuente nisi fuerit emancipatus ꝛ nõ in fraudez: ꝛ aditio aliter facta non valeat: nisi obtenta licentia a principe: ex q̃ huic decreto siue capitulo in indiuiduo derogetur.

¶ Additio facta decreto de causis restrigendis ꝛ terminis abreuiandis.

xxx **Item** Cũ decretũ extet anno. Mcccclxxxix. die octauo nouẽbris editum ad restringendos litiũ ꝛ causarum terminos celeriorẽqꝫ eis finem ĩponẽdũ in eoqꝫ decreto in principio vbi tractat̃ de causis que ex sua natura nõ summarie per lr̃as ꝛ dilationes nr̃as summarie efficiũtur hec verba leganꝫ: in causis tm̃ ipsis nec etiam in causis appellationũ que a sentẽtijs in eisdem causis latis interponent̃: longiores dilatiões nec termini q̃ꝫ sint illi qui ex p̃dicto causarũ ciuilium decreto perfixi sunt statui nequeant ad ꝓbãdum nec reprobãdũ nec alia agẽdũ que in causis ipsis peragẽda sunt. Nos qui decretũ huiusmodi cõditũ fuisse scimus non alia ratione q̃ꝫ vt lites breuiarent̃ vt dictum est: idẽqꝫ assidue pro subditorum nostrorũ beneficio cordi habuimus ꝛ habere cõstituimus post ea verba que supra recitant̃: ĩmediate hec verba addenda ipsi decreto censuimus atqꝫ ita addimus ꝛ inserimus ꝓpetuo cũ eo obseruanda videlꝫ breuiores aũt termini ꝛ dilationes in talibus causis statui possint: ꝛ vbi statuti non fuerint tunc ipso iure statuti esse intelligantur ꝛ currant termini alias limitati in causis ordinarijs ex forma decreti predicti causarum ciuilium.

HAYKOVA BIBLIOTEKA
Digitální knihovna Národní knihovny ČR
ДИГИТАЛНА БИБЛИОТЕКА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ

¶ Nō siqs denunciauerit vel quēpiam calūniose accusauerit condemnetur in expensis in duplum. Rica.

xxxj **Primo** Cum ad res ⁊ iudicia criminalia aīum cōuerterimus cōueniatqz in his que grauiora sunt maturi⁹ ⁊ diligētius ꝓcedere. ad iudicē ⁊ cognitorē accusantes ⁊ ōnūciātes calūniose ōlicta: ꝓpterea ōbita pena plectēdi videanť. In hācqz etiā examinationē mentē cōiecerim⁹ ad infrascripta decreta reuocāda ad que salutare quoddā tempamentū cēsuim⁹: p qd oibus inotescat clementiā ⁊ benignitatem quātū citra iniuriā fieri possit nos sequi istituisse. Edicimus decernimus ⁊ sancimus q̄ post hac siqs denūciauerit vel accusauerit quēpiā calūniose cōdemneť in expensis in duplū eadem sniā parti resarciēdis qua reus absolueť: nisi ex necessitate officij denunciauerit vel accusauerit: qdqz huiusmōi denūciatiōes vel accusatiōes in scriptis portenť earūqz vna copia iudici detur ad cuius tribunal accedeť.

¶ Nō nemo possit capi ⁊ carcerari vbi non ingerať pena corpis afflictiua qdqz nō fiant ōscriptōes in bonis īputatorū nisi ea veniāt publicāda. Rica.

xxxij **Item** Decernimus q̄ post hac qspiā capi ⁊ carcerari nō possit ꝓ aliq̄ īputatōe ei data vbi ex ea nō igerať pena corpis afflictiua. Nōqz non fiant descriptiōes in bonis imputatorū nisi ea ex delicto cuius rei sunt seu imputantur veniant publicanda.

¶ Nō non procedať cōtra mortuum nec eius memoria condemneť excepto crimine lese maiestatis.

xxxiij **Item** Decernim⁹ q̄ in posterum non possit inquiri nec procedi contra quēpiam mortuū neqz eius memoria cōdemnari neqz bona publicari possint ꝑtextu alicuius imputatiōis delicti siue maleficij non obstante aliquo decreto: excepto crimine lese maiestatis ⁊ vlterius alijs delictis a iure cōmuni reseruatis.

¶ Nō non formetur aliqua inquisitio de animo occidendi nisi prius cōstiterit de qualitate q̄ animus fuerit deliberatus occidendi. Rica.

xxxiiij **Item** Decernimus circa decretū nostrū cōditum cōtra insultum faciētes aīo deliberato occidendi vz q̄ post hac non possit nulla inquisitio formari nisi prius cōstiterit de qualitate q̄ aius fuerit deliberatus occidendi: ita q̄ si dubiū oriať ī hoc teneať iudex adhibere cōsensuz vnius ex aduocatis nostris fiscalibus per ipsum eligendi prius quā inquisitio formetur: ⁊ aliter formatā non valeat.

¶ Nō nō ꝓcedať cōtra quēpiam de receptione bānitorum nisi sciēter bānitum receptauerit nec pater ꝓ filio sit obligatus. Rica.

xxxv **Item** Decernimus ⁊ sancimus q̄ post hac nō possit ꝓcedi cōtra quēpiā de receptōe bānitorū nec d̄ auxilio ⁊ fauore eis ꝑstito nisi qs bānitū receptauerit ⁊ auxiliū ⁊ fauorem ei sciēter ꝑstiterit. Decernētes item q̄ de receptione auxilio aut fauore vt supra ꝓcedi nō possit qñ bannitus vel bāniti

bāniti huiusmōi habitarēt vel cōuersarenť in loco a quo essent bāniti vel alibi in dñio qdqz in oēm casum ꝓcedi non possit ꝗ prem ꝓ filio nec ecōtra: nec cōtra frēm ꝓ frē cōionē habentē in eadē habitatōe nec ecōtra: nec ꝗ vxorem ꝓ marito nec ecōtra quorū pris ⁊ filij mariti ⁊ vxoris ac frūm casum nobis reseruamus faciēdi cōtra eos ꝓcedere vel nō pro arbitrio nostro iuxta qualitatem psonarū ⁊ bānitorū suorū. Mandantes oīb⁹ ⁊ singulis officialib⁹ nostris ne aliquo mō ꝓcedant contra huiusmōi receptātes supradictos nisi pri⁹ significata re ⁊ habito a nobis respōso ⁊ cōmissione. Itaqz in oēm casum ꝓcuratores ⁊ notarij imputari nō possint de auxilio ⁊ fauore ꝑstito bānitis ex eo q̄ instra rogēt vel aliqd aliud ad suū officiū ptinens ꝓ bānitis agant. Verum vt oēs aduertere facilius queant: volumus ⁊ decernimus vt post hac q̄cūqz ꝑscribenť siue bānienť si mediolani fuerint ad lobiam de oriis eorumqz noīa describanť in albo siue tabula ad officiū panigarolarū quo inspici ⁊ legi publice possint: extra vero vrbē mediolani bānianť in locis publicis eorūqz noīa similiter in tabulā referanť ad officiū magistratus ordinarij q̄ in ciuitate opido siue terra fuerit publice ꝓponēda: hocqz ēt addito q̄ ī opido terra vel loco solite hitatiōis talis bāniti ponať ei⁹ nomē ⁊ bāni titulus quādo bānitus habitare solitus sit extra ciuitatē: iniungentes ⁊ mandātes omnib⁹ ⁊ singulis officialibus nostris feudatariorūqz nostrorum vt ita seruent seruariqz diligenter faciant.

¶ Reuocatio suspensionis decreti quādo res habz originē a cōtractu non possit procedi criminaliter. Rica.

xxxvj **Item** Cū alias decretū disponens q̄ quādo res haberet originez a cōtracta criminaliter, ꝓ cedi nō posset suspēderimus. nūc suspensionē huiusmōi reuocamus ac reuocatā eē decernim⁹: eo dūtaxat casu excepto vbi cōtractus dolose initus reperiatur.

¶ Nō nō ꝓcedať cōtra quēpiam occasione iuramenti prestiti in iudicijs vel cōtractibus siue in cōtradictiōibus cridaz nisi vt infra. Rica.

xxxvij **Item** Decernim⁹ ⁊ sancim⁹ q̄ post hac ex cā iuramētorū q̄ ꝑstanť siue in iudicijs siue in cōtractibus quibuscūqz siue etiā in cōtradictionibus cridarū nō possit aliter ꝓcedi q̄z ex forma ꝑscripta a statuto mediolani posito sub rubrica spāli de iuramēto falso vel nō vero: in cuius terminis rē remittimus decernētes ⁊ volētes statutū ipm mediolani cuius tenor ī frascriptus ē vigorē ⁊ plenū effectū sortiri ac inuiolabiliter obseruari ī qbuslibet vribus ⁊ iurisditiōibus dñij nr̄i: tenor vero statuti sequiť ⁊c. ¶ Siqs fecerit sacr̄m in sniā ꝓceptis arbitrijs vel arbitramētis vel alias ī aliqua alia pte iudicij litis qōnis vel cāe in facto ꝓprio q̄ postea probetur falsum vel nō verū in toto vel ī pte aliqua sui. Illa ps que prestiterit tale sacr̄m tāquā piuria cōdemneť ⁊ puniť ꝓ piurio p quēlibet iusdicētē in quātitate seu estimatōe ei⁹ de quo repireť sacr̄m esse falsuz vel nō vez applicādū pti in cuius preiudiciū dictū sacr̄m principaliter esset ꝑstitū. Et q̄ sacr̄m dici nō possit falsum vel nō verū nisi dicať infra mensem vnū cōtinuū a die sacr̄i ꝑstiti: ⁊ si dicens sacr̄m falsum vel nō verū fuerit reus cōdēnatus in psonali actiōe: non audiať in ea cā dicens sacr̄m falsum vel nō verū nisi prius deposuerit totū id in quo cōdēnatus fuerit: si vero fuerit in reali cōdēnatus nō audiať dicens sacr̄m falsum

HAYKOВА БИБЛИОТЕКА ОНУ имени И.И. МЕЧНИКОВА

vel nō verū vt.s̄.nisi pri⁹ res predicta fuerit sequestrata mādato iusdicentis.

¶ Nō in cāis crialibus vbi pena sanguis ingerat nō possint testes recipi nisi interuenerit iudex: ⁊ q̄ inq̄sitio nō possit postea formari nisi ĩteruenerit aduocat⁹ fiscalis. Rica.

xxxviij **Item** Quo diligētius in criminalibus sicuti par ē vt diximus agat.decernimus q̄ post hac ĩ qbuscūq̄ cāis crialibus vbi igerat pena sanguis nō possint recipi nec examinari testes nisi iudex corā quo,pcedit examinationi ĩtervenīat: qōq̄ in cāis huiusmodi nō possit postea informari iquisitio nisi interuētu aduocati vnius fiscalis nō suspecti in locis ĩ qbus erit aduocatus: ⁊ vbi nō eēt aduocatus cuz interuētu sindici fiscalis: q̄ si neq̄ aduocatus neq̄ sindicus adesset inq̄sitio sine alio interuentu formari possit: insup vt ere nr̄o priuate impēse parcat. Edicimus ⁊ decernimus q̄ post hac aduocati nostri fiscales interuenīāt ⁊ interuenire debeāt cuicūq̄ examini cārū criminaliū ad qō vocabunt: sniecq̄ cōdēnatorie vel absolutorie supinde ferende sine mercede ⁊ solutione aliqua a ptibus dādis ⁊ faciēdis eorūq̄ quilibet cōtentus sit ⁊ esse debeat salario.xxv.ducatorū: qō,pinde cuilibet eorū in singulos ānos cōstituimus ⁊ a camera nr̄a depēdi volumus: nihilq̄ similiter aduocati ipsi accipe queāt ab aliquo contra quem pro camera nr̄a iterueniāt aduocando vel aliter.

¶ Nō si aliqs absolut⁹ vigore gr̄e gnālis de cetero deliqrit absq̄ vlla remissione puniat: pinde ac si remissio gnālis facta nō fuisz. Rica.

xxxix **Item** Cū vt.s̄.dictū ē remisserim⁹ p pclamatiōes ĩ pricipio ducat⁹ nr̄i factas multa genera delictorū idq̄ libēter fecerimus vt benignitatē ⁊ clemētiā nr̄am in oēs diffunderemus: atq̄ sicuti nos ad veniā ⁊ facilitatē ,ppensi fuimus itaq̄ quēq̄ cōcessa sibi gr̄a vti queniat: nō vt ea ad delinquendū rursus abutat̄ sz vt ad rōnē bene viuēdi ĩ posterū mentē cōuertat palam facimus ⁊ ,pmulgamus q̄ siqs ex bānitis ⁊ his q̄ alias deliquerūt ac remissi ⁊ restituti p ip sas ,pclamatiōes fuerūt de cetero deliquerint absq̄ vlla remissione ⁊ sine spe gr̄e puniant: pinde ac si dicte,pclamationes quo ad eos qui de cetero deliquerint nūquam emanassent.

¶ Nō si aliqs notarius vel ,pcurator falsuz cōmisserit deinde gratia ei facta fuerit ⁊ ad pristinos honores remissus q̄ nūquam possit remitti ad officium tabellionatus: ⁊ si repiantur aliqui fenerātes q̄ possint priuari officio tabellionatus ⁊ nō possint amodo restitui ⁊c̄. Rica.

xl **Item** Cū officiū notarij seu tabelliōis ⁊ causidici seu,pcuratoris publicū sit fidēq̄ in primis ⁊ itegritatē p̄stare debeat oiq̄ sorde ⁊ macula carere quisqs in eo versat̄. Edicimus ⁊ decernimus q̄ si ꝗtingat aliquē nō notariū vel ,pcuratorē falsuz cōmisisse vel cōmittere vel homicidiū vel aliud qōuis delictū patrasse vel patrare: exquo sanguinis pena ingerat̄ ⁊ infamia irrogēt̄ vel eius fama ledat̄: cōcedaturq̄ postea huic per nos gr̄a p quā liberetur: ⁊ ad pristinos honores restituat̄: nō intelligat̄ tn̄ ex hoc nūquā restitutus ad officiū tabellionat⁹ ⁊ ,pcuratōis. Decernētes itē q̄ si repiant̄ aliq notarij vel ,pcuratores tacite vel exprēsse palā vel occulte fenerantes sit in arbi

trio

trio abbatū collegij ipsorū illos puniendos: ex hoc ac etiā priuādi si videbit̄ officio tabellionatus ⁊ procurationis qua priuatione facta non possint amplius restitui: ac quecunq̄ restitutio fieret non valeat: ac ,p nulla ⁊ infecta sit ⁊ habeatur.

¶ Nō notarij ,pcuratores ⁊ sollicitatores non paciscant̄ cum partibus litigantibus sub pena ducatorū centū ⁊ res pacta camere applicēt̄. Rica.

xlj **Item** Quoniā ad aures nr̄as puenit eē aliquos aduocatos ,pcuratores notarios ⁊ sollicitatores q̄ pacisci nō erubescūt de quota litis cū ptibus: ad tollēdū ⁊ reseruādū huiuscemodi ab vniuersa dictōe nostra morbū Edicimus ⁊ sancimus siqs post hac aduocatus ,pcurator notari⁹ ⁊ sollicitator paciscat̄ vt.s̄. incurrat penā ducatorū centū camere nr̄e applicādorū. ⁊ si fact⁹ fuerit de re aliq̄ vltra penā huiusmōi ducatorū cētū eidē camē nr̄e applicēt̄ ēt ,pciū rei pacte psoluēde p ipm aduocatū ,pcuratorē notariuz ⁊ sollicitatorē q̄ pactus fuerit pecuniā vltra penā ducatorū centū: soluat ipsi camere nr̄e tantū pecunie quātū pactus fuerit. ¶ Itē q̄ nullus aduocatus ⁊ vt.s̄.audeat ꝗhere cū aliquo suo cliente quoquomō p mēsem vnū anteq̄z litē moueat cuius aduocatus ⁊ vt.s̄.patrociniū suscipiet durāte eiusmōi lite per mēses sex post litē finitā. Nō siqs cōtrafecerit incurrat penam precij rei contracte soluēdā camere nostre ,p dimidia ⁊ qualibz parte seu partibus contrahentibus: ⁊ contractus sit nullus.

¶ Nō nemini iudices ⁊ assessores q̄ officiū exercuerat cū vno officio nō possit ⁊ alio successiue confirmari: ⁊ q̄ tales nemini iudices ⁊ assessores pro aliqua sententia nō possint ab aliqui aliquid accipere sub pena florenorūz.xx v. vltra alias penas. Rica.

xlij **Item** Quoniā sepius euenit vt q̄ sub vno ptore ciuitatis nr̄e mediolani ⁊ aliaꝝ ciuitatū terraꝝ ⁊ opidoꝝ dictōis nr̄e vicariatus iudicis seu assessorꝫ officio gesserit eo discedēte ⁊ altero succedēte ꝗfirmēt̄. Idq̄z nō mō p statuta ⁊ decreta nr̄a fieri nō posse ĩtelligim⁹: sz nō recte inductū esse vz: affirmatūq̄z ,pterea nobis extitit eosdē vicariatus iudicis seu assessoris munere fungētes apud iusdicentē ipsos pecunias a partibus litigātibus accipere cōtra formā ⁊ dispōnem statutorū ⁊ decretorū ipsoꝝ. Vt huic abusui occurrat̄ Edicimus decernimus ⁊ sancimus vt post hac quicūq̄z vicarius iudex vel assessor sub vno ptore fuerit nō possit postea sub successore cōfirmari. qōq̄z ipsi vicari⁹ iudex vel assessor nō possint qcquā accipe ,p aliqua snia vel cā ⁊ delegata vel alio actu siue scripturis videndis iusta dispositionē statutorum ⁊ decretoꝝ ipsorū etiā vbi statuta nō adessent: ⁊ si cōtrafecerint ,p qualibet vice incurrāt ipso iure ⁊ facto penam florenorū.xxv. vltra penas a iure ⁊ statutis ⁊ decretis ĩpositas: in quā penā similiter vltra statutarias ⁊ que a decretis ⁊ iure ĩponunt̄ incurrat ēt ,p qualibz vice ps siue ali⁹ quisquis dederit: ⁊ si causidicus fuerit officio ,pcurandi priuēt̄. Saluo tn̄ q̄ ,p andatis siue cavalcatis ipse vicarius iudex siue assessor possit habere florenū vnū a solidis xxxij. ĩpialiū a qualibet ptiū singulis diebus ,p mercede sua vltra viaticū seu ĩpensas cibarias: de huiusmōi aūt penis quas ꝗfacientes in hoc capitulo cōprehensi incurrerint. Decernim⁹ vt ptes due cōmunibus vrbium terrarum opidorum ⁊ locorum vbi contrafactum fuerit applicentur: tertia vero accusa

HAYKOBA ДЕРЖАВНА БІБЛІОТЕКА
ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

tori attribuatur.

¶ Qd aliquis magistratus non se impediat de aliqua re nisi regulariter ad se spectet sub pena priuationis officij. Rica.

xliij **Item** Quoniam intelligimus plerosq magistratus nostros q iurisditionem habet in alienam messem falcē interdū ponere: ac qd alterius officio spectet occupare: mentisq nre sit vt quisq munus sibi demandatum exequat: nec in alienam inuadat, puinciam: generaliter hoc presenti decreto siue capitulo Edicimus ⁊ sancim⁹ ne quis post hac in dominio toto magistratum seu iurisditionē exercere audeat nec possit dirrecte nec per indirrectum mediate nec imediate de re aliqua se intromittere de qua litem oriri quouis modo cōtingat nisi regulariter ad eorū officiū spectet: vel supinde delegationē seu cōmissionē a nobis habuerint aut partes consenserint vel iurisditionē prorogauerint: qd si aliter illorum quispiam fecerit ab officio cui preerit priuatum ⁊ abductum esse intelligimus ⁊ ita priuamus ⁊ abdicamus.

¶ Qd blada nata super possessiōibus suis cōduci possint de loco ad locū requisita tñ licētia ab officialibus qui eam dare teneantur gratis. Rica.

xliiij **Primo** Ut circa blada de loco ad locū cōducenda cōmodemus subditis nostris quātū fieri possit: occuramusq fraudibus q̄ taz in descriptiōibus ipsorū bladorū faciendis q̄z in modo per capitaneos nros ad deuet⁹ p̄cedendi cōmitti possent, Edicimus decernim⁹ ⁊ sancimus q̄ post hac in vniuerso dñio nostro conducere cuilibet liceat de loco ad locum blada propria nata super possessionibus suis modo cōducantur ad habitationē p̄priā regsita prius ab officialibus licētia q eā gratis facere teneant ⁊ si nō fecerit, p cōcessa habeat. Panicū vero auenā legumina castaneas ⁊ melicā ⁊ alia que sub specie bladorū nō cōprehēdunt etiam sine licentia conducere vt supra liceat. De oriza vero siue riso qz nōnullos ante hac ordines fieri iussimus: volumus vt ordines huiusmodi vsqz ad kalendas augustas proxime futuras obseruent: posteaquā risus ipse conduci libere ⁊ sine licentia queat: quēadmodum ante ordines predictos consueuerat.

¶ Qd p iudicē stratarū non fiant cōdēnationes contra cōmunia locorū nisi ipsis citatis ⁊ seruata certa forma. Rica.

xlv **Item** Quia de iure viarum seu stratarum vrbis ⁊ ducatus nostri mediolani ac officialibus aliarum vrbium opidorū terrarum ⁊ locorum dominatus nostri super hisdem vijs ⁊ stratis plurime querelle deferuntur ob condemnationes extorsiones ac compositiones que ad eorum officium in publicum ⁊ priuatum detrimentum perperam fieri dicuntur. Edicimus ⁊ decernimus q̄ post hac in toto dominio nostro per ipsum iudicē ⁊ officiales non possint fieri vlle cōdemnatiōes cōtra cōia ⁊ homines villarū terrarū ⁊ locorū ducatus nri mediolani ⁊ aliarū ciuitatum vt supra nisi prius legittime citata fuerint dicta cōia ⁊ hoīes: ⁊ si cōtingat eos vel ea cōdēnari nō possint fieri executiones nisi cōdēnatis iterum citatis qui si in aliquo proba re voluerint se aptasse temporibus debitis stratas, p sua ꝓtingēti portōe admittant eorū defensiones ⁊ p̄batōes mediolani corā vicario p̄uisionū ipsius

vrbis

vrbis ⁊ in alijs ciuitatib⁹ corā Cōmissario vbi sit diuisum tribunal cōmissarij a pretore: ⁊ qñ sit idem tribunal corā Refrendario: ⁊ si p̄batū fuerit stratas debitis tpibus aptatas vel nō egere reparatōe ꝑdēnatio p iudicez seu officiales ita facta annullet: ac p irrita ⁊ nulla habeat: hisqz qui ꝑdēnauerit ꝑdēnatus ipse sit ⁊ esse ītelligat in summa in eiusmodi ꝑdēnatōe ꝑtenta: ⁊ q̄ pena cōmuni nostro mediolani vel alijs cōibus vbi agi cōtinget applicet vltra expensaꝝ refectionē: ad quam teneri ⁊ cogi ipsum iudicē ⁊ officiales erga condemnatos volumus: hoc etiam addito q̄ si cōperiatur ipsum iudicem ⁊ officiales cōpositionez cum aliquib⁹ inisse ante condēnationē secutaz nō aptatis stratis teneat ⁊ cogatur duplu restituere illis cū quibus cōpositionē inierit. ⁊ nihilominus vie p quib⁹ facta fuerit cōpositio reficiant ⁊ aptent: post secutam autē ꝑdemnationē cōpositiones fieri nō p̄hibemus, hoc etiam addito q̄ ipse iudex pecunias ex quibuscūqz cōdēnationib⁹ ⁊ cōpositionib⁹ vt.s̄. faciēdis exactas teneat ꝑsignare ⁊ ꝑsignet Thesaurario cōis mli vel alioꝝ cōium vt.s̄. q postea eidez iudici salariū debitū iusta ordines p̄soluat ⁊ si iudex contrafecerit non consignando pecunias vt.s̄. cōdemnetur in salario duoꝝ mensium pro qualibet vice applicandoꝝ cōmuni mediolani vel alijs cōibus vt.s̄. pro duabus partibus: ⁊ pro tertia parte accusatori.

¶ Qd posterij salis forenses necnō tabernarij fieri non faciant exequutiōez tanq̄z pro debitis camere ab aliquo officiali camere nisi pro debito salis ⁊ ex omni cā daciaria tantū: in reliquis accedatur ad iudicem ordinarium sub pena amissionis crediti sui. Rica.

xlvj **Item** Quoniam intelligimus posterios forēses salis necnon tabernarios pretextu salis ⁊ alioꝝ creditoꝝ ex causa datiaria prouenientium, p quibus exequutio sub officialibus camere nostre illis conceditur exequutionem pro alijs quoqz rebus creditis sub hysdem officialibus intēdere: hacqz arte vti q̄ vltimaz solutionez que sibi a debitoribus suis fiat ponūt ad partitum pro sale ⁊ rebus datiarijs: ⁊ illud qd exigunt semp ponunt ad partitum aliaruz rerum: ⁊ hoc modo exequutio pro sale ⁊ rebus datiarijs fieri videatur. Nos vt huic fraudi in cōmune subditoꝝ nostrorum beneficium occuramus Sancimus ⁊ decernimus vt post hac posterij forenses salis necnō tabernarij vbicunqz locorū dominij nostri nō debeāt nec possint intendere nec fieri facere exequutionem contra quēquam sub aliquo camere nostre officiali nisi pro credito salis ⁊ ex causa datiaria proueniēti: sed in reliquis accedāt ad iudicem ordinariuz ⁊ qui contrafecerit amittat creditū qd lucro cedat debitori: iniungentes expresse ⁊ iubentes ipsis camere nostre officialib⁹ vt exequutionem sub se pro rebus alijs q̄z pro credito salis vel rerum datiariarum petendis ⁊ intentandis huiusmodi posterios ⁊ tabernarios non audiāt nec exequutionē concedant. Decernimusqz insuper q̄ prime queque ipsis posterijs ⁊ tabernarijs ab eorum debitoribus faciende solutiones cedant ⁊ cedere intelligantur ad extinctionem debiti salis ⁊ aliaruz rerum datiariarū si qd debitum ex his fuerit: dictiqz posterij ⁊ tabernarij non possint in facto p̄pro sibi ius dicere: hecqz omnia in presenti capitulo contenta locuz habere ⁊ obseruari volumus non obstantibus aliquibus ordinatōibus que in fauorē ipsorum posterioꝝ ⁊ tabernarioꝝ facte reperirentur litterisqz eis concessis ⁊ cōcedendis quas in hac parte dūtaxat irritas esse volumus nisi in eiusmodi litteris huic capitulo in indiuiduo derogetur.

HAYKOBA ИМЕНИ ПОТЕМКИНА ОНЧИКОВА

¶ Contra datiarios ⁊ ꝓtestabiles portarũ ne accipiãt quicq̃ ꝓducentibus siue educentibus res intra ⁊ extra ciuitatem sub pena. Ꝓica.

xlvij **Item** Cum superioribus annis multe ad nos querimonie deferent de rapinis ⁊ extorsionib⁹ que a datiarijs ⁊ ꝓtestabilib⁹ portaꝫ mli cõmitti affirmabant. Deminim⁹ nos decretũ siue ordines ꝓdidisse huiusmõi rapinas ⁊ extersiones a dictis opportunis penis interdicentes tenoris subsequẽdis ⁊c. Io. Galeaz maria sforcia Vicecomes Dux Mli ⁊c. Ex optimis sanctissimisq̃ Illustrissimoꝫ maioꝫ nr̃oꝫ decretis cõpertũ hẽmus eos ꝑcipue quodã studio ac maxima cura ꝓuidisse: vt q ad amplissimã Mli vrbẽ res vllas veherent aut ab alia educerent a ꝓtestabiliũ portarũq̃ datiorũq̃ iniuria ĩmunes ⁊ ꝓsus illesi seruarent existimauerũt ꝑncipes sapiẽtissimi id nõ solũ ad cõmodũ incremẽtũq̃ ciuitat]: sed et ad decus gloriãq̃ suã ꝑtinere. Extat inter cetera Illustrissimoꝫ dñoꝫ Bernabonis ⁊ Galeaz vicecomitũ edictuꝫ ꝓductuꝫ anno tricẽtesimo ⁊ sexagesimo q̃rto supra millesimũ ad decimãnonã diem augusti qua grauissime pene eris ⁊ corporis decernunt taꝫ datiarijs q̃ ꝓtestabilibus si ab ipsis ducẽtib⁹ vel educẽtibus eiusmodi res vllo mõ q̃cquã ademerint. Extãt insup q̃ plurima ꝓclamata ⁊ decreta alioꝫ excellẽtissimoꝫ principũ vrbis mli Ducuꝫ quib⁹ eiusmodi edictũ replicat ⁊ ꝓfirmat: sed maiores etiaꝫ pene ꝗ facientib⁹ inunguntur. Interdiciturq̃ ipsis datiarijs ⁊ ꝓtestabilibus vt ꝑter datia limitata nihil ẽt ab his q sponte dare videbant possint accipere. Aliaduerterũt ꝑncipes prudẽtissimi fore vt ipsi ꝓtestabiles ⁊ datiarij molestias aliq̃s ⁊ ipedimẽta indebita vectorib⁹ ꝑtereuntib⁹ afferrent quibus se aliquo ꝑcio redimere cogerent q̃ sponte ꝑbere viderent. voluerunt q̃ vias quaslibet rapinaꝫ tam directas q̃ indirectas ꝑcidere ⁊ ꝓsus euellere. eoꝫ nos clarissimis exẽplis inducti anno ꝑsenti ꝑ magistros ĩtratarũ nostraꝫ iussimus edici ⁊ sanciri ne ꝓtestabiles portaꝫ neue datiarij nec ꝓtestabilium datiorũq̃ familia ducẽtibus vinuꝫ paleã fenũ ligna ⁊ alias qualescunq̃ res quicq̃ ꝑter datia limitata aufferrent nec acciperent sub penis pecuniarijs ⁊ corporalibus infrascriptis vz q̃ patroni datiariorũ tenerentur ad solutionem quadrupli eius rei que per suos officiales ⁊ familias raperetur: eandẽq̃ penam incurrent ipsi officiales ⁊ famuli ac insuper patroni eculeo quater officiales ⁊ famuli contrafacientes torquerentur aut in berlina ponerentur ꝓ ipsorum magistorum arbitratu. Contestabiles vero custodia ⁊ officio cõtestabilie simulq̃ omni credito qõ cum camera nostra habent penitus ꝓiuarentur: ꝑeter q̃ obligatus esset vnusquisquis contestabilium ꝓ famulis suis contrafacientibus.

¶ Cum autẽ in ꝓsentiaꝫ varijs ĩnumerabilibusq̃ ciuiũ nostroꝫ querellis ad nos allatum fuerit datiarios ⁊ ꝓtestabiles seu eoꝫ famulos eo temeritat] ac insolentie deuenisse vt spreto magistroꝫ edicto huic voluntati nostre ꝓtraueniant visum est nobis idem nostro itẽ noĩe ꝓfirmare vt quicunq̃ post hac ꝓtrafecerint oĩ sublata excusatione irremissibiliter puniat̃ ob eas res ex certa scientia motu, ꝓprio ⁊ de nostre potestatis plenitudine interueniẽte ꝗsensu parabula ⁊ decreto Illustrissimi dñi Ludouici marie sforcie Vicecomitis patrui curatoris locũtenentis ⁊ capitanei nr̃i generalis. Edicimus decernim⁹ ⁊ sancimus vt q̃s datiarius ⁊ cõtestabilis aut eoꝫ officialis ⁊ famulus audeat quicq̃ accipere a ducentibus vel educẽtibus res vt. s. nec ẽt ab his q sponte dare videbuntur cõtra dispositionem edicti suꝑascripti a magistris intratarum nostrarum iussu nostro conditi anno proximo. M.cccc.lxxxviij. die. viij. mensis

mensis septẽbris sub penis in ipso ꝓtentis atq̃ vt huiusmodi rapine ac extorsiones facilius coherceant. Statuimus edicimus ac decernimus ꝓ eiusmodi extorsione ac rapinis fides adhibeat̃ plena his qui querellas ferrent cũ eorũ sacramento ꝑm predictoꝫ decretoꝫ formaꝫ. mandantes vicario ⁊ duodecim prouisionuꝫ mediolani vt presens decretum nostruꝫ in reliquoꝫ decretoꝫ nostrorum volumine inscribi faciant. Magistris vero intratarũ capitaneo iustitie mediolani presentibus ⁊ futuris vt id faciant perpetuo inuiolabiliter obseruari ⁊ a ꝓtrafaciente vt. s. dictum est exigi. In quoꝫ ⁊c. Datꝰ Vigleuani die. ij. septembris. M.cccc.xc. Signatꝰ Philippus Comitis. Quibus quidem decreto ⁊ ordinibus cum publica vtilitas adiuuetur. illud siue illos presenti capꝰo reuocamus: atq̃ vt diligentius custodiant̃ ꝓprijs exequutoribus datijs iam nunc deputamus ⁊ ꝓstituimus quo ad vrbem nostram mediolani: illum seu illos qui per tempora gerent capitaneum Arcis nostre porte iouis: quo vero ad alias vrbes qui cõmissarij officio fungant̃ respectu cõtestabiliũ famulorũq̃ suoꝫ. Respectu vero datiorum famulorũq̃ ⁊ officialiuꝫ suorum mediolani cum ex magistris ordinarijs qui in magistratu preberit rebus mediolani. in alijs vero vrbibus is qui Refrendariã geret Mandamusq̃ ⁊ iungimus eiusmodi capitaneo cõmissarijs magistris ⁊ refrendarijs per tempora futuris: ⁊ cuilibet eorũ vt circa huiusmodi munus inuigilent custodesq̃ siue exploratores apponant qui aduertãt an ipsi datiarij ⁊ cõtestabiles eorũ q̃ famuli ⁊ officiales predictis decreto ⁊ ordinibus ꝓtrafaciant: ⁊ si contrafecerint ꝑ se quicũq̃ illos puniant ⁊ puniri iubeant iusta formaꝫ decreti ⁊ ordinum ipsoꝫ hoc addito q̃ si predicti contestabiles vltra tres vices ꝓtrafecerint etiam officio ꝓiuent̃ ac ꝓiuati esse intelligant̃. Quodq̃ ipsi capitanei ⁊ magistri ac eorum successores vt supra si negligentes se prestiterint ad inquisitionẽ ⁊ punitionẽ huiusmõi ipi quoq̃ officio ꝓiuent̃ ꝓuati eẽ intelligant̃.

¶ Qõ habentes liberos duodeciꝫ sint ĩmunes ab imbotaturis ⁊ alijs oneribus extraordinarijs. Ꝓica.

xlviij **Item** Quoniam circa ĩmunitatẽ habentiũ duodecim liberos dubitari ⁊ disceptari interduꝫ intelligim⁹ q̃uo seruanda sit. Declaramus ⁊ decernimus quicũq̃ numerũ duodeciꝫ liberoꝫ habuerit illos cũ ipsis filijs tam maribus q̃ feminis quoad vixerint eos deniq̃ filios post parentũ mortem in cõe viuentiuꝫ seruandos esse ⁊ seruari ĩmunes debere ab imbotaturis omnibusq̃ oneribus extraordinarijs. In quoꝫ testimoniũ presentes quas ꝓ lege inuiolabiliter seruari: ⁊ in alioꝫ decretoꝫ nostroꝫ volumen redigi volumus: fieri fecimus ⁊ registrari nostriq̃ sigilli ꝑpressione muniri. Datꝰ Mli die. xvj. februarij. M.cccc.xcv. Signatꝰ. B. chalchus.

¶ Decretum cum ordinibus seruandis circa onerum solutiones a calendis Januarij. M.cccc.lxj. in antea. Ꝓica.

xlix **Dux** Mli ⁊c. Papie angleriq̃ comes ac cremone dñs dilecti nr̃i cuꝫ multiplicib⁹ ac quottidianis vexaremur ob eas q̃ in gẽtes exsuscitabant̃ q̃rellas sup distribuẽdis ⁊ soluẽdis onerib⁹ taꝫ ꝑ nos ⁊ camerã nr̃am q̃ aliter necessario incũbentib⁹. Nos quorum cura est potissima vt subditoꝫ ipsorum omni cõuenientie ⁊ quieti consulat̃: vt que illa onera que declinari ⁊ auerti non possunt adhibita saltẽ omni possibili equalitate tollerent̃ cõpilari

Копія імені Ф. ЧИКОВА

nu per ⁊ stabiliri fecimus ordinem quēdam sub capitulis tribus quor dispo/
sitione plurimas ex huiusmodi ꝓtrouersijs ⁊ differentijs declinari ⁊ dirrui ⁊
omnem ipsor non minimaz partem recte ⁊ aliquando distribui posse confidi
mus volumus igitur vt ordines ipsos in locis illic consuetis diuulgari ⁊ pu/
blicari ac in volumine aliorum ordinum ⁊ decretorum nostroruz inseri facia/
tis: illos in posteruz in casibus qui in ipsis comprehēduntur seruetis ⁊ obser
uari inuiolabiliter faciatis. Datj Mdli die.xiiij.februarij.M.cccc.lxj. Si
gnatj Vincentius a tergo. Egregio militi ⁊ prudentibus viris potestati ⁊ re
frendario nostris papie ac nobilibus capitaneo districtus ⁊ cōmissario sup
taxis equorum.

¶ Suspensio suprascripti decreti facti circa ꝓtributionē onerum. Prica.

l **Blancha maria** Et Galeaz maria vicecomites duces Me
deliolani ⁊c. Dilecti nostri cum plurime a
subditis nostris hincinde delate sint querelle de decreto nostro edito in ano
M.cccc.lxj.circa contributionē onerum respectu bonorum emptorū ⁊ emen
dorum per ciues a ruralib⁹ ⁊ viceuersa per rurales a ciuibus disponimus de/
cretum ipsum reformari ⁊ ad certos quosdam limites reduci. Idcirco cōten/
tamur ac volumus ꝙ decretum ipsum ac omnes quaslibet ipius vigore fa/
ciendas exequutiones in suspenso teneatis sicuti ⁊ nos per presentes suspen
dimus donec eiusmodi reformationē vobis misserimus ⁊ quid supinde fien/
dū fuerit ordinauerimus. Datj Mediolani die.xxv.augusti.M.cccc.lxvj.
Signatj Lichus a tergo. Nobilibus viris refrendario ⁊ cōmissario equorū
papie nostris dilectis.

¶ Decretum nouum super distribuendis ⁊ soluendis oneribus cum certis
moderationibus ⁊ limitationibus superinde factis. Prica.

lj **Dux** Mediolani ⁊c. Dilecti nostri eo ano.s.M.cccc.lxvj.quo post fe/
lices dies Illustrissimi quondā felicis memorie principis ⁊ claris/
simi dñi genitoris nostri obseruandissimi ad hunc principatum assumpti fui/
mus legitimis ꝓbabilibusqz causis ⁊ rationibus nos mouentibus suspendi/
mus in nōnullis dominij nostri partibus decretū alias de anno.M.cccc.lxj.
per ipsum quondam Illustrissimū principem genitorem nostrum editum sup
distribuendis ⁊ soluendis oneribus tam camere nostre soluendis q̄z aliter ne
cessario in contrahentibus: eo quidez animo ⁊ intentione vt rebus status no
stri melius compositj ⁊ stabilitj: ⁊ ipso decreto diligentius examinato: ⁊ in ali
quibus que necessario videntur moderato ⁊ limitato opportuna suꝑinde ꝓ/
uisio accomodari posset. Itaqz cū in p̄senti res status nostri ⁊ subditor nr̄or
diuina indulgētia pace ⁊ trāquilitate fruantur: ⁊ nos magnopere cupiamus
ipsos subditos nostros in ipsis ferendis oneribus equalance ⁊ sine discrimi/
ne omni cum moderatione gubernari. Decretū ipsum per senatores vtriusqz
consilij ⁊ magistratus nostros reuideri ⁊ in nōnullis partibus moderari feci
mus: ⁊ id ipsum presentibus insertum ad vos mittimus. Volentes atqz iun/
gentes vobis vt ipsum nouū decretū cū ipsis reformatōibus ⁊ limitatōibus
in locis vrbis istius nostre cōsuetis diuulgari ⁊ publicari ⁊ in volumīe alior
ordinū ⁊ decretor nostror inseri faciatj: ⁊ illō ipm in casib⁹ q̄ sub eo cōprehē
dunt seruetis ⁊ seruari faciatj: oī remota in postez suspēsione si qua facta est
in ista

in ista ciuitate nostra aut aliquibus comitatus nostri papie partibus: ⁊ vbi
actenus ipsum decretum non obseruatum fuit ꝙ de cetero omnino obseruet.
Datj papie die secūdo octobris.M.cccc.lxxiij.Signatj Christoforus a ter
go. Prudentibus viris Refrendario nec nō presidentibus negocijs ciuita/
tis ac officiali super taxis equor ciuitatis nostre papie dilectj. Ordines no/
stri seruandi circa onerum solutiones.

¶ Primo ꝙ quicunqz ciuis originarius vel ex priuilegio qui habitet cuz fa
milia sua vel minori parte familie sue a festo sancti Martini cuiuslibet anni
vsqz ad calēdas iunij vel aliqua parte ipsius tēporis: que minor diebus octo
ꝓtinuis non existat aliqua terra castelo burgo loco villa cassina hospitio mo/
lendino vel taberna nobis tam mediate q̄z imediate subdito vel subdita: siue
ibi laborauerit vel laborari fecerit terras ad suas manus siue nō ⁊ siue ibi fe
cerit aliquod exercitium siue non: teneatur pro toto illo anno. Saluo tamē or
dine reformationis estimi: quodquidem de quinquēnio in quinquēnium de/
beat reformari ibidem contribuere ad onera ipsi loco per nos aut cameram
nostram imposita ⁊ imponenda: non autem ad alia aliter incumbentia pro
bonis que ibidem habuerint: non tamē cū vilicis seu cuz vicinis sed cū nobi
libus si ibi aderint vel separatim: nisi specialez haberent exemptionē seu īmu
nitatē. ¶ Circa aūt onus salis seruentur ordines super sale specialiter facti
videlicet vt leuare teneantur salem vbi habitant separatim tantum ⁊ non cū
vicinis seu cum cōmuni terre in qua habitant. ¶ Cum hac tamen declaratōe
ꝙ id qō supra decernitur de ciuibus foris habitantibus intelligat̄ de his qui
extra ciuitatem habitare reperientur post festum sancti Martini nūc prime
futuri ad hoc vt ciuibus ipsis spacium relinquatur deliberandi vtrum foris
an in ciuitate velint residere.

¶ Item ꝙ quicūqz siue ciuis siue habitans cum tota familia ī ciuitate ⁊ ibi/
dem estimis ⁊ oneribus ꝓtribuens siue non ab anno.M.cccc.lxj.quo aliud
decretum super similibus oneribus conditum ⁊ publicatū fuit citra acquisi/
uerit ⁊ in futuruz acquiret titulo emptionis donationis transactionis insolu/
tum aut in dotez dationis siue inuestiture liuelarie aut ex successione vel lega/
to vel alio quouis modo bona aliqua īmobilia existentia in aliqua terra bur/
go ⁊ vt supra: pro quibus soluerētur in dicto loco onera vel que essent estima
ta in ipso burgo terra ⁊ vt supra: etiaz si taliter aegrens aliter esset exemptus
vel īmunis teneatur ⁊ obligatus sit pro futuro tempore dumtaxat in eodem
loco vbi solui consuetum fuerat pro talibus bonis onera quelibet substinere.
Decernentes tamen ꝙ solutiones pro similibus oneribus hinc retro vigore
dicti decreti factis si que facte sint valeant ⁊ teneant nec amplius repeti pos/
sint. Et predicta omnia locum habeant ⁊ habere intelligantur in omnibus il
lis locis ⁊ partibus ducalis dominij in quibus dictum decretū. M.cccc.lxj.
fuit suspensuz seu nō obseruatum. vbi vero nulla facta est suspensio ⁊ decre/
tum ipsum in viridi obseruatum fuit. Decretum ipsum. M.cccc.lxj.prout ia
cet obseruetur ⁊ exequutionē habeat vsqz in presentem diem. Pro tempore
vero futuro vbiqz locorum ducalis dominij decretū hoc nouum cum his mo/
derationibus ⁊ limitationibus locum habeat ⁊ omnino obseruetur.

¶ Item ꝙ ordines suprascripti solum intelligant̄ ⁊ locum habeant respectu
onerum impositorū ⁊ imponendor in futurū per nos aut nomine nostro vel
successor nostror. Non autem respectu oneruz que per cōia villaruz ⁊ locor
extra ciuitatez existentia imponunt̄ sed in illis obseruent̄ statuta ciuitatum ⁊
locorum. quibus non intendimus derogare.

HAYKOVY IMENI ПРОФЕСОРА ОЛЕГА ПЕТРОВИЧА ОСНИКОВА

¶ Littere cum inserto decreto de deriuatione aquarum & pratj irrigandis & aquis conducendis. Rica.

lij **Dux** Mdli &c. Bilectissime noster. Cupientes quantum lz prouersiam p̄cidere causas. Cōdidimus etiam sup deriuationib⁹ aquarū decretum: quod his annexum vobis mittimus itaq; intellecto tenore eiusdem statim per tubicenes in locis publicis & consuetis pro more ciuitatis & tam mediate quam immediate iurisditionis nostre illud ꝓclamari faciatis: & in volumine aliorū decretorū nostrorū ibi describi atq; registrari: & ab oībus incōcusse obseruari. De huiusmodi facta publicatione postmodū illico rescribēdo. Datj Mdli die. xiiij. iunij. M.cccc.lxxxiij. Signatj Marcus a tergo. Spectabili doctori cōmissario potestatiq; nostro papie ac consiliario dilecto.

Tenor decreti.

Jo. Galeaz Maria sforzia vicecomes Dux Mdli &c. Memores sumus alias conditū fuisse per Illustrissimū & excellētissimū quondam. d. Galeazium mariam sforziam vicecomitē Ducem Mediolani genitorem nostrum decretum tenoris infrascripti sup deriuatione aquarū vz. Dux Mdli &c. Bilecti nostri vt e medio tolleremus nonnullas difficultates & contentiones a paucis annis citra exortas in materia aquarū que eruunt & deriuantur in plurimis ducatus nostri Mdli partibus: tam ad vsum pratorum q̄ molendinorum quorum magna copia ab anno cōclusę pacis laudeñ. M.cccc. liij. citra aucta est & indies augetur: tam ad vtilitatē camere nostre q̄ subditorum nostrorum: reuideri & examinari fecimus per vtrunq; consiliū nostrum & magistratus ordinarios & extraordinarios ac vos vicariū ꝓuisiōis istius inclite ciuitatis Mdli decretū vetus alias superinde editum: & nonnulla statuta Mdli in materia ipsa disponentia: & qz ipsum decretū vetus lz in alijs ciuitatibus dñij nostri als publicatū fuerit & obseruatū prout etiam de presenti obseruatur: in ipsa tamen ciuitate Mdli non videtur publicatū nec in viridi esse obseruātia ꝓpter nōnullas alias difficultates in ipsa materia suscitatas. Id circo decretum ipm reformari & limitari fecimus ac in meliorem formā digeri: vt omnibus querellis occurramus. Itaq; ipsum nouum decretū his insertum ad vos mittimus volentes & iniungētes vobis q̄ ipm in ipsa ciuitate & locis consuetis publicari faciatis ac in volumine aliorū decretorū nostrorū describi atq; inseri & de cetero omnino obseruari. Datj Vigleuani die. xviij. nouēbris. M.cccc.lxxiij. Signatj Christoforus a tergo. Egregijs ac sapiētib⁹ viris nec nō vicario, puisionis inclite ciuitatis nre: Mdli cū sigilo ducali ꝓsueto.

¶ Sequitur decretum. M.cccc.lxxiij. die. xvij. nouembris super deriuatione aquarum ꝓsultatum & deliberatū per vtrūq; consilium & magistros vtriusq; camere & vicarium prouisionis.

¶ Considerantes tam priuatam q̄ publicā vtilitatem que quottidie prouenit ex aquis que eruunt & deriuant in ducatu nro Mdli: nō modo ad irrigationē pratorum sed vsum quoq; molendinorum: quorum ꝓfecto magna q̄ntitas annis superioribus aucta est & indies augetur & intēdentes pariter p̄cidere ac e medio tollere multas ambiguitates & ꝓtentiones que ꝓinde inter subditos nostros oriri possent. ¶ Tenore presentū edicimus statuimus & decernimus q̄ omnibus & singulis habentibus ius & facultatē aque deriuande tam ex fontanilibus q̄ aliter liceat ipsam aquam deriuare & conducere seu deriuari & ꝓducī facere cauando clusas & alia quelibet necessaria faciendo per quascūq; terras & possessiones cuiuslibz persona cōis vel vniuersitatis dicti ducatus nri

Mediolani

mediolani: etiā decedente & secus vias publicas ad minus tñ dānum & incōmodū partium: ita q̄ liber sit ipsius aque decursus ipsis tñ deriuantibus & ꝓducētibus prius soluentibus omne & totum illud terrenum qd occupabit i ipsis cauamentis ad estimationē duorū vel pluriū virorum in talibus expertorum per partes eligendorū: & hoc tam respectu precij & valoris rei que occupabitur: q̄ etiam damni dandi qd estimari possit vsq; in duplum & nō vltra: & quilibet cōducētes & deriuātes huiusmodi aquā & quicūq; ea gaudentes teneant & debeāt facere & manutenere pōtes & saratoria & ageres & alia necesseraria ꝓut expediens fuerit. Ita q̄ predia & possessiones aliorū ex ipsa aqua conducenda maxime temporibus pluuiarū non habeant inundare aut aliquod damnum supportare: ne etiam strate & vie publice deuastari possint. Decernētes tamen q̄ nullus possit cōducere aquam extra ducatū mediolani ad alia territoria ciuitatj dominij nostri: nisi prius ipsa aqua seruiuerit molendinis vel irrigationi pratorum ducatus mediolani quibus cōmode seruire possit: nec etiam conduci aut deriuari possit aliquo pacto extra dominium nostrum sine nostra speciali licentia sub pena amissionis cuiuscunq; iuris: qd habuerit seu habuerint ille vel illi qui cōtrafecerit vel ꝓtrafecerint: & quoniam vti scimus acten⁹ orte vigentq; indies ac indies oriuntur multe & varie controuersie ꝓpter deriuatiōes aquarum que fieri volūt etiam sub alueis illorū qui ius habent aque ducende: huiusmodi controuersiarū materiam penitus amputare intēdentes. Tenore presentium ex creta scientia decernimus & edicimus q̄ vnicuiq; liceat & licitum sit etiam cōducere seu cōduci & deriuare seu deriuari facere aquam ipsam sub alueis quorūcūq; habentium ius aque ducende fieri faciēdo quecūq; *cauamenta* oportuna & necessaria. Ita tamen q̄ per talem cōducere volentem fiant aqueductus oportuni de lapidibus & cemento vel lignamine prout fieri poterit cum minori detrimento talis conducere volentis qui aqueductus fieri debeat vt permittitur lapidibus & cemento aut lignamine ad electionem & arbitrium eligendi per dominū vicariū ꝓuisiōis vt. s. Ita tamē q̄ & firmi & stabiles sint & aque illorum qui per alueum superiorē ius ꝓducendi hēant possint & valeāt libere deriuare absq; eo q̄ vlla pars ipsius aque non diuertatur seu decidatur inferius. Quēquidē aqueductum teneantur & obligati sint tales cōducentes semp & omni tempore manutenere firmum & illesum ita vt conducenti aquam desuper nullum per hoc preiudicium possit generari in aqua seu decursu. adijcientes etiam & volentes q̄ tales aqueductus taliter construi debeant q̄ alueus ipse superior nec eleuatus nec depressus vltra solitum remaneat sed aqua domini aluei superioris iuxta solitum libere & absq; vllo impedimento derruat. Verum ꝓ tollendis discordijs volumus q̄ primo ante ipsam fabricationem adsit fabricationi predictorum vnus deputandus per vicarium prouisionis partium cōfidens vel vnius in contumaciam alterius qui in talibus sit expertus qui modum det circa predicta: & si aliqua partū alterius ordinationē forte querelauerit de huiusmodi querella cognoscatur per ipsum vicarium qui eam reiciat vel admittat: & deinde rem moderet & refirmet vt sibi videbitur: liceat tamen & licitum sit omni tempore habenti superiorem alueum ipsum alueum fundare si id sibi necessariū & vtile fuerit absq; contradictione habentis inferiorem aqueductum: quo casu talis habens aqueductum inferiorem teneatur suis expensis ipsum inferiorem aqueductū ita aptare & etiam fundare vt nullo modo obsit vel obesse possit habenti alueum superiorem. Et si super predictis contingerit oriri differentiam. Volumus q̄ primo videatur & declare

B

HAYKOBEDOHY imeni Vladimira Dahnikova

tur per ipsum vicarium cõmunis mediolani: seu per aliam personaꝫ confidẽ tem partium seu vnius in contumaciaꝫ alterius per vicarium ipsum eligẽdũ ⁊ in talibus expertum antequam possit ad talem nouitatem deueniri. Volu/ mus insuper ⁊ edicimus vt presens nostrum decretum vna cum alio decreto de quo supra in toto dominio nostro publicetur ⁊ icõcusse seruetur: ita ⁊ tali ter q̃ loco vicarij prouisionis in locis vbi non sit talis vicarius succedãt po/ testates ciuitatum ⁊ terrarum nostraruꝫ: vel illi qui ex statutis ordinibus vel prouisionib⁹ ciuitatum ⁊ terrarum ipsaruꝫ succedere debent. In quoruꝫ ⁊c̃. Mediolani die. xiiij. iunij. Mcccclxxxiij.

Publicate die. xxv. iunij hora tertiarum ad schalas palatij versus plateam magnam per me Joãnẽaugustinũ de georgijs cõis Papie cãzellarium sono tube premisso vt moris est in multorũ cõgregatione ⁊ pñtia ⁊c̃.

¶ Qd̃ per statuta non derogetur decretis domini. Rica.

liij **Nos** Bñs Mli ⁊c̃. Comes virtutum imperialis vicarius generalis. Audientes per vos seu curiam vestram in dubiuꝫ, puocari vtruꝫ decreta nostra super delatione armoꝝ ⁊ bonis rebellium ⁊ homicidarũ con/ fiscandis camere nostre vendicet sibi locum an ne: maxime ꝓpter statuta il/ lius mee ciuitatis papie ⁊ cõfirmationẽ ipsoꝝ per nos nouiter factaꝫ: que vt vobis ⁊ curie vestre apparet quẽadmoduꝫ ipsis derogare videant̃. De quo miramur valde cuꝫ si bene perpendat̃ ⁊ ꝓsideret̃ inter illa statuta adsit vnũ effectualiter religens nos nequaq̃ intendere q̃ per statuta ipsa nec per con/ firmationem per nos de eis factã decretis nostris factis nec fiendis aliqua/ tenus derogetur sed in sui firmitate perdurent: qd̃ neqꝫ tacetur in litteris cõ/ firmationis predicte volumus ⁊ vobis per expressum mandamus ⁊ decerni/ mus quatenus ipsa decreta nostra edicta ⁊ edenda obseruetis ⁊ exequutiõi ⁊ obseruari ⁊ exequi faciatis: sicut venit dictis statutis ⁊ ꝓfirmatione ipsoꝝ nequaq̃ obstantibus. Dat̃ Malegnani die prio augusti. Mccc. xciij. Si gnat̃ Andreas barũcinus. a tergo Egregio militi potestati nostro papie.

¶ Expliciũt nõnulla decreta vltra numerũ qnquaginta eo egregie necessa ria quanto per ea statutis derogat̃: ⁊ ea agnoscas expedientia cum e numero forte mille sint exempta q̃ magis frequẽtiori vsui adaptant̃ manu sacratissima qdeꝫ regia roborata: eodẽ quo statuta ingeniolo expolita: que vo lens regras ad blibliothecã itrãte palatio Papie magistri Philipi d̃ cassano bibliopole.

✠

liiij **Cognoscendo** Expressamente il Magnifico doctore ⁊ ca/ ualero misere lo Podesta de la cita ⁊ conta do d̃ Pauia ⁊ li Spectabili dñi deputati al officio de la ꝓuisiõe ⁊ gouerno dessa cita quãto sij intẽtione del nr̃o Illustrissimo ⁊ excellentissimo Signore che li ordini ⁊ decreti soi fianno seruati adunguem: come appare p littere de sua excellẽtia nouamẽte scripte dat̃ Mli die. xiij. mẽsis pñtis: tra liquali de/ creti ⁊ ordeni se dispone certo capl̃o de li pagamẽti quali hãno ad essere fa/ cti ad li seruitori ⁊ famei per la mercede loro p le exequutiõe accadeno essere facte cossi reale como psonale i la dicta cita ⁊ cõtado. Et adcio che ogniuno intẽda accadendo essere facte alcune de dicte exequutiõe cossi reale como p/ sonale p dicti seruitori ⁊ famei ⁊ cossi in cita como in cõtado sia che si voglia: quãto habij ad hauere: ⁊ gli sij essere satisfacto p la dicta sua mercede ⁊ p le/ uare le extorsiõe indebite ⁊ gli excessiui pagamenti se soleno fare ⁊ extorqui/ re per alcuni de dicti seruitori ⁊ famei. E ordinato che li ordeni moderati ⁊ li mitati sopra dicti pagamenti nel mõ ⁊ forma se cõtene qui de sotto siano pu/ blicati ⁊ obseruati adunguem ꝓut iacẽt soto le pene se conteneno in li ordini p̃dicti ⁊ i le lr̃e ⁊ decreti del p̃libato Illustrissimo signore ⁊ statuti dessa cita. Et ipero il pñte misere lo Podesta ⁊ deputati. Et de mandato suo si facta la presente crida adcio che ogniuno ne possi hauere notitia. Et de dicti orde ni ne possi pretendere ignorãtia. Quali ordeni de pagamẽti sono ifrascripti.

Primo Ad capiendũ vnuꝫ hoiem in ciuitate siue burgis Papie ⁊ consignatuꝫ in carceribus cõis papie hẽant ⁊ cõsequantur ipsi seruitor ⁊ familia ac eisdem soluat̃ ꝓ eorum mercede in totũ si exequutio fuerit florenoꝝ qnquagita ⁊ abinde supra cuiuscũq̃ quãtitat̃ existat ⁊ quot/ quot numero sint ipsi seruitor ⁊ famuli librã vnã ⁊ solidos sedecim ipalium.

¶ Si vero talis exequutio facta fuerit a florenis quinquaginta vsqꝫ i trigin ta libram vnam ⁊ solidos quattuor imperialium.

¶ Si vero talis exequutio facta fuerit a florenis triginta vsqꝫ in quindecim ⁊ abinde infra libram vnam imperialiũ.

¶ Si vero exequutões p̃dicte cõtingent fieri per comitatũ dicte ciuitat̃ ha beãt ⁊ habere debeant ipsi seruitor ⁊ famuli ꝓ quacunq̃ exequutione cuius/ cunq̃ summe existat solidũ vnum ꝓ quolibet miliari distanti a dicta ciuitate ⁊ ꝓ quolibet famulo cũ hoc q̃ non sint plures numero sex ꝓputato seruitore.

¶ Item si cõtingat stare in possessione in ciuitate vel burgis vel in villis ha/ beant solidos quattuor iperialiũ ꝓ quolibet famulo singulo die vltra expen/ sas ⁊ non sint vltra tres pedites.

¶ Si vero ꝗtingat stare in possessione equester hẽant ⁊ hẽre d̃beãt vltra ex pensas cibi ⁊ potus solidos decem imperialium pro quolibet.

¶ Pro exequutiõibus vero realibus que ꝗtingẽt fieri p seruitores ⁊ famu/ los predictos seruẽtur ordines camere pignorũ sup hoc disponẽtes ⁊ eisdeꝫ soluatur pro eorũ mercede prout infra vꝫ.

Primo Pro quacũq̃ pignoratiõe ⁊ exequutione cuiuslibet licentie cuiuscũq̃ psone cõitatis ⁊ vniuersitatis que ascẽdat ad sum/ mam florenorũ quinquaginta ⁊ abinde supra quãtecũq̃ sint ⁊ ipsa pignora fuerint valoris cõis ⁊ estimatiõis florenorum quinquaginta ⁊ abinde supra quãtecũq̃ quãtitatis existant habeant ⁊ habere debeant pro eorũ mercede si fuerit in ciuitate vel burgis ciuitatis libraꝫ vnã ⁊ solidos quattuor ipaliũ.

HAYKOВА ЕЛИЗАВЕТА ЮРЬЕВНА ОБЩИЙ ИМЕННОЙ УКАЗАТЕЛЬ ПОЗДНЕЙШИХ ПЕЧАТНИКОВА

Taxa super mercede baruariorum.

A florenis quinquaginta vsqz in triginta in ciuitate ⁊ burgis solidos duodecim imperialium.
A florenis triginta vsqz in quindecim in ciuitate ⁊ burgis solidos decem.
A florenis quindecim vsqz in decē in ciuitate ⁊ burgis solidos octo.
A florenis decem vsqz in quinqz in ciuitate ⁊ burgis solidos sex.
A florenis quinqz vsqz in duobus in ciuitate ⁊ burgis solidos tres.
A florenis duobus ⁊ abinde infra in ciuitate ⁊ burgis solidos duos.
Et similiter solidos duos pro precepto spreto.

Exequutiones Autē que fieri cōtingent vt supra in comitatu nuncius ⁊ seruitor seu seruitores hēant ꝑ qua cūqz pignoratiōe ⁊ exequutiōe cuiu slibet licentie que fieri cōtingent i comitatu vt infra: ⁊ q̄ nullus seruitor siue baruarius possit aliquē eodē die pignorare vltra licentiā vnā ad instantiā eiusdēmet psone: etiā si licentie forent sub diuersis diebus concesse. Et si talis exequutio ⁊ pignoratio fiat intra miliaria quattuor iuxta ciuitatem: si fuerit ꝑ precepto spreto habeant ⁊ consequantur seruitor ⁊ socij si fuerit vna licētia tantū in eadem terra ⁊ loco quotquot sint ipsi seruitor ⁊ socij ⁊ famuli hēant ꝑ tali pignore solū solidos sex imperialiū. Si due licētie ēt diuersis psonis hēant solidos quattuor ꝑ vtraqz: ⁊ si a duabus licentijs supra habeant solidos tres ꝑ singulo pignore ⁊ singula tali exequutione. Si vero talis exequutio seu exequutiōes fieri cōtingent vltra miliaria quattuor ipsi tales seruitor ⁊ socij cōsequantur ⁊ habeant ꝑ vnica licentia vt. s̄. solidos decē: si due vt. s̄. habeant solidos sex ꝑ vtraqz ⁊ abinde supra quotquot sint habeāt solidos sex imperialiū pro singula. Si vero exequutiones fieri cōtingant de summis vt supra in ciuitate limitatis suprascripti seruitor ⁊ socij si fuerint intra sex miliaria habeant duplū solutiōis vt supra taxatū in ciuitate. ⁊ si vltra sex miliaria tūc taxa vt supra data triplicetur. Et q̄ quilibet seruitor ⁊ socij qui repient cōtrafacē presenti capitulo ꝑpter ignorātiam rusticorum pro prima vice quilibet cōtrafaciēs puniat in solidis decē: ꝑ secūda in solidis viginti: ꝑ tertia si conuictus fuerit de tali cōtrafactione coram dominis potestate ⁊ presidentibus priuet ab ipso officio ⁊ non possit tempore regiminis eiusdem potestatis acceptari.

Item Nō si in futurum cōtinget aliquem seruitorem famulos seu socios recipe seu extorqueri ab aliqua psona aliquid supra plus vltra taxam predictam tam respectu exequutionis psonalis q̄z realis teneant ꝑ singulo grosso soluere florenū vnum: ⁊ credat sacramento derobati ⁊ detēti que pena ꝑ medietate applicetur camere ducali: ⁊ ꝑ alia medietate cōitati Papie que exigat ⁊ quā exigere teneat Magnificus dñs Potestas papie a quocūqz cōtrafaciente sine alio ꝑcessu sub pena salarij sui mēsiū duorꝫ.

Item Si ꝗtingeret aliquez creditorē dare aliquid vltra suprascriptas limitationes factas alicui baruario seu famulo ꝑ fienda exequutione cōtra debitores aliquos q̄ id plus idem creditor perdat ⁊ dictus debitor nō teneat nisi tantūmodo ꝑ expensis vt supra debitis soluere.

Io. Philippus.

Io. Augustinus de georgijs cōis Papie cācellarius subscripsit.

Decreta.

¶ Decretum seu statutuz de non rogandis instrumentis in diebus festiuis.

Dux Mediolani ⁊c. Papie Angleriecz comes ac Janue dñs. Attētis narratis in quodaz statuto facto ⁊ ordinato per vos consules ⁊ transmisso nobis vt ipsum confirmare ⁊ approbare velimus: ipm reformatum in forma introclusa iustis ipsorū petitiōibus ānuētes cōfirmamus ⁊ approbamus: mādātes vobis quatenꝰ ipz sic reformatū inseri ⁊ describi faciatis in volumine statutorū dicti collegij pariter ⁊ obseruari in posterū: ēt eiusdē correctionē mutationē additionē diminutionē ⁊ iterpretationē nobis ⁊ arbitrio nr̄o reseruātes. Datj mediolani die. xvij. iulij. Mcccxlj. Signatj Lāzalotus. l therunda. a tergo nobilibus ⁊ prudētibꝰ viris ptāti ⁊ deputatj ad negocia cōis nr̄e ciuitatis papie necnō ⁊ cōsulibus collegij notariorū p̄dicte nr̄e ciuitatis. Attēdentes quātū honoris ⁊ cōmodi attulerint priscis tpibus memorato collegio deuota religio ⁊ cultus diuinus volētesqz quātū possibile fit erroribus ꝑuidere statuerunt ꝑuiderunt ac statuunt ⁊ ꝑuident ⁊ ordināt q̄ decetero nullus notarius dicti collegij audeat vel presumat sub pena iterdicti tradere ⁊ rogare aliqua instrumēta in diebꝰ dñicis ⁊ diebꝰ festiuis natiuitatis ⁊ resurrectiōis dñi nr̄i Jesu xp̄i epiphanie penthecostes dñi ⁊ sanctissimi corpis dñi nr̄i Jesu xp̄i ⁊ in diebꝰ festiuis dñe sancte Marie vz natiuitatis assumptōis purificationis ⁊ nūciatiōis sancti Joānis baptiste ⁊ duodeciz apostolorū ⁊ quattuor euāgelistarū ⁊ sancti Augustini festi oium sanctorū ⁊ sanctorꝫ Stephani ⁊ Laurētij martyrū ⁊ sanctissimi Siri p̄oni de mense decembris: ⁊ hoc sub pena q̄ talis notarius qui contrafecerit ipso iure ⁊ facto sit ⁊ stet interdictus a dicto collegio ⁊ ab exercitio artis notarie ꝑ sex menses ⁊ sic interdictus publice nūcietur mādato dñorū cōsulū dicti collegij notariorum sono tube premisso: ⁊ vlterius talia instrumēta rogata sint ipso iure nullius valoris. Et hoc saluo q̄ etiā dictis diebus liceat rogare instrumenta testamētorū ⁊ codicillorū: vel aliarū vltimarū volūtatum donationū cā mortis dotiū ⁊ pacis matrimoniorū sponsalicioꝫ ⁊ cōsignationū tā parafrenaliū q̄z pecunie: necnō de illis que fiūt ō actibus ad volūtariā iurisditionē ptinētibꝰ oblationū ⁊ ꝑtestationū ⁊ aliorū actuū quos ⁊ quas fieri oporteret ad cuitādū aliquā morā vel penā ⁊ actorū tendentiū ad camerā ducalē ⁊ cōe papie que nō obstante huiusmodi ꝑuisione valeant ⁊ teneant: ⁊ si casus necessitatj aliquis occurreret q̄ dñi cōsules hēant ptātem dispēsandi cōtra hanc ꝑuisionem nō obstante huiusmodi ꝑuisiōe: ⁊ hoc locū hēat tam in ciuitate papie q̄z in comitatu: ⁊ legatur hoc statutuz bis in anno quādo sortes dabunt ⁊ qñ notarij recipient.

¶ Publicatū fuit suprascriptū ōcretū die sextodecimo augusti. Mcccxlj. ad arengeriā cōis papie hora vesperarū per Bartholameū de la mirando/la tubatorem dicti cōmunis papie.

Dux Mediolani ⁊c. Papie Angleriecz comes ac Janue dominus. Exposito nobis ꝑ parte collegij notariorū nr̄e ciuitatis papie q̄ cum occasione conditi nostri decreti de diebus feriatis quibus non liceat notarijs instrumenta cōficere circa ipsius decreti intentionē ⁊ ipsorū dieruz intellectū orta sit dubietas ⁊ aliqualis pplexitas: pinde humiliter supplicarūt ad hoc vt quilibet quid facere ⁊ obseruare cuz oporteat scire possit ipsum decretū siue dies ifrascriptos feriatos extendi ⁊ tradi debere declarare dignemur quare dictorū exponētium requisitioni annuentes ⁊ ob dicti decreti am/

HAYKOВА ИМЕНИ ЛЕНИНА

biguitatem tollere volentes harum serie decernimus declaramus ⁊ volumꝰ ipsius nr̃i decreti mentem ⁊ dispõnem in ciuitate illa ⁊ eius toto comitatu ita intelligi debere vt cõplectatur ⁊ cõprehendat vltra dies dominicos totꝰ ãni dies lune ⁊ martis ꝓxime post festa paschatis resurrectiõis dñi nr̃i Jesu xp̃i ⁊ pẽthecosté ascẽsionis ⁊ corporis xp̃i: in mense ianuarij diem circũcisiõis prima ⁊ epiphanie sextam. Februarij beate Marie virginis secũdam: ⁊ sancti Matthei apostoli vigesimaquartã. Martij salutatiõis beate Marie virginis vigesimamquintã. Aprilis sancti Marci vigesimãquintã. Maij sanctorũ Jacobi ⁊ Philippi apostolorũ primam. Junij sanctoꝝ Joãnis baptiste vigesimãquartã: ⁊ Petri ⁊ Pauli vigesimã nonã. Julij sancti Jacobi apostoli vigesimãquintã. Augusti sancti Laurentij decimã: assumptiõis beate Marie virginis quintãdecimã: sanctorũ Bartholomei apostoli vigesimãquartam: ⁊ Augustini doctoꝝ vigesimãoctauã. Septẽbris beate Marie virgis octauam: ⁊ sancti Matthei vigesimãprimã. Octobris sancti Luce decimãoctauam: ⁊ sanctoꝝ Simonis ⁊ Jude apostolorũ vigesimãoctauã. Nouẽbris omniũ sanctorũ primã. ⁊ sancti Andree trigesimã. Decẽbris sanctorũ Siri nonam: Thome vigesimãprimã: Natiuitatis dñi nr̃i Jesu xp̃i vigesimãquintam: Stephani vigesimãsextã: ⁊ Joãnis vigesimãseptimã cuiuslibet anni. Mandantes ꝓpterea ptãti ⁊ referendario necnõ presidentibus negocijs cõis ipsius nostre ciuitatis papie ⁊ ceteris officialibus nostris quibuscunq; presentibus ⁊ futuris ad quos spectet ⁊ spectabit quatenus huiusmodi nostram dicti decreti declarationem quam in volumine aliorum decretorũ nostrorum ibidem ⁊ statutorũ registrari ⁊ conscribi: atq; in solitis locis consueto more publicari volumus firmiter obseruent ⁊ perpetuo inuiolabiliter faciant obseruari sub penis in dicto decreto cõtentis. In quorum testimonium presentes fieri iussimus ⁊ registrari nostriq; sigilli impressione muniri. Datj Mediolani tertio martij. Mccccxlij. Signatj Lanzalotus. l. therũda.

¶ Qõ a sententijs latis per arbitros non liceat appellare. Rica.

Dux Mediolani ⁊c. comes virtutũ imperialis vicariꝰ generalis. quodam decretum per nos nuper editum per exemplum mittimus vobis presentibus inclusum. Mãdantes vobis quatenus ipsius continentiam in iurisditione per nos vobis cõmissa publicari faciatis: sic ꝙ ad noticiam personarum dicte vestre iurisditioni suppositarum peruenire possit: ⁊ illud in volumine statutorum cõmunis nostri papie describi ⁊ inseri pro lege deinceps ⁊ inuiolabiliter obseruari. Datj Mediolani die. x. maij. Mcccl xxxvij. Signatj Francischolus. a tergo Egregio militi dño ptãti nostro papie.

Nos Dominus Mediolani ⁊c. comes virtutum imperialis vicarius generalis extinguere cupientes perplexitatum materias inter nõnullos ex subditis nostris pullulantes: vtrum videlicet a sententijs ferendis per arbitros vel arbitratores seu amicabiles compositores per partes voluntarie ⁊ amicabiliter assumptos liceat appellari secundum formam ⁊ tenorem dicti decreti: sed solummodo circa dictorum arbitramentorũ obseruationem vel infirmationem debeant iura municipalia ciuitatum ⁊ terrarum nostro dominio subiectarum: ⁊ ipsis deficientibus forma ⁊ ordo iuris cõmunis obseruari. Ea ꝓpter huiusmodi dubiũ tollere volentes. Sancimus decernimus ⁊ mãdamus quatenus a sentẽtijs ⁊ arbitramẽtis ferendis per arbitros vel arbitratores seu amicabiles cõpositores non liceat aliter appella-

ri ꝓuocari

ri ꝓuocari infringi vel aliter ꝙtrairi nisi eatenus quatenus ⁊ eis modo ⁊ forma quibus concessum esse reperiatur a iuribus municipalibus illius ciuitatis terre vel iurisditionis in quibus seu quorũ territorio ipsa precepta ⁊ arbitramenta facta fuerint ⁊ in eorum defectũ quatenus ⁊ quomodo iura cõmunia concedunt. Idem ꝙ seruetis in omnibus ⁊ per omnia in sententijs ⁊ arbitramentis latis ante tempus vltimi decreti per nos editi super ordine causarũ ⁊ publicati in Mediolano. Mcccl xxxvj. die. iiij. octobris. a quibus non extiterit appellatũ ꝑm formã ⁊ tenorẽ dcĩ decreti editi. Mcccl xxxvj. die. xj. aprilis. decreto nostro de quo supra fit mentio cui in hac parte ex certa scientia ⁊ de nostre potestatis plenitudine derogamus aliqualiter nõ obstante. In quorũ testimonium presentes fieri fecimus ⁊ registrari nostriq; sigilli munimine roborari. Datj Mediolani die. x. may. Mcccl xxxvij. decima inditione.

¶ Suprascripte littere cũ suprascripto decreto eis incluso sigilate sigilo prefati dñi in cera alba presentate fuerũt ⁊ registrate in isto die. xiiij. may.

¶ De pena tam vendentis q̃z ementis aliquas fortilicias ⁊ loca fortia sine licentia domini. Rica.

Dominus Mediolani ⁊c. Comes virtutũ Imperialis vicarius generalis. Decretuꝝ qõ nuper condi fecimus ꝙ nulla persona vendere audeat seu datum facere in aliquam personã de aliquo castro fortilicia vel loco forti mittimus vobis his introclusuꝝ volentes ⁊ vobis mandantes quatenus pro iure municipali ⁊ decreto nostro seruando ⁊ seruari inuiolabiliter faciendo: faciatis ipsum decretum in locis consuetis iurisditionis per nos vobis cõmisse publice diuulgari ac in volumine aliorꝝ nostrorꝝ decretorum ad ꝓpetuã rei memoriam inseri ⁊ describi. Datj Mediolani die qnto februarij. Mcccl xxxvij. Signatj Gasparinus a tergo. Egregio militi dño potestati nostro papie.

Nos Dominus Mdl'i ⁊c. Comes virtutum Imperialis vicarius generalis tenore presentiuꝝ Statuimus edicimus ⁊ mandamus ꝙ nõ sit aliqua persona cuiuscũq; conditionis existat que audeat vel presumat vẽdere seu datum vel alienationẽ facere in aliquam personam cuinscũq; status gradus prebeminentie vel conditionis existat de aliquo castro fortilitia vel loco forti positj in aliqua parte sub dominio nostro sine nostra licentia nec nõ deliberatione ac consensu consilij generalis illius ciuitatis seu terre in cuius territorio diocesi vel districtu fuerint huiusmodi fortilicie siue castra: ⁊ si contra predicta factum fuerit puniatur emptor ⁊ venditor in libris quingentis imperialium. Et vlterius perdat venditor precium ⁊ emptor rem emptam. Quequidem pene ipso facto perueniant ⁊ ad nostraꝝ cameram deuoluant̃: ⁊ teneatur potestas noster illius ciuitatis vel loci in cuius districtu territorio vel diocesi predicta fuerint punire illos qui contra hoc nostrum decretũ presumpserint aliqualiter facere. In quorum testimoniũ presentes fieri iussimus ⁊ registrari ⁊c.

¶ Iste littere cum suprascripto decreto eis icluso sigillate sigillo ꝑfati Magnifici domini in cera alba presentate fuerunt die. xij. februarij.

HAYKOVA BIBLIOTHECA ... имени А. МЕЧНИКОВА

Nota pochiaz.pp.sub qb⁹ portis sint

Porta palatij.

Parochia sancte Christine
Parochia sancti Joannis donati
Parochia sancti Zuenti
Parochia sancti Zeni
Parochia sancti Panteleonis
Parochia sancte Marie secrete
Parochia sancti Primi
Parochia sancti Secōdiani
Parochia sancti Laurentij
Parochia sancte Marie de canib⁹
Parochia sancti Philippi
Parochia sancti Marcelli
Parochia sancti Geminiani
Parochia sci Michaelis maiozis

Porta marenge.

Parochia sancti Geruasij
Parochia sancti Gregozij
Parochia sancti Gabrielis
Parochia sancti Patrucij
Parochia sancte Tegle
Parochia sancte Trinitatis
Parochia sancti Felicis
Pař.scōz Damiani ⁊ Romanini
Pař.sci Geozgij in mōte falchono.

Porta damiani.

Pař. scē Marie de mille vtutibus
Pař.sancte Marie ō curte cremone
Parochia sancti Alexandri
Parochia sancti Joannis in burgo
Parochia sancti Marchi
Parochia sancti Sauini
Parochia sci Michaelis maiozis

Porta pertusij.

Parochia sci Geozgij infornarolo
Parochia scē Marie de tortj
Parochia sancte Eufemie
Parochia sancti Theodozi

Porta palacensis

Parochia sci Martini fozis portam
Parochia sancti Epiphanij
Parochia sancti Nicholai
Parochia sancti Columbani
Parochia sancti Quirici.
Parochia sancti Romani maiozis
Parochia sancti Eusioperij
Pař. sancti Jacobini de fozo magno

Porta pontis.

Parochia scē Marie de bethelem
Parochia sci Bertholamei ō pōte
Parochia sancti Ambrozij
Parochia sancte Marie capelle
Parochia sancti Petri ad vincula
Parochia sancti Marini
Parochia sancti Martiani
Parochia sci Michaelis maiozis

Porta sancti Petri ad murum.

Parochia scē Marie imperticha
Parochia sancti Sisti
Parochia sancti Euxebij
Parochia sancti Geozgij de catassis
Parochia sancte Marie venetice
Parochia sancte Marie noue
Parochia sci Martini in petra lata
Pař.scē Marie canonice perroni
Pař.scē Marie canonice gualterij
Parochia sci Nicholai ō la moneta
Parochia sci Petri ad murum.

Porta sci Joānis.

Parochia sancti Petri in verzolo
Parochia sancte Justine
Parochia sancti Luce

Rubrice Decretozum.

j ¶ Littere ducales cū inserto infrascripto decreto q̃ potestas papie in papiensi diocesi sit maioz magistratus: ⁊ de pena ꝓtrafacientis.

ij ¶ Confirmatio superiozis decreti q̃ potestas sit maioz magistratus.

iij ¶ De mulctis non reuocandis ⁊ de inculpatis delicto in quo ingeratur pena sanguinis incarcerādis ⁊ non relaxandis ⁊c.

iiij ¶ Decretum seu littere q̃ mulcte ⁊ ꝗdemnationes imposite ꝑpter inobedientes non possint reuocari.

v ¶ Qd̄ nullus officialis durante eius officio possit cōtractus creditoz mercimonia facere: nec contra aliquos suos debitozes ius sibi dicere seu petere.

vj ¶ Decretū q̃ massarij partiarij fictabiles ⁊ molinarij possint psonaliter detineri pro massaritio ⁊ eo qd̄ dare debebūt dñis suis seu locatozibus occasione predictoz: nec possint ab aliquo ꝗduci nisi prius fuerit primis dñis satisfactum: nec in p̄iudiciuz eoz possint bonis cedere.

vij ¶ Decretum super donationibus ⁊ cessionibus iurium non fiendis nisi seruata certa forma.

viij ¶ Decretuz q̃ donationes ⁊ cessiones iurium que inter viuos tantum fient cōprehendant que de iure vere ⁊ ꝑprie donationes appellant: ⁊ q̃ absentes ⁊ ministri piozum locozum iurent cum de eis notitiam habuerint.

viiij ¶ Decretū q̃ Judices ozdinarij possint ꝓcedere summarie simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. Et q̃ non capiant salariuz pro causis sibi cōmissis sub pena quadrupli.

x ¶ Decretū regiū q̃ nullus officialis siue capitane⁹ siue castelan⁹ papie possit se impedire de cā ciuili nec criminali quouismodo etiā si litigātes ꝗsentiāt.

xj ¶ Decretum q̃ ducentes de quauis specie victualia papiā non possint impediri nec molestari realiter nec personaliter tam ꝑ debito publico q̃z priuato nec quauis causa ⁊ occasione.

xij ¶ Decretum q̃ vbi delictū habuerit oziginem a contractu super ipso nō ꝓcedatur criminaliter.

xiij ¶ Decretum q̃ in criminalibus procedatur non obstante q̃ petatur sup eo compromissum fieri debere.

xiiij ¶ Littere ducales disponentes q̃ venientes Papiam pro soluendo taxas equoz ⁊ carugium nullo modo possint personaliter detineri.

xv ¶ Littere super equis vendēdis cā armoz si reperti fuerint habere vitium infra quindecim dies a die venditionis venditoz teneatur restituere preciuz.

xvj ¶ Decretum q̃ possessio defuncti continuetur in heredes.

xvij ¶ Qd̄ decretū disponens super detentione personaliter solum habeat locū inter subditos. Et q̃ nemo possit detineri pro fictis seu pensione bonozū existentium in ciuitate ⁊c.

xviij ¶ Limitatio decreti editi cōtra fictabiles ⁊c. q̃ possint detineri ⁊c. q̃ nō se extendat contra fictabiles bonozum existentium in ciuitate.

xviiij ¶ Qd̄ colonus fictualis partiarius molinarius vel massarius nō possint derelinquere ēt termino elapso res ab eis cōductas nisi prius satisfactuz sit ipsi dño cuius sunt res ꝗducte quas vult deserere de omni eo qd̄ habere p̄tendit a predictis occasione rerum ꝗductarum vt supra singula singulis referendo.

xx ¶ Declaratio facta decreto de animo occidendi.

xxj ¶ Littere cum inserto decreto super restitutione bonoz parafrenaliuz mulierum restituendozum.

xxj ¶ Qd̄ dedicati post debita contracta non possint declinare iurisditionem.

xxij ¶ Qd̄ blada de loco ad locū circūquaq̃z p diocesim ꝗduci possint modo nō

HAYKOВ ЕЛЕКТРОНСКА БИБЛИОТЕКА
ОНУ имена ЛЕНИНИКОВА

accedatur ad fines dominij per miliaria quattuor.
xxij ¶ Decretum q̃ nemo possit extrahi extra forum suum: ⁊ de iudicibus appellationum committendarũ in collegio dominorũ iudicum papie ⁊c̃.
xxiij ¶ Litte re cum inserto decreto super prorogationibus.
xxiiij ¶ Practica dominorũ Judicum collegij Papie super exequutione preuẽtione ⁊ simulatione instrumentorũ.
xxv ¶ Prouisio prefatorũ dñorũ Judicũ papie facta super respõsionib⁹ fiendis positionibus vna cũ litteris ducalibus ꝓfirmantibus ipsam prouisionem.
xxvj ¶ Alia practica ⁊ ordinatio prefatorũ dñorum Judicum super constitutis.
xxvij ¶ Qd̃ possit fieri depositum vbi pena corporalis veniat in consequentiam.
xxviij ¶ Littere ducales directiue cõmunitati papie pro publicatione ⁊ obseruatione decretorum.
xxviiij ¶ Qd̃ filius non adeat hereditatem a patre repudiatam patre viuente: nisi fuerit emancipatus.
xxx ¶ Additio facta decreto de causis restrigendis ⁊ terminis abreuiandis.
xxxj ¶ Qd̃ si quis denunciauerit vel quẽpiam calumniose accusauerit condemnetur in expensis in duplum.
xxxij ¶ Qd̃ nemo possit capi ⁊ carcerari vbi nõ ingerat̃ pena corporis afflictiua qõqz nõ fiant descriptiones in bonis imputatorũ nisi ea veniant publicanda.
xxxiij ¶ Qd̃ non procedatur contra mortuum nec eius memoria condemnet̃ excepto crimine lese maiestatis.
xxxiiij ¶ Qd̃ non formetur aliqua inquisitio de animo occidendi nisi prius cõstiterit de qualitate q animus fuerit deliberatus occidendi.
xxxv ¶ Qd̃ nõ procedat̃ contra quẽpiam de receptõe bannitorũ nisi scienter bãnitum receptauerit nec pater pro filio sit obligatus.
xxxvj ¶ Reuocatio suspensionis decreti quando res habet originem a contractu non possit procedi criminaliter.
xxxvij ¶ Qd̃ non procedatur cõtra quẽpiam occasione iuramenti prestiti in iudicijs vel ꝓtractibus siue in ꝓtradictionibus cridarum nisi vt infra.
xxxviij ¶ Qd̃ in cãis crialibus vbi pena sanguis ingerat̃ nõ possint testes recipi nisi interuenerit iudex: ⁊ q̃ inqsitio nõ possit postea formari nisi iteruenerit aduocatus fiscalis.
xxxviiij ¶ Qd̃ si aliqs absolut⁹ vigore gr̃e gnãlis de cetero deliqrit absqz vlla remissione puniat̃: perinde ac si remissio generalis facta nõ fuisset.
xl ¶ Qd̃ si aliqs notarius vel procurator falsum cõmiserit deinde gratia ei facta fuerit ⁊ ad pristinos honores remissus q̃ nũquam possit remitti ad officium tabellionatus: ⁊ si reperiantur aliqui fenerãtes q̃ possint priuari officio tabellionatus ⁊ nõ possint amodo restitui ⁊c̃.
xlj ¶ Qd̃ notarij procuratores ⁊ sollicitatores non paciscant̃ cum partibus litigantibus sub pena ducatorũ centũ ⁊ res pacta camere applicet̃.
xlij ¶ Qd̃ nulli iudices ⁊ assessores qui officiũ exercuerũt in vno officio nõ possint ⁊ alio successiue ꝓfirmari: ⁊ q̃ tales nulli iudices ⁊ assessores p aliq̃ snia non possint ab aliq̃ aliqd accipere sub pena florenorũ.xxv.vltra alias penas.
xliij ¶ Qd̃ aliquis magistratus non se impediat de aliqua re nisi regulariter ad se spectet sub pena priuationis officij.
xliiij ¶ Qd̃ blada nata super possessionib⁹ suis cõduci possint de loco ad locũ requisita tũ licẽtia ab officialibus qui eam dare teneantur gratis.
xlv ¶ Qd̃ p iudicẽ stratarũ non fiant cõdẽnationes contra cõmunia locorũ nisi ipsis citatis ⁊ seruata certa forma.

Qd̃ posterij

xlvj ¶ Qd̃ posterij salis forenses necnõ tabernarij fieri non faciant exequutiões tanq̃z pro debitis camere ab aliquo officiali camere nisi pro debito salis ⁊ ex omni cã daciaria tantũ: in reliquis accedatur ad iudicem ordinarium sub pena amissionis crediti sui.
xlvij ¶ Contra datiarios ⁊ ꝓtestabiles portarũ ne accipiãt quicq̃z a ꝓducẽtibus siue educentibus res intra ⁊ extra ciuitatem sub pena.
xlviij ¶ Qd̃ habentes liberos duodeciz sint ĩmunes ab imbotaturis ⁊ alijs oneribus extraordinarijs.
xlix ¶ Decretum cum ordinibus seruandis circa onerum solutiones a calendis Januarij. M̃.cccc.lxj. in antea.
l ¶ Suspensio suprascripti decreti facti circa ꝓtributionem onerum.
lj ¶ Decretum nouum super distribuendis ⁊ soluendis oneribus cum certis moderationibus ⁊ limitationibus superinde factis.
lij ¶ Littere cum inserto decreto de deriuatione aquarum ⁊ pratis irrigãdis ⁊ aquis conducendis.
liij ¶ Qd̃ per statuta non derogetur decretis domini
liiij ¶ Taxatio super mercede baruariorum.

¶ Jo. Laurentij Rouerini Quiritum ⁊ ticinensis iuris
sectatoris ad Lectorem carmen.

Jura fori proprij statuit monumenta perenne
Inclita laude potens docta Papia sibi
Hec sanctos hominum mores: hec iusta rependi
Indicunt iura: hec crimina quecq̃z premunt
Quid iudex: quid pretor: quid nam iure peritus
Qui causas demum scribit ⁊ acta fori
Hec correcta dedi iusto trutinamine lector
Chalcographis: pateat omnibus istud opus
Non gẽme reddunt homines non vasa beatos
Sed lex: ergo igitur querite iuris opus

¶ Impressum Papie per Magistrum Jacob de burgofrancho Anno domini. M̃.cccccv. die .xj. mensis Augusti.

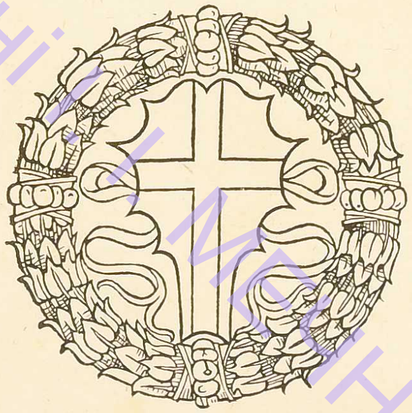

24.459
Н. 183214.
ХОЧУ ІМЕНІ І. МЕЛНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

972079
Б-9

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА